

*Waldorfská základní a střední škola Semily,
příspěvková organizace*

WALDORFSKÁ ŠKOLA

*ŠKOLNÍ VZDĚLÁVACÍ PROGRAM
PRO ZÁKLADNÍ VZDĚLÁVÁNÍ*

Verze II

Motto:

„Kde je tedy ta kniha, kde by si učitel mohl přečíst, co je pedagogika?”

To jsou děti samy!“

(Rudolf Steiner, 1924)

OBSAH

1. Identifikační údaje

- název ŠVP
- předkladatel
- zřizovatel
- platnost dokumentu od:

2. Charakteristika školy

- 2.1 úplnost a velikost, vybavení školy
- 2.2 charakteristika pedagogického sboru
- 2.3 dlouhodobé projekty
- 2.4 mezinárodní spolupráce
- 2.5 spolupráce s rodiči a jinými subjekty

3. Charakteristika ŠVP

- 3.1 předmluva
- 3.2 zaměření školy
- 3.3 záměry a cíle vzdělávacího programu
- 3.4 pojetí dítěte v roli žáka
- 3.5 výchovné a vzdělávací strategie
- 3.6 zabezpečení výuky žáků se speciálními vzdělávacími potřebami
- 3.7 zabezpečení výuky žáků mimořádně nadaných
- 3.8 možnosti začlenění průřezových témat

4. Učební plán

- 4.1 tabulace učebního plánu a poznámky k učebnímu plánu

5. Učební osnovy

- název vyučovacího předmětu
- charakteristika vyučovacího předmětu
- vzdělávací obsah vyučovacího předmětu

6. Hodnocení žáků

7. Změny ŠVP

1. Identifikační údaje

NÁZEV ŠVP: ŠVP ZV „Waldorfská škola“ verze II.
Č.j. : ZŠW 2016 ŠVP
Koordinátor ŠVP: Marta Šedivá

PŘEDKLADATEL:

- **název školy:** Waldorfská základní a střední škola Semily, příspěvková organizace
- **adresa školy:** Tyršova 485, 513 01 Semily
- **IZO:** 108 009 793
- **RED-IZO:** 600099296
- **ředitel školy:** Mgr. Ivan Semecký
- **IČO:** 00854824
- **kontakty:**
 - **tel.** 481 624 580, 732 736 862
 - **e-mail:** *info @ waldorf.semily.cz*
 - **web:** *www.waldorf.semily.cz*

ZŘIZOVATEL:

- **název:** Město Semily
- **adresa:** Husova 82, 513 13 Semily
- **IČ:** 00276111
- **kontakty:** *www.semily.cz*

PLATNOST DOKUMENTU: od 1.9.2016

vydává ředitel školy Mgr. Ivan Semecký

podpis:

razítko:

Tento školní vzdělávací program byl **projednán školskou radou** na jejím zasedání dne 29.6.2016.

2. Charakteristika školy

K HISTORII ŠKOLY

Škola začala působit v září roku 1992 jako samostatná základní škola založená na principech waldorfské pedagogiky. V roce 2000 dosáhla velikosti úplné základní školy s devíti třídami. V roce 2006 otevřela první ročník středoškolského stupně (obor Waldorfské lyceum). Jejím zřizovatelem je Město Semily.

2.1 ÚPLNOST A VELIKOST ŠKOLY, VYBAVENÍ

Základní škola se nachází v těsné blízkosti centra Semil ve dvou spojených budovách (Tyršova 485 a Špidlenova 483) a dvou budovách v Semilech - Podmoklicích (Žižkova ul. 220 a 375). V budovách v centru Semil je:

- 8 kmenových učeben tříd (s kapacitou cca 190 žáků)
- odborná učebna pracovního vyučování
- eurytmický sál
- keramická dílna s hrnčířskými kruhy a vypalovací pecí
- kovodílna pro kovářské a kovotepecké práce
- dřevodílna pro řezbářské i truhlářské práce
- textilní dílna (barvírna)
- učebna cizích jazyků
- Učebna speciální pedagogiky
- kabinety
- žákovská a učitelská knihovna (s dalšími počítači a výkonnou kopírkou)
- školní družina (3 oddělení pro cca 70 žáků)
- jídelna s výdejnou (pro 90 žáků).

V budovách v Semilech - Podmoklicích je pro vyučování ZŠ:

- učebna 9. třídy
- odborná učebna informatiky s 15 počítači spojenými v síti
- hudební učebna
- výtvarný ateliér
- dřevodílna

Škola nemá vlastní tělocvičnu, ale využívá tělocvičnu sokolovny, halu Sportovního centra, které se nacházejí v těsné blízkosti školy v centru a tělocvičnu ZŠ F.Riegra v Semilech Řekách.

Škola není bezbariérová. Škola splňuje všechny hygienické požadavky hygienických norem platných pro školy a školská zařízení.

Do základní školy dochází v průměru 200 žáků, přičemž asi polovina dojíždí někdy i z dost vzdálených míst Libereckého kraje, výjimečně i z jiných sousedních krajů.

2.2 CHARAKTERISTIKA PEDAGOGICKÉHO SBORU

Pedagogický sbor ZŠ tvoří 9 třídních učitelů, v průměru 7 odborných učitelů a 3 vychovatelky. Ve škole působí výchovný poradce, školní metodik prevence sociálně patologických jevů, speciální pedagog, léčebný eurytmista. Věkový průměr pedagogů se pohybuje kolem 40 let. Téměř všichni učitelé absolvovali nějakou formu dlouhodobého vzdělávání pro učitele waldorfských škol. Další vzdělávání je pro pedagogy samozřejmostí.

2.3 PROJEKTY – STÁLÉ A DLOUHODOBÉ

- Divadelní představení 8.třídy
- Ročníkové práce žáků 9.tříd
- Plavání pro 3. a 4. třídu
- Dopravní hřiště pro 4. třídu
- Řemeslná epocha 9.třídy (kovářství, kovotepectví, hrnčířství, truhlářství aj.)
- Vánoční jarmark s řemeslnými dílnami
- Vánoční hra o narození Páně - divadelní představení učitelů pro žáky i pro veřejnost
- Velikonoční jarmark s vynášením smrtky
- Michaelská slavnost (pro 1.stupeň)
- Martinská slavnost (pro 1.stupeň)
- Adventní slavnost (pro 1.stupeň ZŠ)
- Masopust (pro 1.stupeň ZŠ)
- Den stromů (výsadba)
- Slavnosti školy přístupné veřejnosti
- WOW Day

K dalším oblastem pravidelné spolupráce patří

- Interní setkání učitelů waldorfských škol v ČR (další vzdělávání)
- Řecké olympijské hry 5. ročníků waldorfských škol v ČR
- Duhové divadlo - divadelní festival českých waldorfských škol (Písek)

2.4 MEZINÁRODNÍ SPOLUPRÁCE

Partnerskou školou je Waldorfská škola v Norimberku (BRD).

Spolupráce spočívá zejména v(e):

- výměnných pobytech žáků a učitelů (Norimberk)
- dopisování a setkávání žáků na vzájemných hospitacích, odborných, uměleckých a dalších společných projektech: kurzy kaligrafie Beate Langer, společná hudební a pěvecká vystoupení, vzájemná účast na jarmarcích a slavnostech apod.

K dalším mezinárodním aktivitám školy v oblasti dalšího vzdělávání učitelů patří i pořádání pravidelných přednáškových kurzů předního goetheanistického antropologa prof. W.Schada (BRD).

Jednotliví učitelé jsou také aktivně zapojeni v pravidelné činnosti mezinárodních organizací waldorfských škol.

2.5 SPOLUPRÁCE S RODIČI

Ve škole je aktivní Spolek přátel waldorfské školy v Semilech, které např. pořádá pro školu Vánoční i velikonoční jarmarku. Z výtěžků akcí a příspěvků členů pak pravidelně finančně podporuje akce tříd.

Při škole pracuje školská rada, složená ze dvou zvolených zástupců rodičů, ze dvou zástupců zřizovatele a dvou zástupců učitelů.

O výsledcích vzdělávání svých dětí jsou rodiče informováni na třídních schůzkách, které se konají v každé třídě 6-8 krát ve školním roce. Rodiče si samozřejmě také mohou domluvit osobní konzultaci s třídním učitelem.

2.6 ŠKOLNÍ DRUŽINA

Školní družina nabízí v rámci své činnosti dětem aktivity z okruhu řemeslných a hudebních aktivit, které se konají podle zájmu dětí, a které velmi vhodně navazují na činnost školy. Také díky tomu je zájem o družinu značný.

3. Charakteristika ŠVP

ŠVP „Waldorfská škola“ byl přepracován ve ŠVP „Waldorfská škola“ verze II, aby změny, které byly provedeny, uvedly ŠVP do souladu s požadavky RVP ZV. V platnost vstoupil 1.9.2016.

Seznam kapitol, kterých se změny dotkly:

1. V kapitole 2.1 Úplnost a velikost školy, vybavení byl doplněn text o využití prostor v budovách v Semilech-Podmoklicích.
2. Kapitoly 3.6 Zabezpečení žáků se speciálními vzdělávacími potřebami a 3.7 Zabezpečení výuky žáků mimořádně nadaných byly kompletně přepracovány.
3. Díky změnám v učebních osnovách bylo upraveno začlenění průřezových témat (kap. 3.8 Začlenění průřezových témat).
4. Byly provedeny změny v učebním plánu – uzpůsobení časových dotací pro vzdělávací oblasti, aby odpovídaly požadavkům RVP platného od 1.9. 2016 (kap. 4).
5. V osnovách vyučovaných předmětů jsou doplněny výstupy a učivo, které byly vloženy do RVP ZV platné od 1.9.2013 (kap.5).

3.1 PŘEDMLUVA*

Každý učitel se musí vypořádat s nějakým vzdělávacím programem. Waldorfského učitele se to týká v ještě větší míře, neboť právě ve waldorfské škole se vzdělávací program (VP) musí vytvářet, aktualizovat a realizovat **v neustálém dialogu s vyvíjejícím se dítětem**: vlastním „vzdělávacím programem“ je samo dítě. Podoba VP waldorfské školy směřuje k tomu, aby učitel chápal dítě v jeho vývoji a naučil se správně číst projevy jeho bytosti, aby mu potom prostřednictvím obsahu vyučování mohl pomáhat v rozvoji. Přitom "jak" je přinejmenším stejně významné jako "co".

V okamžiku písemného zachycení VP prožívá každý, kdo stojí v živém pedagogickém procesu, nedostatečnost, omezení a zúžení, které jsou spojeny s napsaným textem. Nakreslená čára je stopou pohybu, pohybem přivedeným do klidu - a to platí i pro celý následující text, který vznikl v naději, že se každému vskutku tvůrčímu učiteli a vychovateli podaří z mrtvé formy stvořit něco živého, vyvinout **vlastní** formu, **vlastní** obraz VP. Utváření VP tak v konečné fázi nutně zůstává individuální. Jiný způsob pojetí by byl podstatě waldorfské školy cizí.

Tento vzdělávací program je tedy v zásadě nutné chápat jako příklad ŠVP, který se snaží současnou vzdělávací praxi školy vtělit do poměrně úzkých požadavků vnějšího rámce.

3.2 ZAMĚŘENÍ ŠKOLY

Vzdělávací program se hlásí k vzdělávacímu směru waldorfských škol a vychází ve své koncepci z jejich zkušeností. Především reflektuje poznatky a zkušenosti těchto škol v české vzdělávací soustavě a *přizpůsobuje pedagogiku waldorfských škol místním podmínkám* a zdejšímu kulturně-společenskému i pedagogickému prostředí. Jedná se o vzdělávací cestu, která má jasnou pedagogickou koncepci a dnes již známé výstupy i výsledky, která se snaží přispět k vnitřní proměně českého školství a jež se v jeho rámci podílí na uplatňování zásadního principu plurality a svobody.

Tyto okolnosti umožňují aplikaci vzdělávacího programu nikoli nutně pouze ve školách tzv. waldorfských, nýbrž v jakékoli české základní škole, která se jeho principy chce aktivně řídit. *Vzdělávací program je otevřený a přístupný* všem, kterým jsou jeho východiska a cíle vnitřně blízké a kteří se s nimi ztotožňují. Možnost používat slovo se základem „waldorf“ v názvu vzdělávacího zařízení nebo v jiných označeních, souvisejících s pedagogickými službami, se však řídí specifickými pravidly a souvisí s ochrannou známkou.

Waldorfské školy vytvořily v průběhu 20. století svébytný pedagogický proud, který se uplatňuje v mnoha vzdělávacích zařízeních nejrůznějších geografických, společenských a kulturních prostředí. Tento proud bývá zařazován mezi reformní, či alternativní pedagogická hnutí současnosti. Základy pedagogické koncepce waldorfských škol položil pedagog, spisovatel, filozof, sociální reformátor a umělec Rudolf Steiner. *Pro vzdělávací program jsou však z jeho obsáhlého díla relevantní pouze jeho pedagogické příspěvky, rozvinuté a prověřené v mnoha desetiletích pedagogické praxe.* Jím inspirovaná antropologická, psychologická, či metodická východiska waldorfské pedagogiky mají charakter doporučení a podnětu a každý pedagog je může

* viz také: Richter, Tobias: Pädagogischer Auftrag, Unterrichtsziele und Lehrinhalte der Waldorfschule (Pedagogický úkol waldorfské školy, cíle a obsah její výuky), Stuttgart 1996

přijmout pouze na základě své svobody. V tomto smyslu jsou určeny pouze pedagogům, nikoli žákům. Steinerovy (anthroposofické) názory a myšlenky tedy ve vlastním obsahu vzdělání a ve vyučování nehrají žádnou roli. K východiskům programu patří rovněž myšlenky a dílo dalších významných pedagogů. Obdobně program reflektuje a pedagogicky uplatňuje výsledky moderního vědeckého výzkumu, především poznatky věd o člověku.

Vzdělávací program obsahuje a rozpracovává všechny vzdělávací oblasti Rámcového vzdělávacího programu pro základní vzdělávání. *Za klíčový a rozhodující považuje přitom požadavek moderní pedagogické vědy i pedagogické praxe, aby měly učební dokumenty i didaktika a metodika vyučování základ v pedagogické antropologii a rovněž ve vývojové psychologii.* Antropologie waldorfské pedagogiky usiluje o diferencovaný, všestranný a celostní pohled na člověka, z něž by mělo vyplynout porozumění pro vývojové kroky jednotlivých věkových stupňů s jejich měnícím se vztahem ke světu a rozvíjejícími se schopnostmi a vlohami k učení. Z těchto skutečností je třeba vyvozovat veškeré otázky, týkající se metodiky, didaktiky a povahy vzdělávání obecně:

- Učitelé pojmají školu jako pedagogicky utvářený prostor a své povolání jako vědomou a celostní vývojovou podporu osobnostního rozvoje žáků a pomoc ve všech oblastech vzdělávání, rozvoje kreativity, osobnosti a sociálních kompetencí.
- Vyučovací předměty a vzdělávací činnosti mají charakter pedagogického prostředku a nástroje k osobnostnímu rozvoji žáka.
- Obsah vyučování a učební látka se vyvozují z jejich vztahu k věku žáka.
- Ve vzdělávání mají rovnocenné postavení obory a předměty, které slouží získávání kognitivního vědění, a prakticko-technologické a prakticko-umělecké obory, předměty a činnosti. Program tím sleduje všestranný a vyvážený osobnostní rozvoj žáka po stránce intelektuální a kognitivní, emocionální, i prakticko-manuální, popř. pohybové.
- Významným hlediskem ve vzdělávání je další rozvoj, růst a zrání toho, co si žák ve vzdělávacím procesu již osvojil. Osvojené poznatky, dovednosti a způsobilosti (kompetence) by měly v dalším životě v novém kontextu zrát a zdokonalovat se, měly by být podnětem a výzvou k hledání nových aspektů a hledisek, k vnitřnímu růstu, k celoživotnímu procesu učení a vzdělávání. Proces školního vzdělávání by měl pěstovat a podporovat zájem, zkoumavý a badatelský přístup, vůli k učení, k tvůrčím činnostem a k aktivní zodpovědné spoluúčasti na společenském vývoji.
- Veškeré vzdělání bez ohledu na vyučovací předměty by mělo usilovat o co největší propojenost s otázkami praktického aktuálního života.
- Celostní vzdělávání by mělo žákovi rovněž umožnit zažít vztah úcty a obdivu k druhým lidem, k přírodě a ke světu obecně, k jeho smyslu, řádu, velikosti a kráse. Jedná se tu o mravní a duchovní rozměr vzdělávání, který hraje klíčovou roli v utváření životních hodnot, postojů a motivů jednání žáka.
- Aktuální témata současnosti jako např. sexuální výchova, ekologická a environmentální výchova, výchova ke zdraví, výchova k občanství, dopravní výchova, informatika ad. tvoří průřezová témata a je nutné je integrovat do celkového vyučování a vzdělávání.
- Ve školním vzdělávání se musí pedagogicky odpovídajícím způsobem projevit rozmanitost sociálního, kulturního a hospodářského života společnosti.
- Program chápe vzdělávací činnost pedagoga jako tvořivé a živoucí utváření vyučování, v němž z pohledu jednotlivého pedagoga rozhodující roli hraje důkladné a hluboké zpracování učebního obsahu (látky) spolu se snahou o poznání vývojové situace dítěte na jedné straně a zcela konkrétní situace ve třídě na straně druhé. Z toho vyplývá zaměření programu na:
 - člověka a vývoj,
 - svět a kulturu,
 - dítě, jeho situaci a potřeby,
 - sebevzdělávání učitele.
- Svoboda pedagogů spojená s vědomím jejich zodpovědnosti je lidskou podmínkou a pedagogickým předpokladem výchovy svobodných a aktivních lidských bytostí.
- Klíčovým východiskem je také princip autonomie školy. Škola, která řeší a spravuje rozhodující záležitosti svého fungování a života samostatně, dokáže naplňovat své pedagogické poslání.

- Pedagogickým a organizačním srdcem školy jsou pravidelná setkání a porady (konference) všech pedagogů školy. V nich dochází k jejich intenzivní spolupráci, která vede k řešení všech důležitých pedagogických, organizačních a správních otázek vedení školy. Konference pedagogů slouží zároveň realizaci principu permanentního dalšího vzdělávání pedagogů.
- Podmínkou fungování waldorfské školy je mnohostranná těsná spolupráce školy s rodiči žáků. Úspěch pedagogického snažení školy závisí významnou měrou na úrovni komunikace a provázanosti školních vzdělávacích aktivit s výchovným působením rodiny.

3.3 ZÁMĚRY A CÍLE VZDĚLÁVACÍHO PROGRAMU

Vzdělávací program je ve svých cílech v souladu s principy moderního všeobecného vzdělávání a ztotožňuje se ve svých zásadách s progresivními pedagogickými trendy současnosti. *Vzdělávací cíle navazují na východiska programu, především vycházejí z hlavního předpokladu své koncepce, kterým je celostní osobnostní rozvoj žáka.* Tyto cíle proto v obecné a ideální podobě vedou k vytvoření následujících klíčových kompetencí a významných osobnostních rysů. Směřují:

- k svobodné autonomní osobnosti, která dokáže nezávisle a logicky myslet, samostatně usuzovat, prožívat a jednat, která má zájem o okolní svět, je schopna se s ním vnitřně spojit a zodpovědně s ohledem na potřeby svého okolí uskutečňovat své intence;
- k všestranně tělesně, duševně, duchovně i sociálně rozvinuté a v širším smyslu slova zdravé osobnosti, která si své zdraví uvědomuje a pečuje o ně;
- k osobnosti, která je vybavena motivací a schopnostmi k celoživotnímu učení;
- k osobnosti, která je sociálně kompetentní, je schopná spolupracovat a komunikovat s druhými, která má zájem o druhé a je schopná soucitu, respektu, ohleduplnosti a tolerance;
- k osobnosti, která dokáže tvořivě a iniciativně jednat, kreativním způsobem reagovat na podněty života a vnějšího světa a která se k životním poměrům a situacím staví flexibilně.

Tyto hlavní a nadřazené cíle v sobě zahrnují širokou škálu méně komplexních a nižších záměrů a cílů. Týkají se schopností, které souvisí s osvojením a aplikací jednotlivých oblastí poznatků a vědomostí a řady dílčích dovedností, zprostředkovaných vzdělávacím působením.

Veškeré vzdělávání je založeno na poznávání respektování rozvíjení individuálních potřeb, možností a zájmů každého žáka a to včetně žáků se speciálními vzdělávacími potřebami, a to tak, aby se žák optimálně vyvíjel a dosahoval svého osobního maxima. Vzdělávání buduje předpoklady k tomu, aby byl žák schopen převzít zodpovědnost a péči za svůj budoucí osobní, občanský i pracovní život, aby jeho výchova a vzdělávání přešly přirozeným způsobem do sebevýchovy a sebevzdělávání a aby žák svůj život vedl ve smyslu vyváženého a všestranného uplatňování svých lidských kvalit. Za těchto předpokladů bude žák nejen schopen dostát požadavkům, které na něj moderní společnost klade a nebude jen jedním z jejich pasivních článků, ale může být i zdrojem poznání, tvořivosti, produktivity a inovace ve všech oblastech společenského života, a převzít tak i osobní spoluzodpovědnost za další kulturní a civilizační pokrok.

3.4 POJETÍ DÍTĚTE V ROLI ŽÁKA

“Příroda činí z člověka pouze přírodní bytost; společnost bytost jednající zákonitě; svobodnou bytost může ze sebe učinit jen člověk sám.” (R. Steiner)¹

Vzdělávací program se opírá o waldorfskou pedagogiku. Ta chápe vzdělávání dítěte v roli žáka jako podporu tělesného, duševního a duchovního vývoje člověka, který je ve svém jádru jedinečnou individuální bytostí, ve smyslu “*unus totus homo*” tj. celý člověk². Výchova a výuka by měla tuto jedinečnost a celost každé lidské bytosti už v dětském věku respektovat a snažit se rozvíjet veškeré její síly, schopnosti a dovednosti, aby tím byly položeny základy pro její plný a svobodný projev ve věku dospělosti.

Své ideové předpoklady waldorfská pedagogika spatřuje ve všestranném poznání dospívajícího člověka v jeho tělesném, duševním a duchovním rozměru. „Celá Steinerova didaktika klade totiž stále znovu stejnou otázku: Jak může učitel vnímavým pohledem vyčíst z *vývojové situace dítěte*, s čím, s jakými obsahy by je měl seznámit.“³ Učitel vlastně každodenně svou tvořivou činností uvádí do souladu nároky vzdělávacího programu s možnostmi vyučovaných dětí.

¹ STEINER, R. *Filosofie svobody. Základy moderního světového názoru. Výsledky pozorování duševního života podle přírodovědecké metody*. Praha : Baltazar, 1991, s. 120. ISBN 80-900307-0-X.

² Viz také v publikaci pojetí člověka v současné psychologii J. KRÍVOHLAVÉHO Co je člověk? In *Mít pro co žít*. Praha : Návrat domů, 1994, s.41-47. ISBN 80-85495-33-3.

³ DOSTAL, J. předmluva k dílu STEINER, R. *Waldorfská pedagogika, metodika a didaktika*. Praha : Ophorus, 2003, s. 16. ISBN 80-

Pojetí výuky se tedy také soustřeďuje na úzkou souvislost tělesného a vnitřního duševního a duchovního vývoje, které podmiňují kvalitativní proměny dítěte ve vztahu ke světu a v jeho schopnosti učit se v určitých vývojových fázích.⁴ Vývoj duševních procesů myšlení, citění i vůle, vývoj sociálních i sebeuvědomujících se aktivit žáků i vývoj sebepřesahujících (duchovně - existenciálních aspektů) osobnosti, které waldorfská pedagogika sleduje ve všech vývojových fázích dítěte, odpovídají současným poznatkům psychologie.⁵

Díváme-li se na dítě z tohoto hlediska, pak vystupují zvláště silně dva mezníky: jednak proměna, která se odehrává ke konci prvního sedmiletí, a dále potom údobí mezi dvanáctým a čtrnáctým rokem. Pro waldorfskou pedagogiku z toho vyplývá rozlišování dětského vývoje na tři základní vzdělávací období, které lze charakterizovat prostřednictvím rozdílných specifických pedagogických cílů a úkolů, obsahů a metod a jež vždy trvají přibližně sedm let. Následuje stručný popis údobí, které leží mezi šestým až sedmým a čtrnáctým až patnáctým rokem, které zahrnuje dobu základního vzdělávání.

6. až 9. rok

Ke konci prvního sedmiletí dochází k první výrazné proměně fyzické postavy a výměně zubů, což antropologie waldorfské pedagogiky chápe jako znamení ukončení činnosti formujících procesů v tělesném organismu dítěte. Tyto procesy, činné předtím ve formování a růstu orgánů a tkání, se nyní obrací do nitra a začínají silněji působit v paměti, fantazii a představivosti, a souvisí se školní zralostí dítěte. Dítě se v tomto období druhého sedmiletí své životní cesty seznamuje se souvislostmi a zákonitostmi věcí převážně prostřednictvím znalostí, vytvořenými barvitou představivostí a prosycenými intenzivními prožitky, nikoliv pouze skrze definici pojmů. Ve způsobu prožívání světa je dítě vedeno uměleckými postupy, tj. osvojování psaní, počítání i čtení má svou uměleckou podobu, která umožňuje dětem v raném školním věku prožít i krásu osvojovaných znalostí.⁶

V prvních letech školní docházky ještě dozrívá schopnost nápodoby, která spočívá v ne zcela zřetelně uvědomovaném rozdílu mezi sebou a světem. Dítě při napodobování ještě nemá potřebu zaujímat k věcem samostatné stanovisko a řídí se vzorem ze světa dospělých. Umělecké přechody výuky od hry v předškolním věku ke školnímu učení velmi usnadňují přirozenou adaptaci žáků na podmínky školního učení.

Protože dítě v tomto období ještě nedokáže uchopovat souvislosti a zákonitosti ve světě zcela samostatně, vyhledává osobnosti, které mu pomáhají v osvojování schopností, které ho vedou k orientaci ve světě a k jeho chápání, a stávají se tak pro něj neformální autoritou. F. Carlgren upozornil na to, že „jsou-li děti vychovávány tak, aby byla směřodadnou jejich vlastní bytost, dosáhnou nejspíš úcty ke svému učiteli“⁷ Uvedený fakt má mimořádný význam pro sociální rozvoj dětí ke konci probíraného úseku rozvoje, kdy končí počáteční identifikace malého školáka s učitelem.⁸

9. až 12. rok

Devátý a dále potom dvanáctý rok představují další dva významné posuny ve vnitřní konfiguraci duševních sil, které mohou zároveň vést ke zpochybnění dosavadních autorit a postojů i k zážitku určité vnitřní krize *identity*.⁹

Dítě si v tomto období *středního školního věku*¹⁰ vydobývá významné základy *vlastní autonomie*. Sebeuvědomění nabývá na síle, v prožívání dochází k větší emancipaci od přírodního a sociálního okolí. K obrazné fantazii přistupuje vědomější chápání světa. Prostor pro *vnitřní iniciativu v učebních činnostech* je třeba vytvářet jako prostor pro „příčinnost“ žáků, která umožní předcházet pocitům viny a ztrátě iniciativy v tomto vývojově citlivém období.¹¹ „*Vědomí Já* se tak utváří od nejranějších fází vývoje, avšak jakmile vzniklo, stává se stále výraznějším referenčním bodem všech duševních aktivit.“¹²

902647-7-8.

⁴ LIEVEGOED, B. C. J. *Vývojové fáze dítěte*. Praha : Baltazar, 1992. ISBN 80-900307-7-7.

⁵ ČAČKA, O. *Psychologie vrstev duševního dění osobnosti a jejich diagnostika*. Brno : Masarykova Univerzita, 1997. ISBN 80-7239-107-0.

⁶ STEINER, R. *Waldorfská pedagogika, metodika a didaktika*. Praha : Ophorus, 2003, s. 53-107. ISBN 80-902647-7-8.

⁷ CARLGREN, F. *Autorita nebo svoboda? In Výchova ke svobodě*. Praha : Baltazar, 1991, s. 114-116. ISBN 80-900307-2-6.

⁸ Viz VÁGNEROVÁ, M. *Psychologie školního dítěte*. Praha : Karolinum, 1997, s. 38. ISBN 80-7184-487-X.

⁹ KOEPKE, H. *Devátý rok života*. Praha : Strom, 1998, s. 19-22. ISBN 80-86106-01-2.

¹⁰ MATĚJČEK, Z. *Střední školní věk*. In *Co děti nejvíce potřebují*. Praha : Portál, 1995, s. 57-65. ISBN 80-7178-058-8.

¹¹ ERIKSON, E. H. *Dětství a společnost*. Praha : Argo, 2002, s. 235-239. ISBN 80-7203-308-8.

¹² ČAČKA, O. *Psychologie vrstev duševního dění osobnosti a jejich diagnostika*. Brno : Masarykova Univerzita, 1997, s. 171. ISBN 80-7239-107-0.

12. až 15. rok

Okolo dvanáctého roku sílí dispozice pro osobní úsudek a také kauzální verbální myšlení a uvažování. Člověk nyní začíná být schopen samostatného exaktního pozorování vnějších jevů a procesů na straně jedné a na druhé straně z nich dokáže vyvozovat abstraktní zákonitosti. Sílicí a prohlubující se schopnost čistě myšlenkového poznávání vyžaduje neustálé rozšiřování horizontu o nové oblasti světa.

Stejně jako na konci prvního sedmiletí i v posledních letech sedmiletí druhého souvisí s proměnami duševního života prudký tělesný rozvoj. Je to především růst kostry a svalstva končetin a dospívání pohlavních orgánů, co narušuje určitou vnitřní rovnováhu tělesné stavby panující v období několika předcházejících let. Mladý člověk v této době ve své tělesnosti prožívá prostřednictvím těžknoucích končetin zesíleně síly tíže, se kterými se jen postupně vyrovnává. Konfrontace s těmito silami však vede k posílení jeho volních sil. Nyní se objevuje silně osobně zabarvené a kritické myšlenkové posuzování světa. Přejaté názory a návyky bývají zpochybňovány, i dosavadní autority ztrácejí svou někdejší přirozeně uznávanou pozici. Přichází doba, kdy se již mladý člověk orientuje vlastním samostatným úsudkem. Přístup člověka ke světu poté ztrácí převážně umělecký a získává více vědecký charakter. Pro oblast morální si začíná vydobývat prostor pro samostatnou „morální fantazii“ jako základ svého samostatného a odpovědného vztahu k okolnímu světu. Žáci si hledají svůj osobitý vztah k sociální spolupráci a pomoci.

Výuka je založena na zákonitosti vývojových kroků dítěte a mladého člověka, proměn a rozvoje jeho vztahu ke světu a jeho schopnosti učit se. Učební plán, metody a obsahy výuky jsou přizpůsobeny tomuto vývoji. Výchova a výuka je proto vývojovým procesem, učební plán je sestavený podle potřeb a postupně se rozvíjejících schopností dítěte. Důležitým cílem výuky a výchovy dítěte je jeho všestranný rozvoj v naukových, praktických i uměleckých oborech – v učebním plánu waldorfské školy jsou proto zastoupena všechna tato hlediska. Schopnosti a nadání dětí se velmi odlišují, a proto nalezneme vedle „tradičních“ předmětů také pletení, tkaní, zahradnictví apod. Tato rozmanitost nabídky umožňuje každému dítěti najít pro sebe v učebním plánu něco, v čem bude mít šanci vyniknout – stírají se tak rozdíly mezi méně a více nadanými nebo zručnými.

Výkony žáků nejsou motivovány známkovým hodnocením, ale prožitkovým charakterem výuky, který vzbuzuje živý zájem o probíranou látku. Vysvědčení v pololetí a na konci školního roku má formu slovního hodnocení, které charakterizuje všechny přednosti i nedostatky dítěte, jeho pokroky i obtíže v hodnoceném období. Hodnocení chápe waldorfská pedagogika jako prostředek k podnícení dalšího rozvoje a seberochoze žáka. Obsah vzdělávání, osvojování poznatků, znalost faktů a s nimi spojených dílčích dovedností a návyků nejsou chápány jako cíl vzdělávání. Pro život a práci ve waldorfské škole platí zásada, že spolupráce žáků převažuje nad jejich vzájemnou soutěživostí. Pouze v 8. a 9. ročníku a ve výjimečných případech (viz kapitola 6. Hodnocení žáků a autoevaluace školy) se z důvodu požadavku přijímacího řízení na střední školy kombinuje slovní hodnocení s klasifikací.

V učebních plánech se projevuje snaha nenadřazovat žádný předmět či skupinu předmětů nad druhé. I proto jsou všechny předměty určeny pro všechny žáky. Dívky se tak účastní i práce se dřevem, chlapci pletou, háčkují atd. Smyslem je dát všem dětem široký základ - každý z předmětů rozvíjí dílčí aspekty široké palety lidských kvalit. V plánu je dále co nejvíce zohledňováno co možná největší prolínání jednotlivých témat. Ve vyučování je snaha stavět mosty mezi jednotlivými obory a předměty, představovat dětem svět ve vzájemných vztazích a ve vztahu k člověku.

V učebním plánu se také projevuje snaha o soulad mezi vědou, uměním a duchovními hodnotami, jinak také mezi pravdou, krásou a uměním. V prvních letech školní docházky je vyučování zaměřeno na prožívání světa. Učitel oslovuje dítě umělecky například prostřednictvím obrazů, a to nejen pouze viditelných, ale především slovních, tedy vzniklých z vyprávění, která vyvolávají názorné představy. Stejně důležité je působení hudby, pohybového umění, malířství, básnictví a hry. Děti v tomto období především napodobují a na to je brán ohled ve výuce. V dalších letech převažuje snaha žáků uvědomit si více sám sebe, žáci přijímají vše spíše s kritikou a je potřeba jim pomoci vytvořit si schopnost poznávat zákonitosti světa a rozvíjet kauzální myšlení. Tato snaha se projevuje především v závěrečných ročnících v období puberty.

V jednotlivých předmětech, oblastech a tématech učitel usiluje především o osvětlení základních principů. Volí jasné příklady, které jsou blízké dětem daného věku a nesnaží se zahrnovat žáky encyklopedickými přehledy. Výuka by měla být co nejnázornější, žáci by měli mít možnost sami si co nejvíce věcí vyzkoušet. V metodách, jimiž učitelé waldorfských škol uvádějí své žáky do učiva, hraje důležitou roli obraz, rytmus a pohyb. Vyučování naukových předmětů (matematika, mateřský jazyk a literatura, fyzika, chemie, přírodopis, dějepis, zeměpis atd.) probíhá v tzv. epochách. Jedná se o dvouhodinový (110 minut) vyučovací blok, který se vnitřně dělí na část rytmickou, vyučovací a vyprávěcí. Po dobu 3 týdnů při něm učitel rozvíjí jedno dané téma (např. matematické operace, stavba domu, dějiny Řecka), přičemž je snaha o prolínání tohoto tématu do dalších výukových dovedností. Další předměty (cizí jazyky, tělesná, pracovní, výtvarná a hudební výchova, eurytmie apod.) se vyučují v klasických vyučovacích hodinách (45min.)

Ve škole nejsou ve většině případů používány učebnice, jejich roli plní materiály, které si učitel sám nebo ve spolupráci s kolegy vybírá nebo vytváří. Knihy doplňují vyučování (např. cvičebnice a atlasy), nejsou ale

hlavním prostředkem výuky, neboť postrádají vztah ke konkrétní pedagogické situaci. Velký význam proto mají epochové sešity žáků, které učebnice nahrazují. V průběhu školní docházky provází dítě jeden třídní učitel co nejdéle. Ten vyučuje všechny nebo většinu epochových předmětů. Učitelé se snaží o rozvinutí všech vloh svých žáků do té míry, aby byli v dospělosti schopni vlastní orientace, samostatného, odpovědného a sociálně pozitivně zaměřeného jednání a myšlení.

Základem školy je společenství žáků, učitelů a rodičů, a proto je nutné neustále udržovat a rozvíjet vzájemný kontakt a spolupráci s rodinami. V tomto ohledu klade waldorfská škola mnohem větší nároky jak na učitele, tak i na rodiče žáků. Praxe jednoho třídního učitele je zde proto velmi ku prospěchu.

Žijeme v době velmi bouřlivého rozvoje naší civilizace. Nermalou měrou k němu přispívá i závratné tempo vývoje informačních technologií. Na jedné straně je velmi snadné vyhledat téměř jakoukoliv požadovanou informaci a na straně druhé, se vývoj mění takovým tempem, že získaný poznatek stárne a je nutné jej neustále aktualizovat. Tradiční přístup ke vzdělání – vybavit jednou provždy žáka veškerým teoretickým poznáním o světě a společnosti, v níž žije – se tedy v dnešní době ukazuje jako překonaný.

Do popředí vstupují lidské vlastnosti – zodpovědnost, kreativita, zájem o věc, spolehlivost. A to jsou oblasti, na které se waldorfská pedagogika zaměřuje. V každém školním roce probíhá mnoho akcí - projektů, při kterých se schází rodiče, děti a učitelé. Některé jsou otevřeny i veřejnosti. Jsou to například slavnosti při příležitosti křesťanských svátků, jarmarky a další akce, při kterých se rodiče, děti a učitelé vzájemně setkávají a blíže poznávají. Jednotlivé třídy jezdí také na výlety, školy v přírodě, lyžařský výcvik atd. Pravidelnou součástí výuky představují také exkurze.

3.5 VÝCHOVNÉ A VZDĚLÁVACÍ STRATEGIE NA WALDORFSKÉ ŠKOLE VZHLEDEM KE KLÍČOVÝM KOMPETENCÍM

KOMPETENCE K UČENÍ - umožnit žákům osvojit si strategii učení a motivovat je pro celoživotní učení

- a) Během výuky klademe důraz na čtení s porozuměním, práci s textem, vyhledávání informací.
- b) Žáky vedeme k sebehodnocení.
- c) Individuálním přístupem k žákům maximalizujeme jejich šanci prožít úspěch.
- d) Žákům umožňujeme ve vhodných případech realizovat vlastní nápady, podněcujeme jejich tvořivost.
- e) Učíme se vytvářet takové situace, v nichž má žák radost z učení pro samotné učení a pro jeho další přínos.

KOMPETENCE K ŘEŠENÍ PROBLÉMU - podněcovat žáky k tvořivému myšlení, logickému uvažování a k řešení problémů

- a) Výuka je vedena tak, aby žáci hledali různá řešení problému, svoje řešení si dokázali obhájit.
- b) Při výuce motivujeme žáky v co největší míře problémovými úlohami z praktického života.
- c) Starší žáci připravují různé aktivity pro mladší spolužáky (divadlo, soutěže).
- d) Děti vedeme k aktivnímu podílu na všech fázích činnosti, na plánování, přípravě, realizaci i hodnocení.

KOMPETENCE KOMUNIKATIVNÍ - vést žáky k všestranné a účinné komunikaci

- a) Vedeme žáky ke vhodné komunikaci se spolužáky, s učiteli a ostatními dospělými ve škole i mimo školu.
- b) Učíme žáky obhajovat a argumentovat vhodnou formou svůj vlastní názor a zároveň poslouchat názor jiných.
- c) Podporujeme přátelské vztahy ve třídách a mezi třídami.
- d) Začleňujeme metody kooperativního učení a jejich prostřednictvím vedeme děti ke spolupráci při vyučování.
- e) Podporujeme komunikaci s jinými školami u nás i v zahraničí (partnerské waldorfské školy).

KOMPETENCE SOCIÁLNÍ A PERSONÁLNÍ - rozvíjet u žáků schopnost spolupracovat a respektovat práci vlastní a druhých

- a) Během vzdělávání používáme skupinovou práci žáků, vzájemnou pomoc při učení.
- b) Sociální kompetence vyvozujeme na praktických cvičeních a úkolech.
- c) Usilujeme o to, aby žáci prokázali schopnost střídát role ve skupině.
- d) Žáky vedeme k respektování společně dohodnutých pravidel chování, na jejichž formulaci se sami podílejí.
- e) Učíme je zároveň k odmítavému postoji ke všemu, co narušuje dobré vztahy mezi žáky.
- f) Chceme žáky naučit základům kooperace a týmové práce.

KOMPETENCE OBČANSKÉ - připravovat žáky jako svobodné a zodpovědné osobnosti, uplatňující svá práva a plnící své povinnosti

- a) Ve třídních kolektivech žáci společně stanovují pravidla chování.
- b) Jsou respektovány individuální rozdíly (národnostní, kulturní).
- c) Ve výuce je kladen důraz na prožitek (navazuje na ŠVP ve waldorfských třídách MŠ).
- d) Je kladen důraz na environmentální výchovu, ekologicky myslící jedinec.
- e) Žáky vedeme k třídění odpadů.
- f) Při pobytech v přírodě se žáci chovají jako zodpovědné osoby.
- g) Žáky zapojujeme do mezinárodních projektů, kde se prakticky seznamují s kulturou jiných národů.

KOMPETENCE PRACOVNÍ - pomáhat žákům poznávat a rozvíjet své schopnosti i reálné možnosti a uplatňovat získané vědomosti a dovednosti při profesní orientaci

- a) Vedeme je k objektivnímu sebehodnocení a posouzení s reálnými možnostmi při profesní orientaci.
- b) Výuku doplňujeme o praktické exkurze.
- c) Individuálním přístupem a spoluprací s rodiči pomáháme žákům při profesní orientaci.

3.6 ZABEZPEČENÍ VÝUKY ŽÁKŮ SE SPECIÁLNÍMI VZDĚLÁVACÍMI POTŘEBAMI

Waldorfská pedagogika umožňuje individuální integraci žáků se speciálními vzdělávacími potřebami do běžných tříd. **Žákem se speciálními vzdělávacími potřebami** se rozumí osoba, která k naplnění svých vzdělávacích možností nebo k uplatnění či užívání svých práv na rovnoprávném základě s ostatními potřebuje poskytnutí podpůrných opatření. **Podpůrnými opatřeními** se rozumí nezbytné úpravy ve vzdělávání a školských službách odpovídající zdravotnímu stavu, kulturnímu prostředí nebo jiným životním podmínkám žáka. Žáci se speciálními vzdělávacími potřebami mají právo na bezplatné poskytování podpůrných opatření školou.

Poradenská pomoc je ve škole zajištěna **školními poradenskými pracovníky**: metodikem prevence, výchovným poradcem, speciálním pedagogem, léčebným eurytmistou. Ti spolupracují s ostatními pedagogickými pracovníky, zajišťují komunikaci se zákonnými zástupci a speciální pedagog je osobou odpovědnou za spolupráci školy se školským poradenským zařízením v souvislosti s doporučením podpůrných opatření žákovi se speciálními vzdělávacími potřebami.

Podpůrná opatření jsou dle míry speciálních vzdělávacích potřeb žáků členěna do **pěti stupňů**.

Systém péče o žáky se speciálními vzdělávacími potřebami

Úpravy ve vzdělávání žáka v prvním stupni podpory navrhuji pedagogičtí pracovníci (třídní učitel, učitelé odborných předmětů), spolupracují při tom se speciálním pedagogem školy. Speciální pedagog pak společně s třídním učitelem vypracuje Plán pedagogické podpory, který v domluvených intervalech (nejpozději do tří měsíců) vyhodnocují a aktualizují. S Plánem pedagogické podpory (dále PLPP) se seznámí všichni vyučující žáka, žák a zákonný zástupce. Pokud opatření prováděná na základě PLPP nevedou k naplnění stanovených cílů, doporučí speciální pedagog zákonným zástupcům žáka využít vyšetření ve školském poradenském zařízení a zároveň předá bezodkladně PLPP tomuto školskému poradenskému zařízení.

Po obdržení doporučení školského poradenského zařízení poskytne škola bezodkladně doporučená podpůrná opatření na základě informovaného souhlasu zákonných zástupců. Tato doporučená podpůrná opatření integruje do individuálního vzdělávacího plánu, který vypracuje speciální pedagog ve spolupráci s třídním učitelem. S individuálním plánem (dále IVP) seznámí speciální pedagog a třídní učitel všechny vyučující žáka, žáka a zákonného zástupce. Speciální pedagog, třídní učitel, zákonný zástupce, žák a školské poradenské zařízení pravidelně vyhodnocují tato podpůrná opatření. Pokud shledají, že podpůrná opatření obsažená v aktuálním IVP nejsou dostačující, případně již nejsou potřebná, doporučí zákonnému zástupci nové zhodnocení ve školském poradenském zařízení.

Specifikace prováděných podpůrných opatření:

Podpůrná opatření prvního stupně:

Podpůrná opatření prvního stupně slouží ke kompenzaci mírných obtíží ve vzdělávání žáka (např. pomalejší tempo práce, drobné obtíže ve čtení, psaní, počítání, problémy se zapomínáním, drobné obtíže v koncentraci pozornosti atd.), u nichž je možné prostřednictvím mírných úprav v režimu školní výuky a domácí přípravy dosáhnout zlepšení

- **Metody výuky:** individualizace přístupů, častější procvičování, doplňující výklad, multisenzorické vyučování, respektování pracovního tempa, uzpůsobení časových limitů pro plnění úkolů, častější kontrola, poskytování zpětné vazby
- **Výstupy a obsahy učiva** se neupravují
- **Organizace výuky:** nastavení pravidel průběhu a struktury vyučovací hodiny (střídání forem a činností během výuky), změna zasedacího pořádku či uspořádání třídy v rámci vyučovací jednotky a se zřetelem k charakteru výuky a potřebám žáků, zohlednění při činnostech, při kterých se obtíže projevují, skupinová a kooperativní výuka, zohlednění postavení žáka ve skupině (třídě), podpora rozvoje zájmů žáků
- **Hodnocení:** individuální, formativní, motivující, zohledňující posuny žáka v práci s učivem, podpora sebehodnocení
- **Intervence školy:** zmapování možných forem podpory, vypracování PLPP, poskytování podpory pedagogickým pracovníkům, zákonným zástupcům žáků ze strany poradenského pracovníka školy
- **Pomůcky:** běžné kompenzační pomůcky

Podpůrná opatření druhého stupně:

Podpůrná opatření druhého až pátého stupně lze uplatnit pouze s doporučením školského poradenského zařízení, na základě školou vypracovaného individuálního vzdělávacího plánu.

- **Metody výuky:** Reflektují možnosti a potřeby žáka ve vztahu k věku, rozvíjejí a podporují výchovu žáka; zohledňují učební styly žáka; respektují míru nadání žáka a jeho specifika, Rozvíjejí myšlení, paměť, pozornost, vnímání, motoriku, stimulují vývoj, řešení problémů; vedou k osvojení vědomostí, dovedností a postojů, pomáhají překonávat nepřípravenost na školu a z toho plynoucí selhávání ve školních dovednostech. Zahrnují intervence na podporu oslabených nebo nefunkčních dovedností a kompetencí žáka, podporují připravenost na praktické činnosti.
- **Výstupy a obsahy učiva:** úpravy se týkají obsahu vzdělávání žáka v dílčích oblastech, které žák vzhledem ke svým vzdělávacím potřebám nemůže zvládnout nebo je zvládá alternativním způsobem, upravují se v závislosti na struktuře a charakteru speciálních vzdělávacích potřeb žáků na základě doporučení školských poradenských zařízení.
- **Organizace výuky:** respektuje specifika podmínek, která usnadní vzdělávání žáka, včetně možností využívání speciálních učebních a kompenzačních pomůcek a postupů. Organizace a podmínky výuky jsou definovány v individuálním vzdělávacím plánu.
- **Hodnocení:** kritéria hodnocení žákovi umožní dosahovat osobního pokroku. Užívá se různých forem hodnocení, jejichž kritéria respektují charakter obtíží nebo specifík žáka.
- **Intervence školy:** zajištění pedagogické intervence (individuální nebo skupinová práce pedagogického pracovníka se žákem), je vypracován IVP
- **Pomůcky:** lze použít speciální pomůcky nebo kompenzační pomůcky, pokud jejich použití povede k naplnění vzdělávacích potřeb žáka

Podpůrná opatření třetího stupně

- **Metody výuky:** Cíleně se zaměřují na podporu dovedností a kompetencí žáka, které umožňují překonání bariér v jeho vzdělávání a jeho zapojení do práce ve školní třídě. Zahrnují intervence na podporu oslabených či nefunkčních dovedností a kompetencí žáka, rozvoj řečových a poznávacích funkcí, nácvik sebeobslužných dovedností a sociálních kompetencí, podporují motivaci žáka
- **Výstupy a obsahy učiva:** Úprava obsahu vzdělávání žáka na základě doporučení podpůrných opatření školských poradenských zařízení v dílčích oblastech, které žák vzhledem ke svým vzdělávacím potřebám a zdravotním omezením nemůže zvládnout nebo je zvládá alternativním způsobem. Výstupy a výsledky vzdělávání se mohou upravovat pouze pro žáky s lehkým mentálním postižením podle Rámcového vzdělávacího programu pro základní vzdělávání.
- **Organizace výuky:** Je zpracován individuální vzdělávací plán, využívá se možnosti úpravy pracovního prostředí a pracovního místa žáka, využívání speciálních učebních a kompenzačních pomůcek a postupů. Podpora organizace výuky v odůvodněných případech asistentem pedagoga nebo dalším pedagogickým pracovníkem.
- **Hodnocení:** respektuje specifické nároky na činnost žáků, využívá slovní hodnocení, formativní i sumativní hodnocení žáka, podporuje autonomní hodnocení (sebehodnocení) žáka a všechny prvky hodnocení zvyšující motivaci žáka k učení. Významně zohledňuje sociální kontext hodnocení a směřuje k podpoře žáka v jeho učení.
- **Intervence školy:** spočívá v zajištění pedagogické intervence, současně zahrnuje intervence také poradenskou činnost školy, zejména speciálního pedagoga.
- **Pomůcky:** používají se speciální pomůcky a výukové materiály

Podpůrná opatření čtvrtého stupně

- **Metody výuky:** výuka je nevidomým, neslyšícím a hluchoslepým žákům poskytována v jazycích, způsobech a prostředcích komunikace, které jsou pro žáka nejvhodnější a žákem jsou preferované, metody výuky jsou významně ovlivňovány využíváním prostředků augmentativní nebo alternativní komunikace. Používají se pomůcky alternativní komunikace.
- **Výstupy a obsahy učiva:** jsou upraveny podle doporučení školského poradenského zařízení v individuálním vzdělávacím plánu.
- **Organizace výuky:** uzpůsobení prostředí s respektem na prostorové uspořádání třídy a pracovního místa žáka/žáků, je možné využívat personální podporu pro práci se žákem (asistent pedagoga, individuální pedagogická podpora). Práce se žákem zohledňuje doporučená režimová opatření ve vztahu ke stravování, podávání léků, nárokům na dodržování hygieny, střídání činností a odpočinku atd. Využívají se komunikační systémy neslyšících a hluchoslepých osob. Je možné zkracovat vyučovací jednotky, část výuky realizovat individuálně. Škola poskytuje možnost působení osoby poskytující žákovi po dobu jeho pobytu ve škole podporu podle jiných právních předpisů. Je uplatňován IVP.
- **Hodnocení:** zohledňuje specifické nároky na činnost žáků, východiskem je analýza učiva zaměřená na didaktickou přístupnost učiva pro žákovo učení, pozitivní motivaci k dalšímu vzdělávání a vytváření postojů. Výrazné kritériální úpravy hodnocení.
- **Intervence školy:** zajištění pedagogické intervence. Zahrnuje také poradenskou pomoc školy, zejména speciálního pedagoga, nebo školského poradenského zařízení. Škola vypracuje na individuální vzdělávací plán.
- **Pomůcky:** lze použít speciální pomůcky nebo kompenzační pomůcky

Podpůrná opatření pátého stupně

- **Metody výuky:** respektují limity žáků a jejich možnosti, směřují k dosažení nejvyšší možné míry rozvoje u vzdělávaných žáků se zřetelem k podpoře motivace ke vzdělávání. Výuka odpovídá speciálním vzdělávacím potřebám žáků, je zajišťována s využitím podpůrných metod a s podporou speciálních pomůcek, probíhá často s podporou dalšího pedagogického pracovníka. U některých žáků je nutná výuka s podporou prostředků alternativní nebo augmentativní komunikace, s využitím potřebných pomůcek
- **Výstupy a obsahy učiva:** obsah učiva je zpravidla modifikován a také výrazně redukován podle upraveného školního vzdělávacího programu, prostřednictvím individuálního vzdělávacího plánu. Úprava výstupů ze vzdělávání vyplývá z úpravy a především redukce a modifikace vzdělávacích obsahů.
- **Organizace výuky:** uzpůsobení prostředí, je možné využívat personální podporu pro práci se žákem (asistent pedagoga, speciální pedagog), práce se žákem se přizpůsobí doporučeným režimovým opatřením ve vztahu ke stravování, podávání léků, nárokům na dodržování hygieny atd., respektují se nároky na prostorové uspořádání třídy a pracovního místa žáka, využívají komunikační systémy neslyšících a hluchoslepých osob, je možné zkracovat vyučovací jednotky, část výuky realizovat individuálně. Škola poskytuje možnost působení osoby poskytující žákovi po dobu jeho pobytu ve škole podporu podle jiných právních předpisů (osobní asistent). Individuální výuka může být v domácím prostředí zajištěná pedagogickým pracovníkem školy.
- **Hodnocení:** zahrnuje individuálně specifické nároky na činnost žáků, východiskem je podpora žáka ve vzdělávání a snaha ho motivovat k dalšímu vzdělávání. Formativní hodnocení vychází ze zdravotního stavu žáka, směřuje k vytvoření náhledu na schopnost dosahovat pokroku u žáka
- **Intervence školy:** individuální pedagogická intervence, zpracování IVP
- **Pomůcky:** lze použít speciální pomůcky nebo kompenzační pomůcky

3.7 ZABEZPEČENÍ VÝUKY ŽÁKŮ MIMOŘÁDNĚ NADANÝCH

Za nadaného žáka se považuje především žák, jehož rozložení schopností dosahuje mimořádné úrovně při vysoké tvořivosti v celém okruhu činností nebo v jednotlivých oblastech rozumových schopností, v pohybových, manuálních, uměleckých nebo sociálních dovednostech.

Mimořádně nadaní žáci mají též na waldorfské škole své místo. Hlavním úkolem třídního učitele je rozpoznat nadání dítěte. Další fáze spočívá v rozvoji jeho nadání. Žák je při činnostech, pro něž je nadán, motivován náročnějšími úkoly k větší aktivitě.

Pokud se žák projevuje jako mimořádně nadaný, informuje třídní učitel speciálního pedagoga a zástupce ředitele. Po dohodě se zákonným zástupcem žáka provede škola společně se školským poradenským zařízením šetření míry žákova nadání a specifik jeho osobnosti, která mohou mít vliv na jeho vzdělávání. Podle závěrů tohoto šetření a na jeho podkladě vzniklých doporučení školského poradenského zařízení bude nadanému žákovi rozšířen obsah vzdělávání nad rámec ŠVP a to formou IVP. IVP vypracuje speciální pedagog společně s třídním učitelem, seznámí s ním žáka, zákonného zástupce (jež stvrdí IVP svým podpisem) a všechny vyučující. Škola prostřednictvím speciálního pedagoga plnění IVP pravidelně sleduje a minimálně jednou ročně vyhodnocuje.

Waldorfská pedagogika klade důraz na to, aby žáci s výrazně jednostranným nadáním měli příležitost rozvíjet se komplexně a nepřetěžovat pouze jednu stránku své osobnosti. Mimořádně nadaní žáci v některých případech velmi trpí v oblasti sociální, a proto učitel volí často metodu skupinové práce, kde mimořádně nadaný žák může např. v roli vedoucího skupiny nebo projektu prokázat své schopnosti a zároveň se učit komunikaci a spolupráci se spolužáky.

3.8 ZAČLENĚNÍ PRŮŘEZOVÝCH TÉMAT

Průřezová témata reprezentují v ŠVP okruhy aktuálních problémů současného světa a stávají se významnou a nedílnou součástí základního vzdělávání. Jsou důležitým formativním prvkem základního vzdělávání, vytvářejí příležitosti pro individuální uplatnění žáků i pro jejich vzájemnou spolupráci a pomáhají rozvíjet osobnost žáka především v oblasti postojů a hodnot.

Následující tabulka obsahuje přehled, ve kterých předmětech, ve kterém ročníku, je dané průřezové téma vyučováno. Podrobně je vždy popsáno v charakteristice předmětu v učebních osnovách u jednotlivých ročníků.

Průřezové téma			I. stupeň				
			1.	2.	3.	4.	5.
Osobnostní a sociální výchova	OSV 8	Komunikace	Aj	Aj	Čj	Čj	Čj
			Fo	Fo	Aj	Aj	Aj
			Čj	Čj	Eu	Fo	Inf
			Nj	Eu	Fo	Díl	Čas
			PV	Nj	Nj	Eu	Eu
						PV	Fo
			Um	PV	PV	Nj	Nj
							Um
							Díl
				Um		Um	Pv
	OSV 9	Kooperace a kompetice	Tv	Tv	Tv	Čj	Čj
			Um	Nj	Nj	Nj	Tv
			Nj	Um	Um	Tv	Eu
			PV			PV	Nj
						Díl	PV
						Um	Díl
	OSV 10	Řešení problémů a rozhodovací dovednosti	PV	PV	PV	Čj	Čs
						PV	PV
						Díl	Díl
	OSV 11	Hodnoty, postoje, praktická etika	PV	PV	Um	Čj	Čj
					PV	PV	Čas
						Díl	Inf
							PV
							Díl
							Um
Výchova demokratického občana	DEM 1	Občanská společnost a škola					Čas
	DEM 2	Občan, občanská společnost a stát					Čas
	DEM 3	Formy participace občanů v politickém životě					Čas
	DEM 4	Principy demokracie jako formy vlády a způsobu rozhodování					Čas
Výchova k myšlení v evropských a globálních souvislostech	GLO 1	Evropa a svět nás zajímá			Cj	Cj	Čas
						Um	Um
	GLO 2	Objevujeme Evropu a svět					Čj
Multikulturní výchova	GLO 3	Jsme Evropané			Čj	Čj	Čj, Čas
	MUL 2	Lidské vztahy					Tv
	MUL 4	Multikulturalita					Inf
Enviromentální výchova	MUL 5	Princip sociálního smíru a solidarity					Čas
	ENV 1	Ekosystémy					Čas
	ENV 2	Základní podmínky života					Čas
	ENV 3	Lidské aktivity a problémy životního prostředí					Čas

	ENV 4	Vztah člověka k prostředí					Čas
Mediální výchova	MED 1	Kritické čtení a vnímání mediálních sdělení					Inf
	MED 2	Interpretace vztahu mediálních sdělení a reality					Inf, Čas
	MED 3	Stavba mediálních sdělení				Čj	
	MED 4	Vnímání autora mediálních sdělení				Čj, Inf	
	MED 5	Fungování a vliv mediálních sdělení ve společnosti					Inf, Čas
	MED 6	Tvorba mediálního sdělení					Inf
	MED 7	Práce v realizačním týmu					Inf

Průřezové téma	Číslo	Tematický okruh	II. stupeň			
			6.	7.	8.	9.
Osobnostní a sociální výchova	OSV 1	Rozvoj schopností poznávání	Díl	Čj	Aj	Aj
			Dě	Aj	Nj	Dě
			Aj	Nj	Dě	Díl
			Čj	Dě	Eu	Eu
			Nj	PV	Dr	Nj
			PV	Pěpr	Pěpr	Pěpr
					VV	PV
			Eu	Díl	Díl	
			Pěpr		PV	
	OSV 2	Sebepoznání a sebepojetí	VV	Bi	Bi	Dě
			Nj	Čj	Dě	Díl
			Dě	Dě	Díl	Eu
			Eu	Díl	Eu	Nj
			PV	Eu	Nj	Pěpr
			Pěpr	Nj	Pěpr	PV
			Díl	Pěpr	PV	
				PV	Dr	
	OSV 3	Seberegulace a sebeorganizace	TV	Čj	Díl	Eu
			Eu	Díl	Eu	Díl
			Nj	Eu	Nj	Nj
			PV	Nj	Pěpr	Pěpr
			Díl	Pěpr	PV	PV
				PV	TV	TV
				TV	Dr	
	OSV 4	Psychohygiena	Eu	Bi	Bi	Eu
			Díl	Eu	Eu	Inf
				VV	Dr	
	OSV 5	Kreativita	Aj	Aj	Aj	Aj
			Čj	Čj	Čj	Pěpr
			Dě	Dě	Dě	Díl
			Eu	Díl	Díl,PV	Eu
			Hv	Eu	Eu	HV
			Nj	HV	Nj	Nj
			Pěpr	Nj	Pěpr	Dě
			PV	Pěpr	PV	PV
			VV	PV	Dr	
	OSV 6	Poznávání lidí	Nj	Eu	Dr	PV
			Eu	Nj	Eu	Nj
			PV	PV	Nj	Pěpr
			Pěpr	Pěpr	Pěpr	Eu
			Díl	Díl	Díl	Díl
	OSV 7	Mezilidské vztahy	Čj	Čj	Dě	Dě
			Dě	Dě	Díl	Díl
			Díl	Díl	Eu	Eu
			Eu	Eu	Nj	Nj
			Nj	Nj	Pěpr	Pěpr

			Pěpr	Pěpr	Dr	PV
			PV, VV	PV		
	OSV 8	Komunikace	Čj	Čj	Čj	Čj
			Aj	Aj	Aj	Aj
			Dě	Nj	Eu	Nj
			Eu	Dě	Nj	Eu
			Nj	VV	Dr	PV
			Pěpr	PV	PV	Pěpr
			Díl	Pěpr	Pěpr	Díl
			VV	Díl	Díl	
			PV			
	OSV 9	Kooperace a kompetice	Aj	Čj	Aj	Aj
			Čj	Tv	Tv	Čj
			Tv	Díl	Díl	Tv
			Dě	Eu	Eu	Dě
			Nj	PV	Nj	Eu
			Díl	Nj	Dr	Nj
			PV	Pěpr		Díl
			Eu	VV		
	OSV 10	Řešení problémů a rozhodovací dovednosti	Aj	Aj	Aj	Čj
			Čj	Čj	Čj	Aj
			Nj	Nj	Nj	Nj
			PV	PV,Díl	Eu	Díl,PV
			Pěpr	VV	PV,Díl	Eu
			Díl	Pěpr	Pěpr	Pěpr
	OSV 11	Hodnoty, postoje, praktická etika	Čj	Čj	Čj	Čj
			Dě	Bi	Dě	Dě
			Nj	Nj	Nj	Eu
			PV	VV	Eu	Nj
			Pěpr	Dě	PV	Pěpr
			Díl	PV, Díl	Pěpr	Díl
				Pěpr	Díl	
Výchova demokratického občana	DEM 1	Občanská společnost a škola		VV	VV	Dě
						Aj
						Inf
						Z
	DEM 2	Občan, občanská společnost a stát				Dě
						Z
	DEM 3	Formy participace občanů v politickém životě			VV	D
						Aj
	DEM 4	Principy demokracie jako formy vlády a způsobu rozhodování	Dě			Dě
	GLO 1	Evropa a svět nás zajímá	Čj	Dě,Z	Čj	Čj
			Dě	Čj	Nj	Dě
			Nj	Nj	Dě	HV
				VV		Nj

Výchova k myšlení v evropských a globálních souvislostech	GLO 2	Objevujeme Evropu a svět	Aj	Čj	Aj	Aj
			HV	Dě	Čj	Z
			Nj	Hv	Dě	Nj
			VV	Nj	Nj	Dě
			Čj			
			Dě			
	GLO 3	Jsme Evropané	Nj	Nj	Nj	Nj
Multikulturní výchova				VV		Z
	MUL 1	Kulturní difference	PV	Aj	Aj	Aj
			Aj	Čj	Nj	Nj
			Nj	Nj	Díl	
	MUL 2	Lidské vztahy	Nj	Aj	Aj	Aj
			VV	Bi	Nj	Nj
				Nj	Dr	
				Z		
	MUL 3	Etnický původ	Nj	Aj,Nj	Nj	Nj
			PV	Čj	Z	Z
				VV		
				Z		
	MUL 4	Multikulturalita	Nj	Aj	Inf	Inf
			PV	Čj	Dě	Dě
				Nj	VV	Z
				VV	Z	
				Z		
	MUL 5	Princip sociálního smíru a solidarity			Dr	Aj
					VV	Z
Enviromentální výchova	ENV 1	Ekosystémy	Bi	Pěpr	Pěpr	Bi
			Pěpr	Z	VV	Pěpr
			Z			
	ENV 2	Základní podmínky života	Pěpr	Pěpr	Bi	Bi
				Z	Pěpr	Pěpr
					VV	
	ENV 3	Lidské aktivity a problémy životního prostředí	Bi	Pěpr	Ch	Pěpr
			Pěpr	Ch	Pěpr	
				Z	Díl	
					VV	
	ENV 4	Vztah člověka k prostředí	Bi	Bi	Pěpr	Pěpr
			Pěpr	Pěpr	VV	
				VV,Z		
	MED 1	Kritické čtení a vnímání mediálních sdělení		Aj	Aj	Čj,
					Čj	Aj
					Díl	Dě
					PV	VV
	MED 2	Interpretace vztahu mediálních sdělení a reality		Z	Dr	Čj
						Aj Dě

Mediální výchova						Inf
						VV
					Z	Z
	MED 3	Stavba mediálních sdělení			Čj	Díl, VV Inf Čj, Nj
	MED 4	Vnímání autora mediálních sdělení			Čj	Čj
						Inf VV
					PV	Dě
	MED 5	Fungování a vliv mediálních sdělení ve společnosti		Aj	PV	Čj
						Inf VV
				Čj	Čj	Dě
	MED 6	Tvorba mediálního sdělení	Čj	Čj	TV	Čj, VV
			TV	TV		Inf
						Díl, TV
	MED 7	Práce v realizačním týmu	Čj		PV	Čj
					Dr	Díl
						VV

4.1 Učební plány

Učební plán pro 1. stupeň

Předměty	Vzdělávací oblasti (obory)								Disp. hod	Dotace pro předmět	Ročník					Časová dotace celkem
	Český jazyk a literatura	Cizí jazyk	Matematika	Informatika	Čl. a jeho svět	Umění a kultura	Čl. a zdraví	Čl. a svět práce	volná		1.	2.	3.	4.	5.	
Český jazyk a literatura	27									27	5	5	5	6	6	27
Anglický jazyk		9			3					12	1,5	1,5	3	3	3	12
Německý jazyk					2	1			6	9	1,5	1,5	2	2	2	9
Kreslení forem	5		1			1			1	8	3	3	1	1		8
Matematika			19		1				1	21	4	4	4	5	4	21
Informatika				1						1					1	1
Člověk a jeho svět	1				6					7			2	2	3	7
Umění						10				10	2	2	2	2	2	10
Tělesná výchova							5		3	8	1	1	2	2	2	8
Eurytmie							5			5	1	1	1	1	1	5
Dílny									2	2				1	1	
Pracovní vyučování								5	3	8	2	2	2	1	1	8
Min. čas. dotace pro oblasti (RVP)	33	9	20	1	12	12	10	5	16	118						
Celková povinná časová dotace (RVP)											18-22	18-22	22-26	22-26	22-26	
Naplnění (ŠVP)	33	9	20	1	12	12	10	5	16	118	21	21	24	26	26	118

Poznámky k učebnímu plánu pro 1. stupeň:

1. Vzdělávací obor Český jazyk a literatura je vyučován v předmětech Český jazyk a literatura, Kreslení forem, Člověk a jeho svět.
2. Vzdělávací oblast Matematika a její aplikace je vyučován v předmětech Matematika a Kreslení forem.
3. Vzdělávací oblast Člověk a jeho svět je vyučován v prvních dvou ročnících v předmětech Anglický jazyk, Německý jazyk, ve 3. ročníku jednou epochou v předmětu Matematika a ve 3.-5. ročníku jako samostatný předmět Člověk a jeho svět.
4. Vzdělávací oblast Umění a kultura je vyučován v 1.-2. ročníku v předmětech Německý jazyk, Kreslení forem, a v 1.-5. Ročníku v předmětu Umění.
5. Vzdělávací oblast Člověk a zdraví vzdělávací obor Tělesná výchova je vyučován v předmětech Tělesná výchova a Eurytmie od 1. do 5. ročníku.

Výuka je ve všech ročnících rozepsána na 36 týdnů školního roku.

Hlavní vyučování (epocha) je realizováno v rozsahu 12 hodin týdně po 3 týdny (tj. 36 x 45 minut). V hlavním vyučování jsou realizovány epochové předměty: Epochové předměty I. stupeň – Český jazyk a literatura, Člověk a jeho svět, Kreslení forem a Matematika.

Ostatní předměty jsou realizovány v jednotlivých vyučovacích jednotkách po celý školní rok (zpravidla 45 minut / jednotka):
Ostatní předměty I. stupeň – Anglický jazyk, Německý jazyk, Pracovní vyučování a dílny, Umění, Tělesná výchova a Eurytmie.

Cvičné hodiny jsou realizovány v jednotlivých vyučovacích jednotkách po celý školní rok (zpravidla 45 minut / jednotka) a podporují tyto předměty:
I.stupeň – Český jazyk a literatura a Kreslení forem.

Učební plán pro 2. stupeň

Předměty	Vzdělávací oblasti										Dispoibilní	Dotace pro předmět	Ročník				Časová dotace celkem
	Jazyk a jazyková komunikace	Cizí jazyk	Další cizí jazyk	Informatika	Matematika a její aplikace	Čl. a společeno st	Čl. a příroda	Umění a kultura	Čl. a zdraví	Čl. a svět práce			6.	7.	8.	9.	
Český jazyk a literatura	15									3		18	4	4	5	5	18
Anglický jazyk		12										12	3	3	3	3	12
Německý jazyk			6								2	8	2	2	2	2	8
Matematika					15						3	18	4	4	5	5	18
Informatika				1								1				1	1
Dějepis						8					0	8	2	2	2	2	8
Fyzika							6					6	2	2	1	1	6
Chemie							5					5		1	2	2	5
Biologie							5		1			6	2	2	1	1	6
Zeměpis						3	1					4	1	1	1	1	4
Hudební výchova								4				4	1	1	1	1	4
Výtvarná výchova								5				5	2	1	1	2	5
Tělesná výchova									8			8	2	2	2	2	8
Eurytmie									1		3	4	1	1	1	1	4
Dílny								1			4	5	1	1	1	2	5
Pracovní vyučování										3	1	4	1	1	1	1	4
Tvořivá dramatika											2	2			2		2
Pěstitecké práce							4					4	1	1	1	1	4
Naplnění (ŠVP)	15	12	6	1	15	11	21	10	10	3	18	122					
Min. čas. dotace pro oblasti (RVP)	15	12	6	1	15	11	21	10	10	3	18	122					
Celková časová dotace v ročnících (ŠVP)													29	29	32	32	122
Minimální časová dotace v ročnících (RVP)													28	28	30	30	
Maximální časová dotace v ročnících (RVP)													30	30	32	32	

Poznámky k učebnímu plánu pro 2. stupeň:

1. Vzdělávací oblast Člověk a společnost, vzdělávací obory Dějepis, Výchova k občanství jsou realizovány v předmětech Dějepis, Zeměpis.
2. Vzdělávací oblast Člověk a příroda je realizována předměty Biologie, Chemie, Fyzika, Zeměpis, Pěstitelské práce.
3. Vzdělávací oblast Člověk a zdraví, vzdělávací obory Výchova ke zdraví, Tělesná výchova jsou realizovány v předmětech Tělesná výchova, Eurytmie, Biologie.

Výuka je ve všech ročnících rozepsána na 36 týdnů školního roku.

Hlavní vyučování (epocha) je realizováno v rozsahu 12 hodin týdně po 3 týdny (tj. 36 x 45 minut).

V hlavním vyučování jsou realizovány epochové předměty:

Epochové předměty II. stupeň – Český jazyk a literatura, Dějepis, Fyzika, Chemie, Matematika, Přírodopis, Zeměpis.

Ostatní předměty jsou realizovány v jednotlivých vyučovacích jednotkách po celý školní rok (zpravidla 45 minut / jednotka):

Ostatní předměty II. stupeň - Anglický jazyk, Hudební výchova, Informatika, Německý jazyk, Pěstitelské práce, Pracovní vyučování, Dílny, Výtvarná výchova, Tělesná výchova a Eurytmie, Tvořivá dramatika.

Cvičné hodiny jsou realizovány v jednotlivých vyučovacích jednotkách po celý školní rok (zpravidla 45 minut / jednotka) a podporují tyto předměty: II. stupeň - Český jazyk a literatura a Matematika, Chemie.

5. Učební osnovy předmětů

Český jazyk a literatura

Počet vyučovacích hodin za týden									Celkem
1. ročník	2. ročník	3. ročník	4. ročník	5. ročník	6. ročník	7. ročník	8. ročník	9. ročník	
5	5	5	6	6	4	4	5	5	45
Povinný	Povinný	Povinný	Povinný	Povinný	Povinný	Povinný	Povinný	Povinný	

Název předmětu	Český jazyk a literatura
Oblast	Jazyk a jazyková komunikace
Charakteristika předmětu	Vzdělávací oblast Jazyk a jazyková komunikace zaujímá stěžejní postavení ve výchovně vzdělávacím procesu. Je naším základním nástrojem a výchozím bodem pro poznávání světa a pro mezilidskou komunikaci. Otevírá nám svět naší národní kultury a její osobité mentality. Dobrá úroveň jazykové kultury patří k podstatným znakům všeobecné vyspělosti absolventa základní školy. Patříčná péče o národní jazyk, jejímž cílem je zejména podpora rozvoje komunikačních kompetencí, vybavuje žáka takovými znalostmi a dovednostmi, které mu umožňují správně vnímat různá jazyková sdělení, rozumět jim, vhodně se vyjadřovat a účinně uplatňovat i prosazovat výsledky svého poznání v mnoha oblastech života. Obsah vzdělávací oblasti Jazyk a jazyková komunikace se realizuje ve vzdělávacích oborech Český jazyk a literatura, Cizí jazyk a Další cizí jazyk 1). Kultivace jazykových dovedností a jejich využívání je nedílnou součástí všech vzdělávacích oblastí. Dovednosti získané ve vzdělávacím oboru Český jazyk a literatura respektují specifika vývoje (vývojové fáze) dítěte a mladého člověka. Jazyková výchova je významným nástrojem sebepoznání a sebevyjádření, pomáhá zdokonalovat a rozvíjet žákovu osobnost. Užívání češtiny jako mateřského jazyka v jeho mluvené i písemné podobě rozvíjí a kultivuje žákovu myšlení a citění, umožňuje mu pochopit společensko - kulturní vývoj lidské společnosti. Při realizaci tohoto vzdělávacího oboru se žák učí efektivní mezilidské komunikaci, učí se interpretovat své pocity a reakce tak, aby dovedl pochopit svoji roli v různých komunikačních situacích a uměl se orientovat při vnímání okolního světa i sama sebe. Jedním z nejvyšších cílů waldorfské pedagogiky v oblasti péče o jazyk je vytváření živoucího/živého vztahu mezi člověkem a slovem. Ten nespočívá pouze v porozumění významu slov, ale ve skutečném prožitku jazyka a jeho proniknutí na všech úrovních. Jde tedy jak o zvládnutí stránky významové a pochopení struktury, tak o prožitek zvukové stránky jazyka, tj. barvy a kvality hlásek a jeho rytmických a melodických elementů. Jazyk úzce souvisí s pohybem, a to nejen s pohybem řečových orgánů, ale i s pohybovou aktivitou celého těla. Od raného věku je jazyk pro dítě nejdříve hrou se zvuky řeči, hrou plnou pohybu, hrou vnímání, napodobování. Dítě jinak pociťuje znění samohlásek (jako odraz svých vnitřních stavů), jinak znění souhlásek (jako odraz vnějších zvuků). Hravé zacházení s hláskami, tóny a rytmy řeči pak zůstává člověku trvale, zjemňuje se a zvtřňuje se. Vytváří potom základ pro živé vnímání jazyka a tvůrčí přístup k řeči, z něhož vyvěrá například lidová slovesnost, poezie i próza. Komunikační a slohová výchova Klade se důraz především na formu mluveného a psaného projevu. Žáci se učí pozorně naslouchat a výstižně a zřetelně formulovat. Po té, co zvládnou písmo a dále na něm pracují, se učí číst s porozuměním, vyhledávat a zpracovávat patřičné informace, aby pak sami mohli srozumitelně formulovat svou analýzu, shrnutí, hodnocení a postoje. Žáci jsou vedeni nejen k formální a stylistické správnosti, ale i k tvůrčí práci s jazykem a k obsahové bohatosti a autenticitě. Každý žák si vytváří pod vedením učitele vlastní učební text ve formě tzv. epochového sešitu. Záznamy v něm jsou přehledem probraného učiva a proto je formě i obsahu epochových sešitů věnována velká pozornost od první třídy. Nahrazují totiž svým způsobem učebnice, které

Název předmětu	Český jazyk a literatura
	se na waldorfské škole používají spíše jen jako jeden z možných zdrojů informací, a to zpravidla až ve vyšších ročnících. Při tvorbě sešitů se žáci učí pracovat s estetickou úpravou textu a postupem času si též procvičují schopnost vhodného využití nejrůznějších slohových útvarů. Na začátku stojí důsledné vedení učitele, které výsledně směřuje k samostatnému zpracování učiva ze strany žáků. Jazyková výchova Žáci postupně objevují vnitřní i formální zákonitosti českého jazyka, osvojují si je a učí se je vhodně aplikovat. Studují gramatické struktury, pravopisná pravidla a osvojují si spisovnou podobu češtiny v porovnání s hovorovým jazykem, nářečím a s cizími jazyky. Tím se nejen učí kultivovaně vyjadřovat, nýbrž rozvíjejí své logické myšlení, schopnost porovnávání, třídění, rozlišování a zobecňování jevů. Český jazyk se tak stává nejen nástrojem pro získávání informací, ale i předmětem poznávání. Literární výchova Žáci se prostřednictvím příběhů vyprávěných učitelem a později i četby vžívají do dějů a do osudů postav pohádkových, mýtických, smyšlených i historických, čímž získávají formou obrazů živé povědomí o hodnotách, morálních zásadách a kulturně-historickém vývoji lidské společnosti, které se jim stává nástrojem rozvíjení vlastní osobnosti a poznávání sebe sama i druhých. Český jazyk navíc není v literatuře již jen prostředkem k poznávání kultury vlastní, ale stává se prvním mostem k ostatním kulturám světa do té doby, než si člověk osvojí další cizí jazyk. Žáci si při práci s národní a světovou literaturou mohou uvědomit souvislosti ale i rozdíly mezi kulturou ostatních národů a tou vlastní. Výuka literatury ale zdaleka nespočívá jen v poslouchání a čtení. Důležitá je praktická práce s nejrůznějšími literárními žánry (ne tedy jen jejich identifikace, nýbrž přímý prožitek), ať už se jedná o recitaci poezie, dramatizaci literárních textů či diskuse nad přečtenými díly. Zde se dá literární výchova těžko oddělit od slohové, protože žáci jsou také vedeni k vlastní tvorbě. Škola vytváří podmínky pro samostatnou tvořivou činnost žáků. Vydávají se například třídní a školní noviny s vlastními příspěvky a literárními pokusy, hraje se loutkové divadlo, připravují recitační programy, divadelní představení apod. Je rozvíjena verbální i neverbální komunikace, spolupráce ve skupině, kultivuje se mluvený, psaný i pohybový projev, žáci vstupují do rozličných reálných i modelových životních situací, učí se vystupovat před diváky a reflektovat své zážitky. Skrze vlastní činnost žáci spějí k poznatkům a prožitkům, které mohou pozitivně ovlivnit rozvoj jejich postojů a životních hodnot a obohatit jejich duchovní život. Jazykové a literární vzdělávání ve škole se tak stává skutečnou lidskou humanitou / lidskostí.
Obsahové, časové a organizační vymezení předmětu (specifické informace o předmětu důležité pro jeho realizaci)	Předmět český jazyk a literatura je vyučován od 1. do 9. ročníku, a to jednak v epochách, jednak v hodinách cvičení z českého jazyka (od 3. ročníku).
Integrace předmětů	• Český jazyk a literatura • Výchova k občanství
Výchovné a vzdělávací strategie: společné postupy uplatňované na úrovni předmětu, jimiž učitelé	Kompetence k učení: Rozvíjí u žáků dovednosti potřebné k osvojování učiva. Předkládá žákům možnosti používání osvojených dovedností z jazykového vzdělávání v jiných oblastech. Vede žáky k systematickému vedení a ukládání informací. Vede žáky k aplikaci naučených pravidel pravopisu a jejich

Název předmětu	Český jazyk a literatura
cíleně utvářejí a rozvíjejí klíčové kompetence žáků	vzájemnému propojování. Seznamuje žáky s mluvnickými a literárními termíny souvisejícími s probíraným učivem. Kompetence k řešení problémů: Vede žáky k tomu, aby samostatně nalézali pravidla, kterými se řídí probírané mluvnické jevy. Vede žáky k tomu, aby uměli nalézat chyby v textu a odůvodnit správné řešení. Vede žáky k samostatnému vyhledávání potřebných informací z různých informačních zdrojů Kompetence komunikativní: Vede žáky ke spisovnému vyjadřování, rozlišování spisovné, obecné a nespisovné češtiny. Vede žáky ke správné formulaci obsahu sdělení v rámci probíraných žánrů, nabízí žákům dostatek příležitostí k porozumění probíraných literárních textů. Vede žáky pomocí literárního i gramatického učiva k rozšiřování slovní zásoby. Vede žáky ke správné, srozumitelné stavbě větných celků, k vyprávění. Kompetence sociální a personální: Vytváří příležitosti k tomu, aby žáci mohli diskutovat v malých skupinách i v rámci celé třídy. Vede žáky k tomu, aby dokázali požádat o pomoc. Kompetence občanské: Seznamuje žáky s naším slovesným dědictvím a pomáhá jim vysvětlovat jeho význam. Žák nachází literární vzory. Český jazyk posiluje v žácích mravní cítění a jednání. Podporuje v žácích potřebu literárního projevu, recitace, četby. Kompetence pracovní: Vede žáky k dodržování hygienických pravidel pro čtení a psaní. Vede žáky k přípravě a udržování jejich učebního prostoru.

Český jazyk a literatura	1. ročník	
Výchovné a vzdělávací strategie	• Kompetence k učení • Kompetence komunikativní • Kompetence pracovní • Kompetence občanské	
Učivo	ŠVP výstupy	
hláska, písmeno, slovo	Čte hlásky, známá slova a jednoduchý známý text hůlkovým písmem	
čtení známých hlásek, známých slov a jednoduchého známého textu hůlkovým písmem	Čte hlásky, známá slova a jednoduchý známý text hůlkovým písmem	
vyvození hlásek v podobě hůlkového písma	Čte hlásky, známá slova a jednoduchý známý text hůlkovým písmem	
čtení jako konfrontace známého textu	Čte hlásky, známá slova a jednoduchý známý text hůlkovým písmem	
čtení velkých tiskacích písmen celé abecedy a číslic – vyvozených z obrazů	Čte hlásky, známá slova a jednoduchý známý text hůlkovým písmem	
reaguje na ústní pokyn učitele	Porozumí a vhodně reaguje na mluvené nebo písemné pokyny přiměřené složitosti	
praktické naslouchání (zdvořilé, vyjádření kontaktu s partnerem)	Porozumí a vhodně reaguje na mluvené nebo písemné pokyny přiměřené složitosti	
věcné naslouchání (pozorné, soustředěné)	Porozumí a vhodně reaguje na mluvené nebo písemné pokyny přiměřené složitosti	
požádá, poděkuje, sděluje slušnou formou svá přání a potřeby	Umí slušně komunikovat s učiteli a svými spolužáky	
odpovídá na dotazy, neskáče do řeči dospělým, se spolužáky mluví slušně, při vyučování se hlásí o slovo, v prostorách školy nekřičí	Umí slušně komunikovat s učiteli a svými spolužáky	
zdraví učitele i ostatní dospělé osoby	Umí slušně komunikovat s učiteli a svými spolužáky	
na začátku vyučování se s učitelem přivítá, na konci rozloučí	Umí slušně komunikovat s učiteli a svými spolužáky	
	Ovládá základní komunikační pravidla	

Český jazyk a literatura	1. ročník	
spolužáky oslovuje křestním jménem, učitele oslovuje titulem pane(í) učiteli(ko) nebo příjmením		Umí slušně komunikovat s učiteli a svými spolužáky Ovládá základní komunikační pravidla
základní techniky mluveného projevu - správné dýchání, tvoření hlasu		Zvládá základní techniky mluveného projevu
zkvalitnění výslovnosti nápodobou		Napodobuje správnou mluvu
přednes nápodobou		Napodobuje správnou mluvu
vypráví vlastní zážitky		Umí svými slovy převyprávět vlastní zážitek
správně sedí při psaní		Dodržuje základní hygienické návyky spojené s psaním
správně drží psací náčiní		Dodržuje základní hygienické návyky spojené s psaním
hygiena zraku		Dodržuje základní hygienické návyky spojené s psaním
technika psaní (úhledný, čitelný a přehledný písemný projev)		Umí psát správné tvary velkých tiskacích písmen a číslic
udrží v pořádku sešity		Umí psát správné tvary velkých tiskacích písmen a číslic
píše správné tvary velkých tiskacích písmem a číslic – římských (do XII) a arabských (do 100), abeceda		Umí psát správné tvary velkých tiskacích písmen a číslic
opisuje jednoduchá krátká slova z tabule		Opíše správně jednoduchá slova z tabule
rozkládá slova na slabiky pomocí pohybu – tleskání, dupání		Rozkládá slova na hlásky a slabiky
sluchové rozlišení hlásek		Rozkládá slova na hlásky a slabiky
výslovnost samohlásek		Rozlišuje dlouhé a krátké samohlásky
rytmizace říkadel, veršů, doprovázených smysluplnými gesty		Přednáší zpaměti verše přiměřeného věku ve vhodném frázování a tempu, převypráví známou pohádku
verše k obraznému ztvárnění hlásky		Přednáší zpaměti verše přiměřeného věku ve vhodném frázování a tempu, převypráví známou pohádku
vyprávění známých pohádek		Přednáší zpaměti verše přiměřeného věku ve vhodném frázování a tempu, převypráví známou pohádku
verše k ročním obdobím a ročním svátkům, jejich recitace		Přednáší zpaměti verše přiměřeného věku ve vhodném frázování a tempu, převypráví známou pohádku
dramatizace pohádek		Přednáší zpaměti verše přiměřeného věku ve vhodném frázování a tempu, převypráví známou pohádku
jazykolamy		Přednáší zpaměti verše přiměřeného věku ve vhodném frázování a tempu, převypráví známou pohádku
přednes průpovědí		Přednáší zpaměti verše přiměřeného věku ve vhodném frázování a tempu, převypráví známou pohádku
Průřezová témata, přesahy, souvislosti		
OSOBNOSTNÍ A SOCIÁLNÍ VÝCHOVA - Mezilidské vztahy		
péče o dobré vztahy ve třídě -odpovídá na dotazy, neskáče do řeči dospělým, se spolužáky mluví slušně, při vyučování se hlásí o slovo, v prostorách školy nekřičí		
OSOBNOSTNÍ A SOCIÁLNÍ VÝCHOVA - Komunikace		
cvičení tvořivosti při dramatizaci pohádek		

Český jazyk a literatura	1. ročník	
OSOBNOSTNÍ A SOCIÁLNÍ VÝCHOVA - Sebepoznání a sebepojetí		
já jako zdroj informací o sobě - převyprávění vlastních zážitků		
OSOBNOSTNÍ A SOCIÁLNÍ VÝCHOVA - Seberegulace a sebeorganizace		
cvičení sebekontroly - dodržování správných návyků spojených s psaním		
OSOBNOSTNÍ A SOCIÁLNÍ VÝCHOVA - Poznávání lidí		
vzájemné poznávání se ve skupině/třídě - oslovuje spolužáky vlastním jménem		
OSOBNOSTNÍ A SOCIÁLNÍ VÝCHOVA - Rozvoj schopností poznávání		
cvičení smyslového vnímání, pozornosti a soustředění při psaní a čtení		

Český jazyk a literatura	2. ročník	
Výchovné a vzdělávací strategie	- Kompetence k učení - Kompetence komunikativní - Kompetence sociální a personální - Kompetence občanské - Kompetence pracovní	
Učivo		ŠVP výstupy
praktické čtení jednoduchého známého textu hůlkovým písmem (technika čtení, čtení pozorné, plynulé, znalost orientačních prvků v textu)		čte plynule s porozuměním krátké, známé texty
analytický způsob čtení		čte plynule s porozuměním krátké, známé texty
čtení krátkého textu malým a velkým tiskacím písmem		čte a přednáší z paměti ve vhodném frázování a tempu krátké texty
čtení z čítanek psaných rodiči malou tiskací abecedou		čte a přednáší z paměti ve vhodném frázování a tempu krátké texty
čtení vlastního textu		čte a přednáší z paměti ve vhodném frázování a tempu krátké texty
reaguje na ústní pokyny učitele		rozumí mluveným a písemným pokynům přiměřené složitosti
praktické naslouchání (zdvořilé, vyjádření kontaktu s partnerem)		zdvořile komunikuje s dospělými osobami v různých komunikačních situacích
věcné naslouchání (pozorné, soustředěné, aktivní – zaznamenat slyšené, reagovat otázkami)		zdvořile komunikuje s dospělými osobami v různých komunikačních situacích
správně vyslovuje jazykolamy		dbá na správnou výslovnost slov a opravuje nedbalé a nesprávně vyslovená slova
používá v komunikaci spisovná slova		volí vhodné verbální a nonverbální prostředky komunikace ve škole i mimo školu
vyjadřování závislé na komunikační situaci; komunikační žánry: pozdrav, oslovení, omluva, prosba,		volí vhodné verbální a nonverbální prostředky komunikace ve škole i mimo školu
základní hygienické návyky (správné sezení, držení psacího náčiní, hygiena zraku, zacházení s grafickým materiálem)		zvládá základní techniky psaní
technika psaní (úhledný, čitelný a přehledný písemný projev)		zvládá základní techniky psaní
udrzuje v pořádku sešity		zvládá základní techniky psaní

Český jazyk a literatura	2. ročník	
píše správné tvary malých a velkých tiskacích písmen celé abecedy a číslic pastelkou	píše správné tvary velkých a malých písmen	
seznámení s psacím písmem	píše správné tvary velkých a malých písmen	
opisuje bezchybně z tabule	píše správné tvary velkých a malých písmen	
psaní do třířádkových linek	píše správné tvary velkých a malých písmen	
rozlišuje malá i velká písmena celé abecedy	píše správné tvary velkých a malých písmen kontroluje vlastní písemný projev	
píše jednoduchý text podle diktátu	kontroluje vlastní písemný projev	
psaní krátkého textu podle vlastního zážitku	píše samostatně vlastní krátký text v jednoduchých větách	
jednotlivé ilustrace ke známé bajce seřadí podle dějové linie a převypráví podle nich jednoduchý příběh	seřadí ilustrace podle dějové posloupnosti a převypráví podle nich jednoduchý příběh	
sluchové rozlišení hlásek, výslovnost samohlásek, souhlásek a souhláskových skupin	rozliší zvukovou a grafickou podobu slova, člení slova na hlásky, slabiky, rozlišuje dlouhé a krátké samohlásky	
věta oznamovací, tázací, rozkazovací	rozliší zvukovou a grafickou podobu slova, člení slova na hlásky, slabiky, rozlišuje dlouhé a krátké samohlásky	
rozkládá slova na slabiky a slova (složená slova) oběma směry v pohybu	rozliší zvukovou a grafickou podobu slova, člení slova na hlásky, slabiky, rozlišuje dlouhé a krátké samohlásky	
měkké a tvrdé souhlásky	správně píše a odůvodňuje psaní tvrdých a měkkých souhlásek; dě, tě, ně, ú/ů; velká písmena na začátku věty	
správné psaní dě, tě, ně, ú/ů	správně píše a odůvodňuje psaní tvrdých a měkkých souhlásek; dě, tě, ně, ú/ů; velká písmena na začátku věty	
velké písmeno na začátku věty	správně píše a odůvodňuje psaní tvrdých a měkkých souhlásek; dě, tě, ně, ú/ů; velká písmena na začátku věty	
upevňování dlouhých samohlásek v psaném projevu	správně píše a odůvodňuje psaní tvrdých a měkkých souhlásek; dě, tě, ně, ú/ů; velká písmena na začátku věty	
rytmizace říkadel, veršů, doprovázených smysluplnými gesty	podle pokynů učitele a podle svých schopností pracuje tvořivě s literárním textem	
rozklad slov na slabiky a hlásky v pohybu	podle pokynů učitele a podle svých schopností pracuje tvořivě s literárním textem	
vyprávění a čtení známých bajek a legend	čte a přednáší z paměti ve vhodném frázování a tempu krátké texty	
dramatizace bajek a legend	podle pokynů učitele a podle svých schopností pracuje tvořivě s literárním textem	
recitace narozeninových básniček	čte a přednáší z paměti ve vhodném frázování a tempu krátké texty	
přednes básní doprovázející roční dobu a slavnosti	čte a přednáší z paměti ve vhodném frázování a tempu krátké texty	
přednes průpovědí	čte a přednáší z paměti ve vhodném frázování a tempu krátké texty	
převypráví svým spolužákům co zažil o prázdninách nebo ve volných dnech	vytváří krátký mluvený projev na základě svých zážitků	
Průřezová témata, přesahy, souvislosti		
OSOBNOSTNÍ A SOCIÁLNÍ VÝCHOVA - Mezilidské vztahy		
zdvořilé, vyjádření kontaktu s partnerem		
OSOBNOSTNÍ A SOCIÁLNÍ VÝCHOVA - Sebepoznání a sebepojetí		

Český jazyk a literatura	2. ročník	
já jako zdroj informací o sobě - vyprávění a psaní vlastních zážitků		
OSOBNOSTNÍ A SOCIÁLNÍ VÝCHOVA - Seberegulace a sebeorganizace		
udržuje si v pořádku svůj sešit, dbá o ořezané patelky a srovnané bločky		
OSOBNOSTNÍ A SOCIÁLNÍ VÝCHOVA - Kreativita		
rozvíjení fantazie při dramatizaci bajek a pohádek		
OSOBNOSTNÍ A SOCIÁLNÍ VÝCHOVA - Rozvoj schopností poznávání		
cvičení pozornosti při opisování textu z tabule a psaní krátkých diktátů		
OSOBNOSTNÍ A SOCIÁLNÍ VÝCHOVA - Komunikace		
učí se komunikovat v různých situacích (informování, odmítání, omluva, pozdrav, prosba)		

Český jazyk a literatura	3. ročník	
Výchovné a vzdělávací strategie	• Kompetence k učení • Kompetence komunikativní • Kompetence sociální a personální • Kompetence pracovní • Kompetence k řešení problémů • Kompetence občanské	
Učivo		ŠVP výstupy
věcné čtení (čtení jako zdroj informací, čtení vyhledávací, klíčová slova)		čte plynule a s porozuměním texty přiměřeného obsahu a náročnosti
rozvíjení čtení s porozuměním		čte plynule a s porozuměním texty přiměřeného obsahu a náročnosti
čtení textu tiskacím i psacím písmem		čte plynule a s porozuměním texty přiměřeného obsahu a náročnosti
čtení vlastních zápisů v epochových sešitech		čte plynule a s porozuměním texty přiměřeného obsahu a náročnosti
hlasité čtení, plynulost čtení		čte plynule a s porozuměním texty přiměřeného obsahu a náročnosti
praktické naslouchání (zdvořilé, vyjádření kontaktu s partnerem)		porozumí mluveným a psaným pokynům přiměřené složitosti
věcné naslouchání (pozorné, soustředěné, aktivní – zaznamenat slyšené, reagovat otázkami)		porozumí mluveným a psaným pokynům přiměřené složitosti
komunikační pravidla (oslovení, zahájení a ukončení dialogu, zdvořilé vystupování)		používá základní komunikační pravidla v rozhovoru
srozumitelně a správně předřikává jazykolamy		pečlivě vyslovuje a opravuje svou nesprávnou výslovnost
při rozhovoru volí vhodné tempo řeči podle komunikační situace		v mluvených projevech volí vhodné tempo řeči
mimojazykové prostředky (mimika, gesta)		volí vhodné verbální a nonverbální prostředky řeči ve škole i mimo školu
převypráví své zážitky z prázdnin		vytvoří krátký mluvený projev na základě svých zážitků
vyjadřování závislé na komunikační situaci; komunikační žánry: vypravování vlastních zážitků		vyjadřuje se v závislosti na komunikační situaci
popis postavy ze starozákonních příběhů, situace		vyjadřuje se v závislosti na komunikační situaci

Český jazyk a literatura	3. ročník	
dialog na základě obrazového materiálu		vyjadřuje se v závislosti na komunikační situaci
základní hygienické návyky (správné sezení, držení psacího náčiní, hygiena zraku, zacházení s grafickým materiálem)		zvládá základní hygienické návyky spojené se psaním
udržuje v pořádku sešity		zvládá základní hygienické návyky spojené se psaním
technika psaní (úhledný, čitelný a přehledný písemný projev, formální úprava textu)		píše správné tvary tiskacích a psacích písmen a číslic, správně spojuje písmena a slabiky
rozlišuje tiskací i psací formu písmen celé abecedy		píše správné tvary tiskacích a psacích písmen a číslic, správně spojuje písmena a slabiky
upevňuje a automatizuje psací písmena celé abecedy		píše správné tvary tiskacích a psacích písmen a číslic, správně spojuje písmena a slabiky
píše správné tvary psacího písma celé abecedy perem		píše správné tvary tiskacích a psacích písmen a číslic, správně spojuje písmena a slabiky
zaznamenává vývoj písma (práce s různými psacími potřebami)		píše správné tvary tiskacích a psacích písmen a číslic, správně spojuje písmena a slabiky
opisuje bezchybně z tabule text do epochového sešitu		kontroluje vlastní písemný projev
kontroluje a opravuje vlastní zápis		kontroluje vlastní písemný projev
kreslení forem – vázané formy		píše správné tvary tiskacích a psacích písmen a číslic, správně spojuje písmena a slabiky
krasopis		píše správné tvary tiskacích a psacích písmen a číslic, správně spojuje písmena a slabiky
píše jednoduchý text podle diktátu		kontroluje vlastní písemný projev
samostatně píše krátké věty a jednoduchá sdělení vlastních zážitků		jednoduchá sdělení píše věcně a formálně správně
žánry písemného projevu: adresa, blahopřání, pozdrav z prázdnin, omluvenka		jednoduchá sdělení píše věcně a formálně správně
seřadí ilustrace podle dějové linie a převypráví podle nich krátký příběh		vyjadřuje se v závislosti na komunikační situaci podle dějové posloupnosti seřadí ilustrace a vypráví podle nich jednoduchý příběh
sluchové rozlišení hlásek u slov obtížnější stavby (shluk souhlásek)		rozlišuje zvukovou a grafickou podobu hlásek u slov obtížnější stavby
porovnává slova opačného významu: pěkný - ošklivý, atd.		porovná slova opačného významu
rozezná slova svým významem souřadná, nadřazená a podřazená, vyhledá v textu slovo příbuzné		porovnává slova významem souřadná, nadřazená a podřazená, vyhledá v textu slovo příbuzné
třídí a porovnává slova podle zobecněného významu - vlastnost, věc, děj, okolnost		třídí a porovná slova podle významu - děj, věc, vlastnost, okolnost
podstatná jména, přídavná jména a slovesa, vyhledávání těchto slovních druhů v textu		rozpozná slovní druhy v základním tvaru
seznámení s ostatními slovními druhy v základním tvaru		rozpozná slovní druhy v základním tvaru
v mluveném projevu užívá správné gramatické tvary prvních tří slovních druhů		v mluveném projevu správně užívá gramatické tvary podstatných jmen, přídavných jmen a sloves
vytváří jednoduchá souvětí pomocí vhodných spojek a spojovacích výrazů		spojí věty jednodušších souvětí vhodnými spojkami a spojovacími výrazy
Věty podle postoje mluvčího v psané i mluvené formě		v textu rozliší druhy vět podle postoje mluvčího a k jejich vytvoření volí vhodné jazykové a zvukové prostředky
vyjmenovaná slova		správně píše a zdůvodní:i/y po tvrdých a měkkých souhláskách a obojetných souhláskách ve vyjmenovaných slovech: Dě, tě, ně,ú/ů, bě, pě, vě, mě - mimo morfematický šev; velká písmena na začátku věty a v typických případech vlastních jmen osob, zvířat a místních pojmenování
správné psaní bě, pě, vě, mě mimo morfologický šev		správně píše a zdůvodní:i/y po tvrdých a měkkých souhláskách a obojetných souhláskách ve vyjmenovaných slovech: Dě, tě, ně,ú/ů, bě, pě, vě, mě - mimo

Český jazyk a literatura	3. ročník	
		morfematický šev; velká písmena na začátku věty a v typických případech vlastních jmen osob, zvířat a místních pojmenování
psaní velkých písmen na začátku věty a u vlastních jmen osob, zvířat a místních pojmenování		správně píše a zdůvodní: i/y po tvrdých a měkkých souhláskách a obojetných souhláskách ve vyjmenovaných slovech: Dě, tě, ně, ú/ů, bě, pě, vě, mě - mimo morfematický šev; velká písmena na začátku věty a v typických případech vlastních jmen osob, zvířat a místních pojmenování
recitace rytmických veršů doprovázených pohybem		čte a přednese z paměti ve vhodném frázování a tempu literární texty přiměřeného věku
recitace básní, krásných veršů, básní doprovázející epochy		čte a přednese z paměti ve vhodném frázování a tempu literární texty přiměřeného věku
vyprávění příběhů Starého zákona		čte a přednese z paměti ve vhodném frázování a tempu literární texty přiměřeného věku
přednes hebrejských veršů		čte a přednese z paměti ve vhodném frázování a tempu literární texty přiměřeného věku
přednes narozeninových básniček		čte a přednese z paměti ve vhodném frázování a tempu literární texty přiměřeného věku
recitace průpovědí		čte a přednese z paměti ve vhodném frázování a tempu literární texty přiměřeného věku
četba ukázek z epochového sešitu, četba z knih dle vlastního výběru		čte a přednese z paměti ve vhodném frázování a tempu literární texty přiměřeného věku
dramatizace příběhů Starého zákona		tvořivě pracuje s literárním textem podle pokynů učitele
vyjádření hodnotícího postoje k postavám z vyprávění ze Starého zákona		vyjádří své pocity z přečteného textu
Průřezová témata, přesahy, souvislosti		
OSOBNOSTNÍ A SOCIÁLNÍ VÝCHOVA - Seberegulace a sebeorganizace		
cvičení vůle - správné psaní písmen a krasopis		
OSOBNOSTNÍ A SOCIÁLNÍ VÝCHOVA - Kreativita		
vypráví své zážitky, vytváří dialogy na základě obrazové předlohy		
OSOBNOSTNÍ A SOCIÁLNÍ VÝCHOVA - Mezilidské vztahy		
umí slušně oslovit své spolužáky a dospělé osoby		
umí zahájit a ukončit dialog		
zdvořilě vystupuje ve škole i mimo školu		
OSOBNOSTNÍ A SOCIÁLNÍ VÝCHOVA - Rozvoj schopností poznávání		
cvičení dovednosti zapamatování si vyjmenovaných slov		
OSOBNOSTNÍ A SOCIÁLNÍ VÝCHOVA - Komunikace		
volí vhodné tempo řeči a vhodná spisovná slova při vypravování svých zážitků a vypravování příběhů ze Starého zákona		
respektuje komunikační pravidla		
VÝCHOVA K MYŠLENÍ V EVROPSKÝCH A GLOBÁLNÍCH SOUVISLOSTECH - Jsme Evropané		
kořeny a zdroje evropské civilizace - vyprávění příběhů ze Starého zákona		
VÝCHOVA K MYŠLENÍ V EVROPSKÝCH A GLOBÁLNÍCH SOUVISLOSTECH - Evropa a svět nás zajímá		
říkadla a rčení lidové slovesnosti		

Český jazyk a literatura	4. ročník	
Výchovné a vzdělávací strategie	- Kompetence k učení - Kompetence k řešení problémů - Kompetence komunikativní - Kompetence sociální a personální - Kompetence občanské - Kompetence pracovní	
Učivo	ŠVP výstupy	
věcné čtení (čtení jako zdroj informací, čtení vyhledávací, klíčová slova)	posoudí na základě přečteného textu pravdivost/nepravdivost tvrzení	
čtení z odborných časopisů a knih	posoudí na základě přečteného textu pravdivost/nepravdivost tvrzení navrhne vhodný nadpis	
práce s encyklopedií	posoudí na základě přečteného textu pravdivost/nepravdivost tvrzení	
čtení vlastních zápisů	posoudí, zda daná informace vyplývá/nevyplývá z textu navrhne vhodný nadpis	
společné hlasité čtení literatury dle výběru učitele	posoudí, zda daná informace vyplývá/nevyplývá z textu	
zkvalitnění čtení – plynulost, barva hlasu, intonace, výrazové čtení	posoudí, zda daná informace vyplývá/nevyplývá z textu	
převypráví vlastními slovy příběh ze severské mytologie a zapamatuje si z něho podstatná fakta	vyslechne nebo přečte krátký text a reprodukuje ústně nebo písemně jeho obsah	
z textu vhodného pro daný věk vypíše podstatné informace, rozliší okrajové a podstatné informace	vybere z nabídky vhodná slova vztahující se k textu vypíše z textu požadovanou informaci	
vyjadřování závislé na komunikační situaci; komunikační žánry: adresa, vzkaz, zpráva, oznámení, vypravování vlastního zážitku	sestaví a napíše adresu, zprávu, vzkaz, oznámení, pozvánku posoudí, zda jsou adresa, zpráva, vzkaz, oznámení nebo pozvánka úplné v ukázce dopisu doplní, co chybí	
základná komunikační pravidla (telefonický rozhovor, střídání rolí mluvčího a posluchače, zdvořilé vystupování)	na základě zadaných informací vede dialog, telefonický hovor (s dospělým, s kamarádem), zanechá vzkaz na záznamníku posoudí, zda v uvedené ukázce (dialogu, telefonickém rozhovoru, vzkazu na záznamníku) nechybí některá z důležitých informací přečte/řekne s náležitou intonací, přízvukem a tempem řeči oznámení, příkaz, prosbu, omluvu a respektuje při tom rozdílného adresáta na základě zadaných informací vede dialog, telefonický hovor (s dospělým, s kamarádem), zanechá vzkaz na záznamníku posoudí, zda v uvedené ukázce (dialogu, telefonickém rozhovoru, vzkazu na záznamníku) nechybí některá z důležitých informací	
základná komunikační pravidla (představení se žákům a dospělému, volí vhodný spisovný slovník) jazykolamy	vhodně se představí ostatním dětem, dospělému	
spisovné vyjadřování ve škole i mimo školu	rozliší ve slyšené ukázce spisovnou a nespisovnou výslovnost (zme, dyž, vo tom apod.) využívá spisovnou výslovnost ve veřejné komunikační situaci	

Český jazyk a literatura	4. ročník	
vytváření heslovité osnovy ke krátkému vyprávění		k vybranému textu přiměřené délky vytvoří rozvitou nebo heslovitou osnovu (nejméně o třech bodech)
význam slov		vybere z nabídky slovo, které je významem nejbližší k zadanému slovu
synonyma		vybere z nabídky slovo, které je významem nejbližší k zadanému slovu
homonyma		vyhledá v textu slovo vícevýznamové, vysvětlí jeho další významy
stavba slova (kořen, část předponová a příponová, koncovka)		určí kořen slova, část příponovou, předponovou
spisovné a nespisovné tvary slov, slova s citovým zabarvením		rozliší ve slyšené ukázce spisovnou a nespisovnou výslovnost (zme, dyž, vo tom apod.) využívá spisovnou výslovnost ve veřejné komunikační situaci
slova příbuzná k vyjmenovaným slovům		rozliší, v kterých případech se jedná o slova příbuzná a v kterých o tvary téhož slova rozliší, která slova jsou příbuzná se zadaným slovem
slovní druhy		zařadí vyznačené plnovýznamové slovo z textu ke slovnímu druhu (podstatné jméno, přídavné jméno, sloveso, příslovce)
slovesa- časování, slovesné časy, slovesný způsob		používá v mluveném i psaném projevu náležité tvary sloves ve způsobu oznamovacím
podstatná jména a přídavná jména – skloňování, pády		používá v mluveném i psaném projevu náležité tvary podstatných a přídavných jmen (kromě pravopisu přídavných jmen přivlastňovacích) doplní do věty tvar podstatného jména ve správném tvaru a odůvodní pravopis (1. a 4. pád rod mužský životný)
spisovné a nespisovné tvary podstatných jmen, zájmen a sloves		rozliší ve slyšené ukázce spisovnou a nespisovnou výslovnost (zme, dyž, vo tom apod.) využívá spisovnou výslovnost ve veřejné komunikační situaci
věta jednoduchá a souvětí		rozliší větu jednoduchou a souvětí vytvoří z věty jednoduché souvětí
spojky a spojovací výrazy		spojí věty v souvětí pomocí vhodného spojovacího výrazu
vyjmenovaná slova a slova příbuzná		správně píše (doplní) i/y ve vyjmenovaných slovech a slovech s nimi příbuzných
psaní předpon od-, nad-, pod-, v-, ob-, vy/vý- ve slovech příbuzných		správně píše (doplní) i/y ve vyjmenovaných slovech a slovech s nimi příbuzných
čtenářský deník		vede si čtenářský deník
reprodukce prózy		volně převypráví text související s epochou
recitace krásné poezie		volně převypráví text související s epochou
vyprávění z vlastní četby a doporučené četby		vede si čtenářský deník
vyprávění z literatury vztahující se k učivu v epochách		volně převypráví text související s epochou
recitace vlastní tvorby		píše vlastní jednoduché básně
vyprávění germánské ságy o hrdinech a bozích		rozhodne, zda uvedená ukázka je pohádka, pověst, nebo bajka
recitace veršů v aliteraci		
pověst, pohádka, bajka		rozhodne, zda uvedená ukázka je pohádka, pověst, nebo bajka
rým, přirovnání		rozhodne, zda uvedená ukázka je pohádka, pověst, nebo bajka
Průřezová témata, přesahy, souvislosti		
OSOBNOSTNÍ A SOCIÁLNÍ VÝCHOVA - Kreativita		

Český jazyk a literatura	4. ročník	
vzkaz, zpráva, oznámení, vypravování vlastního zážitku		
	OSOBNOSTNÍ A SOCIÁLNÍ VÝCHOVA - Poznávání lidí	
rozvoj pozornosti vůči odlišnostem v psaní a čtení jednotlivých žáků		
	OSOBNOSTNÍ A SOCIÁLNÍ VÝCHOVA - Kooperace a kompetice	
cvičení dialogu - nesouhlas, cvičení dovednosti odstoupit od vlastního nápadu		
	OSOBNOSTNÍ A SOCIÁLNÍ VÝCHOVA - Rozvoj schopností poznávání	
cvičení pozornosti a soustředění při jazykových hrách		
	OSOBNOSTNÍ A SOCIÁLNÍ VÝCHOVA - Komunikace	
telefonický rozhovor, střídání rolí mluvčího a posluchače		
	OSOBNOSTNÍ A SOCIÁLNÍ VÝCHOVA - Seberegulace a sebeorganizace	
cvičení sebekontroly při psaní - správné spaní i/i a y/ý po obojených souhláskách, správné psaní předpon slov		
	OSOBNOSTNÍ A SOCIÁLNÍ VÝCHOVA - Řešení problémů a rozhodovací dovednosti	
zvládání učebních problémů vázaných na látku předmětů - poznávání slovních druhů ve větě, rozlišení věty jednoduché a souvětí		
	VÝCHOVA K MYŠLENÍ V EVROPSKÝCH A GLOBÁLNÍCH SOUVISLOSTECH - Evropa a svět nás zajímá	
recitace básní lidové slovesnosti národů Evropy - severské země		
	VÝCHOVA K MYŠLENÍ V EVROPSKÝCH A GLOBÁLNÍCH SOUVISLOSTECH - Jsme Evropané	
vyprávění severských mýtů		
	MEDIÁLNÍ VÝCHOVA - Tvorba mediálního sdělení	
volí vhodné výrazové prostředky - psaní jednoduchých zpráv a vzkazů		
	MULTIKULTURNÍ VÝCHOVA - Multikulturalita	
specifické rysy jazyků - recitace veršů v aliteraci (severské básně)		
	MEDIÁLNÍ VÝCHOVA - Vnímání autora mediálních sdělení	
	MEDIÁLNÍ VÝCHOVA - Stavba mediálních sdělení	

Český jazyk a literatura	5. ročník	
Výchovné a vzdělávací strategie	- Kompetence k učení - Kompetence k řešení problémů - Kompetence komunikativní - Kompetence sociální a personální - Kompetence občanské - Kompetence pracovní	
Učivo		ŠVP výstupy
věcné čtení (čtení jako zdroj informací, čtení vyhledávací, klíčová slova)		vyhledá v textu odpověď na zadanou otázku
četba knih dle vlastního výběru a zájmu		vyhledá v textu odpověď na zadanou otázku

Český jazyk a literatura	5. ročník	
samostatná práce s textem		vyhledá v textu odpověď na zadanou otázku
čtení z odborných časopisů a knih		vyhledá v textu odpověď na zadanou otázku
práce s encyklopedií		vyhledá v textu odpověď na zadanou otázku
čtení vlastních zápisů v epochových sešitech		vyhledá v textu odpověď na zadanou otázku
společné hlasité čtení literatury dle výběru učitele		vyhledá v textu odpověď na zadanou otázku
zkvalitnění hlasitého výrazového čtení		vyhledá v textu odpověď na zadanou otázku
v textu rozlišuje podstatné sdělení, vnímá podrobnosti, rozumí celku		rozhodne, které informace jsou pro daný text nepodstatné
vybere k ukázce z řecké mytologie vhodný konec		vybere z nabídky vhodný závěr k dané ukázce
řekne vlastními slovy podstatná fakta z reprodukováného přiměřeně složitého sdělení		vyslechne nebo přečte vzkaz a reprodukuje ho ústně nebo písemně další osobě
základní komunikační pravidla (oslovení, zahájení a ukončení dialogu, telefonický rozhovor, střídání rolí mluvčího a posluchače, zdvořilé vystupování)		posoudí, zda v uvedené ukázce (dialogu, telefonickém rozhovoru, vzkazu na záznamníku) nechybí některá z důležitých informací
reklama a její působení na příjemce		vybere z předložených ukázek tu, která chce upoutat, přesvědčit a ovlivnit rozhodování člověka (adresáta)
		vyhledá v časopise, v denním tisku příklad manipulativní reklamy
komunikace ve spisovném jazyce		využívá spisovnou výslovnost ve veřejné komunikační situaci
žánry písemného projevu: zpráva, vzkaz, inzerát, dopis, popis osob, věcí, pracovního postupu, vyprávění, přímá řeč		sestaví popis předmětu (zvířete/osoby) a popis pracovního postupu, dodržuje logickou návaznost; pracuje podle otázkové osnovy
		v ukázce dopisu doplní, co chybí
vyprávění, osnova		zařadí do přečtené ukázky na vhodné místo nabízený text
porovnává významy slov, slova stejného nebo podobného významu a slova vícevýznamová		nahradí slovo v textu slovem významově protikladným, podobným, citově zabarveným, nespisovné slovo slovem spisovným
slovotvorný základ, přípony a předpony		rozliší, v kterých případech se jedná o slova příbuzná a v kterých o tvary téhož slova k danému slovu uvede slova příbuzná
slovní druhy		zařadí vyznačené plnovýznamové slovo z textu ke slovnímu druhu (podstatné jméno, přídavné jméno, sloveso, příslovce)
tvary slov		vybere z krátkého textu větu, která obsahuje/neobsahuje zadaný slovní druh
časování sloves, slovesný způsob		vybere z krátkého textu větu, která obsahuje/neobsahuje zadaný slovní druh
skloňování podstatných jmen, vzory		vybere z krátkého textu větu, která obsahuje/neobsahuje zadaný slovní druh
druhy zájmen		vybere z krátkého textu větu, která obsahuje/neobsahuje zadaný slovní druh
druhy číslovek		vybere z krátkého textu větu, která obsahuje/neobsahuje zadaný slovní druh
stupňování přídavných jmen		vybere z krátkého textu větu, která obsahuje/neobsahuje zadaný slovní druh
spisovné tvary podstatných jmen, přídavných jmen a sloves		vyhledá v textu nespisovný tvar podstatného jména, přídavného jména, slovesa a nahradí je tvary spisovnými
věta jednoduchá a souvětí		rozhodne, který větný vzorec odpovídá zadanému větnému celku
základní skladební dvojice - podmět a přísudek rozvitý a několikanásobný, vyjádřený a nevyjádřený		vyhledá ve větě základní skladební dvojici (podmět vyjádřený, nevyjádřený, několikanásobný)

Český jazyk a literatura	5. ročník	
spojky a spojovací výrazy souvětí		nahradí spojovací výraz v souvětí tak, aby smysl zůstal zachován
základy morfologické (koncovky podstatných jmen a přídavných jmen tvrdých a měkkých)		píše správně z hlediska pravopisu lexikálního
základy syntaktické (shoda přísudku s podmětem)		uplatňuje základní poučení o správných tvarech přičestí minulého činného v mluveném i psaném projevu
předpony z-, s-, vz-		píše správně z hlediska pravopisu lexikálního
čárka ve větě jednoduché a v souvětí		doplní správně čárky do zadaného textu (několikanásobný větný člen, jednoduchá souvětí)
popis osoby, zvířete, předmětu		sestaví popis předmětu (zvířete/osoby) a popis pracovního postupu, dodržuje logickou návaznost; pracuje podle otázkové osnovy
vyprávění příběhů a mýtů starověkých kultur		řekne, jak na něj vylétnutá/přečtená ukázka působí, jaký v něm vyvolala dojem
vyprávění vlastních zážitků		přednese a volně reprodukuje text
sborový přednes		přednese a volně reprodukuje text
recitace veršů v hexametru		přednese a volně reprodukuje text
recitace v řeckém jazyce		přednese a volně reprodukuje text
recitace krásné poezie		přednese a volně reprodukuje text
recitace vlastní tvorby		vytvoří vlastní text na dané či vlastní téma
reprodukce prózy		přednese a volně reprodukuje text
přednes narozeninových veršů		přednese a volně reprodukuje text
přednes průpovědí		přednese a volně reprodukuje text
umělecký text - pohádka, poezie, komiks, legenda, pověst		rozhodne, jakého typu je úryvek a) umělecký (poezie, komiks, pohádka) b) neumělecký (naučný text, návod k použití)
neumělecký text - návod k použití, odborný text		rozhodne, jakého typu je úryvek a) umělecký (poezie, komiks, pohádka) b) neumělecký (naučný text, návod k použití)
dramatizace příběhů starověkých kultur, divadelní představení herec, režisér		rozhodne, zda uvedená ukázka je poezie, nebo próza
spisovatel, básník, kniha, čtenář		rozhodne, zda uvedená ukázka je poezie, nebo próza
Průřezová témata, přesahy, souvislosti		
OSOBNOSTNÍ A SOCIÁLNÍ VÝCHOVA - Kreativita		
žánry písemného projevu: zpráva, vzkaz, inzerát, dopis, popis osob, věcí, pracovního postupu, vyprávění, přímá řeč		
OSOBNOSTNÍ A SOCIÁLNÍ VÝCHOVA - Komunikace		
řeč těla, řeč zvuků a slov v dramatizaci bájí a mýtů starověkých kultur		
OSOBNOSTNÍ A SOCIÁLNÍ VÝCHOVA - Seberegulace a sebeorganizace		
sebeovládání - regulace vlastního jednání i prožívání při společné recitaci		
OSOBNOSTNÍ A SOCIÁLNÍ VÝCHOVA - Rozvoj schopností poznávání		
zapamatování si textu - divadelní role		
VÝCHOVA K MYŠLENÍ V EVROPSKÝCH A GLOBÁLNÍCH SOUVISLOSTECH - Evropa a svět nás zajímá		

Český jazyk a literatura	5. ročník	
vyprávění z prázdnin - zážitky a zkušenosti z evropských zemí		
	OSOBNOSTNÍ A SOCIÁLNÍ VÝCHOVA - Kooperace a kompetice	
rozvoj sociálních dovedností pro kooperaci - jasná a respektující komunikace, řešení konfliktů - nacvičování divadla na Olympiádu		
	OSOBNOSTNÍ A SOCIÁLNÍ VÝCHOVA - Sebepoznání a sebepojetí	
vztahy k druhým lidem - spolupráce ve dvojici nebo skupině při řešení jazykových cvičení		
	OSOBNOSTNÍ A SOCIÁLNÍ VÝCHOVA - Řešení problémů a rozhodovací dovednosti	
zvládání učebních problémů- osvojování si gramatických jevů a pravopisných jevů		
	OSOBNOSTNÍ A SOCIÁLNÍ VÝCHOVA - Mezilidské vztahy	
vzájemná podpora a pomoc žáků při jazykových cvičeních a hrách		
	MULTIKULTURNÍ VÝCHOVA - Multikulturalita	
specifické rysy jazyků - recitace v řeckém jazyce - hexametr		
	MULTIKULTURNÍ VÝCHOVA - Etnický původ	
odlišení skupin a jejich vzájemná rovnost - příběhy ze starověkých kultur		
	MEDIÁLNÍ VÝCHOVA - Práce v realizačním týmu	
práce na dramatizaci bájí a mýtů ze starověkých kultur - spolupráce ve skupině		
	VÝCHOVA K MYŠLENÍ V EVROPSKÝCH A GLOBÁLNÍCH SOUVISLOSTECH - Jsme Evropané	
kořeny a zdroje evropské civilizace - vyprávění Starých řeckých bájí a pověstí		

Český jazyk a literatura	6. ročník	
Výchovné a vzdělávací strategie	• Kompetence k učení • Kompetence k řešení problémů • Kompetence komunikativní • Kompetence sociální a personální • Kompetence občanské • Kompetence pracovní	
Učivo		ŠVP výstupy
zásady dorozumívání (komunikační normy, základní mluvené žánry podle komunikační situace)		najde slovo nevhodně užitě v dané komunikační situaci a nahradí je vhodnějším
referát		sdělí své dojmy z uměleckého díla a zformuluje důvody, proč se mu líbilo či nelíbilo, nebo čeho si na díle cení a proč
vedení dialogu - pravidla		formou dialogu zdramatizuje epizodu ve vhodném textu
rozlišení různých komunikačních prostředků		najde slovo nevhodně užitě v dané komunikační situaci a nahradí je vhodnějším
přednes, recitace, vyprávění, krátká dramatizace na dané téma – Řím a počátky české státnosti		sdělí své dojmy z uměleckého díla a zformuluje důvody, proč se mu líbilo či nelíbilo, nebo čeho si na díle cení a proč

Český jazyk a literatura	6. ročník	
rétorická cvičení		sdělí své dojmy z uměleckého díla a zformuluje důvody, proč se mu líbilo či nelíbilo, nebo čeho si na díle cení a proč
zásady spisovné výslovnosti		v krátké ukázce najde nespisovné výrazy a nahradí je výrazy spisovnými
modulace souvislé řeči (přízvuk slovní a větný)		zpětně zhodnotí, zda ve svém projevu hovořil přiměřeným tempem, zda vhodně frázoval, zda jeho intonace odpovídala druhům vět, zda všechna slova zřetelně vyslovoval
praktické čtení (pozorné, přiměřeně rychlé, znalost orientačních prvků v textu)		vyhledá v krátkém textu klíčová slova
věcné čtení (studijní čtení jako zdroj informací, vyhledávací)		posoudí, zda je daná informace obsažena v textu
správná výslovnost českých a cizích slov		umí spisovně vyslovit česká a běžně užívaná cizí slova
seznámení a práce se Slovníkem spisovné češtiny a Pravidly českého pravopisu, Slovníkem cizích slov a dalšími jazykovými příručkami		samostatně pracuje s Pravidly českého pravopisu, se Slovníkem spisovné češtiny a s dalšími slovníky a příručkami
slovní druhy – výjimky ve skloňování podstatných jmen, skloňování slov ruka, noha, ucho, oko		přiřadí slovo ke slovnímu druhu určí slovní druh u slov odvozených od stejného základového slova
zájmena – skloňování já, ty, náš, váš, vy, my, týž, tentýž, jejich		přiřadí slovo ke slovnímu druhu
slovesa – časování (slovesný čas a slovesný způsob)		přiřadí slovo ke slovnímu druhu určí slovní druh u slov odvozených od stejného základového slova
určování slovních druhů ve větě		přiřadí slovo ke slovnímu druhu určí slovní druh u slov odvozených od stejného základového slova
spisovný jazyk v mluvené a psané formě		využívá spisovný jazyk v projevu psaném i mluveném
stavba věty – základní skladební dvojice, podmět vyjádřený a nevyjádřený, přísudek slovesný a jmenný se sponou a beze spony		spojí větné členy ve větě do skladebních dvojic
přívlastek – shodný a neshodný		spojí větné členy ve větě do skladebních dvojic
přísllovečné určení (místa, času, způsobu)		spojí větné členy ve větě do skladebních dvojic
předmět		spojí větné členy ve větě do skladebních dvojic
několikanásobné větné členy		nahradí jednoduchý větný člen větným členem několikanásobným, správně doplní interpunkční znaménko nebo spojku
hláskové skupiny mě - a mně -, bě- bje, vě- vje, pě		cvičí psaní bez pravopisných chyb
předpony s-/se -, z-/ze -, vz-/vze-		cvičí psaní bez pravopisných chyb
předložky s/se a z/ze		cvičí psaní bez pravopisných chyb
pravopis shody podmětu s přísudkem		cvičí psaní bez pravopisných chyb
pravopis přídavných jmen měkkých, tvrdých a přívlastňovacích		cvičí psaní bez pravopisných chyb
čeština (jazyk národní, jazyk mateřský), skupiny jazyků (slovanské-především slovenština a jiné, jazyky menšinové)		v textu odliší jazykové prostředky útvarů národního jazyka (např.: spisovný jazyk x obecná čeština; spisovný jazyk x dialekt apod.)
struktura literárního díla - hlavní postavy přečteného příběhu, místo, kde se děj odehrává, stručné vystižení hlavního děje, odliší vedlejší děj od hlavního děje		jmenuje (bez přeřikávání celého děje) hlavní postavy přečteného příběhu, řekne, kde se odehrává, stručně vystihne hlavní děj, případně které hlavní děje se proplétají – odliší vedlejší děj od hlavního

Český jazyk a literatura	6. ročník	
vytváření vlastních textů básní, nebo příběhů na téma starověký Řím a počátky české státnosti, psaní krátkých textů na téma středověk a rytíři		vytvoří vlastní krátký prozaický nebo veršovaný text
poezie, próza, drama, balada, mýty		rozezná poezii, prózu a drama, baladu
na základě poznatků o jazyce a stylu, o základních slohových postupech a žánrech; vyjádření postoje ke sdělovanému obsahu, vlastní tvořivé psaní (komunikační žánry: žádost, soukromý a úřední dopis, objednávka, pozvánka, popis - pracovního postupu, věci)		využívá poznatků o jazyce a stylu ke gramaticky i věcně správnému písemnému projevu
přednes vhodných literárních textů		jmenuje (bez přeřikávání celého děje) hlavní postavy přečteného příběhu, řekne, kde se odehrává, stručně vystihne hlavní děj, případně které hlavní děje se proplétají – odliší vedlejší děj od hlavního
Průřezová témata, přesahy, souvislosti		
OSOBNOSTNÍ A SOCIÁLNÍ VÝCHOVA - Komunikace		
dovednosti pro verbální a neverbální sdělení - technika řeči, výraz řeči		
OSOBNOSTNÍ A SOCIÁLNÍ VÝCHOVA - Kreativita		
žádost, soukromý a úřední dopis, objednávka, pozvánka, popis - pracovního postupu, věci		
OSOBNOSTNÍ A SOCIÁLNÍ VÝCHOVA - Rozvoj schopností poznávání		
cvičení dovednosti zapamatování - základní větné členy, pravopis		
OSOBNOSTNÍ A SOCIÁLNÍ VÝCHOVA - Mezilidské vztahy		
empatie a pohled na svět očima druhého, respektování, podpora a pomoc - literární texty s touto tematikou		
OSOBNOSTNÍ A SOCIÁLNÍ VÝCHOVA - Kooperace a kompetice		
rozvoj individuálních a sociálních dovedností pro etické zvládání soutěže - jazykové hry		
OSOBNOSTNÍ A SOCIÁLNÍ VÝCHOVA - Řešení problémů a rozhodovací dovednosti		
řešení problémů a sociálních rolí při práci na středověké slavnosti		
OSOBNOSTNÍ A SOCIÁLNÍ VÝCHOVA - Hodnoty, postoje, praktická etika		
v rámci přípravy na středověkou slavnost vytváření povědomí o kvalitách typu odpovědnost, spolehlivost, spravedlnost - četba rytířských básní		
MEDIÁLNÍ VÝCHOVA - Tvorba mediálního sdělení		
tvorba mediálního sdělení - popis školní akce pro regionální noviny		
VÝCHOVA K MYŠLENÍ V EVROPSKÝCH A GLOBÁLNÍCH SOUVISLOSTECH - Evropa a svět nás zajímá		
život dětí v jiných zemích - četba literárních textů s touto tematikou		
VÝCHOVA K MYŠLENÍ V EVROPSKÝCH A GLOBÁLNÍCH SOUVISLOSTECH - Objevujeme Evropu a svět		
četba starých pověstí českých a pověstí z jiných zemí		
MULTIKULTURNÍ VÝCHOVA - Multikulturalita		
četba textů reflektující jinou kulturu		
MEDIÁLNÍ VÝCHOVA - Práce v realizačním týmu		
spolupráce při realizaci středověké slavnosti		

Český jazyk a literatura	7. ročník	
Výchovné a vzdělávací strategie	• Kompetence k učení • Kompetence k řešení problémů • Kompetence komunikativní • Kompetence sociální a personální • Kompetence občanské • Kompetence pracovní	
Učivo		ŠVP výstupy
reklamní text, vyhledávání manipulativních prvků v textu		najde výrazný prostředek manipulace v textu
zásady kultivovaného projevu (technika mluveného projevu)		rozhodne podle komunikační situace, zda je namístě mluvit spisovně
základní mluvené žánry podle komunikační situace		nahradí výrazy zjevně nevhodné pro jeho komunikační záměr výrazy vhodnějšími
po přečtení krátkého textu řekne stručně obsah textu		na dané téma pronese souvislou a převážně spisovnou řečí krátké sdělení
naslouchání věcné (soustředěné, aktivní), výchova k empatii, podnět k jednání		využívá zásady komunikace a pravidla dialogu
věcné čtení (studijní čtení jako zdroj informací, vyhledávací)		posoudí, zda je daná informace obsažena v textu
slohové rozvrstvení slovní zásoby, význam slova, homonyma, synonyma, antonyma, obohacování slovní zásoby, způsoby tvoření slov – odvozování, přejímání, zkracování, skládání, metafora a metonymie		pozná slova, která jsou slovotvorně příbuzná
		k danému slovu doplní slova odvozená
		vytvoří slova složená a rozliší je od slov odvozených
		nahradí vyznačená slova přejatá českými ekvivalenty
na základě poznatků o jazyce a stylu, o základních slohových postupech a žánrech; vyjádření postoje ke sdělovanému obsahu, vlastní tvořivé psaní (komunikační žánry: charakteristika a procvičování základních slohových postupů)		využívá poznatků o jazyce a stylu ke gramaticky i věcně správnému písemnému projevu
práce s Pravidly českého jazyka a jinými jazykovými příručkami práce se slovníky - vyhledávání významů slov a významů cizích slov		samostatně pracuje s Pravidly českého pravopisu, se Slovníkem spisovné češtiny a s dalšími slovníky a příručkami
slovní druhy – slovesa – rod činný a trpný		užije ve větách slova v náležitých tvarech množného čísla (slova jsou uvedena v č. j. v 1. p.)
vyhledávání slovních druhů v textu		užije ve větách slova v náležitých tvarech množného čísla (slova jsou uvedena v č. j. v 1. p.)
procvičování skloňování podstatných jmen a přídavných jmen, časování sloves		užije ve větách slova v náležitých tvarech množného čísla (slova jsou uvedena v č. j. v 1. p.)
rozlišuje spisovný a nespisovný jazyk v mluvené a psané formě		využívá spisovný jazyk v projevu psaném i mluveném
upevňování učiva - základní skladební dvojice, podmět vyjádřený a nevyjádřený, přísudek slovesný a jmenný se sponou a beze spony, podmět a přísudek holý rozvitý a několikanásobný		doplní slovo podle naznačených syntaktických vztahů a určí doplněný větný člen (podmět, přísudek, předmět, přívlastek, příslovečné určení místa, času, způsobu, příčiny, účelu, míry a přípustky)
rozvíjející větné členy		doplní slovo podle naznačených syntaktických vztahů a určí doplněný větný člen (podmět, přísudek, předmět, přívlastek, příslovečné určení místa, času, způsobu, příčiny, účelu, míry a přípustky)
přívlastek – postupně rozvíjející , volný a těsný		doplní slovo podle naznačených syntaktických vztahů a určí doplněný větný člen

Český jazyk a literatura	7. ročník	
		(podmět, přísudek, předmět, přívlastek, příslovečné určení místa, času, způsobu, příčiny, účelu, míry a přípustky)
příslovečné určení (míry, příčiny, účelu, přípustky)		doplní slovo podle naznačených syntaktických vztahů a určí doplněný větný člen (podmět, přísudek, předmět, přívlastek, příslovečné určení místa, času, způsobu, příčiny, účelu, míry a přípustky)
předmět		doplní slovo podle naznačených syntaktických vztahů a určí doplněný větný člen (podmět, přísudek, předmět, přívlastek, příslovečné určení místa, času, způsobu, příčiny, účelu, míry a přípustky)
věty jednočlenné a dvojčlenné, větný ekvivalent		doplní slovo podle naznačených syntaktických vztahů a určí doplněný větný člen (podmět, přísudek, předmět, přívlastek, příslovečné určení místa, času, způsobu, příčiny, účelu, míry a přípustky)
upevňování rozlišení věty jednoduché a souvětí		doplní slovo podle naznačených syntaktických vztahů a určí doplněný větný člen (podmět, přísudek, předmět, přívlastek, příslovečné určení místa, času, způsobu, příčiny, účelu, míry a přípustky)
rozlišení věta hlavní a vedlejší (věta vedlejší podmětná a předmětná)		doplní slovo podle naznačených syntaktických vztahů a určí doplněný větný člen (podmět, přísudek, předmět, přívlastek, příslovečné určení místa, času, způsobu, příčiny, účelu, míry a přípustky)
velká písmena (zeměpisné názvy, názvy věcí, vlastní jména, názvy etnických skupin)		píše bez pravopisných chyb velká písmena vlastních podstatných jmen, interpunkce jednoduchých souvětí
čárka ve větě jednoduché a v souvětí		píše bez pravopisných chyb velká písmena vlastních podstatných jmen, interpunkce jednoduchých souvětí
rozvrstvení národního jazyka (spisovné a nespisovné útvary a prostředky)		nahradí typicky nespisovné vyjádření spisovným
volná reprodukce přečteného nebo slyšeného textu, záznam a reprodukce vlastních myšlenek, interpretace textu		v textu vyhledá místa, kde je vyjádřen pohled a názor vypravěče a kde je vyjádřen pohled nebo názor postavy
vedení čtenářského deníku ústně formuluje své dojmy z četby, divadelního nebo filmového představení		sdělí své dojmy z uměleckého díla a zformuluje důvody, proč se mu líbilo či nelíbilo, nebo čeho si na díle cení a proč
vytváří vlastní texty a vlastní výtvarný doprovod		vytvoří vlastní delší prozaický nebo veršovaný text se zajímavým tématem a působivým vyjadřováním
žánry lyrické, epické, dramatické v proměnách času - nejstarší česká literatura - kroniky, 1. období národního obrození		uvede základní znaky několika běžných žánrů, doloží svůj názor několika příklady, nejlépe z vlastní četby
kulturní instituce, kulturní tradice		uvede příklady kulturních institucí a kulturních akcí
osobní a neosobní vztahy		uplatňuje zásady společenského chování v různých životních situacích v různých životních situacích používá vhodnou komunikaci
mezilidská komunikace		na příkladech objasní, jak nesnášenlivost narušuje mezilidské vztahy
konflikty v mezilidských vztazích		diskutuje o předsudcích a stereotypech narušujících mezilidské vztahy
osobní dovednosti, vlastnosti a schopnosti		uvede složky osobnosti, které ji charakterizují vysvětlí, jak se projevuje zdravé a nepřiměřené sebevědomí
vůle a osobní kázeň		na příkladu popíše potřebu sebeovládání

Český jazyk a literatura	7. ročník	
význam motivace a aktivity		objasní potřebu motivace pro rozvoj osobních předností
seznámení se s přepravními pravidly v dopravních prostředcích		na příkladu objasní práva a povinnosti při osobní přepravě
reklamace výrobku		na příkladu objasní práva a povinnosti při nákupu
význam a funkce právního řádu		uvede příklady právních ustanovení, která se na něj vztahují
Průřezová témata, přesahy, souvislosti		
OSOBNOSTNÍ A SOCIÁLNÍ VÝCHOVA - Rozvoj schopností poznávání		
dovednosti při učení - pamětné učení, učení se v souvislostech		
OSOBNOSTNÍ A SOCIÁLNÍ VÝCHOVA - Kreativita		
charakteristika a vypravování		
OSOBNOSTNÍ A SOCIÁLNÍ VÝCHOVA - Komunikace		
mezilidská komunikace - řešení konfliktů, vyjednávání, vysvětlování		
OSOBNOSTNÍ A SOCIÁLNÍ VÝCHOVA - Seberegulace a sebeorganizace		
plánování učení - tvorba referátů		
OSOBNOSTNÍ A SOCIÁLNÍ VÝCHOVA - Sebepoznání a sebepojetí		
druzí jako zdroj informací o mně - charakteristika		
OSOBNOSTNÍ A SOCIÁLNÍ VÝCHOVA - Mezilidské vztahy		
spolupráce v pracovních skupinách		
OSOBNOSTNÍ A SOCIÁLNÍ VÝCHOVA - Řešení problémů a rozhodovací dovednosti		
zvládání učebních problémů vázaných na látku předmětu - větné členy		
OSOBNOSTNÍ A SOCIÁLNÍ VÝCHOVA - Hodnoty, postoje, praktická etika		
pomáhající a prosociální chování - četba textů s danou tematikou		
VÝCHOVA K MYŠLENÍ V EVROPSKÝCH A GLOBÁLNÍCH SOUVISLOSTECH - Evropa a svět nás zajímá		
zvyky a tradice národů Evropy - četba cestopisů		
OSOBNOSTNÍ A SOCIÁLNÍ VÝCHOVA - Kooperace a kompetice		
jasná a respektující komunikace, řešení konfliktů		
VÝCHOVA K MYŠLENÍ V EVROPSKÝCH A GLOBÁLNÍCH SOUVISLOSTECH - Objevujeme Evropu a svět		
Evropská krajina - četba cestopisů		
MEDIÁLNÍ VÝCHOVA - Tvorba mediálního sdělení		
uplatnění a výběr výrazových prostředků pro tvorbu věcně správných a komunikačně vhodných sdělení - charakteristika a procvičování základních slohových postupů		
MULTIKULTURNÍ VÝCHOVA - Kulturní difference		
jedinečnost člověka a jeho individuální zvláštnosti - popis a charakteristika, četba afrických pověstí a mýtů		
MEDIÁLNÍ VÝCHOVA - Fungování a vliv médií ve společnosti		
vliv médií na kulturu - role filmu a televize v životě jednotlivce - zfilmování literárního díla		
MULTIKULTURNÍ VÝCHOVA - Etnický původ		
rovnocennost všech etnických skupin a kultur - četba afrických pohádek a mýtů, cestopisy		

Český jazyk a literatura	8. ročník	
Výchovné a vzdělávací strategie	- Kompetence k učení - Kompetence k řešení problémů - Kompetence komunikativní - Kompetence sociální a personální - Kompetence občanské - Kompetence pracovní	
Učivo	ŠVP výstupy	
čtení kritické - analytické	po přečtení textu vybere z nabízených možností ty, které vyjadřují některý z názorů pisatele textu	
četba odborných textů	odliší v jednoduchém textu názor autora či postavy od faktů	
reklamní text zaměřený na adresáta, komunikační záměr mluvčího, manipulativní působení projevu	rozpozná alespoň jeden cíl sledovaný autorem textu	
přednes referátů spisovným jazykem a s kultivovaným vystupováním	změní své uvolněně nespisovné vyjadřování v řeč kultivovanou, se stylově neutrálními a společensky přijatelnými výrazy a s uspořádanou stavbou výpovědi, když se obrací k osobě váženější a v situacích formálních	
jazykové styly podle funkce - styl prostě sdělovací, odborný, publicistický a umělecký	před odevzdáním svého textu zajišťuje kontrolu správnosti pomocí příruček, konzultací a dalších/jiných zdrojů rozpozná, zda předložený text nese převážně znaky stylu odborného, publicistického (žurnalistického), uměleckého, či prostě sdělovacího	
slohové rozvrstvení jazykových prostředků - slova slohově neutrální a slohově příznačná	pojmenuje běžné rozdíly mezi tím, jak se vyjadřuje soukromě a jak je vhodné mluvit na veřejnosti	
zásady kultivovaného projevu - prostředky nonverbální a paralingvální	změní své uvolněně nespisovné vyjadřování v řeč kultivovanou, se stylově neutrálními a společensky přijatelnými výrazy a s uspořádanou stavbou výpovědi, když se obrací k osobě váženější a v situacích formálních bez konfliktů a podstatných nedorozumění se zapojí do řízené diskuse	
diskuze a její základní pravidla	bez konfliktů a podstatných nedorozumění se zapojí do řízené diskuse	
komunikační žánry: výpisek, výtah	vyhledá v textu odpověď na zadanou otázku	
uspořádá v textu informace od nejdůležitější po méně důležitou s ohledem na logickou posloupnost	uspořádá části textu tak, aby byla dodržena logická návaznost či dějová posloupnost	
projev mluvený a psaný – zásady pro výběr jazykových prostředků a specifika textu	vybere z nabízených možností text, který je pro danou komunikační situaci nejvhodnější	
slovní zásoba a tvoření slov - frazémy - rčení, sousloví a pořekadla	prokáže schopnost interpretovat význam/porozumět významu přeneseného pojmenování	
neologismy	prokáže schopnost interpretovat význam/porozumět významu přeneseného pojmenování	
slovníky synonymické, odborné, slangové	samostatně pracuje s Pravidly českého pravopisu, se Slovníkem spisovné češtiny a s	

Český jazyk a literatura	8. ročník	
		dalšími slovníky a příručkami
líčení, strukturovaný životopis, procvičování základních slohových postupů		před odevzdáním svého textu zajišťuje kontrolu správnosti pomocí příruček, konzultací a dalších/jiných zdrojů
slovní druhy a jejich funkce ve větě; odchylky ve skloňování podstatných a přídavných jmen a cizích slov; komplexní jazykové rozbory;		zařadí slova vyznačená v textu ke slovním druhům (stejně slovo může mít ve větě různou slovnědruhovou platnost)
slovesný vid a slovesné třídy		zařadí slova vyznačená v textu ke slovním druhům (stejně slovo může mít ve větě různou slovnědruhovou platnost)
souvětí souřadné a podřadné, typy vedlejších vět (přísluvečná, přísudková, doplňková) poměr mezi větami hlavními (stupňovací, odporovací, slučovací, příčinný, důsledku, stupňovací), přímá a nepřímá řeč, větné členy - doplněk		vybere z několika vzorců ten, který odpovídá zadanému souvětí; žák vybere k zadanému vzorci z několika souvětí to, které je jím znázorněno
komplexní procvičování pravopisu – lexikální, morfologické, syntaktické		píše bez pravopisných chyb
jazyk a komunikace - jazyková norma a kodifikace, kultura jazyka a řeči		posoudí vhodnost, či nevhodnost užití jazykových prostředků různých útvarů národního jazyka např. v umělecké literatuře, divadelní hře, veřejném projevu apod
přednes vhodných literárních textů		rozpozná v textu místa, která se liší od běžného dorozumívání svou formou nebo významem, a vysvětlí, jak na něj místo působí (i bez použití termínů)
interpretace literárního textu		rozpozná v textu místa, která se liší od běžného dorozumívání svou formou nebo významem, a vysvětlí, jak na něj místo působí (i bez použití termínů)
dramatizace		rozpozná v textu místa, která se liší od běžného dorozumívání svou formou nebo významem, a vysvětlí, jak na něj místo působí (i bez použití termínů)
vhodné povídky současných českých a světových literárních autorů		rozpozná výrazné rysy vypravěčského stylu, kterými se úryvek liší od neutrálního, neprofesionálního podání nějaké situace
četba doporučené a zadané literatury a její hodnocení		zdůvodní proč se mu líbilo či nelíbilo literární dílo, nebo čeho si na díle cení a proč
tvorí vlastní text		vytvoří vlastní krátký prozaický nebo veršovaný text se zajímavým tématem
literární žánry: novela, romance, óda, satira, epigram, muzikál		navrhne, ke kterému literárnímu druhu by mohl patřit čtený text
rozmanitost kulturních projevů, kulturní hodnoty		doporučí kulturní akci, která ho zajímá
konflikty v mezilidských vztazích		na příkladech objasní asertivní, pasivní a agresivní chování
projevy chování, rozdíly v prožívání, myšlení a jednání		popíše situace, kdy je ve společnosti potřebná tolerance
pravidla chování; dělba práce a činnosti, výhody spolupráce		na příkladech objasní výhody spolupráce v rodině, ve škole, v obci
temperamenty - cholerický, flegmatický, sangvinický, melancholický		popíše chování osob s různým temperamentem
vlohy a schopnosti člověka		objasní, jak se projevují vlohy a schopnosti
poznávání a posuzování skutečností, sebe i druhých lidí		v modelových situacích určuje charakterové vlastnosti a popíše jejich projevy
adaptace na životní změny		objasní, jak lze překonávat osobní nedostatky a rozvíjet zdravou sebedůvěru
smlouvy o pronájmu a koupi věci		na příkladu objasní práva a povinnosti při opravě či pronájmu věci
právní norma, předpis, publikování právních předpisů		uvede příklady jednání, která jsou porušením právních ustanovení
Průřezová témata, přesahy, souvislosti		
OSOBNOSTNÍ A SOCIÁLNÍ VÝCHOVA - Kreativita		

Český jazyk a literatura	8. ročník	
práce na vlastních literárních textech - poezie a próza		
	OSOBNOSTNÍ A SOCIÁLNÍ VÝCHOVA - Hodnoty, postoje, praktická etika	
analýza vlastních a cizích postojů při interpretaci literárního díla		
	OSOBNOSTNÍ A SOCIÁLNÍ VÝCHOVA - Řešení problémů a rozhodovací dovednosti	
literární texty s tematikou - problémy v mezilidských vztazích		
	MULTIKULTURNÍ VÝCHOVA - Multikulturalita	
literární díla s tematikou sociokulturní skupiny		
	OSOBNOSTNÍ A SOCIÁLNÍ VÝCHOVA - Komunikace	
jasná a respektující komunikace, řešení konfliktů, vedení a organizace skupiny		
	VÝCHOVA K MYŠLENÍ V EVROPSKÝCH A GLOBÁLNÍCH SOUVISLOSTECH - Objevujeme Evropu a svět	
literatura konfrontující naši vlast a Evropu		
	VÝCHOVA K MYŠLENÍ V EVROPSKÝCH A GLOBÁLNÍCH SOUVISLOSTECH - Evropa a svět nás zajímá	
četba knih významných evropských spisovatelů		
	MEDIÁLNÍ VÝCHOVA - Vnímání autora mediálních sdělení	
komunikační záměr mluvčího, manipulativní působení projevu		
	MEDIÁLNÍ VÝCHOVA - Kritické čtení a vnímání mediálních sdělení	
kritické čtení a práce s reklamním textem		
	MEDIÁLNÍ VÝCHOVA - Stavba mediálních sdělení	
vytváření plakátů - divadelní představení		
	MEDIÁLNÍ VÝCHOVA - Fungování a vliv médií ve společnosti	
reklamní text zaměřený na adresáta, komunikační záměr mluvčího, manipulativní působení projevu		

Český jazyk a literatura	9. ročník	
Výchovné a vzdělávací strategie	• Kompetence k učení • Kompetence k řešení problémů • Kompetence komunikativní • Kompetence sociální a personální • Kompetence občanské • Kompetence pracovní	
Učivo	ŠVP výstupy	
čtení kritické, hodnotící, prožitkové	nad informačním zdrojem si odpoví na otázku o jeho důvěryhodnosti,	
ověřování informací hledáním dalších zdrojů informací	u získaného údaje hledá další pramen pro ověření	
jazykové a zvukové prostředky souvislého projevu a prostředky mimo jazykové, zážitkové	najde v textu prvky (motivy nebo jazykové prostředky), které naznačují, co chce komunikační partner svou promluvou říct, kam směřuje	

Český jazyk a literatura	9. ročník	
kriticky zhodnotí působení reklamy na adresáta		zaujme kritický postoj k cílům manipulace (k záměrům manipulátora)
přednese obhajobu ročníkové práce		mluví řečí kultivovanou a vhodnou při přednesu obhajoby své práce
jazykové prostředky - použití v různých komunikačních situacích		rozliší různé komunikační situace a zvolí vhodné jazykové prostředky
připravený a nepřipravený projev na základě poznámek a bez nich		po krátkém čase na rozmyšlenou o výběru tématu a o způsobu přednesení pronese souvislou a převážně spisovnou řečí krátké sdělení o něčem, čemu by ostatní měli podle něho věnovat pozornost
řízená diskuze		zapojuje se do řízené diskuze a řídí se danými pravidly diskuze
z vlastních poznámek sestaví referát		vytvoří/zapiše krátké shrnutí jednoduchého textu nebo vybere hlavní informaci z nabízených možností
vyjádření postoje ke sdělovanému obsahu, vlastní tvořivé psaní komunikační žánry: úvaha, subjektivně zabarvený popis a procvičování základních slohových postupů		vytvoří souvislý a srozumitelný text, v němž se svou myšlenkou nebo pocitem a s vlastním záměrem osloví adresáta, kterého si sám zvolí. Délku textu přizpůsobí potřebě svého sdělení
procvičování jazykových funkcí podle stylu		vytvoří krátký smysluplný text; vysvětlí, komu je určen a jaký záměr má vyjádřit; svoje tvrzení doloží konkrétními jazykovými prostředky užitými v textu
opakování - tvoření slov - odvozováním, skládáním, přejímáním		ovládá zásady tvoření slov
větné rozbory složitějších souvětí		správně určuje vztahy mezi větou hlavní a vedlejší a větami hlavními a správně určuje větné členy
opakování a procvičování tvarosloví		správně určuje slovní druhy a tvoří správné tvary slov
procvičování pravopisu a pravopisných výjimek		zvládá psát bez pravopisných chyb i složitější texty
původ a základy vývoje češtiny		zná původ a základy vývoje češtiny
struktura literárního díla (námet a téma díla, literární hrdina, kompozice literárního příběhu)		vyjádří s pomocí učitele hlavní myšlenku díla (literárního, filmového, divadelního)
specifikace autorova stylu, odraz doby, autorův život jako inspirace		rozpozná výrazné rysy vypravěčského stylu probíraných autorů
literární předloha pro film nebo divadlo		porovná a řekne své dojmy z četby a z filmu stejného námětu
vytváří vlastní texty s výtvarným doprovodem		vytvoří vlastní krátký prozaický nebo veršovaný text se zajímavým tématem a působivým vyjadřováním, které odpovídá tématu i záměru žáka jako autora, svůj záměr a volbu žánrové formy vysvětlí jako dodatek k textu
rozhovory a diskuze o obecných názorech nad hodnotnou a konzumní literaturu		posoudí a zdůvodní, co v literárním textu považuje za hodnotné a proč
literatura umělecká a věcná (populárně -naučná, literatura faktu, publicistická)		vyjádří s pomocí učitele hlavní myšlenku díla (literárního textu, filmu, divadelního kusu)
nejznámější čeští a světoví spisovatelé od 19. století po současnost		posoudí, zda je text svým podáním spíše realistický, nebo romantický, spíše starobylý, nebo moderní, spíše citový, nebo intelektuální. Ke zjištění přidá jako příklad jméno některého autora píšícího podobně a uvede přibližné období jeho působení (určí půlstoletí)
porovnávání literárních děl a jejich filmového ztvárnění		uvede, proč upřednostňuje filmové zpracování díla nebo literární četbu, případně proč přijímá obojí
vyhledávání v katalogu knihovny		vyhledá informace v různých typech katalogů, např. v knihovně
masová kultura, prostředky masové kultury, masmédia		vysvětlí vliv médií na danou kulturu

Český jazyk a literatura	9. ročník	
problémy lidské nesnášenlivosti		navrhne, jak efektivně a nenásilně řešit neshody nebo konflikty
přirozené a sociální rozdíly mezi lidmi, rovnost a nerovnost		projevuje respekt ke kulturním rozmanitostem a k právům druhých
lidská solidarita, pomoc lidem v nouzi, potřební lidé ve společnosti		rozliší individuální práci, spolupráci a soutěživost
významné osobnosti, které ovlivňují chování jedince		objasní, jak osobní vzory ovlivňují život jedince
životní cíle a plány		popíše své životní cíle a plány
osobnostní kázeň při seberozvoji		navrhne, jak může usměrňovat své chování a jednání
životní perspektiva		sestaví svůj žebříček hodnot
orgány právní ochrany občanů, soustava soudů		diskutuje o důsledcích porušování právních ustanovení
sepiše ročníkovou práci stylisticky a gramaticky správně		vytvoří souvislý a srozumitelný text, v němž se svou myšlenkou nebo pocitem a s vlastním záměrem osloví adresáta, kterého si sám zvolí. Délku textu přizpůsobí potřebě svého sdělení
Průřezová témata, přesahy, souvislosti		
MULTIKULTURNÍ VÝCHOVA - Multikulturalita		
specifické rysy jazyků a jejich rovnocennost naslouchání druhým		
OSOBNOSTNÍ A SOCIÁLNÍ VÝCHOVA - Řešení problémů a rozhodovací dovednosti		
zvládání problémů vázaných na látku předmětu		
OSOBNOSTNÍ A SOCIÁLNÍ VÝCHOVA - Hodnoty, postoje, praktická etika		
dovednosti rozhodování v eticky problematických situacích všedního dne		
MEDIÁLNÍ VÝCHOVA - Kritické čtení a vnímání mediálních sdělení		
kriticky zhodnotí působení reklamy na adresáta		
MEDIÁLNÍ VÝCHOVA - Interpretace vztahu mediálních sdělení a reality		
vztah mediálních sdělení a reality, různé typy sdělení		
OSOBNOSTNÍ A SOCIÁLNÍ VÝCHOVA - Kooperace a kompetice		
rozvoj individuálních a sociálních dovedností pro etické zvládání situace soutěže, konkurence		
VÝCHOVA K MYŠLENÍ V EVROPSKÝCH A GLOBÁLNÍCH SOUVISLOSTECH - Evropa a svět nás zajímá		
četba knih významných evropských spisovatelů		
MEDIÁLNÍ VÝCHOVA - Stavba mediálních sdělení		
zpravodajství a uspořádání mediových sdělení		
MEDIÁLNÍ VÝCHOVA - Vnímání autora mediálních sdělení		
identifikování postojů a názorů autora v mediovaném sdělení		
MEDIÁLNÍ VÝCHOVA - Tvorba mediálního sdělení		
uplatnění a výběr výrazových prostředků a jejich kombinace pro tvorbu věcně správných a komunikačně vhodných sdělení		
MEDIÁLNÍ VÝCHOVA - Práce v realizačním týmu		
komunikace a spolupráce v týmu, stanovení cíle, časový harmonogram a delegování úkolů		

Český jazyk a literatura	9. ročník	
MEDIÁLNÍ VÝCHOVA - Fungování a vliv médií ve společnosti		
organizace a postavení médií ve společnosti, vliv médií na kulturu (role filmu a televize v životě jedince)		

Anglický jazyk

Počet vyučovacích hodin za týden									Celkem
1. ročník	2. ročník	3. ročník	4. ročník	5. ročník	6. ročník	7. ročník	8. ročník	9. ročník	
1.5	1.5	3	3	3	3	3	3	3	24
Povinný	Povinný	Povinný	Povinný	Povinný	Povinný	Povinný	Povinný	Povinný	

Název předmětu	Anglický jazyk
Oblast	Člověk a jeho svět, Jazyk a jazyková komunikace
Charakteristika předmětu	V oboru Cizí jazyk jsou vyučovány dva předměty: anglický jazyk a německý jazyk. Základní metodika jejich výuky je shodná, proto jsou v následujícím textu charakterizovány oba tyto předměty společně: 1. – 3. ročník Výuka v prvním období je založená na „úplném ponoření“ do cizího jazyka, vychází z přirozené schopnosti napodobovat, která je základním principem učení až do 9 let. Zpěvem písní a recitací básní a říkadel, doprovázených gesty a mimikou, se děti seznamují s mluvenou formou cizího jazyka, s jeho charakteristickými zvuky a melodiemi. Ponoření do jazyka napomáhají také hry a dramatizace příběhů. Učitel se snaží vést výuku pokud možno jen v cílovém jazyce. Přesné porozumění není v tomto období cílem práce. Důležitější je zprostředkovat dítěti intenzivní prožitek jazyka, jelikož nevědomě vstřebané obsahy budou vědomě vyzdvíženy v pozdějších letech. Slovní zásoba se v tomto věku většinou nepřekládá, děti si slova, fráze a větné celky postupně osvojují z kontextu výuky. Také gramatické struktury jsou zatím užívány a procvičovány výhradně v kontextu, žáci je užívají na základě nápodoby, bez vědomého učení. Významným prvkem výuky je rytmus, ať už jde o rytmus prožívaný skrze jazyk nebo o rytmus vlastního vyučování. Rytmus v tomto věku výrazně podporuje paměť. Sborová recitace se střídá s recitací ve skupinách a spěje k samostatnému projevu jednotlivých žáků v krátkých dialogích, často inspirovaných básněmi nebo určitým tématem. Při rozhovorech se žáci seznamují se základními obraty společenského styku, učí se reagovat na otázky a pokyny. Vyprávění krátkých příběhů hraje, stejně jako v hlavním vyučování, už od 1. ročníku důležitou roli. Poslechem souvislého sdělení se děti učí sledovat proud cizí řeči a rozvíjí porozumění slyšenému textu. Obsah vyprávění často navazuje na témata v hlavním vyučování. Výuka cizího jazyka v 1. ročníku navazuje na způsob osvojování mateřského jazyka v předškolním věku. Výchozím bodem je sborová recitace a zpěv. Děti se učí především vlastní aktivitou. Básně, písně, hry a příběhy doprovázejí pohybem, gesty, tancem. Jazyk je dětem přibližován skrze obrazy, vnější předměty, převleky, loutky. Učitel se snaží oslovit při vyučování všechny smysly. Ve 2. ročníku nabývají většího významu rozhovory, otázka a odpověď, zvyšuje se individuální zapojení dětí do výuky. Stavba hodiny i většina aktivit vycházejí z principu rovnováhy a kontrastu produktivních činností (zaměřených navenek, obvykle spojených s pohybem) a pozorného naslouchání (zaměřeného dovnitř). Živá recitace a aktivní hry se střídají s tichým vnímáním jazyka. Pokrok ve vývoji dětí ve 3. ročníku umožňuje vědomější a individuálnější práci. Žáci se začínají dívat na jazyk s odstupem, vnímají jemné rozdíly v mluvené řeči, učí se zdůrazňovat jednotlivá slova, z paměti si osvojují obsáhlejší texty. Témata jsou prohlubována, slovní zásoba rozšiřována, děti dostávají více prostoru pro samostatný projev. Významnou roli hrají scénky, v nichž si žáci mohou vyzkoušet různé role. Začíná příprava na čtení a psaní ve 4. ročníku. Žáci se ústní formou seznamují s texty, které budou později psát, z paměti si osvojují abecedu. Dle úrovně znalostí žáků lze přistoupit i k psaní dobře známých slov.

Název předmětu	Anglický jazyk
	4. – 5. ročník Ústní práce se dále rozvíjí. Děti v tomto věku mají dobrou paměť a velký potenciál k učení. Jejich cit pro řeč jim navíc umožňuje vnímat krásu cizího jazyka. Texty k recitaci a písni proto nabývají na obsahu a na obtížnosti. Recitací a řečovými cvičeními pokračují žáci v osvojování čisté výslovnosti a správné větné melodie a také v rozšiřování idiomatické slovní zásoby. Učitel jednoduše a obrazně uvede obsah básně nebo písni, kterou se děti dále učí opakováním po učiteli. Ve věku 9-10 let se u dětí vyvíjí nový, individuálnější přístup k jazyku. Nejvýznamnějším prostředkem individuálního uchopení jazykového materiálu je nově zavedené psaní. Žáci zpočátku zapisují to, co si důkladně osvojili ústně: nejprve básně a písni z prvních třech ročníků, později také materiál předchozích hodin a slova z určitých okruhů slovní zásoby. Seznamují se s abecedou cizího jazyka a s pravopisnými odlišnostmi v porovnání s českým jazykem. Jednoduchá cvičení a diktáty známých slov a vět potom slouží k upevňování pravopisu. Vzhledem k tomu, že se ve výuce nepoužívají učebnice, je velká pozornost věnována vedení sešitů. Díky předchozímu procvičení jsou zápisy v sešitech většinou bez překladu do mateřského jazyka. Druhou novou jazykovou dovedností, se kterou se žáci setkávají, je čtení. Dříve než dostanou tištěné texty, učí se číst to, co sami napsali, rozpoznávat známá slova. Drobnými obměnami textu, čtením pozpátku či na přeskáčku se žáci odpoutávají od toho, co umí z paměti a směřují tak k vlastnímu čtení. Později se přechází ke čtení tištěného textu. V ideálním případě jsou užívány texty autentické, pokud jsou adaptované, musí být zachována jazyková úroveň. Při práci s novým, neznámým textem, je důležité uvést předem, v některé z předchozích hodin, nová slova nebo témata. Žáci poslouchají čtený text, čtou sborově, ve skupinách nebo individuálně, při samostatném tichém čtení vyhledávají konkrétní informace. Témata související s textem jsou potom předmětem dalších rozhovorů a procvičování. Žáci se učí formulovat otázky k četbě a odpovídat na ně nejprve ústně, později i písemně formou cvičení, popř. domácích úkolů. Ze čtených textů mohou vycházet i krátké diktáty. Dramatizace čtených textů přispívá k prohloubení prožitku děje a k nácviku samostatného ústního projevu, napomáhá i rozvoji tvořivé fantazie a sociálních dovedností žáků. V tomto věku žáci nabývají schopnosti dívat se na cizí jazyk s odstupem, porovnávat ho s mateřským jazykem a s pomocí učitele objevovat jeho pravidla. Učitel je vede k tomu, aby objevená pravidla zkoušeli sami v praktické podobě formulovat, poté je společně zapisují do sešitu. Později je možno zavést sešit určený speciálně k zapisování pravidel a gramatiky, který si děti mohou vést až do 9. ročníku. Rozhovory o mluvnických pravidlech probíhají z velké části v mateřském jazyce, žáci jsou vedeni ke srovnávání stavby cizího jazyka s jazykem mateřským. S tím jak se děti postupně otvírají světu a uvědomují si stále širší souvislosti, roste ve výuce jazyků důraz na poznávání realit zemí dané jazykové oblasti a jejich porovnávání s přírodními i kulturními podmínkami v České republice. Ve 4. ročníku je stěžejním tématem výuky přechod k psaní, seznamování se s grafickou podobou slov. Velká část hodin je věnována pečlivému zapisování známých textů do sešitů a následné práci s nimi (čtení, dramatizace, rozhovory, procvičování pravopisu slov, vyvozování pravidel). Od 5. ročníku začíná vědomé vyučování, rozšiřování a procvičování slovní zásoby. Žáci jsou podporováni v tvořivém přístupu k cizímu jazyku a v tvůrčím používání známých výrazů. Tomu napomáhá poslech a četba živých a výstižných popisů lidí, míst a situací a také odpovídající domácí úkoly. Prohlubuje se porozumění pro zákonitosti jazyka, pro gramatiku. 6. – 9. ročník Ve výuce na druhém stupni je velmi důležitý pořádek, struktura, plánování. Žáci se učí systematické práci, přehledně si zapisují slovní zásobu a gramatiku, důraz je kladen na vysoký standard vedení sešitů. Na plánování a rozvržení učiva se žáci rádi podílejí a učitel je podněcuje k tomu, aby se zamýšleli nad vhodnými metodami učení a procvičování slovní zásoby a nad uspořádáním učebních materiálů, textů a poznámek. Přes nárůst množství učiva by neměly chybět umělecké prvky (přednes básní, dramatizace, zpěv) a humor, aby výuka nadále zůstávala živá a různorodá. Práce s autentickými texty se stává pravidelnou součástí výuky a pokračuje na celém druhém stupni podobně jako v předchozím období, stejně jako vědomé osvojování slovní zásoby. Žáci se učí pracovat s dvojazyčným slovníkem, s nímž se v základech seznámili už v 5.

Název předmětu	Anglický jazyk
	ročníku, a provádět jednoduché překlady. Rozmanitá cvičení, diktáty a testy slouží k upevnění znalostí a poskytují zpětnou vazbu žákům i učitelům. Vyvíjející se rozumové schopnosti napomáhají k hlubšímu uvědomění struktury jazyka, jeho pravidel. Žáci objevují nové gramatické jevy a hledají vlastní formulace pro jejich pravidla a zákonitosti. S rozšiřujícími se znalostmi gramatiky a slovní zásoby jsou žáci vedeni k samostatnějšímu ústnímu i písemnému vyjadřování v cizím jazyce, k formulování kratších textů (dopisy, jednoduché popisy, obsahy příběhů) a ústních projevů. Téma četby a rozhovorů úzce navazují na témata hlavního vyučování. Je možné učit v cizím jazyce i část některé z epoch, popř. celou epochu jiného předmětu. Na konkrétních příkladech zvyků, situací, míst, osobností a událostí se žáci dále seznamují se zeměpisem, kulturou a historií zemí dané jazykové oblasti. Na druhém stupni už se mohou projevit značné rozdíly v úrovni znalostí jednotlivých žáků. Proto jsou úkoly a cvičení zadávány tak, aby vyhovovaly různým pokročilostem. V 6. ročníku se žáci vědomě seznamují s celkovou strukturou jazyka, získávají přehled o tom, co se již naučili a co si ještě musí osvojit, učí se systematické práci. Odpovědi na otázky a převyprávění příběhu připravují pozdější samostatný projev. V 7. ročníku je kladen důraz na pečlivost ve výslovnosti i ve vedení sešitů. Znalosti žáků jsou pravidelně ověřovány a systematicky upevňovány, aniž by se však vytratilo umělecké pojetí výuky, také humor by měl prostupovat celou výukou, včetně gramatických cvičení, testů a diktátů. V 8. ročníku mohou žáci podle svých zájmů a schopností začít pracovat i na individuálních projektech a referátech, většinou s pomocí a pod vedením učitele. Jednotliví žáci jsou podněcováni k navazování kontaktů s vrstevníky v zahraničí. Žáci také přebírají větší zodpovědnost za vedení sešitů a třídění učebních materiálů. Hlavními tematickými okruhy 9. ročníku jsou aktuální otázky současného života a společnosti s cílem rozvinout u žáků vědomí spoluúčasti na dění ve světě. Zároveň jsou souhrnně opakována a procvičována dosud probraná témata, slovní zásoba a gramatika.
Obsahové, časové a organizační vymezení předmětu (specifické informace o předmětu důležité pro jeho realizaci)	Anglický jazyk je vyučován od 1. do 9. ročníku. V prvních dvou ročnících s časovou dotací 1,5 hod a to tři týdny 3 hod týdně. Aj jsou v dalších třech vystřídány Německým jazykem. Od 3. do 9. ročníku pak 3 hodiny týdně. mohou být vyučovány: a) pokud to aktuální možnosti školy dovolují, pak je možné vyučovat Aj v tzv. blocích (5 hodin Aj týdně je po třech týdnech vystřídáno třemi týdny Nj), v tomto případě jsou žáci ve třídě rozděleni na poloviny nebo b) tři hodiny týdně způsobem: 1 hodina všichni žáci ve třídě + 2 hodiny dělení na poloviny
Integrace předmětů	• Cizí jazyk • Umění • Člověk a jeho svět
Výchovné a vzdělávací strategie: společné postupy uplatňované na úrovni předmětu, jimiž učitelé cíleně utvářejí a rozvíjejí klíčové kompetence žáků	Kompetence k učení: a) Během výuky klademe důraz na čtení s porozuměním, práci s textem, vyhledávání informací. b) Žáky vedeme k sebehodnocení. c) Individuálním přístupem k žákům maximalizujeme jejich šanci prožít úspěch. d) Žákům umožňujeme ve vhodných případech realizovat vlastní nápady, podněcujeme jejich tvořivost. e) Učíme se vytvářet takové situace, v nichž má žák radost z učení pro samotné učení a pro jeho další přínos. Kompetence k řešení problémů: a) Výuka je vedena tak, aby žáci hledali různá řešení problému, svoje řešení si dokázali obhájit. b) Při výuce motivujeme žáky v co největší míře problémovými úlohami z praktického života. c) Starší žáci připravují různé aktivity pro mladší spolužáky (divadlo, soutěže). d) Děti vedeme k aktivnímu podílu na všech fázích činnosti, na plánování, přípravě, realizaci i hodnocení. Kompetence komunikativní: a) Vedeme žáky ke vhodné komunikaci se spolužáky, s učiteli a ostatními dospělými ve škole i mimo školu. b) Učíme žáky obhajovat a argumentovat vhodnou formou svůj vlastní názor a zároveň poslouchat názor jiných. c) Podporujeme přátelské

Název předmětu	Anglický jazyk
	vztahy ve třídách a mezi třídami. d) Začleňujeme metody kooperativního učení a jejich prostřednictvím vedeme děti ke spolupráci při vyučování. e) Podporujeme komunikaci s jinými školami u nás i v zahraničí (partnerské waldorfské školy). Kompetence sociální a personální: a) Během vzdělávání používáme skupinovou práci žáků, vzájemnou pomoc při učení. b) Sociální kompetence vyvozujeme na praktických cvičeních a úkolech. c) Usilujeme o to, aby žáci prokázali schopnost střídát role ve skupině. d) Žáky vedeme k respektování společně dohodnutých pravidel chování, na jejichž formulaci se sami podílejí. e) Učíme je zároveň k odmítavému postoji ke všemu, co narušuje dobré vztahy mezi žáky. f) Chceme žáky naučit základům kooperace a týmové práce. Kompetence občanské: a) Ve třídních kolektivech žáci společně stanovují pravidla chování. b) Jsou respektovány individuální rozdíly (národnostní, kulturní). c) Ve výuce je kladen důraz na prožitek (navazuje na ŠVP ve waldorfských třídách MŠ). d) Je kladen důraz na environmentální výchovu, ekologicky myslící jedinec. e) Žáky vedeme k třídění odpadů. f) Při pobytech v přírodě se žáci chovají jako zodpovědné osoby. g) Žáky zapojujeme do mezinárodních projektů, kde se prakticky seznamují s kulturou jiných národů. Kompetence pracovní: a) Vedeme je k objektivnímu sebehodnocení a posouzení s reálnými možnostmi při profesní orientaci. b) Výuku doplňujeme o praktické exkurze. c) Individuálním přístupem a spoluprací s rodiči pomáháme žákům při profesní orientaci.
Způsob hodnocení žáků	Žáci jsou na prvním stupni hodnocení slovním hodnocením na základě schopnosti porozumět a reagovat na stimuly v cizím jazyce, zapamatovat si nové lexikum a gramatické vazby v kontextu, na základě zhodnocení aktivity v hodinách, účasti ve skupinových aktivitách, míře soustředění, plnění domácích studijních povinností, úrovně zpracování grafické podoby učiva. Na druhém stupni jsou žáci hodnoceni slovním hodnocením na základě prokázané míry schopnosti porozumět a reagovat na stimuly v cizím jazyce, zapamatovat si a vhodně použít nové lexikální a gramatické vazby, jak v mluvené tak i ve psané podobě, na základě zhodnocení aktivity v hodinách, míry soustředění, úrovně zpracování grafické podoby učiva, plnění domácích studijních povinností.

Anglický jazyk	1. ročník	
Výchovné a vzdělávací strategie	• Kompetence k učení • Kompetence k řešení problémů • Kompetence komunikativní • Kompetence sociální a personální	
Učivo		ŠVP výstupy
Zvuková podoba jazyka - základní výslovnostní návyky		zopakuje slova a slovní spojení, se kterými se v průběhu výuky setkal
slovní zásoba – základní slovní zásoba v komunikačních situacích probíraných tematických okruhů.		zopakuje slova a slovní spojení, se kterými se v průběhu výuky setkal
Verše, písně a pohybové hry. Prstové hry, hry v kroužku.		rozumí jednoduchým pokynům a otázkám učitele, které jsou sdělovány pomalu a s pečlivou výslovností, a reaguje na ně verbálně i neverbálně
Rytmičné, praktické a hravé osvojování slovní zásoby (čísla 1 – 20, části těla, barvy, dny v týdnu, roční období, základní denní činnosti, základní zvířata)		zopakuje slova a slovní spojení, se kterými se v průběhu výuky setkal

Anglický jazyk	1. ročník	
Poslouchání a učení se zpaměti příběhům (pohádky a jiné) + malé dramatické scénky.		zopakuje slova a slovní spojení, se kterými se v průběhu výuky setkal
Základní otázky a odpovědi o sobě.		rozumí jednoduchým pokynům a otázkám učitele, které jsou sdělovány pomalu a s pečlivou výslovností, a reaguje na ně verbálně i neverbálně
Jednoduché pokyny		rozumí jednoduchým pokynům a otázkám učitele, které jsou sdělovány pomalu a s pečlivou výslovností, a reaguje na ně verbálně i neverbálně
Průřezová témata, přesahy, souvislosti		
OSOBNOSTNÍ A SOCIÁLNÍ VÝCHOVA - Komunikace		
návuk schopnosti pochopit komunikační vzorce anglofonní kultury		
MULTIKULTURNÍ VÝCHOVA - Kulturní difference		
Poznávání odlišné kultury skrze cizí jazyk, jeho básně, říkadel a písní		

Anglický jazyk	2. ročník	
Výchovné a vzdělávací strategie	- Kompetence k učení - Kompetence k řešení problémů - Kompetence komunikativní - Kompetence sociální a personální	
Učivo		ŠVP výstupy
Aktivity a témata z první třídy jsou dále rozvíjeny formou her a říkadel.		zopakuje a použije slova a slovní spojení, se kterými se v průběhu výuky setkal
Mluvnice – základní gramatické struktury a typy vět, jsou-li součástí pamětně osvojeného repertoáru (jsou tolerovány elementární chyby, které nenarušují smysl sdělení a porozumění)		zopakuje a použije slova a slovní spojení, se kterými se v průběhu výuky setkal
Slovní zásoba foneticky– základní slovní zásoba v komunikačních situacích probíraných tematických okruhů.		zopakuje a použije slova a slovní spojení, se kterými se v průběhu výuky setkal
Nová témata: počasí, věci kolem nás, ovoce a zelenina, dny v týdnu, roční období, měsíce, počítání 1-100, slovíčka z říše přírody, činnosti během dne, oblečení, příběhy o zvířátkách.		zopakuje a použije slova a slovní spojení, se kterými se v průběhu výuky setkal
Hry, které používají opakování struktur a slovíček		rozumí jednoduchým pokynům a otázkám učitele, které jsou sdělovány pomalu a s pečlivou výslovností, a reaguje na ně verbálně i neverbálně
Obrázkové diktáty		rozumí jednoduchým pokynům a otázkám učitele, které jsou sdělovány pomalu a s pečlivou výslovností, a reaguje na ně verbálně i neverbálně
Naslouchání jednoduchým příběhům a malé dramatické scénky.		rozumí jednoduchým pokynům a otázkám učitele, které jsou sdělovány pomalu a s pečlivou výslovností, a reaguje na ně verbálně i neverbálně
Základní otázky a odpovědi o sobě.		rozumí jednoduchým pokynům a otázkám učitele, které jsou sdělovány pomalu a s pečlivou výslovností, a reaguje na ně verbálně i neverbálně
Průřezová témata, přesahy, souvislosti		
OSOBNOSTNÍ A SOCIÁLNÍ VÝCHOVA - Kreativita		

Anglický jazyk	2. ročník	
vypracování grafického/uměleckého ztvárnění učiva		
OSOBNOSTNÍ A SOCIÁLNÍ VÝCHOVA - Poznávání lidí		
poznávání odlišné perspektivy lidí jiného národa skrze jeho jazyk		
OSOBNOSTNÍ A SOCIÁLNÍ VÝCHOVA - Komunikace		
rozšíření možností komunikovat v cizím jazyce		
MULTIKULTURNÍ VÝCHOVA - Kulturní difference		
poznávání odlišné kultury anglofonních zemí skrze jejich jazyk		

Anglický jazyk	3. ročník	
Výchovné a vzdělávací strategie	- Kompetence k učení - Kompetence k řešení problémů - Kompetence komunikativní - Kompetence sociální a personální - Kompetence občanské	
Učivo		ŠVP výstupy
Aktivity a témata z první a druhé třídy jsou rozvíjeny formou her a říkadel.		zopakuje a použije slova a slovní spojení, se kterými se v průběhu výuky setkal
Slovní zásoba – foneticky, základní slovní zásoba v komunikačních situacích probíraných tematických okruhů.		zopakuje a použije slova a slovní spojení, se kterými se v průběhu výuky setkal odpovídá na jednoduché otázky týkající se jeho samotného, rodiny, školy, volného času a dalších osvojovaných témat
Tematické okruhy – domov, rodina, škola, volný čas, lidské tělo, jídlo, dopravní prostředky, kalendářní rok (svátky, roční období, měsíce, dny v týdnu), zvířata, příroda, počasí. Čísla a číslovky. Základní početní operace.		zopakuje a použije slova a slovní spojení, se kterými se v průběhu výuky setkal odpovídá na jednoduché otázky týkající se jeho samotného, rodiny, školy, volného času a dalších osvojovaných témat
Obrázkové diktáty		rozumí jednoduchým pokynům a otázkám učitele, které jsou sdělovány pomalu a s pečlivou výslovností, a reaguje na ně verbálně i neverbálně
Mluvnice – základní gramatické struktury a typy vět, jsou-li součástí pamětně osvojeného repertoáru (jsou tolerovány elementární chyby, které nenarušují smysl sdělení a porozumění)		zopakuje a použije slova a slovní spojení, se kterými se v průběhu výuky setkal
Základní předložky		zopakuje a použije slova a slovní spojení, se kterými se v průběhu výuky setkal
Osobní zájmena v kontextu		zopakuje a použije slova a slovní spojení, se kterými se v průběhu výuky setkal
Základní tázací zájmena		zopakuje a použije slova a slovní spojení, se kterými se v průběhu výuky setkal
Základní přivlastňovací zájmena v kontextu		zopakuje a použije slova a slovní spojení, se kterými se v průběhu výuky setkal
Použití známých jevů v nových souvislostech (transfer)		zopakuje a použije slova a slovní spojení, se kterými se v průběhu výuky setkal odpovídá na jednoduché otázky týkající se jeho samotného, rodiny, školy, volného času a dalších osvojovaných témat
Hry, které používají opakování struktur a slovíček.		rozumí jednoduchým pokynům a otázkám učitele, které jsou sdělovány pomalu a s

Anglický jazyk	3. ročník	
		pečlivou výslovností, a reaguje na ně verbálně i neverbálně
Zvuková podoba jazyka, základní výslovnostní návyky.		rozumí jednoduchým pokynům a otázkám učitele, které jsou sdělovány pomalu a s pečlivou výslovností, a reaguje na ně verbálně i neverbálně
		odpovídá na jednoduché otázky týkající se jeho samotného, rodiny, školy, volného času a dalších osvojovaných témat
Naslouchání jednoduchým příběhům a malé dramatické scénky.		rozumí slovům a jednoduchým větám, pokud jsou pronášeny pomalu a zřetelně, a týkají se osvojovaných témat, zejména pokud má k dispozici vizuální oporu
Základní otázky a odpovědi o sobě		rozumí jednoduchým pokynům a otázkám učitele, které jsou sdělovány pomalu a s pečlivou výslovností, a reaguje na ně verbálně i neverbálně
		se zapojuje do jednoduchých rozhovorů
		odpovídá na jednoduché otázky týkající se jeho samotného, rodiny, školy, volného času a dalších osvojovaných témat
Průřezová témata, přesahy, souvislosti		
OSOBNOSTNÍ A SOCIÁLNÍ VÝCHOVA - Rozvoj schopností poznávání		
pěstování schopnosti soustředění, zapamatování a opakování		
OSOBNOSTNÍ A SOCIÁLNÍ VÝCHOVA - Kreativita		
vypracování grafického/uměleckého ztvárnění učiva		
MULTIKULTURNÍ VÝCHOVA - Kulturní difference		
poznávání odlišné kultury anglofonních zemí skrze jejich jazyk		
OSOBNOSTNÍ A SOCIÁLNÍ VÝCHOVA - Komunikace		
rozšíření možností komunikovat v cizím jazyce		

Anglický jazyk	4. ročník	
Výchovné a vzdělávací strategie	- Kompetence k učení - Kompetence k řešení problémů - Kompetence komunikativní - Kompetence sociální a personální - Kompetence občanské	
Učivo	ŠVP výstupy	
Psaní, veršů, písní a básní, které se děti naučily v prvních třech ročnících a nyní je čtou jako svou první četbu	přiřadí mluvenou a psanou podobu téhož slova či slovního spojení	
Procvičování abecedy, krátké diktáty, rozdíl mezi psanou a čtenou podobou slova.	přiřadí mluvenou a psanou podobu téhož slova či slovního spojení	
Psaní krátkých popisných textů v souvislosti s probranou slovní zásobou.	píše slova a krátké věty na základě textové a vizuální předlohy	
Mluvnice – základní gramatické struktury a typy vět, jsou-li součástí pamětně osvojeného repertoáru (jsou tolerovány elementární chyby, které nenarušují smysl	zopakuje a použije slova a slovní spojení, se kterými se v průběhu výuky setkal	

Anglický jazyk	4. ročník	
sdělení a porozumění)		
Zavedením gramatiky začínají děti poprvé přítomnost (často užívanými slovesy) spolu s osobními zájmeny (ostatní časy v textech), druhy slov, množné číslo, přídavná jména, předložky. Další práce s tázacími zájmeny, určitý/neurčitý člen, sloveso to be, to have, to do		zopakuje a použije slova a slovní spojení, se kterými se v průběhu výuky setkal
Děti se učí a recitují nové básně o přírodě, ročních obdobích a ty, které se vztahují k hlavnímu vyučování.		zopakuje a použije slova a slovní spojení, se kterými se v průběhu výuky setkal
Hry, malé dramatické scénky, hádanky a podobné části vyučování.		zopakuje a použije slova a slovní spojení, se kterými se v průběhu výuky setkal
Zvuková a grafická podoba jazyka – fonetické znaky (pasivně), základní výslovnostní návyky, vztah mezi zvukovou a grafickou podobou slov		přiřadí mluvenou a psanou podobu téhož slova či slovního spojení
slovní zásoba – základní slovní zásoba v komunikačních situacích probíraných tematických okruhů, práce se slovníkem.		rozumí jednoduchým pokynům a otázkám učitele, které jsou sdělovány pomalu a s pečlivou výslovností, a reaguje na ně verbálně i neverbálně
Tematické okruhy – domov, rodina, škola, volný čas, povolání, lidské tělo, jídlo, oblekání, nákupy, bydliště, dopravní prostředky, kalendářní rok (svátky, roční období, měsíce, dny v týdnu, hodiny), zvířata, příroda, počasí, čísla a číslovky, základní početní operace.		zopakuje a použije slova a slovní spojení, se kterými se v průběhu výuky setkal
konverzační cvičení formou otázka odpověď v souvislosti s probíranými tematickými okruhy a mluvnicí		rozumí slovům a jednoduchým větám, pokud jsou pronášeny pomalu a zřetelně, a týkají se osvojovaných témat, zejména pokud má k dispozici vizuální oporu se zapojuje do jednoduchých rozhovorů odpovídá na jednoduché otázky týkající se jeho samotného, rodiny, školy, volného času a dalších osvojovaných témat a podobné otázky pokládá rozumí jednoduchým pokynům a otázkám učitele, které jsou sdělovány pomalu a s pečlivou výslovností sdělí jednoduchým způsobem základní informace týkající se jeho samotného, rodiny, školy, volného času a dalších osvojovaných témat
Průřezová témata, přesahy, souvislosti		
OSOBNOSTNÍ A SOCIÁLNÍ VÝCHOVA - Rozvoj schopností poznávání		
pěstování schopnosti soustředění, zapamatování a opakování		
OSOBNOSTNÍ A SOCIÁLNÍ VÝCHOVA - Kreativita		
vlastní vypracování estetického uměleckého ztvárnění obsahu výuky		
MULTIKULTURNÍ VÝCHOVA - Kulturní difference		
poznávání odlišné kultury anglofonních zemí skrze jejich jazyk		
OSOBNOSTNÍ A SOCIÁLNÍ VÝCHOVA - Komunikace		
rozšíření možností komunikovat v cizím jazyce		

Anglický jazyk	5. ročník	
Výchovné a vzdělávací strategie	Kompetence k učení	

Anglický jazyk	5. ročník	
	• Kompetence k řešení problémů • Kompetence komunikativní • Kompetence sociální a personální • Kompetence občanské	
Učivo		ŠVP výstupy
Zvuková a grafická podoba jazyka – výslovnostní návyky, vztah mezi zvukovou a grafickou podobou slov, diktáty		píše slova a krátké věty na základě textové a vizuální předlohy
Slovní zásoba – základní slovní zásoba v komunikačních situacích probíraných tematických okruhů, práce se slovníkem.		odpovídá na jednoduché otázky týkající se jeho samotného, rodiny, školy, volného času a dalších osvojovaných témat a podobné otázky pokládá
Tematické okruhy, psanou i mluvenou formou – opakování a prohlubování, domov, rodina, škola, volný čas, povolání, lidské tělo, jídlo, pití, oblekání, nákupy, bydliště, dopravní prostředky, kalendářní rok (svátky, roční období, měsíce, dny v týdnu, hodiny), zvířata, příroda, počasí		napiše krátký text s použitím jednoduchých vět a slovních spojení o sobě, rodině, činnostech a událostech z oblasti svých zájmů a každodenního života
		vyplní osobní údaje do formuláře
Mluvnice – základní gramatické struktury a typy vět, jsou-li součástí pamětně osvojeného repertoáru (jsou tolerovány elementární chyby, které nenarušují smysl sdělení a porozumění)		napiše krátký text s použitím jednoduchých vět a slovních spojení o sobě, rodině, činnostech a událostech z oblasti svých zájmů a každodenního života
		rozumí obsahu jednoduchého krátkého psaného textu, pokud má k dispozici vizuální oporu
Nepravidelná slovesa ve skupinách podle změny kmenových samohlásek		napiše krátký text s použitím jednoduchých vět a slovních spojení o sobě, rodině, činnostech a událostech z oblasti svých zájmů a každodenního života
Činné tvary sloves v čase přítomném, minulém a budoucím, přítomný čas průběhový, to be, to do, to have v časech		napiše krátký text s použitím jednoduchých vět a slovních spojení o sobě, rodině, činnostech a událostech z oblasti svých zájmů a každodenního života
Otázka a zápor, imperativ, množné číslo i nepravidelné tvary, přídavná jména, předložky a tázací zájmena, rozšíření a prohloubení		napiše krátký text s použitím jednoduchých vět a slovních spojení o sobě, rodině, činnostech a událostech z oblasti svých zájmů a každodenního života
Četba pomocí zjednodušených knih, otázky k textu, diktáty, úlohy se slovíčky		vyhledá potřebnou informaci v jednoduchém textu
		rozumí jednoduchým krátkým textům z běžného života, zejména pokud má k dispozici vizuální oporu
		rozumí obsahu jednoduchého krátkého psaného textu, pokud má k dispozici vizuální oporu
Slovní zásoba v souvislosti s četbou, oposita		přiřadí mluvenou a psanou podobu téhož slova či slovního spojení
Konverzační cvičení formou otázka-odpověď s použitím probrané slovní zásoby a gramatických vazeb		odpovídá na jednoduché otázky týkající se jeho samotného, rodiny, školy, volného času a dalších osvojovaných témat a podobné otázky pokládá
Krátké a jednoduché poslechy s použitím vizuální opory		rozumí jednoduchému poslechovému textu, pokud je pronášen pomalu a zřetelně a má k dispozici vizuální oporu
		rozumí obsahu jednoduchého krátkého mluveného textu, který je pronášen pomalu, zřetelně a s pečlivou výslovností, pokud má k dispozici vizuální oporu
Průřezová témata, přesahy, souvislosti		
OSOBNOSTNÍ A SOCIÁLNÍ VÝCHOVA - Rozvoj schopností poznávání		

Anglický jazyk	5. ročník	
pěstování schopnosti soustředění, zapamatování a opakování		
	OSOBNOSTNÍ A SOCIÁLNÍ VÝCHOVA - Komunikace	
rozšíření možností komunikovat v cizím jazyce		
	OSOBNOSTNÍ A SOCIÁLNÍ VÝCHOVA - Kreativita	
Vytváření estetického grafického zpracování obsahů učiva		
	MULTIKULTURNÍ VÝCHOVA - Kulturní difference	
poznávání kulturních rozdílů a tradic v rámci četby, konverzace a probírání nové slovní zásoby		

Anglický jazyk	6. ročník	
Výchovné a vzdělávací strategie	- Kompetence k učení - Kompetence k řešení problémů - Kompetence komunikativní - Kompetence sociální a personální - Kompetence občanské - Kompetence pracovní	
Učivo	ŠVP výstupy	
Recitace, písně a dramatické básně		
Krátké dialogy z každodenního života, např. život ve městě a na vesnici, prázdniny, nakupování, roční období, svátky, počasí, sport a hry.	Rozumí obsahu jednoduché a zřetelně vyslovované promluvy se zeptá na základní informace a adekvátně reaguje v běžných probraných neformálních situacích	
Dramatické a humorné dialogy.	se zeptá na základní informace a adekvátně reaguje v běžných probraných neformálních situacích	
Četba souvislejších textů a krátké převyprávění jejich obsahu	převypráví jednoduchý příběh či událost Vyhledá požadované informace v jednoduchých probraných autentických materiálech	
Psaní krátkých popisných textů o sobě a svých aktivitách.	Napíše jednoduché, popisné texty týkající se jeho samotného, rodiny, školy, volného času a dalších osvojovaných témat	
Psaní krátkých popisných textů s vizuální podporou.	Napíše jednoduché, popisné texty týkající se jeho samotného, rodiny, školy, volného času a dalších osvojovaných témat	
Mluvené a psané odpovědi na běžné dotazy týkající se probíraných témat nebo přečteného textu.	Reaguje na jednoduché dotazy o své rodině, kamarádech, škole, volném čase a dalších osvojovaných tématech	
Zeměpis a kultura anglicky mluvících zemí.	převypráví jednoduchý příběh či událost Napíše jednoduché, popisné texty týkající se jeho samotného, rodiny, školy, volného času a dalších osvojovaných témat	
Návrhy pro gramatiku: Přehled a doplnění jednotlivých slovních druhů	převypráví jednoduchý příběh či událost Napíše jednoduché, popisné texty týkající se jeho samotného, rodiny, školy, volného	

Anglický jazyk	6. ročník	
		času a dalších osvojovaných témat
Stupňování přídavných jmen		převypráví jednoduchý příběh či událost Napíše jednoduché, popisné texty týkající se jeho samotného, rodiny, školy, volného času a dalších osvojovaných témat
Počitatelná a nepočitatelná podstatná jména.		převypráví jednoduchý příběh či událost Napíše jednoduché, popisné texty týkající se jeho samotného, rodiny, školy, volného času a dalších osvojovaných témat
Trpný rod v přítomném a minulém čase		převypráví jednoduchý příběh či událost Napíše jednoduché, popisné texty týkající se jeho samotného, rodiny, školy, volného času a dalších osvojovaných témat
Činný rod v předpřítomném i předminulém čase i v otázce a záporu		převypráví jednoduchý příběh či událost Napíše jednoduché, popisné texty týkající se jeho samotného, rodiny, školy, volného času a dalších osvojovaných témat
Příslovce		převypráví jednoduchý příběh či událost Napíše jednoduché, popisné texty týkající se jeho samotného, rodiny, školy, volného času a dalších osvojovaných témat
Vazba There is..., There are... Osobní zájmena v předmětovém tvaru		převypráví jednoduchý příběh či událost Napíše jednoduché, popisné texty týkající se jeho samotného, rodiny, školy, volného času a dalších osvojovaných témat
Průřezová témata, přesahy, souvislosti		
OSOBNOSTNÍ A SOCIÁLNÍ VÝCHOVA - Rozvoj schopností poznávání		
pěstování schopnosti soustředění, vyhledávání a sumarizace informací, zapamatování a opakování		
OSOBNOSTNÍ A SOCIÁLNÍ VÝCHOVA - Komunikace		
rozšíření schopnosti komunikace v cizím jazyce		
OSOBNOSTNÍ A SOCIÁLNÍ VÝCHOVA - Kreativita		
vytváření estetických, vizuálních ztvárnění obsahů učiva		
OSOBNOSTNÍ A SOCIÁLNÍ VÝCHOVA - Kooperace a kompetice		
spolupráce při řešení úkolů spojených s výukou		
OSOBNOSTNÍ A SOCIÁLNÍ VÝCHOVA - Řešení problémů a rozhodovací dovednosti		
řešení úkolů, plánování, stanovení priorit při řešení úkolů		
MULTIKULTURNÍ VÝCHOVA - Kulturní difference		
Realie anglofonních zemí, odlišnosti, tradice, kultura		
MULTIKULTURNÍ VÝCHOVA - Multikulturalita		
poznávání odlišných-anglofonních kultur a jejich specifik		
VÝCHOVA K MYŠLENÍ V EVROPSKÝCH A GLOBÁLNÍCH SOUVISLOSTECH - Objevujeme Evropu a svět		
kulturně historické a sociální souvislosti v kontextu realit anglofonních zemí		

Anglický jazyk	7. ročník	
Výchovné a vzdělávací strategie	- Kompetence k učení - Kompetence k řešení problémů - Kompetence komunikativní - Kompetence sociální a personální - Kompetence občanské - Kompetence pracovní	
Učivo		ŠVP výstupy
Poslech kratších textů s vizuální oporou		rozumí informacím v jednoduchých poslechových textech s vizuální oporou, jsou-li pronášeny pomalu a zřetelně
Četba souvislejších autentických textů s přihlédnutím na probíraná témata, práce s textem		vyhledá požadované informace v jednoduchých každodenních autentických materiálech formou odpovědí na verbální/písemné dotazy
Slovní zásoba v souvislosti s četbou, idiomy, hovorový jazyk, formální jazyk, zdvořilé vyjadřování		se zeptá na základní informace a stručně reaguje v běžných formálních i neformálních situacích
Přednes, recitace skupinová i individuální, sborový zpěv		rozumí obsahu jednoduché a zřetelně vyslovované promluvy či konverzace, který se týká osvojovaných témat
Konverzační situace ze života a/nebo v souvislosti s četbou		rozumí obsahu jednoduché a zřetelně vyslovované promluvy či konverzace, který se týká osvojovaných témat
		se zeptá na základní informace a stručně reaguje v běžných formálních i neformálních situacích
		odpovídá jednoduše na dotazy o své rodině, kamarádech, škole, volném čase a dalších osvojovaných tématech
		převypráví stručně jednoduchý příběh či událost; jednoduše popíše osoby, místa a věci ze svého každodenního života
Písemný projev: kratší popisné texty, dopisy, formulář, tvůrčí psaní, krátké povídky, poezie		vyplní základní údaje o sobě ve formuláři
		napiše jednoduché texty týkající se jeho samotného, rodiny, školy, volného času a dalších osvojovaných témat
		jednoduše a vhodně reaguje na jednoduché písemné sdělení
Mluvnice: Způsobová slovesa, zájmena vztažná, slovosled, stavba věty		napiše jednoduché texty týkající se jeho samotného, rodiny, školy, volného času a dalších osvojovaných témat
Prohloubení zeměpisných, kulturních a historických reálií anglofonních zemí, biografie zajímavých osobností		odpovídá jednoduše na dotazy o své rodině, kamarádech, škole, volném čase a dalších osvojovaných tématech
Průřezová témata, přesahy, souvislosti		
OSOBNOSTNÍ A SOCIÁLNÍ VÝCHOVA - Rozvoj schopností poznávání		
pěstování schopnosti soustředění, vyhledávání a selekce zdrojů informací, zapamatování a opakování		
OSOBNOSTNÍ A SOCIÁLNÍ VÝCHOVA - Kreativita		

Anglický jazyk	7. ročník	
vlastní vypracování estetického uměleckého ztvárnění učiva		
	OSOBNOSTNÍ A SOCIÁLNÍ VÝCHOVA - Komunikace	
Rozšíření možností komunikace v cizím jazyce		
	OSOBNOSTNÍ A SOCIÁLNÍ VÝCHOVA - Řešení problémů a rozhodovací dovednosti	
řešení úkolů, plánování, stanovení priorit při řešení úkolů		
	MULTIKULTURNÍ VÝCHOVA - Kulturní difference	
rozdíly mezi tradicemi a vnímáním hodnot občanů anglofonních zemí a české republiky		
	MULTIKULTURNÍ VÝCHOVA - Lidské vztahy	
positiva a negativa mezilidských vztahů multikulturní společnosti na příkladu anglofonních zemí		
	MULTIKULTURNÍ VÝCHOVA - Etnický původ	
historicko-ekonomické, demografické pozadí kolonizace, budování britského impéria a amerických kolonií		
	MEDIÁLNÍ VÝCHOVA - Kritické čtení a vnímání mediálních sdělení	
vyhodnocení relevantností mediálních zdrojů k zadanému úkolu		
	MEDIÁLNÍ VÝCHOVA - Fungování a vliv médií ve společnosti	
práce s médii při přípravě prezentací		

Anglický jazyk	8. ročník	
Výchovné a vzdělávací strategie	• Kompetence k učení • Kompetence k řešení problémů • Kompetence komunikativní • Kompetence sociální a personální • Kompetence občanské • Kompetence pracovní	
Učivo		ŠVP výstupy
Poslech jednoduchých textů a konverzací vyslovovaných pomalu a zřetelně		rozumí informacím v jednoduchých poslechových textech, jsou-li pronášeny pomalu a zřetelně
Přednes, sborový zpěv, hovorová, idiomatická řeč, pravidelné procvičování konverzace,		rozumí obsahu jednoduché a zřetelně vyslovované promluvy či konverzace, který se týká osvojovaných témat
		se zeptá na základní informace a stručně reaguje v běžných formálních i neformálních situacích
		odpovídá jednoduše na dotazy o své rodině, kamarádech, škole, volném čase a dalších osvojovaných tématech
		převypráví stručně jednoduchý příběh či událost; jednoduše popíše osoby, místa a věci ze svého každodenního života
Reálie anglofonních zemí, historie, kultura, současnost pomocí zajímavých biografii a		rozumí obsahu jednoduché a zřetelně vyslovované promluvy či konverzace, který se týká

Anglický jazyk	8. ročník	
popisů		osvojovaných témat
Četba delších upravených textů v souvislosti s probíranými tématy, práce s textem, převyprávění přečteného		převypráví stručně jednoduchý příběh či událost; jednoduše popíše osoby, místa a věci ze svého každodenního života vyhledá požadované informace v jednoduchých každodenních autentických materiálech formou odpovědí na verbální/písemné dotazy
Psaný projev, krátké popisné texty, dopis, email, vzkaz, článek, vypravování		vyplní základní údaje o sobě ve formuláři napíše jednoduché texty týkající se jeho samotného, rodiny, školy, volného času a dalších osvojovaných témat jednoduše a vhodně reaguje na jednoduché písemné sdělení
Mluvnice: přímá a nepřímá řeč, podmínkové věty, přídavná jména, pravidelné i nepravidelné stupňování,		napíše jednoduché texty týkající se jeho samotného, rodiny, školy, volného času a dalších osvojovaných témat
příslovce a jejich stupňování, spojky a předložky		napíše jednoduché texty týkající se jeho samotného, rodiny, školy, volného času a dalších osvojovaných témat
Průřezová témata, přesahy, souvislosti		
OSOBNOSTNÍ A SOCIÁLNÍ VÝCHOVA - Rozvoj schopností poznávání		
pěstování schopnosti soustředění, vyhledávání informací, zapamatování a opakování		
OSOBNOSTNÍ A SOCIÁLNÍ VÝCHOVA - Kreativita		
vlastní vypracování estetického a uměleckého ztvárnění učiva		
OSOBNOSTNÍ A SOCIÁLNÍ VÝCHOVA - Komunikace		
rozšíření možností komunikovat v cizím jazyce		
OSOBNOSTNÍ A SOCIÁLNÍ VÝCHOVA - Kooperace a kompetice		
spolupráce při vypracování společných úkolů		
OSOBNOSTNÍ A SOCIÁLNÍ VÝCHOVA - Řešení problémů a rozhodovací dovednosti		
stanovení priorit a zdrojů při vypracování úkolů		
MEDIÁLNÍ VÝCHOVA - Kritické čtení a vnímání mediálních sdělení		
rozlišování relevantních zdrojů informací k použití k danému úkolu		
VÝCHOVA K MYŠLENÍ V EVROPSKÝCH A GLOBÁLNÍCH SOUVISLOSTECH - Objevujeme Evropu a svět		
obeznámení s kulturními a demografickými specifiky anglofonních zemí v kontextu výuky reálií		
MULTIKULTURNÍ VÝCHOVA - Kulturní difference		
rozdíly ve vnímání tradic/kulturních specifik občanů anglofonních zemí a občanů ČR		

Anglický jazyk	9. ročník	
Výchovné a vzdělávací strategie	- Kompetence k učení - Kompetence k řešení problémů - Kompetence komunikativní	

Anglický jazyk	9. ročník	
	• Kompetence sociální a personální • Kompetence občanské • Kompetence pracovní	
Učivo	ŠVP výstupy	
Přednes, básně a texty související s probíranými tématy, sborový zpěv	rozumí obsahu jednoduché a zřetelně vyslovované promluvy či konverzace, který se týká osvojovaných témat	
Slovní zásoba v souvislosti s četbou delších upravených textů, reálie anglofonních pomoci biografií zajímavých osobností, slovní zásoba emoční a „psychologická, potřebná k popisu duševního života literárních postav, idiomy, přísloví	se zeptá na základní informace a adekvátně reaguje v běžných formálních i neformálních situacích	
	mluví o své rodině, kamarádech, škole, volném čase a dalších osvojovaných tématech	
	vypráví stručně jednoduchý příběh či událost; popíše osoby, místa a věci ze svého každodenního života	
Práce s textem, vyhledávání potřebných informací v upravených textech, shrnutí	vyhledá požadované informace v jednoduchých každodenních autentických materiálech	
Mluvnice: opakování a prohlubování veškeré již probrané gramatiky, veškeré časy v prostém i průběhovém tvaru, činný/ trpný rod, způsobová slovesa, podmínkové věty	mluví o své rodině, kamarádech, škole, volném čase a dalších osvojovaných tématech	
Psaní: kratší referáty k reáliím, zprávy z cest, kratší popisné eseje, kratší dopisy, emailové vzkazy, žádost, stížnost, krátké povídky, pozvánka, formulář, CV.	vyplní základní údaje o sobě ve formuláři	
	napíše jednoduché texty týkající se jeho samotného, rodiny, školy, volného času a dalších osvojovaných témat	
	jednoduše a vhodně reaguje na jednoduché písemné sdělení	
Pravidelné procvičování konverzace na různá témata, v souvislosti s přečteným textem, s děním ve společnosti	rozumí obsahu jednoduché a zřetelně vyslovované promluvy či konverzace, který se týká osvojovaných témat	
	se zeptá na základní informace a adekvátně reaguje v běžných formálních i neformálních situacích	
	mluví o své rodině, kamarádech, škole, volném čase a dalších osvojovaných tématech	
	vypráví stručně jednoduchý příběh či událost; popíše osoby, místa a věci ze svého každodenního života	
Poslech delších upravených rozhovorů	rozumí informacím v jednoduchých poslechových textech, jsou-li pronášeny pomalu a zřetelně	
Průřezová témata, přesahy, souvislosti		
OSOBNOSTNÍ A SOCIÁLNÍ VÝCHOVA - Kreativita		
vlastní vypracování estetického uměleckého ztvárnění učiva		
OSOBNOSTNÍ A SOCIÁLNÍ VÝCHOVA - Kooperace a kompetice		
spolupráce při řešení úkolů		
OSOBNOSTNÍ A SOCIÁLNÍ VÝCHOVA - Rozvoj schopností poznávání		
pěstování schopnosti soustředění, získávání a výběru informací, zapamatování a opakování		
OSOBNOSTNÍ A SOCIÁLNÍ VÝCHOVA - Řešení problémů a rozhodovací dovednosti		
stanovení priorit při vypracování úkolů		

Anglický jazyk	9. ročník	
VÝCHOVA DEMOKRATICKÉHO OBČANA - Formy participace občanů v politickém životě		
příklady z anglofonních zemí v kontextu reálií		
MULTIKULTURNÍ VÝCHOVA - Kulturní diference		
kulturní rozdíly mezi občany anglofonních zemí a české republiky		
VÝCHOVA K MYŠLENÍ V EVROPSKÝCH A GLOBÁLNÍCH SOUVISLOSTECH - Objevujeme Evropu a svět		
kulturní/ekonomická/demografická specifika anglofonních zemí ve vztahu k ČR		
MULTIKULTURNÍ VÝCHOVA - Multikulturalita		
pozitiva a negativa multikulturní společnosti na příkladu anglofonních zemí		
MULTIKULTURNÍ VÝCHOVA - Princip sociálního smíru a solidarity		
příklady řešení problémů multikulturní společnosti v anglofonních zemích		
MEDIÁLNÍ VÝCHOVA - Kritické čtení a vnímání mediálních sdělení		
práce se cizojazyčnými zdroji informací, jednoduchá analýza obsahu		
MEDIÁLNÍ VÝCHOVA - Interpretace vztahu mediálních sdělení a reality		
práce se cizojazyčnými zdroji informací, jednoduchá analýza obsahu		

Německý jazyk

Počet vyučovacích hodin za týden									Celkem
1. ročník	2. ročník	3. ročník	4. ročník	5. ročník	6. ročník	7. ročník	8. ročník	9. ročník	
1.5	1.5	2	2	2	2	2	2	2	17
Povinný	Povinný	Povinný	Povinný	Povinný	Povinný	Povinný	Povinný	Povinný	

Název předmětu	Německý jazyk
Oblast	Umění a kultura, Člověk a jeho svět, Jazyk a jazyková komunikace
Charakteristika předmětu	Charakteristika vyučovacího oboru Německý jazyk je uvedena ve společné charakteristice u oboru Anglický jazyk.
Obsahové, časové a organizační vymezení předmětu (specifické informace o předmětu důležité pro jeho realizaci)	Německý jazyk je vyučován především v průběžných hodinách. Alespoň na jednu hodinu cvičení z každého cizího jazyka musí být třída rozdělena na dvě skupiny. Po uvážení učitele a dohodě s vedením školy mohou být cizí jazyky v některých třídách vyučovány v blocích: jeden cizí jazyk je vyučován po dobu 1 měsíce, v dalším měsíci ho vystřídá druhý cizí jazyk.
Integrace předmětů	• Další cizí jazyk • Hudební výchova • Člověk a jeho svět
Výchovné a vzdělávací strategie: společné postupy uplatňované na úrovni předmětu, jimiž učitelé cíleně utvářejí a rozvíjejí klíčové kompetence žáků	Kompetence k učení: - vedeme žáky k samostatnému a efektivnímu zacházení s pracovními materiály - vedeme k hledání vhodných vlastních učebních strategií - vedeme k posouzení vlastního pokroku a určení překážek v učení
	Kompetence k řešení problémů: - vedeme žáky k samostatnému řešení problémů - poskytujeme příležitosti konfrontace s cizojazyčně mluvícím elementem - podněcujeme k překonávání vnitřních bariér vůči tomu, co je v něm neznámé a odlišné
	Kompetence komunikativní: - podněcujeme schopnost porozumět nejen verbálním sdělením, nýbrž i přímo ze situace, z kontextu či z gestikulace - podporujeme co nejvýstižnějším vyjadřování pomocí omezených prostředků - ustavičně podporujeme rozvoj a zdokonalování komunikativních prostředků
	Kompetence sociální a personální: - podporujeme rozvoj schopnosti pozorně naslouchat - především ve vyšších ročnících vedeme ke skupinové práci
	Kompetence občanské: - vedeme k poznávání cizích kultur - vedeme k respektu k přesvědčení druhých lidí
	Kompetence pracovní: - vedeme žáky k dodržování vymezených pravidel a plnění svých povinností a závazků - vedeme žáky k tomu, aby se sami učili pracovat na rozvoji vlastních dovedností

Německý jazyk	1. ročník	
Výchovné a vzdělávací strategie	- Kompetence k učení - Kompetence k řešení problémů - Kompetence komunikativní - Kompetence sociální a personální - Kompetence občanské - Kompetence pracovní	
Učivo		ŠVP výstupy
zvuková podoba jazyka – základní výslovnostní návyky (jazyková a artikulační cvičení, rozpočítadla, básně, písně, jazykolamy, pohybové hry		správně nápodobou vyslovuje jazyková a artikulační cvičení, rozpočítadla, básně, písně, jazykolamy a při pohybových hrách
krátká vyprávění vztažená k probíraným tématic. okruhům (zvířata, části těla, dny v týdnu, roční období, předměty ve třídě, barvy, základní slovesa pro každodenní situace)		spolu ostatními přeřikává vyprávění vztažená k probíraným tématic. okruhům
slovní zásoba – počítání do dvaceti, základní představovací a konverzační fráze		v kontextu dokáže uplatnit probíranou slovní zásobu
		chápe jednoduché pokyny a reaguje na ně.
mluvnice – místní předložky		v kontextu dokáže uplatnit místní předložky
Průřezová témata, přesahy, souvislosti		
OSOBNOSTNÍ A SOCIÁLNÍ VÝCHOVA - Rozvoj schopností poznávání		
cvičení smyslového vnímání, pozornosti a soustředění; cvičení dovedností zapamatování, řešení problémů; dovednosti pro učení a studium		
OSOBNOSTNÍ A SOCIÁLNÍ VÝCHOVA - Seberegulace a sebeorganizace		
cvičení sebekontroly, sebeovládání		
OSOBNOSTNÍ A SOCIÁLNÍ VÝCHOVA - Mezilidské vztahy		
vnímání druhých při společných jazykových cvičeních, zpěvu, recitaci		
OSOBNOSTNÍ A SOCIÁLNÍ VÝCHOVA - Komunikace		
řeč těla, řeč zvuků a slov, řeč předmětů a prostředí vytvářeného člověkem; cvičení pozorování a empatického a aktivního naslouchání; dovednosti pro sdělování verbální i neverbální (technika řeči, výraz řeči, cvičení v neverbálním sdělování)		
OSOBNOSTNÍ A SOCIÁLNÍ VÝCHOVA - Kreativita		
cvičení pro rozvoj základních rysů kreativity		
OSOBNOSTNÍ A SOCIÁLNÍ VÝCHOVA - Kooperace a kompetice		
rozvoj individuálních dovedností pro kooperaci (seberegulace v situaci nesouhlasu, odporu apod., dovednost odstoupit od vlastního nápadu, dovednost navazovat na druhé a rozvíjet vlastní linku jejich myšlenky, pozitivní myšlení apod.); rozvoj sociálních dovedností pro kooperaci (jasná a respektující komunikace, řešení konfliktů, podřízení se, vedení a organizování práce skupiny)		
Německý jazyk	2. ročník	
Výchovné a vzdělávací strategie	Kompetence k učení	

Německý jazyk	2. ročník	
	• Kompetence k řešení problémů • Kompetence komunikativní • Kompetence sociální a personální • Kompetence občanské • Kompetence pracovní	
Učivo		ŠVP výstupy
zvuková podoba jazyka – další práce pro základní výslovnostní návyky (jazyková a artikulační cvičení, rozpočítadla, básně, písně, jazykolamy, pohybové hry, krátká vyprávění vztažená k probíraným tématic. okruhům)		správně nápodobou vyslovuje jazyková a artikulační cvičení, rozpočítadla, básně, písně, jazykolamy a při pohybových hrách
slovní zásoba – počítání do sta, pořadové číslovky do deseti, základní přídavná jména, rozšířené konverzační fráze		v kontextu dokáže uplatnit probíranou slovní zásobu
tematické okruhy – oblékání, hodiny, měsíce, jídlo, škola, rozšiřování slov. zásoby z 1. ročníku		v kontextu dokáže uplatnit probíranou slovní zásobu
		chápe jednoduché pokyny a reaguje na ně
mluvnice – místní předložky, použití sloves sein a haben v kontextu		v kontextu dokáže uplatnit místní předložky a slovesa sein a haben
Průřezová témata, přesahy, souvislosti		
OSOBNOSTNÍ A SOCIÁLNÍ VÝCHOVA - Komunikace		
řeč těla, řeč zvuků a slov, řeč předmětů a prostředí vytvářeného člověkem; cvičení pozorování a empatického a aktivního naslouchání; dovednosti pro sdělování verbální i neverbální (technika řeči, výraz řeči, cvičení v neverbálním sdělování)		
OSOBNOSTNÍ A SOCIÁLNÍ VÝCHOVA - Kooperace a kompetice		
rozvoj individuálních dovedností pro kooperaci (seberegulace v situaci nesouhlasu, odporu apod., dovednost odstoupit od vlastního nápadu, dovednost navazovat na druhé a rozvíjet vlastní linku jejich myšlenky, pozitivní myšlení apod.); rozvoj sociálních dovedností pro kooperaci (jasná a respektující komunikace, řešení konfliktů, podřízení se, vedení a organizování práce skupiny)		
OSOBNOSTNÍ A SOCIÁLNÍ VÝCHOVA - Kreativita		
cvičení pro rozvoj základních rysů kreativity		
OSOBNOSTNÍ A SOCIÁLNÍ VÝCHOVA - Mezilidské vztahy		
vnímání druhých při společných jazykových cvičeních, zpěvu, recitaci		
OSOBNOSTNÍ A SOCIÁLNÍ VÝCHOVA - Rozvoj schopností poznávání		
cvičení smyslového vnímání, pozornosti a soustředění; cvičení dovedností zapamatování, řešení problémů; dovednosti pro učení a studium		
OSOBNOSTNÍ A SOCIÁLNÍ VÝCHOVA - Seberegulace a sebeorganizace		
cvičení sebekontroly, sebeovládání		

Německý jazyk	3. ročník	
Výchovné a vzdělávací strategie	- Kompetence k učení - Kompetence k řešení problémů - Kompetence komunikativní	

Německý jazyk	3. ročník	
	- Kompetence sociální a personální - Kompetence občanské - Kompetence pracovní	
Učivo	ŠVP výstupy	
zvuková podoba jazyka – další práce pro základní výslovnostní návyky (jazyková a artikulační cvičení, rozpočítadla, básně, písně, jazykolamy, pohybové hry, krátká vyprávění vztažená k probíraným tématic. okruhům). Verše voleny také s ohledem na využití v gramatice ve vyšších třídách.	správně nápodobou vyslovuje jazyková a artikulační cvičení, rozpočítadla, básně, písně, jazykolamy a při pohybových hrách	
slovní zásoba – části dne, hodiny (podrobněji), rozšiřování číslovek, protiklady, jednoduché početní operace,	v kontextu dokáže uplatnit probíranou slovní zásobu chápe jednoduché pokyny a reaguje na ně	
tematické okruhy – činnosti během dne, jídlo a pití, povolání, jednoduché nákupy, dopravní prostředky, rozšiřování slov. zásoby z 1. a 2. ročníku	v kontextu dokáže uplatnit probíranou slovní zásobu	
mluvnice – tázačí zájmena, základní tvary přítomného času a osobní zájmena v kontextu celé věty, přivlastňovací zájmena, základní předložky	v kontextu dokáže uplatnit probíranou mluvnici	
Průřezová témata, přesahy, souvislosti		
OSOBNOSTNÍ A SOCIÁLNÍ VÝCHOVA - Komunikace		
řeč těla, řeč zvuků a slov, řeč předmětů a prostředí vytvářeného člověkem; cvičení pozorování a empatického a aktivního naslouchání; dovednosti pro sdělování verbální i neverbální (technika řeči, výraz řeči, cvičení v neverbálním sdělování)		
OSOBNOSTNÍ A SOCIÁLNÍ VÝCHOVA - Kooperace a kompetice		
rozvoj individuálních dovedností pro kooperaci (seberegulace v situaci nesouhlasu, odporu apod., dovednost odstoupit od vlastního nápadu, dovednost navazovat na druhé a rozvíjet vlastní linku jejich myšlenky, pozitivní myšlení apod.); rozvoj sociálních dovedností pro kooperaci (jasná a respektující komunikace, řešení konfliktů, podřízení se, vedení a organizování práce skupiny)		
OSOBNOSTNÍ A SOCIÁLNÍ VÝCHOVA - Kreativita		
cvičení pro rozvoj základních rysů kreativity		
OSOBNOSTNÍ A SOCIÁLNÍ VÝCHOVA - Mezilidské vztahy		
vnímání druhých při společných jazykových cvičeních, zpěvu, recitaci		
OSOBNOSTNÍ A SOCIÁLNÍ VÝCHOVA - Rozvoj schopností poznávání		
cvičení smyslového vnímání, pozornosti a soustředění; cvičení dovedností zapamatování, řešení problémů; dovednosti pro učení a studium		
OSOBNOSTNÍ A SOCIÁLNÍ VÝCHOVA - Seberegulace a sebeorganizace		
cvičení sebekontroly, sebeovládání		

Německý jazyk	4. ročník	
Výchovné a vzdělávací strategie	- Kompetence k učení - Kompetence k řešení problémů - Kompetence komunikativní	

Německý jazyk	4. ročník	
	- Kompetence sociální a personální - Kompetence občanské - Kompetence pracovní	
Učivo	ŠVP výstupy	
grafická podoba jazyka – vztah mezi zvukovou a grafickou podobou slov (zápis veršů, básní a písní z předchozích let, krátké diktáty)	dokáže zapsat básně a písně z předchozích let umí zapsat krátké diktáty	
zvuková podoba jazyka – hlasité čtení osvojených textů (pro základní výslovnostní návyky). Fonetické znaky (pasivně).	učí se správně číst známé texty	
Další práce s recitací. Zpěv (ideálně také v kánonu). Naslouchání příběhům.	správně nápodobou vyslovuje jazyková a artikulační cvičení, rozpočítadla, básně, písně, jazykolamy a při pohybových hrách	
slovní zásoba – rozšiřování dosavadní slovní zásoby, abeceda (hláskování slov)	v kontextu dokáže uplatnit probíranou slovní zásobu chápe jednoduché pokyny a reaguje na ně	
tematické okruhy – počasí, bydlení, rozšiřování slov. zásoby z 1. až 3. ročníku	v kontextu dokáže uplatnit probíranou slovní zásobu	
mluvnice – určování slovních druhů (slovesa, pod. jm., příd. jm.), množné číslo, užití správných tvarů sloves v přít. čase, základní struktura věty	v kontextu dokáže uplatnit probíranou mluvnici	
Průřezová témata, přesahy, souvislosti		
OSOBNOSTNÍ A SOCIÁLNÍ VÝCHOVA - Komunikace		
řeč těla, řeč zvuků a slov, řeč předmětů a prostředí vytvářeného člověkem; cvičení pozorování a empatického a aktivního naslouchání; dovednosti pro sdělování verbální i neverbální (technika řeči, výraz řeči, cvičení v neverbálním sdělování)		
OSOBNOSTNÍ A SOCIÁLNÍ VÝCHOVA - Kooperace a kompetice		
rozvoj individuálních dovedností pro kooperaci (seberegulace v situaci nesouhlasu, odporu apod., dovednost odstoupit od vlastního nápadu, dovednost navazovat na druhé a rozvíjet vlastní linku jejich myšlenky, pozitivní myšlení apod.); rozvoj sociálních dovedností pro kooperaci (jasná a respektující komunikace, řešení konfliktů, podřízení se, vedení a organizování práce skupiny)		
OSOBNOSTNÍ A SOCIÁLNÍ VÝCHOVA - Kreativita		
cvičení pro rozvoj základních rysů kreativity		
OSOBNOSTNÍ A SOCIÁLNÍ VÝCHOVA - Mezilidské vztahy		
vnímání druhých při společných jazykových cvičeních, zpěvu, recitaci		
OSOBNOSTNÍ A SOCIÁLNÍ VÝCHOVA - Rozvoj schopností poznávání		
cvičení smyslového vnímání, pozornosti a soustředění; cvičení dovedností zapamatování, řešení problémů; dovednosti pro učení a studium		
OSOBNOSTNÍ A SOCIÁLNÍ VÝCHOVA - Seberegulace a sebeorganizace		
cvičení sebekontroly, sebeovládání		

Německý jazyk	5. ročník	
Výchovné a vzdělávací strategie	- Kompetence k učení - Kompetence k řešení problémů	

Německý jazyk	5. ročník	
	• Kompetence komunikativní • Kompetence sociální a personální • Kompetence občanské • Kompetence pracovní	
Učivo		ŠVP výstupy
zvuková a grafická podoba jazyka – delší příběhy, otázky k textu ústně i písemně, diktáty a dramatizace		dokáže zapsat delší texty
		zodpovídá otázky k textu ústně i písemně
		dokáže zapsat krátký diktát
		učí se správně číst známé texty
		správně vyslovuje
slovní zásoba – systematická práce se slovní zásobou, práce se slovníkem		v kontextu dokáže uplatnit probíranou slovní zásobu
		dokáže používat slovník
		chápe jednoduché pokyny a reaguje na ně
tematické okruhy – příroda, zvířata, roční období, popis lidí, míst a situací		v kontextu dokáže uplatnit probíranou slovní zásobu
mluvnice – silná slovesa, minulý (minulé tvary vybraných silných sloves, préteritum haben a sein), přítomný, budoucí čas; uvedení do pádů (3. a 4. pád), příd. jména, vedlejší věty (základní seznámení)		v kontextu dokáže uplatnit probíranou mluvnici
Průřezová témata, přesahy, souvislosti		
OSOBNOSTNÍ A SOCIÁLNÍ VÝCHOVA - Komunikace		
řeč těla, řeč zvuků a slov, řeč předmětů a prostředí vytvářeného člověkem; cvičení pozorování a empatického a aktivního naslouchání; dovednosti pro sdělování verbální i neverbální (technika řeči, výraz řeči, cvičení v neverbálním sdělování)		
OSOBNOSTNÍ A SOCIÁLNÍ VÝCHOVA - Kooperace a kompetice		
rozvoj individuálních dovedností pro kooperaci (seberegulace v situaci nesouhlasu, odporu apod., dovednost odstoupit od vlastního nápadu, dovednost navazovat na druhé a rozvíjet vlastní linku jejich myšlenky, pozitivní myšlení apod.); rozvoj sociálních dovedností pro kooperaci (jasná a respektující komunikace, řešení konfliktů, podřízení se, vedení a organizování práce skupiny)		
OSOBNOSTNÍ A SOCIÁLNÍ VÝCHOVA - Kreativita		
cvičení pro rozvoj základních rysů kreativity		
OSOBNOSTNÍ A SOCIÁLNÍ VÝCHOVA - Mezilidské vztahy		
vnímání druhých při společných jazykových cvičeních, zpěvu, recitaci		
OSOBNOSTNÍ A SOCIÁLNÍ VÝCHOVA - Rozvoj schopností poznávání		
cvičení smyslového vnímání, pozornosti a soustředění; cvičení dovedností zapamatování, řešení problémů; dovednosti pro učení a studium		
OSOBNOSTNÍ A SOCIÁLNÍ VÝCHOVA - Seberegulace a sebeorganizace		
cvičení sebekontroly, sebeovládání		

Německý jazyk	6. ročník	
Výchovné a vzdělávací strategie	- Kompetence k učení - Kompetence k řešení problémů - Kompetence komunikativní - Kompetence sociální a personální - Kompetence občanské - Kompetence pracovní	
Učivo	ŠVP výstupy	
zvuková a grafická podoba jazyka – konverzace, krátké dialogy (otázky a odpovědi)	rozumí jednoduchým pokynům a otázkám učitele, které jsou pronášeny pomalu a s pečlivou výslovností, a reaguje na ně odpovídá na jednoduché otázky týkající se jeho samotného, rodiny, školy, volného času a podobné otázky pokládá rozumí slovům a jednoduchým větám, které jsou pronášeny pomalu a zřetelně a týkají se osvojovaných témat, zejména pokud má k dispozici vizuální oporu se zapojí do jednoduchých rozhovorů	
krátký popis (písemně), dopis či deník	sdělí jednoduchým způsobem základní informace týkající se jeho samotného, rodiny, školy, volného času a dalších osvojovaných témat napíše jednoduché texty týkající rodiny, školy, volného času a dalších osvojovaných témat	
poslech německých dialektů	rozumí základním informacím v krátkých poslechových textech týkajících se každodenních témat	
dramatizace příběhu a dramatická improvizace	rozumí slovům a jednoduchým větám, které se vztahují k běžným tématům	
slovní zásoba – systematická práce se slovní zásobou, práce se slovníkem.	sdělí jednoduchým způsobem základní informace týkající se jeho samotného, rodiny, školy, volného času a dalších osvojovaných témat napíše jednoduché texty týkající rodiny, školy, volného času a dalších osvojovaných témat rozumí jednoduchým informačním nápisům a orientačním pokynům rozumí slovům a jednoduchým větám, které se vztahují k běžným tématům rozumí krátkému jednoduchému textu, zejména pokud má k dispozici vizuální oporu, a vyhledá v něm požadovanou informaci dokáže používat slovník dokáže používat slovní zásobu z předchozích tříd	
tematické okruhy – balady, humorné příběhy, geografie německy mluvících zemí (regiony, města, místní tradice), osobnosti z historie a mytologie	rozumí slovům a jednoduchým větám, které se vztahují k běžným tématům rozumí krátkému jednoduchému textu, zejména pokud má k dispozici vizuální oporu, a vyhledá v něm požadovanou informaci stručně reaguje na jednoduché písemné sdělení	
mluvnice – stupňování přídavných jmen, skloňování příd. jmen, uvedení do pádů (2.	dokáže správně použít probíranou mluvnici	

Německý jazyk	6. ročník	
pád), silná slovesa, rozšíření stavby věty, činný/trpný rod		
Průřezová témata, přesahy, souvislosti		
OSOBNOSTNÍ A SOCIÁLNÍ VÝCHOVA - Komunikace		
řeč těla, řeč zvuků a slov, řeč předmětů a prostředí vytvářeného člověkem; cvičení pozorování a empatického a aktivního naslouchání; dovednosti pro sdělování verbální i neverbální (technika řeči, výraz řeči, cvičení v neverbálním sdělování)		
OSOBNOSTNÍ A SOCIÁLNÍ VÝCHOVA - Kooperace a kompetice		
rozvoj individuálních dovedností pro kooperaci (seberegulace v situaci nesouhlasu, odporu apod., dovednost odstoupit od vlastního nápadu, dovednost navazovat na druhé a rozvíjet vlastní linku jejich myšlenky, pozitivní myšlení apod.); rozvoj sociálních dovedností pro kooperaci (jasná a respektující komunikace, řešení konfliktů, podřízení se, vedení a organizování práce skupiny)		
OSOBNOSTNÍ A SOCIÁLNÍ VÝCHOVA - Kreativita		
cvičení pro rozvoj základních rysů kreativity		
OSOBNOSTNÍ A SOCIÁLNÍ VÝCHOVA - Mezilidské vztahy		
vnímání druhých při společných jazykových cvičeních, zpěvu, recitaci		
OSOBNOSTNÍ A SOCIÁLNÍ VÝCHOVA - Rozvoj schopností poznávání		
cvičení smyslového vnímání, pozornosti a soustředění; cvičení dovedností zapamatování, řešení problémů; dovednosti pro učení a studium		
OSOBNOSTNÍ A SOCIÁLNÍ VÝCHOVA - Seberegulace a sebeorganizace		
cvičení sebekontroly, sebeovládání		
OSOBNOSTNÍ A SOCIÁLNÍ VÝCHOVA - Řešení problémů a rozhodovací dovednosti		
dovednosti pro řešení problémů a rozhodování z hlediska různých typů problémů a sociálních rolí problémy v mezilidských vztazích, zvládání učebních problémů vázaných na látku předmětů, problémy v seberegulaci		
OSOBNOSTNÍ A SOCIÁLNÍ VÝCHOVA - Sebepoznání a sebepojetí		
já jako zdroj informací o sobě; druzí jako zdroj informací o mně; moje tělo, moje psychika (temperament, postoje, hodnoty); co o sobě vím a co ne; jak se promítá mé já v mém chování; můj vztah k sobě samému; moje učení; moje vztahy k druhým lidem; zdravé a vyrovnané sebepojetí		
OSOBNOSTNÍ A SOCIÁLNÍ VÝCHOVA - Poznávání lidí		
vzájemné poznávání se ve skupině/třídě; rozvoj pozornosti vůči odlišnostem a hledání výhod v odlišnostech; chyby při poznávání lidí		
OSOBNOSTNÍ A SOCIÁLNÍ VÝCHOVA - Hodnoty, postoje, praktická etika		
analýzy vlastních i cizích postojů a hodnot a jejich projevů v chování lidí; vytváření povědomí o kvalitách typu odpovědnost, spolehlivost, spravedlivost, respektování atd.; pomáhající a prosociální chování (člověk neočekává protislužbu); dovednosti rozhodování v eticky problematických situacích všedního dne		
VÝCHOVA K MYŠLENÍ V EVROPSKÝCH A GLOBÁLNÍCH SOUVISLOSTECH - Evropa a svět nás zajímá		
rodinné příběhy, zážitky a zkušenosti z Evropy a světa; místa, události a artefakty v blízkém okolí mající vztah k Evropě a světu; naši sousedé v Evropě; život dětí v jiných zemích; lidová slovesnost, zvyky a tradice národů Evropy		
VÝCHOVA K MYŠLENÍ V EVROPSKÝCH A GLOBÁLNÍCH SOUVISLOSTECH - Objevujeme Evropu a svět		
kořeny a zdroje evropské civilizace; klíčové mezníky evropské historie; Evropská integrace; instituce Evropské unie a jejich fungování; čtyři svobody a jejich dopad na život jedince; co Evropu spojuje a co ji rozděluje; mezinárodní organizace a jejich příspěvek k řešení problémů dětí a mládeže		
VÝCHOVA K MYŠLENÍ V EVROPSKÝCH A GLOBÁLNÍCH SOUVISLOSTECH - Jsme Evropané		
naše vlast a Evropa; evropské krajiny; Evropa a svět; mezinárodní setkávání; státní a evropské symboly; Den Evropy; život Evropanů a styl života v evropských rodinách; životní		

Německý jazyk	6. ročník	
styl a vzdělávání mladých Evropanů		
MULTIKULTURNÍ VÝCHOVA - Kulturní diference		
jedinečnost každého člověka a jeho individuální zvláštnosti; člověk jako nedílná jednota tělesné i duševní stránky, ale i jako součást etnika; poznávání vlastního kulturního zakotvení; respektování zvláštností různých etnik (zejména cizinců nebo příslušníků etnik žijících v místě školy); základní problémy sociokulturních rozdílů v České republice a v Evropě		
MULTIKULTURNÍ VÝCHOVA - Etnický původ		
rovnocennost všech etnických skupin a kultur; odlišnost lidí, ale i jejich vzájemná rovnost; postavení národnostních menšin; základní informace o různých etnických a kulturních skupinách žijících v české a evropské společnosti; různé způsoby života, odlišné myšlení a vnímání světa; projevy rasové nesnášenlivosti - jejich rozpoznávání a důvody vzniku		
MULTIKULTURNÍ VÝCHOVA - Multikulturalita		
multikulturalita současného světa a předpokládaný vývoj v budoucnosti; multikulturalita jako prostředek vzájemného obohacování; specifické rysy jazyků a jejich rovnocennost; naslouchání druhým, komunikace s příslušníky odlišných sociokulturních skupin, vstřícný postoj k odlišnostem; význam užívání cizího jazyka jako nástroje dorozumění a celoživotního vzdělávání		
MULTIKULTURNÍ VÝCHOVA - Lidské vztahy		
právo všech lidí žít společně a podílet se na spolupráci; udržovat tolerantní vztahy a rozvíjet spolupráci s jinými lidmi, bez ohledu na jejich kulturní, sociální, náboženskou, zájmovou nebo generační příslušnost; vztahy mezi kulturami (vzájemné obohacování různých kultur, ale i konflikty vyplývající z jejich rozdílnosti); předsudky a vžitě stereotypy (příčiny a důsledky diskriminace); tolerance, empatie, umění vžít se do role druhého; lidská solidarita, osobní příspěvek k zapojení žáků z odlišného kulturního prostředí do kolektivu třídy		

Německý jazyk	7. ročník	
Výchovné a vzdělávací strategie	- Kompetence k učení - Kompetence k řešení problémů - Kompetence komunikativní - Kompetence sociální a personální - Kompetence občanské - Kompetence pracovní	
Učivo		ŠVP výstupy
konverzace, přednes básní německých autorů, dramatizace		se správnou výslovností přednáší básně a účastní se dramatizací v konverzaci zapojuje probíranou gramatiku
historie, geografie, kultura - v návaznosti na výuku v ostatních předmětech		rozumí slovům a jednoduchým větám, které jsou pronášeny pomalu a zřetelně a týkají se osvojovaných témat rozumí základním informacím v krátkých poslechových textech týkajících se každodenních témat se zapojí do jednoduchých rozhovorů sdělí jednoduchým způsobem základní informace týkající se osvojovaných témat napíše jednoduché texty týkající se osvojovaných témat

Německý jazyk	7. ročník	
systematická práce na slovní zásobě		rozumí krátkému jednoduchému textu, zejména pokud má k dispozici vizuální oporu, a vyhledá v něm požadovanou informaci
		stručně reaguje na jednoduché písemné sdělení
		dokáže používat slovní zásobu z předchozích tříd
		dokáže používat slovník
gramatika: vedlejší věty, kompletní opakování pádů, skloňování urč. a neurč. členů, přivlastňovací a ukazovací zájmena, práce s perfektem a präteritem		rozumí slovům a jednoduchým větám, které se vztahují k běžným tématům
		dokáže správně použít probíranou mluvnici
		v konverzaci zapojuje probíranou gramatiku
Průřezová témata, přesahy, souvislosti		
MULTIKULTURNÍ VÝCHOVA - Etnický původ		
rovnocennost všech etnických skupin a kultur; odlišnost lidí, ale i jejich vzájemná rovnost; postavení národnostních menšin; základní informace o různých etnických a kulturních skupinách žijících v české a evropské společnosti; různé způsoby života, odlišné myšlení a vnímání světa; projevy rasové nesnášenlivosti - jejich rozpoznávání a důvody vzniku		
MULTIKULTURNÍ VÝCHOVA - Kulturní difference		
jedinečnost každého člověka a jeho individuální zvláštnosti; člověk jako nedílná jednotka tělesné i duševní stránky, ale i jako součást etnika; poznávání vlastního kulturního zakotvení; respektování zvláštností různých etnik (zejména cizinců nebo příslušníků etnik žijících v místě školy); základní problémy sociokulturních rozdílů v České republice a v Evropě		
MULTIKULTURNÍ VÝCHOVA - Lidské vztahy		
právo všech lidí žít společně a podílet se na spolupráci; udržovat tolerantní vztahy a rozvíjet spolupráci s jinými lidmi, bez ohledu na jejich kulturní, sociální, náboženskou, zájmovou nebo generační příslušnost; vztahy mezi kulturami (vzájemné obohacování různých kultur, ale i konflikty vyplývající z jejich rozdílnosti); předsudky a vžitě stereotypy (příčiny a důsledky diskriminace); tolerance, empatie, umění vžít se do role druhého; lidská solidarita, osobní příspěvek k zapojení žáků z odlišného kulturního prostředí do kolektivu třídy		
MULTIKULTURNÍ VÝCHOVA - Multikulturalita		
multikulturalita současného světa a předpokládaný vývoj v budoucnosti; multikulturalita jako prostředek vzájemného obohacování; specifické rysy jazyků a jejich rovnocennost; naslouchání druhým, komunikace s příslušníky odlišných sociokulturních skupin, vstřícný postoj k odlišnostem; význam užívání cizího jazyka jako nástroje dorozumění a celoživotního vzdělávání		
OSOBNOSTNÍ A SOCIÁLNÍ VÝCHOVA - Hodnoty, postoje, praktická etika		
analýzy vlastních i cizích postojů a hodnot a jejich projevů v chování lidí; vytváření povědomí o kvalitách typu odpovědnost, spolehlivost, spravedlivost, respektování atd.; pomáhající a prosociální chování (člověk neočekává protislužbu); dovednosti rozhodování v eticky problematických situacích všedního dne		
OSOBNOSTNÍ A SOCIÁLNÍ VÝCHOVA - Komunikace		
řeč těla, řeč zvuků a slov, řeč předmětů a prostředí vytvářeného člověkem; cvičení pozorování a empatického a aktivního naslouchání; dovednosti pro sdělování verbální i neverbální (technika řeči, výraz řeči, cvičení v neverbálním sdělování)		
OSOBNOSTNÍ A SOCIÁLNÍ VÝCHOVA - Kooperace a kompetice		
rozvoj individuálních dovedností pro kooperaci (seberegulace v situaci nesouhlasu, odporu apod., dovednost odstoupit od vlastního nápadu, dovednost navazovat na druhé a rozvíjet vlastní linku jejich myšlenky, pozitivní myšlení apod.); rozvoj sociálních dovedností pro kooperaci (jasná a respektující komunikace, řešení konfliktů, podřízení se, vedení a organizování práce skupiny)		
OSOBNOSTNÍ A SOCIÁLNÍ VÝCHOVA - Kreativita		
cvičení pro rozvoj základních rysů kreativity		

Německý jazyk	7. ročník	
OSOBNOSTNÍ A SOCIÁLNÍ VÝCHOVA - Mezilidské vztahy		
vnímání druhých při společných jazykových cvičeních, zpěvu, recitaci		
OSOBNOSTNÍ A SOCIÁLNÍ VÝCHOVA - Poznávání lidí		
vzájemné poznávání se ve skupině/třídě; rozvoj pozornosti vůči odlišnostem a hledání výhod v odlišnostech; chyby při poznávání lidí		
OSOBNOSTNÍ A SOCIÁLNÍ VÝCHOVA - Rozvoj schopností poznávání		
cvičení smyslového vnímání, pozornosti a soustředění; cvičení dovedností zapamatování, řešení problémů; dovednosti pro učení a studium		
OSOBNOSTNÍ A SOCIÁLNÍ VÝCHOVA - Řešení problémů a rozhodovací dovednosti		
dovednosti pro řešení problémů a rozhodování z hlediska různých typů problémů a sociálních rolí problémy v mezilidských vztazích, zvládání učebních problémů vázaných na látku předmětů, problémy v seberegulaci		
OSOBNOSTNÍ A SOCIÁLNÍ VÝCHOVA - Sebepoznání a sebepojetí		
já jako zdroj informací o sobě; druhí jako zdroj informací o mně; moje tělo, moje psychika (temperament, postoje, hodnoty); co o sobě vím a co ne; jak se promítá mé já v mém chování; můj vztah k sobě samému; moje učení; moje vztahy k druhým lidem; zdravé a vyrovnané sebepojetí		
OSOBNOSTNÍ A SOCIÁLNÍ VÝCHOVA - Seberegulace a sebeorganizace		
cvičení sebekontroly, sebeovládání		
VÝCHOVA K MYŠLENÍ V EVROPSKÝCH A GLOBÁLNÍCH SOUVISLOSTECH - Evropa a svět nás zajímá		
rodinné příběhy, zážitky a zkušenosti z Evropy a světa; místa, události a artefakty v blízkém okolí mající vztah k Evropě a světu; naši sousedé v Evropě; život dětí v jiných zemích; lidová slovesnost, zvyky a tradice národů Evropy		
VÝCHOVA K MYŠLENÍ V EVROPSKÝCH A GLOBÁLNÍCH SOUVISLOSTECH - Jsme Evropané		
naše vlast a Evropa; evropské krajiny; Evropa a svět; mezinárodní setkávání; státní a evropské symboly; Den Evropy; život Evropanů a styl života v evropských rodinách; životní styl a vzdělávání mladých Evropanů		
VÝCHOVA K MYŠLENÍ V EVROPSKÝCH A GLOBÁLNÍCH SOUVISLOSTECH - Objevujeme Evropu a svět		
kořeny a zdroje evropské civilizace; klíčové mezníky evropské historie; Evropská integrace; instituce Evropské unie a jejich fungování; čtyři svobody a jejich dopad na život jedince; co Evropu spojuje a co ji rozděluje; mezinárodní organizace a jejich příspěvek k řešení problémů dětí a mládeže		

Německý jazyk	8. ročník	
Výchovné a vzdělávací strategie	- Kompetence k učení - Kompetence k řešení problémů - Kompetence komunikativní - Kompetence sociální a personální - Kompetence občanské - Kompetence pracovní	
Učivo		ŠVP výstupy
pravidelné procvičování konverzace		rozumí jednoduchým pokynům a otázkám učitele
		vytváří samostatně jednodušší dialogy
biografie významných osobností z německy mluvících zemí (zvláště objevitelů a vědců)		dokáže sdělit základní informace o probíraných osobnostech a tématech

Německý jazyk	8. ročník	
		rozumí slovům a jednoduchým větám, které se vztahují k běžným tématům
		rozumí krátkému jednoduchému textu, zejména pokud má k dispozici vizuální oporu, a vyhledá v něm požadovanou informaci
		stručně reaguje na jednoduché písemné sdělení
regiony, kultura a literatura dané jazykové oblasti		dokáže sdělit základní informace o probíraných osobnostech a tématech
		rozumí slovům a jednoduchým větám, které se vztahují k běžným tématům
		rozumí krátkému jednoduchému textu, zejména pokud má k dispozici vizuální oporu, a vyhledá v něm požadovanou informaci
		stručně reaguje na jednoduché písemné sdělení
témata ze současného života a společnosti		napiše jednoduché texty týkající se probíraných aktuálních témat
upevňování a procvičování gramatiky a slovní zásoby		dokáže správně použít probíranou slovní zásobu
		dokáže správně použít probíranou mluvnici
Průřezová témata, přesahy, souvislosti		
MULTIKULTURNÍ VÝCHOVA - Etnický původ		
rovnocennost všech etnických skupin a kultur; odlišnost lidí, ale i jejich vzájemná rovnost; postavení národnostních menšin; základní informace o různých etnických a kulturních skupinách žijících v české a evropské společnosti; různé způsoby života, odlišné myšlení a vnímání světa; projevy rasové nesnášenlivosti - jejich rozpoznávání a důvody vzniku		
MULTIKULTURNÍ VÝCHOVA - Kulturní difference		
jedinečnost každého člověka a jeho individuální zvláštnosti; člověk jako nedílná jednota tělesné i duševní stránky, ale i jako součást etnika; poznávání vlastního kulturního zakotvení; respektování zvláštností různých etnik (zejména cizinců nebo příslušníků etnik žijících v místě školy); základní problémy sociokulturních rozdílů v České republice a v Evropě		
MULTIKULTURNÍ VÝCHOVA - Lidské vztahy		
právo všech lidí žít společně a podílet se na spolupráci; udržovat tolerantní vztahy a rozvíjet spolupráci s jinými lidmi, bez ohledu na jejich kulturní, sociální, náboženskou, zájmovou nebo generační příslušnost; vztahy mezi kulturami (vzájemné obohacování různých kultur, ale i konflikty vyplývající z jejich rozdílnosti); předsudky a vžitě stereotypy (příčiny a důsledky diskriminace); tolerance, empatie, umění vžít se do role druhého; lidská solidarita, osobní příspěvek k zapojení žáků z odlišného kulturního prostředí do kolektivu třídy		
MULTIKULTURNÍ VÝCHOVA - Multikulturalita		
multikulturalita současného světa a předpokládaný vývoj v budoucnosti; multikulturalita jako prostředek vzájemného obohacování; specifické rysy jazyků a jejich rovnocennost; naslouchání druhým, komunikace s příslušníky odlišných sociokulturních skupin, vstřícný postoj k odlišnostem; význam užívání cizího jazyka jako nástroje dorozumění a celoživotního vzdělávání		
OSOBNOSTNÍ A SOCIÁLNÍ VÝCHOVA - Hodnoty, postoje, praktická etika		
analýzy vlastních i cizích postojů a hodnot a jejich projevů v chování lidí; vytváření povědomí o kvalitách typu odpovědnost, spolehlivost, spravedlivost, respektování atd.; pomáhající a prosociální chování (člověk neočekává protislužbu); dovednosti rozhodování v eticky problematických situacích všedního dne		
OSOBNOSTNÍ A SOCIÁLNÍ VÝCHOVA - Komunikace		
řeč těla, řeč zvuků a slov, řeč předmětů a prostředí vytvářeného člověkem; cvičení pozorování a empatického a aktivního naslouchání; dovednosti pro sdělování verbální i neverbální (technika řeči, výraz řeči, cvičení v neverbálním sdělování)		
OSOBNOSTNÍ A SOCIÁLNÍ VÝCHOVA - Kooperace a kompetice		
rozvoj individuálních dovedností pro kooperaci (seberegulace v situaci nesouhlasu, odporu apod., dovednost odstoupit od vlastního nápadu, dovednost navazovat na druhé a		

Německý jazyk	8. ročník	
rozvíjet vlastní linku jejich myšlenky, pozitivní myšlení apod.); rozvoj sociálních dovedností pro kooperaci (jasná a respektující komunikace, řešení konfliktů, podřízení se, vedení a organizování práce skupiny)		
OSOBNOSTNÍ A SOCIÁLNÍ VÝCHOVA - Kreativita		
cvičení pro rozvoj základních rysů kreativity		
OSOBNOSTNÍ A SOCIÁLNÍ VÝCHOVA - Mezilidské vztahy		
vnímání druhých při společných jazykových cvičeních, zpěvu, recitaci		
OSOBNOSTNÍ A SOCIÁLNÍ VÝCHOVA - Poznávání lidí		
vzájemné poznávání se ve skupině/třídě; rozvoj pozornosti vůči odlišnostem a hledání výhod v odlišnostech; chyby při poznávání lidí		
OSOBNOSTNÍ A SOCIÁLNÍ VÝCHOVA - Rozvoj schopností poznávání		
cvičení smyslového vnímání, pozornosti a soustředění; cvičení dovedností zapamatování, řešení problémů; dovednosti pro učení a studium		
OSOBNOSTNÍ A SOCIÁLNÍ VÝCHOVA - Řešení problémů a rozhodovací dovednosti		
dovednosti pro řešení problémů a rozhodování z hlediska různých typů problémů a sociálních rolí problémy v mezilidských vztazích, zvládání učebních problémů vázaných na látku předmětů, problémy v seberegulaci		
OSOBNOSTNÍ A SOCIÁLNÍ VÝCHOVA - Sebepoznání a sebepojetí		
já jako zdroj informací o sobě; druzí jako zdroj informací o mně; moje tělo, moje psychika (temperament, postoje, hodnoty); co o sobě vím a co ne; jak se promítá mé já v mém chování; můj vztah k sobě samému; moje učení; moje vztahy k druhým lidem; zdravé a vyrovnané sebepojetí		
OSOBNOSTNÍ A SOCIÁLNÍ VÝCHOVA - Seberegulace a sebeorganizace		
cvičení sebekontroly, sebeovládání		
VÝCHOVA K MYŠLENÍ V EVROPSKÝCH A GLOBÁLNÍCH SOUVISLOSTECH - Evropa a svět nás zajímá		
rodinné příběhy, zážitky a zkušenosti z Evropy a světa; místa, události a artefakty v blízkém okolí mající vztah k Evropě a světu; naši sousedé v Evropě; život dětí v jiných zemích; lidová slovesnost, zvyky a tradice národů Evropy		
VÝCHOVA K MYŠLENÍ V EVROPSKÝCH A GLOBÁLNÍCH SOUVISLOSTECH - Jsme Evropané		
naše vlast a Evropa; evropské krajiny; Evropa a svět; mezinárodní setkávání; státní a evropské symboly; Den Evropy; život Evropanů a styl života v evropských rodinách; životní styl a vzdělávání mladých Evropanů		
VÝCHOVA K MYŠLENÍ V EVROPSKÝCH A GLOBÁLNÍCH SOUVISLOSTECH - Objevujeme Evropu a svět		
kořeny a zdroje evropské civilizace; klíčové mezníky evropské historie; Evropská integrace; instituce Evropské unie a jejich fungování; čtyři svobody a jejich dopad na život jedince; co Evropu spojuje a co ji rozděluje; mezinárodní organizace a jejich příspěvek k řešení problémů dětí a mládeže		

Německý jazyk	9. ročník	
Výchovné a vzdělávací strategie	- Kompetence k učení - Kompetence k řešení problémů - Kompetence komunikativní - Kompetence sociální a personální - Kompetence občanské - Kompetence pracovní	

Německý jazyk	9. ročník	
Učivo		ŠVP výstupy
četba jednodušší německé literatury, práce s krátkými, obsahově naplněnými texty		čte jednodušší německé knihy
samostatně zpracované zprávy a pojednání		napiše jednoduché texty týkající se jeho samotného, rodiny, školy, volného času a dalších osvojovaných témat
popisy obrázků, krátké scénky dramatického či humorného charakteru		napiše jednoduché texty týkající se jeho samotného, rodiny, školy, volného času a dalších osvojovaných témat
		popíše obrázek
		zapojí se do dramatizace a scének
biografie významných osobností z německy mluvících zemí (zvláště se zaměřením na boj za myšlenky a svobodu – např. Sophie Scholl)		dokáže sdělit základní informace o probíraných osobnostech a tématech
		napiše jednoduché texty týkající se jeho samotného, rodiny, školy, volného času a dalších osvojovaných témat
aktuální otázky současnosti (např. životní prostředí, politická témata, sociální otázky, média)		napiše jednoduché texty týkající se jeho samotného, rodiny, školy, volného času a dalších osvojovaných témat
		dokáže se vyslovit k probíraným aktuálním otázkám v psané i mluvené formě
stálé opakování již probrané gramatiky a slovní zásoby k upevnění a jistému zvládnutí		dokáže správně použít probíranou slovní zásobu
		dokáže správně použít probíranou mluvnici
oficiální rozhovory + životopis		vyplní základní údaje o sobě ve formuláři
		napiše vlastní krátký oficiální životopis
		dokáže absolvovat jednoduchý oficiální rozhovor
Průřezová témata, přesahy, souvislosti		
MULTIKULTURNÍ VÝCHOVA - Etnický původ		
rovnocennost všech etnických skupin a kultur; odlišnost lidí, ale i jejich vzájemná rovnost; postavení národnostních menšin; základní informace o různých etnických a kulturních skupinách žijících v české a evropské společnosti; různé způsoby života, odlišné myšlení a vnímání světa; projevy rasové nesnášenlivosti - jejich rozpoznávání a důvody vzniku		
MULTIKULTURNÍ VÝCHOVA - Kulturní difference		
jedinečnost každého člověka a jeho individuální zvláštnosti; člověk jako nedílná jednota tělesné i duševní stránky, ale i jako součást etnika; poznávání vlastního kulturního zakotvení; respektování zvláštností různých etnik (zejména cizinců nebo příslušníků etnik žijících v místě školy); základní problémy sociokulturních rozdílů v České republice a v Evropě		
MULTIKULTURNÍ VÝCHOVA - Lidské vztahy		
právo všech lidí žít společně a podílet se na spolupráci; udržovat tolerantní vztahy a rozvíjet spolupráci s jinými lidmi, bez ohledu na jejich kulturní, sociální, náboženskou, zájmovou nebo generační příslušnost; vztahy mezi kulturami (vzájemné obohacování různých kultur, ale i konflikty vyplývající z jejich rozdílnosti); předsudky a vžitá stereotypy (příčiny a důsledky diskriminace); tolerance, empatie, umění vžít se do role druhého; lidská solidarita, osobní příspěvek k zapojení žáků z odlišného kulturního prostředí do kolektivu třídy		
MULTIKULTURNÍ VÝCHOVA - Multikulturalita		
multikulturalita současného světa a předpokládaný vývoj v budoucnosti; multikulturalita jako prostředek vzájemného obohacování; specifické rysy jazyků a jejich rovnocennost; naslouchání druhým, komunikace s příslušníky odlišných sociokulturních skupin, vstřícný postoj k odlišnostem; význam užívání cizího jazyka jako nástroje dorozumění a celoživotního vzdělávání		
OSOBNOSTNÍ A SOCIÁLNÍ VÝCHOVA - Hodnoty, postoje, praktická etika		

Německý jazyk	9. ročník	
analýzy vlastních i cizích postojů a hodnot a jejich projevů v chování lidí; vytváření povědomí o kvalitách typu odpovědnost, spolehlivost, spravedlivost, respektování atd.; pomáhající a prosociální chování (člověk neočekává protislužbu); dovednosti rozhodování v eticky problematických situacích všedního dne		
OSOBNOSTNÍ A SOCIÁLNÍ VÝCHOVA - Komunikace		
řeč těla, řeč zvuků a slov, řeč předmětů a prostředí vytvářeného člověkem; cvičení pozorování a empatického a aktivního naslouchání; dovednosti pro sdělování verbální i neverbální (technika řeči, výraz řeči, cvičení v neverbálním sdělování)		
OSOBNOSTNÍ A SOCIÁLNÍ VÝCHOVA - Kooperace a kompetice		
rozvoj individuálních dovedností pro kooperaci (seberegulace v situaci nesouhlasu, odporu apod., dovednost odstoupit od vlastního nápadu, dovednost navazovat na druhé a rozvíjet vlastní linku jejich myšlenky, pozitivní myšlení apod.); rozvoj sociálních dovedností pro kooperaci (jasná a respektující komunikace, řešení konfliktů, podřízení se, vedení a organizování práce skupiny)		
OSOBNOSTNÍ A SOCIÁLNÍ VÝCHOVA - Kreativita		
cvičení pro rozvoj základních rysů kreativity		
OSOBNOSTNÍ A SOCIÁLNÍ VÝCHOVA - Mezilidské vztahy		
vnímání druhých při společných jazykových cvičeních, zpěvu, recitaci		
OSOBNOSTNÍ A SOCIÁLNÍ VÝCHOVA - Poznávání lidí		
vzájemné poznávání se ve skupině/třídě; rozvoj pozornosti vůči odlišnostem a hledání výhod v odlišnostech; chyby při poznávání lidí		
OSOBNOSTNÍ A SOCIÁLNÍ VÝCHOVA - Rozvoj schopností poznávání		
cvičení smyslového vnímání, pozornosti a soustředění; cvičení dovedností zapamatování, řešení problémů; dovednosti pro učení a studium		
OSOBNOSTNÍ A SOCIÁLNÍ VÝCHOVA - Řešení problémů a rozhodovací dovednosti		
dovednosti pro řešení problémů a rozhodování z hlediska různých typů problémů a sociálních rolí problémy v mezilidských vztazích, zvládání učebních problémů vázaných na látku předmětů, problémy v seberegulaci		
OSOBNOSTNÍ A SOCIÁLNÍ VÝCHOVA - Sebepoznání a sebepojetí		
já jako zdroj informací o sobě; druzí jako zdroj informací o mně; moje tělo, moje psychika (temperament, postoje, hodnoty); co o sobě vím a co ne; jak se promítá mé já v mém chování; můj vztah k sobě samému; moje učení; moje vztahy k druhým lidem; zdravé a vyrovnané sebepojetí		
OSOBNOSTNÍ A SOCIÁLNÍ VÝCHOVA - Seberegulace a sebeorganizace		
cvičení sebekontroly, sebeovládání		
VÝCHOVA K MYŠLENÍ V EVROPSKÝCH A GLOBÁLNÍCH SOUVISLOSTECH - Evropa a svět nás zajímá		
rodinné příběhy, zážitky a zkušenosti z Evropy a světa; místa, události a artefakty v blízkém okolí mající vztah k Evropě a světu; naši sousedé v Evropě; život dětí v jiných zemích; lidová slovesnost, zvyky a tradice národů Evropy		
VÝCHOVA K MYŠLENÍ V EVROPSKÝCH A GLOBÁLNÍCH SOUVISLOSTECH - Jsme Evropané		
naše vlast a Evropa; evropské krajiny; Evropa a svět; mezinárodní setkávání; státní a evropské symboly; Den Evropy; život Evropanů a styl života v evropských rodinách; životní styl a vzdělávání mladých Evropanů		
VÝCHOVA K MYŠLENÍ V EVROPSKÝCH A GLOBÁLNÍCH SOUVISLOSTECH - Objevujeme Evropu a svět		
kořeny a zdroje evropské civilizace; klíčové mezníky evropské historie; Evropská integrace; instituce Evropské unie a jejich fungování; čtyři svobody a jejich dopad na život jedince; co Evropu spojuje a co ji rozděluje; mezinárodní organizace a jejich příspěvek k řešení problémů dětí a mládeže		
MEDIÁLNÍ VÝCHOVA - Kritické čtení a vnímání mediálních sdělení		
hledání rozdílů mezi informativním, zábavním a reklamním sdělením; chápání podstaty mediálního sdělení, objasňování jeho cílů a pravidel; identifikování základních		

Německý jazyk	9. ročník	
orientačních prvků v textu		
MEDIÁLNÍ VÝCHOVA - Stavba mediálních sdělení		
principy sestavování zpravodajství; příklady stavby a uspořádání zpráv a dalších mediálních sdělení (například skladba a výběr sdělení v časopisech pro dospívající)		

Kreslení forem

Počet vyučovacích hodin za týden									Celkem
1. ročník	2. ročník	3. ročník	4. ročník	5. ročník	6. ročník	7. ročník	8. ročník	9. ročník	
3	3	1	1	0	0	0	0	0	8
Povinný	Povinný	Povinný	Povinný						

Název předmětu	Kreslení forem
Oblast	Jazyk a jazyková komunikace, Umění a kultura, Matematika a její aplikace
Charakteristika předmětu	Podstatou pro waldorfskou školu specifického předmětu Kreslení forem je umění linie (čáry), jež vede k prožívání pohybových kvalit, tedy duševního pohybu na podkladě bezpředmětné formy – a rovněž naopak: k prožívání formy jako stopy pohybu. Cílem tohoto předmětu je harmonizovat smyslové pohybové vnímání v souvislostech celé lidské bytosti. Pohyb zachycený ve formě – nikoliv však v ní ustrnulý – prožívají děti v raném školním věku nejprve také na základě vlastního tělesného pohybu (kreslí formy rukama ve vzduchu, nohama na podlaze, „chodí“ formu), později se prožívání formy stále více přenáší do jejich nitra. Ve vztahu formy k prostoru či k ploše se žáci učí objevovat zákonitosti vlastní vnitřní rovnováhy i rovnováhy světa kolem. V tomto aspektu je kreslení forem blíže spřízněno s eurytmií. Na rozdíl od běžného předmětného kreslení se tedy tento předmět zabývá kvalitativním uchopením bezpředmětných forem jako tvůrčích principů. Skutečnost, že kreslení forem je z hlediska provádění spřízněno s oblastí výtvarné výchovy, neomezuje jeho širokou působnost v dalších oblastech. Význam utváření linie se nejzřetelněji projevuje v psaní (podpůrná cvičení tzv. dynamického kreslení) a v geometrii, která je podporována cvičeními tzv. geometrie kreslené volnou rukou. V pracovním vyučování – v modelování, dřevořezbě, kovářství či kovotepectví – podporuje schopnost vtiskovat formu různým materiálům. V dramatické výchově a pohybové výchově podporuje rozvoj výrazu v tělesném pohybu – tedy schopnost gesta. Pohybová podstata, umělecky tvůrčí ztvárnění a kvalitativní přístup – těmito svými základními rysy poskytuje kreslení forem celostní pedagogice účinný nástroj schopný prakticky oslovit a vzájemně harmonizovat volní, citovou i myšlenkovou úroveň vyvíjejícího se člověka. Kreslení nebo utváření linií do obrazu jsou předchůdci vyučování psaní. Písmenka prožívají malí školáci nejdříve živě v obraznosti své formy. Tak zůstává dítě co možná nejdéle oddáno tvořivým silám svého organismu, nežli je vedeno k něčemu abstraktnějšímu. A čím bohatší byl umělecký život, jenž obklopoval malé dítě, tím radostněji a bděleji tíhne později k uchopení intelektuálních pojmů, jejichž znalost naše civilizace od něho požaduje. 1. ročník: Uchopíme linii jako stopu pohybu. Linie se objevuje ve dvou polárních možnostech: jako přímka a jako oblouk. Při kreslení má dítě prožít charakteristický rozdíl těchto dvou manifestačních forem: jednoznačný směr přímky vyžaduje a podporuje soustředění, myšlenkou řízenou vůli. Dynamická, k cíli nezaměřená „křivka“ ponechává individuální prostor – pocít určuje vůli. Během 1. ročníku se třídní učitel vrací k těmto základním formám v stále nových obměnách. Dítě je tak stále více vedeno od prožívání forem k jejich utváření: ve cvičeních vertikálního zrcadlení formy (vlevo – vpravo) je dítě schopno samostatně dotvářet celek obrazem vzoru – vlevo od vertikály je vzor, vpravo dítě dotváří zrcadlový obraz. 2. ročník: Při kreslení forem má být pěstováno vnitřní nazírání tak, aby se na něm mohlo vyvíjet myšlení, aniž by sklouzlo do intelektualizace. Tuto schopnost vnitřního pohybu můžeme cvičit obdobně jako v 1. ročníku – ve cvičeních horizontálního zrcadlení formy (nahoru – dolů): dítěti předložíme pouze horní polovinu horizontální formy a ono samo musí hledat odpovídající doplnění dole. Dítě přitom musí „vnitřně ožít“ a předložený tvar vnímat jako něco „nehotového“. Cílem tedy je,

Název předmětu	Kreslení forem
	aby dítě ve své představě (a přirozeně i na papíře) doplnilo a dokončilo, co je nedokončené, nehotové. 3. ročník: V návaznosti na osově symetrie budeme cvičit volné „asymetrické symetrie“. U těchto cvičení se už nejedná o symetrii, která spočívá na vztazích „vpravo – vlevo“ nebo „nahore – dole“, ale o formy, které se rozvíjejí ze svého středu na tři strany (ven) a k nimž má dítě najít dotvářející formy, které vedou dovnitř. Cílem je, aby byla opět nastolena rovnováha a harmonie ve vztahu uvnitř a vně. To podporuje větší samostatnost a pohyblivost představ, které se začínají rozvíjet teprve s devátým rokem. Rozvíjíme cit pro okolí formy: forma nežije sama o sobě, ale utváří také své okolí. Zde se výrazně uplatňují dostatečné zkušenosti dětí s barvami, které získaly při akvarelovém malování. Tím se v dítěti rozvíjí cit pro styl: jde přece o to, aby rozvíjelo svou schopnost nalezlo odpovídající formu. Tato cvičení jsou zároveň vhodná pro vytváření vnitřních prostorových představ, které pomáhají kvalitativně připravit na geometrii. 4. ročník: Po 10. roce jde také o to, aby se pozornost žáků obrátila na formy v jejich okolí. Co doposud kreslili volným způsobem – bez předmětného spojení, to nacházejí nyní jako formy kolem sebe. V procesu proměny forem dále rozvíjíme prostorovou představivost dítěte. Křížením a protínáním linií silně oslovujeme vědomí dítěte. Tím u něj také podporujeme schopnost koncentrace. V tomto školním roce nabízí východiska pro kreslení forem látka k vyprávění (severská mytologie): v jednodušších proplétaných pásech a uzlových motivech (rytiny písma, na brožích a náramcích; zdobení helem, zbraní, lodí; keltské a langobardské proplétané motivy). S těmito motivy přichází nové téma – „vpředu a vzadu“. V této souvislosti můžeme vázat také lodní uzly a potom je i nakreslit. Není na škodu, když dále vytváříme formy vycházející z kruhu, ale stejně dobře lze vycházet z trojúhelníku, čtverce, pětiúhelníku a šestiúhelníku. Začínáme převádět kreslení forem do základů geometrie. Opět můžeme začít s elementárními polaritami kruhu a přímky. Žáci pracují bez kružítko a pravítka, tedy „volnou rukou“. Jednotlivá cvičení akcentují pohyblivou proměnlivost geometrických forem. Přestože se v této „geometrii volné ruky“ jedná o nejelementárnější zážitky, je velmi plodné nechat žáky procítit něco právě z této dimenze, která přesahuje prospěšnou a praktickou stránku běžné geometrie. Bude to o to snadnější, když se podaří, aby kromě působících zákonitostí geometrie děti procítili také krásu jejich tvarů a přísně určenou souhru jejich vzájemných vztahů. Je možné pokračovat v kreslení forem, souvisejících s látkou k vyprávění (Mezopotámie, Indie, Egypt, Řecko) dále i v 5. ročníku. Ve vyšších ročnících je kreslení forem integrováno do předmětu Výtvarná výchova.
Obsahové, časové a organizační vymezení předmětu (specifické informace o předmětu důležité pro jeho realizaci)	Předmět Kreslení forem je vyučován v prvních dvou ročnících ve třech třítydenních epochách, ve třetím jako jedna epocha a ve čtvrtém ročníku jako jedna průběžná hodina týdně.
Integrace předmětů	• Výtvarná výchova • Matematika a její aplikace • Český jazyk a literatura
Výchovné a vzdělávací strategie: společné postupy uplatňované na úrovni předmětu, jimiž učitelé cíleně utvářejí a rozvíjejí klíčové kompetence žáků	Kompetence k učení: Rozvíjí se vůle opakováním a cvičením motorických dovedností. Spojení spolupráce ruky a oka, zlepšování prostorové orientace a odhadu. Kompetence k řešení problémů: Rozvoj vnitřní pohyblivosti přistoupit k hledání řešení. Sledováním práce spolužáků žák poznává, že možnosti řešení mohou být různé. Kompetence komunikativní: Žák vyjadřuje svůj prožitek a cíl svého snažení, srozumitelně popisuje výsledek své práce. Poznává, jak umělecká práce může být možností mimoslovního dorozumění a má všeobecnou platnost. Kompetence sociální a personální:

Název předmětu	Kreslení forem
	Rozvíjení schopnosti spolupráce při skupinových formách práce. Úspěchy v umělecké tvorbě posilují sebevědomí žáků méně schopných v jiných předmětech.
	Kompetence občanské: Kultivace vlastního stylu a vkusu jako smyslu pro harmonii a jeho obhajoba. Uznávání cizího tvůrčího snažení a respekt k němu.
	Kompetence pracovní: Vytváření pozitivního vztahu k uměleckým a manuálním činnostem. Schopnost pracovat na základě slovního návodu a předvedené ukázky. Schopnost přiměřené pracovní výdrže při samostatné tvůrčí práci.
Poznámky k předmětu v rámci učebního plánu	V předmětu kreslení forem se realizují výstupy vzdělávacích oblastí: Český jazyk, Matematika, Umění a kultura.

Kreslení forem	1. ročník	
Výchovné a vzdělávací strategie	• Kompetence k učení • Kompetence k řešení problémů • Kompetence komunikativní • Kompetence sociální a personální • Kompetence občanské • Kompetence pracovní	
Učivo	ŠVP výstupy	
přímka (svislá, vodorovná, šikmá) a oblouk v mnohonásobných obměnách s důrazem na rytmus formy	učí se základní hygienické návyky spojené s kreslením forem kreslí správné tvary forem přesně pozoruje linii formy	
jednoduché oblé a hranaté formy	prožívá a vnímá pohybové kvality elementárních bezpředmětných forem učí se základní hygienické návyky spojené s kreslením forem kreslí správné tvary forem přesně pozoruje linii formy	
v sobě uzavřené formy: trojúhelník, kruh, ovál (elipsa), osmička (lemniskáta)	učí se základní hygienické návyky spojené s kreslením forem kreslí správné tvary forem přesně pozoruje linii formy	
spirála: zavíjení a rozvíjení	učí se základní hygienické návyky spojené s kreslením forem kreslí správné tvary forem přesně pozoruje linii formy	
jednodušší hvězdy	učí se základní hygienické návyky spojené s kreslením forem přesně pozoruje linii formy	
vertikální symetrie (zrcadlení vlevo-vpravo)	vytvoří osově symetrický obraz k danému vzoru (vertikálně i horizontálně) učí se základní hygienické návyky spojené s kreslením forem	

Kreslení forem	1. ročník	
kreslení jako předcvičení k psaní (dynamické kreslení)		prožívá a vnímá pohybové kvality elementárních bezpředmětných forem učí se základní hygienické návyky spojené s kreslením forem
Průřezová témata, přesahy, souvislosti		
OSOBNOSTNÍ A SOCIÁLNÍ VÝCHOVA - Kreativita		
OSOBNOSTNÍ A SOCIÁLNÍ VÝCHOVA - Rozvoj schopností poznávání		
OSOBNOSTNÍ A SOCIÁLNÍ VÝCHOVA - Komunikace		

Kreslení forem	2. ročník	
Výchovné a vzdělávací strategie	- Kompetence k učení - Kompetence k řešení problémů - Kompetence komunikativní - Kompetence sociální a personální - Kompetence občanské - Kompetence pracovní	
Učivo		ŠVP výstupy
rytmická cvičení s elementárními formami		prožívá a vnímá pohybové kvality elementárních bezpředmětných forem zvládá základní hygienické návyky spojené s kreslením forem
rozvíjení dynamického kreslení		prožívá a vnímá pohybové kvality elementárních bezpředmětných forem zvládá základní hygienické návyky spojené s kreslením forem
snadné proměny forem (oblé v hranaté)		kreslí správné tvary forem promění formu z oblé na hranatou a opačně
horizontální symetrie (zrcadlení nahoře - dole)		vytvoří osově symetrický obraz k danému vzoru (vertikálně i horizontálně) kreslí správné tvary forem
symetrie osová, čtyřstranná symetrie		vytvoří osově symetrický obraz k danému vzoru (vertikálně i horizontálně) kreslí správné tvary forem
jednoduché copy (splétané pásy)		kreslí správné tvary forem pozoruje a napodobí proplétání jednoduché formy
lemniskáty a jejich variace		kreslí správné tvary forem promění formu z oblé na hranatou a opačně
Průřezová témata, přesahy, souvislosti		
OSOBNOSTNÍ A SOCIÁLNÍ VÝCHOVA - Komunikace		
OSOBNOSTNÍ A SOCIÁLNÍ VÝCHOVA - Kreativita		
OSOBNOSTNÍ A SOCIÁLNÍ VÝCHOVA - Rozvoj schopností poznávání		

Kreslení forem	3. ročník	
Výchovné a vzdělávací strategie	- Kompetence k učení - Kompetence k řešení problémů - Kompetence komunikativní - Kompetence sociální a personální - Kompetence občanské - Kompetence pracovní	
Učivo		ŠVP výstupy
uvnitř a vně: cvičení asymetrické symetrie		žák vnímá vztah „uvnitř a vně“ jako pohybovou kvalitu; okolí formy utváří jako její organickou součást
		tvořivě proměňuje výrazový charakter formy
		odhaduje velikost, proporce
okolí a střed formy		žák vnímá vztah „uvnitř a vně“ jako pohybovou kvalitu; okolí formy utváří jako její organickou součást
		dotváří středově orientované formy do harmonického celku
		tvořivě proměňuje výrazový charakter formy
		kreslí souměrné útvary v rovině
		odhaduje velikost, proporce
jednoduché uzly		odhaduje velikost, proporce
rovinné útvary		kreslí souměrné útvary v rovině
		odhaduje velikost, proporce
		popíše základní rovinné útvary
Průřezová témata, přesahy, souvislosti		
OSOBNOSTNÍ A SOCIÁLNÍ VÝCHOVA - Kreativita		
OSOBNOSTNÍ A SOCIÁLNÍ VÝCHOVA - Seberegulace a sebeorganizace		
OSOBNOSTNÍ A SOCIÁLNÍ VÝCHOVA - Rozvoj schopností poznávání		
OSOBNOSTNÍ A SOCIÁLNÍ VÝCHOVA - Komunikace		

Kreslení forem	4. ročník	
Výchovné a vzdělávací strategie	- Kompetence k učení - Kompetence k řešení problémů - Kompetence komunikativní - Kompetence sociální a personální - Kompetence občanské - Kompetence pracovní	

Kreslení forem	4. ročník	
Učivo		ŠVP výstupy
k daným formám hledat doplnění do celku, nedokonalé zdokonalit, završit		vnímá vztah „uvnitř a vně“ jako pohybovou kvalitu; okolí formy utváří jako její organickou součást dotváří středově orientované formy do harmonického celku tvořivě proměňuje výrazový charakter formy odhaduje velikost, proporce
proměňovat: oblé v hranaté, hranaté v oblé, čtyřnásobné v pětínásobné apod. (geometrické aspekty forem)		vnímá vztah „uvnitř a vně“ jako pohybovou kvalitu; okolí formy utváří jako její organickou součást tvořivě proměňuje výrazový charakter formy odhaduje velikost, proporce rozezná a popíše základní rovinné útvary porovnává velikosti úhlů
formy z keltské a langobardské kultury		odhaduje velikost, proporce
jednoduché uzlové variace		kreslí souměrné útvary v rovině
rovinné útvary		rozezná a popíše základní rovinné útvary porovnává velikosti úhlů
Průřezová témata, přesahy, souvislosti		
OSOBNOSTNÍ A SOCIÁLNÍ VÝCHOVA - Kreativita		
OSOBNOSTNÍ A SOCIÁLNÍ VÝCHOVA - Seberegulace a sebeorganizace		
OSOBNOSTNÍ A SOCIÁLNÍ VÝCHOVA - Rozvoj schopností poznávání		
OSOBNOSTNÍ A SOCIÁLNÍ VÝCHOVA - Komunikace		

Matematika

Počet vyučovacích hodin za týden									Celkem
1. ročník	2. ročník	3. ročník	4. ročník	5. ročník	6. ročník	7. ročník	8. ročník	9. ročník	
4	4	4	5	4	4	4	5	5	39
Povinný	Povinný	Povinný	Povinný	Povinný	Povinný	Povinný	Povinný	Povinný	

Název předmětu	Matematika
Oblast	Matematika a její aplikace, Člověk a jeho svět
Charakteristika předmětu	Obsah vzdělávací oblasti je realizován v předmětu <i>matematika</i> a je rozdělen na tyto tematické okruhy: • Čísla a početní operace • Číslo a proměnná • Závislosti, vztahy a práce s daty • Geometrie v rovině a v prostoru • Nestandardní aplikační úlohy a problémy. • Čísla a početní operace V tomto tematickém okruhu je pro žáky důležité pochopit kvalitu čísla. Pod pojmem každé číslíce by si měli uvědomit konkrétní pojem. Číslíce není obrazem ve smyslu zavádění zápisu písmenek, ale obrazem číselné kvality. Obraz tedy souvisí s podstatou čísla, ne s vnější formou číslíce. Utváření aritmetických a geometrických pojmů je spojeno s vnímáním a činností vlastního pohybového organismu. Počítání je již zvnitřněným pohybem, při kterém také pohyb vnímáme. Proto je zpočátku veškeré počítání propojeno s pohybem rytmických cvičení (např. násobkové řady). Matematika má blízký vztah také ke kreslení forem, kde konkrétně cvičíme a pěstujeme to, co je pro matematizování tolik potřebné: uvědomovat si pohyb rukou. Díky vnitřní pohyblivosti vzniká schopnost zapojit fantazii při řešení matematických problémů. Prožitkem kvality čísel dítě zažívá důvěru a jistotu: číslo - svět - člověk patří k sobě. Další jistotu může dítě při počítání prožít ve správném řešení určitého problému. Důležité je neustálé procvičování a opakování probrané látky. Číslo a proměnná Další vědomosti se prohlubují na druhém stupni v tematickém okruhu Číslo a proměnná. Žáci si osvojují aritmetické operace v jejich třech složkách: dovednost provádět operaci, algoritmické porozumění (proč je operace prováděna předloženým postupem) a významové porozumění (umět operaci propojit s reálnou situací). Závislosti, vztahy a práce s daty Žáci rozpoznávají určité typy změn a závislostí, uvědomují si změny a závislosti známých jevů, Tyto změny a závislosti žáci analyzují z tabulek, diagramů a grafů a v jednoduchých případech je také konstruují. Geometrie Tato součást výuky matematiky je vyučována v oddělených epochách. V počáteční geometrii, kreslené ještě od ruky, procvičujeme při odhadování proporcí a poměrů jistotu pohybu ruky, která je

Název předmětu	Matematika
	dobře připravená kreslením forem v prvních školních letech. Základní schopnosti, znalosti a techniky budeme stupňovat přiměřeně věku (s částečným přesahem do jiných předmětů). Žáci se musí s přibývajícím věkem učit vycítit geometrické závislosti, myšlenkově je uchopit a použít k praktickému řešení - rýsování. Zacházení s rýsovacími pomůckami má žáky vést k jednoznačné a přesné konstrukci (znázornění). Radost při rýsování má žákům pomáhat rozvíjet trpělivost, pečlivost a přesnost, stejně jako samostatnou a tvořivou činnost. Geometrické útvary se učí znát při kreslení, vychází se od pravidelných forem, které nejsou pojednány jako zvláštní případy obecných forem, ale právě jako základní útvary, které nejjasněji hovoří řečí dané formy. Zde dochází k postupnému osvojování pojmů: šikmý, svislý, vodorovný, oblouk, nahoře, dole, uprostřed, oblé, hranaté; symetrie osová, středová, souměrnost, shodnost, podobnost, průniky, uzly, křivka, přímka, úsečka, bod, rovinné útvary, úhel, trojúhelník, čtverec, obdélník, kruh.
Obsahové, časové a organizační vymezení předmětu (specifické informace o předmětu důležité pro jeho realizaci)	Předmět matematika je vyučován od 1. do 9. ročníku, a to v epochách a cvičných hodinách.
Integrace předmětů	• Matematika a její aplikace • Výchova k občanství • Člověk a jeho svět
Výchovné a vzdělávací strategie: společné postupy uplatňované na úrovni předmětu, jimiž učitelé cíleně utvářejí a rozvíjejí klíčové kompetence žáků	Kompetence k učení: - Žáky vedeme k sebehodnocení. - Individuálním přístupem k žákům maximalizujeme jejich šanci prožít úspěch. - Žákům umožňujeme ve vhodných případech realizovat vlastní nápady při řešení netradičních algebraických a geometrických úloh Kompetence k řešení problémů: - Výuka je vedena tak, aby žáci hledali různá řešení problému, svoje řešení si dokázali obhájit. - Při výuce motivujeme žáky v co největší míře problémovými úlohami z praktického života. - Děti vedeme k aktivnímu podílu na všech fázích činnosti, na plánování, přípravě, realizaci i hodnocení. Kompetence komunikativní: - Vedeme žáky ke vhodné komunikaci se spolužáky, s učiteli a ostatními dospělými ve škole i mimo školu. - Učíme žáky obhajovat a argumentovat vhodnou formou svůj vlastní názor a zároveň poslouchat názor jiných. - Podporujeme přátelské vztahy ve třídách a mezi třídami. - Začleňujeme metody kooperativního učení a jejich prostřednictvím vedeme děti ke spolupráci při vyučování. Kompetence sociální a personální: - Během vzdělávání používáme skupinovou práci žáků, vzájemnou pomoc při učení. - Sociální kompetence vyvozujeme na praktických cvičeních a úkolech. - Žáky vedeme k respektování společně dohodnutých pravidel chování, na jejichž formulaci se sami podílejí. - Učíme je k odmítavému postoji ke všemu, co narušuje dobré vztahy mezi žáky. - Učíme žáky pracovat v týmu. Kompetence občanské: Ve třídních kolektivech žáci společně stanovují pravidla chování. - Jsou respektovány individuální rozdíly (národnostní, kulturní). Kompetence pracovní: - Vedeme žáky k objektivnímu sebehodnocení a posouzení s reálnými možnostmi při profesní orientaci. - Výuku doplňujeme o praktické exkurze - Individuálním přístupem a spoluprací s rodiči pomáháme žákům při profesní orientaci.

Matematika	1. ročník	
Výchovné a vzdělávací strategie	- Kompetence k učení - Kompetence k řešení problémů - Kompetence komunikativní - Kompetence sociální a personální - Kompetence občanské - Kompetence pracovní	
Učivo		ŠVP výstupy
počítání v oboru 1-20 a orientace v číselné řadě 1-100		provádí z paměti jednoduché početní operace s přirozenými čísly do 20
čtení a zápis čísel		čte, znázorňuje a zapisuje přirozená čísla do 100
porovnávání čísel na základě množství nebo pořadí (větší, menší než)		čte, znázorňuje a zapisuje přirozená čísla do 100
rytmická cvičení a počátky pamětního zvládnutí násobkových řad do 7		provádí z paměti jednoduché početní operace s přirozenými čísly do 20
komutativnost sčítání ($3 + 4 = 4 + 3$)		provádí z paměti jednoduché početní operace s přirozenými čísly do 20
zavedení všech čtyř základních početních operací (sčítání, odčítání, násobení, dělení) v oboru do 20		provádí z paměti jednoduché početní operace s přirozenými čísly do 20
rozklad čísel na součet do 10 ($9 = 5 + 4$)		provádí z paměti jednoduché početní operace s přirozenými čísly do 20
jednoduché slovní úlohy; matematizace reálných situací s číselnými operacemi do 20		řeší jednoduché slovní úlohy
znalost hodin ($1/4$, $1/2$, celá hodina).		orientuje se v čase a prostorových pojmech
rozlišení kruhu, čtverce, trojúhelníku		rozezná, pojmenuje, vymodeluje a popíše základní rovinné útvary
počítání a porovnávání geometrických útvarů (menší, větší, stejný)		rozezná, pojmenuje, vymodeluje a popíše základní rovinné útvary
orientuje se v prostorových pojmech (vpravo, vlevo, vpřed, vzad)		orientuje se v čase a prostorových pojmech

Matematika	2. ročník	
Výchovné a vzdělávací strategie	- Kompetence k učení - Kompetence k řešení problémů - Kompetence komunikativní - Kompetence sociální a personální - Kompetence občanské - Kompetence pracovní	
Učivo		ŠVP výstupy
rozšíření početních výkonů v oboru přirozených čísel do 100 (úlohy s více početními výkony najednou)		provádí jednoduché početní operace s přirozenými čísly do 100
rytmická cvičení a pamětní osvojování násobkových řad do 12		provádí jednoduché početní operace s přirozenými čísly do 100
elementární slovní úlohy		řeší jednoduché slovní úlohy a chápe význam "o více, o méně"

Matematika	2. ročník	
číselná osa, porovnávání čísel		čte a zapisuje přirozená čísla do 100
desítky a jednotky ve dvojciferném čísle		rozezná desítky a jednotky v dvojciferném čísle
komutativnost násobení ($5 \times 4 = 4 \times 5$)		provádí jednoduché početní operace s přirozenými čísly do 100
časové pojmy (minuty, hodiny, den, měsíc, rok, včera, dnes, zítra)		orientuje se v čase
základní útvary v rovině - čtverec, obdélník, trojúhelník, kruh		nakreslí základní rovinné útvary

Matematika	3. ročník	
Výchovné a vzdělávací strategie	- Kompetence k učení - Kompetence k řešení problémů - Kompetence komunikativní - Kompetence sociální a personální - Kompetence občanské - Kompetence pracovní	
Učivo		ŠVP výstupy
rozšíření oboru přirozených čísel do 1 000		čte a zapisuje přirozená čísla do 1000, zvládá číselnou řadu vzestupnou i sestupnou
desítková soustava		čte a zapisuje přirozená čísla do 1000, zvládá číselnou řadu vzestupnou i sestupnou rozezná tisíce, stovky, desítky a jednotky v trojciferném čísle, rozumí uspořádání desítkové soustavy
písemné sčítání a odčítání vícečetných čísel		provádí početní operace s přirozenými čísly do 1000
písemné násobení jednociferným číslem		provádí početní operace s přirozenými čísly do 1000
sudá, lichá čísla		provádí početní operace s přirozenými čísly do 1000
odhady a kontrola výsledků		provádí početní operace s přirozenými čísly do 1000
míry a váhy a početní cvičení s jejich aplikacemi ve slovních úlohách		řeší složené slovní úlohy a chápe význam "několikrát více, několikrát méně" dokáže změřit, zvážit předměty, zapsat naměřené hodnoty a seřadit dle daného kritéria
upevňování násobkových spojení do 12		provádí početní operace s přirozenými čísly do 1000
časové pojmy (rok-52 týdnů, 365 dnů, přestupný rok)		orientace v čase
jednotky délky - jejich převody		rozezná tisíce, stovky, desítky a jednotky v trojciferném čísle, rozumí uspořádání desítkové soustavy dokáže změřit, zvážit předměty, zapsat naměřené hodnoty a seřadit dle daného kritéria
osově souměrné útvary		rozezná osově souměrné útvary
základní útvary v prostoru: kvádr, krychle, koule		rozezná a vymodeluje základní útvary v prostoru
slovní úlohy		řeší složené slovní úlohy a chápe význam "několikrát více, několikrát méně"
znaky nerovnosti		používá znaky nerovnosti
zaokrouhlování		zaokrouhluje na desítky a stovky

Matematika	4. ročník	
Výchovné a vzdělávací strategie	- Kompetence k učení - Kompetence k řešení problémů - Kompetence komunikativní - Kompetence sociální a personální - Kompetence občanské - Kompetence pracovní	
Učivo		ŠVP výstupy
rozšíření číselného oboru, uspořádání desítkové soustavy do 1 000 000		provádí početní operace s přirozenými čísly do 1000000
zavedení zlomků, poznání zlomku jako díl celku (z části k celku)		dokáže rozdělit celek na části ve tvaru zlomku
užití zlomků v praxi		dokáže rozdělit celek na části ve tvaru zlomku
sčítání a odčítání zlomků se stejným jmenovatelem		provádí početní operace se zlomky se stejným jmenovatelem
převedení nepravých zlomků ve smíšená čísla a obráceně		převádí smíšené číslo na zlomek a obráceně
opakování všech čtyř početních výkonů, procvičování pamětného počítání		provádí početní operace s přirozenými čísly do 1000000
slovní úlohy		řeší složené slovní úlohy včetně úloh se zlomky
tabulky, jízdní řády		orientuje se v tabulkách a jízdních řádech
číselné řady, magické čtverce, bludiště		řeší nestandardní úlohy
prohlubování písemného sčítání a odčítání		provádí početní operace s přirozenými čísly do 1000000
písemné násobení vícečíslným číslem		provádí početní operace s přirozenými čísly do 1000000
písemné dělení jednocíslným číslem		provádí početní operace s přirozenými čísly do 1000000
základní útvary v prostoru: jehlan, kužel, válec		rozezná a vymodeluje základní prostorové útvary
základní rovinné útvary: mnohoúhelníky		chápe pojem mnohoúhelník
zautomatizování násobkových spojů		provádí početní operace s přirozenými čísly do 1000000
zaokrouhlování		zaokrouhluje přirozená čísla

Matematika	5. ročník	
Výchovné a vzdělávací strategie	- Kompetence k učení - Kompetence k řešení problémů - Kompetence komunikativní - Kompetence sociální a personální - Kompetence občanské - Kompetence pracovní	
Učivo		ŠVP výstupy
opakování čtyř početních výkonů s přirozenými čísly v oboru i více než 1 000 000		provádí početní operace se závorkami, chápe pořadí početních operací
počítání se zlomky (krácení a rozšiřování, počítání s desetinnými zlomky, znázorňování a		provádí početní operace se zlomky

Matematika	5. ročník	
porovnávání zlomků)		
zavedení desetinných čísel a osvojování vztahu mezi desetinným číslem a desetinným zlomkem	znázorní desetinná čísla na číselné ose, provádí jednoduché početní operace s desetinnými čísly	
jednoduché početní operace s desetinnými čísly	znázorní desetinná čísla na číselné ose, provádí jednoduché početní operace s desetinnými čísly	
násobení a dělení čísly 10, 100, 1000 ...	znázorní desetinná čísla na číselné ose, provádí jednoduché početní operace s desetinnými čísly	
závorky	provádí početní operace se závorkami, chápe pořadí početních operací	
stálá péče o pamětní počítání	pamětní počítání	
měření a vážení (jednotky-délkové, obsahové, hmotnostní)	převádí jednotky	
sčítání a odčítání, násobení a dělení zlomků, porovnávání	provádí početní operace se zlomky	
závislosti a jejich vlastnosti, diagramy, grafy, tabulky, jízdní řády	pracuje s tabulkami a diagramy	
základní geometrické útvary a pojmy-geometrie volné ruky: bod, přímka, rovnoběžka, kolmice; různoběžky, úsečka, střed, osa, lomená čára, polopřímka	sestrojí rovnoběžky a kolmice sečte graficky úsečky	
rovinné útvary: kružnice, kruh, čtverec; rovnoběžník, obdélník, trojúhelník, mnohoúhelník	znázorní základní rovinné útvary	
prostorové útvary: krychle, kvádr, koule, kužel, jehlan, válec -základní vlastnosti	určí důležité vlastnosti základních prostorových útvarů	
jednotky: délkové míry, obsahové míry	určí obvod a obsah čtverce a obdélníku pomocí čtvercové sítě	
výpočty: obvod, obsah - pomocí čtvercové sítě	určí obvod a obsah čtverce a obdélníku pomocí čtvercové sítě	
slovní úlohy	slovní úlohy se zlomky a desetinnými čísly	
číselné řady, magické čtverce, bludiště	řeší nestandardní úlohy	
rozšíření na celá čísla	vyznačí na číselné ose záporné číslo	
dělení dvjciferným dělitelem	dělí čísla dvojciferným dělitelem	
osově souměrné útvary	určí osu souměrnosti osově souměrných útvarů překládáním papíru	
zaokrouhlování desetinných čísel	zaokrouhluje desetinná čísla	
rozvinutý zápis čísla v desítkové soustavě	určí rozvinutý zápis čísla v desítkové soustavě	

Matematika	6. ročník	
Výchovné a vzdělávací strategie	- Kompetence k učení - Kompetence k řešení problémů - Kompetence komunikativní - Kompetence sociální a personální - Kompetence občanské - Kompetence pracovní	
Učivo	ŠVP výstupy	

Matematika	6. ročník	
dělitelnost (prvočíslo, složené číslo, kritéria dělitelnosti)	rozlišuje a správně užívá pojmy prvočíslo a číslo složené; společný dělitel a společný násobek	
	využívá kritéria dělitelnosti	
	rozloží dvojciferné číslo na součin prvočísel	
	rozloží složená čísla na součin prvočísel	
procvičování počítání s kladnými desetinnými čísly a zlomky	užívá různé způsoby kvantitativního vyjádření vztahu celek – část: přirozeným číslem, poměrem, zlomkem, desetinným číslem, procentem	
trojčlenka s přímou a nepřímou úměrností	rozliší přímou a nepřímou úměrnost z textu úlohy	
	řeší slovní úlohy s využitím trojčlenky	
poměr, měřítko mapy	využívá daný poměr v reálných situacích	
	stanoví poměr ze zadaných údajů	
	využívá měřítko mapy nebo plánu k výpočtu	
	užívá různé způsoby kvantitativního vyjádření vztahu celek – část: přirozeným číslem, poměrem, zlomkem, desetinným číslem, procentem	
procenta - procento, základ, procentová část, počet procent	určí počet procent, je-li dána procentová část a základ	
	určí procentovou část, je-li dán procentový počet a základ	
	určí základ, je-li dán procentový počet a procentová část	
	užívá různé způsoby kvantitativního vyjádření vztahu celek – část: přirozeným číslem, poměrem, zlomkem, desetinným číslem, procentem	
	řeší slovní úlohy na procenta	
rozvedení počítání s procenty, úrokový počet	určí počet procent, je-li dána procentová část a základ	
	určí procentovou část, je-li dán procentový počet a základ	
	určí základ, je-li dán procentový počet a procentová část	
písemné dělení s desetinným číslem v dělenci, v děliteli, v dělenci i děliteli	písemně dělí desetinná čísla	
majetek, vlastnictví – formy vlastnictví; hmotné a duševní vlastnictví, jejich ochrana; hospodaření s penězi, majetkem a různými formami vlastnictví	uvede různé druhy vlastnictví na konkrétních příkladech	
	diskutuje o různých možnostech ochrany vlastnictví	
peníze – funkce a podoby peněz, formy placení	na příkladech objasní možnosti hotovostního a bezhotovostního placení	
	vysvětlí, k čemu slouží bankovní účet	
	zhodnotí výhody a rizika různých nástrojů hotovostního a bezhotovostního placení	
hospodaření – rozpočet domácnosti, úspory, investice, úvěry	uvede příklady příjmů a výdajů domácnosti	
	vysvětlí rozdíl mezi pravidelnými a jednorázovými příjmy a výdaji	
	rozliší zbytné a nezbytné výdaje domácnosti	
	sestaví jednoduchý rozpočet domácnosti	
výroba, obchod, služby – jejich funkce a návaznost	uvede příklady výroby, obchodu a služeb	
	na příkladu popíše, jak na sebe výroba, obchod a služby navazují	
principy tržního hospodářství – nabídka, poptávka, trh; tvorba ceny, podstata	objasní princip nabídky a poptávky	

Matematika	6. ročník	
fungování		na příkladu vysvětlí, jak nabídka a poptávka ovlivňuje cenu na příkladu vysvětlí, jak se stanovuje cena na základě nákladů a z čeho se skládá
trojúhelník: vrchol, základna, úhel;		sestrojí trojúhelník, označí správně úhly, strany, vrcholy
rovnoramenný trojúhelník jako pohyb vrcholu rovnostranného trojúhelníka po svislici;		sestrojí trojúhelník, označí správně úhly, strany, vrcholy
typy trojúhelníků dle stran a úhlů		rozliší typy trojúhelníků a čtyřúhelníků
obvod trojúhelníku		určí výpočtem obvod trojúhelníku
geometrie čtyřúhelníků: čtverec, obdélník, kosočtverec, lichoběžník, kosodélník, deltoid		narýsuje čtyřúhelníky a správně je pojmenuje (lichoběžník, rovnoběžník, deltoid, kosočtverec)
osa úsečky a osa úhlu		sestrojí osu úhlu a osu úsečky
přenášení úhlu, grafické sčítání a odčítání		pomocí kružítka přenesení úhel sčítá a odčítá úhly, určí násobek úhlu
největší společný dělitel, nejmenší společný násobek		rozlišuje a správně užívá pojmy prvočíslo a číslo složené; společný dělitel a společný násobek určí největší společný dělitel a nejmenší společný násobek
typy úhlů (přímý, pravý, ostrý, tupý)		rozliší typy úhlů (ostrý, tupý, pravý, přímý) narýsuje a změří úhel pomocí úhlooměru
slovní úlohy		řeší slovní úlohy s využitím dělitelnosti
obvod a obsah čtverce a obdélníku		odhaduje obsah i obvod útvarů pomocí čtvercové sítě určí výpočtem obsah a obvod čtverce a obdélníku používá a převádí jednotky délky používá a převádí jednotky obsahu
kružnice: střed, poloměr, průměr, tětiva		pojmenuje základní množiny všech bodů dané vlastnosti (osa úhlu, osa úsečky, kružnice)
vzájemné polohy kružnice a přímky (tečna, sečna, vnější přímká)		určí vzájemnou polohu přímky a kružnice
objem krychle a kvádru		odhaduje a vypočítá objem krychle, kvádru slepí model krychle a kvádru z papíru
povrch krychle a kvádru		odhaduje a vypočítá povrch krychle, kvádru slepí model krychle a kvádru z papíru
jednotky objemu a jejich převody		používá a převádí jednotky objemu
sít krychle a kvádru		používá pojmy síť tělesa, plášť, podstava načrtne a sestrojí síť krychle a kvádru
zaokrouhlování		zaokrouhluje čísla s danou přesností
vzájemná poloha přímek v rovině		určí vzájemnou polohu přímek v rovině

Matematika	7. ročník	
Výchovné a vzdělávací strategie	Kompetence k učení	

Matematika	7. ročník	
	- Kompetence k řešení problémů - Kompetence komunikativní - Kompetence sociální a personální - Kompetence občanské - Kompetence pracovní	
Učivo	ŠVP výstupy	
slovní úlohy - trojčlenka, procenta, úrokový a diskontní počet	řeší slovní úlohy	
absolutní hodnota čísla, číselná osa	určí absolutní hodnotu čísla a chápe její geometrický význam	
čísla opačná	vyznačí na číselné ose racionální číslo a číslo k němu opačné	
celá a racionální čísla	provádí základní operace s racionálními čísly	
	dodržuje pravidla pro pořadí početních operací v oboru celých a racionálních čísel	
úvod do celých záporných čísel - sčítání, odčítání, násobení a dělení s celými zápornými čísly	provádí základní operace s racionálními čísly	
závorky	dodržuje pravidla pro pořadí početních operací v oboru celých a racionálních čísel	
lineární rovnice s jednou proměnnou v oblasti racionálních čísel	řeší rovnice v oboru celých a racionálních čísel	
nerovnice	řeší jednoduché nerovnice	
druhá mocnina a odmocnina do 20	zná z paměti druhé mocniny a odmocniny celých čísel do 20 a užívá je při výpočtech	
kružnice opsaná a vepsaná trojúhelníku	sestrojí kružnici opsanou a vepsanou trojúhelníku	
typy úhlů: vrcholový, střídavý, souhlasný, vedlejší	rozliší typy úhlů a dopočítá jejich velikost	
	převádí stupně na minuty a naopak	
osová, středová symetrie	rozhodne, zda je útvar osově souměrný	
	určí osy souměrnosti rovinného útvaru	
	rozhodne, zda je útvar středově souměrný	
	určí střed souměrnosti	
	načrtne a sestrojí obraz rovinného útvaru ve středové a osově souměrnosti	
vzájemná poloha kružnice a přímky: tečna, sečna, vnější přímk	sestrojí výšky trojúhelníku a najde jejich průsečík ve všech typech trojúhelníku	
	sestrojí těžnice a těžiště trojúhelníku	
	narýsuje tečnu ke kružnici	
Thaletova věta a její užití	sestrojí Thaletovu kružnici a umí ji využívat ke konstrukci tečen ke kružnici	
Pythagorova věta a její užití	zná Pythagorovu větu a užívá jí při výpočtech	
obvody a obsahy rovinných obrazců: trojúhelník, rovnoběžník, lichoběžník, kosočtverec	vypočítá obvod a obsah rovinných útvarů	
objemy a povrchy těles: hranol	vypočítá objem a povrch hranolu	
	nakreslí síť hranolu	
	sestrojí papírový model hranolu	
mnohočleny: sčítání, odčítání, násobení jednočlenem	sčítá a odčítá mnohočleny, násobí mnohočlen jednočlenem	

Matematika	7. ročník	
vzorce $(a+b)^2$; $(a-b)^2$; $(a+b)(a-b)$		zná vzorce $(a + b)^2$, $(a - b)^2$, $a^2 - b^2$ a umí je použít
pravoúhlá soustava souřadnic		zobrazí body v pravoúhlé soustavě souřadnic
graf přímé a nepřímé úměrnosti		vytvoří tabulku pro přímou a nepřímou úměrnost na základě textu úlohy sestojí graf přímé a nepřímé úměry
trojúhelník: těžnice, těžiště, výšky, průsečík výšek		sestojí kružnici opsanou a vepsanou trojúhelníku sestojí výšky trojúhelníku a najde jejich průsečík ve všech typech trojúhelníku sestojí těžnice a těžiště trojúhelníku
shodnost		vyhledá z nabídky trojúhelníků dvojice shodných trojúhelníků
odhady odmocnin		odhaduje druhé odmocniny
jednoduché výrazy		vypočte hodnotu výrazu pro dané hodnoty proměnných
tabulky, grafy, diagramy		vyhledá potřebné údaje v tabulce, diagramu a grafu samostatně vyhledává data v literatuře, denním tisku a na internetu porovná kvantitativní vztahy, které jsou uvedeny v různých tabulkách nebo v tabulce a diagramu
zobrazení krychle a kvádrů		zobrazí krychli a kvádr ve volném rovnoběžném promítání
stěnová a tělesová úhlopříčka		rozlišuje stěnovou a tělesovou úhlopříčku

Matematika	8. ročník	
Výchovné a vzdělávací strategie	• Kompetence k učení • Kompetence k řešení problémů • Kompetence komunikativní • Kompetence sociální a personální • Kompetence občanské • Kompetence pracovní	
Učivo	ŠVP výstupy	
mnohočleny: sčítání, odčítání, násobení, dělení jednočlenem	ovládá základní operace s mnohočleny	
lineární rovnice	řeší lineární rovnice a jejich soustavy	
soustavy lineárních rovnic se dvěma neznámými	řeší lineární rovnice a jejich soustavy	
obvody a obsahy rovinných obrazců: kruh, mnohoúhelníky	vypočítá obvod a obsah rovinných obrazců	
objemy a povrchy těles: válec	odhadne a vypočítá objem a povrch těles	
lineární funkce	sestojí graf lineární funkce a určí její vlastnosti (obor hodnot, definiční obor) z tabulky sestojí předpis lineární funkce	
podobnost trojúhelníku a využití ve slovních úlohách	vyhledá z nabídky trojúhelníků dvojice podobných trojúhelníků řeší jednoduché slovní úlohy s využitím podobnosti trojúhelníků	

Matematika	8. ročník	
rozklad mnohočlenů na součin pomocí vzorců a vytýkání		rozloží mnohočlen pomocí vzorců nebo vytýkání
úprava jednoduchých výrazů		ovládá základní operace s mnohočleny
		rozloží mnohočlen pomocí vzorců nebo vytýkání
konstrukční úlohy: trojúhelník, čtyřúhelníky		řeší jednoduché konstrukční úlohy
slovní úlohy řešené pomocí lineárních rovnic a jejich soustav		řeší slovní úlohy pomocí rovnic
		vyhledá v textu úlohy potřebné údaje a vztahy, řeší jednoduchou úlohu, ověří výsledek úlohy
úlohy o společné práci		řeší slovní úlohy pomocí rovnic
sítě válců, různé sítě těles		nakreslí sítě těles
		určí reálnou podobu jednoduchého trojrozměrného útvaru z jeho obrazu v rovině
		sestaví papírový model válce
prostorová představivost (smotaný drát v krychli - nárys, půdorys, bokorys)		určí reálnou podobu jednoduchého trojrozměrného útvaru z jeho obrazu v rovině
		využívá představu o podobě trojrozměrného útvaru při řešení jednoduchých úloh z běžného života

Matematika	9. ročník	
Výchovné a vzdělávací strategie	• Kompetence k učení • Kompetence k řešení problémů • Kompetence komunikativní • Kompetence sociální a personální • Kompetence občanské • Kompetence pracovní	
Učivo		ŠVP výstupy
úpravy lomených výrazů		upraví lomený výraz a určí podmínky jeho existence
rovnice s neznámou ve jmenovateli		řeší rovnice s neznámou ve jmenovateli
kvadratická rovnice		řeší kvadratickou rovnici pomocí diskriminantu
		podle výsledku diskriminantu určí počet řešení kvadratické rovnice
interval		řeší nerovnice a výsledek zapíše pomocí intervalu
nerovnice		řeší nerovnice a výsledek zapíše pomocí intervalu
goniometrie ostrého úhlu: sin, cos, tg, cotg		užívá goniometrické funkce ostrého úhlu při řešení slovních úloh
		využívá kalkulátor při počítání goniometrických funkcí ostrého úhlu
kvadratické funkce		narýsuje kvadratickou funkci a určí její vlastnosti
		přiřadí funkční vztah vyjádřený tabulkou k příslušnému grafu a naopak
		nakreslí graf lineární a kvadratické funkce
		najde předpis lineární funkce

Matematika	9. ročník	
		vybere odpovídající funkční vztah, který popisuje jednoduchou reálnou situaci
objemy a povrchy těles: kužel, koule, jehlan		odhadne a vypočítá objem a povrch těles
		načrtne síť těles
síť těles (kužel, jehlan)		vytvoří papírový model těles: jehlan, kužel
diagramy, grafy, tabulky		orientuje se v grafech
základy statistiky: četnost znaku, aritmetický průměr		spočítá aritmetický průměr
banky a jejich služby – aktivní a pasivní operace, úročení, pojištění, produkty finančního trhu pro investování a pro získávání prostředků		popíše funkce banky a uvede příklady jejich služeb
		na příkladu vysvětlí rozdíl mezi úrokem placeným a přijatým
		uvede příklady pojištění pro konkrétní rizikové situace
principy tržního hospodářství – inflace; podstata fungování trhu; nejčastější právní formy podnikání		vysvětlí, co je inflace a jaký je její vliv na reálnou hodnotu peněz
hospodaření – rozpočet domácnosti, úspory, investice, úvěry, splátkový prodej, leasing; rozpočet státu, typy rozpočtu a jejich odlišnosti; význam daní		na příkladech objasní téma úspor, investic či spotřeby při nakládání s volnými finančními prostředky
		na příkladech objasní, jak lze krýt deficit rozpočtu domácnosti v různých situacích opatřeními na straně příjmů či výdajů
		uvede příklady příjmů a výdajů státního rozpočtu
		uvede příklady situací, ve kterých mohou občané žádat o dávky a příspěvky ze státního rozpočtu
logické hádanky		řeší různé logické hádanky a úlohy

Informatika

Počet vyučovacích hodin za týden									Celkem
1. ročník	2. ročník	3. ročník	4. ročník	5. ročník	6. ročník	7. ročník	8. ročník	9. ročník	
0	0	0	0	1	0	0	0	1	2
				Povinný				Povinný	

Název předmětu	Informatika
Oblast	Informační a komunikační technologie
Charakteristika předmětu	Výpočetní technika má v současnosti klíčové postavení v životě jedince i celé společnosti, zasahuje do všech odvětví lidské činnosti, a proto je zařazení předmětu Informatika již v průběhu primárního vzdělávání nezbytné. Waldorfská výuka výpočetní techniky rozvíjí tři tematické komplexy: technické myšlení (otázky fungování počítače, historických souvislostí při jeho vzniku, souhry hardwaru a softwaru), získání základních počítačových dovedností (práce s textem, vyhledávání na internetu aj.) a analýzu souvisejících společenských jevů (působení počítače na psychiku člověka, závislost na počítačových hrách, na internetu, změny komunikačních návyků, otázky budoucnosti lidstva a společnosti aj.). Na prvním stupni se žáci postupně seznamují s počítačem a jeho základními periferiemi, učí se základní pojmy, ovládání myši, klávesnice, připojení k tiskárně či scanneru, seznámí se s možnostmi internetu, elektronické komunikace a základy textového, grafického a tabulkového editoru. Důraz je kladen především na praktické procvičování učiva a užití nabytých vědomostí a dovedností v reálných životních situacích. V páté třídě je možné učivem předmětu navázat na epochu dějepisu (Starověké kultury) a prakticky zkoušet dovednosti na přípravě na olympijské hry pátých tříd waldorfských škol. Na druhém stupni je předpokládána schopnost žáků účinně využívat počítač ke své školní práci, např. k vyhledávání informací nebo zpracovávání referátů, ročníkové práce apod. Žáci se učí své práce připravit k prezentaci a představit je učiteli, třídě, rodičům. Kromě těchto praktických činností jsou žáci seznámeni s vývojem počítačové techniky, jejím vlivem na život a životní styl lidí, s médii a jejich schopností manipulovat veřejné mínění, s principem fungování jednotlivých součástí počítače a také s problematikou softwaru a autorských práv.
Obsahové, časové a organizační vymezení předmětu (specifické informace o předmětu důležité pro jeho realizaci)	Předmět Informatika je vyučován v 5. a 9. ročníku buď jako jedna epocha ročně, nebo jako jedna průběžná hodina týdně.
Integrace předmětů	Informační a komunikační technologie
Výchovné a vzdělávací strategie: společné postupy uplatňované na úrovni předmětu, jimiž učitelé cíleně utvářejí a rozvíjejí klíčové kompetence žáků	Kompetence k učení: Vedeme žáky k práci s informací, přemýšlení o souvislostech, celku a struktuře informace. Směřujeme žáky k posuzování vhodnosti různých zdrojů informací z hlediska jejich efektivity. Vedeme děti k pochopení základních principů jednotlivých činností, které nám pak umožňují snadněji a rychleji proniknout do dalších oborů a oblastí. Kompetence k řešení problémů: Vedeme žáky k hledání informací, jejich zdrojů a jejich porovnávání. Kompetence komunikativní: Vedeme žáky ke komunikačním možnostem moderních informačních technologií a jejich praktickému použití v běžném

Název předmětu	Informatika
	životě. Kompetence sociální a personální: Vedeme žáky k týmové práci. Kompetence občanské: Vedeme žáky k respektování práce jiných. Vedeme žáky k dodržování autorských práv. Kompetence pracovní: Učíme žáky používat výpočetní techniku jako pracovní nástroj.
Poznámky k předmětu v rámci učebního plánu	Předmět informatika má přesahy do předmětů Český jazyk, Dějepis.

Informatika	5. ročník	
Výchovné a vzdělávací strategie	• Kompetence k učení • Kompetence k řešení problémů • Kompetence komunikativní • Kompetence sociální a personální • Kompetence občanské • Kompetence pracovní	
Učivo		ŠVP výstupy
člověk a jeho nástroje komunikace (gesto, řeč, písmo)		rozlišuje různé druhy komunikace vnímá vliv rostoucího podílu informací na kvalitu jazyka
informace a komunikace (od starověkého Egypta)		rozlišuje různé druhy komunikace vnímá vliv rostoucího podílu informací na kvalitu jazyka ověřuje věrohodnost informací z různých zdrojů používá účinné cesty při vyhledávání informací
komunikace s využitím technických prostředků, tok informací (telegraf, Morseova abeceda, telefon, vysílače, počítač)		rozlišuje různé druhy komunikace začíná rozlišovat kvalitu informací obsažených v různých druzích komunikace používá účinné cesty při vyhledávání informací komunikuje běžnými komunikačními zařízeními
médiá a informace (noviny, rozhlas, televize, počítač)		rozlišuje různé druhy komunikace začíná rozlišovat kvalitu informací obsažených v různých druzích komunikace ověřuje věrohodnost informací z různých zdrojů rozlišuje prioritu získaných informací
vyhledávání informací, atributy		začíná rozlišovat kvalitu informací obsažených v různých druzích komunikace ověřuje věrohodnost informací z různých zdrojů rozlišuje prioritu získaných informací

Informatika	5. ročník	
		vyhledává informace z různých zdrojů (portály, knihovny, databáze)
druhy komunikace (telefon, chat, e-mail, znaková řeč)		rozlišuje různé druhy komunikace
		rozlišuje prioritu získaných informací
		komunikuje běžnými komunikačními zařízeními
hardware počítače, údržba		využívá standardní funkce počítače
software, postupy při problémech		využívá standardní funkce počítače
typy souborů		využívá standardní funkce počítače
textový a grafický editor		seznámil se s prací v textovém a grafickém editoru
multimediální využití počítače		rozlišuje prioritu získaných informací
		používá účinné cesty při vyhledávání informací
bezpečnost a hygiena práce při využívání výpočet. techniky		dokáže chránit sebe i data před riziky
Průřezová témata, přesahy, souvislosti		
	OSOBNOSTNÍ A SOCIÁLNÍ VÝCHOVA - Hodnoty, postoje, praktická etika	
	MEDIÁLNÍ VÝCHOVA - Kritické čtení a vnímání mediálních sdělení	
	OSOBNOSTNÍ A SOCIÁLNÍ VÝCHOVA - Psychohygiena	
	OSOBNOSTNÍ A SOCIÁLNÍ VÝCHOVA - Komunikace	
	MEDIÁLNÍ VÝCHOVA - Interpretace vztahu mediálních sdělení a reality	
	OSOBNOSTNÍ A SOCIÁLNÍ VÝCHOVA - Mezilidské vztahy	
	MEDIÁLNÍ VÝCHOVA - Fungování a vliv médií ve společnosti	
	MEDIÁLNÍ VÝCHOVA - Tvorba mediálního sdělení	
	MEDIÁLNÍ VÝCHOVA - Vnímání autora mediálních sdělení	

Informatika	9. ročník	
Výchovné a vzdělávací strategie	- Kompetence k učení - Kompetence k řešení problémů - Kompetence komunikativní - Kompetence sociální a personální - Kompetence občanské - Kompetence pracovní	
Učivo		ŠVP výstupy
portréty osobností na cestě informačních technologií		používá informace z různých zdrojů
		dokáže vytvořit jednoduchou prezentaci
pozorování sociálního působení současných médií		ověřuje získané informace z různých zdrojů
jazyk masové komunikace		ověřuje získané informace z různých zdrojů

Informatika	9. ročník	
hodnota a relevance informačních zdrojů, metody a nástroje jejího ověřování		ověřuje získané informace z různých zdrojů určuje priority informací
vývojové trendy informačních technologií		ověřuje získané informace z různých zdrojů
práce s textem (textový editor)		ovládá práci s textovým editorem
práce s čísly (tabulkový kalkulátor)		ovládá práci s tabulkovým editorem
práce s grafikou (grafický editor)		ovládá práci s grafickým editorem
práce na prezentaci		dokáže vytvořit jednoduchou prezentaci
elektronická pošta		používá běžné prostředky komunikace
internet, vyhledávače, přenos dat		ověřuje získané informace z různých zdrojů
ochrana práv duševního vlastnictví, copyright		pracuje s informacemi s souladu se zákony o duševním vlastnictví
Průřezová témata, přesahy, souvislosti		
OSOBNOSTNÍ A SOCIÁLNÍ VÝCHOVA - Psychohygiena		
Pravidla hygieny a bezpečnosti při používání médií.		
OSOBNOSTNÍ A SOCIÁLNÍ VÝCHOVA - Komunikace		
Učíme se komunikovat různými prostředky.		
VÝCHOVA DEMOKRATICKÉHO OBČANA - Občanská společnost a škola		
Žáky seznámíme s existencí zákonů o duševním vlastnictví a vedeme je k jejich dodržování.		
MULTIKULTURNÍ VÝCHOVA - Lidské vztahy		
Žáci se dozvídají, jak informace a užití médií a IT techniky mění způsoby komunikace a mají vliv na sociální vztahy.		
MEDIÁLNÍ VÝCHOVA - Kritické čtení a vnímání mediálních sdělení		
MEDIÁLNÍ VÝCHOVA - Interpretace vztahu mediálních sdělení a reality		
MEDIÁLNÍ VÝCHOVA - Vnímání autora mediálních sdělení		
MEDIÁLNÍ VÝCHOVA - Fungování a vliv médií ve společnosti		
MEDIÁLNÍ VÝCHOVA - Stavba mediálních sdělení		
MEDIÁLNÍ VÝCHOVA - Tvorba mediálního sdělení		

Člověk a jeho svět

Počet vyučovacích hodin za týden									Celkem
1. ročník	2. ročník	3. ročník	4. ročník	5. ročník	6. ročník	7. ročník	8. ročník	9. ročník	
0	0	2	2	3	0	0	0	0	7
		Povinný	Povinný	Povinný					

Název předmětu	Člověk a jeho svět
Oblast	Člověk a jeho svět, Jazyk a jazyková komunikace
Charakteristika předmětu	Obsah vzdělávací oblasti je realizován v předmětu Člověk a svět od 3. do 5. třídy. Některé z výstupů jsou realizovány již od 1. ročníku v rámci předmětů AJ, Nj, a matematika. Tento předmět je komplexní a jako jediný je koncipován pouze pro 1. stupeň základního vzdělávání. Vzdělávací oblast Člověk a jeho svět je tvořivě integrována do epoch českého jazyka a matematiky, do všech ostatních předmětů, do výchov uměleckých a pracovních činností, do rytmické části výuky epochy a do vypravování pohádek a bajek. V prvních dvou školních letech je prožívání světa u dětí spíše zasněné a může být vedeno k diferencovanějšímu a bdělejšímu vnímání světa. Přitom je důležité, aby spojení, které má dítě s přírodou, zvířaty a člověkem, nebylo přerušeno. Začínáme s dětmi od světa dětem nejdostupnějšího, od hodnot prožívaných a poznávaných v pohádkách a bajkách přecházíme postupně k péči o životní prostředí (hodnotám ekologickým). Hlavní cíle jsou zde zamýšleny ve vytváření hodnotových postojů dětí v myšlení, citění a ve vůli. Na společné cestě s dítětem vycházíme z úrovně dětské orientace v nejbližším prostoru domova, školy (poznávání okolí domova a školy). Žáci se učí pozorovat a pojmenovávat věci, jevy a děje, jejich vzájemné vztahy a souvislosti; utváří se tak jejich prvotní ucelený obraz světa. Poznávají sebe i své nejbližší okolí, učí se vnímat lidi a vztahy mezi nimi (tolerance, pomoc a solidarita, vzájemná úcta, snášenlivost). Dále se zaměřujeme na přirozenou orientaci dětí v čase, kterou si přinášejí už z předškolního období. Pozorujeme změny v čase, ve vnímání dne a noci, v ročních obdobích, v měsících, týdnech a hodinách. Vedeme děti k poznávání proměn nejbližší přírody v čase. Při osvojování poznatků a dovedností se učí vyjadřovat své myšlenky, poznatky a dojmy, reagovat na myšlenky, názory a podněty jiných. Podmínkou úspěšného vzdělávání v dané oblasti je vlastní prožitek žáků vycházející z konkrétních nebo modelových situací při osvojování potřebných dovedností, způsobů jednání a rozhodování. K tomu významně přispívá i osobní příklad učitelů. Propojení prvouky s reálným životem a s praktickou zkušeností žáků se stává velkou pomocí i ve zvládnutí nových životních situací i nové role školáka, pomáhá jim při nalézání jejich postavení mezi vrstevníky a při upevňování pracovních i režimových návyků. V následujících letech by měl být vytvořen stále intenzivnější kontakt se světem a mělo by být o něj pečováno. Vedle příběhů, které jsou prosyceny životem a které se vztahují k nejpůvodnějším povoláním a řemeslům, hrají důležitou roli praktické činnosti, např. obdělávání pole, zpracování obilí, stavba domu atd. Po 3. ročníku se pohled rozšiřuje z chápání konkrétního nejbližšího okolí na prostorovost (orientace v prostoru a čase, město a region, nauka o člověku a zvířatech, nauka o rostlinách, naše vlast, střední Evropa) a také na časovost (starověké kultury, Řecko). Žáci se učí na základě poznávání nejbližšího okolí, vztahů a souvislostí v něm chápat organizaci života v obci, ve společnosti. Učí se do tohoto každodenního života vstupovat s vlastní aktivitou a představami, hledat nové i zajímavé věci a bezpečně se v tomto světě pohybovat. Důraz je kladen na dopravní výchovu, praktické poznávání místních a regionálních skutečností a na utváření přímých zkušeností žáků. V 5. ročníku se prohlubuje základní učivo regionu a rozšiřuje se o znalosti České republiky a střední Evropy. Jakýmsi předstupněm pro poznávání přírody jsou už příběhy a vyprávění o zvířatech a rostlinách v nejnižších ročnících. Všechno s čím se dítě setkává, probírá se

Název předmětu	Člověk a jeho svět
	vždy ve vztahu k člověku. Člověk je vždy výchozím bodem, do kterého se vše vrací zpět. Dítě si v průběhu výuky vytváří citový vztah k přírodě, který v pozdější době vede k pochopení morální zodpovědnosti člověka za životní prostředí. Žáci v průběhu výuk získají nezbytné poznatky o stavbě živočišného, rostlinného a lidského těla. Naučí se poznávat neznámější zástupce rostlin i živočichů a seznámí se se zásadami jejich třídění. Poznají důležitost zdravého životního stylu a nutnost morálního přístupu k životnímu prostředí. Svě vědomosti, dovednosti a postoje budou schopni využít v praktickém životě. Žák projde v souvislostech a formách celými dějinami lidstva od pravěku až do současnosti. Seznamuje s krajinou a dějinami oblasti, ve které žije. Probudí se v něm první představy o historické vývoji. Teprve potom přichází výuka starověkých kultur a Řecka a pohled dítěte se časově i prostorově rozšiřuje. Žák si má v průběhu výuky uvědomit a prožít, že lidská existence spočívá v neustálém vývoji. V centru pozornosti stojí život člověka, jeho postoj ke světu, způsob práce, či vynálezy, které proměnily tvář země a život lidí. V 5. ročníku má výuka podobu vypravovaného příběhu.
Obsahové, časové a organizační vymezení předmětu (specifické informace o předmětu důležité pro jeho realizaci)	Předmět Člověk a jeho svět je vyučován v epochách do 3. do 5. ročníku.
Integrace předmětů	• Člověk a jeho svět • Český jazyk a literatura • Člověk a svět práce
Výchovné a vzdělávací strategie: společné postupy uplatňované na úrovni předmětu, jimiž učitelé cíleně utvářejí a rozvíjejí klíčové kompetence žáků	Kompetence k učení: - vytváření předpokladů, aby proces učení byl neustálým objevováním nových a postupně stále hlubších pohledů na okolní skutečnost - nasycení potřeby žáků po obraznosti, hravosti a tvořivosti, umožnění zapojení co největšího počtu smyslů v procesu učení, což vede k hlubšímu a trvalejšímu vstřebávání vědomostí, ale i k vytváření osobitého vztahu k okolnímu světu - poskytnutí dostatečného časového prostoru k samostatnému pozorování a experimentování a k formulování závěrů - k upevnění kompetencí k učení napomáhá i integrace předmětu Prvouka v 1. a 2. ročníku do předmětů Český jazyk a Matematika, protože získané poznatky jsou propojovány do širších souvislostí a tím vzniká ucelenější pohled na jevy okolního světa - zařazování rytmicky se opakujících činností a postupů, v rámci epoch, týdnů a dnů vytváří harmonický řád, o který se mohou žáci v procesu objevování nového pevně opřít a zároveň si tak postupně vytvářet návyky, jež proces učení činí plynulejší a efektivnější - samostatné vyhledávání informací z různých zdrojů, jejich třídění a hledání vzájemných souvislostí Kompetence k řešení problémů: - kritické zhodnocení různých informačních zdrojů k danému tématu - uplatňování forem a metod práce, které vybízí k vyhledávání a následnému použití praktických postupů, které při pozorování jevů okolního světa povedou k vyvození konkrétních závěrů s dopadem na minulost, přítomnost a budoucnost - obsahová náplň oblasti zejména ve 3.,4. a 5. ročníku poskytuje dostatek námětů k samostatnému pozorování a uvažování o světě kolem nás a řešení jeho problémů v různých variantách - schopnost samostatně překonávat problémy je vhodné prohlubovat zejména při praktických činnostech, zejména ve specifických předmětech 3.ročníku Kompetence komunikativní: - krátké spontánní dramatizace konkrétních situací jak je přináší každodenní soužití ve třídě a ověřování praktických dovedností a znalostí v modelových situacích - dramatizace pohádek, bajek, bájí a příběhů uplatnění prostředků neverbální komunikace (gesta, zvuky, ...) - umožnění formulovat své názory, postoje a myšlenky k nejrůznějším tématům a konfrontovat je s názory spolužáků a učitelů - rozvíjení schopnosti komunikovat s okolím při praktických činnostech ve specifických epochových předmětech ve 3. roč.(pěstitelství, stavba domu, řemesla) - poskytnutí dostatků příležitostí k samostatné práci s různými typy textu a obrazových materiálů (např. při projektových a epochových pracích) - prostor pro

Název předmětu	Člověk a jeho svět
	samostatné prezentace projektových prací nebo výsledků pozorování Kompetence sociální a personální: - uplatňování forem skupinové práce se zaměřením na způsoby komunikace ve skupině - poskytnutí prostoru pro reflexi a sebereflexi projevů chování a jednání ve vztahu k okolí v různých situacích - upozorňování na situace, při kterých žáci tříbí schopnost řídit a ovládat své chování - navozování a využívání situací k uvědomění si důležitosti efektivní spolupráce a pozitivní sebedůvěry pro vytvoření příjemné atmosféry a pro kvalitu společné práce - využívání všech příležitostí k navozování vztahů ve třídě na základě ohleduplnosti a vzájemné úcty - podporovat dosažení pocitu sebejistoty a sebeúcty a vytváření pozitivních představ o sobě a o světě Kompetence občanské: - postupné seznamování a praktické ověření principů soužití na základě rovných práv a povinností - využití srovnání při posuzování společenských norem v minulosti a dnes, u nás i v Evropě (předmět starověké kultury, Řecko) - rozvíjení dovednosti pohotově reagovat v nenadálých krizových situacích, rozhodnout se a poskytnout účinnou pomoc - postupné budování schopnosti vcítovat se do situací jiných lidí a být vnímavý ke svému okolí - vytvářet povědomí o kulturním dědictví, práci a tradicích předchozích generací, včetně praktického vyzkoušení a zažití (předmět řemesla,..., region a vlast). Kompetence pracovní: - propojit znalosti získané v různých oblastech a předmětech a užívat jich při praktických činnostech - používání nástrojů a vybavení v rámci stanovených pravidel a přizpůsobení se okolním podmínkám a zásadám bezpečnosti - budování schopnosti manuální spolupráce se spolužáky (pomoc, rada) - propojování pracovního rytmu s rytmem přírody - ověřování různých postupů, objevování nových a jejich vzájemné srovnání a konečné vyhodnocení - vynakládání dlouhodobého úsilí s okamžitým nenaplněním cíle - ponechání individuální svobody ve způsobu dosažení cíle - vytváření schopnosti sebeomezení v zájmu dosažení společného cíle
Poznámky k předmětu v rámci učebního plánu	V předmětu Člověk a jeho svět jsou realizovány i výstupy Oblasti Jazyk a jazyková komunikace, Člověk a svět práce.

Člověk a jeho svět	3. ročník	
Výchovné a vzdělávací strategie	- Kompetence k učení - Kompetence k řešení problémů - Kompetence komunikativní - Kompetence sociální a personální - Kompetence občanské - Kompetence pracovní	
Učivo		ŠVP výstupy
domov- prostředí domova, orientace v místě bydliště		nakreslí jednoduchý plán své cesty do školy
škola- prostředí školy, činnosti ve škole, okolí školy, bezpečná cesta do školy, riziková místa a situace		je pozorný pro případná nebezpečí ve svém okolí nakreslí jednoduchý plán své cesty do školy zná, na koho se obrátit v případě potíží, ví o schránce důvěry na škole
obec /město/, místní krajina- její části, poloha v krajině, minulost a současnost obce /města /, význačné budovy, dopravní síť		vnímá estetické hodnoty a charakter krajiny, pokouší se je výtvarně ztvárnit
okolní krajina / místní oblast, region/- vodstvo na pevnině, rozšíření půd, rostlinstva a		ví, do kterého kraje patří jeho město,

Člověk a jeho svět	3. ročník	
živočivů, vliv krajiny na život lidí, působení lidí na krajinu a životní prostředí, domácí a volně žijící zvířata		vnímá estetické hodnoty a charakter krajiny, pokouší se je výtvarně ztvárnit
		pojmenuje kraj, ve kterém žije
		pozná nejběžnější druhy domácích a volně žijících zvířat
rodina- postavení jedince v rodině, role členů rodiny, příbuzenské a mezigenerační vztahy, život a funkce rodiny, fyzická a duševní práce, zaměstnání		orientuje se v blízkých příbuzenských vztazích, zná role rodinných příslušníků
		zná, na koho se obrátit v případě potíží, ví o schránce důvěry na škole
		žák vyjmenuje základní části lidského těla, uvede příklady jeho funkcí, projevů, a rozdílů mezi pohlavími
soužití lidí- mezilidské vztahy, komunikace		je si vědom významu různých povolání a pracovních činností, vyjmenuje příklady lidových řemesel, navštíví řemeslnou dílnu, seznámí se s některými nástroji
		adekvátně komunikuje a reaguje, dokáže se omluvit, poděkovat, poprosit, vyjádřit souhlas či nesouhlas
chování lidí - vlastnosti lidí, pravidla slušného chování- ohleduplnost, etické zásady, rizikové situace, rizikové chování		dodržuje základní pravidla lidského soužití, spolupráce s ostatními dětmi
právo a spravedlnost- základní lidská práva a práva dítěte, práva a povinnosti žáků školy, kultura- některé podoby a projevy kultury		dodržuje základní pravidla lidského soužití, spolupráce s ostatními dětmi
		zná, na koho se obrátit v případě potíží, ví o schránce důvěry na škole
vlastnictví- hotovostní forma peněz		je si vědom významu různých povolání a pracovních činností, vyjmenuje příklady lidových řemesel, navštíví řemeslnou dílnu, seznámí se s některými nástroji
		dodržuje základní pravidla lidského soužití, spolupráce s ostatními dětmi
základní globální problémy- některé významné sociální problémy, problémy konzumní společnosti, nesnášenlivost mezi lidmi, některé globální problémy životního prostředí		orientuje se v blízkých příbuzenských vztazích, zná role rodinných příslušníků
		dodržuje základní pravidla lidského soužití, spolupráce s ostatními dětmi
		je tolerantní k odlišným vlastnostem a schopnostem spolužáků
		zná, na koho se obrátit v případě potíží, ví o schránce důvěry na škole
prapůvodní lidská povolání, řemesla		je si vědom významu různých povolání a pracovních činností, vyjmenuje příklady lidových řemesel, navštíví řemeslnou dílnu, seznámí se s některými nástroji
		uvědomuje si rozdílný charakter práce v minulosti a současnosti
		je si vědom významu různých povolání a pracovních činností, vyjmenuje příklady lidových řemesel, navštíví řemeslnou dílnu, seznámí se s některými nástroji
člověk a země- rolník a jeho činnosti, práce na poli, půda a obilniny, běh roku, byliny a dřeviny, ovoce a zelenina, zdravý životní styl, denní režim, správná výživa, výběr a způsoby uchovávání potravin, skladba stravy, pitný režim		popíše základní charakteristiku ročních období
		uvědomuje si rozdílný charakter práce v minulosti a současnosti
		roztřídí základní druhy obilovin
		prožije a realizuje proces pěstování rostlin, obilnin
		pojmenuje základní druhy ovoce a zeleniny, pozná rozíl mezi dřevinami a bylinami
		žák vyjmenuje základní části lidského těla, uvede příklady jeho funkcí, projevů, a rozdílů mezi pohlavími
		je si vědom významu různých povolání a pracovních činností, vyjmenuje příklady lidových řemesel, navštíví řemeslnou dílnu, seznámí se s některými nástroji
		popíše základní charakteristiku ročních období
proměny způsobu života a bydlení, stavba domu		

Člověk a jeho svět	3. ročník	
		vyjmenuje a stručně popíše několik řemesel, pojmenuje některé řemeslné nástroje
		uvědomuje si rozdílný charakter práce v minulosti a současnosti
orientace v čase a časový řád - určování času, kalendář, letopočet, generace, denní režim, roční období		zná hodiny, umí určit čas podle hodin, rozlišuje minulost, přítomnost a budoucnost
		vyzná se v rozvrhu hodin, vnímá rytmus týdne, měsíce, roku
		popíše základní charakteristiku ročních období
současnost a minulost v našem životě - proměny způsobu života, bydlení, předměty denní potřeby, průběh lidského života, státní sázky a významné dny		rozlišuje minulost, přítomnost a budoucnost
		uvědomuje si rozdílný charakter práce v minulosti a současnosti
regionální památky - péče o památky, lidé a obory zkoumající minulost		vyjmenuje a stručně popíše několik řemesel, pojmenuje některé řemeslné nástroje
		uvědomuje si rozdílný charakter práce v minulosti a současnosti
báje, mýty a pověsti - minulost kraje a předků, domov, vlast rodný kraj		seznámí se s pověstí nebo bájí, příběhem, týkajícím se rodného kraje
látky a jejich vlastnosti - třídění a změny látek, skupenství, vlastnosti, porovnávání látek a měření veličin s praktickým užíváním základních jednotek		popíše základní charakteristiku ročních období
		prožije a realizuje proces pěstování rostlin, obilnin
voda a vzduch - výskyt, vlastnosti a formy vody, oběh vody v přírodě, význam pro život		uvědomuje si rozdílný charakter práce v minulosti a současnosti
		prožije a realizuje proces pěstování rostlin, obilnin
		pojmenuje základní druhy ovoce a zeleniny, pozná rozdíl mezi dřevinami a bylinami
		pozná nejběžnější druhy domácích a volně žijících zvířat
nerosty a horniny, půda - některé významné horniny a nerosty, zvětrávání, vznik půdy a její význam		uvědomuje si rozdílný charakter práce v minulosti a současnosti
		prožije a realizuje proces pěstování rostlin, obilnin
		pojmenuje základní druhy ovoce a zeleniny, pozná rozdíl mezi dřevinami a bylinami
vesmír a země - den a noc, roční období		popíše základní charakteristiku ročních období
		prožije a realizuje proces pěstování rostlin, obilnin
životní podmínky - rozmanitost podmínek života na Zemi, význam ovzduší, vodstva, půdy, rostlinstva a živočišstva na Zemi, podnebí a počasí		roztřídí základní druhy obilovin
		pojmenuje základní druhy ovoce a zeleniny, pozná rozdíl mezi dřevinami a bylinami
		pozná nejběžnější druhy domácích a volně žijících zvířat
ohleduplné chování k přírodě a ochrana přírody, tvorba životního prostředí, ochrana rostlin a živočichů		prožije a realizuje proces pěstování rostlin, obilnin
		pozná nejběžnější druhy domácích a volně žijících zvířat
rizika spojená s ročními obdobími a sezonními činnostmi, mimořádné události způsobené přírodními vlivy a ochrana před nimi		reaguje vhodným způsobem na pokyny dospělých při mimořádných událostech
lidské tělo - stavba těla, základní funkce a projevy, pohlavní rozdíly mezi mužem a ženou		žák vyjmenuje základní části lidského těla, uvede příklady jeho funkcí, projevů, a rozdílů mezi pohlavími

Člověk a jeho svět	4. ročník	
Výchovné a vzdělávací strategie	- Kompetence k učení - Kompetence k řešení problémů	

Člověk a jeho svět	4. ročník	
	- Kompetence komunikativní - Kompetence sociální a personální - Kompetence občanské - Kompetence pracovní	
Učivo	ŠVP výstupy	
domov- orientace v místě bydliště	vysvětlí polohu svého bydliště vzhledem ke krajině využívá místních informačních zdrojů, muzeí, výstav, knihoven	
okolní krajina, region -orientační body, světové strany, zajímavosti	vypráví o svých prázdninových cestách v cizích zemích, ČR, popř. výletech vyjmenuje světové strany, zná způsob jejich určování v krajině uvede příklad regionální zvláštnosti přírody, osídlení využívá místních informačních zdrojů, muzeí, výstav, knihoven začlení svou obec do Libereckého kraje	
mapy obecně zeměpisné a tematické - grafika, vysvětlivky	vypráví o svých prázdninových cestách v cizích zemích, ČR, popř. výletech vyjmenuje světové strany, zná způsob jejich určování v krajině žák najde v textu podstatné informace a zaznamená je	
chování lidí- vlastnosti lidí, pravidla slušného chování, rizikové situace, šikana, kyberšikana	žák uvede příklady rizikových situací v okolí školy či bydliště a je schopen vyjmenovat několik pravidel slušného chování žák jednoduchými skutky realizuje tvořivost v mezilidských vztazích v třídním kolektivu žák zhodnotí význam živočichů v přírodě a uplatňuje zásady bezpečného chování ve styku s živočichy	
právo a spravedlnost- základní lidská práva a práva dítěte, týrání, zneužívání a jiné formy násilí, povinnosti žáků školy	dodržuje povinnosti žáka školy, uvede příklady základních lidských práv a práv dítěte	
základní globální problémy- významné sociální problémy, problémy konzumní společnosti, nesnášenlivost mezi lidmi, globální problémy životního prostředí	žák pozoruje a pojmenuje některé problémy současné společnosti	
látky a jejich vlastnosti- třídění látek, změny látek a skupenství, vlastnosti, porovnávání látek a měření veličin s praktickým užíváním základních jednotek	žák roztřídí základní druhy obilovin, účastní se procesu pečení chleba	
rovnováha v přírodě- význam, vzájemné vztahy mezi organismy, základní společenstva	žák ošetřuje, množí a pěstuje podle daných zásad pokojové i jiné rostliny, pracuje s atlasem rostlin, popř. zaznamená časový průběh pokusu na základě pozorování žák odvodí základní projevy chování živočichů v přírodě, na příkladech objasní jejich způsob života a přizpůsobení danému prostředí	
živočichové- znaky života, životní potřeby a projevy, průběh a způsob života, výživa, stavba těla u nejznámějších druhů, význam v přírodě a pro člověka	žák popíše základní stavbu těla a způsob života některých hlavonožců, šelem, kopytníků a zachytí je kresbou či malbou žák najde v textu podstatné informace a zaznamená je na základě pozorování žák odvodí základní projevy chování živočichů v přírodě, na příkladech objasní jejich způsob života a přizpůsobení danému prostředí žák zhodnotí význam živočichů v přírodě a uplatňuje zásady bezpečného chování ve styku s živočichy	

Člověk a jeho svět	4. ročník	
základy lidské reprodukce, vývoj jedince, etická stránka sexuality		rozlišuje jednotlivé etapy lidského života
dopravní výchova-chování v silničním provozu, dopravní značky, rizikové situace v dopravě, nevhodná místa pro hru		žák se aktivně účastnil výcviku na dopravním hřišti žák zná důležité dopravní značky
základy první pomoci, přenosné nemoci a ochrana, předcházení nemocem, hygiena		žák ošetří drobné úrazy a poranění
přivolání pomoci v případě ohrožení, tísňové linky		žák dokáže přivolat pomoc, přiměřeně reaguje při ohrožení
mimořádné události: požár, záplavy, napadení, integrovaný záchranný systém		žák dokáže přivolat pomoc, přiměřeně reaguje při ohrožení
slavnost a proces pečení chleba z vypěstovaného obilí		žák roztrídí základní druhy obilovin, účastní se procesu pečení chleba žák ve školní jídelně pravidelně pečuje o pořádek a čistotu, prostírá stůl, dodržuje pravidla společenského chování žák samostatně připraví zeleninový nebo ovocný salát, ukrojí a namaže chléb, který upekl

Člověk a jeho svět	5. ročník	
Výchovné a vzdělávací strategie	• Kompetence k učení • Kompetence k řešení problémů • Kompetence komunikativní • Kompetence sociální a personální • Kompetence občanské • Kompetence pracovní	
Učivo	ŠVP výstupy	
škola- bezpečná cesta do školy, riziková místa a situace	žák uvede příklady rizikových míst a situací v oblasti školy a jejího okolí včetně návrhu možných řešení	
okolní krajina /místní oblast, region/ -zemský povrch a jeho tvary, vodstvo, orientační body a linie, světové strany	žák pracuje s mapou ČR, popíše zemský povrch a jeho tvar, vyhledá příklady hlavních vodních a surovinových zdrojů, uvede příklad jejich průmyslového zpracování	
mapy obecně zeměpisné a tematické- obsah, grafika, vysvětlivky	žák pracuje s mapou, určí světové strany, dokáže se zorientovat v rejstříku vysvětlivek	
Evropa a svět- kontinenty, evropské státy, EU, cestování	žák vyjmenuje kontinenty uvede příklady evropských států a některá hlavní města	
regiony ČR- Praha a vybrané oblasti ČR, surovinové zdroje, výroba, služby a obchod	žák pracuje s mapou ČR, popíše zemský povrch a jeho tvar, vyhledá příklady hlavních vodních a surovinových zdrojů, uvede příklad jejich průmyslového zpracování	
naše vlast- domov, krajina, národ, základy státního zřízení a politického systému ČR, státní správa a samospráva, státní symboly, státní svátky, armáda ČR	žák rozlišuje hlavní orgány státní moci a některé jejich zástupce, symboly našeho státu a jejich význam uvede některé státní svátky a stručně objasní jejich důvody	
soužití lidí- komunikace, principy demokracie, obchod, firmy, zájmové spolky, politické strany, církve, pomoc nemocným, sociálně slabým, společný " evropský dům"	žák rozlišuje různá státní uspořádání žák si je vědom výhod demokratického uspořádání státu a jeho historického kontextu žák používá peníze k nákupům žák rozumí nebezpečí zadlužení	

Člověk a jeho svět	5. ročník	
chování lidí - vlastnosti lidí, etické zásady, zvládání vlastní emocionality, biologické a psychické změny v dospívání, partnerské vztahy, rizikové chování, předcházení konfliktům		žák aktivně vstupuje do vztahu s vrstevníky, dokáže rozlišit jejich nabídky k aktivitě a adekvátně na ně reaguje, uplatňuje ohleduplné a společenské chování k druhému pohlaví, vysvětlí své chování, v případě potřeby se dokáže omluvit či vyjádřit lítost
regionální památky, lidé a obory zkoumající minulost		žák uvede příklad regionální památky a oboru zkoumajícího minulost, navštíví místní muzeum
vesmír a Země-sluneční soustava		žák uvede příčinu střídání dne a noci, střádání ročních období
rostliny, houby, -znaky života, životní potřeby a projevy, průběh a způsob života, výživa, stavba těla u některých nejznámějších druhů, význam v přírodě a pro člověka		žák rozpozná naše nejznámější jedlé a jedovaté houby, pracuje s atlasem hub řídí se zásadami sběru hub žák vysvětlí způsob výživy hub a zařadí je do ekosystému žák uvede základní stavbu těla rostlin a hub žák zachytí kresbou či malbou stavbu orgánů rostlin a hub
ochrana přírody- likvidace odpadů, živelní pohromy a ekologické katastrofy		žák vysvětlí způsob výživy hub a zařadí je do ekosystému uvede příklady nebezpečných situací v přírodě / led na řece, požár, povodeň, bouřka /a vyhodnotí možná rizika
právo a spravedlnost- protiprávní jednání a korupce, právní ochrana občanů a majetku včetně nároku na reklamaci, soukromého vlastnictví, duševních hodnot		rozpozná protiprávní jednání
kultura- kulturní instituce, masová kultura a subkultura		žák uvede příklad kulturní instituce, masové kultury a subkultury dokáže vyprávět o volnočasových aktivitách, orientuje se v rozvrhu hodin, je si vědom důležitosti odpočinku pro své zdraví
návykové látky, závislosti, automaty, počítače, el. media		žák účinně odmítne podání návykové látky v modelové situaci
Historické prameny, historický čas a prostor		uvede příklady zdrojů informací minulosti - orientuje se na časové ose
Nejstarší starověké civilizace Indie, Persie, Mezopotámie, Egypt		uvede příklady nejznámějších památek
Společenské skupiny ve starověkých kulturách		- rozliší souvislosti mezi přírodními podmínkami a vznikem prvních zemědělských civilizací
Formy vlastnictví ve starověkých kulturách		- rozliší souvislosti mezi přírodními podmínkami a vznikem prvních zemědělských civilizací
Antické Řecko, řecko-perské války, Perikles, Alexandr Veliký, Makedonská říše, řecká mytologie		uvede příklady nejznámějších památek charakterizuje řecké dějiny od dob Homéra až k setkání řecké kultury s kulturou orientální v době Alexandrových tažení charakterizuje protiklad Sparty a Athén
Průřezová témata, přesahy, souvislosti		
OSOBNOSTNÍ A SOCIÁLNÍ VÝCHOVA - Komunikace		
OSOBNOSTNÍ A SOCIÁLNÍ VÝCHOVA - Mezilidské vztahy		
OSOBNOSTNÍ A SOCIÁLNÍ VÝCHOVA - Poznávání lidí		
OSOBNOSTNÍ A SOCIÁLNÍ VÝCHOVA - Rozvoj schopností poznávání		
OSOBNOSTNÍ A SOCIÁLNÍ VÝCHOVA - Psychohygiena		

Člověk a jeho svět	5. ročník	
		OSOBNOSTNÍ A SOCIÁLNÍ VÝCHOVA - Hodnoty, postoje, praktická etika
		VÝCHOVA DEMOKRATICKÉHO OBČANA - Principy demokracie jako formy vlády a způsobu rozhodování
		VÝCHOVA DEMOKRATICKÉHO OBČANA - Občanská společnost a škola
		VÝCHOVA K MYŠLENÍ V EVROPSKÝCH A GLOBÁLNÍCH SOUVISLOSTECH - Objevujeme Evropu a svět
		VÝCHOVA DEMOKRATICKÉHO OBČANA - Občan, občanská společnost a stát
		VÝCHOVA DEMOKRATICKÉHO OBČANA - Formy participace občanů v politickém životě
		VÝCHOVA K MYŠLENÍ V EVROPSKÝCH A GLOBÁLNÍCH SOUVISLOSTECH - Evropa a svět nás zajímá
		MULTIKULTURNÍ VÝCHOVA - Kulturní difference
		MULTIKULTURNÍ VÝCHOVA - Lidské vztahy
		ENVIRONMENTÁLNÍ VÝCHOVA - Základní podmínky života
		VÝCHOVA K MYŠLENÍ V EVROPSKÝCH A GLOBÁLNÍCH SOUVISLOSTECH - Jsme Evropané
		ENVIRONMENTÁLNÍ VÝCHOVA - Lidské aktivity a problémy životního prostředí
		ENVIRONMENTÁLNÍ VÝCHOVA - Ekosystémy
		ENVIRONMENTÁLNÍ VÝCHOVA - Vztah člověka k prostředí
		MEDIÁLNÍ VÝCHOVA - Fungování a vliv médií ve společnosti
		MEDIÁLNÍ VÝCHOVA - Interpretace vztahu mediálních sdělení a reality
		MULTIKULTURNÍ VÝCHOVA - Princip sociálního smíru a solidarity

Dějepis

Počet vyučovacích hodin za týden									Celkem
1. ročník	2. ročník	3. ročník	4. ročník	5. ročník	6. ročník	7. ročník	8. ročník	9. ročník	
0	0	0	0	0	2	2	2	2	8
					Povinný	Povinný	Povinný	Povinný	

Název předmětu	Dějepis
Oblast	Člověk a společnost
Charakteristika předmětu	Vyučovací předmět dějepis ve vzdělávací oblasti Člověk a společnost navazuje na některé tematické obsahy v prvostupňové oblasti Člověk a jeho svět a na druhém stupni je dále rozvádí. Žák tak prochází v různých souvislostech a formách celými dějinami lidstva od pravěku až do současnosti. Prostřednictvím vlastivědné výuky se dříve seznámil s krajinou a dějinami té oblasti, v níž žije, čímž se v něm probudil první představy o historickém vývoji. Teprve potom přichází výuka dějepisu a pohled dítěte se časově i prostorově rozšiřuje. Vyučování dějepisu sleduje průběh vývoje lidstva od mytického, předdějinného kulturního stupně až k rozvoji hmotné kultury a jejich projevů v obecně kulturním, náboženském, sociálním, politickém a ekologickém ohledu. Výuka dějepisu má za úkol zprostředkovat žákovi obrazy a ideje o dějinných souvislostech vývoje lidstva. Žák si má v průběhu výuky uvědomit a prožít, že lidská existence spočívá v neustálém vývoji, že pojem člověka v sobě pojímá pestrost a různorodost kulturních vývojových stupňů lidstva a rozmanitost národů účastnících se dějinných procesů. Učitel by měl největší důraz klást na to, aby byla vyučovací látka zaměřena kulturně-historicky. Z toho vyplývá, že v centru pozornosti stojí život člověka, jeho postoj ke světu, způsob práce či vynálezy, které proměnily tvář země a život lidí. Metoda vyučování je v 6. ročníku shodná s metodami a postupy používanými v 5. ročníku. Dějepis má zde především podobu vypravovaného příběhu a zahrnuje období až do konce středověku. Dominují zde biografické popisy, které by však měly mít kulturně-historickou a antropologickou hodnotu. V 7. a 8. ročníku se zájem žáka zaměřuje na realisticko-technické poznávání a chápání dějin novověku. Výuka v 8. ročníku by se měla zaměřit především na sledování vývoje techniky od klasické průmyslové revoluce až do současnosti, žáci na tomto tématu mohou dobře sledovat kauzální vztahy příčina-následek a také si uvědomovat vliv techniky na svůj vlastní život. Dějepis 9. ročníku se pak zaměřuje především na téma ideálů a jejich uskutečňování v konkrétních dějinných situacích. To zahrnuje i téma zneužití myšlenek, ať už ve francouzské revoluci, nebo v totalitních systémech dvacátého století. Výuka dějepisu je v každém ročníku pojímána ve smyslu civilizačního vývoje jako celku. Vybrané historické jevy z oblasti technického, hospodářského, sociálního, ideového či politického vývoje je třeba pojímat jako symptomy a projevy daného období a zasadit je do kontextu a do souvislosti celého civilizačního vývoje. Postupně dochází k přechodu od obrazného a vyprávěného líčení dějin ke kauzálně-racionálnímu pojetí a posléze k uchopování širších ideových dějinných souvislostí, což odpovídá vývojovým podmínkám žáka. Jedním z cílů waldorfského vyučování je probírání látky v širších souvislostech, napříč jednotlivými předměty. Z tohoto důvodu jsou, zvláště u probírání moderních dějin v 8. a 9. třídě, do dějepisné výuky zapojena některá důležitá témata z okruhu Výchova k občanství.
Obsahové, časové a organizační vymezení předmětu (specifické informace o předmětu důležité pro jeho	Předmět dějepis je vyučován od 6. do 9. ročníku, a to vždy ve dvou epochách v každém ročníku. Škola nemá odbornou učebnu dějepisu, předmět se vyučuje v kmenové třídě daného ročníku.

Název předmětu	Dějepis
realizaci)	
Integrace předmětů	• Dějepis • Výchova k občanství
Výchovné a vzdělávací strategie: společné postupy uplatňované na úrovni předmětu, jimiž učitelé cíleně utvářejí a rozvíjejí klíčové kompetence žáků	Kompetence k učení: - podporujeme užákůtouhu chtít se naučit - vedeme žáky k aktivnímu získávání informací - vedeme žáky k sebehodnocení - vedeme žáky k samostatnosti a tvořivosti Kompetence k řešení problémů: - vedeme žáky k diskuzi o problémech, k obhajobě svých řešení, k nahlížení z více úhlů aporovnávání různých názorů a přístupů - vedeme žáky ke spolupráci ve dvojicích či skupinách Kompetence komunikativní: - vedeme žáky ke vhodné komunikaci se spolužáky a s učiteli - učíme žáky obhajovat a argumentovat vhodnou formou svůj vlastní názor a zároveň poslouchat názor jiných Kompetence sociální a personální: - během vzdělávání používáme skupinovou práci žáků, vzájemnou pomoc při učení - sociální kompetence posilujeme na praktických cvičeních a úkolech - usilujeme o to, aby žáci prokázali schopnost střídat role ve skupině Kompetence občanské: - vedeme k respektování přesvědčení druhých lidí, ke schopnosti vcítit se do situací ostatních lidí, k odmítání útlatku a hrubého zacházení - vedeme k pochopení základních principů, na nichž spočívají zákony a společenské normy - vedeme k respektu a ochraně našich tradi a kulturního i historického dědictví Kompetence pracovní: - vedeme žáky k dodržování vymezených pravidel a plnění svých povinností a závazků - vedeme žáky k tomu, aby se sami učili pracovat na rozvoji vlastních dovedností

Dějepis	6. ročník	
Výchovné a vzdělávací strategie	• Kompetence k učení • Kompetence k řešení problémů • Kompetence komunikativní • Kompetence sociální a personální • Kompetence občanské • Kompetence pracovní	
Učivo		ŠVP výstupy
význam zkoumání dějin, získávání informací o dějinách; historické prameny		uvede na konkrétní události obecných dějin její dopad na současnost

Dějepis	6. ročník	
		popíše na konkrétní dějinné události její dopad na současnost
		uvede příklady zdrojů informací o minulosti
		pojmenuje významné instituce, kde se shromažďují informace o minulosti
historický čas a prostor		orientuje se na časové ose
		lokalizuje místo významné dějinné události v současném světě
		chronologicky seřadí klíčové události českých a světových dějin
člověk a lidská společnost v pravěku		charakterizuje život pravěkých sběračů a lovců, jejich materiální a duchovní kulturu
		objasní význam zemědělství, dobytkařství a zpracování kovů pro lidskou společnost
		uvede příklady archeologických kultur na našem území
nejstarší starověké civilizace a jejich kulturní odkaz (Indie, Persie, Mezopotámie, Egypt)		rozpozná souvislost mezi přírodními podmínkami a vznikem prvních velkých zemědělských civilizací
		uvede nejvýznamnější typy památek, které se staly součástí světového kulturního dědictví
		porovná formy vlády a postavení společenských skupin v jednotlivých státech
antické Řecko (řecko-perské války, Perikles, Alexandr Veliký, řecká mytologie)		demonstruje na konkrétních příkladech přínos antické kultury a uvede osobnosti antiky důležité pro evropskou civilizaci
		porovná formy vlády a postavení společenských skupin v jednotlivých státech
		vysvětlí podstatu antické demokracie
		na příkladu starověkého Řecka a Říma objasní výhody demokratického způsobu řízení státu pro každodenní život občanů
		na příkladu antických států vyloží smysl voleb do zastupitelstev a uvede příklady, jak mohou výsledky voleb ovlivňovat každodenní život občanů
antický Řím (založení Říma, republika, vybrané významné postavy, císařství, římská kultura a právo)		demonstruje na konkrétních příkladech přínos antické kultury a uvede osobnosti antiky důležité pro evropskou civilizaci
		porovná formy vlády a postavení společenských skupin v jednotlivých státech
		vysvětlí podstatu antické demokracie
		na příkladu starověkého Řecka a Říma objasní výhody demokratického způsobu řízení státu pro každodenní život občanů
		na příkladu antických států vyloží smysl voleb do zastupitelstev a uvede příklady, jak mohou výsledky voleb ovlivňovat každodenní život občanů
antické památky		vyjmenuje příklady nejvýznamnějších antických památek
vznik a šíření křesťanství		charakterizuje zrod křesťanství a jeho souvislost s judaismem a antikou
rozpad římské říše		popíše podstatnou změnu evropské situace, která nastala v důsledku příchodu nových etnik, christianizace a vzniku států
střední Evropa a její styky s antickým Středomořím		popíše podstatnou změnu evropské situace, která nastala v důsledku příchodu nových etnik, christianizace a vzniku států
stěhování národů		popíše podstatnou změnu evropské situace, která nastala v důsledku příchodu nových

Dějepis	6. ročník	
		etnik, christianizace a vzniku států na příkladu dobytí Říma kmenem Vandalů zdůvodní nepřijatelnost vandalského chování a aktivně proti němu vystupuje
Evropa po stěhování národů: utváření států ve východoevropském a západoevropském kulturním okruhu a jejich specifický vývoj		porovná základní rysy západoevropské, byzantsko-slovanské a islámské kulturní oblasti
islám a islámské říše ovlivňující Evropu (Arabové, Turci)		porovná základní rysy západoevropské, byzantsko-slovanské a islámské kulturní oblasti
Francká říše		porovná základní rysy západoevropské, byzantsko-slovanské a islámské kulturní oblasti
Velká Morava a český stát, jejich vnitřní vývoj a postavení v Evropě		charakterizuje postavení Velkomoravské říše v evropských souvislostech charakterizuje postavení českého státu v evropských souvislostech v 10. století
Cyril a Metoděj, šíření křesťanství		objasní okolnosti a význam cyrilometodějské misie
struktura středověké společnosti, funkce jednotlivých vrstev		charakterizuje vlastními slovy středověkou společnost ilustruje postavení jednotlivých vrstev středověké společnosti
křesťanství, papežství, císařství, křížové výpravy		vymezí úlohu křesťanství a víry v životě středověkého člověka popíše konflikty mezi světskou a církevní mocí popíše vztah křesťanství ke kacířství a jiným věroukám
kultura středověké společnosti – románské a gotické umění a vzdělanost		uvede příklady románské a gotické kultury popíše význam středověké vzdělanosti pro další rozvoj evropské kultury
české země ve vrcholném středověku (poslední Přemyslovci, země za Karla IV.)		popíše postavení českého státu za vlády posledních Přemyslovců a Karla IV.
Průřezová témata, přesahy, souvislosti		
OSOBNOSTNÍ A SOCIÁLNÍ VÝCHOVA - Kreativita		
vedeme žáky k hledání otázek k probíraným tématům		
OSOBNOSTNÍ A SOCIÁLNÍ VÝCHOVA - Rozvoj schopností poznávání		
vedeme žáky k rozvoji schopnosti pozornosti, soustředění a zapamatování při vyprávění a následném zápisu		
OSOBNOSTNÍ A SOCIÁLNÍ VÝCHOVA - Sebepoznání a sebepojetí		
podporujeme žáky v sebepoznání v konfrontaci s probíranými historickými osobnostmi		
OSOBNOSTNÍ A SOCIÁLNÍ VÝCHOVA - Komunikace		
vedeme žáky k náležitému sdělování vlastních názorů		
OSOBNOSTNÍ A SOCIÁLNÍ VÝCHOVA - Mezilidské vztahy		
vedeme žáky k respektu k názorům druhých lidí		
OSOBNOSTNÍ A SOCIÁLNÍ VÝCHOVA - Hodnoty, postoje, praktická etika		
vedeme žáky k vnímání hodnot probíraných historických osobností a k přemýšlení nad možnostmi jejich uplatnění v současném světě		
OSOBNOSTNÍ A SOCIÁLNÍ VÝCHOVA - Kooperace a kompetice		
vedeme žáky ke kooperaci při skupinové práci		
VÝCHOVA K MYŠLENÍ V EVROPSKÝCH A GLOBÁLNÍCH SOUVISLOSTECH - Evropa a svět nás zajímá		
vedeme žáky k poznávání jiných kultur		
VÝCHOVA DEMOKRATICKÉHO OBČANA - Principy demokracie jako formy vlády a způsobu rozhodování		

Dějepis	6. ročník	
vedeme žáky k uvědomění si principů demokracie		
VÝCHOVA K MYŠLENÍ V EVROPSKÝCH A GLOBÁLNÍCH SOUVISLOSTECH - Objevujeme Evropu a svět		
vedeme žáky k poznávání kořenů evropské civilizace		

Dějepis	7. ročník	
Výchovné a vzdělávací strategie	- Kompetence k učení - Kompetence k řešení problémů - Kompetence komunikativní - Kompetence sociální a personální - Kompetence občanské - Kompetence pracovní	
Učivo		ŠVP výstupy
Zeměpisné objevy (příčiny, vývoj, hlavní osobnosti, sociální a hospodářské důsledky)		uvede období a příčiny zámořských objevů popíše přehledně průběh zámořských objevů uvede politické, hospodářské, společenské a kulturní důsledky zámořských objevů pro Evropu a svět
Vynálezy a objevy (knihtisk, chronometr)		uvede na příkladech významné osobnosti spojené s vědeckými objevy té doby
Jan Hus – význam jeho osobnosti		vysvětlí příčiny snah reformovat katolickou církev popíše postoj církve k reformním snahám vyjmenuje zájmové oblasti působení mistra Jana Husa
Husitství		jmenuje hlavní body programu husitského hnutí uvede nejvýznamnější události husitského hnutí popíše, jak byl vnímán mistr Jan Hus a husitské tradice v našich dějinách
renesance a humanismus		charakterizuje pojmy renesance a humanismus ve vztahu k antice objasní rozdíly mezi středověkem a renesancí uvede na příkladech významné osobnosti spojené s renesanční a humanistickou kulturou
České země v 2. polovině 15. století a v 16. století, rudolfínská doba		popíše politické a hospodářské poměry v českém státě na přelomu 15. a 16. století popíše náboženské poměry českých zemí v 16. století a na počátku 17. století vysvětlí postavení českých zemí v habsburské monarchii od 16. století
Jednota bratrská, J. A. Komenský		popíše, co to byla Jednota bratrská charakterizuje přínos J. A. Komenského pro české a evropské dějiny
Reformace, protireformace, české stavovské povstání		uvede příčiny českého stavovského povstání, jeho průběh, výsledky a důsledky pro další vývoj českého státu
třicetiletá válka		vyjmenuje příčiny třicetileté války

Dějepis	7. ročník	
		popíše hlavní události třicetileté války
		popíše politické, hospodářské, společenské a kulturní důsledky třicetileté války v evropském a světovém kontextu
renesanční a barokní kultura		uvede příklady kulturních stylů v 16.–18. století v Evropě a v českých zemích
		ukáže na příkladech jejich podstatné znaky a zařadí je
Průřezová témata, přesahy, souvislosti		
OSOBNOSTNÍ A SOCIÁLNÍ VÝCHOVA - Hodnoty, postoje, praktická etika		
vedeme žáky k vnímání hodnot probíraných historických osobností a k přemýšlení nad možnostmi jejich uplatnění v současném světě		
OSOBNOSTNÍ A SOCIÁLNÍ VÝCHOVA - Komunikace		
vedeme žáky k náležitému sdělování vlastních názorů		
OSOBNOSTNÍ A SOCIÁLNÍ VÝCHOVA - Kooperace a kompetice		
vedeme žáky ke kooperaci při skupinové práci		
OSOBNOSTNÍ A SOCIÁLNÍ VÝCHOVA - Kreativita		
vedeme žáky k hledání otázek k probíraným tématům		
OSOBNOSTNÍ A SOCIÁLNÍ VÝCHOVA - Mezilidské vztahy		
vedeme žáky k respektu k názorům druhých lidí		
OSOBNOSTNÍ A SOCIÁLNÍ VÝCHOVA - Rozvoj schopností poznávání		
vedeme žáky k rozvoji schopnosti pozornosti, soustředění a zapamatování při vyprávění a následném zápisu		
OSOBNOSTNÍ A SOCIÁLNÍ VÝCHOVA - Sebepoznání a sebepojetí		
podporujeme žáky v sebepoznání v konfrontaci s probíranými historickými osobnostmi		
VÝCHOVA K MYŠLENÍ V EVROPSKÝCH A GLOBÁLNÍCH SOUVISLOSTECH - Evropa a svět nás zajímá		
vedeme žáky k poznávání historie a tradic evropských zemí		
VÝCHOVA K MYŠLENÍ V EVROPSKÝCH A GLOBÁLNÍCH SOUVISLOSTECH - Objevujeme Evropu a svět		
vedeme žáky k poznávání kořenů evropské civilizace		

Dějepis	8. ročník	
Výchovné a vzdělávací strategie	- Kompetence k učení - Kompetence k řešení problémů - Kompetence komunikativní - Kompetence sociální a personální - Kompetence občanské - Kompetence pracovní	
Učivo	ŠVP výstupy	
hospodářství v době před průmyslovou revolucí	charakterizuje hospodářství v době před průmyslovou revolucí	

Dějepis	8. ročník	
vznik a průběh průmyslové revoluce		popíše vznik a průběh průmyslové revoluce
vynálezy (parní stroj, spřádací stroj, výroba železa a oceli), rozvoj dopravy a různých odvětví průmyslu		uvede nejdůležitější vynálezy popíše jejich vliv na vývoj průmyslové revoluce
sociální následky, vznik sociální otázky, pokusy o řešení sociální otázky		popíše sociální následky vynálezů charakterizuje sociální poměry dělnictva v 19. století vyjmenuje některé pokusy o řešení sociální otázky a emancipaci dělnictva
Postavení ženy v 19. století, ženská emancipace		charakterizuje postavení žen v 19. století a jejich emancipační úsilí
konflikty mezi velmocemi, kolonialismus		vysvětlí rozdílné tempo modernizace a prohloubení nerovnoměrnosti vývoje jednotlivých částí Evropy a světa popíše důsledky, ke kterým tato nerovnoměrnost vedla charakterizuje soupeření mezi velmocemi a vymezí význam kolonií
využití techniky v první a druhé světové válce, jejich politické, sociální a kulturní důsledky		pojmenuje hlavní mocenské bloky a státy, které proti sobě stály v první a ve druhé světové válce popíše příčiny, průběh a důsledky první a druhé světové války uvede příklady zneužití vynálezů a objevů ve válkách
věda, technika a vzdělání jako faktory vývoje		uvede nejdůležitější vědecké a technické inovace 2. pol. 20. stol. a počátku 21. stol.
problémy současnosti (spojené s technikou)		popíše pozitivní i negativní vliv těchto inovací na moderní společnost uvede některé globální problémy současnosti související s použitím technik, vyjádří na ně svůj osobní názor a popíše jejich hlavní příčiny i možné důsledky pro život lidstva
Průřezová témata, přesahy, souvislosti		
OSOBNOSTNÍ A SOCIÁLNÍ VÝCHOVA - Hodnoty, postoje, praktická etika		
vedeme žáky k vnímání hodnot probíraných historických osobností a k přemýšlení nad možnostmi jejich uplatnění v současném světě		
OSOBNOSTNÍ A SOCIÁLNÍ VÝCHOVA - Komunikace		
vedeme žáky k náležitému sdělování vlastních názorů		
OSOBNOSTNÍ A SOCIÁLNÍ VÝCHOVA - Kooperace a kompetice		
vedeme žáky ke kooperaci při skupinové práci		
OSOBNOSTNÍ A SOCIÁLNÍ VÝCHOVA - Kreativita		
vedeme žáky k hledání otázek k probíraným tématům		
OSOBNOSTNÍ A SOCIÁLNÍ VÝCHOVA - Mezilidské vztahy		
vedeme žáky k respektu k názorům druhých lidí		
OSOBNOSTNÍ A SOCIÁLNÍ VÝCHOVA - Rozvoj schopností poznávání		
vedeme žáky k rozvoji schopnosti pozornosti, soustředění a zapamatování při vyprávění a následném zápisu		
OSOBNOSTNÍ A SOCIÁLNÍ VÝCHOVA - Sebepoznání a sebepojetí		
podporujeme žáky v sebepoznání v konfrontaci s probíranými historickými osobnostmi		
VÝCHOVA K MYŠLENÍ V EVROPSKÝCH A GLOBÁLNÍCH SOUVISLOSTECH - Evropa a svět nás zajímá		
vedeme žáky k poznávání historie a tradic evropských zemí		

Dějepis	8. ročník	
VÝCHOVA K MYŠLENÍ V EVROPSKÝCH A GLOBÁLNÍCH SOUVISLOSTECH - Objevujeme Evropu a svět		
vedeme žáky k poznávání kořenů evropské civilizace		
ENVIRONMENTÁLNÍ VÝCHOVA - Lidské aktivity a problémy životního prostředí		
na příkladu průmyslové revoluce vedeme žáky k uvědomování si pozitivních i negativních důsledků lidské činnosti na životní prostředí		
MULTIKULTURNÍ VÝCHOVA - Princip sociálního smíru a solidarity		
vedeme žáky k přemýšlení o zásadách sociálního smíru na příkladu dělnické otázky v 19. stol.		

Dějepis	9. ročník	
Výchovné a vzdělávací strategie	- Kompetence k učení - Kompetence k řešení problémů - Kompetence komunikativní - Kompetence sociální a personální - Kompetence občanské - Kompetence pracovní	
Učivo		ŠVP výstupy
ideály v dějinách		uvede příklad osobností, které se v průběhu dějin snažily o uskutečnění velkých ideálů lidstva
vznik USA		charakterizuje ideály, které stály za vznikem USA popíše problematiku body, které zůstaly po vzniku USA nedořešeny (otroctví, vztah k indiánům) uvede do souvislosti události Francouzské revoluce a války za nezávislost v britských koloniích v Severní Americe
osvícenství, absolutismus		vysvětlí podstatu absolutismu, osvícenství uvede jejich konkrétní příklady v evropských a světových dějinách
Velká francouzská revoluce a napoleonské období		popíše období Francouzské revoluce a změny, které přinesla vysvětlí podstatu konstituční monarchie a parlamentarismu popíše úskalí prosazování ideálů v revoluci (např. na příkladu M. Robespiera) stručně popíše průběh napoleonských válek na příkladu francouzské revoluce objasní význam právní úpravy důležitých vztahů – vlastnictví, pracovní poměr, manželství na příkladu francouzských revolucionářů posoudí vliv osobních vlastností na dosahování individuálních i společných cílů, objasní význam vůle při dosahování cílů a překonávání překážek
národní hnutí velkých a malých národů; utváření novodobého českého národa		uvede změny v Evropě po napoleonských válkách
revoluce 19. století jako prostředek řešení politických, sociálních a národnostních		uvede požadavky formulované ve vybraných evropských revolucích

Dějepis	9. ročník	
problémů		porovná jednotlivé fáze utváření novodobého českého národa v souvislosti s národními hnutími vybraných evropských národů
politické proudy (konzervativismus, liberalismus, demokratismus, socialismus), ústava, politické strany, občanská práva		na vybraných příkladech demonstruje základní politické proudy
nové politické uspořádání Evropy a úloha USA ve světě; vznik Československa, jeho hospodářsko-politický vývoj, sociální a národnostní problémy		rozpozná klady a nedostatky demokratických systémů zhodnotí postavení Československa v evropských souvislostech a jeho vnitřní sociální, politické, hospodářské a kulturní prostředí
mezinárodněpolitická a hospodářská situace ve 20. a 30. letech; totalitní systémy – komunismus, fašismus, nacismus – důsledky pro Československo a svět		rozliší společné základní znaky totalitních režimů – komunismu, fašismu a nacismu na příkladech vysvětlí příčiny vzniku totalitních politických systémů ukáže na konkrétních příkladech důsledky existence těchto systémů vyjmenuje zločiny proti lidskosti jmenovaných systémů na příkladech vyloží antisemitismus, rasismus a jejich nepřijatelnost z hlediska lidských práv zhodnotí postavení Československa v evropských souvislostech a jeho vnitřní sociální, politické, hospodářské a kulturní prostředí rozlišuje projevy vlastenectví od projevů nacionalismu kriticky přistupuje k mediálním informacím, vyjádří svůj postoj k působení propagandy a reklamy na veřejné mínění a chování lidí rozpoznává netolerantní, rasistické, xenofobní a extremistické projevy v chování lidí a zaujímá aktivní postoj proti všem projevům lidské nesnášenlivosti
druhá světová válka, holokaust; situace v našich zemích, domácí a zahraniční odboj; politické, mocenské a ekonomické důsledky války		zhodnotí postavení Československa v evropských souvislostech a jeho vnitřní sociální, politické, hospodářské a kulturní prostředí
studená válka, rozdělení světa do vojenských bloků reprezentovaných supervelmocemi; politické, hospodářské, sociální a ideologické soupeření		vysvětlí příčiny a důsledky vzniku bipolárního světa uvede příklady střetávání obou bloků vysvětlí a na příkladech doloží mocenské a politické důvody euroatlantické hospodářské a vojenské spolupráce
rozpad koloniálního systému, mimoevropský svět		posoudí postavení rozvojových zemí
vnitřní situace v zemích východního bloku (na vybraných příkladech srovnání s charakteristikou západních zemí)		srovná situaci v zemích východního a západního bloku
vývoj Československa od roku 1945 do roku 1989, vznik České republiky		zhodnotí postavení Československa v evropských souvislostech a jeho vnitřní sociální, politické, hospodářské a kulturní prostředí na příkladu roku 1989 objasní výhody demokratického způsobu řízení státu pro každodenní život občanů vyloží smysl voleb do zastupitelstev v demokratických státech a uvede příklady, jak mohou výsledky voleb ovlivňovat každodenní život občanů posoudí význam ochrany lidských práv a svobod, rozumí povinnostem občana při zajišťování obrany státu

Dějepis	9. ročník	
současný svět		uvede příklady politických, hospodářských, společenských a environmentálních problémů současného světa na globální, kontinentální a regionální úrovni
		popíše vliv začlenění ČR do EU na každodenní život občanů, uvede příklady práv občanů ČR v rámci EU i možných způsobů jejich uplatňování
		uvede některé významné mezinárodní organizace a společenství, k nimž má vztah ČR, posoudí jejich význam ve světovém dění a popíše výhody spolupráce mezi státy, včetně zajišťování obrany státu a účasti v zahraničních misích
		uvede příklady mezinárodního terorismu a zaujme vlastní postoj ke způsobům jeho potírání, objasní roli ozbrojených sil ČR při zajišťování obrany státu a při řešení krizí nevojenského charakteru
Průřezová témata, přesahy, souvislosti		
OSOBNOSTNÍ A SOCIÁLNÍ VÝCHOVA - Hodnoty, postoje, praktická etika		
vedeme žáky k vnímání hodnot probíraných historických osobností a k přemýšlení nad možnostmi jejich uplatnění v současném světě		
OSOBNOSTNÍ A SOCIÁLNÍ VÝCHOVA - Komunikace		
vedeme žáky k náležitému sdělování vlastních názorů		
OSOBNOSTNÍ A SOCIÁLNÍ VÝCHOVA - Kooperace a kompetice		
vedeme žáky ke kooperaci při skupinové práci		
OSOBNOSTNÍ A SOCIÁLNÍ VÝCHOVA - Kreativita		
vedeme žáky k hledání otázek k probíraným tématům		
OSOBNOSTNÍ A SOCIÁLNÍ VÝCHOVA - Mezilidské vztahy		
vedeme žáky k respektu k názorům druhých lidí		
OSOBNOSTNÍ A SOCIÁLNÍ VÝCHOVA - Rozvoj schopností poznávání		
vedeme žáky k rozvoji schopnosti pozornosti, soustředění a zapamatování při vyprávění a následném zápisu		
OSOBNOSTNÍ A SOCIÁLNÍ VÝCHOVA - Sebepoznání a sebepojetí		
podporujeme žáky v sebepoznání v konfrontaci s probíranými historickými osobnostmi		
VÝCHOVA K MYŠLENÍ V EVROPSKÝCH A GLOBÁLNÍCH SOUVISLOSTECH - Evropa a svět nás zajímá		
vedeme žáky k poznávání historie a tradic evropských zemí		
VÝCHOVA K MYŠLENÍ V EVROPSKÝCH A GLOBÁLNÍCH SOUVISLOSTECH - Objevujeme Evropu a svět		
vedeme žáky k poznávání nedávných událostí, které formují současnou evropskou civilizaci		
MEDIÁLNÍ VÝCHOVA - Interpretace vztahu mediálních sdělení a reality		
na vybraných příkladech interpretujeme vztah mediálního sdělení a reality		
VÝCHOVA DEMOKRATICKÉHO OBČANA - Principy demokracie jako formy vlády a způsobu rozhodování		
vedeme žáky k uvědomění si principů demokracie		
MEDIÁLNÍ VÝCHOVA - Kritické čtení a vnímání mediálních sdělení		
na příkladu plakátů z 1. sv. války a totalitních režimů učíme žáky vnímat a interpretovat mediální sdělení		
VÝCHOVA DEMOKRATICKÉHO OBČANA - Občan, občanská společnost a stát		

Dějepis	9. ročník	
vedeme žáky k uvědomění si důležitosti aktivní participace občana na politice		
VÝCHOVA DEMOKRATICKÉHO OBČANA - Formy participace občanů v politickém životě		
na příkladech z 20. století ukazujeme rozličné volební systém, vedeme žáky k uvědomění důležitosti demokratických voleb		
MEDIÁLNÍ VÝCHOVA - Vnímání autora mediálních sdělení		
vedeme žáky k hledání pohnutek, které má autor mediálního sdělení		
MEDIÁLNÍ VÝCHOVA - Fungování a vliv médií ve společnosti		
na příkladu propagandy z 1. a 2. sv. války vedeme žáky k uvědomění si vlivu médií		

Zeměpis

Počet vyučovacích hodin za týden									Celkem
1. ročník	2. ročník	3. ročník	4. ročník	5. ročník	6. ročník	7. ročník	8. ročník	9. ročník	
0	0	0	0	0	1	1	1	1	4
					Povinný	Povinný	Povinný	Povinný	

Název předmětu	Zeměpis
Oblast	Člověk a příroda
Charakteristika předmětu	Zeměpis je předmětem s výrazně integrujícím charakterem. Odvíjí se od něho celá řada mezipředmětových vztahů především k dějepisu a přírodovědným předmětům. Provází ostatní předměty v neustálé proměně sledující důsledně vývojové fáze dítěte. Jednotlivosti ostatních předmětů budují ve vzájemném spojení komplexní a barvitý obraz světa. Zeměpis však neslouží pouze k jakémusi zastřešení jiných předmětů, je pro ně také neustálým zdrojem impulsů a podporuje jejich pokrok. Právě na zeměpisu je patrná skutečnost, že v důsledku velké propojenosti jednotlivých předmětů je složité nahlížet je izolovaně. Z toho také vyplývá hlavní cíl výuky zeměpisu. Žák by měl pro sebe objevit, že skutečnost, Země, vesmír, jsou neoddělitelná jednota, do které patří i on, a kterou chce dál poznávat. Z integrujícího charakteru předmětu potom vyplývá, že v jeho skladbě je mnoho témat a okruhů učiva geologie, mineralogie, petrologie, biologie, biogeografie, ekologie, environmentální výchovy, meteorologie a astronomie. Významnou úlohu mají přesahy z dějepisu a občanské nauky. Integrační charakter ovšem neznamená, že vlastní náplň geografie jako vědecké disciplíny je zatlačena do pozadí. Prolínání jiných předmětů pouze odstraňuje izolovanost a popisnost geografie a dává ji vyniknout jako neocenitelnému prostředku pro zkoumání světa. V tomto smyslu jsou charakterizovány i jednotlivé cíle předmětu zeměpis. Výchovné a výukové úsilí učitele směřuje k tomu, aby žáci: - objevili jednotu a krásu světa, získali láskyplnější vztah ke svému okolí, prostředí, lidem kolem sebe - pochopili Zemi jako přírodní prostor s určitými životními rytmy, do nichž je člověk zahrnut, které ale zároveň i mění - poznali postavení Země ve sluneční soustavě a celém vesmíru - poznali jednotlivé sféry Země, jejich utváření působností geologických dějů (abiotické, biotické, lidské) - nahlíželi na geografické jevy, objekty a procesy v jejich komplexnosti a zákonitosti - získali základní znalosti o zeměpisu kontinentů v úzké souvislosti s přírodními podmínkami, osídlením a jeho historií, vývojem a současnou situací v různých sférách společnosti (kultura, hospodářství, politický a právní život ve významných státech) - si uvědomili postavení naší země ve Střední Evropě se všemi aspekty geografickými, přírodními a kulturně-historickými - poznali ČR ve smyslu jejích přírodních, kulturních a hospodářských charakteristik, dokázali poznat odlišnosti jiných zemí a kultur Evropy i světa s jejich přínosem k barvitosti a komplexnosti lidské kultury jako celku - poznali stavbu Země z geologického hlediska, složení zemské kůry (horniny, nerosty) vždy v návaznosti na konkrétní zeměpisnou oblast - uměli pracovat s různými druhy map a znali i historický vývoj mapování zemského povrchu

Název předmětu	Zeměpis
	poznali moderní prostředky používané v geografii (statistické materiály, grafy) a uměli se v nich orientovat V souvislosti s vývojovými fázemi dítěte se v nižších třídách klade důraz na prožitky a teprve s postupem času se přistupuje k tvorbě vědeckých pojmů a zeměpis dostává stále více podobu vědní disciplíny. Úkolem zeměpisného vyučování je doprovázet a podporovat děti v jejich fyzickém, duševním a duchovním vývoji. V průběhu celé výuky se uplatňuje aktivní činnost žáků - kreslení a malování map, profilů, později grafické znázornění, práce s atlasem a statistickými údaji.
Obsahové, časové a organizační vymezení předmětu (specifické informace o předmětu důležité pro jeho realizaci)	
Integrace předmětů	- Zeměpis (Geografie) - Výchova k občanství - Fyzika
Výchovné a vzdělávací strategie: společné postupy uplatňované na úrovni předmětu, jimiž učitelé cíleně utvářejí a rozvíjejí klíčové kompetence žáků	Kompetence k učení: - Vedeme žáky k samostatnému vyhledávání a zařazování informací z různých zdrojů. - Žáky vedeme k sebehodnocení. - Individuálním přístupem k žákům maximalizujeme jejich šanci prožít úspěch. - Podněcujeme kreativitu a fantazii žáků ve vhodných případech při práci s mapou a dalšími pomůckami. - Učíme se vytvářet takové situace, v nichž má žák radost z učení pro samotné učení a pro jeho další přínos. Kompetence k řešení problémů: - Vedeme žáky k samostatnému řešení problémy, aby si dokázali svoje řešení obhájit. - Při výuce motivujeme žáky v co největší míře problémovými úlohami z praktického života. - Děti vedeme k aktivnímu podílu na všech fázích činnosti, na plánování, přípravě, realizaci i hodnocení. Kompetence komunikativní: - Během vzdělávání používáme skupinovou práci žáků, vzájemnou pomoc při učení. - Sociální kompetence vyvozujeme na praktických cvičeních a úkolech. - Žáky vedeme k respektování společně dohodnutých pravidel chování, na jejichž formulaci se sami podílejí. - Učíme je zároveň k odmítavému postoji ke všemu, co narušuje dobré vztahy mezi žáky. - Učíme žáky týmové práci. Kompetence sociální a personální: - Vedeme žáky ke vhodné komunikaci se spolužáky, s učiteli a ostatními dospělými ve škole i mimo školu. - Učíme žáky obhajovat a argumentovat vhodnou formou svůj vlastní názor a zároveň poslouchat názor jiných. - Podporujeme přátelské vztahy ve třídách a mezi třídami. - Začleňujeme metody kooperativního učení a jejich prostřednictvím vedeme děti ke spolupráci při vyučování. Kompetence občanské: - Žáci si společně stanovují pravidla chování. - Vedeme žáky k respektování individuálních rozdílů (národnostní, kulturní). - Při pobytech v přírodě se žáci chovají jako zodpovědné osoby.

Název předmětu	Zeměpis
	Žáky zapojujeme do mezinárodních projektů, kde se prakticky seznamují s kulturou jiných národů.
	Kompetence pracovní: - Vedeme žáky k objektivnímu sebehodnocení a posouzení s reálnými možnostmi při profesní orientaci. - Výuku doplňujeme o praktické exkurze. - Individuálním přístupem a spoluprací s rodiči pomáháme žákům při profesní orientaci.

Zeměpis	6. ročník	
Výchovné a vzdělávací strategie	- Kompetence k učení - Kompetence k řešení problémů - Kompetence komunikativní - Kompetence sociální a personální - Kompetence občanské - Kompetence pracovní	
Učivo		ŠVP výstupy
planeta Země, postavení Země ve vesmíru		9-2-01-1. popíše umístění Země ve sluneční soustavě a ve vesmíru
tvar Země, pohyby Země		9-2-02-1. objasní konkrétní důkaz tvaru planety Země podle určitých jevů nebo podle zjištění pomocí přístrojů
		9-2-02-2. vyjmenuje důsledky sklonu zemské osy na život organismů a lidí
		9-2-02-3. vyjádří vlastními slovy důsledky oběhu Země kolem Slunce, rotace Země kolem osy a pohybů Měsíce
glóbus a mapa		9-1-01 vybere a použije prakticky geografické informace obsažené v učebnicích, školních atlasech, v tištěných a elektronických mapách a v dalších informačních zdrojích
		9-1-02 vysvětlí základní geografické, topografické a kartografické pojmy
časová pásma, datové hranice		9-2-02-3. vyjádří vlastními slovy důsledky oběhu Země kolem Slunce, rotace Země kolem osy a pohybů Měsíce
zemský povrch a jeho tvary		9-1-03 vysvětlí vlastními slovy na příkladech vybrané zákonitosti, souvislosti a podmíněnosti mezi objekty, jevy a procesy v pozorované krajině
		9-2-03-1 přiřadí vybraný přírodní prvek k příslušné složce přírodní sféry
		9-2-03-2 ilustruje na příkladech tvary zemského povrchu
světadíly a oceány, mořské proudy		9-1-03 vysvětlí vlastními slovy na příkladech vybrané zákonitosti, souvislosti a podmíněnosti mezi objekty, jevy a procesy v pozorované krajině
geologický podklad Země (staré x mladé geologické oblasti)		9-2-04-1 rozliší síly, které utvářely a utvářejí zemský povrch
mladá vrásavá pohoří (Himálaje, Andy) x příkopové propadliny (Velká příkopová propadlina)		9-2-04-1 rozliší síly, které utvářely a utvářejí zemský povrch
klimatické poměry, teplotní pásy, geografické a vegetační pásy		9-2-04-2 na mapách určí a ohraničí podnebné pásy
suhozemské biomy - tropické deštné lesy, savany atd.		9-2-04-3 vysvětlí rozdíly hlavních přírodních krajin (biomů) a ilustruje jejich prostorový

Zeměpis	6. ročník	
		výskyt na Zemi
členitost, charakteristika reliéfu, přírodní a klimatické poměry Evropy		9-3-02 vysvětlí svými slovy přírodní a společenské charakteristiky Evropy 9-3-03-1. lokalizuje geografickou polohu a rozlohu Evropy a modelových států (regionů)
vodstvo Evropy		9-3-02 vysvětlí svými slovy přírodní a společenské charakteristiky Evropy
přírodní a hospodářské poměry různých evropských regionů		9-3-01 objasní na příkladech, jak vybrané přírodní a společenské podmínky ovlivňují charakter Evropy 9-3-02 vysvětlí svými slovy přírodní a společenské charakteristiky Evropy 9-3-03-2. porovná vybrané modelové státy (regiony) Evropy podle přírodních, kulturních, společenských, hospodářských a politických hledisek
Průřezová témata, přesahy, souvislosti		
ENVIRONMENTÁLNÍ VÝCHOVA - Ekosystémy		
moře (druhová odlišnost, význam pro biosféru, mořské řasy a kyslík, cyklus oxidu uhličitého) a tropický deštný les (porovnání, druhová rozmanitost, ohrožování, globální význam a význam pro nás)		

Zeměpis	7. ročník	
Výchovné a vzdělávací strategie	- Kompetence k učení - Kompetence k řešení problémů - Kompetence komunikativní - Kompetence sociální a personální - Kompetence občanské - Kompetence pracovní	
Učivo		ŠVP výstupy
Měsíc a jeho fáze, vliv na zemské procesy		9-2-01. porovná vlastnosti planety Země s ostatními planetami z hlediska podmínek pro život na Zemi F-9-7-01-1 vysvětlí, která síla udržuje planety na oběžné dráze kolem Slunce a nedovolí, aby se od Slunce vzdálily; obdobně vysvětlí pohyb měsíců kolem planet F-9-7-01-2 popíše s využitím modelu, proč dochází k zatmění Slunce a zatmění Měsíce F-9-7-01-3 jednoduše vysvětlí (s použitím modelu) podstatu střídání měsíčních fází
Slunce, sluneční čas		9-2-01. porovná vlastnosti planety Země s ostatními planetami z hlediska podmínek pro život na Zemi F-9-7-01-1 vysvětlí, která síla udržuje planety na oběžné dráze kolem Slunce a nedovolí, aby se od Slunce vzdálily; obdobně vysvětlí pohyb měsíců kolem planet F-9-7-01-2 popíše s využitím modelu, proč dochází k zatmění Slunce a zatmění Měsíce
Sluneční soustava, planety, galaxie		9-2-01. porovná vlastnosti planety Země s ostatními planetami z hlediska podmínek pro život na Zemi F-9-7-02 popíše rozdíly mezi hvězdou a planetou

Zeměpis	7. ročník	
oběžné dráhy hvězd, heliocentrické dráhy planet	9-2-01. porovná vlastnosti planety Země s ostatními planetami z hlediska podmínek pro život na Zemi F-9-7-01-1 vysvětlí, která síla udržuje planety na oběžné dráze kolem Slunce a nedovolí, aby se od Slunce vzdálily; obdobně vysvětlí pohyb měsíců kolem planet	
vztah slunečního oběhu a klimatických změn	9-2-01. porovná vlastnosti planety Země s ostatními planetami z hlediska podmínek pro život na Zemi	
významní astronomové	9-2-01. porovná vlastnosti planety Země s ostatními planetami z hlediska podmínek pro život na Zemi	
práce s atlasem a mapou, praktická topografie, zeměpisné souřadnice, měřítko a obsah map	9-1-01 vybere a použije prakticky geografické informace obsažené v učebnicích, školních atlasech, v tištěných a elektronických mapách a v dalších informačních zdrojích 9-1-02 vysvětlí základní geografické, topografické a kartografické pojmy	
přírodní obraz Země - přehled přírodních poměrů, přírodní zvláštnosti	9-1-03 vysvětlí vlastními slovy na příkladech vybrané zákonitosti, souvislosti a podmíněnosti mezi objekty, jevy a procesy v pozorované krajině	
složky životního prostředí	9-1-03 vysvětlí vlastními slovy na příkladech vybrané zákonitosti, souvislosti a podmíněnosti mezi objekty, jevy a procesy v pozorované krajině 9-1-04 používá mentální mapu k vysvětlení lokalizace objektů, jevů a procesů a jejich vzájemných vazeb v prostorovém vnímání vybraného regionu	
krajinná sféra - typy, znaky a funkce různých krajin	9-5-01 vyjmenuje specifické znaky a funkce pozorované krajiny 9-5-02-1. ilustruje na konkrétních příkladech přírodní a kulturní složky a prvky krajiny v místním regionu 9-5-02-3. vyhledá na mapě světa hlavní přírodní krajiny (biomy)	
krajina a životní prostředí z historického i dnešního pohledu člověka v něm a z hlediska jeho možností utvářet budoucnost	9-5-02-2. objasní, jak lidé působí na jednotlivé přírodní složky Země, na rozmanitost přírody (biodiverzitu)	
společenskohospodářské vlivy na krajinu a životní prostředí	9-5-03-1 vysvětlí na příkladech dopady hospodářských aktivit na krajinu	
ochrana přírody a životního prostředí	9-5-03-2 vysvětlí na příkladech principy ochrany přírody a udržitelného života	
pozorování v krajině, exkurze	9-7-01 se orientuje v terénu s pomocí orientačních objektů (body, linie, plochy), plánů a map 9-7-02 lokalizuje objekty v krajině do určitých příslušných kategorií (poloha, vzhled, znaky, funkce) 9-7-03-1 respektuje zásady bezpečného pohybu a pobytu v krajině 9-7-03-2 objasní vhodné chování v různých krizových modelových situacích za mimořádných událostí (živelní pohromy, například povodně, atmosférické poruchy, zemětřesení, sopečné výbuchy, sesuvy půdy, laviny)	
„Starý svět“ - Afrika - různé životní formy v subsaharské a islámské Africe (např. Pygmejové, kočovní pastevci, zemědělci, obyvatelé oáz...)	9-3-01 objasní na příkladech, jak vybrané přírodní a společenské podmínky ovlivňují charakter Afriky a Asie 9-3-02 vysvětlí svými slovy přírodní a společenské charakteristiky Afriky a Asie 9-3-03-1. lokalizuje geografickou polohu a rozlohu Afriky a Asie a modelových států (regionů)	

Zeměpis	7. ročník	
		9-3-03-2. porovná vybrané modelové státy (regiony) Afriky a Asie podle přírodních, kulturních, společenských, hospodářských a politických hledisek
různá náboženství a tradice, schopnosti Afričanů		9-3-01 objasní na příkladech, jak vybrané přírodní a společenské podmínky ovlivňují charakter Afriky a Asie
střet se západním chápáním světa, příklady smysluplného vývoje		9-3-04 vysvětlí na příkladech příčiny společenských změn v Africe a Asii v určitých časových horizontech
„Starý svět“ - Asie - kulturně-zeměpisná polarita jednotlivých rozsáhlých oblastí (buddhismus, hinduismus, islám, jihovýchodní Asie a vodní živel, aglomerace ve východní Asii)		9-3-01 objasní na příkladech, jak vybrané přírodní a společenské podmínky ovlivňují charakter Afriky a Asie
		9-3-02 vysvětlí svými slovy přírodní a společenské charakteristiky Afriky a Asie
		9-3-03-1. lokalizuje geografickou polohu a rozlohu Afriky a Asie a modelových států (regionů)
		9-3-03-2. porovná vybrané modelové státy (regiony) Afriky a Asie podle přírodních, kulturních, společenských, hospodářských a politických hledisek
mění se role asijských národů v moderním světě		9-3-04 vysvětlí na příkladech příčiny společenských změn v Africe a Asii v určitých časových horizontech
přirozené a sociální rozdíly mezi lidmi, rovnost a nerovnost, lidská solidarita, pomoc lidem v nouzi		VO-9-1-06 popíše situace ohrožení a nouze, kdy je potřeba pomáhat druhým, a navrhne konkrétní způsob pomoci
Průřezová témata, přesahy, souvislosti		
ENVIRONMENTÁLNÍ VÝCHOVA - Lidské aktivity a problémy životního prostředí		
zemědělství a životní prostředí, ekologické zemědělství; doprava a životní prostředí (význam a vývoj, energetické zdroje dopravy a její vlivy na prostředí, druhy dopravy a ekologická zátěž, doprava a globalizace); průmysl a životní prostředí (průmyslová revoluce a demografický vývoj, vlivy průmyslu na prostředí, zpracovávané materiály a jejich působení, vliv právních a ekonomických nástrojů na vztahy průmyslu k ochraně životního prostředí, průmysl a udržitelný rozvoj společnosti); odpady a hospodaření s odpady (odpady a příroda, principy a způsoby hospodaření s odpady, druhotné suroviny); ochrana přírody a kulturních památek (význam ochrany přírody a kulturních památek; právní řešení u nás, v EU a ve světě, příklady z okolí, zásada předběžné opatrnosti; ochrana přírody při masových sportovních akcích – zásady MOV): změny v krajině (krajina dříve a dnes, vliv lidských aktivit, jejich reflexe a perspektivy)		
ENVIRONMENTÁLNÍ VÝCHOVA - Vztah člověka k prostředí		
náš životní styl (spotřeba věcí, energie, odpady, způsoby jednání a vlivy na prostředí); aktuální (lokální) ekologický problém (příklad problému, jeho příčina, důsledky, souvislosti, možnosti a způsoby řešení, hodnocení, vlastní názor, jeho zdůvodňování a prezentace); prostředí a zdraví (rozmanitost vlivů prostředí na zdraví, jejich komplexní a synergické působení, možnosti a způsoby ochrany zdraví); nerovnoměrnost života na Zemi (rozdílné podmínky prostředí a rozdílný společenský vývoj na Zemi, příčiny a důsledky zvyšování rozdílů globalizace a principy udržitelnosti rozvoje, příklady jejich uplatňování ve světě, u nás)		
ENVIRONMENTÁLNÍ VÝCHOVA - Ekosystémy		
kulturní krajina (pochopení hlubokého ovlivnění přírody v průběhu vzniku civilizace až po dnešek)		
ENVIRONMENTÁLNÍ VÝCHOVA - Základní podmínky života		
voda (vztahy vlastností vody a života, význam vody pro lidské aktivity, ochrana její čistoty, pitná voda ve světě a u nás, způsoby řešení); Ovzduší (význam pro život na Zemi, ohrožování ovzduší a klimatické změny, propojenost světa, čistota ovzduší u nás); půda (propojenost složek prostředí, zdroj výživy, ohrožení půdy, rekultivace a situace v okolí, změny v potřebě zemědělské půdy, nové funkce zemědělství v krajině; ochrana biologických druhů (důvody ochrany a způsoby ochrany jednotlivých druhů); ekosystémy – biodiverzita (funkce ekosystémů, význam biodiverzity, její úroveň, ohrožování a ochrana ve světě a u nás); Energie (energie a život, vliv energetických zdrojů na společenský rozvoj, využívání energie, možnosti a způsoby šetření, místní podmínky); přírodní zdroje (zdroje surovinové a energetické, jejich vyčerpatelnost, vlivy na prostředí, principy hospodaření s přírodními zdroji, význam a způsoby získávání a využívání přírodních zdrojů v okolí)		

Zeměpis	7. ročník	
MULTIKULTURNÍ VÝCHOVA - Etnický původ		
rovnocennost všech etnických skupin a kultur; odlišnost lidí, ale i jejich vzájemná rovnost; různé způsoby života, odlišné myšlení a vnímání světa		
MULTIKULTURNÍ VÝCHOVA - Lidské vztahy		
právo všech lidí žít společně a podílet se na spolupráci; udržovat tolerantní vztahy a rozvíjet spolupráci s jinými lidmi, bez ohledu na jejich kulturní, sociální, náboženskou, zájmovou nebo generační příslušnost; vztahy mezi kulturami (vzájemné obohacování různých kultur, ale i konflikty vyplývající z jejich rozdílnosti); předsudky a vžitá stereotypy (příčiny a důsledky diskriminace)		
VÝCHOVA K MYŠLENÍ V EVROPSKÝCH A GLOBÁLNÍCH SOUVISLOSTECH - Evropa a svět nás zajímá		
rodinné příběhy, zážitky a zkušenosti z Afriky a Asie; místa, události a artefakty v blízkém okolí mající vztah k Africe a Asii; život dětí v Africe a Asii; lidová slovesnost, zvyky a tradice národů Afriky a Asie		
MEDIÁLNÍ VÝCHOVA - Interpretace vztahu mediálních sdělení a reality		
hlavní rysy reprezentativnosti (rozlišení reality od stereotypů zobrazovaných médii jako reprezentace reality); vztah mediálního sdělení a sociální zkušenosti (rozlišení sdělení potvrzujících předsudky a představy od sdělení vycházejících ze znalosti problematiky a nezaujatého postoje)		

Zeměpis	8. ročník	
Výchovné a vzdělávací strategie	- Kompetence k učení - Kompetence k řešení problémů - Kompetence komunikativní - Kompetence sociální a personální - Kompetence občanské - Kompetence pracovní	
Učivo		ŠVP výstupy
obyvatelstvo světa	9-4-01-1 porovná rozdíly v rozložení a základních charakteristikách obyvatelstva různých částí světa (podle hustoty zalidnění, podle věkové a náboženské struktury aj.)	
vzájemné ovlivňování civilizací a kultur	9-4-01-2 porovná společenské a kulturní odlišnosti různých částí světa	
lidská sídla	9-4-02-1. vyjmenuje význam polohy a přírodních podmínek pro vznik a vývoj sídel 9-4-02-2. popíše na příkladech sídla různé hierarchické úrovně a různých funkcí	
sektory světového hospodářství	9-4-03-1 rozliší sektorovou strukturu hospodářství a její vývoj	
nerostné bohatství	9-4-03-2. lokalizuje nejvýznamnější zdroje surovin a energií ve světě a nejvýznamnější země jejich spotřeby, nejlépe na příkladu ropy	
lokalizační faktory hospodářství	9-4-04 vysvětlí na příkladech hlavní lokalizační faktory konkrétních vybraných hospodářských aktivit	
jednotlivé typy a formy států a rozdíly mezi nimi, důležitá střediska a hlavní města	9-4-05-1 zařadí do určitých kategorií státy světa a regiony států světa podle různých kritérií – kulturních, hospodářských, obchodních, politických VO-9-4-01 uvede příklad unitárního státu a federace, monarchie a republiky, popíše a porovná jejich základní znaky	
integrační uskupení a geopolitika	9-4-05-2 vysvětlí na příkladech oblasti působení světových organizací a institucí	

Zeměpis	8. ročník	
		9-4-06-1 pojmenuje na příkladech charakter napětí a konfliktů ve světě a vysvětlí jejich nebezpečí
		9-4-06-2. uvede význam a úlohu vybraných mezinárodních institucí a organizací při řešení konfliktních situací
"Nový svět" - Amerika - typické krajiny Severní a Jižní Ameriky		9-3-01 objasní na příkladech, jak vybrané přírodní a společenské podmínky ovlivňují charakter Ameriky
		9-3-02 vysvětlí svými slovy přírodní a společenské charakteristiky Ameriky
		9-3-03-1. lokalizuje geografickou polohu a rozlohu Ameriky a modelových států (regionů)
		9-3-03-2. porovná vybrané modelové státy (regiony) Ameriky podle přírodních, kulturních, společenských, hospodářských a politických hledisek
fauna a flora Severní a Jižní Ameriky		9-3-01 objasní na příkladech, jak vybrané přírodní a společenské podmínky ovlivňují charakter Ameriky
		9-3-02 vysvětlí svými slovy přírodní a společenské charakteristiky Ameriky
život indiánů		9-3-02 vysvětlí svými slovy přírodní a společenské charakteristiky Ameriky
		9-3-03-2. porovná vybrané modelové státy (regiony) Ameriky podle přírodních, kulturních, společenských, hospodářských a politických hledisek
motivy španělsko-portugalského a anglicko-francouzského ovládnutí a jeho následky (nerostné suroviny, technika, ničení přírody)		9-3-04 vysvětlí na příkladech příčiny společenských změn v Americe v určitých časových horizontech
obyvatelstvo Ameriky – rozdílné etnické skupiny		9-3-02 vysvětlí svými slovy přírodní a společenské charakteristiky Ameriky
		9-3-03-2. porovná vybrané modelové státy (regiony) Ameriky podle přírodních, kulturních, společenských, hospodářských a politických hledisek
přirozené a sociální rozdíly mezi lidmi, rovnost a nerovnost, lidská solidarita, pomoc lidem v nouzi		VO-9-1-06 popíše situace ohrožení a nouze, kdy je potřeba pomáhat druhým, a navrhne konkrétní způsob pomoci
podobnost a odlišnost lidí, projevy lidské nesnášenlivosti		VO-9-1-09-1 popíše projevy netolerance, rasismu, xenofobie a extremismu
		VO-9-1-09-2 navrhne, jak čelit projevům lidské nesnášenlivosti
globální problémy (se zaměřením na mezinárodní terorismus)		VO-9-5-04 diskutuje o hlavních příčinách a možných důsledcích globálních problémů
		VO-9-5-05 diskutuje o možnostech řešení globálních problémů na lokální úrovni
		VO-9-5-06-1 uvede příklady mezinárodního terorismu
		VO-9-5-06-2 diskutuje o možnostech boje proti terorismu
globalizace		VO-9-5-03 diskutuje o projevech globalizace, jeho kladech i záporech
Průřezová témata, přesahy, souvislosti		
MULTIKULTURNÍ VÝCHOVA - Multikulturalita		
multikulturalita současného světa a předpokládaný vývoj v budoucnosti; multikulturalita jako prostředek vzájemného obohacování; specifické rysy jazyků a jejich rovnocennost; naslouchání druhým, komunikace s příslušníky odlišných sociokulturních skupin, vstřícný postoj k odlišnostem; význam užívání cizího jazyka jako nástroje dorozumění a celoživotního vzdělávání		
MULTIKULTURNÍ VÝCHOVA - Lidské vztahy		

Zeměpis	8. ročník	
vztahy mezi kulturami (vzájemné obohacování různých kultur, ale i konflikty vyplývající z jejich rozdílnosti); předsudky a vžitá stereotypy (příčiny a důsledky diskriminace)		
VÝCHOVA K MYŠLENÍ V EVROPSKÝCH A GLOBÁLNÍCH SOUVISLOSTECH - Evropa a svět nás zajímá		
rodinné příběhy, zážitky a zkušenosti z Ameriky; místa, události a artefakty v blízkém okolí mající vztah k Americe; život dětí v Americe; lidová slovesnost, zvyky a tradice národů Ameriky		
MEDIÁLNÍ VÝCHOVA - Interpretace vztahu mediálních sdělení a reality		
hlavní rysy reprezentativnosti (rozlišení reality od stereotypů zobrazovaných médií jako reprezentace reality); vztah mediálního sdělení a sociální zkušenosti (rozlišení sdělení potvrzujících předsudky a představy od sdělení vycházejících ze znalosti problematiky a nezažatého postoje)		
MULTIKULTURNÍ VÝCHOVA - Etnický původ		
rovnocennost všech etnických skupin a kultur; odlišnost lidí, ale i jejich vzájemná rovnost; různé způsoby života, odlišné myšlení a vnímání světa; projevy rasové nesnášenlivosti – jejich rozpoznávání a důvody vzniku		

Zeměpis	9. ročník	
Výchovné a vzdělávací strategie	- Kompetence k učení - Kompetence k řešení problémů - Kompetence komunikativní - Kompetence sociální a personální - Kompetence občanské - Kompetence pracovní	
Učivo		ŠVP výstupy
Liberecký kraj		9-6-01 vysvětlí na příkladech znaky a specifika Libereckého kraje
		9-6-02 vyjmenuje silné a slabé stránky (přírodní, společenské a kulturní) Libereckého kraje s využitím různých zdrojů
ČR a její poloha v Evropě		9-6-03-1 vysvětlí význam polohy České republiky v rámci střední Evropy, v rámci Evropské unie
přírodní podmínky ČR		9-6-03-2. reprodukuje s využitím různých zdrojů přírodní, hospodářské a společenské charakteristiky České republiky
obyvatelstvo a sídla, společnost a kultura ČR		9-6-03-2. reprodukuje s využitím různých zdrojů přírodní, hospodářské a společenské charakteristiky České republiky
hospodářství, průmyslová odvětví ČR		9-6-03-2. reprodukuje s využitím různých zdrojů přírodní, hospodářské a společenské charakteristiky České republiky
administrativní členění, kraje ČR a jejich specifika		9-6-04-1 lokalizuje na mapách jednotlivé kraje České republiky a další vybrané regiony
		9-6-04-2 objasní přírodní, společenské a hospodářské charakteristiky krajů a dalších vybraných regionů České republiky
Evropská unie a další integrační uskupení, ve kterých je ČR zapojena		9-6-05 vyjmenuje příklady zapojení České republiky do světových mezinárodních a nadnárodních institucí, organizací a integrací států
		VO-9-5-01-1 uvede příklady svobody pohybu osob, zboží, práce, kapitálu v EU

Zeměpis	9. ročník	
		VO-9-5-01-2 uvede příklady situací, ve kterých může občan EU uplatňovat svá práva
„Kostra Země“ - nauka o horninách, rytmické procesy při jejich tvorbě (vyvřelé horniny, usazeniny, metamorfované horniny; sedimentace a eroze)		9-2-04-1 rozliší síly, které utvářely a utvářejí zemský povrch
geologické vrstvy jako svědkové minulých zemských věků, zemské dějiny		9-2-04-1 rozliší síly, které utvářely a utvářejí zemský povrch
morfologie a vznik mladých zvrásněných pohoří (geologie Alp jako příklad vzniku mladého pohoří)		9-2-03 ilustruje na příkladech tvary zemského povrchu
		9-2-04-1 rozliší síly, které utvářely a utvářejí zemský povrch
		9-2-04-2. porovná působení vnitřních a vnějších sil na utváření zemského povrchu, na život organismů a lidí
„horský kříž Země“		9-2-03 ilustruje na příkladech tvary zemského povrchu
velké příkopové propadliny, středooceánské hřbety a hlubokomořské příkopy		9-2-03 ilustruje na příkladech tvary zemského povrchu
Wegenerova teorie tektoniky		9-2-04-1 rozliší síly, které utvářely a utvářejí zemský povrch
zemětřesení		9-2-04-1 rozliší síly, které utvářely a utvářejí zemský povrch
		9-2-04-2. porovná působení vnitřních a vnějších sil na utváření zemského povrchu, na život organismů a lidí
vulkanismus		9-2-04-1 rozliší síly, které utvářely a utvářejí zemský povrch
		9-2-04-2. porovná působení vnitřních a vnějších sil na utváření zemského povrchu, na život organismů a lidí
pozorování v krajině, exkurze		9-7-01 se orientuje v terénu s pomocí orientačních objektů (body, linie, plochy), plánů a map
		9-7-02 lokalizuje objekty v krajině do určitých příslušných kategorií (poloha, vzhled, znaky, funkce)
		9-7-03-1 respektuje zásady bezpečného pohybu a pobytu v krajině
		9-7-03-2 objasní vhodné chování v různých krizových modelových situacích za mimořádných událostí (živelní pohromy, například povodně, atmosférické poruchy, zemětřesení, sopečné výbuchy, sesuvy půdy, laviny)
právní základy státu, státní symboly ČR		VO-9-1-01 pozná a popíše státní a národní symboly ČR
složky státní moci, orgány státní správy (na úrovni státu a krajů)		VO-9-4-02-1 vyjmenuje orgány zákonodárné, výkonné a soudní moci ČR a popíše jejich činnost
		VO-9-4-02-2 uvede příklady činnosti státní správy a samosprávy na úrovni obce
		VO-9-5-02 uvede mezinárodní organizace, jichž je ČR členem (OSN, NATO), a jejich význam
Průřezová témata, přesahy, souvislosti		
MULTIKULTURNÍ VÝCHOVA - Etnický původ		
postavení národnostních menšin; základní informace o různých etnických a kulturních skupinách žijících v české a evropské společnosti; různé způsoby života, odlišné myšlení a vnímání světa; projevy rasové nesnášenlivosti – jejich rozpoznávání a důvody vzniku		
MULTIKULTURNÍ VÝCHOVA - Princip sociálního smíru a solidarity		
odpovědnost a přispění každého jedince za odstranění diskriminace a předsudků vůči etnickým skupinám; nekonfliktní život v multikulturní společnosti; aktivní spolupodílení se		

Zeměpis	9. ročník	
podle svých možností na přetváření společnosti, zohlednění potřeb minoritních skupin; otázka lidských práv, základní dokumenty		
VÝCHOVA K MYŠLENÍ V EVROPSKÝCH A GLOBÁLNÍCH SOUVISLOSTECH - Objevujeme Evropu a svět		
naše vlast a Evropa; evropské krajiny; Evropa a svět; mezinárodní setkávání; státní a evropské symboly; Den Evropy; život Evropanů a styl života v evropských rodinách; životní styl a vzdělávání mladých Evropanů		
VÝCHOVA K MYŠLENÍ V EVROPSKÝCH A GLOBÁLNÍCH SOUVISLOSTECH - Jsme Evropané		
evropská integrace; instituce Evropské unie a jejich fungování; co Evropu spojuje a co ji rozděluje; mezinárodní organizace a jejich příspěví k řešení problémů dětí a mládeže		
VÝCHOVA DEMOKRATICKÉHO OBČANA - Občan, občanská společnost a stát		
občan jako odpovědný člen společnosti (jeho práva a povinnosti, schopnost je aktivně uplatňovat, přijímat odpovědnost za své postoje a činy, angažovat se a být zainteresovaný na zájmu celku); Listina základních práv a svobod, práva a povinnosti občana; úloha občana v demokratické společnosti; základní principy a hodnoty demokratického politického systému (právo, spravedlnost, diferenciací, různorodost); principy soužití s minoritami (vztah k jinému, respekt k identitám, vzájemná komunikace a spolupráce, příčiny nedorozumění a zdroje konfliktů)		
MEDIÁLNÍ VÝCHOVA - Interpretace vztahu mediálních sdělení a reality		
hlavní rysy reprezentativnosti (rozlišení reality od stereotypů zobrazovaných médii jako reprezentace reality); vztah mediálního sdělení a sociální zkušenosti (rozlišení sdělení potvrzujících předsudky a představy od sdělení vycházejících ze znalosti problematiky a nezaujatého postoje)		

Biologie

Počet vyučovacích hodin za týden									Celkem
1. ročník	2. ročník	3. ročník	4. ročník	5. ročník	6. ročník	7. ročník	8. ročník	9. ročník	
0	0	0	0	0	2	2	1	1	6
					Povinný	Povinný	Povinný	Povinný	

Název předmětu	Biologie
Oblast	Člověk a příroda, Člověk a zdraví
Charakteristika předmětu	6. ROČNÍK V této době se žáci dostávají do období puberty, v níž se začíná postupně rozvíjet jejich schopnost samostatného úsudku a kauzálního myšlení. To přináší do přírodovědného vyučování nové možnosti. V botanice se nabízí bližší studium a porovnávání rozdílných „stavebních plánů“ semenných rostlin, jejich typická stanoviště a časové vztahy jejich vývojových cyklů. Do popředí tak více vystupují ekologické otázky vztahů organismů k prostředí a vzájemných vztahů mezi organismy. K tomu je však třeba získat jednotící hledisko. Najdeme ho, pozorujeme-li rostliny v průběhu roku, neboť většina čeledí dosahuje svého vegetačního vrcholu v rozdílném čase. Důležitá hlediska a pole pro hledání ekologických souvislostí a vztahů nabízí rovněž epocha geologie a zeměpisu. V geologii jsou to především horniny jako základ půdních podmínek pro život rostlin. Učivo o vegetačních páslech Země vede ke sledování vztahů klimatických, geografických a geologických podmínek ve větších celcích biosféry. 7. ROČNÍK V souvislosti s obdobím vrcholící puberty žáků se vyučování přírodopisu obrací k biologii člověka, která se snaží dospívání pedagogicky doprovázet. Biologie přináší v tomto období motivy, jež mohou pomoci žákům zodpovědět mnoho latentních nebo i uvědomovaných otázek, jež tento věk přináší. Jde také nejspíše o poslední možnost zabývat se velmi intimní otázkou výživa a životního stylu člověka obecně, bez vztahu k osobním návykům a libostem. V pozdější době se tyto otázky stále více stávají „soukromou záležitostí“ a jsou spojeny s egoismem. Ač je ústředním motivem člověk, je to právě tematika výživy a zdravého životního stylu, která člověka staví do přediva vztahů k jeho životnímu prostředí. Jde o oblast, kde se snad nejvíce spojuje s širokým okruhem světa. Navíc je možné právě nyní navázat mnoho mezipředmětových vazeb, především k vyučování zeměpisu a dějepisu. V úzké návaznosti na vyučování těchto předmětů se zabýváme základními složkami potravy, charakterem potravin a jejich původem. Především v učivu o pochutinách a drogách se navazujeme na dějepisné učivo o důsledku objevných cest pro život „Starého světa“ se všemi zdravotními, sociálními a kulturními aspekty. V učivu o zdraví a nemoci je možné navázat na dějepisné učivo o rozvoji novověké přírodovědy, ve vyprávěcí látce se mohou objevit biografie významných lékařů a objevitelů. S nástupem novověku je pohled člověka postupně obohacován o vhléd do makrosvěta (astronomie, dalekohled) i mikrosvěta (mikroskop, zkoumání mikroskopického života, původci závažných onemocnění a převratný pohled na rozmnožování v důsledku využívání mikroskopu). Žáci mohou prožít úzké spojení se světem, z něhož člověk získává svou potravu a který nejrůznějším způsobem ovlivňuje jeho zdraví a nemoc. V tomto ohledu se dále zabýváme rostlinami v jejich konkrétních vztazích k léčivým a zaživacím procesům člověka. Stejně tak je důležité se zabývat rostlinami, které jsou pro jejich narkotické a halucinogenní účinky zneužívány jako návykové látky.

Název předmětu	Biologie
	8. ROČNÍK V tomto věku dochází k převratné proměně v tělesném, psychickém i sociálním vývoji žáků. Překotný růst vlastního organismu a především končetin dává žákům velice intenzivně zažít působení tíže. Pohlavní zralostí dosahují v podstatě možnosti pokračovat v biologickém generačním řetězci. V této průlomové fázi se objevují i zcela nové duševní dimenze, namnoze spojené s rozvolňováním dosud orientujících rodinných vazeb a dětských přátelství. Intimní otázky vlastní existence se stávají velmi aktuálními právě v důsledku prohloubeného nesouladu mezi tělesnými a duševními pochody. Úkolem školy je tento nevyhnutelný, ale bolestný proces odpovídajícím způsobem pedagogicky doprovázet. Ústředním motivem vyučování je proto opět biologie člověka a podrobně se věnuje orgánům, které ve své funkci nejvíce přijaly zákonitosti vnějšího světa: smyslové orgány a pohybový aparát (vůlí ovládaná svalovina a kostra). Tím, že svou pozornost obracíme na ono nejvíce mrtvé v životě, tato epocha dospívající mladé lidi silněji "uzemní". Ještě předtím, než toho budou žáci sami schopni, budou moci prožít, jak může svou tělesnost člověk navzdory tíži uchopit tak, aby se stala nástrojem umožňujícím mu plnohodnotný život, a nikoli překážkou. I na tomto stupni je důležité látku pojímat umělecky a obrazně a nestavět jako hlavní cíl anatomicky strohou přesnost. Důležitým tématem je rovněž porovnání vybraných prvků osteologie člověka se stejnými elementy u dalších obratlovců. Nabízí se zejména srovnání lebek a chrupu člověka a zvířat. 9. ROČNÍK Základním tématem přírodopisu je shrnující pohled na biologii člověka a vztah člověka k ostatním úrovním života. Dalším stěžejním tématem je pohled na biologii jako vědu o živém, na její jednotlivé oblasti, způsob kladení otázek, na její etický a environmentální rozměr. Některá témata se vymykají běžné pedagogické praxi waldorfských škol po celém světě. Je to tak proto, že řešení obecných otázek biologie jako přírodní vědy a pojednávání otázek, které vycházejí z poznání organismu na jeho mikroskopické a submikroskopické úrovni, neodpovídá v podstatě vývojové situaci žáků v devátém ročníku. V učebním plánu waldorfských škol se proto toto téma objevuje až na středoškolském stupni, kde je možné se opřít již o pevněji rozvinutý úsudek dospívajících. Je také již možné počítat s rozvinutější schopností žáků zacházet s modelovými představami a systematizovat. Na druhou stranu představuje tento zjevný pedagogický problém pro učitele biologie v devátém ročníku, jak toto ve své podstatě vývojově nevhodné a pedagogicky neproduktivní učivo podat takovým způsobem, aby mohlo být alespoň do jisté míry pedagogickou oporou celkového vývoje a vzdělávání žáků a nikoli pouze nutnou komplikací celostního působení waldorfské školy.
Obsahové, časové a organizační vymezení předmětu (specifické informace o předmětu důležité pro jeho realizaci)	Předmět Biologie je vyučován jako epochový předmět v hlavním vyučování od 6. ročníku.
Integrace předmětů	• Přírodopis • Chemie • Výchova ke zdraví
Výchovné a vzdělávací strategie: společné postupy uplatňované na úrovni předmětu, jimiž učitelé cíleně utvářejí a rozvíjejí klíčové kompetence žáků	Kompetence k učení: Vedeme žáky k vyhledávání, zpracovávání a používání potřebných informací.- Žáky motivujeme k učení, povzbuzujeme je i při dílčím úspěchu - Podporujeme u žáků samostatnost , kreativní myšlení. Kompetence k řešení problémů: Výuka je vedena tak, aby žáci hledali různá řešení problému, svoje řešení si dokázali obhájit. - Při výuce motivujeme žáky v co největší míře problémovými úlohami z praktického života. - Děti vedeme k aktivnímu podílu na všech fázích činnosti, na plánování, přípravě, realizaci i hodnocení. Kompetence komunikativní: Vedeme žáky ke vhodné komunikaci se spolužáky, s učiteli a ostatními dospělými ve škole i mimo školu. - Rodiče a žáci

Název předmětu	Biologie
	spolupracují se školou na akcích školy.
	Kompetence sociální a personální: Budujeme s žáky pozitivní školní a třídní klima. - Zařazujeme práci ve skupinách.
	Kompetence občanské: Ve třídních kolektivech žáci společně stanovují pravidla chování. - Jsou respektovány individuální rozdíly (národnostní, kulturní).
	Kompetence pracovní: Vedeme žáky k objektivnímu sebehodnocení a posouzení s reálnými možnostmi při profesní orientaci. - Výuku doplňujeme o praktické exkurze. - Individuálním přístupem a spoluprací s rodiči pomáháme žákům při profesní orientaci.

Biologie	6. ročník	
Výchovné a vzdělávací strategie	• Kompetence k učení • Kompetence k řešení problémů • Kompetence komunikativní • Kompetence sociální a personální • Kompetence občanské • Kompetence pracovní	
Učivo		ŠVP výstupy
jednoděložné a dvouděložné rostliny, jejich životní cykly		rozpozná, porovná a objasní funkci základních orgánů jednoděložných a dvouděložných rostlin
		porovná stavbu jednotlivých orgánů a uvede praktické příklady jejich funkcí a vztahů v rostlině jako celku
vybrané čeledi		zařadí vybrané rostliny do čeledí
		vysvětlí význam šlechtění na příkladu vybraných čeledí
		rozlišuje rody a druhy běžných rostlin pomocí klíčů a atlasů
jednoletost a víceletost		odvodí na základě pozorování přírody závislost a přizpůsobení některých rostlin podmínkám prostředí
stavba květu a jeho uzpůsobení k opylování		porovná stavbu jednotlivých orgánů a uvede praktické příklady jejich funkcí a vztahů v rostlině jako celku
louka		uvede příklady výskytu rostlin v určitém prostředí a vztahy mezi nimi
stromy, les		uvede příklady výskytu rostlin v určitém prostředí a vztahy mezi nimi
nejdůležitější zástupci a jejich vztah k prostředí		zařadí vybrané rostliny do čeledí
		vysvětlí význam šlechtění na příkladu vybraných čeledí
vybraná přírodní společenstva a vegetační pásy Země		uvede příklady výskytu rostlin v určitém prostředí a vztahy mezi nimi
		rozlišuje a uvede příklady populace, společenstva, ekosystému
		na příkladu objasní základní princip existence živých a neživých složek ekosystému

Biologie	6. ročník	
ekosystém, biosféra, populace		rozlišuje a uvede příklady populace, společenstva, ekosystému
hmyz a jeho vztah ke světu rostlin		popíše na příkladu opylovačů symbiotický vztah rostlin a živočichů a zhodnotí jeho význam pro přírodu a člověka
zaměření převážně na hmyz komunálně žijící a opylující (včely, mravenci)		popíše na příkladu opylovačů symbiotický vztah rostlin a živočichů a zhodnotí jeho význam pro přírodu a člověka
počasí a podnebí ve vztahu k životu rostlin		na příkladu objasní základní princip existence živých a neživých složek ekosystému
		uvede význam vlivu podnebí a počasí na rozvoj různých ekosystémů
klimatické změny a rostliny		uvede význam vlivu podnebí a počasí na rozvoj různých ekosystémů
základní krajinné typy a pro ně charakteristické horniny na konkrétních příkladech		porovná význam půdotvorných činitelů pro vznik půdy, rozlišuje hlavní půdní typy a půdní druhy v naší přírodě
		rozpozná podle charakteristických vlastností vybrané nerosty a horniny
horniny vyvřelé, usazené a přeměněné		rozpozná podle charakteristických vlastností vybrané nerosty a horniny
základní minerály a nerosty		rozpozná podle charakteristických vlastností vybrané nerosty a horniny
práce s geologickou mapou		rozpozná podle charakteristických vlastností vybrané nerosty a horniny
geologické exkurze do blízkého okolí		rozpozná podle charakteristických vlastností vybrané nerosty a horniny
podle možností návštěva muzea s geologickou expozicí nebo dílny na zpracování drahých kamenů		rozpozná podle charakteristických vlastností vybrané nerosty a horniny
složení, vlastnosti a význam půdy		porovná význam půdotvorných činitelů pro vznik půdy, rozlišuje hlavní půdní typy a půdní druhy v naší přírodě
Průřezová témata, přesahy, souvislosti		
ENVIRONMENTÁLNÍ VÝCHOVA - Ekosystémy		
V tématu hmyz a jeho vztah ke světu rostlin vyzdvihnout úzce symbiotický vztah hmyzu a rostlin. Prohloubit kresbou.		
ENVIRONMENTÁLNÍ VÝCHOVA - Lidské aktivity a problémy životního prostředí		
Na příkladu vymírání opylovačů v důsledku používání insekticidů v krajině ukázat důsledky lidského jednání na plodnost rostlin a ohrožení produkce ovoce a zeleniny. Návštěva včelaře.		
ENVIRONMENTÁLNÍ VÝCHOVA - Vztah člověka k prostředí		

Biologie	7. ročník	
Výchovné a vzdělávací strategie	• Kompetence k učení • Kompetence k řešení problémů • Kompetence komunikativní • Kompetence sociální a personální • Kompetence občanské • Kompetence pracovní	
Učivo		ŠVP výstupy

Biologie	7. ročník	
proces trávení a trávicí systém, potraviny - proces trávení a trávicí orgány, základní složky potravy, voda a tekutiny a jejich důležitost pro výživu člověka, základní potraviny a jejich původ, stravovací návyky a zdravý životní styl, prevence a léčba nemocí souvisejících s trávením a způsobem výživy		určí polohu a objasní stavbu a funkci orgánů a orgánových soustav lidského těla, vysvětlí jejich vztahy
		rozlišuje příčiny, případně příznaky běžných nemocí a uplatňuje zásady jejich prevence a léčby, objasní význam zdravého způsobu života
		dodržuje správné stravovací návyky a v rámci svých možností uplatňuje zásady správné výživy a zdravého stravování
dýchací soustava - poloha funkce dýchacích orgánů, přenos kyslíku krví, prevence a léčba nemocí dýchací soustavy, tabák a nikotin, původ a působení kouření na zdraví člověka		určí polohu a objasní stavbu a funkci orgánů a orgánových soustav lidského těla, vysvětlí jejich vztahy
		rozlišuje příčiny, případně příznaky běžných nemocí a uplatňuje zásady jejich prevence a léčby, objasní význam zdravého způsobu života
krevní oběh a srdce - poloha funkce orgánů krevního oběhu, úloha krve, prevence a léčba nemocí srdce a krevního oběhu, alkohol - původ a jeho působení na člověka		určí polohu a objasní stavbu a funkci orgánů a orgánových soustav lidského těla, vysvětlí jejich vztahy
vylučovací soustava - ledviny jako orgány vylučování a jejich funkce, další způsoby vylučování, prevence a léčba nemocí vylučovacích orgánů		určí polohu a objasní stavbu a funkci orgánů a orgánových soustav lidského těla, vysvětlí jejich vztahy
pohlavní orgány - polarita pohlaví, poloha a funkce pohlavních orgánů		určí polohu a objasní stavbu a funkci orgánů a orgánových soustav lidského těla, vysvětlí jejich vztahy
nervová soustava - centrální a periferní nervová soustava, funkce nervové soustavy, duševní zdraví a životní styl		určí polohu a objasní stavbu a funkci orgánů a orgánových soustav lidského těla, vysvětlí jejich vztahy
kůže jako orgán - stavba a funkce kůže		určí polohu a objasní stavbu a funkci orgánů a orgánových soustav lidského těla, vysvětlí jejich vztahy
praktické zásady první pomoci - příčiny, příznaky, praktické zásady a postupy při léčení běžných nemocí, závažná poranění a život ohrožující stavy, epidemie, předcházení úrazům, bezpečné a ohleduplné chování, první pomoc při různých poraněních		aplikuje první pomoc při poranění a jiném poškození těla
celostní pojetí člověka ve zdraví a nemoci - vztah tělesné, duševní a sociální složky zdraví, základní lidské potřeby a jejich hierarchie		vysvětlí na příkladech přímé souvislosti mezi tělesným, duševním a sociálním zdravím; vysvětlí vztah mezi uspokojováním základních lidských potřeb a hodnotou zdraví
		uvědomuje si základní životní potřeby a jejich naplňování ve shodě se zdravím
podpora zdraví a její formy, možnosti změny kvality prostředí a chování, individuální odpovědnost za zdraví, zdravý životní styl, jeho vliv na zdraví a možnosti jeho podpory		posoudí různé způsoby chování lidí z hlediska odpovědnosti za vlastní zdraví i zdraví druhých a vyvozuje z nich osobní odpovědnost ve prospěch aktivní podpory zdraví
		vyjádří vlastní názor k problematice zdraví a diskutuje o něm v kruhu vrstevníků, rodiny i v nejbližším okolí
		projevuje odpovědný vztah k sobě samému, k vlastnímu dospívání a pravidlům zdravého životního stylu; dobrovolně se podílí na programech podpory zdraví v rámci školy a obce
		respektuje zdravotní stav svůj i svých vrstevníků a v rámci svých možností usiluje o aktivní podporu zdraví
tělesná a duševní hygiena, denní režim - zásady osobní, intimní a duševní hygieny, otužování, denní režim, vyváženost pracovních a odpočinkových aktivit, význam pohybu pro zdraví, pohybový režim		usiluje v rámci svých možností a zkušeností o aktivní podporu zdraví
ochrana před přenosnými chorobami – základní cesty přenosu nákaz a jejich prevence,		uplatňuje osvojené preventivní způsoby rozhodování, chování a jednání v souvislosti s

Biologie	7. ročník	
nákazy respirační, přenosné potravou, získané v přírodě, přenosné krví a sexuálním kontaktem, přenosné bodnutím hmyzu a stykem se zvířaty		běžnými, přenosnými, civilizačními a jinými chorobami; svěří se se zdravotním problémem a v případě potřeby vyhledá odbornou pomoc
ochrana před chronickými nepřenositelnými chorobami a před úrazy – prevence kardiovaskulárních a metabolických onemocnění; preventivní a léčebná péče		dává do souvislostí složení stravy a způsob stravování s rozvojem civilizačních nemocí a v rámci svých možností uplatňuje zdravé stravovací návyky
odpovědné chování		uplatňuje osvojené preventivní způsoby rozhodování, chování a jednání v souvislosti s běžnými, přenosnými, civilizačními a jinými chorobami; svěří se se zdravotním problémem a v případě potřeby vyhledá odbornou pomoc projevuje odpovědné chování v rizikových situacích silniční a železniční dopravy; aktivně předchází situacím ohrožení zdraví a osobního bezpečí; v případě potřeby poskytne adekvátní první pomoc svěří se se zdravotním problémem
návykové látky a jejich vliv na člověka, podstata závislosti, původ a působení návykových látek na člověka		uvádí do souvislostí zdravotní a psychosociální rizika spojená se zneužíváním návykových látek a životní perspektivu mladého člověka; uplatňuje osvojené sociální dovednosti a modely chování při kontaktu se sociálně patologickými jevy ve škole i mimo ni; v případě potřeby vyhledá odbornou pomoc sobě nebo druhým
autodestruktivní závislosti – psychická onemocnění, násilí namířené proti sobě samému, rizikové chování (alkohol, aktivní a pasivní kouření, zbraně, nebezpečné látky a předměty, nebezpečný internet), násilné chování, těžké životní situace a jejich zvládání, trestná činnost, dopink ve sportu		dává do souvislosti zdravotní a psychosociální rizika spojená se zneužíváním návykových látek a provozováním hazardních her uplatňuje osvojené sociální dovednosti při kontaktu se sociálně patologickými jevy
vlivy vnějšího a vnitřního prostředí na zdraví – kvalita ovzduší a vody, hluk, osvětlení, teplota		svěří se se zdravotním problémem
Průřezová témata, přesahy, souvislosti		
OSOBNOSTNÍ A SOCIÁLNÍ VÝCHOVA - Psychohygiena		
MULTIKULTURNÍ VÝCHOVA - Lidské vztahy		
ENVIRONMENTÁLNÍ VÝCHOVA - Vztah člověka k prostředí		
OSOBNOSTNÍ A SOCIÁLNÍ VÝCHOVA - Hodnoty, postoje, praktická etika		
OSOBNOSTNÍ A SOCIÁLNÍ VÝCHOVA - Sebepoznání a sebepojetí		

Biologie	8. ročník	
Výchovné a vzdělávací strategie	- Kompetence k učení - Kompetence k řešení problémů - Kompetence komunikativní - Kompetence sociální a personální - Kompetence občanské - Kompetence pracovní	
Učivo		ŠVP výstupy

Biologie	8. ročník	
biologie člověka - opěrná soustava lidského těla, páteř a její svalovina, kosti, klouby a vazy, stavba lebky, stavba svalů, rozdělení, funkce a význam		vysvětlí stavbu a funkci jednotlivých částí opěrné a pohybové soustavy člověka popíše základní prvky získávání a udržení vzpřímeného postoje člověka
systém lidských smyslů v celkovém přehledu		popíše smysly člověka a přiřadí je k oblastem smyslového vnímání
dálkové smysly- stavba a funkce oka, stavba a funkce ucha		popíše smysly člověka a přiřadí je k oblastem smyslového vnímání
chemické smysly - čich, chuť		popíše smysly člověka a přiřadí je k oblastem smyslového vnímání
kožní smysly - tepelný smysl, hmat, vnímání bolesti		popíše smysly člověka a přiřadí je k oblastem smyslového vnímání
smysly pro vnímání vlastního těla - rovnovážný smysl a propriorecepce, viscerální smysly		popíše smysly člověka a přiřadí je k oblastem smyslového vnímání
vyšší smyslová činnost		popíše smysly člověka a přiřadí je k oblastem smyslového vnímání
biologie živočichů - stavba lebky a chrupu savců ve vztahu ke způsobu života a výživě		popíše a vzájemně porovná stavbu lebky vybraných druhů obratlovců na příkladech savců uvede vztah stavby chrupu, způsobu života a zapojení do potravních řetězců
Průřezová témata, přesahy, souvislosti		
ENVIRONMENTÁLNÍ VÝCHOVA - Základní podmínky života		
OSOBNOSTNÍ A SOCIÁLNÍ VÝCHOVA - Sebepoznání a sebepojetí		
OSOBNOSTNÍ A SOCIÁLNÍ VÝCHOVA - Psychohygiena		

Biologie	9. ročník	
Výchovné a vzdělávací strategie	• Kompetence k učení • Kompetence k řešení problémů • Kompetence komunikativní • Kompetence sociální a personální • Kompetence občanské • Kompetence pracovní	
Učivo		ŠVP výstupy
fylogeneze a ontogeneze člověka – rozmnožování člověka		na příkladu popíše základní motivy evoluce života a člověka popíše důsledky bipedie pro stavbu lidské kostry
dětství, puberta, dospívání – tělesné, duševní a společenské změny		orientuje se v základních fázích prenatálního vývoje a ve stěžejních obdobích lidského života po narození
sexuální dospívání a reprodukční zdraví – zdraví reprodukční soustavy, sexualita jako součást formování osobnosti, zdrženlivost, předčasná sexuální zkušenost, promiskuita; problémy těhotenství a rodičovství mladistvých; poruchy pohlavní identity		orientuje se v základních fázích prenatálního vývoje a ve stěžejních obdobích lidského života po narození
vznik, vývoj, rozmanitost, projevy života a jeho význam – výživa, dýchání, růst, rozmnožování, vývin, reakce na podněty; názory na vznik života		uvede základní vlastnosti organismů a hierarchickou stavbu organismu
vývoj zemské kůry a organismů na Zemi – geologické změny, vznik života, výskyt typických organismů a jejich přizpůsobování prostředí v		na příkladu popíše základní motivy evoluce života a člověka

Biologie	9. ročník	
základní struktura života – buňky, pletiva, tkáně, orgány, orgánové soustavy, organismy jednobuněčné a mnohobuněčné		orientuje se v základních systematických úrovních živé přírody a jejich vztazích k člověku
význam a zásady třídění organismů		orientuje se v základních systematických úrovních živé přírody a jejich vztazích k člověku
dědičnost a proměnlivost organismů – podstata dědičnosti a přenos dědičných informací, gen, křížení		chápe podstatu rozmnožování a jeho souvislost s dědičností a proměnlivostí
viry a bakterie – výskyt, význam a praktické využití		orientuje se v základních systematických úrovních živé přírody a jejich vztazích k člověku
houby bez plodnic – základní charakteristika, pozitivní a negativní vliv na člověka a živé organismy		orientuje se v základních systematických úrovních živé přírody a jejich vztazích k člověku
houby s plodnicemi – stavba, výskyt, význam, zásady sběru, konzumace a první pomoc při otravě houbami		orientuje se v základních systematických úrovních živé přírody a jejich vztazích k člověku
lišejníky – stavba, symbióza, výskyt a význam		orientuje se v základních systematických úrovních živé přírody a jejich vztazích k člověku
fyzilogie rostlin – základní růstu, rozmnožování		uvede základní vlastnosti organismů a hierarchickou stavbu organismu
stavba těla, stavba a funkce jednotlivých částí těla – živočišná buňka, tkáně, orgány, orgánové soustavy, organismy jednobuněčné a mnohobuněčné, rozmnožování		uvede základní rozdíly kostry člověka ve srovnání s ostatními savci
		uvede základní vlastnosti organismů a hierarchickou stavbu organismu
organismy a prostředí – vzájemné vztahy mezi organismy, mezi organismy a prostředím; populace, společenstva, přirozené a umělé ekosystémy, potravní řetězce, rovnováha v ekosystému		na příkladech objasní základní vztahy organismů a prostředí, uvede pozitivní a negativní příklady vlivu člověka na životní prostředí
vývoj, vývin a systém živočichů – významní zástupci jednotlivých skupin živočichů – prvoci, bezobratlí (žahavci, ploštěnci, hlísti, měkkýši, kroužkovci, členovci), strunatci (paryby, ryby, obojživelníci, plazi, ptáci, savci)		orientuje se v základních systematických úrovních živé přírody a jejich vztazích k člověku
rozšíření, význam a ochrana živočichů – hospodářsky a epidemiologicky významné druhy, péče o vybrané domácí živočichy, chov domestikovaných živočichů, živočišná společenstva		orientuje se v základních systematických úrovních živé přírody a jejich vztazích k člověku
projevy chování živočichů		uvede základní vlastnosti organismů a hierarchickou stavbu organismu
mimořádné události způsobené přírodními vlivy – příčiny vzniku mimořádných událostí, přírodní světové katastrofy, nejčastější mimořádné přírodní události v ČR (povodně, větrné bouře, sněhové kalamity, laviny, náledí) a ochrana před nimi		na příkladech objasní základní vztahy organismů a prostředí, uvede pozitivní a negativní příklady vlivu člověka na životní prostředí
ochrana přírody a životního prostředí – globální problémy a jejich řešení, chráněná území		na příkladech objasní základní vztahy organismů a prostředí, uvede pozitivní a negativní příklady vlivu člověka na životní prostředí
významní biologové a jejich objevy		na příkladu popíše základní motivy evoluce života a člověka
Průřezová témata, přesahy, souvislosti		
ENVIRONMENTÁLNÍ VÝCHOVA - Základní podmínky života		

Fyzika

Počet vyučovacích hodin za týden									Celkem
1. ročník	2. ročník	3. ročník	4. ročník	5. ročník	6. ročník	7. ročník	8. ročník	9. ročník	
0	0	0	0	0	2	2	1	1	6
					Povinný	Povinný	Povinný	Povinný	

Název předmětu	Fyzika
Oblast	Člověk a příroda
Charakteristika předmětu	Charakteristika předmětu Fyzika otevírá žákům pohled na chování a vlastnosti těles, jejich vzájemné vztahy a působení, a vede také k porozumění technice, která je na těchto vztazích založena. Vyučování fyziky nastupuje v době, kdy jsou žákovi myšlenkové síly do té míry zralé, že už dokážou dobře sledovat nebo i samy objevovat kauzální souvislosti přírodního dění. Fyzikální jevy a děje představují vítané cvičné pole pro vyzkoušení a rozvíjení těchto schopností a učivo fyziky poskytuje oporu zvolna se rozvíjejícímu úsudku žáků, jejich schopnosti přesně a racionálně uvažovat. Postupujeme pokud možno od smyslového prožití fenoménu, včetně jeho případných experimentálních variací, přes přesný popis, podrobné zachycení a rekapitulaci předvedeného dění, až k postupnému vyvozování zákonitostí a příslušných podmínek. Vhodné je tedy začínat výuku v oblastech, které jsou smyslově „syté“ (akustika, optika, termika), umožňují názornost a žáci s nimi mají množství přímých zkušeností. Začneme-li např. akustikou, můžeme navázat na širokou škálu zkušeností z oblasti hudební. Zákonitosti, s nimiž jsou již delší dobu přirozeně seznamováni ve vyučování hudební výchovy (interval, tvoření tónu, barva, výška tónu) jsou nyní zkoumány na úrovni experimentální, zobecňovány a matematicky uchopovány. Oblasti smyslově přímo nepřístupné (elektřina, magnetismus) přicházejí na řadu až posléze a i tady uplatňujeme přirozený fenomenologický přístup. Zvláštní péči je třeba věnovat oblastem, kde se nelze vyhnout použití modelových představ a abstraktnějším teoretickým poznatkům (elektromagnetismus, atomistika). Přicházejí na řadu až ve vyšších ročnících, kdy už žák dovede rozlišovat model od reality. K posílení této schopnosti používáme pokud možno vždy vícero druhů modelů. Je přirozené, že při fenomenologickém poznávání fyzikálních jevů a zákonitostí, přijde nejprve ke slovu vlastní, jaksi přirozená terminologie, a teprve pozvolna se uvádějí obvyklá terminologická označení. Taktéž s matematickým popisem nespěcháme a zavádíme ho pozvolna, aby byl přehledně spojen s pozorováním a nestal se sám o sobě překážkou fyzikálního náhledu. Toto postupné teoretické pronikání jednotlivých fyzikálních oblastí je také důvodem k tomu, že většina základních výukových okruhů je zařazována opakovaně, aby ve vyšších ročnících mohli žáci dospět k prohloubenému a rozšířenému porozumění. Učivo jednotlivých ročníků pokrývá základní oblasti fyziky (akustiku, optiku, termiku, mechaniku, elektřinu, magnetismus), v každém ročníku je však některá z oblastí zdůrazněna s ohledem na vývojovou situaci žáků a vztahy k učivu dalších předmětů. V šestém ročníku je to akustika a optika, které jsou ideální pro „vyvození vědy z umění“. V sedmém ročníku se do centra pozornosti dostává mechanika s její „tvrdou“ kauzalitou, která odpovídá už rozvinutějším exaktním myšlenkovým schopnostem a mimo to navazuje na učivo dějepisu (vznik novověké vědy, technické vynálezy a vynálezci). V osmém ročníku

Název předmětu	Fyzika
	se učitel prohloubeně věnuje mechanice kapalin a plynů a devátý ročník je věnován elektřině. Učitel cíleně rozvíjí vztahy i k dalším předmětům jako je biologie a výchova k péči o životní prostředí (vlivy fyzikálních dějů a organismy, důsledky techniky pro životní prostředí, technika a technologie ve službách péče o životní prostředí a trvale udržitelného rozvoje lidské kultury) či chemie (nejrůznější druhy a chemická podstata galvanických článků apod.). Fyzikální pohled na svět nemá ve výuce nikdy stát izolovaně. Má pojednávat přesahující souvislosti k ostatním, a to zdaleka nejen přírodovědným, oborům a reálným skutečnostem života žáků. Má také poukazovat na svá vlastní omezení.
Obsahové, časové a organizační vymezení předmětu (specifické informace o předmětu důležité pro jeho realizaci)	
Integrace předmětů	Fyzika
Výchovné a vzdělávací strategie: společné postupy uplatňované na úrovni předmětu, jimiž učitelé cíleně utvářejí a rozvíjejí klíčové kompetence žáků	Kompetence k učení: h kompetencí takto: Kompetence k učení - Žáky vedeme k sebehodnocení. - Individuálním přístupem k žákům maximalizujeme jejich šanci prožít úspěch. - Žákům umožňujeme ve vhodných případech realizovat vlastní nápady, podněcujeme jejich tvořivost. - Učíme se vytvářet takové situace, v nichž má žák radost z učení pro samotné učení a pro jeho další přínos. Kompetence k řešení problémů: Výuka je vedena tak, aby žáci hledali různá řešení problému, svoje řešení si dokázali obhájit. - Při výuce motivujeme žáky v co největší míře problémovými úlohami z praktického života. - Děti vedeme k aktivnímu podílu na všech fázích činnosti, na plánování, přípravě, realizaci i hodnocení. Kompetence sociální a personální: Výuka je vedena tak, aby žáci hledali různá řešení problému, svoje řešení si dokázali obhájit. - Při výuce motivujeme žáky v co největší míře problémovými úlohami z praktického života. - Děti vedeme k aktivnímu podílu na všech fázích činnosti, na plánování, přípravě, realizaci i hodnocení. Kompetence pracovní: - Vedeme je k objektivnímu sebehodnocení a posouzení s reálnými možnostmi při profesní orientaci. - Výuku doplňujeme o praktické exkurze. - Individuálním přístupem a spoluprací s rodiči pomáháme žákům při profesní orientaci.

Fyzika	6. ročník	
Výchovné a vzdělávací strategie	- Kompetence k učení - Kompetence k řešení problémů - Kompetence sociální a personální - Kompetence pracovní	
Učivo		ŠVP výstupy
výška zvukového tónu		vypozoruje souvislost mezi velikostí nástroje a výškou tónu rozlišuje tón a zvuk (hluk)
rozdíl mezi tónem a ostatními zvuky		rozlišuje tón a zvuk (hluk)
interval a jejich vyjádření poměrem malých celých čísel		vypozoruje souvislost mezi velikostí nástroje a výškou tónu
utváření lidského hlasu v hrtanu		uvede příklady zdrojů zvuku z prostředí, ve kterém žije

Fyzika	6. ročník	
zdroje světla		podle zadané polohy překážky a dopadajícího světla určí polohu stínu
šíření světla a překážky pro jeho šíření		podle zadané polohy překážky a dopadajícího světla určí polohu stínu
světlo a stín		podle zadané polohy překážky a dopadajícího světla určí polohu stínu
průhledné, průsvitné a neprůhledné prostředí		uvede příklady průhledných, průsvitných a neprůhledných optických prostředí
rozklad bílého světla hranolem		pomocí pokusu ověří a vysvětlí rozklad denního bílého světla, umí vysvětlit vznik duhy v přírodě
světelné barvy, doplňkové barvy		pomocí pokusu ověří a vysvětlí rozklad denního bílého světla, umí vysvětlit vznik duhy v přírodě
teplota, měření teploty		pomocí teploměru změří teplotu a rozlišuje různé teplotní stupnice
zdroje tepla		uvede různé zdroje tepla
vlastnosti magnetu		uvede vlastnosti magnetu
síločáry, zviditelnění magnetického pole		uvede vlastnosti magnetu
zmagnetizování materiálů, kompas		uvede vlastnosti magnetu
magnetické pole Země		uvede vlastnosti magnetu
statická elektřina a její projevy v přírodě		uvede příklady projevů statické elektřiny v běžném životě
		vyrobí statickou elektřinu třením různých předmětů

Fyzika	7. ročník	
Výchovné a vzdělávací strategie	- Kompetence k učení - Kompetence k řešení problémů - Kompetence sociální a personální - Kompetence pracovní	
Učivo	ŠVP výstupy	
zvukové jevy	uvede příklady prostředí s nadměrným hlukem, resp. příklady zdrojů nadměrného hluku	
šíření zvuku v různých prostředích	vzájemně porovná rychlost šíření zvuku v různých prostředích	
rezonanční jevy	vzájemně porovná rychlost šíření zvuku v různých prostředích	
odraz zvuku, ozvěna	vzájemně porovná rychlost šíření zvuku v různých prostředích	
hlasitost zvuku a vliv nadměrného hluku na okolní prostředí	popíše negativní vlivy nadměrného působení hluku na lidský organismus a navrhne ochranné prostředky, jež se mohou používat pro snížení či odstranění uvedených vlivů	
zákon odrazu	vysvětlí zákon odrazu světla při použití pojmu kolmice dopadu rozhodne, zda v konkrétním případě rozhraní dvou různých optických prostředí dochází k lomu světla ke kolmici, nebo k lomu světla od kolmice	
duté a vypuklé zrcadlo	vysvětlí zákon odrazu světla při použití pojmu kolmice dopadu	
dírková komora	zkonstruuje jednoduchý optický přístroj (periskop, dírková komora)	
čočka a rozptylka	rozliší spojkou od rozptylky podle optických vlastností a uvede jejich využití v praxi	

Fyzika	7. ročník	
rovinné zrcadlo		objasní, proč pro obraz v rovinném zrcadle používáme pojem zdánlivý obraz a proč dochází ke stranovému převrácení obrazu
rovnováha na páce		vyhledá a popíše využití jednoramenné a dvojramenné páky v každodenním životě řeší jednoduché slovní úlohy využívající rovnováhu na páce
kladka a její použití		vysvětlí princip kladky a její využití v praxi
skupenství látek a jejich přeměny: tání, tuhnutí, vypařování, kapalnění, skupenské teplo		uvede všechna skupenství vody a jeho přeměny
tepelná roztažnost látek		objasní pojmy délková teplotní roztažnost a objemová teplotní roztažnost na základě pochopení zákonitostí pro délkovou a objemovou teplotní roztažnost uvede praktické příklady jevů a vysvětlí je
vedení tepla		uvede způsoby vedení tepla

Fyzika	8. ročník	
Výchovné a vzdělávací strategie	- Kompetence k učení - Kompetence k řešení problémů - Kompetence sociální a personální - Kompetence pracovní	
Učivo		ŠVP výstupy
tlaková síla a tlak		vypočítá velikost tlaku, tlakové síly a plochy
třecí síla		uvede příklady, kdy a jak se v denním životě i v technické praxi cíleně zvětšuje nebo zmenšuje velikost třecí síly
skládání sil		určí graficky výslednici dvou sil se společným působištěm působících na těleso
měření sil		změří velikost působící síly siloměrem
hydrostatický a atmosférický tlak		popíše změny hydrostatického, resp. atmosférického tlaku v závislosti na hloubce, resp. nadmořské výšce objasní pojmy přetlak, resp. podtlak a využití těchto jevů v technické praxi
Pascalův zákon a jeho využití v hydraulických zařízeních		popíše a vysvětlí princip konkrétního jednoduchého zařízení, které využívá Pascalův zákon řeší jednoduché slovní úlohy využívající Pascalův a Archimédův zákon
Archimédův zákon a vztlková síla		na základě experimentu a výpočtu určí velikost vztlakové síly působící na těleso zcela ponořené do kapaliny na základě znalosti hustoty tělesa a tekutiny předpoví chování tělesa v této tekutině řeší jednoduché slovní úlohy využívající Pascalův a Archimédův zákon
rovnoměrný a nerovnoměrný pohyb		na základě popisu pohybu tělesa nebo zkušenosti určí, zda se jedná o pohyb rovnoměrný, nebo nerovnoměrný, přímočarý nebo křivočarý, posuvný nebo otáčivý vysvětlí rozdíl mezi rychlostí rovnoměrného pohybu a průměrnou rychlostí nerovnoměrného pohybu

Fyzika	8. ročník	
přímočarý a křivočarý pohyb		vysvětlí rozdíl mezi rychlostí rovnoměrného pohybu a průměrnou rychlostí nerovnoměrného pohybu
průměrná rychlost		vysvětlí rozdíl mezi rychlostí rovnoměrného pohybu a průměrnou rychlostí nerovnoměrného pohybu
jednoduché pohybové úlohy		objasní, že pohyb je relativní, a určí, zda je těleso v klidu, či v pohybu vzhledem k jiným tělesům
		určí na základě znalosti hodnot dvou veličin (dráha, čas nebo rychlost) hodnotu veličiny třetí
		rozliší klid a pohyb tělesa v grafu vyjadřujícím závislost dráhy na čase
gravitační pole a gravitační síla		vypočítá gravitační sílu působící na těleso, pokud zná hmotnost tělesa
Newtonovy zákony		vysvětlí princip setrvačnosti (např. chování těles v automobilu při prudkém brzdění)
		vysvětlí na příkladu, jak se liší pohybové účinky síly na těleso v závislosti na jejím směru, orientaci a působišti při stejné velikosti
hustota		řeší jednoduché úlohy na výpočet hustoty

Fyzika	9. ročník	
Výchovné a vzdělávací strategie	- Kompetence k učení - Kompetence k řešení problémů - Kompetence sociální a personální - Kompetence pracovní	
Učivo	ŠVP výstupy	
pohybová a polohová energie		vysvětlí definiční vztah pro mechanickou práci vykonanou konstantní silou, která působí na těleso ve směru pohybu, a provádí jednoduché výpočty vykonané práce, resp. síly nebo dráhy
částicové složení látek, vnitřní energie		vysvětlí na základě porozumění částicovému složení látek následující procesy – rozpouštění pevných látek v kapalině (i v závislosti na teplotě) a šíření zápachu v uzavřené místnosti
práce, výkon		vypočítá výkon ze zadané práce a času
		ze znalosti vykonané práce určí změnu energie příslušného tělesa a naopak
jaderná energie, jaderný reaktor, jaderná elektrárna		posoudí výhody a nevýhody využití jaderné energie, resp. vliv jaderné elektrárny na životní prostředí
ochrana lidí před radioaktivním zářením		popíše, jak se lze chránit před radioaktivním zářením
elektrická a magnetická síla, elektrický náboj		uvede příklady elektrických spotřebičů, které pro svoji činnost využívají elektromagnetickou indukci
		popíše jev elektromagnetické indukce
vodič a izolant v elektrickém poli		uvede příklady látek, které jsou vodiči a izolanty

Fyzika	9. ročník	
		vysvětlí rozdíl mezi vodičem, polovodičem a izolantem
		uvede příklady použití vodičů a izolantů v technické praxi
siločáry elektrického pole		nakreslí siločáry elektrického pole
elektrický odpor		využívá vztah pro elektrický odpor ($R = U/I$) a dokáže vypočítat při znalosti dvou veličin veličinu třetí v jednoduchém elektrickém obvodu
Ohmův zákon		na základě Ohmova zákona rozumí vztahu mezi fyzikálními veličinami el. proud, el. napětí a el. odpor
		využívá vztah pro elektrický odpor ($R = U/I$) a dokáže vypočítat při znalosti dvou veličin veličinu třetí v jednoduchém elektrickém obvodu
jednoduchý elektrický obvod		používá schematické značky součástí elektrického obvodu (např. žárovka, zdroj, vypínač, rezistor, voltmetr, ampérmetr) a pojmenuje jednotlivé součásti elektrického obvodu
		zapojí podle schématu jednoduchý elektrický obvod včetně zapojení voltmetru a ampérmetru pro měření elektrického napětí a proudu
sériové a paralelní zapojení		používá schematické značky součástí elektrického obvodu (např. žárovka, zdroj, vypínač, rezistor, voltmetr, ampérmetr) a pojmenuje jednotlivé součásti elektrického obvodu
		zapojí podle schématu jednoduchý elektrický obvod včetně zapojení voltmetru a ampérmetru pro měření elektrického napětí a proudu
elektrická energie a výkon		popíše formy energie, se kterými se může setkat v přírodě
výroba a přenos elektrické energie		popíše formy energie, se kterými se může setkat v přírodě
		vysvětlí na základě zákona zachování energie jednoduché příklady přeměny forem energie a jejich přenosu
elektromotor, transformátor		uvede příklady využití transformátoru v praxi
bezpečnost při práci s elektrickými přístroji		ovládá pravidla bezpečné práce a manipulace s elektrickými zařízeními a ovládá základy první pomoci při úrazu elektrickým proudem
teplo, měrná tepelná kapacita		vyhledá v tabulkách měrnou tepelnou kapacitu látek a vysvětlí její význam
		využívá vztah pro určování tepla přijatého nebo odevzdaného tělesem v konkrétním příkladě
elektrický proud, tepelné účinky elektrického proudu		rozliší zdroje stejnosměrného a střídavého elektrického napětí
polovodičová dioda		zapojí správně polovodičovou diodu a uvede příklady její využití v technické praxi

Chemie

Počet vyučovacích hodin za týden									Celkem
1. ročník	2. ročník	3. ročník	4. ročník	5. ročník	6. ročník	7. ročník	8. ročník	9. ročník	
0	0	0	0	0	0	1	2	2	5
						Povinný	Povinný	Povinný	

Název předmětu	Chemie
Oblast	Člověk a příroda
Charakteristika předmětu	Charakteristika vyučovacích předmětů Předmět chemie, který přibývá v 7. ročníku, představuje výzvu a šanci poznat svět látek. Prozkoumat jejich vlastnosti a z nich tvořit pojmy, které člověka zahrnou do procesu bádání. Tím mu napomohou k novému, prohloubenému setkání se světem. Je nasnadě, že hotový, „mrtvý“ svět anorganické chemie nabízí k tomuto účelu jedinečné a v pokusech působivé možnosti. Na začátku epochy stojí oheň a proces hoření (pro děti „spřátelený“ zážitek), jež pak vede přes pálení vápna ke kyselinám, zásadám a kovům, přičemž tu vždy hraje roli technický i kulturně- historický aspekt. Jádro celé metodiky spočívá v tom, abychom žáky uvedli do sféry chemických procesů a pochodů kvalitativně a ukázali tak žákovi nový vztahu k přírodě. To předpokládá, že své „výzkumy“ vždy začínáme nejprve s přírodními látkami (např. dřevo, papír, vlasy atd.). Otázky „nerveme“ z žáků senzačními experimenty, nýbrž při všedních, každodenně známých jevech, jakým je např. oheň. Žáci tak budou prožívat člověka jako spoluvůdce přírodních procesů. Výuka chemie nesmí vymezovat a omezovat, nýbrž musí ukazovat vztahy a jevy v přírodě (postupujeme přitom z vnějšku dovnitř). Musíme přitom brát vážně prožitky žáků a zapojit je do výuky, a ne protežovat měřicí přístroje a indikátory. Vyučování chemie v 8. ročníku vyžaduje jiný způsob kladení otázek než v 7. třídě. Organické přírodní jevy a procesy jsou mnohem složitější a podstatně obtížněji pochopitelné. Na počátku stojí člověk opatřující si svou stravu, v němž se tyto procesy odehrávají. Procesuální stránka organických životních pochodů, tvorby a změny látek vyžaduje myšlení, které respektuje organický, živý charakter, a tvoření pojmů, které odpovídá aspektu zodpovědnosti a zralosti. V epoše chemie se pokoušíme od obvyklého kauzálně-analytického přístupu látkové chemie dovést žáky k chemii, orientované na procesy - a to tím, že zavádíme různé chemické modelové představy a diskutujeme o nich. Tímto způsobem mají žáci pozorovat souvislosti tak, jak to odpovídá jejich věku, a učit se je také chápat. Proto musíme vždy žáky podněcovat, aby kladli své vlastní, originální otázky (pomocí experimentů, na nichž se podílejí i žáci, máme možnost tuto schopnost ptát se, ještě více prohlubovat.) V popředí stojí biochemie. Je třeba znázornit takovou chemii, která neotravuje životní prostředí, nýbrž může na ně i na člověka působit léčivě. Učitel musí, propojovat svůj předmět s ostatními předměty. To je podmínkou, aby se předmět skutečně mohl stát součástí obsáhlého harmonického obrazu světa. Jsou-li ve škole zavedeny v 8. třídě závěrečné ročníkové práce, pak se nabízí žákům možnost, aby témata chemie zapracovali přiměřeně věku do svých ročníkových prací, a tak dále rozvinuli svou "zvědavost". Žáci mají získat přehled o celé oblasti chemie. Epochy matematiky, fyziky, chemie jsou si podobné svým přístupem. Fyzika a chemie mohou být pak chápány jako navzájem související jednoty. Žák může postupovat od experimentu k pozorování a dále k zákonitosti, ke vzorci a výpočtu, aniž by narazil na něco nepochopitelného, co by nebyl s to prohlédnout. Rozvíjíme jasné pozorování, tvoření logických závěrů, chápání kauzálních vztahů a analytické myšlení. Vstoupit do praktického života je úkol, který žák 9. třídy dokáže zvládnout. Ve vyučování chemie můžeme pokusit zprostředkovat celkový přehled tím, že se

Název předmětu	Chemie
	k individuálnímu charakteru prvků dopracujeme prostřednictvím spolupůsobení chemických látek. V této souvislosti je možné probrat periodickou soustavu, která se ovšem nezavádí jako předpokládaný uspořádávající princip, nýbrž jako podstatný objev, v němž se zračí určité zákonitosti. Díky obraznému a názornému myšlení můžeme mezi prvky nalézt ještě docela další zákonitosti, které jsou využitelné ve výuce. Žáci se nyní již plně stali takřikajíc občany světa a musí se v této pro ně stále ještě nové oblasti učit orientovat pomocí jasných myšlenek. Zároveň je třeba vyhradit velký prostor významu důležitých technických procesů i způsobu jejich provádění s přátelským postojem k životnímu prostředí.
Obsahové, časové a organizační vymezení předmětu (specifické informace o předmětu důležité pro jeho realizaci)	
Integrace předmětů	Chemie
Výchovné a vzdělávací strategie: společné postupy uplatňované na úrovni předmětu, jimiž učitelé cíleně utvářejí a rozvíjejí klíčové kompetence žáků	Kompetence k učení: Učíme žáky různým metodám pozorování přírodních procesů a jevů. Učíme je zpracovávat informace a využívat je k dalšímu učení. Kompetence k řešení problémů: Rozvíjíme jejich schopnost objevovat a formulovat problémy a hledat různé varianty řešení. Učíme žáky základům vyvozování a předvídání specifických závěrů z přírodních zákonů. Učíme je poznatky zobecňovat a aplikovat v různých oblastech života. Kompetence komunikativní: Vedeme žáky k přesnému vyjadřování a argumentaci. Učíme je stručně, a přehledně sdělovat postup a výsledky svých pozorování a experimentů. Kompetence sociální a personální: Vedeme žáky k osvojení dovednosti kooperace a společného hledání optimálních řešení problémů. Kompetence občanské: Vedeme žáky k poznání možnosti rozvoje i zneužití chemie a učíme je odpovědnosti za zachování životního prostředí. Kompetence pracovní: Učíme je provádět soustavná pozorování a experimenty a získaná data zpracovávat a vyhodnocovat. Seznamuje žáky se zásadami bezpečnosti a ochrany zdraví při práci

Chemie	7. ročník	
Výchovné a vzdělávací strategie	- Kompetence k učení - Kompetence komunikativní - Kompetence k řešení problémů - Kompetence sociální a personální - Kompetence občanské - Kompetence pracovní	
Učivo		ŠVP výstupy

Chemie	7. ročník	
zásady bezpečné práce ve školní laboratoři i v běžném životě	uvede zásady bezpečné práce v laboratoři	
	pro práci s chemickými látkami volí vhodné ochranné pomůcky a správně je využívá	
nebezpečné látky a přípravky	na základě výstražných symbolů a varování na etiketě posoudí nebezpečnost látky	
H- vety, P- vety, varovné značky a jejich význam	popíše způsoby bezpečné práce s chemickými látkami ve školní laboratoři	
mimořádné události, havárie chemických provozů, úniky nebezpečných látek	uvede všechna telefonní čísla integrovaného záchranného systému důležitá pro případ havárie a popíše zásady volání na tísňové linky	
	popíše zásady první pomoci při úrazu (poleptání, popálení, pořezání, nadýchání se jedovatého plynu) v laboratoři nebo domácnosti	
	na příkladech ze svého okolí uvede způsob chování při úniku nebezpečných chemických látek	
hoření různých látek	charakterizuje kyslík jako nezbytnou složku pro hoření látek	
produkty hoření	rozliší výchozí látky a produkty chemické reakce a určí je správně v konkrétních případech	
tavení, zplynování, spalování	uvede příklady chemického děje	
užitečnost x nebezpečí ohně, zápalná teplota	rozpozná u běžně známých dějů, zda dochází k přeměnám látek	
	vysvětlí princip hašení, zná telefonní číslo hasičů	
hašení, principy hašení	vysvětlí princip hašení, zná telefonní číslo hasičů	
síra, hořčík, spalování a jejich vlastnosti	rozliší výchozí látky a produkty chemické reakce a určí je správně v konkrétních případech	
spalné plyny, účinek na plamen	vysvětlí vznik kyselých dešťů, zhodnotí jejich vliv na životní prostředí a uvede příklady opatření, kterými jim lze předcházet	
kyselinotvornost plynů a zásadotvornost popele	popíše vlastnosti a použití vybraných oxidů a posoudí vliv těchto látek na životní prostředí	
	vysvětlí vznik kyselých dešťů, zhodnotí jejich vliv na životní prostředí a uvede příklady opatření, kterými jim lze předcházet	
kyselé, zásadité a neutrální látky v přírodě	vysvětlí vznik kyselých dešťů, zhodnotí jejich vliv na životní prostředí a uvede příklady opatření, kterými jim lze předcházet	
směsi, druhy směsí, stejnorodé a různorodé	rozliší různorodé a stejnorodé směsi	
	rozliší suspenzi, emulzi, pěnu, dým, mlhu a uvede jejich příklady v běžném životě	
	uvede příklady pevné, kapalné a plynné směsi	
metody oddělování složek směsí	sestaví jednoduchou filtrační aparaturu a provede filtraci	
	navrhne postup oddělení složek směsí v běžném životě	
rozpouštění látek, rozpouštědla	navrhne postup oddělení složek směsí v běžném životě	
	uvede základní faktory ovlivňující rozpouštění pevných látek	
vzduch a jeho složení	popíše, co je teplotní inverze a smog a uvede příklady zdrojů informací o čistotě ovzduší	
proudění vzduchu v okolí ohně, vlastnosti plamene	popíše, co je teplotní inverze a smog a uvede příklady zdrojů informací o čistotě ovzduší	
čistota ovzduší a ekologie	zhodnotí vliv činnosti člověka na změny obsahu kyslíku a ozonu v plynném obalu Země	

Chemie	7. ročník	
ozónová vrstva		zhodnotí vliv činnosti člověka na změny obsahu kyslíku a ozonu v plynném obalu Země
voda destilovaná, pitná, užitková, odpadní, mořská		rozezná a uvede názvy vody v plynném, kapalném a pevném skupenství
		uvede základní vlastnosti vody a její využití v praxi
		rozliší vodu destilovanou, pitnou, užitkovou, odpadní a uvede příklady jejich výskytu a použití
		uvede princip výroby pitné vody ve vodárnách
		vysvětlí rozdíl mezi měkkou a tvrdou vodou
čistota vody a ekologie (výroba pitné vody)		vysvětlí koloběh vody v přírodě a zhodnotí jeho význam pro život na Zemi
		zjistí a uvede příklady znečištění vody a vzduchu v přírodě i v domácnosti
přírodní vápenec, rozklad kyselinami		popíše složení, vlastnosti a použití nejznámějších stavebních poživ
pálení vápence (laboratorní, průmyslové)		popíše složení, vlastnosti a použití nejznámějších stavebních poživ
vlastnosti produktů pálení vápence (oxid vápenatý)		popíše složení, vlastnosti a použití nejznámějších stavebních poživ
vydechované plyny (oxid uhličitý)		popíše složení, vlastnosti a použití nejznámějších stavebních poživ
hašení vápna (hydroxid vápenatý)		popíše složení, vlastnosti a použití nejznámějších stavebních poživ
technologický cyklus stavebních materiálů (vápno, cement, sádra, keramika), pálení, hašení, tvrdnutí		popíše složení, vlastnosti a použití nejznámějších stavebních poživ
zásadotvorné a kyselinotvorné oxidy		popíše vlastnosti a použití vybraných kyselin a hydroxidů
kyseliny: sírová, chlorovodíková, dusičná, uhličitá		popíše vlastnosti a použití vybraných kyselin a hydroxidů
		posoudí vliv vybraných kyselin a hydroxidů (v odpadech) na životní prostředí
hydroxidy: sodný, draselný, vápenatý, amoniak		popíše vlastnosti a použití vybraných kyselin a hydroxidů
		posoudí vliv vybraných kyselin a hydroxidů (v odpadech) na životní prostředí
účinky kyselin a zásad, ředění, bezpečnost práce, první pomoc		popíše a zdůvodní bezpečné ředění jejich koncentrovaných roztoků a první pomoc při zasažení lidského těla těmito látkami
neutralizace		provede neutralizaci velmi zředěných roztoků známých kyselin a hydroxidů
stupnice pH, indikátory přírodní a umělé		rozliší zásadité a kyselé roztoky pomocí indikátorů pH a změří pH roztoku univerzálním indikátorovým papírkem
solí a jejich využití v praxi		rozliší, které látky patří mezi soli
		uvede příklady uplatnění solí v praxi
Průřezová témata, přesahy, souvislosti		
ENVIRONMENTÁLNÍ VÝCHOVA - Lidské aktivity a problémy životního prostředí		
čistota ovzduší a vody; vliv lidské aktivity na čistotu ovzduší a vody, skleníkové plyny, ozonová vrstva		

Chemie	8. ročník	
Výchovné a vzdělávací strategie	- Kompetence k učení - Kompetence k řešení problémů	

Chemie	8. ročník	
	• Kompetence komunikativní • Kompetence sociální a personální • Kompetence občanské • Kompetence pracovní	
Učivo		ŠVP výstupy
škrob - výskyt v přírodě, vznik a jeho získávání		uvede příklady zdrojů sacharidů a jejich význam pro člověka
vlastnosti škrobu a jeho využití		uvede příklady zdrojů sacharidů a jejich význam pro člověka
chemický důkaz škrobu		uvede příklady zdrojů sacharidů a jejich význam pro člověka
přírodní vznik cukrů		uvede příklady zdrojů sacharidů a jejich význam pro člověka
výroba cukru, cukrovarnictví, med, ovocné cukry		uvede příklady zdrojů sacharidů a jejich význam pro člověka
vlastnosti sacharidů, rozpouštění, teplotní vliv, redukční vlastnosti		uvede příklady zdrojů sacharidů a jejich význam pro člověka
důkazové reakce redukujících sacharidů		uvede příklady zdrojů sacharidů a jejich význam pro člověka
vitaminy		uvede příklady zdrojů vitaminů a jejich význam pro člověka
rozpuštěnost a hoření lipidů		uvede příklady zdrojů tuků a jejich význam pro člověka
význam tuků a jejich využití		uvede příklady zdrojů tuků a jejich význam pro člověka
výroba mýdla		uvede příklady zdrojů tuků a jejich význam pro člověka
esterifikace, zmydlnění		uvede příklady zdrojů tuků a jejich význam pro člověka
přírodní výskyt, vlastnosti a význam bílkovin		uvede příklady zdrojů bílkovin a jejich význam pro člověka
důkazové reakce bílkovin		uvede příklady zdrojů bílkovin a jejich význam pro člověka
denaturace bílkovin		uvede příklady zdrojů bílkovin a jejich význam pro člověka
vybrané kovy (zlato, stříbro, rtuť, cín, měď, alkalické kovy..., vlastnosti a jejich využití		rozliší kovy a nekovy a uvede příklady vlastností a praktického využití vybraných kovů, slitin a nekovů v historii a dnes
některé slitiny		rozliší kovy a nekovy a uvede příklady vlastností a praktického využití vybraných kovů, slitin a nekovů v historii a dnes
analýza sloučenin kovů, zkouška v plameni		rozliší kovy a nekovy a uvede příklady vlastností a praktického využití vybraných kovů, slitin a nekovů v historii a dnes
chemické reakce kovů		rozliší kovy a nekovy a uvede příklady vlastností a praktického využití vybraných kovů, slitin a nekovů v historii a dnes
chemické názvy a značky prvků		používá značky a názvy vybraných chemických prvků (zejména prvků hlavních skupin a významných zástupců kovů)
Průřezová témata, přesahy, souvislosti		
ENVIRONMENTÁLNÍ VÝCHOVA - Vztah člověka k prostředí		
životní styl člověka (spotřeba nerostného bohatství, průmyslová výroba kovů)		

Chemie	9. ročník	
Výchovné a vzdělávací strategie	- Kompetence k učení - Kompetence k řešení problémů - Kompetence komunikativní - Kompetence sociální a personální - Kompetence občanské - Kompetence pracovní	
Učivo		ŠVP výstupy
uhlovodíky		zařadí uhlovodíky mezi organické látky
		užívá vedle názvů i vzorce nejjednodušších uhlovodíků
		popíše vlastnosti nejjednodušších uhlovodíků
		uvede příklady použití nejjednodušších uhlovodíků
		uvede příklady zdrojů uhlovodíků
uhlovodíky s vícenásobnými vazbami		zařadí uhlovodíky mezi organické látky
		užívá vedle názvů i vzorce nejjednodušších uhlovodíků
		popíše vlastnosti nejjednodušších uhlovodíků
		uvede příklady použití nejjednodušších uhlovodíků
		uvede příklady zdrojů uhlovodíků
významné alkany a jejich užití v praxi		zařadí uhlovodíky mezi organické látky
		užívá vedle názvů i vzorce nejjednodušších uhlovodíků
		popíše vlastnosti nejjednodušších uhlovodíků
		uvede příklady použití nejjednodušších uhlovodíků
		uvede příklady zdrojů uhlovodíků
aromatické uhlovodíky		užívá vedle názvů i vzorce nejjednodušších uhlovodíků
		popíše vlastnosti nejjednodušších uhlovodíků
		uvede příklady použití nejjednodušších uhlovodíků
		uvede příklady zdrojů uhlovodíků
ropa, uhlí, zemní plyn a jejich zpracování		rozliší fosilní a ostatní paliva
		uvede výhody a nevýhody využívání fosilních a ostatních druhů paliv vzhledem k životnímu prostředí a vyčerpatelnosti zdrojů
		uvede příklady produktů získávaných při frakční destilaci ropy
		uvede příklady výrobků chemického průmyslu, jejichž výchozí surovinou je ropa nebo zemní plyn
		popíše význam ropy, uhlí a zemního plynu pro chemický průmysl i pro praktický život člověka
průmyslově vyráběná paliva		rozliší fosilní a ostatní paliva

Chemie	9. ročník	
		uvede výhody a nevýhody využívání fosilních a ostatních druhů paliv vzhledem k životnímu prostředí a vyčerpatelnosti zdrojů
		uvede příklady produktů získávaných při frakční destilaci ropy
		uvede příklady výrobků chemického průmyslu, jejichž výchozí surovinou je ropa nebo zemní plyn
alkoholové kvašení		popíše jednoduchou destilační aparaturu a vysvětlí princip destilace
významné alkoholy a jejich využití		rozliší halogenderiváty uhlovodíků, alkoholy a organické kyseliny
		jmenuje nejjednodušší alkoholy a popíše jejich vlastnosti
		zhodnotí rizika konzumace alkoholu z hlediska zdraví člověka
karboxylové kyseliny a jejich využití		rozliší halogenderiváty uhlovodíků, alkoholy a organické kyseliny
		uvede příklady nejznámějších organických kyselin (i triviálních názvů) a jejich výskytu
deriváty uhlovodíků		rozliší halogenderiváty uhlovodíků, alkoholy a organické kyseliny
		popíše používání freonů v praktickém životě a jejich vliv na životní prostředí
fotosyntéza		rozliší výchozí látky a produkty fotosyntézy
		vysvětlí význam fotosyntézy pro život na Zemi
		určí nezbytné podmínky pro průběh fotosyntézy
chemický průmysl ČR		uvede nejdůležitější průmyslově vyráběné látky
výroba kovů		uvede nejdůležitější průmyslově vyráběné látky
recyklace surovin		zhodnotí ekologický a ekonomický význam recyklace odpadů
plasty a syntetická vlákna - vlastnosti, využití, likvidace		zhodnotí ekologický a ekonomický význam recyklace odpadů
průmyslová hnojiva		uvede nejdůležitější průmyslově vyráběné látky
detergenty, pesticidy a insekticidy		uvede nejdůležitější průmyslově vyráběné látky
stavba atomu a jeho částicové složení		rozlišuje částice atomu, atomy a molekuly
		popíše umístění protonů, elektronů a neutronů v atomu
		uvede znaménko elektrického náboje elektronu a protonu
periodický systém a orientace v něm		orientuje se v periodickém systému
chemické sloučeniny a jejich názvosloví (oxidy, hydroxidy, kyslíkaté a bezkyslíkaté soli)		používá chemické názvosloví základních sloučenin
oxidační číslo		používá chemické názvosloví základních sloučenin
chemická vazba		určí charakter vazby podle elektronegativity
		zná pojem elektronegativita a umí vyhledat její hodnotu
zápis reakcí chemickou rovnicí		zapiše jednoduché chemické rovnice
zákon o zachování hmotnosti		uvede zákon zachování hmotnosti
		využije zákon zachování hmotnosti při řešení jednoduchých úloh
vliv na rychlost reakce a její průběh (teplota, koncentrace, katalyzátor)		popíše vliv teploty, plošného obsahu povrchu, koncentrace reaktantů a katalyzátorů na rychlost chemické reakce
jednoduché reakce: neutralizace, tvrdnutí malty		přečte s porozuměním jednoduché chemické rovnice

Chemie	9. ročník	
složitější reakce: vnitřní dýchání, esterifikace, redoxní reakce		přečte s porozuměním jednoduché chemické rovnice
výpočty složení látek		vypočítá složení roztoku (hmotnostní zlomek rozpuštěné látky) a připraví roztok o požadovaném složení
výpočty složení směsí, koncentrace		vypočítá složení roztoku (hmotnostní zlomek rozpuštěné látky) a připraví roztok o požadovaném složení
výpočty reakčního poměru		vypočítá složení roztoku (hmotnostní zlomek rozpuštěné látky) a připraví roztok o požadovaném složení
pojem molu		vypočítá složení roztoku (hmotnostní zlomek rozpuštěné látky) a připraví roztok o požadovaném složení
jednoduché výpočty z chemických rovnic		odhadne výsledky a vypočítá úlohy s užitím chemických rovnic
reakce exotermní a endotermní		zapiše jednoduché chemické rovnice

Pěstitelské práce

Počet vyučovacích hodin za týden									Celkem
1. ročník	2. ročník	3. ročník	4. ročník	5. ročník	6. ročník	7. ročník	8. ročník	9. ročník	
0	0	0	0	0	1	1	1	1	4
					Povinný	Povinný	Povinný	Povinný	

Název předmětu	Pěstitelské práce
Oblast	Člověk a příroda
Charakteristika předmětu	Předmět vede k prohloubení praktického nácviku učiva o přírodě a člověku. V jednotlivých tématech jsou žáci seznamováni s pěstováním rostlin a s péčí o ně, poznávají různé typy půd a vhodné prostředí pro pěstování nejrůznějších plodin. Předmět je zaměřen na praktickou činnost, na nácvik práce se zahradnickým a jiným náčiním, na práci s přírodninami, na kultivování školního pozemku a krajiny, na základní úkony potřebné při chovatelství různých druhů zvířat. Prostřednictvím těchto činností si žáci budují pozitivní vztah k nejbližšímu přírodnímu prostředí a k přírodě jako celku. Rozvíjí také své manuální schopnosti a prohlubují svou eventuální zálibu v pěstitelství a chovatelství.
Obsahové, časové a organizační vymezení předmětu (specifické informace o předmětu důležité pro jeho realizaci)	V 9. ročníku je předmět realizován v průběhu školního roku dle možností školy, a to průběžně nebo v rámci zemědělského praktika.
Integrace předmětů	• Člověk a svět práce • Přírodopis
Výchovné a vzdělávací strategie: společné postupy uplatňované na úrovni předmětu, jimiž učitelé cíleně utvářejí a rozvíjejí klíčové kompetence žáků	Kompetence k učení
	Kompetence k řešení problémů
	Kompetence komunikativní
	Kompetence sociální a personální
	Kompetence pracovní
Poznámky k předmětu v rámci učebního plánu	Kompetence občanské
	V předmětu pěstitelské práce se realizují výstupy Vzdělávací oblasti Člověk a příroda (téma Botanika).

Pěstitelské práce	6. ročník
Výchovné a vzdělávací strategie	• Kompetence k učení • Kompetence k řešení problémů • Kompetence komunikativní • Kompetence sociální a personální • Kompetence pracovní • Kompetence občanské

Pěstitelské práce	6. ročník	
Učivo		ŠVP výstupy
péče o zeleň ve škole a v okolí školy		spolupracuje se spolužáky
výsev, okopávání, přesazování a pletí rostlin		vypěstuje zvolené rostliny
		připraví pozemek na osázení
péče o nářadí a jeho správné použití		používá správně nářadí
první pomoc při úrazech		poskytne první pomoc při úrazu
hygiena při práci		dodržuje technologickou kázeň, zásady hygieny a bezpečnosti práce
pracovní řád na pozemcích		dodržuje technologickou kázeň, zásady hygieny a bezpečnosti práce
Průřezová témata, přesahy, souvislosti		
OSOBNOSTNÍ A SOCIÁLNÍ VÝCHOVA - Komunikace		
OSOBNOSTNÍ A SOCIÁLNÍ VÝCHOVA - Mezilidské vztahy		
OSOBNOSTNÍ A SOCIÁLNÍ VÝCHOVA - Rozvoj schopností poznávání		
OSOBNOSTNÍ A SOCIÁLNÍ VÝCHOVA - Poznávání lidí		
OSOBNOSTNÍ A SOCIÁLNÍ VÝCHOVA - Kreativita		
OSOBNOSTNÍ A SOCIÁLNÍ VÝCHOVA - Sebepoznání a sebepojetí		
OSOBNOSTNÍ A SOCIÁLNÍ VÝCHOVA - Řešení problémů a rozhodovací dovednosti		
OSOBNOSTNÍ A SOCIÁLNÍ VÝCHOVA - Hodnoty, postoje, praktická etika		
ENVIRONMENTÁLNÍ VÝCHOVA - Ekosystémy		
ENVIRONMENTÁLNÍ VÝCHOVA - Základní podmínky života		
ENVIRONMENTÁLNÍ VÝCHOVA - Lidské aktivity a problémy životního prostředí		
ENVIRONMENTÁLNÍ VÝCHOVA - Vztah člověka k prostředí		

Pěstitelské práce	7. ročník	
Výchovné a vzdělávací strategie	- Kompetence k učení - Kompetence k řešení problémů - Kompetence komunikativní - Kompetence sociální a personální - Kompetence pracovní - Kompetence občanské	
Učivo		ŠVP výstupy
péče o zeleň ve škole a v okolí školy		vypěstuje rostliny
kultivace půdy		připraví pozemek na osázení
výsev, okopávání, přesazování a pletí rostlin		vypěstuje rostliny
péče o nářadí a jeho použití		udržuje nářadí v náležitém stavu

Pěstitelské práce	7. ročník	
		používá správně nářadí
první pomoc při úrazech		poskytne první pomoc při úrazu
hygiena při práci		dodržuje technologickou kázeň, zásady hygieny a bezpečnosti práce
pracovní řád na pozemcích		dodržuje technologickou kázeň, zásady hygieny a bezpečnosti práce
Průřezová témata, přesahy, souvislosti		
OSOBNOSTNÍ A SOCIÁLNÍ VÝCHOVA - Kreativita		
OSOBNOSTNÍ A SOCIÁLNÍ VÝCHOVA - Rozvoj schopností poznávání		
OSOBNOSTNÍ A SOCIÁLNÍ VÝCHOVA - Mezilidské vztahy		
OSOBNOSTNÍ A SOCIÁLNÍ VÝCHOVA - Seberegulace a sebeorganizace		
OSOBNOSTNÍ A SOCIÁLNÍ VÝCHOVA - Sebepoznání a sebepojetí		
OSOBNOSTNÍ A SOCIÁLNÍ VÝCHOVA - Poznávání lidí		
OSOBNOSTNÍ A SOCIÁLNÍ VÝCHOVA - Komunikace		
OSOBNOSTNÍ A SOCIÁLNÍ VÝCHOVA - Kooperace a kompetice		
ENVIRONMENTÁLNÍ VÝCHOVA - Ekosystémy		
OSOBNOSTNÍ A SOCIÁLNÍ VÝCHOVA - Řešení problémů a rozhodovací dovednosti		
OSOBNOSTNÍ A SOCIÁLNÍ VÝCHOVA - Hodnoty, postoje, praktická etika		
ENVIRONMENTÁLNÍ VÝCHOVA - Lidské aktivity a problémy životního prostředí		
ENVIRONMENTÁLNÍ VÝCHOVA - Základní podmínky života		
ENVIRONMENTÁLNÍ VÝCHOVA - Vztah člověka k prostředí		

Pěstitelské práce	8. ročník	
Výchovné a vzdělávací strategie	- Kompetence k učení - Kompetence k řešení problémů - Kompetence komunikativní - Kompetence pracovní - Kompetence sociální a personální - Kompetence občanské	
Učivo		ŠVP výstupy
péče o zeleň ve škole a v okolí školy		vypěstuje rostliny
kultivace půdy		umí připravit pozemek na osázení
výsev, okopávání, přesazování a pletí rostlin		vypěstuje rostliny
		umí připravit pozemek na osázení
péče o společný pozemek		umí připravit pozemek na osázení
péče o nářadí		udržuje nářadí v náležitém stavu

Pěstitelské práce	8. ročník	
		používá správně nářadí
první pomoc při úrazech		poskytne první pomoc při úrazu
hygiena při práci		dodržuje technologickou kázeň, zásady hygieny a bezpečnosti práce
pracovní řád na pozemcích		dodržuje technologickou kázeň, zásady hygieny a bezpečnosti práce
Průřezová témata, přesahy, souvislosti		
OSOBNOSTNÍ A SOCIÁLNÍ VÝCHOVA - Rozvoj schopností poznávání		
OSOBNOSTNÍ A SOCIÁLNÍ VÝCHOVA - Sebepoznání a sebepojetí		
OSOBNOSTNÍ A SOCIÁLNÍ VÝCHOVA - Seberegulace a sebeorganizace		
OSOBNOSTNÍ A SOCIÁLNÍ VÝCHOVA - Poznávání lidí		
OSOBNOSTNÍ A SOCIÁLNÍ VÝCHOVA - Mezilidské vztahy		
OSOBNOSTNÍ A SOCIÁLNÍ VÝCHOVA - Kreativita		
OSOBNOSTNÍ A SOCIÁLNÍ VÝCHOVA - Komunikace		
ENVIRONMENTÁLNÍ VÝCHOVA - Základní podmínky života		
OSOBNOSTNÍ A SOCIÁLNÍ VÝCHOVA - Kooperace a kompetice		
OSOBNOSTNÍ A SOCIÁLNÍ VÝCHOVA - Hodnoty, postoje, praktická etika		
OSOBNOSTNÍ A SOCIÁLNÍ VÝCHOVA - Řešení problémů a rozhodovací dovednosti		
ENVIRONMENTÁLNÍ VÝCHOVA - Ekosystémy		
ENVIRONMENTÁLNÍ VÝCHOVA - Vztah člověka k prostředí		
ENVIRONMENTÁLNÍ VÝCHOVA - Lidské aktivity a problémy životního prostředí		

Pěstitelské práce	9. ročník	
Výchovné a vzdělávací strategie	• Kompetence k učení • Kompetence k řešení problémů • Kompetence komunikativní • Kompetence sociální a personální • Kompetence pracovní • Kompetence občanské	
Učivo		ŠVP výstupy
zemědělské praktikum		aktivně se účastní prací v zemědělství
první pomoc při úrazech		poskytne první pomoc při úrazu
hygiena a bezpečnost práce		dodržuje technologickou kázeň, zásady hygieny a bezpečnosti práce
Průřezová témata, přesahy, souvislosti		
OSOBNOSTNÍ A SOCIÁLNÍ VÝCHOVA - Mezilidské vztahy		
OSOBNOSTNÍ A SOCIÁLNÍ VÝCHOVA - Rozvoj schopností poznávání		

Pěstitelské práce	9. ročník	
		OSOBNOSTNÍ A SOCIÁLNÍ VÝCHOVA - Kreativita
		OSOBNOSTNÍ A SOCIÁLNÍ VÝCHOVA - Sebepoznání a sebepojetí
		OSOBNOSTNÍ A SOCIÁLNÍ VÝCHOVA - Poznávání lidí
		OSOBNOSTNÍ A SOCIÁLNÍ VÝCHOVA - Seberegulace a sebeorganizace
		OSOBNOSTNÍ A SOCIÁLNÍ VÝCHOVA - Komunikace
		OSOBNOSTNÍ A SOCIÁLNÍ VÝCHOVA - Kooperace a kompetice
		OSOBNOSTNÍ A SOCIÁLNÍ VÝCHOVA - Řešení problémů a rozhodovací dovednosti
		OSOBNOSTNÍ A SOCIÁLNÍ VÝCHOVA - Hodnoty, postoje, praktická etika
		ENVIRONMENTÁLNÍ VÝCHOVA - Ekosystémy
		ENVIRONMENTÁLNÍ VÝCHOVA - Lidské aktivity a problémy životního prostředí
		ENVIRONMENTÁLNÍ VÝCHOVA - Vztah člověka k prostředí
		ENVIRONMENTÁLNÍ VÝCHOVA - Základní podmínky života

Umění

Počet vyučovacích hodin za týden									Celkem
1. ročník	2. ročník	3. ročník	4. ročník	5. ročník	6. ročník	7. ročník	8. ročník	9. ročník	
2	2	2	2	2	0	0	0	0	10
Povinný	Povinný	Povinný	Povinný	Povinný					

Název předmětu	Umění
Oblast	Umění a kultura
Charakteristika předmětu	Předmět Umění je předmětem zahrnující vzdělávací obory Hudební výchova a Výtvarná výchova na 1. stupni. Vzdělávací předmět Umění je nedílnou součástí vzdělávacího procesu na waldorfské škole. Umožňuje žákům uchopovat umělecké a kulturní stránky života formou odpovídající jejich věku. Napomáhá jejich osobnostnímu i sociálnímu vývoji prostřednictvím praktické realizace vlastních prožitků pomocí specifického jazyka hudby a výtvarných prostředků. Společná umělecká práce dané třídy by měla být zároveň součástí pokud možno každého vyučovacího předmětu realizovaného formou epoch. Některé z očekávaných výstupů k prvnímu stupni vzdělávacího předmětu Umění částečně naplňují vzdělávací předměty Německý jazyk, Anglický jazyk, které zaujímají v tomto vzdělávacím programu specifické postavení a získávají od vzdělávací oblasti Umění a kultura jednu hodinu časové dotace. Tento vzdělávací předmět je zpracován pro jednotlivé ročníky. V hudbě v průběhu vzdělávacího procesu je kladen důraz na tři základní oblasti, v jejichž rámci je tento vzdělávací předmět uskutečňován. Oblast vědomostní a poznatková zahrnuje hudební teorii, skladbu, dějiny hudby a hudební formy. Oblast pocitová obsahuje uchopování nálad jednotlivých tónin, harmonií a jejich realizaci prostřednictvím různých druhů nástrojů. Třetí oblast – pohybová umožňuje žákům proniknout do sféry hudby pomocí vlastního tělesného pohybu a prožít podstatu rytmu a taktu. Se všemi jmenovanými oblastmi se žáci setkávají jak v práci na společném i individuálním hlasovém projevu, tak v individuální i společné hře na nástroje, v rozhovorech o hudbě a jejich výrazových prostředcích a při poznávacích činnostech. V malbě je posilován především cit, v kresbě je podpořeno myšlení a modelováním vůle. V nižších ročnících můžeme vnímat uměleckou činnost i jako prostředníka pro propojení rozumových představ přijatých v hlavním vyučování a citového prožitku. Dítě se tak s navozenými představami lépe a trvaleji spojuje. Ve vyšších ročnících, po té co se žák učil pozorně vnímat svět kolem sebe, je stále více podporován ve svébytnějším a kreativnějším projevu. Téma a techniky vycházejí ze zvláštností věku (vývojová stadia dítěte), ale citlivě je třeba vycházet i ze složení třídy a její vyzrálosti. V 1. až 5. ročníku se používá v malování technika „mokrý do mokrého“. Základní odlišností metodiky waldorfského malování je prvotní prožitek smyslově-morální kvality barev (vycházející z Goethovy nauky o barvách). Až po uchopení základního vyjadřovacího jazyka – barvy, může být barva spojována s formou. Dostatečný prožitek samotné barvy a nespíchání na pevné tvarování umožní ve vyšších ročnících jistější a sebevědomější projev v samostatném uměleckém tvoření. V nižších ročnících učitel slovně postupuje a doplňuje ukázkou. Barvy jsou voleny na základě společného hledání a rozhovoru. Starší žáci se „učí vidět“ a pozorovat pomocí modelů a předloh.
Obsahové, časové a organizační vymezení předmětu (specifické informace o předmětu důležité pro jeho realizaci)	

Název předmětu	Umění
Integrace předmětů	• Výtvarná výchova • Hudební výchova
Výchovné a vzdělávací strategie: společné postupy uplatňované na úrovni předmětu, jimiž učitelé cíleně utvářejí a rozvíjejí klíčové kompetence žáků	Kompetence k učení: Poznání, že častým opakováním a cvičením motorických dovedností se zvyšuje jistota provedení Obohacování představy získané v naukových předmětech o smyslový prožitek a přispívání k lepšímu zapamatování, prožívání a ztvárňování kvality protipólných pojmů Spojení spolupráce ruky a oka, zlepšování prostorové orientace a odhadu. Žák vybírá vhodné způsoby, metody a strategie pro efektivní učení se zpěvu, hře na nástroj a pro získání rytmických schopností. Umí si najít informace, které se týkají dějin hudby a hudební teorie. Seznamuje se s obecně užívanými termíny, znaky a symboly v oblasti hudebních výrazových prostředků. Kompetence k řešení problémů: Rozvoj schopnosti svobodně uměleckou cestou přistoupit k řešení zadaného tématu Sledováním práce spolužáků poznávání, že možnosti řešení mohou být různé. Zamýšlí se nad jednotlivými oblastmi hudební problematiky. Porovnávání hudebních stylů a žánrů v dějinných souvislostech a dělá si o nich úsudek. Pokouší se uplatnit své poznatky prostřednictvím hudební improvizace. Kompetence komunikativní: Rozšíření slovní zásoby o odborné pojmy Cílené učení se schopnosti vyjádřit svůj prožitek a cíl svého snažení, zároveň i učení se schopnosti srozumitelně popsat viděné Poznání, jak umělecká práce může být možností mimoslovního dorozumění a má všeobecnou platnost. Je schopen vzájemnému naslouchání a k porozumění zvukům, melodiím atd. Poznává a cvičí mimoslovní komunikaci. Vytváří si a formuluje si vlastní názor na problematiku jednotlivých oblastí hudby. Kompetence sociální a personální: Rozvíjení spolupráce při společné přípravě a úklidu materiálu Úspěchy v umělecké tvorbě posilují sebevědomí žáků méně schopných v jiných předmětech Posilování etického cítění. Využívá získané komunikativní dovednosti k vytváření vztahů potřebných ke kvalitní a smysluplné spolupráci při společné práci nad hudebním dílem. Rozumí notovým záznamům, přemýšlí o nich, reaguje na ně a tvořivě je využívá ke svému rozvoji a k aktivnímu zapojení se do společenského dění. Kompetence občanské: Kultivace vlastního vkusu a jeho obhajoba Uznávání cizího tvůrčího snažení a respekt k němu. Chápe práva a povinnosti souvisejících s uměleckou tvorbou a kulturní sférou lidské společnosti. Dokáže se vcítit do tradic vlastního národa, ale i národů Evropy či světa, utváří si smysl pro kulturu a tvořivost, respektuje kulturu jiných národů. Kompetence pracovní: Vytváření pozitivního vztahu k uměleckým a manuálním činnostem Schopnost pracovat na základě slovního návodu a předvedené ukázky Dodržování zásad bezpečnosti při práci, používání pracovního oděvu Schopnost přiměřené pracovní výdrže při samostatné tvůrčí práci Schopnost posuzovat vlastní výsledek práce a porovnávat s prací ostatních. Získává pracovní návyky, které mu později umožní plnit povinnosti a závazky.
Poznámky k předmětu v rámci učebního plánu	Předmět integruje vzdělávací obory Hudební výchova a Výtvarná výchova. Je vyučován pouze na 1. stupni.

Umění	1. ročník	
Výchovné a vzdělávací strategie	• Kompetence k učení	

Umění	1. ročník	
	- Kompetence k řešení problémů - Kompetence komunikativní - Kompetence sociální a personální - Kompetence občanské - Kompetence pracovní	
Učivo	ŠVP výstupy	
hra na hudební nástroje – nástrojová reprodukce melodií (motivků, témat, písní, jednoduchých skladeb), hra a tvorba doprovodů s využitím nástrojů Orffova instrumentáře, keyboardů a počítače, nástrojová improvizace (jednoduché hudební formy)	provádí jednoduché improvizace k vytvoření nálady, doprovodí příběh. hraje podle svých dispozic na flétnu jednoduché písně a využívá k tomu dosud získané elementární schopnosti správného dýchání využívá jednoduché hudební nástroje k doprovodné hře	
vyjadřování hudebních i nehmudebních představ a myšlenek pomocí hudebního nástroje – představy rytmické, melodické, tempové, dynamické, formální	provádí jednoduché improvizace k vytvoření nálady, doprovodí příběh.	
pohybový doprovod znějící hudby – taktování, taneční kroky, vlastní pohybové ztvárnění	doprovází realizaci hudby vhodným pohybem	
pohybové vyjádření hudby v návaznosti na sémantiku hudebního díla – pantomima, improvizace	doprovází realizaci hudby vhodným pohybem pohybem reaguje na změnu tempa a dynamiky pohybově vyjádří náladu nebo významový obsah znějící hudby (např. hudební charakteristika pohádkové postavy, pohádkového děje apod.)	
pohybové reakce na změny v proudu znějící hudby – tempové, dynamické, rytmicko-metrické, harmonické	doprovází realizaci hudby vhodným pohybem pohybem reaguje na změnu tempa a dynamiky	
orientace v prostoru – rozvoj pohybové paměti, reprodukce pohybů prováděných při tanci či pohybových hrách	doprovází realizaci hudby vhodným pohybem	
hra na hudební nástroje – reprodukce motivů, témat, jednoduchých skladbiček pomocí jednoduchých hudebních nástrojů a fléten	hraje podle svých dispozic na flétnu jednoduché písně a využívá k tomu dosud získané elementární schopnosti správného dýchání využívá jednoduché hudební nástroje k doprovodné hře	
pohybové vyjádření hudby a reakce na změny v proudu znějící hudby – pantomima	doprovází realizaci hudby vhodným pohybem	
orientace v prostoru – utváření pohybové paměti, reprodukce pohybů prováděných při tanci či pohybových hrách	doprovází realizaci hudby vhodným pohybem reprodukuje jednoduché taneční pohyby a pohybové hry při zpěvu či za doprovodu jednoduché hudby	
hudba vokální, instrumentální, vokálně instrumentální, lidský hlas a hudební nástroj	rozpozná v proudu znějící hudby některé hudební nástroje, odliší hudbu vokální, instrumentální a vokálně instrumentální odliší sluchem zpěv od nástrojové hry	
jednohlasý zpěv jednoduchých, nejlépe pentatonických melodií	zpívá podle svých dispozic intonačně čistě jednohlasé písně zpívá písně pentatonické ve volném rytmu zpívá písně odpovídající aktuálnímu ročnímu období	
hudební hry: ozvěna, otázka- odpověď	provádí jednoduché improvizace k vytvoření nálady, doprovodí příběh. hraje podle svých dispozic na flétnu jednoduché písně a využívá k tomu dosud získané	

Umění	1. ročník	
		elementární schopnosti správného dýchání
		účastní se hudebních her jako např. ozvěna, otázka- odpověď
Malování Příběhy barev.		proniká do světa barev, má morální prožitek kvality základní barvy
		-sleduje vznik nové barvy, prožívá hry s barvou
Úvod do techniky mokré do mokrého		- pojmenovává pomůcky a výtvarný materiál, umí je připravit a uklidit, má správný úchop štětce, voskového bloku a pastelu
Primární barvy: poznávání kvality 1 barvy, v kombinaci 2 barev		rozpoznává a pojmenovává prvky vizuálně obrazného
		proniká do světa barev, má morální prožitek kvality základní barvy
poznávání vlastností a vztahů mezi barevnými plochami		rozpoznává a pojmenovává prvky vizuálně obrazného
Sekundární barvy mísením základních barev.		-sleduje vznik nové barvy, prožívá hry s barvou
Kresba voskovými pastely provází témata hlavního vyučování,		v tvorbě projevuje své vlastní životní zkušenosti
barevné plochy, linie jako hranice mezi sousedními plochami		-sleduje vznik nové barvy, prožívá hry s barvou
Průřezová témata, přesahy, souvislosti		
OSOBNOSTNÍ A SOCIÁLNÍ VÝCHOVA - Kreativita		
OSOBNOSTNÍ A SOCIÁLNÍ VÝCHOVA - Komunikace		
OSOBNOSTNÍ A SOCIÁLNÍ VÝCHOVA - Kooperace a kompetice		

Umění	2. ročník	
Výchovné a vzdělávací strategie	- Kompetence k učení - Kompetence k řešení problémů - Kompetence komunikativní - Kompetence sociální a personální - Kompetence občanské - Kompetence pracovní	
Učivo		ŠVP výstupy
hra na hudební nástroje – nástrojová reprodukce melodií (motivků, témat, písní, jednoduchých skladeb), hra a tvorba doprovodů s využitím nástrojů Orffova instrumentáře, keyboardů a počítače, nástrojová improvizace (jednoduché hudební formy)		využívá jednoduché hudební nástroje k doprovodné hře
vyjadřování hudebních i nehmelných představ a myšlenek pomocí hudebního nástroje – představy rytmické, melodické, tempové, dynamické, formální		realizuje formou nápodoby a improvizuje složitější rytmy bez vázanosti k taktu
		provádí jednoduché improvizace k vytvoření nálady, doprovází příběh.
		pohybově vyjádří náladu nebo významový obsah znějící hudby (např. hudební charakteristika pohádkové postavy, pohádkového děje apod.)
pohybový doprovod znějící hudby – taktování, taneční kroky, vlastní pohybové ztvárnění		doprovází realizaci hudby vhodným pohybem
pohybové vyjádření hudby v návaznosti na sémantiku hudebního díla–		doprovází realizaci hudby vhodným pohybem

Umění	2. ročník	
pantomima, improvizace		
pohybové reakce na změny v proudu znějící hudby – tempové, dynamické, rytmicko-metrické, harmonické		realizuje formou nápodoby a improvizuje složitější rytmy bez vázanosti k taktu doprovází realizaci hudby vhodným pohybem pohybem reaguje na změnu tempa a dynamiky
orientace v prostoru – rozvoj pohybové paměti, reprodukce pohybů prováděných při tanci či pohybových hrách		reprodukuje jednoduché taneční pohyby
hra na hudební nástroje – reprodukce motivů, témat, jednoduchých skladbiček pomocí jednoduchých hudebních nástrojů a fléten		hraje podle svých dispozic na flétnu složitější písně a využívá k tomu dosavadních získaných dechových návyků hraje podle svých dispozic na flétnu jednoduché písně a využívá k tomu dosud získané elementární schopnosti správného dýchání
orientace v prostoru – utváření pohybové paměti, reprodukce pohybů prováděných při tanci či pohybových hrách		reprodukuje jednoduché taneční pohyby
hudba vokální, instrumentální, vokálně instrumentální, lidský hlas a hudební nástroj		rozpozná v proudu znějící hudby některé hudební nástroje, odliší hudbu vokální, instrumentální a vokálně instrumentální odliší sluchem zpěv od nástrojové hry
jednohlasý zpěv jednoduchých, nejlépe pentatonických melodií		zpívá (za podpory společenství) podle svých dispozic intonačně čistě v jednohlase. zpívá podle svých dispozic intonačně čistě jednohlasé písně zpívá pentatonické písně ve volném rytmu zpívá písně odpovídající aktuálnímu ročnímu období
dle svých dispozic rozlišuje výšky tónů a pohybem naznačí průběh melodie (stoupání, klesání apod.)		rozlišuje výšku a hloubku tónů z hlediska prostorového.
hudební hry: ozvěna, otázka- odpověď		účastní se hudebních her: např. ozvěna, otázka- odpověď
Cvičení a společná pozorování zaměřená na zkušenosti s barevnými kontrasty a souzvuky barev		- umí se správně slovně vyjádřit ke svému malovanému, kreslenému, modelovanému dílu učí se vidět a porovnávat
Cvičení barevných záměn		učí se vidět a porovnávat
Kresba		kresebně vyjadřuje zejména témata vyučování (vosk. pastel, barevná skvrna)
Kresba voskovými pastely provází témata hlavního vyučování, barevné plochy, linie jako hranice mezi sousedními plochami		kresebně vyjadřuje zejména témata vyučování (vosk. pastel, barevná skvrna)
Průřezová témata, přesahy, souvislosti		
OSOBNOSTNÍ A SOCIÁLNÍ VÝCHOVA - Kooperace a kompetice		
OSOBNOSTNÍ A SOCIÁLNÍ VÝCHOVA - Komunikace		
OSOBNOSTNÍ A SOCIÁLNÍ VÝCHOVA - Kreativita		

Umění	3. ročník
Výchovné a vzdělávací strategie	Kompetence k učení

Umění	3. ročník	
	- Kompetence k řešení problémů - Kompetence komunikativní - Kompetence sociální a personální - Kompetence občanské - Kompetence pracovní	
Učivo	ŠVP výstupy	
dynamicky odlišený zpěv	při zpěvu i hře na hudební nástroj dovede ztišovat či zesilovat tón podle smluveného znamení	
hudební rytmus – realizace písní ve 2/4, 3/4 a 4/4 taktu	zná písně v základních hudebních taktech 2/4, 3/4, 4/4 dovede reprodukovat základní dirigentské pohyby pro 2/4, 3/4 a 4/4 takt	
dvojhlas a vícehlas – prodleva, kánon, lidový dvojhlas apod.	zpívá ve skupině jeden z hlasů jednoduchého kánonu	
záznam vokální hudby – zachycení melodie písně pomocí jednoduchého grafického vyjádření	zachytí melodii písně pomocí jednoduchého grafického vyjádření (např. křivkou apod.)	
hra na hudební nástroje – reprodukce motivů, témat, jednoduchých skladbiček pomocí jednoduchých hudebních nástrojů a fléten	hraje na flétnu jednoduché písně s pevně danou tóninou, využívá při tom získaných dechových a technických dovedností.	
jednoduchý hudební doprovod: ostinato, prodleva hudební hry (ozvěna, otázka–odpověď), jednodílná písňová forma	realizuje jednoduchý hudební doprovod např. ostinatem či prodlevou	
taktování, pohybový doprovod znějící hudby – dvoudobý, třídobý a čtyřdobý takt	dovede reprodukovat základní dirigentské pohyby pro 2/4, 3/4 a 4/4 takt	
jednoduché lidové tance se zpěvem	zná alespoň jeden jednoduchý lidový tanec, při němž zpívá účastní se tanců či pohybových her hudebního rázu	
orientace v prostoru – utváření pohybové paměti, reprodukce pohybů prováděných při tanci či pohybových hrách	vyjadřuje pohybem výšku, sílu a délku tónu, metrum účastní se tanců či pohybových her hudebního rázu	
kvality tónů – délka, síla, barva, výška	rozliší délku, sílu a výšku tónu, vnímá kvalitu tónu	
vztahy mezi tóny – souzvuk, akord	rozliší dle svých dispozic souzvuk od samostatného tónu	
dynamicky odlišená nástrojová hra	při zpěvu i hře na hudební nástroj dovede ztišovat či zesilovat tón podle smluveného znamení	
jednohlasý zpěv v pevně dané tónině	zpívá na základě svých dispozic intonačně čistě v jednohlase písně s pevně danou tóninou, při zpěvu využívá dosavadní získané hlasové a technické dovednosti zpívá lidové i umělé písně odpovídající aktuálnímu ročnímu období zpívá písně o řemeslech	
hudba vokální, instrumentální a vokálně instrumentální	dokáže rozpoznat hudbu vokální od vokálně instrumentální	
melodizace a rytimizace krátkých a jednoduchých textů	rytmizuje a melodizuje jednoduché texty	
znalost tónů stupnice C dur	orientuje se v řadě tónů stupnice C dur	
Primární barvy vznikají ze světla a temnoty.	proniká do světa barev, má morální prožitek kvality ze vznikání a pronikání se barev doplňkových sleduje vznik nové barvy, prožívá hry s barvami při jejich vzniku a doplňování se v	

Umění	3. ročník	
		barevné kompozici
Sekundární barvy – mísení primárních barev		proniká do světa barev, má morální prožitek kvality ze vznikání a pronikání se barev doplňkových sleduje vznik nové barvy, prožívá hry s barvami při jejich vzniku a doplňování se v barevné kompozici
Stupňování barev oběma směry na barevném kruhu		sleduje vznik nové barvy, prožívá hry s barvami při jejich vzniku a doplňování se v barevné kompozici
Kresba		kresebně vyjadřuje zejména témata vyučování (vosk. pastel, akvarelové podklady pro text/, kresba forem a jejich barevné ztvárnění dle individuálního prožitku z kompozice barevnosti ve formě
Kresba voskovými pastely provází témata hlavního vyučování, barevné plochy, linie jako hranice mezi sousedními plochami		kresebně vyjadřuje zejména témata vyučování (vosk. pastel, akvarelové podklady pro text/, kresba forem a jejich barevné ztvárnění dle individuálního prožitku z kompozice barevnosti ve formě
Modelování		- má základní zkušenost s prostorovým utvářením modelováním
Rozvíjení elementárních forem, přeměna na jednoduchou asymetrickou formu		- má základní zkušenost s prostorovým utvářením modelováním
K tématu stavby domu možno modelovat typy obydlí.		dokáže navrhnout a nakreslit svou předlohu domu při stavbě svého vlastního modelu obydlí, s využitím prostorové a barevné kompozice prostor
Průřezová témata, přesahy, souvislosti		
OSOBNOSTNÍ A SOCIÁLNÍ VÝCHOVA - Kreativita		
OSOBNOSTNÍ A SOCIÁLNÍ VÝCHOVA - Kooperace a kompetice		
OSOBNOSTNÍ A SOCIÁLNÍ VÝCHOVA - Komunikace		
OSOBNOSTNÍ A SOCIÁLNÍ VÝCHOVA - Hodnoty, postoje, praktická etika		
MULTIKULTURNÍ VÝCHOVA - Multikulturalita		
MULTIKULTURNÍ VÝCHOVA - Kulturní difference		

Umění	4. ročník	
Výchovné a vzdělávací strategie	- Kompetence k učení - Kompetence k řešení problémů - Kompetence komunikativní - Kompetence sociální a personální - Kompetence občanské - Kompetence pracovní	
Učivo		ŠVP výstupy
pěvecký a mluvní projev – pěvecké dovednosti (dýchání, výslovnost, nasazení a tvorba tónu)		při zpěvu dbá na nasazení tónu a výslovnost
dynamicky odlišený zpěv, hlasová hygiena, rozšiřování hlasového rozsahu		při zpěvu i hře na hudební nástroj dovede ztišovat či zesilovat tón podle smluveného

Umění	4. ročník	
		znamení
		zná písně v základních hudebních taktech 2/4, 3/4, 4/4
		při zpěvu dbá na nasazení tónu a výslovnost
hudební rytmus – realizace písní ve 2/4, 3/4 a 4/4 taktu		zná písně v základních hudebních taktech 2/4, 3/4, 4/4
dvojhlas a vícehlas – prodleva, kánon, lidový dvojhlas apod.		realizuje hrou na flétnu na základě svých dispozic ve skupině (popřípadě i samostatně) jednoduché i složitější kánony.
		dle svých dispozic realizuje ve skupině lidový dvojhlas, kánon i vícehlas
intonace, vokální improvizace – diatonické postupy v durových a mollových tóninách		rozliší melodii durovou a mollovou dle svých dispozic
nota jako grafický znak pro tón, zápis rytmu jednoduché písně, notový zápis jednoduché či vícehlasé písně		orientuje se v notovém zápisu jednoduché písně a podle svých individuálních schopností a dovedností ji realizuje
		zapisuje noty do notové osnovy, zvládne zápis rytmu jednoduché písně, notový zápis jednoduché či vícehlasé písně
		umí vyjmenovat tóny stupnice C dur vzestupně a sestupně
		je seznamován se základními intervaly (prima, oktáva, kvinta, kvarta)
hra na hudební nástroje – reprodukce motivů, témat, jednoduchých skladbiček		realizuje hrou na flétnu na základě svých dispozic ve skupině (popřípadě i samostatně) jednoduché i složitější kánony.
		provádí v rámci svých individuálních dispozic jednoduché přede hry, mezihry a dohry (na flétnu, na rytmické nebo jiné melodické nástroje).
		rytmizuje a melodizuje složitější texty
rytmizace, melodizace a stylizace, hudební improvizace – tvorba přede her, meziher a doher		rytmizuje a melodizuje složitější texty
		realizuje jednoduchý hudební doprovod např. ostinatem či prodlevou
akcentace těžké doby		dokáže akcentovat těžkou dobu v průběhu písně či skladby
záznam instrumentální melodie – čtení a zápis rytmického schématu		rozliší jednotlivé části jednoduché hudební formy
		zapisuje noty do notové osnovy, zvládne zápis rytmu jednoduché písně, notový zápis jednoduché či vícehlasé písně
		umí vyjmenovat tóny stupnice C dur vzestupně a sestupně
taktování, pohybový doprovod znějící hudby – dvoudobý, třídobý a čtyřdobý takt, taneční hry		upozorní v proudu znějící hudby na tempové a rytmické změny
		dovede reprodukovat základní dirigentské pohyby pro 2/4, 3/4 a 4/4 takt
jednoduché lidové tance		ztvárňuje hudbu pohybem pomocí probraných tanečních kroků
		účastní se tanců či pohybových her hudebního rázu
pohybová improvizace s využitím tanečních kroků		ztvárňuje hudbu pohybem pomocí probraných tanečních kroků
		účastní se tanců či pohybových her hudebního rázu
orientace v prostoru – utváření pohybové paměti, reprodukce pohybů prováděných při tanci		ztvárňuje hudbu pohybem pomocí probraných tanečních kroků
		účastní se tanců či pohybových her hudebního rázu
kvality tónů – délka, síla, barva, výška		rozliší délku, sílu a výšku tónu, vnímá kvalitu tónu
		rozliší melodii durovou a mollovou dle svých dispozic

Umění	4. ročník	
vztahy mezi tóny – souzvuk, akord		rozliší dle svých dispozic samostatný tón, souzvuk a akord
hudba vokální, instrumentální, vokálně instrumentální, lidský hlas a hudební nástroj		dokáže rozpoznat hudbu vokální od vokálně instrumentální
jednoduchá písňová forma		rozliší jednotlivé části jednoduché hudební formy dokáže akcentovat těžkou dobu v průběhu písně či skladby
rytmus, metrum, tempo		upozorní v proudu znějící hudby na tempové a rytmické změny
Tvary zvířat vzniklé z barvy.		- uplatňuje své malířské a kreslířské dovednosti při ztvárnění témat hlavního vyučování - samostatně připravuje, uklízí a pečuje o výtvarné pomůcky
Mytologické náměty.		- uplatňuje své malířské a kreslířské dovednosti při ztvárnění témat hlavního vyučování
Ve společných rozhovorech se učit prostřednictvím vlastností barev (dynamiky, síly) vyjadřovat a chápat přírodní tvary.		- umí zvolit vhodnou barvu k vyjádření odpovídající nálady a vlastnosti - slovně vyjadřuje své pocity, učí se třídit, porovnávat a pozorovat a tuto interpretaci uplatnit ve svém výtvarném projevu
Kresba		- uplatňuje své malířské a kreslířské dovednosti při ztvárnění témat hlavního vyučování - samostatně připravuje, uklízí a pečuje o výtvarné pomůcky
Mytologická a vyprávěcí témata: volně i do sešitu pastelem (podle představy nebo na základě předlohy)		- uplatňuje své malířské a kreslířské dovednosti při ztvárnění témat hlavního vyučování
Křížené a proplétané formy – v souvislosti s vyprávěcími tématy motivy keltských, karolinských a langobardských ornamentálních motivů.		- uplatňuje své malířské a kreslířské dovednosti při ztvárnění témat hlavního vyučování - je schopný stále větší trpělivosti a pečlivosti při kresbě forem
Modelování		- má základní modelářské zkušenosti práce s model.hlínou, papírovitou apod. - samostatně připravuje, uklízí a pečuje o výtvarné pomůcky
Jednoduchá tělesa jako koule, pyramida/jehlan, krychle „z hloubky dlaně“		- má základní modelářské zkušenosti práce s model.hlínou, papírovitou apod.
Zvířata přetvarováním z koule.		- má základní modelářské zkušenosti práce s model.hlínou, papírovitou apod.
Akvarel		při mísení cíleně předpokládá vznik nové barvy, využívá barevného kontrastu k odlišení popředí a pozadí - samostatně připravuje, uklízí a pečuje o výtvarné pomůcky
Průřezová témata, přesahy, souvislosti		
OSOBNOSTNÍ A SOCIÁLNÍ VÝCHOVA - Kreativita		
VÝCHOVA K MYŠLENÍ V EVROPSKÝCH A GLOBÁLNÍCH SOUVISLOSTECH - Evropa a svět nás zajímá		
MULTIKULTURNÍ VÝCHOVA - Multikulturalita		
OSOBNOSTNÍ A SOCIÁLNÍ VÝCHOVA - Komunikace		
OSOBNOSTNÍ A SOCIÁLNÍ VÝCHOVA - Kooperace a kompetice		
OSOBNOSTNÍ A SOCIÁLNÍ VÝCHOVA - Hodnoty, postoje, praktická etika		

Umění	5. ročník	
Výchovné a vzdělávací strategie	- Kompetence k učení - Kompetence k řešení problémů	

Umění	5. ročník	
	- Kompetence komunikativní - Kompetence sociální a personální - Kompetence občanské - Kompetence pracovní	
Učivo	ŠVP výstupy	
pěvecký a mluvní projev – pěvecké dovednosti (dýchání, výslovnost, nasazení a tvorba tónu, dynamicky odlišený zpěv), hlasová hygiena, rozšiřování hlasového rozsahu	zpívá na základě svých dispozic intonačně čistě a rytmicky přesně v jednohlase i vícehlase	
hudební rytmus – realizace písní ve 2/4, 3/4 a 4/4 taktu	rytmizuje a melodizuje jednoduché i složitější texty, improvizuje v rámci nejjednodušších hudebních forem	
dvojhlas a vícehlas – prodleva, kánon, lidový dvojhlas apod.	zpívá na základě svých dispozic intonačně čistě a rytmicky přesně v jednohlase i vícehlase	
	učí se plynule střídat naslouchání s vlastním zpěvem a hrou na nástroj	
intonace, vokální improvizace – diatonické postupy v durových a mollových tóninách (V., III. a I. stupeň, volné nástupy VIII. a spodního V. stupně apod.), hudební hry (ozvěna, otázka– odpověď apod.)	intonace, vokální improvizace – diatonické postupy v durových a mollových tóninách (V., III. a I. stupeň, volné nástupy VIII. a spodního V. stupně apod.), hudební hry (ozvěna, otázka– odpověď apod.)	
	učí se vnímat rozdíl mezi malou a velkou tercií při zpěvu a hře durových a mollových písní	
záznam vokální hudby – zachycení melodie písně pomocí jednoduchého grafického vyjádření (např. linky), nota jako grafický znak pro tón, zápis rytmu jednoduché písně, notový zápis jako opora při realizaci písně	záznam vokální hudby – zachycení melodie písně pomocí jednoduchého grafického vyjádření (např. linky), nota jako grafický znak pro tón, zápis rytmu jednoduché písně, notový zápis jako opora při realizaci písně	
improvizace jednoduchých hudebních forem	improvizuje jednoduché hudební formy	
hudební rytmus – odhalování vzájemných souvislostí rytmu řeči a hudby	rytmizuje a melodizuje jednoduché i složitější texty, improvizuje v rámci nejjednodušších hudebních forem	
orientace v notovém záznamu vokální skladby – notový zápis jako opora při realizaci písně	záznam vokální hudby – zachycení melodie písně pomocí jednoduchého grafického vyjádření (např. linky), nota jako grafický znak pro tón, zápis rytmu jednoduché písně, notový zápis jako opora při realizaci písně	
	orientuje se v notovém záznamu vokální skladby, využívá notový zápis jako oporu při realizaci písně	
hra na hudební nástroje – nástrojová reprodukce melodií, motivů, témat a písní	využívá jednoduché hudební nástroje k doprovodné hře	
	rozpozná v proudu znějící hudby některé hudební nástroje, odliší hudbu vokální, instrumentální a vokálně instrumentální	
hra a tvorba doprovodů s využitím nástrojů Orffova instrumentáře	využívá jednoduché hudební nástroje k doprovodné hře	
nástrojová improvizace (jednoduché hudební formy)	improvizuje jednoduché hudební formy	
vyjadřování hudebních i nehmelných představ a myšlenek pomocí hudebního nástroje	vyjadřuje hudební i nehmelné představy a myšlenky pomocí hudebního nástroje	
tvorba doprovodů pro hudebně dramatické projevy	účastní se tvorby doprovodů pro hudebně dramatické projevy	
pohybový doprovod znějící hudby – taktování, taneční kroky, vlastní pohybové ztvárnění	rozpozná v proudu znějící hudby některé hudební nástroje, odliší hudbu vokální, instrumentální a vokálně instrumentální	

Umění	5. ročník	
pohybové vyjádření hudby v návaznosti na sémantiku hudebního díla – pantomima, improvizace		realizuje pohybové vyjádření hudby v návaznosti na sémantiku hudebního díla – pantomima, improvizace
pohybové reakce na změny v proudu znějící hudby – tempové, dynamické, rytmicko-metrické a harmonické		reaguje pohybem na znějící hudbu, pohybem vyjadřuje metrum, tempo, dynamiku, směr melodie rozlišuje jednotlivé kvality tónů, rozpozná výrazné tempové a dynamické změny v proudu znějící hudby
orientace v prostoru – rozvoj pohybové paměti, reprodukce pohybů prováděných při tanci		rozvíjí pohybové reakce na změny v proudu znějící hudby – tempové, dynamické, rytmicko-metrické a harmonické
tempo a dynamika		rozvíjí pohybové reakce na změny v proudu znějící hudby – tempové, dynamické, rytmicko-metrické a harmonické
Nálady z říše rostlin.		pro hlavní témata epoch, ročních období, mytologie je schopen vědomě s citem pro téma a barvu s ní pracovat
Rozlišování barevných kvalit („růžově červená“, „zeleně bílá“ apod.)		- umí zvolit vhodnou barvu k vyjádření odpovídající nálady a ztvárnit vhodným způsobem do kompozice díla
Vědomější vypracování jemných odstínů a ladění barev.		- samostatně připravuje, uklízí a pečuje o výtvarné pomůcky - umí zvolit vhodnou barvu k vyjádření odpovídající nálady a ztvárnit vhodným způsobem do kompozice díla
V rozhovorech pozorovat rozdíl mezi „náhodným“ výsledkem a vědomým, hledajícím barevně diferencovaným cvičením.		slovně vyjadřuje své pocity, učí se třídit, porovnávat a samostatně zhodnotit vlastní i společné
Kresba		- samostatně připravuje, uklízí a pečuje o výtvarné pomůcky je schopen stále větší trpělivosti a pečlivosti při kresbě, při návrhu na modelování postav, rostlin či zvířat uplatňuje své malířské a kreslířské dovednosti při ztvárnění do epochových témat, při návrhu postav či zvířat z hlavního vyučování, např. epocha řecké kultury
Mytologická a vyprávěcí témata: volně i do sešitu pastelem (podle představy nebo na základě předlohy)		pro hlavní témata epoch, ročních období, mytologie je schopen vědomě s citem pro téma a barvu s ní pracovat
Formy z řecké a etruské kultury.		uplatňuje své malířské a kreslířské dovednosti při ztvárnění do epochových témat, při návrhu postav či zvířat z hlavního vyučování, např. epocha řecké kultury
Modelování		- samostatně připravuje, uklízí a pečuje o výtvarné pomůcky je schopen stále větší trpělivosti a pečlivosti při kresbě, při návrhu na modelování postav, rostlin či zvířat má základní modelářské zkušenosti práce s mode
V souvislosti s naukou o rostlinách – z koule nebo z elipsoidu formy pupenů, plodů a rostlinných tvarů – jako procítění pohybu růstu.		má základní modelářské zkušenosti práce s mode
Lidské postavy tvořené z koule.		má základní modelářské zkušenosti práce s mode
Tvarování užitečných předmětů (Řecko).		je schopen stále větší trpělivosti a pečlivosti při kresbě, při návrhu na modelování postav, rostlin či zvířat
Průřezová témata, přesahy, souvislosti		

Umění	5. ročník	
		VÝCHOVA K MYŠLENÍ V EVROPSKÝCH A GLOBÁLNÍCH SOUVISLOSTECH - Evropa a svět nás zajímá
		OSOBNOSTNÍ A SOCIÁLNÍ VÝCHOVA - Kooperace a kompetice
		OSOBNOSTNÍ A SOCIÁLNÍ VÝCHOVA - Kreativita
		OSOBNOSTNÍ A SOCIÁLNÍ VÝCHOVA - Hodnoty, postoje, praktická etika
		MULTIKULTURNÍ VÝCHOVA - Multikulturalita
		OSOBNOSTNÍ A SOCIÁLNÍ VÝCHOVA - Komunikace

Hudební výchova

Počet vyučovacích hodin za týden									Celkem
1. ročník	2. ročník	3. ročník	4. ročník	5. ročník	6. ročník	7. ročník	8. ročník	9. ročník	
0	0	0	0	0	1	1	1	1	4
					Povinný	Povinný	Povinný	Povinný	

Název předmětu	Hudební výchova
Oblast	Umění a kultura
Charakteristika předmětu	0. Předmět hudební výchova je realizován výstupy ve vzdělávací oblasti Umění a kultura. Dále jsou do výuky tohoto předmětu zařazena témata z průřezových témat Osobnostní a sociální výchova, Výchova k myšlení v evropských a globálních souvislostech, Multikulturní výchova, Mediální výchova. Ve vyučování hudební výchovy je využívána hromadná, skupinová, popřípadě individuální forma výuky, tyto formy lze navzájem kombinovat. 1. Vzdělávací předmět hudební výchova je nedílnou součástí vzdělávacího procesu na waldorfské škole. Umožňuje žákům uchopovat umělecké a kulturní stránky života formou odpovídající jejich věku. Napomáhá jejich osobnostnímu i sociálnímu vývoji prostřednictvím praktické realizace vlastních prožitků pomocí specifického jazyka hudby a jeho výrazových prostředků. Společná hudební práce dané třídy by měla být zároveň součástí pokud možno každého vyučovacího předmětu realizovaného formou epoch. Některé očekávané výstupy k prvnímu stupni vzdělávacího předmětu hudební výchova částečně naplňují vzdělávací předměty První cizí jazyk a Druhý cizí jazyk, které zaujímají v tomto vzdělávacím programu specifické postavení a získávají od vzdělávací oblasti Umění a kultura dvě hodiny časové dotace. Tento vzdělávací předmět je zpracován pro jednotlivé ročníky a v jejich rámci (v souladu se strukturou vzdělávacího oboru Hudební výchova v RVPZV) členěn na následující kapitoly: Vokální činnosti, Instrumentální činnosti, Pohybové činnosti, Poslechové činnosti Hudební teorie V průběhu vzdělávacího procesu je kladen důraz na tři základní oblasti, v jejichž rámci je tento vzdělávací předmět uskutečňován. Oblast vědomostní a poznatková zahrnuje hudební teorii, skladbu, dějiny hudby a hudební formy. Oblast pocitová obsahuje uchopování nálad jednotlivých tónin, harmonií a jejich realizaci prostřednictvím různých druhů nástrojů. Třetí oblast – pohybová umožňuje žákům proniknout do sféry hudby pomocí vlastního tělesného pohybu a prožít podstatu rytmu a taktu. Se všemi jmenovanými oblastmi se žáci setkávají jak v práci na společném i individuálním hlasovém projevu, tak individuálně i společně hře na nástroje, v rozhovorech o hudbě a jejích výrazových prostředcích a při poznávacích činnostech.
Obsahové, časové a organizační vymezení předmětu (specifické informace o předmětu důležité pro jeho realizaci)	Časové a organizační podmínky Předmět hudební výchova je vyučován od 1. do 9. ročníku, a to vždy jednu hodinu týdně v každém ročníku. Organizačně přizpůsobuje výuku hudební výchovy vyučující podle aktuální potřeby konkrétní třídy.
Integrace předmětů	Hudební výchova

Název předmětu	Hudební výchova
Výchovné a vzdělávací strategie: společné postupy uplatňované na úrovni předmětu, jimiž učitelé cíleně utvářejí a rozvíjejí klíčové kompetence žáků	Kompetence k učení: Žák vybírá vhodné způsoby, metody a strategie pro efektivní učení se zpěvu, hře na nástroj a pro získání rytmických schopností. Umí si najít informace, které se týkají dějin hudby a hudební teorie. Seznamuje se s obecně užívanými termíny, znaky a symboly v oblasti hudebních výrazových prostředků. Kompetence k řešení problémů: Zamýšlí se nad jednotlivými oblastmi hudební problematiky. Porovnávání hudebních stylů a žánrů v dějinných souvislostech a dělá si o nich úsudek. Pokouší se uplatnit své poznatky prostřednictvím hudební improvizace. Kompetence komunikativní: Je schopen vzájemnému naslouchání a k porozumění zvukům, melodiím atd. Poznává a cvičí mimoslovní komunikaci. Vytváří si a formuluje si vlastní názor na problematiku jednotlivých oblastí hudby. Kompetence sociální a personální: Využívá získané komunikativní dovednosti k vytváření vztahů potřebných ke kvalitní a smysluplné spolupráci při společné práci nad hudebním dílem. Rozumí notovým záznamům, přemýšlí o nich, reaguje na ně a tvořivě je využívá ke svému rozvoji a k aktivnímu zapojení se do společenského dění. Kompetence občanské: Chápe práva a povinnosti souvisejících s uměleckou tvorbou a kulturní sférou lidské společnosti. Dokáže se vcítit do tradic vlastního národa, ale i národů Evropy či světa, utváří si smysl pro kulturu a tvořivost, respektuje kulturu jiných národů. Kompetence pracovní: Získává pracovní návyky, které mu později umožní plnit povinnosti a závazky.
Způsob hodnocení žáků	Hodnocení je slovní, od osmého ročníku k němu přibývá hodnocení známkové.

Hudební výchova	6. ročník	
Výchovné a vzdělávací strategie	- Kompetence k učení - Kompetence k řešení problémů - Kompetence komunikativní - Kompetence sociální a personální - Kompetence občanské - Kompetence pracovní	
Učivo		ŠVP výstupy
zpěv evropských i národních lidových a umělých písní (jedno- i vícehlas)		zpívá probrané evropské a národní lidové i umělé písně dle svých individuálních dispozic intonačně čistě a s náležitou výslovností
rozlišení dur a moll tóniny v jednotlivých skladbách hraných a zpívaných skladbách a		je schopen rozpoznat durovou a mollovou melodii.

Hudební výchova	6. ročník	
písních		
durové a mollové tóniny a stupnice do dvou křížků a béček		dle svých individuálních dispozic hraje a zpívá podle not durové a mollové písně a skladby do dvou křížků a do dvou béček a využívá osvojených rytmických dovedností
pěvecký a mluvní projev – rozšiřování hlasového rozsahu, hlasová hygiena		zpívá písně v durových a mollových tóninách, přičemž se učí vnímat rozdíl mezi malou a velkou tercií
intonace a vokální improvizace – diatonické postupy v durových a mollových tóninách, improvizace jednoduchých hudebních forem		realizuje základní typy rozezpívání s využitím improvizace a diatonických postupů
hudební rytmus – odhalování vzájemných souvislostí rytmu řeči a hudby, využívání rytmických zákonitostí při vokálním projevu		dle svých individuálních dispozic hraje a zpívá podle not durové a mollové písně a skladby do dvou křížků a do dvou béček a využívá osvojených rytmických dovedností
orientace v notovém záznamu vokální skladby – notový zápis jako opora při realizaci písně, složitější vokální nebo vokálně instrumentální hudby		zpívá písně v durových a mollových tóninách, přičemž se učí vnímat rozdíl mezi malou a velkou tercií orientuje se v tónech stupnice C dur, G dur a F dur, využívá přitom svůj hudební nástroj (flétnu)
rozvoj hudebního sluchu a hudební představivosti – reprodukce tónů, převádění melodií pomocí notového záznamu		nabývá zkušenosti s převáděním melodií do notového záznamu
hra na hudební nástroje – nástrojová reprodukce melodií, motivů, témat, písní, skladeb atd.		na flétnu dle svých dispozic reprodukuje skladby období klasicismu a jiné skladby a písně, orientuje se v notovém zápisu těchto skladeb dle svých individuálních dispozic hraje a zpívá podle not durové a mollové písně a skladby do dvou křížků a do dvou béček a využívá osvojených rytmických dovedností
hra a tvorba doprovodů s využitím nástrojů Orffova instrumentáře, keyboardů a počítače,		dle svých individuálních dispozic hraje a zpívá podle not durové a mollové písně a skladby do dvou křížků a do dvou béček a využívá osvojených rytmických dovedností
nástrojová improvizace (jednoduché hudební formy)		na flétnu dle svých dispozic reprodukuje skladby období klasicismu a jiné skladby a písně, orientuje se v notovém zápisu těchto skladeb je schopen rozpoznat probrané hudební formy získává odvahu k improvizaci na flétnu, popř. na jiný hudební nástroj
vyjadřování hudebních i nehupebních představ a myšlenek pomocí hudebního nástroje – představy rytmické, melodické, tempové, dynamické i formální		získává odvahu k improvizaci na flétnu, popř. na jiný hudební nástroj
pohybový doprovod znějící hudby – taktování, taneční kroky, vlastní pohybové ztvárnění		je společně s ostatními schopen doprovodit vhodnými tanečními kroky hudbu určenou k tanci, rozpozná některé z tanců různých stylových období
orientace v hudebním prostoru a analýza hudební skladby – postihování hudebně výrazových prostředků, významné sémantické prvky		orientuje se v názvosloví intervalů od primy do oktávy seznamuje se s biografiemi některých významných skladatelů renesančního a barokního období a s jejich skladbami
hudební dílo a jeho autor – hudební skladba v kontextu s jinými hudebními i nehupebními díly		seznamuje se se základními akustickými vlastnostmi některých akustických hudebních nástrojů
Průřezová témata, přesahy, souvislosti		
OSOBNOSTNÍ A SOCIÁLNÍ VÝCHOVA - Kreativita		

Hudební výchova	6. ročník	
VÝCHOVA K MYŠLENÍ V EVROPSKÝCH A GLOBÁLNÍCH SOUVISLOSTECH - Objevujeme Evropu a svět		

Hudební výchova	7. ročník	
Výchovné a vzdělávací strategie	- Kompetence k učení - Kompetence k řešení problémů - Kompetence komunikativní - Kompetence sociální a personální - Kompetence občanské - Kompetence pracovní	
Učivo		ŠVP výstupy
zpěv evropských i národních lidových a umělých písní (jedno- i vícehlas)		zpívá balady obsahující smutek, temné a dramatické duševní polohy
rozlišení dur a moll tóniny v jednotlivých skladbách hraných a zpívaných skladbách a písních		je schopen rozpoznat durovou a mollovou melodii. zpívá písně v durových a mollových tóninách, přičemž se učí vnímat rozdíl mezi malou a velkou tercií
durové a mollové tóniny a stupnice do dvou křížků a bēček		dle svých individuálních dispozic hraje a zpívá podle not durové a mollové písně a skladby do dvou křížků a do dvou bēček a využívá osvojených rytmických dovedností
pěvecký a mluvní projev – rozšiřování hlasového rozsahu, hlasová hygiena		dle svých individuálních dispozic samostatně intonuje a s přesným zachycením dynamiky a rytmu zpívá dané písně
intonace a vokální improvizace – diatonické postupy v durových a mollových tóninách, improvizace jednoduchých hudebních forem		realizuje základní typy rozezpívání s využitím improvizace a diatonických postupů improvizuje na flétnu, popř. na jiný hudební nástroj prohlubuje zkušenosti s vokální a instrumentální improvizací v rámci písňových forem
orientace v notovém záznamu vokální skladby – notový zápis jako opora při realizaci písně, složitější vokální nebo vokálně instrumentální hudby		dle svých dispozic určuje intervaly od primy do oktávy, umí je posloupně vyjmenovat vzestupně i sestupně zná tóny stupnice C dur, G dur, D dur, F dur a B dur
rozvoj hudebního sluchu a hudební představivosti – reprodukce tónů, převádění melodií pomocí notového záznamu		pěstuje schopnost převádění melodií do notového záznamu
hra na hudební nástroje – nástrojová reprodukce melodií, motivů, témat, písní, skladeb atd.		na základě svých individuálních dispozic hraje na zobcové flétny jednoduché i vícehlasé písně a skladby
hra a tvorba doprovodů s využitím nástrojů Orffova instrumentáře, keyboardů a počítače,		spoluvytváří jednoduché i složitější doprovody k baladám (flétny, zpěv, klavír...) seznamuje se se základními harmonickými funkcemi (tónika, subdominta, dominanta) a využívá je v doprovodech
nástrojová improvizace (jednoduché hudební formy)		improvizuje na flétnu, popř. na jiný hudební nástroj
orientace v hudebním prostoru a analýza hudební skladby – postihování hudebně výrazových prostředků, významné sémantické prvky		seznamuje se s životy a díly významných skladatelů období klasicismu je schopen sledovat jednoduché skladby (k dispozici může mít notový zápis), popsat jejich náladu a na elementární úrovni je porovnat

Hudební výchova	7. ročník	
		na flétnu dle svých dispozic reprodukuje skladby období klasicismu a jiné skladby a písňe, orientuje se v notovém zápisu těchto skladeb
		je schopen rozpoznat probrané hudební formy
hudební dílo a jeho autor – hudební skladba v kontextu s jinými hudebními i nehudebními díly		seznamuje se s životy a díly významných skladatelů období klasicismu
Průřezová témata, přesahy, souvislosti		
OSOBNOSTNÍ A SOCIÁLNÍ VÝCHOVA - Kreativita		
VÝCHOVA K MYŠLENÍ V EVROPSKÝCH A GLOBÁLNÍCH SOUVISLOSTECH - Objevujeme Evropu a svět		

Hudební výchova	8. ročník	
Výchovné a vzdělávací strategie	- Kompetence k učení - Kompetence k řešení problémů - Kompetence komunikativní - Kompetence sociální a personální - Kompetence občanské - Kompetence pracovní	
Učivo		ŠVP výstupy
pěvecký a mluvní projev – rozšiřování hlasového rozsahu, hlasová hygiena		zpívá písňe z celého světa ve dvojhlase i vícehlase, v kánonu, s doprovodem i bez doprovodu dle svých individuálních dispozic zpívá s náležitou dynamikou, přesným rytmem a intonačně čistě písňe doby romantismu
intonace a vokální improvizace – diatonické postupy v durových a mollových tóninách,		rozvíjí intonaci a vokální improvizaci např. pomocí technik rozezpívání
improvizace jednoduchých hudebních forem		rozvíjí rytmickou improvizaci na různé bicí i jiné nástroje
orientace v notovém záznamu vokální skladby – notový zápis jako opora při realizaci písňe, složitější vokální nebo vokálně instrumentální hudby		zpívá a doprovází písňe o smrti, balady, kritické i satirické písňe, písňe se silným rytmickým akcentem
rozvoj hudebního sluchu a hudební představivosti – reprodukce tónů, převádění melodií pomocí notového záznamu		zvládá rytmické a melodické diktáty dle svých dispozic
hra na hudební nástroje – nástrojová reprodukce melodií, motivů, témat, písní, skladeb atd.		věnuje se hře z listu a reprodukcím vícehlasých skladeb na flétny (sopránové, altové, tenorové či basové) a další hudební nástroje na základě svých dispozic hraje z listu či reprodukuje vícehlasé skladby na flétny a do své hry je schopen zařadit prvky improvizace.
hra a tvorba doprovodů s využitím nástrojů Orffova instrumentáře, keyboardů a počítače,		věnuje se hře z listu a reprodukcím vícehlasých skladeb na flétny (sopránové, altové, tenorové či basové) a další hudební nástroje
nástrojová improvizace (jednoduché hudební formy)		rozvíjí rytmickou improvizaci na různé bicí i jiné nástroje rozvíjí schopnost improvizace na flétnu či jiný melodický hudební nástroj

Hudební výchova	8. ročník	
orientace v hudebním prostoru a analýza hudební skladby – postihování hudebně výrazových prostředků, významné sémantické prvky		dokáže slovně charakterizovat slyšené hudební dílo a přibližně určit dobu a hudební formu, ve které je dílo napsáno.
péče o hlas, hlasová hygiena		seznamuje se se základy péče o mutující hlasy (hlasová hygiena)
pěvecký a mluvní projev – rozšiřování hlasového rozsahu, hlasová hygiena, hlasová nedostatečnost a některé způsoby její nápravy, mutace, vícehlasý a jednohlasý zpěv, deklamace, techniky vokálního projevu (scat, falzet apod.), jejich individuální využití při zpěvu i při společných vokálně instrumentálních aktivitách		seznamuje se se základy péče o mutující hlasy (hlasová hygiena)
orientace v hudebním prostoru a analýza hudební skladby – postihování hudebně výrazových prostředků, významné sémantické prvky užitá ve skladbě (zvukomalba, dušmalba, pohyb melodie, pravidelnost a nepravidelnost hudební formy) a jejich význam pro pochopení hudebního díla		dokáže slovně charakterizovat slyšené hudební dílo a přibližně určit dobu a hudební formu, ve které je dílo napsáno. zapojí se do spoluvytváření hudebně- dramatického projektu
hudební dílo a jeho autor – hudební skladba v kontextu s jinými hudebními i nehudebními díly, dobou vzniku, životem autora, vlastními zkušenostmi (inspirace, epigonství, kýč, módnost a modernost, stylová provázanost)		věnuje se poslechu skladeb a písni období romantismu a provádí jejich rozbor vstřebává biografie skladatelů romantismu a zejména jejich existenční zápasy
hudební styly a žánry – chápání jejich funkcí vzhledem k životu jedince i společnosti, kulturním tradicím a zvykům		vstřebává biografie skladatelů romantismu a zejména jejich existenční zápasy
interpretace znějící hudby – slovní charakterizování hudebního díla (slohové a stylové zařazení apod.), vytváření vlastních soudů a preferencí		získává přehled o hudebních nástrojích a o jejich postavení v symfonickém orchestru dokáže slovně charakterizovat slyšené hudební dílo a přibližně určit dobu a hudební formu, ve které je dílo napsáno.
záznam hudby – noty, notační programy (např. Capella, Finale, Sibelius) a další způsoby záznamu hudby		seznámí se s možnostmi záznamu hudby pomocí počítačových programů

Hudební výchova	9. ročník	
Výchovné a vzdělávací strategie	- Kompetence k učení - Kompetence k řešení problémů - Kompetence komunikativní - Kompetence sociální a personální - Kompetence občanské - Kompetence pracovní	
Učivo	ŠVP výstupy	
pěvecký a mluvní projev – rozšiřování hlasového rozsahu, hlasová hygiena	zpívá písně z celého světa ve dvojhlase i vícehlase, v kánonu, s doprovodem i bez	

Hudební výchova	9. ročník	
		doprovodu
intonace a vokální improvizace – diatonické postupy v durových a mollových tóninách,	na základě svých dispozic hraje z listu či reprodukuje vícehlasé skladby na flétny a do své hry je schopen zařadit prvky improvizace.	
	rozvíjí intonaci a vokální improvizaci např. pomocí technik rozezpívání	
improvizace jednoduchých hudebních forem	rozvíjí rytmickou improvizaci na různé bicí i jiné nástroje	
	rozvíjí schopnost improvizace na flétnu či jiný melodický hudební nástroj	
orientace v notovém záznamu vokální skladby – notový zápis jako opora při realizaci písně, složitější vokální nebo vokálně instrumentální hudby	zpívá a doprovází písně o smrti, balady, kritické i satirické písně, písně se silným rytmickým akcentem	
rozvoj hudebního sluchu a hudební představivosti – reprodukce tónů, převádění melodií pomocí notového záznamu	zvládá rytmické a melodické diktáty dle svých dispozic (zapisuje do not slyšenou melodii či rytmus)	
hra na hudební nástroje – nástrojová reprodukce melodií, motivů, témat, písní, skladeb atd.	věnuje se hře z listu a reprodukcím vícehlasých skladeb na flétny (sopranové, altové, tenorové či basové) a další hudební nástroje	
hra a tvorba doprovodů s využitím nástrojů Orffova instrumentáře, keyboardů a počítače	zpívá a doprovází písně o smrti, balady, kritické i satirické písně, písně se silným rytmickým akcentem	
nástrojová improvizace (jednoduché hudební formy)	na základě svých dispozic hraje z listu či reprodukuje vícehlasé skladby na flétny a do své hry je schopen zařadit prvky improvizace.	
orientace v hudebním prostoru a analýza hudební skladby – postihování hudebně výrazových prostředků, významné sémantické prvky	orientuje se v některých skladebních formách (kánón a fuga, suita, sonátová forma, symfonie)	
péče o hlas, hlasová hygiena	seznamuje se se základy péče o mutující hlasy (hlasová hygiena)	
pěvecký a mluvní projev – rozšiřování hlasového rozsahu, hlasová hygiena, hlasová nedostatečnost a některé způsoby její nápravy	zpívá písně z celého světa ve dvojhlase i vícehlase, v kánonu, s doprovodem i bez doprovodu	
techniky vokálního projevu (scat, falzet apod.), jejich individuální využití při zpěvu	seznamuje se s netradičními technikami zpěvu (sket, falzet, etc.)	
orientace v hudebním prostoru a analýza hudební skladby – postihování hudebně výrazových prostředků (zvukomalba, dušermalba, pohyb melodie, pravidelnost a nepravidelnost hudební formy)	věnuje se poslechu skladeb a písní období 20. (a 21.) století a provádí jejich rozbor	
	vyhledává a charakterizuje souvislosti mezi hudbou a ostatními druhy umění	
hudební dílo a jeho autor – hudební skladba v kontextu s jinými hudebními i nehudebními díly, dobou vzniku, životem autora, vlastními zkušenostmi (inspirace, epigonství, kýč, módnost a modernost, stylová provázanost)	vstřebává biografie skladatelů hudby 20. století a zejména jejich existenční zápasy (impresionismus, expresionismus, neoklasicismus, neofolklorismus)	
hudební styly a žánry – chápání jejich funkcí vzhledem k životu jedince i společnosti, kulturním tradicím a zvykům	vstřebává biografie skladatelů hudby 20. století a zejména jejich existenční zápasy (impresionismus, expresionismus, neoklasicismus, neofolklorismus)	
interpretace znějící hudby – slovní charakterizování hudebního díla (slohové a stylové zařazení apod.), vytváření vlastních soudů a preferencí	má přehled o hudebních nástrojích a o jejich využití v symfonickém orchestru i jinde	
	dokáže slovně charakterizovat slyšené hudební dílo a přibližně určit dobu a hudební formu, ve které je dílo napsáno.	
záznam hudby – noty, notační programy (např. Capella, Finale, Sibelius) a další způsoby záznamu hudby	seznámí se s možnostmi záznamu hudby pomocí počítačových programů	
Průřezová témata, přesahy, souvislosti		

Hudební výchova	9. ročník	
OSOBNOSTNÍ A SOCIÁLNÍ VÝCHOVA - Kreativita		
VÝCHOVA K MYŠLENÍ V EVROPSKÝCH A GLOBÁLNÍCH SOUVISLOSTECH - Evropa a svět nás zajímá		

Výtvarná výchova

Počet vyučovacích hodin za týden									Celkem
1. ročník	2. ročník	3. ročník	4. ročník	5. ročník	6. ročník	7. ročník	8. ročník	9. ročník	
0	0	0	0	0	2	1	1	1	5
					Povinný	Povinný	Povinný	Povinný	

Název předmětu	Výtvarná výchova
Oblast	Umění a kultura
Charakteristika předmětu	Předmět Výtvarná výchova provází žáka po celou dobu školní docházky jako potřebné vyrovnávání ostatního vyučování kladoucího důraz především na rozum. Dítě prožívá uměleckou činnost samo sebe i okolní svět ve svém duševnu. Učitel si musí být vědom, že hodiny výtvarné výchovy napomáhají harmonizaci vývoje dítěte. V malbě je posilován především cit, v kresbě je podpořeno myšlení, v modelování vůle. V nižších ročnících můžeme vnímat uměleckou činnost i jako prostředníka pro propojení rozumových představ přijatých v hlavním vyučování a citového prožitku. Dítě se tak s navozenými představami lépe a trvaleji spojuje. Ve vyšších ročnících, po té co se žák učil pozorně vnímat svět kolem sebe, je stále více podporován ve svébytnějším a kreativnějším projevu. Základní odlišností metodiky ve waldorfské škole je prvotní prožitek smyslově-morální kvality barev (vycházející z Goethovy nauky o barvách). Až po uchopení základního vyjadřovacího jazyka – barvy, může být barva spojována s formou. Dostatečný prožitek samotné barvy a pomalá cesta k pevným tvarům umožní ve vyšších ročnících jistější a sebevědomější projev v samostatném uměleckém tvoření. Témata a techniky vycházejí ze zvláštností věku (vývojová stadia dítěte), ale citlivě je třeba vycházet i ze složení třídy a její vyzrálosti. Těžiště tématické kresby je často přímo v epoše. V 1. až 6. ročníku se používá v malování technika „mokrý do mokrého“. Učitel slovně postup krokujícím a doplňuje ukázkou. Barvy jsou voleny na základě společného hledání a rozhovoru. Starší žáci se „učí vidět“ a pozorovat pomocí modelů a předloh. Od 7. ročníku se zpravidla zavádí technika „vrstvení“ barevných ploch, která již vyžaduje vědomější a technicky propracovanější zacházení s barvami. Kresba se cvičí volně či podle učitelovy předlohy na tabuli, je také cvičena specifickým způsobem v hodinách kreslení forem. Modelování začíná prací s včelím voskem a dále s hlinou, rovnoměrně přibývá do výtvarného vyučování zejména od 4. ročníku; ve vyšších ročnících se pracuje např. i s kamenem. Od 2. stupně začíná docházet více k postupnému uvolňování od témat hlavního vyučování, i když je třeba i nadále je mít na zřeteli. Krizi výtvarného projevu, která přichází s rozvojem rozumové složky, je možné překlenout pomocí dynamického kreslení a kreslení forem. Puberta přináší i odklon od tekuté barevnosti malby k suché černobílé kresbě, odklon od fantazie a ideálu k realitě. Žáci jsou podněcováni k svobodnému a uměleckému přepisu skutečnosti a zároveň k objevování sebe sama. Dostávají příležitost k experimentování, používají různé formáty, kombinují materiály. V nejvyšších ročnících se žáci k barvě vracejí, tentokrát vědomě a se svobodnou kreativitou. K vytváření vlastního uměleckého názoru se žáci cvičí i v epoše dějin umění prostřednictvím vlastního pozorování a popisu klasických uměleckých děl. Je zde také možná i spolupráce s ostatními uměleckými činnostmi (hudební výchova, dramatická výchova, tanec, eurytmie aj.) Řada dalších výtvarných technik je zařazena do předmětů ručních prací a řemesel.
Obsahové, časové a organizační vymezení předmětu (specifické informace o předmětu důležité pro jeho	Předmět výtvarná výchova je vyučován 6 1. do 9. ročníku, a to v 6. ročníku dvě hodiny týdně, v 7.-9. ročníku jednu hodinu týdně v každém ročníku.

Název předmětu	Výtvarná výchova
realizaci)	
Integrace předmětů	Výtvarná výchova
Výchovné a vzdělávací strategie: společné postupy uplatňované na úrovni předmětu, jimiž učitelé cíleně utvářejí a rozvíjejí klíčové kompetence žáků	Kompetence k učení: Poznání, že častým opakováním a cvičením motorických dovedností se zvyšuje jistota provedení. Obohacování představy získané v naukových předmětech o smyslový prožitek a přispívání k lepšímu zapamatování, prožívání a ztvárňování kvality protipólných pojmů. Spojení spolupráce ruky a oka, zlepšování prostorové orientace a odhadu. Kompetence k řešení problémů: Rozvoj schopnosti svobodně uměleckou cestou přistoupit k řešení zadaného tématu. Sledováním práce spolužáků poznávání, že možnosti řešení mohou být různé. Kompetence komunikativní: Rozšíření slovní zásoby o odborné pojmy. Cílené učení se schopnosti vyjádřit svůj prožitek a cíl svého snažení, zároveň i učení se schopnosti srozumitelně popsat viděné. Poznání, jak umělecká práce může být možností mimoslovního dorozumění a má všeobecnou platnost. Kompetence sociální a personální: Rozvíjení spolupráce při společné přípravě a úklidu materiálu. Úspěchy v umělecké tvorbě posilují sebevědomí žáků méně schopných v jiných předmětech. Posilování etického citění. Kompetence pracovní: Vytváření pozitivního vztahu k uměleckým a manuálním činnostem. Schopnost pracovat na základě slovního návodu a předvedené ukázky. Dodržování zásad bezpečnosti při práci, používání pracovního oděvu. Schopnost přiměřené pracovní výdrže při samostatné tvůrčí práci. Schopnost posuzovat vlastní výsledek práce a porovnávat s prací ostatních. Kompetence občanské: Kultivace vlastního vkusu a jeho obhajoba. Uznávání cizího tvůrčího snažení a respekt k němu.
Způsob hodnocení žáků	Způsob hodnocení slovní. Od 8. ročníku slovní i známkové.

Výtvarná výchova	6. ročník	
Výchovné a vzdělávací strategie	- Kompetence k učení - Kompetence k řešení problémů - Kompetence komunikativní - Kompetence sociální a personální	

Výtvarná výchova	6. ročník	
	- Kompetence pracovní - Kompetence občanské	
Učivo	ŠVP výstupy	
Vznik šedé a černé z primárních a sekundárních barev – témata z přírodopisu a mineralogie.	v souladu s potřebami dalších (např. přírodovědných) oborů se vyvíjí ve správném pozorování všedních objektů a přírodnin je schopen realizovat svůj záměr použitím výtvarné techniky	
Studie stínů možno převádět do barvy.	bez obav vstupuje do základního zadání svou kreativitou je schopen realizovat svůj záměr použitím výtvarné techniky	
Kreslení	samostatně kreslí podle jednoduché předlohy a podle jednoduchých objektů má základní dovednosti v kresbě, malbě a modelování je schopen realizovat svůj záměr použitím výtvarné techniky	
Volná kresebná cvičení s uhlím k světlomavému vytvoření plochy, různé druhy šrafury.	cíleně a vědomě používá malířské a kreslířské pomůcky je schopen realizovat svůj záměr použitím výtvarné techniky	
Koule, válec, kužel-jako prostorová tělesa v závislosti na různém dopadu světla.	dokáže porovnávat a hodnotit vzniklé výtvarné práce a objektivně vyjádřit své pocity, doprovodit svoji práci slovně	
Kombinace těles vrhající stíny.	bez obav vstupuje do základního zadání svou kreativitou	
Modelování	v souladu s potřebami dalších (např. přírodovědných) oborů se vyvíjí ve správném pozorování všedních objektů a přírodnin má základní dovednosti v kresbě, malbě a modelování je schopen realizovat svůj záměr použitím výtvarné techniky	
Témata z přírodopisu a zeměpisu – např. plastické formy pohoří, krystalů	dokáže porovnávat a hodnotit vzniklé výtvarné práce a objektivně vyjádřit své pocity, doprovodit svoji práci slovně zajímá se o kulturní projevy a památky, dokáže svá pozorování vyjádřit, viděné hodnotit a porovnávat podílí se na aktivitách, které výtvarně doplňují činnost školy	
Pokračování plastických studií lidských postav – skupina, matka-dítě atd., detaily jen v náznaku.	podpora rozvoje sociálních vztahů, v návaznosti na výuková témata hlavního vyučování	
Průřezová témata, přesahy, souvislosti		
OSOBNOSTNÍ A SOCIÁLNÍ VÝCHOVA - Mezilidské vztahy		
vedeme žáky k respektu k názorům druhých lidí		
OSOBNOSTNÍ A SOCIÁLNÍ VÝCHOVA - Komunikace		
vedeme žáky k náležitému sdělování vlastních názorů		
OSOBNOSTNÍ A SOCIÁLNÍ VÝCHOVA - Sebepoznání a sebepojetí		
vedeme žáky, aby ve společné rozpravě došli ke společnému cíli, rozřešení otázek, učili se tolerovat názor druhého, dokázali se rozhodnout samostatně s ohledem na potřeby své i celku		
OSOBNOSTNÍ A SOCIÁLNÍ VÝCHOVA - Kreativita		

Výtvarná výchova	6. ročník	
vedeme žáky k rozvoji tvůrčích schopností a uchopení zadaných témat při jejich ztvárnění		
VÝCHOVA K MYŠLENÍ V EVROPSKÝCH A GLOBÁLNÍCH SOUVISLOSTECH - Objevujeme Evropu a svět		
na základě zeměpisných a botanických témat z hlavní výuky, poznávají Evropu a svět, např. u pohoří a rostlin či krystalů , které následně tvarují z hlíny či malují vrstvenou technikou akvarelem		
MULTIKULTURNÍ VÝCHOVA - Lidské vztahy		
vedeme žáky k pěstování důstojných lidských vztahů, založených na úctě respektu a sociálních dovedností		

Výtvarná výchova	7. ročník	
Výchovné a vzdělávací strategie	- Kompetence k učení - Kompetence k řešení problémů - Kompetence komunikativní - Kompetence sociální a personální - Kompetence pracovní - Kompetence občanské	
Učivo		ŠVP výstupy
Technika vrstvení barev		další barevná cvičení ve vrstvené technice, rozvoj pozorování kvality barev, jejich působení na smysly člověka
Perspektiva		cíleně a vědomě používá malířské a kreslířské pomůcky zajímá se o kulturní projevy a památky, dokáže svá pozorování vyjádřit, viděné hodnotit a porovnávat
Kreslení		zajímá se o kulturní projevy a památky, dokáže svá pozorování vyjádřit, viděné hodnotit a porovnávat podílí se na aktivitách, které výtvarně doplňují činnost v hlavním vyučování, či v dalších předmětech
Nauka o projekci a stínu, průniky těles.		zajímá se o kulturní projevy a památky, dokáže svá pozorování vyjádřit, viděné hodnotit a porovnávat podpora rozvoje pozorovacích schopností na reálných objektech, jejich studie uspořádání
Studie reálných objektů, např. budov, vnitřních prostor		zajímá se o kulturní projevy a památky, dokáže svá pozorování vyjádřit, viděné hodnotit a porovnávat podpora rozvoje pozorovacích schopností na reálných objektech, jejich studie uspořádání
Modelování		podpora rozvoje sociálních vztahů, v návaznosti na výuková témata hlavního vyučování
Průřezová témata, přesahy, souvislosti		
OSOBNOSTNÍ A SOCIÁLNÍ VÝCHOVA - Poznávání lidí		
v týmové práci vedeme k poznávání se mezi sebou a toleranci potřeb ostatních		

Výtvarná výchova	7. ročník	
	OSOBNOSTNÍ A SOCIÁLNÍ VÝCHOVA - Psychohygiena	
vedeme žáky ke správnému vnímání svých schopností a možností, sebekritice a věcnému úsudku		
	OSOBNOSTNÍ A SOCIÁLNÍ VÝCHOVA - Kooperace a kompetice	
vedeme žáky ke skupinové práci		
	OSOBNOSTNÍ A SOCIÁLNÍ VÝCHOVA - Řešení problémů a rozhodovací dovednosti	
vedeme žáky k samostatnému řešení problémů, k rozhodovacím dovednostem v týmové práci		
	OSOBNOSTNÍ A SOCIÁLNÍ VÝCHOVA - Hodnoty, postoje, praktická etika	
vedeme žáky ke vnímání hodnot probíraných historických výtvarných děl a k přemýšlení nad jejich vlivem pro dnešní podmínky současného světa		
	VÝCHOVA DEMOKRATICKÉHO OBČANA - Občanská společnost a škola	
vedeme žáky k uvědomění si důležitosti spolupráce rodiny a školy		
	VÝCHOVA DEMOKRATICKÉHO OBČANA - Občan, občanská společnost a stát	
vedeme žáky k uvědomění si důležitosti aktivní participace občana na politice, například vytvořením plakátu a vnímat jeho obsah a formu sdělení		
	VÝCHOVA K MYŠLENÍ V EVROPSKÝCH A GLOBÁLNÍCH SOUVISLOSTECH - Evropa a svět nás zajímá	
vedeme žáky k poznání kořenů evropské civilizace ve výtvarných dílech jiných kultur		
	VÝCHOVA K MYŠLENÍ V EVROPSKÝCH A GLOBÁLNÍCH SOUVISLOSTECH - Jsme Evropané	
vedeme žáky k poznávání evropských kořenů výtvarného umění		
	MULTIKULTURNÍ VÝCHOVA - Kulturní difference	
vedeme žáky ke vnímání kulturních diferencí jiných národů		
	MULTIKULTURNÍ VÝCHOVA - Etnický původ	
vedeme žáky ke vnímání etnického původu a odlišnostem etnik a jejich výtvarného projevu		
	ENVIRONMENTÁLNÍ VÝCHOVA - Vztah člověka k prostředí	
vedeme žáky ke vnímání vztahu člověka k prostředí, umělecké uchopení a výtvarné ztvárnění okolního světa		

Výtvarná výchova	8. ročník	
Výchovné a vzdělávací strategie	- Kompetence k učení - Kompetence k řešení problémů - Kompetence komunikativní - Kompetence sociální a personální - Kompetence pracovní - Kompetence občanské	
Učivo	ŠVP výstupy	
Technika vrstvení - prohloubení	dokáže kombinovat techniku vrstvenou s malováním do mokra v návaznosti s výukovými tématy z hlavního vyučování	
Studie přírody prováděné v různých technikách	podílí se na aktivitách, které výtvarně doplňují činnost v hlavním vyučování ,kreativně pomáhá i v dalších předmětech, kde zúročí své výtvarné schopnosti	

Výtvarná výchova	8. ročník	
Převádění černobílé kompozice na barevnou fantazii a naopak		podpora rozvoje sociálních vztahů mezi jednotlivci i v celém kolektivu v návaznosti na výuková témata hlavního vyučování
Kreslení		cíleně a vědomě používá malířské a kreslířské pomůcky, dokáže zhodnotit a zodpovědně vybrat a připravit své potřeby k výtvarné činnosti
Kopie černobílých předloh – studií, rytin		zajímá se o kulturní projevy a památky, dokáže svá pozorování porovnávat se spolužáky, v kultivovaném rozhovoru se snaží porozumět a pochopit a tolerovat argumenty druhých
Modelování		podpora rozvoje sociálních vztahů mezi jednotlivci i v celém kolektivu v návaznosti na výuková témata hlavního vyučování
Průřezová témata, přesahy, souvislosti		
OSOBNOSTNÍ A SOCIÁLNÍ VÝCHOVA - Rozvoj schopností poznávání		
vedeme žáky k rozvoji schopnosti poznávání na příkladech různých výtvarných děl a technik		
OSOBNOSTNÍ A SOCIÁLNÍ VÝCHOVA - Kreativita		
vedeme žáky k rozvoji tvůrčích schopností a uchopení zadaných témat při jejich ztvárnění		
VÝCHOVA DEMOKRATICKÉHO OBČANA - Formy participace občanů v politickém životě		
na různých reklamních dílech z 20.st., ukazujeme rozličné volební výtvarné reklamní zpracování, vedeme žáky ke vnímání důležitosti demokratických voleb a kultuře výtvarného zpracování		
MULTIKULTURNÍ VÝCHOVA - Multikulturalita		
pomocí ukázek výtvarných děl jiných kultur vedeme žáky k multikulturalitě		
MULTIKULTURNÍ VÝCHOVA - Princip sociálního smíru a solidarity		
vedeme žáky k přemýšlení o zásadách sociálního smíru v diskuzi nad výtvarnými díly z dělnického prostředí v 19.st.		
ENVIRONMENTÁLNÍ VÝCHOVA - Ekosystémy		
pomocí rozličných výtvarně zpracovaných reklamních materiálů vedeme žáky k poznávání různých pojetí ekosystémů		
ENVIRONMENTÁLNÍ VÝCHOVA - Vztah člověka k prostředí		
na výtvarných plakátech s různými motivy ochrany životního prostředí učíme žáky diskutovat nad zpracováním tématu a jeho sdělením		
ENVIRONMENTÁLNÍ VÝCHOVA - Lidské aktivity a problémy životního prostředí		
na příkladu výtvarných děl z období průmyslové revoluce vedeme žáky k uvědomování si důsledků lidské činnosti na životní prostředí		
ENVIRONMENTÁLNÍ VÝCHOVA - Základní podmínky života		
ve výtvarných cvičeních vedeme žáky k uvědomění si základních podmínek života s ohledem na čtyři základní elementů života - vodu, oheň, zem a vzduch		

Výtvarná výchova	9. ročník	
Výchovné a vzdělávací strategie	• Kompetence k učení • Kompetence k řešení problémů • Kompetence komunikativní • Kompetence sociální a personální	

Výtvarná výchova	9. ročník	
	- Kompetence pracovní - Kompetence občanské	
Učivo	ŠVP výstupy	
Kreslení	cíleně a vědomě používá malířské a kreslířské pomůcky, dokáže zhodnotit a zodpovědně vybrat a připravit své potřeby k výtvarné činnosti	
Cvičení schopnosti vnímat umělecké a přírodní formy, smyslová činnost ve spojení s volní činností.	podpora rozvoje sociálních vztahů mezi jednotlivci i v celém kolektivu v návaznosti na výuková témata hlavního vyučování	
Světelné účinky v krajině malbě.	dokáže kombinovat techniku vrstvenou s malováním do mokra v návaznosti s výukovými tématy z hlavního vyučování	
	postupně se zdokonaluje ve výběru kompozice, proporcí a zvolení techniky malby	
Kreslení v plenéru, použití skic k volné kompozici.	zajímá se o kulturní projevy a památky, dokáže svá pozorování porovnávat se spolužáky, v kultivovaném rozhovoru se snaží porozumět a pochopit a tolerovat argumenty druhých	
	podílí se na aktivitách, které výtvarně doplňují činnost v hlavním vyučování ,kreativně pomáhá i v dalších předmětech, kde zúročí své výtvarné schopnosti	
	postupně se zdokonaluje ve výběru kompozice, proporcí a zvolení techniky malby	
Grafické techniky	podpora rozvoje sociálních vztahů mezi jednotlivci i v celém kolektivu v návaznosti na výuková témata hlavního vyučování	
Hledání charakteristických znaků a rozdílů v prožitku ideálu krásy	dokáže si samostatně obhájit zvolenou techniku v kultivovaném rozhovoru se spolužáky a učitelem	
	postupně se zdokonaluje ve výběru kompozice, proporcí a zvolení techniky malby	
Kreslení forem	cíleně a vědomě používá malířské a kreslířské pomůcky, dokáže zhodnotit a zodpovědně vybrat a připravit své potřeby k výtvarné činnosti	
Společný umělecký projekt	dokáže kombinovat techniku vrstvenou s malováním do mokra v návaznosti s výukovými tématy z hlavního vyučování	
	dokáže si samostatně obhájit zvolenou techniku v kultivovaném rozhovoru se spolužáky a učitelem	
	postupně se zdokonaluje ve výběru kompozice, proporcí a zvolení techniky malby	
Průřezová témata, přesahy, souvislosti		
MEDIÁLNÍ VÝCHOVA - Kritické čtení a vnímání mediálních sdělení		
na příkladu plakátů z 1. a 2. sv. války, totalitních režimů, novodobé reklamy, učíme žáky vnímat a interpretovat sdělení		
MEDIÁLNÍ VÝCHOVA - Interpretace vztahu mediálních sdělení a reality		
na vybraných příkladech výtvarných děl interpretujeme vztah mediálního sdělení a reality		
MEDIÁLNÍ VÝCHOVA - Stavba mediálních sdělení		
vedeme žáky k dovednosti vystavět výtvarné mediální sdělení s ohledem na etické normy		
MEDIÁLNÍ VÝCHOVA - Vnímání autora mediálních sdělení		
ve společné diskuzi vedeme žáky k zamyšlení se nad svým vnímáním autora výtvarného mediálního sdělení		

Výtvarná výchova	9. ročník	
		MEDIÁLNÍ VÝCHOVA - Fungování a vliv médií ve společnosti
		na příkladu propagandy, reklamní tvorby, letáků či billboardů, vedeme žáky na uvědomování si vlivu médií
		MEDIÁLNÍ VÝCHOVA - Práce v realizačním týmu
		ve skupinové práci vedeme žáky k dovednosti participování v tomto realizačním týmu
		MEDIÁLNÍ VÝCHOVA - Tvorba mediálního sdělení
		vedeme žáky formou diskuzí v pracovních skupinách k tvorbě výtvarného mediálního sdělení

Eurytmie

Počet vyučovacích hodin za týden									Celkem
1. ročník	2. ročník	3. ročník	4. ročník	5. ročník	6. ročník	7. ročník	8. ročník	9. ročník	
1	1	1	1	1	1	1	1	1	9
Povinný	Povinný	Povinný	Povinný	Povinný	Povinný	Povinný	Povinný	Povinný	

Název předmětu	Eurytmie
Oblast	Člověk a zdraví
Charakteristika předmětu	Eurytmie je umělecká pohybová výchova, která harmonickým způsobem zapojuje tělesnou, duševní a duchovní složku lidské bytosti. Žádná kvalita není opomenuta. Tento přímý zážitek vnitřní harmonie vede k celistvému rozvoji člověka bez ohledu na věk. Proto je také nedílnou součástí výchovy na všech stupních waldorfské pedagogiky. Původně vznikla jako jevištní umělecká forma pohybu. Eurytmie je charakterizovaná jako "viditelná řeč" a "viditelný zpěv". Má za úkol předvést viditelně v pohybu těla to, co se v prostoru odehrává ve chvíli, kdy zní hudba nebo mluvený (umělecky ztvárněný) text. Celé lidské tělo se pak stává mluvidly. Formuje prostor, jako hrtan a okolní orgány, umožňující řeč, formují proud vzduchu, když tvoří zvuk. Pohyby a gesta se tak zakládají na objektivních zákonitostech. Eurytmie pracuje s jednotlivými prvky řeči (hlásky, slovní druhy, rytmus, rým atd.) i hudby (tóny, intervaly, tónová výška, rytmus, takt apod.). Zároveň se vytvářejí pohybové prostorové formy, odpovídajícím způsobem vyjadřující báseň či skladbu. Hudební doprovod je vždy živý, nikoli reprodukováný. Pedagogická eurytmie je jedním z nejučinnějších nástrojů celé waldorfské pedagogiky. Vyplývá to z jejího způsobu práce, kdy se přímo oslovují všechny složky bytosti žáka a umělecky utvářenou aktivitou se uvádějí v činnost. Eurytmie tak staví do správného vzájemného poměru intelekt, citění i vůli. Zároveň rozvíjí u dětí pohyblivější svět představ, takže dítě potom ve škole lépe chápe, co k němu ve vyučování dochází. Rovněž dává v prožitku konání podněty pro další rozvoj vůle, která se v dnešní době stává nepostradatelnou pro jakýkoli sociální život. Zejména vůle je to, co dnešním mladým lidem v životě tolik chybí. Náplň hodin eurytmie je vždy co nejtěsněji spjata s děním v ostatním vyučování. V návaznosti na látku, která je dětem předkládána v rámci tzv. hlavního vyučování, pracují děti i v eurytmii. Učitel volí skladby i verše vzhledem k věku a stupni duševního vývoje žáků, důležitým východiskem jsou roční doby i celková nálada třídy. Konkrétní individuální potřeby žáků i celého třídního kolektivu jsou vždy učiteli nejlepším vodítkem, jak umožnit žákům látku uchopit. Význam výuky eurytmie je možno nahlédnout ze tří různých aspektů - zdravotního, uměleckého a sociálního. Zdravotní aspekty eurytmie nabývá na významu stejnou měrou, jakou se mění životní styl mládeže směrem k pasivitě (TV, PC...). Eurytmie je slovo původem z řečtiny. Spojuje v sobě dva významy "eu" jako krásný (ve smyslu harmonický) a rytmus. Veškerý život a pohyb v přírodě i ve vesmíru se odehrává v rytmech. Člověk se (zejména za poslední století) z těchto rytmů do značné míry vymanil. Jeho duševní i tělesné zdraví tím ovšem trpí. Eurytmie si především klade za cíl zprostředkovat žákům zážitek zdravého životního rytmu. Vždy nám půjde o hledání harmonie, vyrovnávání protikladů. Pohyb je vždy střídán zklidněním, zvuk tichem. Mnohá další cvičení, kterých využívá pedagogická eurytmie, mají povahu cvičení duševní hygieny. Dále se pracuje s cviky na správné držení těla, na celkové zklidnění nebo naopak povzbuzení. Další cvičení zlepšují koncentraci, orientaci ve vlastním těle, v prostoru i v různých situacích, šikovnost, postřeh, duchapřítomnost apod. Jde o pohyb oduševnělý, umělecky utvářený. Uvádí duševní stránku v soulad se stránkou tělesnou. Doplnuje tělesnou výchovu,

Název předmětu	Eurytmie
	jejímž prvořadým úkolem je napomoci žákům uchopit vlastní tělesnost a utužovat fyzickou zdatnost. Umělecký aspekt.Eurytmie je uměním, v němž se celé lidské tělo stává nástrojem. Žáci mají možnost zažít slovesnou i hudební uměleckou formu v celém svém těle. Jde o hlubší zážitek, než jsou-li uměním osloveni pouze smysly. Žáci se postupně učí naslouchat, ale i aktivně uchopovat slovesná a hudební díla. Prohlubuje se v nich vztah k hudbě, ale i k řeči (nejprve mateřské, později se používají i cizojazyčné básně). Nejprve se formou hry učí používat základní prvky hudební (takt, rytmus, melodie, intervaly, tóny atd.) a slovesné (hlásky, rytmus, rým, gramatické prvky atd.). Na druhém stupni je pak tato dovednost plně vědomě uchopena a významnou měrou roste schopnost vlastního uměleckého výrazu. Neméně důležitý je aspekt sociální. V souladu se základními pravidly etiky, morálky a emoční inteligence eurytmie v žácích vychovává úctu k člověku a porozumění sobě i druhým, probouzí smysl pro spolupráci v celku a nechává v dětech vyrůstat zážitek jednotlivého člověka jako plnohodnotné součásti většího celku. Tímto způsobem je možné v dětech a mládeži probouzet zdravé sebevědomí, z něhož pramení zdravý vztah k sobě i ke svému okolí. Eurytmie přináší pohyb, který je výrazem duševních a duchovních procesů. Žák je zde veden k tomu, aby prožíval pohyby svého těla jako výraz zrcadlení své vnitřní osobnosti. V eurytmie se pracuje na vytváření sociálních vztahů procvičováním principiálních vztahových forem (cvičení "Já a ty", "Hledáme se apod.). Vytvoření takové formy se neobejde bez těsné spolupráce na mimoslovní úrovni. Kompaktní a harmonicky vyvážený třídní kolektiv se tak stává oporou pro průběh školní docházky.
Obsahové, časové a organizační vymezení předmětu (specifické informace o předmětu důležité pro jeho realizaci)	Umělecká pohybová výchova eurytmie je vyučována od 1. do 9. ročníku, v rozsahu 1 hodina týdně.
Integrace předmětů	• Taneční a pohybová výchova • Výchova ke zdraví • Tělesná výchova
Výchovné a vzdělávací strategie: společné postupy uplatňované na úrovni předmětu, jimiž učitelé cíleně utvářejí a rozvíjejí klíčové kompetence žáků	Kompetence k učení: Žák umí tvořivě uchopit a propojit pojmy z různých vzdělávacích oblastí. Je schopný pěstovat hlubší vztah k hudbě a k řeči na základě aktivních prožitků - zapojením myšlení, citu a vůle a má také hlubší vhled do jejich zákonitostí. Má přehled o slovesných a hudebních dílech a jejich tvůrcích. Uplatňuje získaný pozitivní vztah k pohybu, pěstuje návyky k udržení zdravého životního rytmu a udržení tělesného i duševního zdraví. Je schopný se soustředit, uchopit své tělo i prostor, usiluje o tělesný a duševní soulad, má chuť poznávat. Kompetence k řešení problémů: Žák vnímá rozličné problémové situace ve svém okolí, je schopný je správně vyhodnotit, navrhnout zlepšení. Je schopný předjímat a předcházet vzniku konfliktů. Cití zodpovědnost za svá rozhodnutí a jednání. Kompetence komunikativní: Žák kultivovaně vyjadřuje své myšlenky, pocity, názory. Je schopný naslouchat s pochopením druhým lidem a přiměřeně na ně reagovat. Umí intenzivně vnímat řeč i hudbu a další možnosti sdílení a rozlišit jejich kvality. Dokáže je tvůrčím způsobem využít k působení a obohacení společenského a kulturního života. Je schopný mimoslovní komunikace Kompetence sociální a personální:

Název předmětu	Eurytmie
	Žák využívá získané komunikativní dovednosti k vytváření vztahů potřebných ke kvalitní a smysluplné spolupráci při společném utváření hudebního nebo slovesného díla. Pokračuje v rozvíjení a uplatňování emoční inteligence (sebezpoznávání, sebeovládání, empatie, soucit, zdravé sebevědomí, úcta a sebeúcta, důvěra a sebedůvěra, sebereflexe a ocenění druhých). Je iniciativní, přesvědčivý, schopný a ochotný spolupracovat, kordinovat týmovou práci a chápat situace z perspektivy ostatních. Kompetence občanské: Žák umí pochopit situace ostatních, je schopný důstojného chování, úcty k člověku, respektu, tolerance, odmítání násilí. Uplatňuje duchapřítomnost v běžném životě i v krizových situacích. Jedná uvážlivě v zájmu zachování tělesného a duševního zdraví svého i ostatních. Rozvíjí vztah k umění, tvůrčí činnosti a kultuře a dokáže se do nich iniciativně zapojit. Kompetence pracovní: Získává pracovní návyky, které mu později umožní zodpovědně plnit závazky a úkoly. Je schopný samostatné i skupinové tvůrčí činnosti. Je ochotný a připravený přijmout nové pracovní podmínky, učit se novým věcem. Umí zhodnotit pracovní výsledky podle kvality a významu. Je vytrvalý, disciplinovaný, schopný motivovat sebe i druhé.
Způsob hodnocení žáků	Tento předmět je hodnocen slovně, od 8. třídy přibývá známkové hodnocení.

Eurytmie	1. ročník	
Výchovné a vzdělávací strategie	- Kompetence k učení - Kompetence komunikativní - Kompetence sociální a personální - Kompetence pracovní	
Učivo		ŠVP výstupy
- jednoduché napodobování hláskových gest (zahrnutý do pohádkových her)		TV-3-1-02 dokáže se dle svých možností zapojit do společného pohybu ve skupině
		TV-3-1-03 zapojí se do jednoduchých skupinových cvičení
		TV-3-1-05 je schopný uchopit základní pokyny k provádění cvičení
		TPV-3-1-10 vnímá a napodobuje gesta utvářející děj pohádkových her
		TPV-3-1-11 zvládá cvičení na koordinaci, obratnost, jemnou i hrubou motoriku
- pohybové utváření veršovaných příběhů a pohádek		TV-3-1-02 dokáže se dle svých možností zapojit do společného pohybu ve skupině
		TV-3-1-03 zapojí se do jednoduchých skupinových cvičení
		TV-3-1-05 je schopný uchopit základní pokyny k provádění cvičení
		TPV-3-1-02 prožívá a vnímá základní formy v prostoru
		TPV-3-1-03 dokáže v pohybu rozlišit různou dynamiku
		TPV-3-1-05 dokáže základní způsoby kroků, běhu, poskoku
		TPV-3-1-10 vnímá a napodobuje gesta utvářející děj pohádkových her

Eurytmie	1. ročník	
- rytmické střídání polarit pro zklidnění, rovnováhu a uchopení prostoru (potichu-nahlas, nahoře-dole, rychle -pomalu)		TPV-3-1-11 zvládá cvičení na koordinaci, obratnost, jemnou i hrubou motoriku
		TPV-3-1-07 vnímá hudební doprovod, rozliší základní kvality melodie a rytmu
		TV-3-1-02 dokáže se dle svých možností zapojit do společného pohybu ve skupině
		TV-3-1-03 zapojí se do jednoduchých skupinových cvičení
		TV-3-1-05 je schopný uchopit základní pokyny k provádění cvičení
		TPV-3-1-03 dokáže v pohybu rozlišit různou dynamiku
		TPV-3-1-07 vnímá hudební doprovod, rozliší základní kvality melodie a rytmu
- různé druhy kroků, běhu, poskoků, cval boční		TV-3-1-02 dokáže se dle svých možností zapojit do společného pohybu ve skupině
		TV-3-1-03 zapojí se do jednoduchých skupinových cvičení
		TV-3-1-05 je schopný uchopit základní pokyny k provádění cvičení
		TPV-3-1-03 dokáže v pohybu rozlišit různou dynamiku
		TPV-3-1-05 dokáže základní způsoby kroků, běhu, poskoku
		TPV-3-1-11 zvládá cvičení na koordinaci, obratnost, jemnou i hrubou motoriku
		TPV-3-1-07 vnímá hudební doprovod, rozliší základní kvality melodie a rytmu
- rytmická cvičení rukou a nohou		TV-3-1-02 dokáže se dle svých možností zapojit do společného pohybu ve skupině
		TV-3-1-03 zapojí se do jednoduchých skupinových cvičení
		TV-3-1-05 je schopný uchopit základní pokyny k provádění cvičení
		TPV-3-1-03 dokáže v pohybu rozlišit různou dynamiku
		TPV-3-1-05 dokáže základní způsoby kroků, běhu, poskoku
		TPV-3-1-11 zvládá cvičení na koordinaci, obratnost, jemnou i hrubou motoriku
		TPV-3-1-07 vnímá hudební doprovod, rozliší základní kvality melodie a rytmu
-jednoduchá cvičení zručnosti		TV-3-1-02 dokáže se dle svých možností zapojit do společného pohybu ve skupině
		TV-3-1-03 zapojí se do jednoduchých skupinových cvičení
		TV-3-1-05 je schopný uchopit základní pokyny k provádění cvičení
		TPV-3-1-03 dokáže v pohybu rozlišit různou dynamiku
		TPV-3-1-05 dokáže základní způsoby kroků, běhu, poskoku
		TPV-3-1-11 zvládá cvičení na koordinaci, obratnost, jemnou i hrubou motoriku
- prstová cvičení na jemnou motoriku s důrazem na rozlišení pravé a levé		TV-3-1-02 dokáže se dle svých možností zapojit do společného pohybu ve skupině
		TV-3-1-03 zapojí se do jednoduchých skupinových cvičení
		TV-3-1-05 je schopný uchopit základní pokyny k provádění cvičení
		TPV-3-1-11 zvládá cvičení na koordinaci, obratnost, jemnou i hrubou motoriku
- krátké pentatonické melodie, na nichž děti uchopují základní kvality melodie a rytmu(střídání malých a velkých, pomalých a rychlých kroků)		TV-3-1-02 dokáže se dle svých možností zapojit do společného pohybu ve skupině
		TV-3-1-03 zapojí se do jednoduchých skupinových cvičení
		TV-3-1-05 je schopný uchopit základní pokyny k provádění cvičení
		TPV-3-1-07 vnímá hudební doprovod, rozliší základní kvality melodie a rytmu

Eurytmie	1. ročník	
- kvinta jako základní interval i nálada		TV-3-1-02 dokáže se dle svých možností zapojit do společného pohybu ve skupině TV-3-1-05 je schopen uchopit základní pokyny k provádění cvičení TPV-3-1-07 vnímá hudební doprovod, rozliší základní kvality melodie a rytmu
- krátké tanečky		TV-3-1-02 dokáže se dle svých možností zapojit do společného pohybu ve skupině TV-3-1-03 zapojí se do jednoduchých skupinových cvičení TV-3-1-05 je schopen uchopit základní pokyny k provádění cvičení TPV-3-1-05 dokáže základní způsoby kroků, běhu, poskoku TPV-3-1-11 zvládá cvičení na koordinaci, obratnost, jemnou i hrubou motoriku TPV-3-1-07 vnímá hudební doprovod, rozliší základní kvality melodie a rytmu
- pěstování kruhu jako základ pro uchopení celku		TV-3-1-02 dokáže se dle svých možností zapojit do společného pohybu ve skupině TV-3-1-03 zapojí se do jednoduchých skupinových cvičení TV-3-1-05 je schopen uchopit základní pokyny k provádění cvičení TPV-3-1-02 prožívá a vnímá základní formy v prostoru
- rozlišení oblých a rovných linií, spirály, osmičky		TV-3-1-02 dokáže se dle svých možností zapojit do společného pohybu ve skupině TV-3-1-05 je schopen uchopit základní pokyny k provádění cvičení TPV-3-1-02 prožívá a vnímá základní formy v prostoru
Průřezová témata, přesahy, souvislosti		
OSOBNOSTNÍ A SOCIÁLNÍ VÝCHOVA - Rozvoj schopností poznávání		
cvičení smyslového vnímání, koncentrace a pozornosti, cvičení pro rozvoj paměti, -schopnost procvičovat a vylepšovat		
OSOBNOSTNÍ A SOCIÁLNÍ VÝCHOVA - Sebepoznání a sebepojetí		
- poznávání a uchopení těla (tzv. zeměpis těla, rozlišení pravé a levé..) - harmonický vztah duše a těla		
OSOBNOSTNÍ A SOCIÁLNÍ VÝCHOVA - Mezilidské vztahy		
- péče o společně sdílený prostor kruhu - spolupráce při společném utváření cvičení v kruhu i mimo něj		
OSOBNOSTNÍ A SOCIÁLNÍ VÝCHOVA - Seberegulace a sebeorganizace		
- posilování sebekontroly a sebeovládání při rozličných cvičeních na společném kruhu i mimo něj		
OSOBNOSTNÍ A SOCIÁLNÍ VÝCHOVA - Komunikace		
- vyjádření pomocí vlastního těla, pomocí hudby, zvuků a slov, - schopnost přejímat např. "vyprávěcí gesta" (v příbězích a pohádkách) - dovednost mimoslovní komunikace - cvičení pozorování a vstřícného, aktivního naslouchání		
OSOBNOSTNÍ A SOCIÁLNÍ VÝCHOVA - Kreativita		
- rozvíjení fantazie při pohybovém utváření pohádek		

Eurytmie	2. ročník	
Výchovné a vzdělávací strategie	- Kompetence k učení - Kompetence komunikativní - Kompetence sociální a personální - Kompetence pracovní	
Učivo	ŠVP výstupy	
- pohyb z jednoho kruhu přechází do dvou pravidelných kruhů	TV-3-1-02 dokáže se dle svých možností zapojit do společného pohybu ve skupině TV-3-1-03 zapojuje se do jednoduchých skupinových cvičení TV-3-1-05 splní základní pokyny ke cvičení i při pohybovém ztvárnění textů TPV-3-1-02 prožívá a vnímá prostorové formy TPV-3-1-06 kladně vnímá partnera ve cvičení	
- složitější formy přímých a oblých linií	TV-3-1-02 dokáže se dle svých možností zapojit do společného pohybu ve skupině TV-3-1-03 zapojuje se do jednoduchých skupinových cvičení TV-3-1-05 splní základní pokyny ke cvičení i při pohybovém ztvárnění textů TPV-3-1-02 prožívá a vnímá prostorové formy TPV-3-1-06 kladně vnímá partnera ve cvičení	
- pohybové utváření bajek a legend	TV-3-1-02 dokáže se dle svých možností zapojit do společného pohybu ve skupině TV-3-1-03 zapojuje se do jednoduchých skupinových cvičení TV-3-1-05 splní základní pokyny ke cvičení i při pohybovém ztvárnění textů TPV-3-1-02 prožívá a vnímá prostorové formy TVP-3-1-05 umí rozlišit a použít různé způsoby kroků, běhu, poskoku či cvalu TPV-3-1-06 kladně vnímá partnera ve cvičení	
- verše v návaznosti na roční dobu a dění v přírodě	TV-3-1-02 dokáže se dle svých možností zapojit do společného pohybu ve skupině TV-3-1-05 splní základní pokyny ke cvičení i při pohybovém ztvárnění textů TPV-3-1-02 prožívá a vnímá prostorové formy TPV-3-1-06 kladně vnímá partnera ve cvičení	
- cvičení "Já a ty" rozvíjí vztahy ve dvojicích i v celku	TV-3-1-02 dokáže se dle svých možností zapojit do společného pohybu ve skupině TV-3-1-03 zapojuje se do jednoduchých skupinových cvičení TV-3-1-05 splní základní pokyny ke cvičení i při pohybovém ztvárnění textů TPV-3-1-06 kladně vnímá partnera ve cvičení	
- různé způsoby chůze, běhu, poskoků (např. podle zvířat)	TV-3-1-02 dokáže se dle svých možností zapojit do společného pohybu ve skupině TV-3-1-05 splní základní pokyny ke cvičení i při pohybovém ztvárnění textů TVP-3-1-05 umí rozlišit a použít různé způsoby kroků, běhu, poskoku či cvalu TPV-3-1-07 bděle přijímá hudební doprovod a správně reaguje na změny v něm	
- cvičení na koordinaci končetin a rozlišení pravé a levé	TV-3-1-02 dokáže se dle svých možností zapojit do společného pohybu ve skupině TV-3-1-03 zapojuje se do jednoduchých skupinových cvičení	

Eurytmie	2. ročník	
		TV-3-1-05 splní základní pokyny ke cvičení i při pohybovém ztvárnění textů
		TPV-3-1-02 prožívá a vnímá prostorové formy
		TVP-3-1-05 umí rozlišit a použít různé způsoby kroků, běhu, poskoku či cvalu
		TPV-3-1-07 bděle přijímá hudební doprovod a správně reaguje na změny v něm
- jednoduchá cvičení s měděnou hůlkou, koulí či šátkem		TV-3-1-02 dokáže se dle svých možností zapojit do společného pohybu ve skupině
		TV-3-1-03 zapojuje se do jednoduchých skupinových cvičení
		TV-3-1-05 splní základní pokyny ke cvičení i při pohybovém ztvárnění textů
		TPV-3-1-06 kladně vnímá partnera ve cvičení
		TPV-3-1-07 bděle přijímá hudební doprovod a správně reaguje na změny v něm
- hudba podporuje náladu nebo pohyb různých zvířat či postav z básní		TV-3-1-02 dokáže se dle svých možností zapojit do společného pohybu ve skupině
		TV-3-1-05 splní základní pokyny ke cvičení i při pohybovém ztvárnění textů
		TVP-3-1-05 umí rozlišit a použít různé způsoby kroků, běhu, poskoku či cvalu
		TPV-3-1-07 bděle přijímá hudební doprovod a správně reaguje na změny v něm
- krátké pětitéonové pentatonické melodie		TV-3-1-02 dokáže se dle svých možností zapojit do společného pohybu ve skupině
		TV-3-1-05 splní základní pokyny ke cvičení i při pohybovém ztvárnění textů
		TPV-3-1-07 bděle přijímá hudební doprovod a správně reaguje na změny v něm
- kvinta jako interval a nálada		TV-3-1-02 dokáže se dle svých možností zapojit do společného pohybu ve skupině
		TV-3-1-05 splní základní pokyny ke cvičení i při pohybovém ztvárnění textů
		TPV-3-1-07 bděle přijímá hudební doprovod a správně reaguje na změny v něm
- krátké tanečky ve dvou kruzích nebo dvojicích		TV-3-1-02 dokáže se dle svých možností zapojit do společného pohybu ve skupině
		TV-3-1-03 zapojuje se do jednoduchých skupinových cvičení
		TV-3-1-05 splní základní pokyny ke cvičení i při pohybovém ztvárnění textů
		TPV-3-1-02 prožívá a vnímá prostorové formy
		TVP-3-1-05 umí rozlišit a použít různé způsoby kroků, běhu, poskoku či cvalu
		TPV-3-1-06 kladně vnímá partnera ve cvičení
		TPV-3-1-07 bděle přijímá hudební doprovod a správně reaguje na změny v něm
- cval boční		TV-3-1-02 dokáže se dle svých možností zapojit do společného pohybu ve skupině
		TV-3-1-05 splní základní pokyny ke cvičení i při pohybovém ztvárnění textů
		TVP-3-1-05 umí rozlišit a použít různé způsoby kroků, běhu, poskoku či cvalu
		TPV-3-1-07 bděle přijímá hudební doprovod a správně reaguje na změny v něm
- tzv. cvičení E na šikovnost		TV-3-1-02 dokáže se dle svých možností zapojit do společného pohybu ve skupině
		TV-3-1-03 zapojuje se do jednoduchých skupinových cvičení
		TV-3-1-05 splní základní pokyny ke cvičení i při pohybovém ztvárnění textů
		TVP-3-1-05 umí rozlišit a použít různé způsoby kroků, běhu, poskoku či cvalu
		TPV-3-1-07 bděle přijímá hudební doprovod a správně reaguje na změny v něm

Eurytmie	2. ročník	
Průřezová témata, přesahy, souvislosti		
OSOBNOSTNÍ A SOCIÁLNÍ VÝCHOVA - Psychohygiena		
- cvičení uvolňovací a relaxační, podporující duševní rovnováhu - harmonizační cvičení s hudbou		
OSOBNOSTNÍ A SOCIÁLNÍ VÝCHOVA - Sebepoznání a sebepojetí		
- poznání a uchopení vlastního těla (pravá a levá, "zeměpis těla...")		
OSOBNOSTNÍ A SOCIÁLNÍ VÝCHOVA - Rozvoj schopností poznávání		
- cvičení smyslového vnímání, koncentrace, pozornosti - cvičení na rozvoj paměti - schopnost procvičovat a zlepšovat se		
OSOBNOSTNÍ A SOCIÁLNÍ VÝCHOVA - Seberegulace a sebeorganizace		
- posilování sebekontroly a sebeovládání - koordinační a rytmická cvičení		
OSOBNOSTNÍ A SOCIÁLNÍ VÝCHOVA - Poznávání lidí		
- tzv. pedagogické cvičení "Já a ty" pro vnímání druhého		
OSOBNOSTNÍ A SOCIÁLNÍ VÝCHOVA - Kreativita		
- rozvíjení fantazie při pohybovém utváření např. příběhů z přírody		
OSOBNOSTNÍ A SOCIÁLNÍ VÝCHOVA - Mezilidské vztahy		
- péče o společně sdílený prostor kruhu - spolupráce při společném utváření cvičení na kruhu i mimo něj - cvičení ve dvou spolupracujících kruzích		
OSOBNOSTNÍ A SOCIÁLNÍ VÝCHOVA - Komunikace		
- vyjádření pomocí vlastního těla, prostřednictvím hudby, zvuků, slov - schopnost napodobovat gesta pro hlásky, tóny apod. - dovednost mimoslovní komunikace - cvičení pozorování a vstřícného, aktivního naslouchání		

Eurytmie	3. ročník	
Výchovné a vzdělávací strategie	• Kompetence k učení • Kompetence komunikativní • Kompetence sociální a personální • Kompetence občanské • Kompetence pracovní	
Učivo		ŠVP výstupy
- utváření příběhu stvoření světa		TV-3-1-02 dokáže se dle svých možností zapojit do společných i individuálních cvičení a vyvíjí úsilí o pokrok

Eurytmie	3. ročník	
		TV-3-1-03 dokáže se zapojit do jednoduchých a postupně složitějších skupinových cvičení TV-3-1-05 splní základní pokyny ke cvičením a k utváření hudby i textů TPV-3-1-01 chápe správné držení těla v postoji i v pohybu TPV-3-1-02 prožívá a vnímá prostorové formy a prostorové údaje TPV-3-1-03 dokáže v pohybu rozlišit různou dynamiku TPV-3-1-04 uvědomuje si a používá různá časová tempa TPV-3-1-06 kladně vnímá partnery ve dvojici i v menší skupině TPV 3-1-07 bděle vnímá hudební doprovod a správně reaguje na změny v něm, umí vyjádřit takt, melodii TPV-3-1-08 zvládá jednoduchou improvizaci na text či hudbu
- rytmické pohyby s verši a hudbou (např. k řemeslům či setí obilí)		TV-3-1-02 dokáže se dle svých možností zapojit do společných i individuálních cvičení a vyvíjí úsilí o pokrok TV-3-1-03 dokáže se zapojit do jednoduchých a postupně složitějších skupinových cvičení TV-3-1-05 splní základní pokyny ke cvičením a k utváření hudby i textů TPV-3-1-01 chápe správné držení těla v postoji i v pohybu TPV-3-1-02 prožívá a vnímá prostorové formy a prostorové údaje TPV-3-1-03 dokáže v pohybu rozlišit různou dynamiku TPV-3-1-04 uvědomuje si a používá různá časová tempa TPV-3-1-06 kladně vnímá partnery ve dvojici i v menší skupině TPV-3-1-08 zvládá jednoduchou improvizaci na text či hudbu TPV-3-1-11 zvládá cvičení na koordinaci, obratnost, jemnou a hrubou motoriku
- rozlišování otázky a odpovědi v hudbě a poezii (zavíjející a rozvíjející se spirála)		TV-3-1-02 dokáže se dle svých možností zapojit do společných i individuálních cvičení a vyvíjí úsilí o pokrok TV-3-1-03 dokáže se zapojit do jednoduchých a postupně složitějších skupinových cvičení TV-3-1-05 splní základní pokyny ke cvičením a k utváření hudby i textů TPV-3-1-02 prožívá a vnímá prostorové formy a prostorové údaje TPV-3-1-06 kladně vnímá partnery ve dvojici i v menší skupině
- první samostatné poznávání hláskových gest		TV-3-1-02 dokáže se dle svých možností zapojit do společných i individuálních cvičení a vyvíjí úsilí o pokrok TV-3-1-03 dokáže se zapojit do jednoduchých a postupně složitějších skupinových cvičení TV-3-1-05 splní základní pokyny ke cvičením a k utváření hudby i textů TPV-3-1-06 kladně vnímá partnery ve dvojici i v menší skupině

Eurytmie	3. ročník	
- cvičení samohlásek		TV-3-1-02 dokáže se dle svých možností zapojit do společných i individuálních cvičení a vyvíjí úsilí o pokrok
		TV-3-1-03 dokáže se zapojit do jednoduchých a postupně složitějších skupinových cvičení
		TV-3-1-05 splní základní pokyny ke cvičením a k utváření hudby i textů
		TPV-3-1-01 chápe správné držení těla v postoji i v pohybu
		TPV-3-1-06 kladně vnímá partnery ve dvojici i v menší skupině
- cvičení obratnosti a koncentrace s hůlkou, koulí či šátkem		TV-3-1-02 dokáže se dle svých možností zapojit do společných i individuálních cvičení a vyvíjí úsilí o pokrok
		TV-3-1-03 dokáže se zapojit do jednoduchých a postupně složitějších skupinových cvičení
		TV-3-1-05 splní základní pokyny ke cvičením a k utváření hudby i textů
		TPV-3-1-01 chápe správné držení těla v postoji i v pohybu
		TPV-3-1-03 dokáže v pohybu rozlišit různou dynamiku
		TPV-3-1-04 uvědomuje si a používá různá časová tempa
		TPV-3-1-06 kladně vnímá partnery ve dvojici i v menší skupině
- forma trojúhelníku, čtverce, osmičky		TPV-3-1-11 zvládá cvičení na koordinaci, obratnost, jemnou a hrubou motoriku
		TV-3-1-02 dokáže se dle svých možností zapojit do společných i individuálních cvičení a vyvíjí úsilí o pokrok
		TV-3-1-03 dokáže se zapojit do jednoduchých a postupně složitějších skupinových cvičení
		TV-3-1-05 splní základní pokyny ke cvičením a k utváření hudby i textů
		TPV-3-1-01 chápe správné držení těla v postoji i v pohybu
		TPV-3-1-02 prožívá a vnímá prostorové formy a prostorové údaje
- velká osmička s křížením dvojic uprostřed		TPV-3-1-06 kladně vnímá partnery ve dvojici i v menší skupině
		TV-3-1-02 dokáže se dle svých možností zapojit do společných i individuálních cvičení a vyvíjí úsilí o pokrok
		TV-3-1-03 dokáže se zapojit do jednoduchých a postupně složitějších skupinových cvičení
		TV-3-1-05 splní základní pokyny ke cvičením a k utváření hudby i textů
		TPV-3-1-01 chápe správné držení těla v postoji i v pohybu
		TPV-3-1-02 prožívá a vnímá prostorové formy a prostorové údaje
		TPV-3-1-03 dokáže v pohybu rozlišit různou dynamiku
- krátké melodie, lidové písně		TPV-3-1-06 kladně vnímá partnery ve dvojici i v menší skupině
		TV-3-1-02 dokáže se dle svých možností zapojit do společných i individuálních cvičení a vyvíjí úsilí o pokrok
		TV-3-1-03 dokáže se zapojit do jednoduchých a postupně složitějších skupinových

Eurytmie	3. ročník	
		cvičení
		TV-3-1-05 splní základní pokyny ke cvičením a k utváření hudby i textů
		TPV-3-1-01 chápe správné držení těla v postoji i v pohybu
		TPV-3-1-03 dokáže v pohybu rozlišit různou dynamiku
		TPV-3-1-04 uvědomuje si a používá různá časová tempa
		TPV-3-1-06 kladně vnímá partnery ve dvojici i v menší skupině
		TPV 3-1-07 bděle vnímá hudební doprovod a správně reaguje na změny v něm, umí vyjádřit takt, melodii
- malá a velká tercie jako interval a nálada		TV-3-1-02 dokáže se dle svých možností zapojit do společných i individuálních cvičení a vyvíjí úsilí o pokrok
		TV-3-1-03 dokáže se zapojit do jednoduchých a postupně složitějších skupinových cvičení
		TV-3-1-05 splní základní pokyny ke cvičením a k utváření hudby i textů
		TPV-3-1-06 kladně vnímá partnery ve dvojici i v menší skupině
		TPV 3-1-07 bděle vnímá hudební doprovod a správně reaguje na změny v něm, umí vyjádřit takt, melodii
- hudba jako podpora nálady textu		TV-3-1-02 dokáže se dle svých možností zapojit do společných i individuálních cvičení a vyvíjí úsilí o pokrok
		TV-3-1-03 dokáže se zapojit do jednoduchých a postupně složitějších skupinových cvičení
		TV-3-1-05 splní základní pokyny ke cvičením a k utváření hudby i textů
		TPV-3-1-04 uvědomuje si a používá různá časová tempa
		TPV-3-1-06 kladně vnímá partnery ve dvojici i v menší skupině
		TPV 3-1-07 bděle vnímá hudební doprovod a správně reaguje na změny v něm, umí vyjádřit takt, melodii
		TPV-3-1-08 zvládá jednoduchou improvizaci na text či hudbu
- polkový krok		TV-3-1-02 dokáže se dle svých možností zapojit do společných i individuálních cvičení a vyvíjí úsilí o pokrok
		TV-3-1-03 dokáže se zapojit do jednoduchých a postupně složitějších skupinových cvičení
		TV-3-1-05 splní základní pokyny ke cvičením a k utváření hudby i textů
		TPV-3-1-01 chápe správné držení těla v postoji i v pohybu
		TPV-3-1-03 dokáže v pohybu rozlišit různou dynamiku
		TPV-3-1-04 uvědomuje si a používá různá časová tempa
		TPV-3-1-06 kladně vnímá partnery ve dvojici i v menší skupině
		TPV 3-1-07 bděle vnímá hudební doprovod a správně reaguje na změny v něm, umí vyjádřit takt, melodii

Eurytmie	3. ročník	
		TPV-3-1-11 zvládá cvičení na koordinaci, obratnost, jemnou a hrubou motoriku
Průřezová témata, přesahy, souvislosti		
OSOBNOSTNÍ A SOCIÁLNÍ VÝCHOVA - Sebepoznání a sebepojetí		
- poznávání a vědomé uchopení vlastního těla - harmonizace vztahu těla a duše		
OSOBNOSTNÍ A SOCIÁLNÍ VÝCHOVA - Psychohygiena		
- cvičení uvolňující a relaxační, podporující duševní rovnováhu - harmonizační cvičení s hudbou		
OSOBNOSTNÍ A SOCIÁLNÍ VÝCHOVA - Kreativita		
- rozvíjení fantazie při utváření veršů i hudby		
OSOBNOSTNÍ A SOCIÁLNÍ VÝCHOVA - Rozvoj schopností poznávání		
- cvičení smyslového vnímání, koncentrace, pozornosti - cvičení pro rozvoj paměti		
OSOBNOSTNÍ A SOCIÁLNÍ VÝCHOVA - Seberegulace a sebeorganizace		
- posilování sebekontroly a sebeovládání při rozličných cvičeních na kruhu i mimo něj - koordinační a rytmická cvičení - cvičení sebeovládání skrze utváření prostorových forem		
OSOBNOSTNÍ A SOCIÁLNÍ VÝCHOVA - Mezilidské vztahy		
- péče o společně sdílený prostor kruhu - spolupráce při společně utvářených cvičeních v kruhu i mimo něj ve skupinkách - partnerský vztah ve dvojicích (např. křížení na formě osmičky - přednost mám nebo dávám)		
OSOBNOSTNÍ A SOCIÁLNÍ VÝCHOVA - Komunikace		
- vyjádření pomocí vlastního těla, prostřednictvím hudby, zvuků, slov - schopnost napodobit a rozeznat gesta pro hlásky - cvičení pozornosti a vstřícného, aktivního naslouchání - dovednost mimoslovní komunikace		

Eurytmie	4. ročník	
Výchovné a vzdělávací strategie	• Kompetence k učení • Kompetence k řešení problémů • Kompetence komunikativní • Kompetence sociální a personální • Kompetence občanské • Kompetence pracovní	
Učivo		ŠVP výstupy
- prostorové znázorňování gramatických jazykových prvků (podstatné jméno		TV-5-1-03dle svých možností rozvíjí osvojované pohybové dovednosti, je schopný

Eurytmie	4. ročník	
konkrétní/abstraktní, sloveso v činném /trpném rodě)		připravit varianty pohybových her a cvičení
		TV-5-1-05 dokáže nahlédnout a jednoduše popsat kvalitu pohybu spolužáka a přijímá pokyny k vlastnímu pohybu
		TPV-5-1-02 chápe výraz zdravý a přirozený pohyb, používá správně své tělo
		TPV-5-1-03 rozliší a v pohybu používá základní prostorové vztahy
- procvičování aliterálního verše v kroku a s gesty pro hlásky		TV-5-1-03dle svých možností rozvíjí osvojované pohybové dovednosti, je schopný připravit varianty pohybových her a cvičení
		TV-5-1-05 dokáže nahlédnout a jednoduše popsat kvalitu pohybu spolužáka a přijímá pokyny k vlastnímu pohybu
		TPV-5-1-02 chápe výraz zdravý a přirozený pohyb, používá správně své tělo
		TPV-5-1-08 je schopný spolupráce a pozitivních reakcí na partnery v různých seskupeních
- zrcadlové formy		TV-5-1-03dle svých možností rozvíjí osvojované pohybové dovednosti, je schopný připravit varianty pohybových her a cvičení
		TV-5-1-05 dokáže nahlédnout a jednoduše popsat kvalitu pohybu spolužáka a přijímá pokyny k vlastnímu pohybu
		TPV-5-1-02 chápe výraz zdravý a přirozený pohyb, používá správně své tělo
		TPV-5-1-03 rozliší a v pohybu používá základní prostorové vztahy
		TPV-5-1-08 je schopný spolupráce a pozitivních reakcí na partnery v různých seskupeních
- cvičení s hůlkami a koulemi pro rozvoj zručnosti a rychlosti		TV-5-1-03dle svých možností rozvíjí osvojované pohybové dovednosti, je schopný připravit varianty pohybových her a cvičení
		TV-5-1-05 dokáže nahlédnout a jednoduše popsat kvalitu pohybu spolužáka a přijímá pokyny k vlastnímu pohybu
		TPV-5-1-01 uplatňuje získané návyky zdravého držení těla v běžném životě
		TPV-5-1-02 chápe výraz zdravý a přirozený pohyb, používá správně své tělo
		TPV-5-1-04 dokáže rozlišit a v pohybu uplatnit různou dynamiku
		TPV-5-1-08 je schopný spolupráce a pozitivních reakcí na partnery v různých seskupeních
- forma čtverce a osmičky s křížením v různých variantách		TV-5-1-03dle svých možností rozvíjí osvojované pohybové dovednosti, je schopný připravit varianty pohybových her a cvičení
		TV-5-1-05 dokáže nahlédnout a jednoduše popsat kvalitu pohybu spolužáka a přijímá pokyny k vlastnímu pohybu
		TPV-5-1-02 chápe výraz zdravý a přirozený pohyb, používá správně své tělo
		TPV-5-1-03 rozliší a v pohybu používá základní prostorové vztahy
		TPV-5-1-04 dokáže rozlišit a v pohybu uplatnit různou dynamiku
		TPV-5-1-08 je schopný spolupráce a pozitivních reakcí na partnery v různých

Eurytmie	4. ročník	
		seskupeních
-první čelně vedené formy		TV-5-1-03dle svých možností rozvíjí osvojované pohybové dovednosti, je schopný připravit varianty pohybových her a cvičení TV-5-1-05 dokáže nahlédnout a jednoduše popsat kvalitu pohybu spolužáka a přijímá pokyny k vlastnímu pohybu TPV-5-1-02 chápe výraz zdravý a přirozený pohyb, používá správně své tělo TPV-5-1-03 rozliší a v pohybu používá základní prostorové vztahy TPV-5-1-04 dokáže rozlišit a v pohybu uplatnit různou dynamiku TPV-5-1-08 je schopný spolupráce a pozitivních reakcí na partnery v různých seskupeních
- hudební rytmy - dlouhé a krátké tóny		TV-5-1-03dle svých možností rozvíjí osvojované pohybové dovednosti, je schopný připravit varianty pohybových her a cvičení TV-5-1-05 dokáže nahlédnout a jednoduše popsat kvalitu pohybu spolužáka a přijímá pokyny k vlastnímu pohybu TPV-5-1-02 chápe výraz zdravý a přirozený pohyb, používá správně své tělo TPV-5-1-04 dokáže rozlišit a v pohybu uplatnit různou dynamiku TPV-5-1-05 slyší a pohybově zvládá různé takty TPV-5-1-06 vnímá a ztvární různé rytmy
- základní intervaly: prima, tercie, kvinta		TV-5-1-03dle svých možností rozvíjí osvojované pohybové dovednosti, je schopný připravit varianty pohybových her a cvičení TV-5-1-05 dokáže nahlédnout a jednoduše popsat kvalitu pohybu spolužáka a přijímá pokyny k vlastnímu pohybu TPV-5-1-02 chápe výraz zdravý a přirozený pohyb, používá správně své tělo
- základní stupnice C-dur (gesta pro tóny)		TV-5-1-03dle svých možností rozvíjí osvojované pohybové dovednosti, je schopný připravit varianty pohybových her a cvičení TV-5-1-05 dokáže nahlédnout a jednoduše popsat kvalitu pohybu spolužáka a přijímá pokyny k vlastnímu pohybu TPV-5-1-02 chápe výraz zdravý a přirozený pohyb, používá správně své tělo
- formy polonézy		TV-5-1-03dle svých možností rozvíjí osvojované pohybové dovednosti, je schopný připravit varianty pohybových her a cvičení TV-5-1-05 dokáže nahlédnout a jednoduše popsat kvalitu pohybu spolužáka a přijímá pokyny k vlastnímu pohybu TPV-5-1-01 uplatňuje získané návyky zdravého držení těla v běžném životě TPV-5-1-02 chápe výraz zdravý a přirozený pohyb, používá správně své tělo TPV-5-1-03 rozliší a v pohybu používá základní prostorové vztahy TPV-5-1-08 je schopný spolupráce a pozitivních reakcí na partnery v různých seskupeních

Eurytmie	4. ročník	
- tzv. pedagogická cvičení		TV-5-1-03 dle svých možností rozvíjí osvojované pohybové dovednosti, je schopný připravit varianty pohybových her a cvičení
		TV-5-1-05 dokáže nahlédnout a jednoduše popsat kvalitu pohybu spolužáka a přijímá pokyny k vlastnímu pohybu
		TPV-5-1-02 chápe výraz zdravý a přirozený pohyb, používá správně své tělo
		TPV-5-1-03 rozliší a v pohybu používá základní prostorové vztahy
		TPV-5-1-08 je schopný spolupráce a pozitivních reakcí na partnery v různých seskupeních
Průřezová témata, přesahy, souvislosti		
OSOBNOSTNÍ A SOCIÁLNÍ VÝCHOVA - Rozvoj schopností poznávání		
- cvičení smyslového vnímání, koncentrace, pozornosti, cvičení na posílení paměti - schopnost procvičovat a zlepšovat se		
OSOBNOSTNÍ A SOCIÁLNÍ VÝCHOVA - Poznávání lidí		
- společné utváření prostorových forem ve dvojicích, skupinkách (např. čtverec ad.)		
OSOBNOSTNÍ A SOCIÁLNÍ VÝCHOVA - Kreativita		
- rozvíjení fantazie při pohybovém utváření veršů a hudby, prostorových forem		
OSOBNOSTNÍ A SOCIÁLNÍ VÝCHOVA - Sebepoznání a sebepojetí		
- poznávání a uchopení vlastního těla - harmonizace vztahu těla a duše		
OSOBNOSTNÍ A SOCIÁLNÍ VÝCHOVA - Seberegulace a sebeorganizace		
- posilování sebekontroly a sebeovládání při rozličných cvičeních na kruhu i mimo něj - koordinační a rytmická cvičení - cvičení sebeovládání skrze utváření prostorových forem včetně čelně utvářených		
OSOBNOSTNÍ A SOCIÁLNÍ VÝCHOVA - Psychohygiena		
- cvičení uvolňovací a relaxační, podporující duševní rovnováhu - harmonizační cvičení s hudbou		
OSOBNOSTNÍ A SOCIÁLNÍ VÝCHOVA - Mezilidské vztahy		
- péče o společně sdílený prostor kruhu - tzv. pedagogická cvičení (např. Hledáme se- setkáme se) - cvičení s hůlkami, koulemi ve dvojicích, na kruhu		
OSOBNOSTNÍ A SOCIÁLNÍ VÝCHOVA - Komunikace		
- vyjádření pomocí vlastního těla, pomocí hudby, zvuků, slov - dovednost mimoslovní komunikace - cvičení pozornosti a vstřícného, aktivního naslouchání		

Eurytmie	5. ročník	
Výchovné a vzdělávací strategie	- Kompetence k učení - Kompetence k řešení problémů - Kompetence komunikativní - Kompetence sociální a personální - Kompetence občanské - Kompetence pracovní	
Učivo	ŠVP výstupy	
- v návaznosti na dějepis texty starých kultur	TV-5-1-03 dle svých možností rozvíjí osvojované pohybové dovednosti, připraví varianty pohybových her a cvičení TV-5-1-05 dokáže nahlédnout kvalitu pohybu spolužáka a přijímá pokyny k vlastnímu pohybu TPV-5-1-02 chápe výraz přirozený a zdravý pohyb, používá správně svoje tělo	
- rozvíjení složitějších geometrických forem (např. pěti- a šesticípá hvězda, harmonická osmička)	TV-5-1-03 dle svých možností rozvíjí osvojované pohybové dovednosti, připraví varianty pohybových her a cvičení TV-5-1-05 dokáže nahlédnout kvalitu pohybu spolužáka a přijímá pokyny k vlastnímu pohybu TPV-5-1-02 chápe výraz přirozený a zdravý pohyb, používá správně svoje tělo TPV-5-1-03 rozliší a v pohybu používá základní prostorové vztahy TPV-5-1-08 je schopný spolupráce a pozitivní reakce na partnery v různých seskupeních	
- rozvíjení čelně vedených forem	TV-5-1-03 dle svých možností rozvíjí osvojované pohybové dovednosti, připraví varianty pohybových her a cvičení TV-5-1-05 dokáže nahlédnout kvalitu pohybu spolužáka a přijímá pokyny k vlastnímu pohybu TPV-5-1-02 chápe výraz přirozený a zdravý pohyb, používá správně svoje tělo TPV-5-1-03 rozliší a v pohybu používá základní prostorové vztahy TPV-5-1-08 je schopný spolupráce a pozitivní reakce na partnery v různých seskupeních TPV-5-1-9 je schopen jednoduché improvizace s hudbou	
- odpovídající pohyby ke všech hláskám jsou spojovány ve slovech	TV-5-1-03 dle svých možností rozvíjí osvojované pohybové dovednosti, připraví varianty pohybových her a cvičení TV-5-1-05 dokáže nahlédnout kvalitu pohybu spolužáka a přijímá pokyny k vlastnímu pohybu TPV-5-1-02 chápe výraz přirozený a zdravý pohyb, používá správně svoje tělo	
- cvičení koncentrace a rychlé orientace v prostoru	TV-5-1-03 dle svých možností rozvíjí osvojované pohybové dovednosti, připraví varianty pohybových her a cvičení TV-5-1-05 dokáže nahlédnout kvalitu pohybu spolužáka a přijímá pokyny k vlastnímu pohybu TPV-5-1-01 uplatňuje získané návyky správného držení těla v běžném životě	

Eurytmie	5. ročník	
		TPV-5-1-02 chápe výraz přirozený a zdravý pohyb, používá správně svoje tělo
		TPV-5-1-03 rozliší a v pohybu používá základní prostorové vztahy
		TPV-5-1-04 dokáže rozlišit a v pohybu uplatnit různou dynamiku
		TPV-5-1-08 je schopný spolupráce a pozitivní reakce na partnery v různých seskupeních
- složitější cvičení s hůlkou, koulí či šátkem		TV-5-1-03 dle svých možností rozvíjí osvojované pohybové dovednosti, připraví varianty pohybových her a cvičení
		TV-5-1-05 dokáže nahlédnout kvalitu pohybu spolužáka a přijímá pokyny k vlastnímu pohybu
		TPV-5-1-02 chápe výraz přirozený a zdravý pohyb, používá správně svoje tělo
		TPV-5-1-03 rozliší a v pohybu používá základní prostorové vztahy
		TPV-5-1-08 je schopný spolupráce a pozitivní reakce na partnery v různých seskupeních
- složitější rytmy s verši a hudbou (daktyl, anapest, hexametr)		TV-5-1-03 dle svých možností rozvíjí osvojované pohybové dovednosti, připraví varianty pohybových her a cvičení
		TV-5-1-05 dokáže nahlédnout kvalitu pohybu spolužáka a přijímá pokyny k vlastnímu pohybu
		TPV-5-1-02 chápe výraz přirozený a zdravý pohyb, používá správně svoje tělo
		TPV-5-1-04 dokáže rozlišit a v pohybu uplatnit různou dynamiku
		TPV-5-1-06 vnímá a ztvárňuje různé rytmy
		TPV-5-1-08 je schopný spolupráce a pozitivní reakce na partnery v různých seskupeních
		TPV-5-1-9 je schopen jednoduché improvizace s hudbou
- energický a mírový tanec		TV-5-1-03 dle svých možností rozvíjí osvojované pohybové dovednosti, připraví varianty pohybových her a cvičení
		TV-5-1-05 dokáže nahlédnout kvalitu pohybu spolužáka a přijímá pokyny k vlastnímu pohybu
		TPV-5-1-02 chápe výraz přirozený a zdravý pohyb, používá správně svoje tělo
		TPV-5-1-03 rozliší a v pohybu používá základní prostorové vztahy
		TPV-5-1-06 vnímá a ztvárňuje různé rytmy
		TPV-5-1-08 je schopný spolupráce a pozitivní reakce na partnery v různých seskupeních
- durové stupnice		TV-5-1-03 dle svých možností rozvíjí osvojované pohybové dovednosti, připraví varianty pohybových her a cvičení
		TV-5-1-05 dokáže nahlédnout kvalitu pohybu spolužáka a přijímá pokyny k vlastnímu pohybu
		TPV-5-1-02 chápe výraz přirozený a zdravý pohyb, používá správně svoje tělo
- dvojhlasé melodie		TV-5-1-03 dle svých možností rozvíjí osvojované pohybové dovednosti, připraví varianty pohybových her a cvičení
		TV-5-1-05 dokáže nahlédnout kvalitu pohybu spolužáka a přijímá pokyny k vlastnímu pohybu

Eurytmie	5. ročník	
		TPV-5-1-02 chápe výraz přirozený a zdravý pohyb, používá správně svoje tělo
		TPV-5-1-06 vnímá a ztvárňuje různé rytmy
		TPV-5-1-07 uchopí sluchem i pohybem hudební fráze, motivy
		TPV-5-1-08 je schopný spolupráce a pozitivní reakce na partnery v různých seskupeních
- takt, melodie, rytmus v různých skladbách (Schumann, Mozart, Haydn, Bach)		TV-5-1-03 dle svých možností rozvíjí osvojované pohybové dovednosti, připraví varianty pohybových her a cvičení
		TV-5-1-05 dokáže nahlédnout kvalitu pohybu spolužáka a přijímá pokyny k vlastnímu pohybu
		TPV-5-1-02 chápe výraz přirozený a zdravý pohyb, používá správně svoje tělo
		TPV-5-1-04 dokáže rozlišit a v pohybu uplatnit různou dynamiku
		TPV-5-1-05 slyší a pohybově zvládá různé takty
		TPV-5-1-06 vnímá a ztvárňuje různé rytmy
		TPV-5-1-07 uchopí sluchem i pohybem hudební fráze, motivy
		TPV-5-1-9 je schopen jednoduché improvizace s hudbou
Průřezová témata, přesahy, souvislosti		
OSOBNOSTNÍ A SOCIÁLNÍ VÝCHOVA - Kreativita		
- rozvíjení fantazie při pohybovém utváření veršů a hudby		
- samostatné utváření slov, veršů, forem		
OSOBNOSTNÍ A SOCIÁLNÍ VÝCHOVA - Sebepoznání a sebepojetí		
- poznávání a uchopení vlastního těla		
- harmonický vztah těla a duše		
OSOBNOSTNÍ A SOCIÁLNÍ VÝCHOVA - Psychohygiena		
- cvičení na uvolnění a relaxaci		
- podpora duševní rovnováhy		
- harmonizační cvičení s hudbou		
OSOBNOSTNÍ A SOCIÁLNÍ VÝCHOVA - Poznávání lidí		
- společné utváření prostorových forem v různých formacích		
- pozorování kvality pohybu spolužáků		
OSOBNOSTNÍ A SOCIÁLNÍ VÝCHOVA - Rozvoj schopností poznávání		
- cvičení smyslového vnímání, koncentrace, pozornosti		
- cvičení pro rozvíjení paměti		
- schopnost procvičovat a zlepšovat se		
OSOBNOSTNÍ A SOCIÁLNÍ VÝCHOVA - Seberegulace a sebeorganizace		
- posilování sebekontroly a sebeovládání prostřednictvím různých cvičení na kruhu i mimo něj		
- koordinační a rytmická cvičení		
- cvičení sebeovládání skrze utváření prostorových forem včetně čelně utvářených		
- posilování schopnosti sám sebe motivovat		

Eurytmie	5. ročník	
OSOBNOSTNÍ A SOCIÁLNÍ VÝCHOVA - Mezilidské vztahy		
- péče o společně sdílený prostor kruhu - cvičení s hůlkou či koulí (předávání nebo přehazování na kruhu či ve dvojicích)		
OSOBNOSTNÍ A SOCIÁLNÍ VÝCHOVA - Kooperace a kompetice		
- posilování osobních schopností pro spolupráci (např. přizpůsobení se v jednotné formě na kruhu) - rozvoj sociálních dovedností (podřízení se, vedení - např. v čelně vedených formách)		
OSOBNOSTNÍ A SOCIÁLNÍ VÝCHOVA - Komunikace		
- vyjádření pomocí vlastního těla, pomocí hudby, zvuků, slov - dovednost mimoslovní komunikace - cvičení pozornosti, vstřícného, aktivního naslouchání		

Eurytmie	6. ročník	
Výchovné a vzdělávací strategie	- Kompetence k učení - Kompetence k řešení problémů - Kompetence komunikativní - Kompetence sociální a personální - Kompetence občanské - Kompetence pracovní	
Učivo		ŠVP výstupy
- geometrické proměny forem (rozvíjení orientace a abstraktního vnímání)	TPV-9-1-01 během výuky i mimo ní používá správné držení těla a přirozené pohybové dovednosti	
	TPV-9-1-02 aktivně přijímá i utváří různorodé vztahy v prostoru	
	TPV-9-1-03 je schopný vzájemných vztahů, mimoslovní komunikace a čínorodé spolupráce ve skupině	
- tzv. Základní hůlková cvičení	TPV-9-1-01 během výuky i mimo ní používá správné držení těla a přirozené pohybové dovednosti	
	TPV-9-1-02 aktivně přijímá i utváří různorodé vztahy v prostoru	
- rytmická a symetrická cvičení pro koordinaci	TPV-9-1-01 během výuky i mimo ní používá správné držení těla a přirozené pohybové dovednosti	
	TPV-9-1-02 aktivně přijímá i utváří různorodé vztahy v prostoru	
- samostatné skupinové utváření slov z hláskových gest a s prostorovou formou	TPV-9-1-01 během výuky i mimo ní používá správné držení těla a přirozené pohybové dovednosti	
	TPV-9-1-02 aktivně přijímá i utváří různorodé vztahy v prostoru	
	TPV-9-1-03 je schopný vzájemných vztahů, mimoslovní komunikace a čínorodé spolupráce ve skupině	
	TPV-9-1-04 umí vyjádřit sám sebe pomocí svého těla a svých pohybových dovedností	

Eurytmie	6. ročník	
		TPV-9-1-05 umí tvořit i improvizovat se začleněním vlastních prožitků a zkušeností
- dramatika, balady		TPV-9-1-01 během výuky i mimo ní používá správné držení těla a přirozené pohybové dovednosti
		TPV-9-1-02 aktivně přijímá i utváří různorodé vztahy v prostoru
		TPV-9-1-03 je schopný vzájemných vztahů, mimoslovní komunikace a čínorodé spolupráce ve skupině
		TPV-9-1-05 umí tvořit i improvizovat se začleněním vlastních prožitků a zkušeností
- gesto a prožívání oktávy		TPV-9-1-01 během výuky i mimo ní používá správné držení těla a přirozené pohybové dovednosti
		TPV-9-1-02 aktivně přijímá i utváří různorodé vztahy v prostoru
		TPV-9-1-03 je schopný vzájemných vztahů, mimoslovní komunikace a čínorodé spolupráce ve skupině
		TPV-9-1-04 umí vyjádřit sám sebe pomocí svého těla a svých pohybových dovedností
- takt, melodie a rytmus ve složitějších skladbách		TPV-9-1-01 během výuky i mimo ní používá správné držení těla a přirozené pohybové dovednosti
		TPV-9-1-02 aktivně přijímá i utváří různorodé vztahy v prostoru
		TPV-9-1-03 je schopný vzájemných vztahů, mimoslovní komunikace a čínorodé spolupráce ve skupině
- tzv. tanec planet (anapest na malé osmičky)		TPV-9-1-01 během výuky i mimo ní používá správné držení těla a přirozené pohybové dovednosti
		TPV-9-1-02 aktivně přijímá i utváří různorodé vztahy v prostoru
		TPV-9-1-03 je schopný vzájemných vztahů, mimoslovní komunikace a čínorodé spolupráce ve skupině
Průřezová témata, přesahy, souvislosti		
OSOBNOSTNÍ A SOCIÁLNÍ VÝCHOVA - Sebepoznání a sebepojetí		
- poznávání a uchopení vlastního těla v období dospívání - péče o harmonický vztah těla a duše		
OSOBNOSTNÍ A SOCIÁLNÍ VÝCHOVA - Kreativita		
- rozvíjení fantazie při pohybovém utváření slov, veršů, prostorových forem - schopnost improvizace - návrhy dalších variant cvičení		
OSOBNOSTNÍ A SOCIÁLNÍ VÝCHOVA - Poznávání lidí		
- společné utváření prostorových forem v různě početných skupinách - pozorování kvality pohybu spolužáka		
OSOBNOSTNÍ A SOCIÁLNÍ VÝCHOVA - Rozvoj schopností poznávání		
- cvičení smyslového vnímání, koncentrace a pozornosti - cvičení pro rozvoj paměti		

Eurytmie	6. ročník	
- schopnost procvičovat a zlepšovat se	OSOBNOSTNÍ A SOCIÁLNÍ VÝCHOVA - Psychohygiena	
- cvičení na uvolnění a relaxaci - cvičení podporující duševní rovnováhu - harmonizační cvičení s hudbou	OSOBNOSTNÍ A SOCIÁLNÍ VÝCHOVA - Seberegulace a sebeorganizace	
- posilování sebekontroly a sebeovládání - koordinační a rytmická cvičení - cvičení sebeovládání skrze utváření prostorových forem - schopnost sám sebe motivovat	OSOBNOSTNÍ A SOCIÁLNÍ VÝCHOVA - Mezilidské vztahy	
- péče o společně sdílený prostor kruhu - spolupráce při společném utváření cvičení na kruhu i mimo něj - cvičení s hůlkami a koulemi (podávání, přehazování)	OSOBNOSTNÍ A SOCIÁLNÍ VÝCHOVA - Kooperace a kompetice	
- posilování osobních schopností pro spolupráci (přizpůsobení se v jednotné formě) - rozvoj sociálních dovedností (podřízení se, vedení - ve formách, schopnost převzít a navázat...)	OSOBNOSTNÍ A SOCIÁLNÍ VÝCHOVA - Komunikace	
- vyjádření pomocí vlastního těla, hudby, slov - mimoslovní komunikace - cvičení pozornosti, vstřícného, aktivního naslouchání		

Eurytmie	7. ročník	
Výchovné a vzdělávací strategie	• Kompetence k učení • Kompetence k řešení problémů • Kompetence komunikativní • Kompetence sociální a personální • Kompetence občanské • Kompetence pracovní	
Učivo		ŠVP výstupy
- výrazová gesta pro duševní nálady (radost, smutek, poznání, sympatie, antipatie..)		TPV-9-1-01 během výuky i mimo ní používá správné držení těla a přirozené pohybové dovednosti
		TPV-9-1-03 je schopný vzájemných vztahů, mimoslovní komunikace a činnorodé spolupráce ve skupině
		TPV-9-1-04 umí vyjádřit sám sebe pomocí svého těla a svých pohybových dovedností
		TPV-9-1-05 umí tvořit a improvizovat se začleněním vlastních prožitků a zkušeností

Eurytmie	7. ročník	
- kratší balady, humoresky		TPV-9-1-01 během výuky i mimo ní používá správné držení těla a přirozené pohybové dovednosti
		TPV-9-1-02 aktivně přijímá i utváří různorodé vztahy v prostoru
		TPV-9-1-03 je schopný vzájemných vztahů, mimoslovní komunikace a čínorodé spolupráce ve skupině
		TPV-9-1-04 umí vyjádřit sám sebe pomocí svého těla a svých pohybových dovedností
		TPV-9-1-05 umí tvořit a improvizovat se začleněním vlastních prožitků a zkušeností
- složitější utváření a posuny různých obrazců		TPV-9-1-01 během výuky i mimo ní používá správné držení těla a přirozené pohybové dovednosti
		TPV-9-1-02 aktivně přijímá i utváří různorodé vztahy v prostoru
		TPV-9-1-03 je schopný vzájemných vztahů, mimoslovní komunikace a čínorodé spolupráce ve skupině
- základní hůlková cvičení s prostorovými formami		TPV-9-1-01 během výuky i mimo ní používá správné držení těla a přirozené pohybové dovednosti
		TPV-9-1-03 je schopný vzájemných vztahů, mimoslovní komunikace a čínorodé spolupráce ve skupině
		TPV-9-1-05 umí tvořit a improvizovat se začleněním vlastních prožitků a zkušeností
- přehazování hůlek		TPV-9-1-01 během výuky i mimo ní používá správné držení těla a přirozené pohybové dovednosti
		TPV-9-1-02 aktivně přijímá i utváří různorodé vztahy v prostoru
		TPV-9-1-03 je schopný vzájemných vztahů, mimoslovní komunikace a čínorodé spolupráce ve skupině
- rozličná cvičení koncentrace a obratnosti		TPV-9-1-01 během výuky i mimo ní používá správné držení těla a přirozené pohybové dovednosti
		TPV-9-1-02 aktivně přijímá i utváří různorodé vztahy v prostoru
		TPV-9-1-05 umí tvořit a improvizovat se začleněním vlastních prožitků a zkušeností
- rytmická a symetrická cvičení		TPV-9-1-01 během výuky i mimo ní používá správné držení těla a přirozené pohybové dovednosti
		TPV-9-1-02 aktivně přijímá i utváří různorodé vztahy v prostoru
		TPV-9-1-03 je schopný vzájemných vztahů, mimoslovní komunikace a čínorodé spolupráce ve skupině
		TPV-9-1-05 umí tvořit a improvizovat se začleněním vlastních prožitků a zkušeností
- sociální a pedagogická cvičení		TPV-9-1-01 během výuky i mimo ní používá správné držení těla a přirozené pohybové dovednosti
		TPV-9-1-02 aktivně přijímá i utváří různorodé vztahy v prostoru
		TPV-9-1-03 je schopný vzájemných vztahů, mimoslovní komunikace a čínorodé spolupráce ve skupině

Eurytmie	7. ročník	
		TPV-9-1-04 umí vyjádřit sám sebe pomocí svého těla a svých pohybových dovedností
		TPV-9-1-05 umí tvořit a improvizovat se začleněním vlastních prožitků a zkušeností
- molové stupnice		TPV-9-1-01 během výuky i mimo ní používá správné držení těla a přirozené pohybové dovednosti
- rytmus, takt, melodie, tóny ve složitějších skladbách (Beethoven, Telemann...)		TPV-9-1-01 během výuky i mimo ní používá správné držení těla a přirozené pohybové dovednosti
		TPV-9-1-02 aktivně přijímá i utváří různorodé vztahy v prostoru
		TPV-9-1-03 je schopný vzájemných vztahů, mimoslovní komunikace a čínorodé spolupráce ve skupině
- rozlišení horního a dolního hlasu ve skladbě		TPV-9-1-01 během výuky i mimo ní používá správné držení těla a přirozené pohybové dovednosti
		TPV-9-1-03 je schopný vzájemných vztahů, mimoslovní komunikace a čínorodé spolupráce ve skupině
- tzv. pohyblivá osmička na kruhu		TPV-9-1-01 během výuky i mimo ní používá správné držení těla a přirozené pohybové dovednosti
		TPV-9-1-02 aktivně přijímá i utváří různorodé vztahy v prostoru
		TPV-9-1-03 je schopný vzájemných vztahů, mimoslovní komunikace a čínorodé spolupráce ve skupině
- tzv. velký kibic (forma cvalu)		TPV-9-1-04 umí vyjádřit sám sebe pomocí svého těla a svých pohybových dovedností
Průřezová témata, přesahy, souvislosti		
OSOBNOSTNÍ A SOCIÁLNÍ VÝCHOVA - Sebepoznání a sebepojetí		
- poznání a uchopení vlastního těla v období dospívání		
- péče o harmonizaci těla a duše		
OSOBNOSTNÍ A SOCIÁLNÍ VÝCHOVA - Kreativita		
- rozvíjení fantazie při pohybovém utváření veršů, hudby, prostorových forem		
- vytváření variací na různá cvičení		
- improvizace na dané téma		
OSOBNOSTNÍ A SOCIÁLNÍ VÝCHOVA - Psychohygiena		
- cvičení na uvolnění a relaxaci		
- podpora duševní rovnováhy		
- harmonizační cvičení s hudbou		
OSOBNOSTNÍ A SOCIÁLNÍ VÝCHOVA - Rozvoj schopností poznávání		
- cvičení smyslového vnímání, koncentrace, pozornosti		
- cvičení na posílení paměti		
- schopnost procvičovat a vylepšovat se		
OSOBNOSTNÍ A SOCIÁLNÍ VÝCHOVA - Mezilidské vztahy		
- péče o společně sdílený prostor kruhu		
- spolupráce při společném utváření cvičení na kruhu i mimo něj		

Eurytmie	7. ročník	
- cvičení s hůlkami a koulemi (různé možnosti předávání a přehazování)		
OSOBNOSTNÍ A SOCIÁLNÍ VÝCHOVA - Seberegulace a sebeorganizace		
- posilování sebekontroly a sebeovládání při různých cvičeních na kruhu i mimo něj - koordinační a rytmická cvičení - cvičení sebeovládání skrze utváření prostorových forem v různém postavení - schopnost sám sebe motivovat		
OSOBNOSTNÍ A SOCIÁLNÍ VÝCHOVA - Poznávání lidí		
- společné utváření složitějších prostorových forem s různým počtem žáků - poznávání kvality pohybu spolužáka - zpětná vazba		
OSOBNOSTNÍ A SOCIÁLNÍ VÝCHOVA - Komunikace		
- vyjádření pomocí vlastního těla, pomocí hudby, slov, gest pro hlásky a duševní nálady - dovednost mimoslovní komunikace - cvičení pozornosti, vstřícného a aktivního naslouchání		
OSOBNOSTNÍ A SOCIÁLNÍ VÝCHOVA - Kooperace a kompetice		
- posilování osobních schopností pro spolupráci (přizpůsobení se v jednotné formě) - rozvoj sociálních dovedností (podřízení se, vedení, návaznost)		

Eurytmie	8. ročník	
Výchovné a vzdělávací strategie	- Kompetence k učení - Kompetence k řešení problémů - Kompetence komunikativní - Kompetence sociální a personální - Kompetence občanské - Kompetence pracovní	
Učivo		ŠVP výstupy
- prohlubování dosud vyučovaných pohybových gest a prostorových forem s důrazem na samostatné zpracování		TPV-9-1-01 během výuky i mimo ní používá správné držení těla a přirozené pohybové dovednosti
		TPV-9-1-02 aktivně přijímá i utváří různorodé vztahy v prostoru
		TPV-9-1-03 je schopný vzájemných vztahů, mimoslovní komunikace a čínorodé spolupráce ve skupině
		TPV-9-1-04 umí vyjádřit sám sebe pomocí svého těla a svých pohybových dovedností
		TPV-9-1-05 umí tvořit a improvizovat se začleněním vlastních prožitků a zkušeností
- poezie se silnou duševní náladou, kontrasty a dramatickými prvky(napětí/uvolnění...)		TPV-9-1-01 během výuky i mimo ní používá správné držení těla a přirozené pohybové dovednosti
		TPV-9-1-02 aktivně přijímá i utváří různorodé vztahy v prostoru
		TPV-9-1-03 je schopný vzájemných vztahů, mimoslovní komunikace a čínorodé

Eurytmie	8. ročník	
		spolupráce ve skupině
		TPV-9-1-04 umí vyjádřit sám sebe pomocí svého těla a svých pohybových dovedností
		TPV-9-1-05 umí tvořit a improvizovat se začleněním vlastních prožitků a zkušeností
- složitější rytmická cvičení		TPV-9-1-01 během výuky i mimo ní používá správné držení těla a přirozené pohybové dovednosti
		TPV-9-1-02 aktivně přijímá i utváří různorodé vztahy v prostoru
		TPV-9-1-03 je schopný vzájemných vztahů, mimoslovní komunikace a čínorodé spolupráce ve skupině
- samostatně utvářená hůlková cvičení včetně forem		TPV-9-1-01 během výuky i mimo ní používá správné držení těla a přirozené pohybové dovednosti
		TPV-9-1-02 aktivně přijímá i utváří různorodé vztahy v prostoru
		TPV-9-1-03 je schopný vzájemných vztahů, mimoslovní komunikace a čínorodé spolupráce ve skupině
		TPV-9-1-04 umí vyjádřit sám sebe pomocí svého těla a svých pohybových dovedností
		TPV-9-1-05 umí tvořit a improvizovat se začleněním vlastních prožitků a zkušeností
- cvičení harmonizující a posilující vůli		TPV-9-1-01 během výuky i mimo ní používá správné držení těla a přirozené pohybové dovednosti
		TPV-9-1-02 aktivně přijímá i utváří různorodé vztahy v prostoru
		TPV-9-1-03 je schopný vzájemných vztahů, mimoslovní komunikace a čínorodé spolupráce ve skupině
		TPV-9-1-04 umí vyjádřit sám sebe pomocí svého těla a svých pohybových dovedností
- evoluční řada hlásek		TPV-9-1-01 během výuky i mimo ní používá správné držení těla a přirozené pohybové dovednosti
- čtyři živly v pohybovém provedení		TPV-9-1-01 během výuky i mimo ní používá správné držení těla a přirozené pohybové dovednosti
		TPV-9-1-02 aktivně přijímá i utváří různorodé vztahy v prostoru
		TPV-9-1-03 je schopný vzájemných vztahů, mimoslovní komunikace a čínorodé spolupráce ve skupině
		TPV-9-1-05 umí tvořit a improvizovat se začleněním vlastních prožitků a zkušeností
- trojdílný krok jako výraz harmonické chůze		TPV-9-1-01 během výuky i mimo ní používá správné držení těla a přirozené pohybové dovednosti
		TPV-9-1-04 umí vyjádřit sám sebe pomocí svého těla a svých pohybových dovedností
- melodie s častým střídáním dur, moll a disonance		TPV-9-1-01 během výuky i mimo ní používá správné držení těla a přirozené pohybové dovednosti
		TPV-9-1-02 aktivně přijímá i utváří různorodé vztahy v prostoru
		TPV-9-1-03 je schopný vzájemných vztahů, mimoslovní komunikace a čínorodé spolupráce ve skupině

Eurytmie	8. ročník	
- gesta pro všechny intervaly (jejich souvislost s utvářením horní končetiny)		TPV-9-1-01 během výuky i mimo ní používá správné držení těla a přirozené pohybové dovednosti
- melodie starých mistrů - na flétnu, housle, klavír..)		TPV-9-1-01 během výuky i mimo ní používá správné držení těla a přirozené pohybové dovednosti
		TPV-9-1-02 aktivně přijímá i utváří různorodé vztahy v prostoru
		TPV-9-1-03 je schopný vzájemných vztahů, mimoslovní komunikace a čínorodé spolupráce ve skupině
Průřezová témata, přesahy, souvislosti		
OSOBNOSTNÍ A SOCIÁLNÍ VÝCHOVA - Psychohygiena		
- cvičení na uvolnění a relaxaci		
- podpůrná cvičení na duševní rovnováhu v období dospívání		
- harmonizační cvičení s hudbou (harmonizační trojdílný krok apod.)		
OSOBNOSTNÍ A SOCIÁLNÍ VÝCHOVA - Kreativita		
- rozvíjení fantazie při pohybovém utváření hudby, veršů		
- schopnost improvizace		
- vytváření variací na různá cvičení		
OSOBNOSTNÍ A SOCIÁLNÍ VÝCHOVA - Poznávání lidí		
- společné utváření složitějších prostorových forem		
- poznávání kvality pohybu spolužáka a zpětná vazba		
OSOBNOSTNÍ A SOCIÁLNÍ VÝCHOVA - Rozvoj schopností poznávání		
- cvičení smyslového vnímání, koncentrace, pozornosti		
- cvičení na posílení paměti		
- schopnost procvičovat a zlepšovat se		
OSOBNOSTNÍ A SOCIÁLNÍ VÝCHOVA - Sebepoznání a sebepojetí		
- znalost a zvládání vlastních emocí		
- poznávání a uchopení vlastního těla v období dospívání		
- péče a harmonický vztah těla a duše v období dospívání		
OSOBNOSTNÍ A SOCIÁLNÍ VÝCHOVA - Seberegulace a sebeorganizace		
- posilování sebekontroly a sebeovládání		
-koordinační a rytmická cvičení		
- cvičení sebeovládání skrze utváření prostorových forem v různém postavení		
- schopnost sám sebe motivovat		
OSOBNOSTNÍ A SOCIÁLNÍ VÝCHOVA - Mezilidské vztahy		
- kruh jako společně sdílený prostor		
- empatie, podpora, pomoc a respekt při utváření společných cvičení		
OSOBNOSTNÍ A SOCIÁLNÍ VÝCHOVA - Kooperace a kompetice		
- posilování schopností pro spolupráci (přizpůsobení se v jednotných formách)		
- rozvoj sociálních dovedností (podřízení se, vedení, navázání, pomoc...)		

Eurytmie	8. ročník	
OSOBNOSTNÍ A SOCIÁLNÍ VÝCHOVA - Hodnoty, postoje, praktická etika		
- uvědomování si vlastní odpovědnosti, spolehlivosti, respektování - vědomé rozvíjení emoční inteligence		
OSOBNOSTNÍ A SOCIÁLNÍ VÝCHOVA - Komunikace		
- vyjádření pomocí vlastního těla, pomocí hudby, slov, gest pro hlásky, duševní náladu - dovednost mimoslovní komunikace - cvičení pozornosti, vstřícného, aktivního naslouchání		
OSOBNOSTNÍ A SOCIÁLNÍ VÝCHOVA - Řešení problémů a rozhodovací dovednosti		
- schopnost předjímat a tím zabránit vzniku konfliktů - schopnost úcty a sebeúcty jako nezbytných vlastností při řešení problémů i rozhodování - chápání situace z perspektivy ostatních		

Eurytmie	9. ročník	
Výchovné a vzdělávací strategie	- Kompetence k učení - Kompetence k řešení problémů - Kompetence komunikativní - Kompetence sociální a personální - Kompetence občanské - Kompetence pracovní	
Učivo		ŠVP výstupy
- dynamika v řeči, hudbě a pohybu, seznámení s protiklady	TPV-9-1-01 během výuky i mimo ní používá správné držení těla a přirozené pohybové dovednosti	
	TPV-9-1-02 aktivně přijímá a utváří různorodé vztahy v prostoru	
	TPV-9-1-03 je schopný vzájemných vztahů, mimoslovní komunikace i činnorodé spolupráce ve skupině	
	TPV-9-1-04 umí vyjádřit sám sebe pomocí svého těla a svých pohybových dovedností	
- poezie různých básníků	TPV-9-1-01 během výuky i mimo ní používá správné držení těla a přirozené pohybové dovednosti	
	TPV-9-1-02 aktivně přijímá a utváří různorodé vztahy v prostoru	
	TPV-9-1-03 je schopný vzájemných vztahů, mimoslovní komunikace i činnorodé spolupráce ve skupině	
	TPV-9-1-04 umí vyjádřit sám sebe pomocí svého těla a svých pohybových dovedností	
	TPV-9-1-05 umí tvořit i improvizovat se začleněním vlastních prožitků a zkušeností	
- vnímání a vědomé zacházení se stavbou a geometrií vlastní postavy	TPV-9-1-01 během výuky i mimo ní používá správné držení těla a přirozené pohybové dovednosti	
	TPV-9-1-04 umí vyjádřit sám sebe pomocí svého těla a svých pohybových dovedností	

Eurytmie	9. ročník	
- cvičení na posílení koncentrace, vůle, sebeovládání		TPV-9-1-01 během výuky i mimo ní používá správné držení těla a přirozené pohybové dovednosti
		TPV-9-1-02 aktivně přijímá a utváří různorodé vztahy v prostoru
		TPV-9-1-03 je schopný vzájemných vztahů, mimoslovní komunikace i čínorodé spolupráce ve skupině
		TPV-9-1-04 umí vyjádřit sám sebe pomocí svého těla a svých pohybových dovedností
- samostatné provádění a utváření pohybů s řečí i hudbou		TPV-9-1-01 během výuky i mimo ní používá správné držení těla a přirozené pohybové dovednosti
		TPV-9-1-02 aktivně přijímá a utváří různorodé vztahy v prostoru
		TPV-9-1-03 je schopný vzájemných vztahů, mimoslovní komunikace i čínorodé spolupráce ve skupině
		TPV-9-1-04 umí vyjádřit sám sebe pomocí svého těla a svých pohybových dovedností
		TPV-9-1-05 umí tvořit i improvizovat se začleněním vlastních prožitků a zkušeností
- dramatičnost v hudbě (piano/forte, jasný/temný, volné, širší rytmy..)		TPV-9-1-01 během výuky i mimo ní používá správné držení těla a přirozené pohybové dovednosti
		TPV-9-1-02 aktivně přijímá a utváří různorodé vztahy v prostoru
- pohybové rozlišení akordu		TPV-9-1-01 během výuky i mimo ní používá správné držení těla a přirozené pohybové dovednosti
		TPV-9-1-02 aktivně přijímá a utváří různorodé vztahy v prostoru
- silné melodické pohyby		TPV-9-1-01 během výuky i mimo ní používá správné držení těla a přirozené pohybové dovednosti
		TPV-9-1-02 aktivně přijímá a utváří různorodé vztahy v prostoru
Průřezová témata, přesahy, souvislosti		
OSOBNOSTNÍ A SOCIÁLNÍ VÝCHOVA - Sebepoznání a sebepojetí		
- vnímání a vědomé zacházení se stavbou a geometrií vlastní postavy - péče o harmonický vztah těla a duše		
OSOBNOSTNÍ A SOCIÁLNÍ VÝCHOVA - Seberegulace a sebeorganizace		
- posilování sebekontroly a sebeovládání skrze cvičení s hudbou i verši - koordinační a rytmická cvičení - cvičení na posílení vůle		
OSOBNOSTNÍ A SOCIÁLNÍ VÝCHOVA - Kreativita		
- rozvíjení fantazie při pohybovém utváření hudby či řeči - schopnost improvizace - vytváření variací na různých cvičení - důraz na samostatnost		
OSOBNOSTNÍ A SOCIÁLNÍ VÝCHOVA - Poznávání lidí		
- společné utváření prostorových forem s hudbou a verši		

Eurytmie	9. ročník	
- pozorování kvality pohybu spolužáka a zpětná vazba		
OSOBNOSTNÍ A SOCIÁLNÍ VÝCHOVA - Psychohygiena		
- cvičení na uvolnění a relaxaci - podpora duševní rovnováhy - harmonizační cvičení s hudbou		
OSOBNOSTNÍ A SOCIÁLNÍ VÝCHOVA - Rozvoj schopností poznávání		
- cvičení smyslového vnímání, pozornosti, koncentrace - cvičení na trénování paměti - schopnost procvičovat, vytrvat, vylepšovat se		
OSOBNOSTNÍ A SOCIÁLNÍ VÝCHOVA - Mezilidské vztahy		
- péče o společný prostor kruhu - spolupráce při společném utváření cvičení (např. s hůlkami) - rozvíjení empatie, respektu, podpory, pomoci prostřednictvím různých cvičení		
OSOBNOSTNÍ A SOCIÁLNÍ VÝCHOVA - Komunikace		
- vyjádření pomocí vlastního těla, hudby, řeči, gest pro hlásky - dovednost mimoslovní komunikace - cvičení pozornosti a vstřícného, aktivního naslouchání		
OSOBNOSTNÍ A SOCIÁLNÍ VÝCHOVA - Kooperace a kompetice		
- posilování a kultivace schopností pro spolupráci (přizpůsobení se) - rozvoj sociálních dovedností (podřízení, vedení, navázání ..)		
OSOBNOSTNÍ A SOCIÁLNÍ VÝCHOVA - Řešení problémů a rozhodovací dovednosti		
- schopnost předjímat a tím zabránit vzniku konfliktů - schopnost úcty a sebeúcty jako nezbytných vlastností při řešení problémů i rozhodování - chápání situace z perspektivy ostatních		
OSOBNOSTNÍ A SOCIÁLNÍ VÝCHOVA - Hodnoty, postoje, praktická etika		
- vědomé rozvíjení emoční inteligence - uvědomění si vlastní odpovědnosti, spolehlivosti, respektování		

Tělesná výchova

Počet vyučovacích hodin za týden									Celkem
1. ročník	2. ročník	3. ročník	4. ročník	5. ročník	6. ročník	7. ročník	8. ročník	9. ročník	
1	1	2	2	2	2	2	2	2	16
Povinný	Povinný	Povinný	Povinný	Povinný	Povinný	Povinný	Povinný	Povinný	

Název předmětu	Tělesná výchova
Oblast	Člověk a zdraví
Charakteristika předmětu	Tento předmět naplňuje (spolu s předmětem eurytmie) očekávané výstupy ze vzdělávací oblasti Člověk a zdraví. Předmět probíhá v tělocvičně, ale může být realizován i na hřišti, v přírodě, v bazénu, na horách – lyžování, na sportovním stadionu. Na druhém stupni se podle možností mohou třídy rozdělit na chlapce a děvčata. Vzdělávací obor Tělesná výchova jako součást komplexnějšího vzdělávání žáků v problematice zdraví směřuje na jedné straně k poznání vlastních pohybových možností a zájmů, na druhé straně k poznávání účinků konkrétních pohybových činností na tělesnou zdatnost, duševní a sociální pohodu. Pohybové vzdělávání postupuje od spontánní pohybové činnosti žáků k činnosti řízené a výběrové, jejímž smyslem je schopnost samostatně ohodnotit úroveň své zdatnosti a řadit do denního režimu pohybové činnosti pro uspokojování vlastních pohybových potřeb i zájmů, pro optimální rozvoj zdatnosti a výkonnosti, pro regeneraci sil a kompenzaci různého zatížení, pro podporu zdraví a ochranu života. Předpokladem pro osvojování pohybových dovedností je v základním vzdělávání žákův prožitek z pohybu a z komunikace při pohybu, dobře zvládnutá dovednost pak zpětně kvalitu jeho prožitku umocňuje. Charakteristické pro pohybové vzdělávání je rozpoznávání a rozvíjení pohybového nadání, které předpokládá diferenciaci činností i hodnocení výkonů žáků. Neméně důležité je odhalování zdravotních oslabení žáků a jejich korekce v běžných i specifických formách pohybového učení – v povinné tělesné výchově, případně ve zdravotní tělesné výchově. Proto se nedílnou součástí tělesné výchovy stávají korektivní a speciální vyrovnávací cvičení, která jsou podle potřeby preventivně využívána v hodinách tělesné výchovy pro všechny žáky nebo jsou zadávána žákům se zdravotním oslabením místo činností, které jsou kontraindikací jejich oslabení. Do tohoto oboru byl zařazen jeden výstup ze vzdělávacího oboru Výchova ke zdraví. Východiska a hlavní motivy vyučování 1.– 2. ročník Z obrazů vyprávění se dítě učí vklouznout do všech možných rolí. Kromě toho se sbližuje s mnohými tělesnými dovednostmi. 3. ročník Podstatným rysem dětí v tomto věku stupně je lehkost, motivem výuky je: „Vyběhnout ven, dívat se do světa“. Zdůrazňujeme „my“. Ještě nepracujeme individuálně na určitém cvičení. Citové a fantazijní vztahy propojují fantazii se skutečností. 4. ročník Od „my“ přecházíme k „já“. Dítě se nejlépe cítí při volné honičce. Z toho vycházíme a opatrně je vedeme k stále více individuálnímu cvičení. Rytmicky vyslovovaná řeč hraje opět důležitou, harmonizující roli. Pohybu se musí účastnit celá bytost dítěte.

Název předmětu	Tělesná výchova
	5. ročník Děti ještě nemohou pojmově uchopit světový prostor. Ten jim však nabízí možnost, aby vytvářeli a rozvíjeli své síly. Dítě se chce pohybovat tak, jako v žilách probíhá proud krve. Ne příliš rychle, ne příliš pomalu. Dítě má výslovný vztah ke krouživým pohybům. 6. ročník Právě probíhající činnost pohlavních žláz vede ke stále silnější diferenciaci pohlaví a k přímé souvislosti mezi pohybovým nasazením a svalovým růstem. Napětí a uvolnění stojí uprostřed jako základní prvek svalové dynamiky. Toto lze prožít zvláště při uvolněném běhu. Těžištěm pro všechny disciplíny jsou: obratnost (jako optimální souhra všech svalových skupin) a odvaha. Počátek systematického vzdělávání v lehké atletice a cvičení na nářadí. 7. ročník Žáci prožívají práci šlach: pružnost a napětí. Skákání, komíhání a pérování vede k věkově specifickým pohybovým zkušenostem. Úlohou žáků je učit se pohybovat přirozeně a obratně. Vhodná jsou artistická cvičení. 8. ročník Mladý člověk již zcela „sestoupil na zem“. Tíha a pevnost určují jeho tělesnou zkušenost. Chlapec se musí učit překonávat tíhu individuálním silovým nasazením, dívka spíše bojuje s masou, kterou je nutné formovat. Pomocí dobře vybraných cvičení musíme žáky nechat, aby učinili zkušenost s mechanickým prvkem kloubových kostí. Abstraktní pohyb či spontánní pohybové impulsy podporují vznikající vědomí vlastní osobnosti. Držení těla a jeho vzpřímenost dodávají žákům první jistou oporu. 9. ročník Probuzení duševní sféry vystupuje jako individuálně existenční zkušenost žáků; působení duševních sil mají žáci objevit také v pohybu. V popředí stojí vůle. Překonávání mrtvých bodů či pohyby výbušného rázu, které vznikly z klidu (vrh koulí), vedou bezprostředně k prožitku vlastní vůle. U chlapců: zdůraznění síly; u dívek: utváření formy.
Obsahové, časové a organizační vymezení předmětu (specifické informace o předmětu důležité pro jeho realizaci)	
Integrace předmětů	• Výchova ke zdraví • Tělesná výchova
Výchovné a vzdělávací strategie: společné postupy uplatňované na úrovni předmětu, jimiž učitelé cíleně utvářejí a rozvíjejí klíčové kompetence žáků	Kompetence k učení: • Žáky vedeme k samostatnosti, aby byli schopni získané dovednosti kriticky posuzovat a najít v nich smysl pro využití v budoucnosti. • Žáky vedeme k tomu, aby si uměli rozvrhnout, jak by mohli své učení zdokonalit. • Žáky vedeme k sebehodnocení. Kompetence k řešení problémů: • Žáky vedeme k aktivnímu podílu na všech fázích činnosti, na plánování, přípravě, realizaci i hodnocení. • Během vyučování žáky zapojujeme do řešení problémových situací a sami si můžou vyzkoušet řešení: např. vedoucí skupiny, rozhodčí apod. Kompetence komunikativní: • Vedeme žáky ke vhodné komunikaci se spolužáky, s učiteli a ostatními dospělými ve škole i mimo školu. • Učíme žáky obhajovat a argumentovat vhodnou formou svůj vlastní názor a zároveň poslouchat názor jiných.

Název předmětu	Tělesná výchova
	Podporujeme přátelské vztahy ve třídách a mezi třídami.
	Kompetence sociální a personální: - Vedeme žáky k pomoci a povzbuzování navzájem. - Sociální schopnosti rozvíjíme v průběhu všech aktivit. - Ve vyučování žáci spolupracují ve skupinách a vzájemně si pomáhají. - Žáky vedeme k respektování společně dohodnutých pravidel chování, na jejichž formulaci se mohou sami podílet. - Žáky vedeme k sebeovládání při jednání s učiteli, žáky i jinými účastníky vyučování v různých situacích.
	Kompetence občanské: - Žáci si společně uvědomují nutnost ustanovení pravidel chování. - Vedeme žáky k respektování individuálních rozdílů druhých lidí. - Žáky vedeme k pomoci druhému člověku a ke sportovním aktivitám. - Při pobytech v přírodě se žáci chovají jako zodpovědné osoby.
	Kompetence pracovní: - Vedeme žáky k objektivnímu sebehodnocení a posouzení s reálnými možnostmi při profesní orientaci. - Individuálním přístupem a spoluprací s rodiči pomáháme žákům při profesní orientaci.

Tělesná výchova	1. ročník	
Výchovné a vzdělávací strategie	- Kompetence k učení - Kompetence k řešení problémů - Kompetence komunikativní - Kompetence sociální a personální - Kompetence občanské - Kompetence pracovní	
Učivo		ŠVP výstupy
Chůze, běh, přirozený pohyb v přírodě: skoky, přeskoky, zdolávání nerovností.		TV-3-1-01 – spojuje pravidelnou každodenní pohybovou činnost se zdravím
Rozvoj různých forem rychlosti, vytrvalosti, síly, pohyblivosti, koordinace pohybu prostřednictvím cvičení ve formě hry.		TV-3-1-01 – spojuje pravidelnou každodenní pohybovou činnost se zdravím
Pohybové hry: kolové hry, hry na honěnou, hry se zpěvy a rolemi.		TV-3-1-02 - zvládá osvojované pohybové dovednosti (definované v ŠVP jako základní učivo) v rámci svých možností
Rytmické a kondiční formy cvičení pro děti: vyjádření rytmu, slova a melodie pohybem, jednoduché tance.		TV-3-1-02 - zvládá osvojované pohybové dovednosti (definované v ŠVP jako základní učivo) v rámci svých možností
Turistika a pobyt v přírodě – přesun do terénu a chování v dopravních prostředcích při přesunu, chůze v terénu, táboření, ochrana přírody		TV-3-1-02 - zvládá osvojované pohybové dovednosti (definované v ŠVP jako základní učivo) v rámci svých možností
Pohybové hry a činnosti.		TV-3-1-03 - spolupracuje při společných pohybových aktivitách.
		TV-3-1-05 – reaguje na pokyny a povely učitele nebo rozhodčího

Tělesná výchova	1. ročník	
Hygiena při TV – hygiena pohybových činností a cvičebního prostředí, vhodné oblečení a obutí pro pohybové aktivity.		TV-3-1-04 - vyhodnotí pohybové aktivity vzhledem k aktuálním podmínkám a aplikuje na dané podmínky obecné zásady bezpečnosti
Bezpečnost při pohybových činnostech – organizace a bezpečnost cvičebního prostoru, bezpečnost v šatnách a umyvárnách, bezpečná příprava a ukládání náradí, náčiní a pomůcek, první pomoc v podmínkách TV.		TV-3-1-04 - vyhodnotí pohybové aktivity vzhledem k aktuálním podmínkám a aplikuje na dané podmínky obecné zásady bezpečnosti
Korektivní a speciální vyrovnávací cvičení.		ZTV-3-1-01 - uplatňuje správné způsoby držení těla v různých polohách a pracovních činnostech; zaujímá správné základní cvičební polohy. ZTV-3-1-02 - zvládá jednoduchá speciální cvičení související s vlastním oslabením.
Průřezová témata, přesahy, souvislosti		
OSOBNOSTNÍ A SOCIÁLNÍ VÝCHOVA - Seberegulace a sebeorganizace		
cvičení sebekontroly, sebeovládání – regulace vlastního jednání i prožívání, vůle; stanovování osobních cílů a kroků k jejich dosažení		
OSOBNOSTNÍ A SOCIÁLNÍ VÝCHOVA - Kooperace a kompetice		
rozvoj individuálních a sociálních dovedností pro etické zvládání situací soutěže, konkurence		

Tělesná výchova	2. ročník	
Výchovné a vzdělávací strategie	• Kompetence k učení • Kompetence k řešení problémů • Kompetence komunikativní • Kompetence sociální a personální • Kompetence občanské • Kompetence pracovní	
Učivo		ŠVP výstupy
Chůze, běh, přirozený pohyb v přírodě: skoky, přeskoky, zdolávání nerovností.		TV-3-1-01 spojuje pravidelnou každodenní pohybovou činnost se zdravím
Příprava organismu – příprava před pohybovou činností, uklidnění po zátěži, napínací a protahovací cvičení.		TV-3-1-01 spojuje pravidelnou každodenní pohybovou činnost se zdravím
Rozvoj různých forem rychlosti, vytrvalosti, síly, pohyblivosti, koordinace pohybu prostřednictvím cvičení ve formě hry.		TV-3-1-01 spojuje pravidelnou každodenní pohybovou činnost se zdravím
Průpravné úpoly – přetahy.		TV-3-1-02 zvládá osvojované pohybové dovednosti (definované v ŠVP jako základní učivo) v rámci svých možností
Základy gymnastiky – průpravná cvičení, cvičení s náčiním: švihadla, míčky a jiné drobné náčiní – skákání přes lano, švihadlo, chytání a házení míčů.		TV-3-1-02 zvládá osvojované pohybové dovednosti (definované v ŠVP jako základní učivo) v rámci svých možností
Turistika a pobyt v přírodě – přesun do terénu a chování v dopravních prostředcích při přesunu, chůze v terénu, táboření, ochrana přírody		TV-3-1-02 zvládá osvojované pohybové dovednosti (definované v ŠVP jako základní učivo) v rámci svých možností
Pohybové hry a činnosti.		TV-3-1-03 spolupracuje při společných pohybových aktivitách. TV-3-1-05 reaguje na pokyny a povely učitele nebo rozhodčího
Hygiena při TV – hygiena pohybových činností a cvičebního prostředí, vhodné oblečení a		TV-3-1-04 vyhodnotí pohybové aktivity vzhledem k aktuálním podmínkám a aplikuje na

Tělesná výchova	2. ročník	
obutí pro pohybové aktivity.		dané podmínky obecné zásady bezpečnosti
Bezpečnost při pohybových činnostech – organizace a bezpečnost cvičebního prostoru, bezpečnost v šatnách a umyvárnách, bezpečná příprava a ukládání nářadí, náčiní a pomůcek, první pomoc v podmínkách TV.		TV-3-1-04 vyhodnotí pohybové aktivity vzhledem k aktuálním podmínkám a aplikuje na dané podmínky obecné zásady bezpečnosti
Korektivní a speciální vyrovnávací cvičení.		ZTV-3-1-01 uplatňuje správné způsoby držení těla v různých polohách a pracovních činnostech; zaujímá správné základní cvičební polohy.
		ZTV-3-1-02 zvládá jednoduchá speciální cvičení související s vlastním oslabením.
Pohybové hry: kolové hry, hry na honěnou, hry se zpěvy a rolemi.		TV-3-1-02 zvládá osvojované pohybové dovednosti (definované v ŠVP jako základní učivo) v rámci svých možností
Rytmické a kondiční formy cvičení pro děti: vyjádření rytmu, slova a melodie pohybem, jednoduché tance.		TV-3-1-02 zvládá osvojované pohybové dovednosti (definované v ŠVP jako základní učivo) v rámci svých možností
Průřezová témata, přesahy, souvislosti		
OSOBNOSTNÍ A SOCIÁLNÍ VÝCHOVA - Seberegulace a sebeorganizace		
cvičení sebekontroly, sebeovládání – regulace vlastního jednání i prožívání, vůle; stanovování osobních cílů a kroků k jejich dosažení		
OSOBNOSTNÍ A SOCIÁLNÍ VÝCHOVA - Kooperace a kompetice		
rozvoj individuálních a sociálních dovedností pro etické zvládání situací soutěže, konkurence		

Tělesná výchova	3. ročník	
Výchovné a vzdělávací strategie	• Kompetence k učení • Kompetence k řešení problémů • Kompetence komunikativní • Kompetence sociální a personální • Kompetence občanské • Kompetence pracovní	
Učivo	ŠVP výstupy	
Chůze, běh, přirozený pohyb v přírodě: skoky, přeskoky, zdolávání nerovností.	TV-3-1-01 spojuje pravidelnou každodenní pohybovou činnost se zdravím	
Příprava organismu – příprava před pohybovou činností, uklidnění po zátěži, napínací a protahovací cvičení.	TV-3-1-01 spojuje pravidelnou každodenní pohybovou činnost se zdravím	
Rozvoj různých forem rychlosti, vytrvalosti, síly, pohyblivosti, koordinace pohybu prostřednictvím cvičení ve formě hry.	TV-3-1-01 spojuje pravidelnou každodenní pohybovou činnost se zdravím	
Průpravné úpoly – přetahy.	TV-3-1-02 zvládá osvojované pohybové dovednosti (definované v ŠVP jako základní učivo) v rámci svých možností	
Základy gymnastiky – průpravná cvičení, cvičení s náčiním: švihadla, míčky a jiné drobné náčiní – skákání přes lano, švihadlo, chytání a házení míčů.	TV-3-1-02 zvládá osvojované pohybové dovednosti (definované v ŠVP jako základní učivo) v rámci svých možností	
Akrobacie – průpravná cvičení ke kotoulům atd.	TV-3-1-02 zvládá osvojované pohybové dovednosti (definované v ŠVP jako základní učivo) v rámci svých možností	

Tělesná výchova	3. ročník	
Turistika a pobyt v přírodě – přesun do terénu a chování v dopravních prostředcích při přesunu, chůze v terénu, táboření, ochrana přírody	TV-3-1-02 zvládá osvojované pohybové dovednosti (definované v ŠVP jako základní učivo) v rámci svých možností	
Plavání – (základní plavecká výuka) hygiena plavání, adaptace na vodní prostředí, základní plavecké dovednosti, jeden plavecký způsob (plavecká technika), prvky sebezáchrany a bezpečnosti.	TV-3-1-02 zvládá osvojované pohybové dovednosti (definované v ŠVP jako základní učivo) v rámci svých možností TV-5-1-11 adaptuje se na vodní prostředí, dodržuje hygienu plavání, individuálně podle svých schopností zvládá základní plavecké dovednosti	
Bruslení (podle podmínek) základní techniky pohybu bruslích, hry na sněhu a na ledě.	TV-3-1-02 zvládá osvojované pohybové dovednosti (definované v ŠVP jako základní učivo) v rámci svých možností	
Pohybové hry a činnosti.	TV-3-1-03 spolupracuje při společných pohybových aktivitách. TV-3-1-05 reaguje na pokyny a povely učitele nebo rozhodčího	
Hygiena při TV – hygiena pohybových činností a cvičebního prostředí, vhodné oblečení a obutí pro pohybové aktivity.	TV-3-1-04 vyhodnotí pohybové aktivity vzhledem k aktuálním podmínkám a aplikuje na dané podmínky obecné zásady bezpečnosti	
Bezpečnost při pohybových činnostech – organizace a bezpečnost cvičebního prostoru, bezpečnost v šatnách a umyvárnách, bezpečná příprava a ukládání náradí, náčiní a pomůcek, první pomoc v podmínkách TV.	TV-3-1-04 vyhodnotí pohybové aktivity vzhledem k aktuálním podmínkám a aplikuje na dané podmínky obecné zásady bezpečnosti	
Korektivní a speciální vyrovnávací cvičení.	ZTV-3-1-01 uplatňuje správné způsoby držení těla v různých polohách a pracovních činnostech; zaujímá správné základní cvičební polohy. ZTV-3-1-02 zvládá jednoduchá speciální cvičení související s vlastním oslabením.	
Průřezová témata, přesahy, souvislosti		
OSOBNOSTNÍ A SOCIÁLNÍ VÝCHOVA - Seberegulace a sebeorganizace		
cvičení sebekontroly, sebeovládání – regulace vlastního jednání i prožívání, vůle; stanovování osobních cílů a kroků k jejich dosažení		
OSOBNOSTNÍ A SOCIÁLNÍ VÝCHOVA - Kooperace a kompetice		
rozvoj individuálních a sociálních dovedností pro etické zvládání situací soutěže, konkurence		

Tělesná výchova	4. ročník	
Výchovné a vzdělávací strategie	- Kompetence k učení - Kompetence k řešení problémů - Kompetence komunikativní - Kompetence sociální a personální - Kompetence občanské - Kompetence pracovní	
Učivo	ŠVP výstupy	
Hry s jednoduchými pravidly ve skupině.	TV-5-1-01 využívá získaných pohybových dovedností i mimo rámec TV a snaží si vylepšovat nevědomě svou kondici.	
Přípravná a relaxační cvičení.	TV-5-1-02 zařazuje pravidelně a preventivně speciální vyrovnávací cvičení související se zdravotním oslabením.	

Tělesná výchova	4. ročník	
Pohybové hry: honičky s náčiním a s překážkami, běžecké hry, krátké štafety propojené s fantazií.		TV-5-1-03-01 zvládá osvojované pohybové dovednosti (definované v ŠVP jako základní učivo) v rámci svých možností
		TV-5-1-03-02 vytváří varianty osvojených pohybových her
Základy gymnastiky: průpravná cvičení na nářadí jako hra a postupný přechod k jednotlivým cvikům, kombinace různých druhů nářadí, rovnovážná cvičení		TV-5-1-03-01 zvládá osvojované pohybové dovednosti (definované v ŠVP jako základní učivo) v rámci svých možností
		TV-5-1-03-02 vytváří varianty osvojených pohybových her
Akrobacie: kotoul vpřed a vzad, stoj na rukou a přemet stranou – vše s dopomocí, hra.		TV-5-1-03-01 zvládá osvojované pohybové dovednosti (definované v ŠVP jako základní učivo) v rámci svých možností
		TV-5-1-03-02 vytváří varianty osvojených pohybových her
Rytmické a kondiční formy cvičení: Bothmerova gymnastika od kruhových her k vlastnímu cvičení, 4. tř. ¾ rytmus, 5. tř. 4/4 rytmus – rytmická obměna mezi lehkými a těžkými skoky, tance v daných rytmech		TV-5-1-03-01 zvládá osvojované pohybové dovednosti (definované v ŠVP jako základní učivo) v rámci svých možností
		TV-5-1-03-02 vytváří varianty osvojených pohybových her
Cvičení se švihadlem, míčem a drobným náčiním – rytmicky, s obměnami v lehkých kombinacích.		TV-5-1-03-01 zvládá osvojované pohybové dovednosti (definované v ŠVP jako základní učivo) v rámci svých možností
		TV-5-1-03-02 vytváří varianty osvojených pohybových her
Průpravné úpoly: přetahy a přetlaky.		TV-5-1-03-01 zvládá osvojované pohybové dovednosti (definované v ŠVP jako základní učivo) v rámci svých možností
		TV-5-1-03-02 vytváří varianty osvojených pohybových her
Základy atletiky: rychlý běh, starty, motivovaný vytrvalý běh, skoky do dálky nebo do výšky, hod míčkem.		TV-5-1-03-01 zvládá osvojované pohybové dovednosti (definované v ŠVP jako základní učivo) v rámci svých možností
		TV-5-1-03-02 vytváří varianty osvojených pohybových her
Základy sportovních her: házení a chytání míče, manipulace s pálkou a jiným herním náčiním.		TV-5-1-03-01 zvládá osvojované pohybové dovednosti (definované v ŠVP jako základní učivo) v rámci svých možností
		TV-5-1-03-02 vytváří varianty osvojených pohybových her
Jednoduché formy míčových her a přechod k hrám s jednoduchými pravidly: vybíjená, košíková, přehazovaná, házená, florbal, pálkovaná		TV-5-1-03-01 zvládá osvojované pohybové dovednosti (definované v ŠVP jako základní učivo) v rámci svých možností
		TV-5-1-03-02 vytváří varianty osvojených pohybových her
Turistika a pobyt v přírodě – přesun do terénu a chování v dopravních prostředcích při přesunu, chůze v terénu, táboření, ochrana přírody		TV-5-1-03-01 zvládá osvojované pohybové dovednosti (definované v ŠVP jako základní učivo) v rámci svých možností
		TV-5-1-03-02 vytváří varianty osvojených pohybových her
Plavání – plavecké dovednosti, jeden plavecký způsob (plavecká technika), prvky sebezáchrany a bezpečnosti		TV-5-1-03-01 zvládá osvojované pohybové dovednosti (definované v ŠVP jako základní učivo) v rámci svých možností
		TV-5-1-03-02 vytváří varianty osvojených pohybových her
		TV-5-1-12 zvládá v souladu s individuálními předpoklady vybranou plaveckou techniku, ovládá prvky sebezáchrany a bezpečnosti
další pohybové činnosti (podle podmínek školy a zájmu žáků)		TV-5-1-03-01 zvládá osvojované pohybové dovednosti (definované v ŠVP jako základní učivo) v rámci svých možností

Tělesná výchova	4. ročník	
		TV-5-1-03-02 vytváří varianty osvojených pohybových her
Sportovní hry.		TV-5-1-04 aplikuje obecné zásady hygieny a bezpečného chování na sportovišti, adekvátně reaguje v situaci úrazu spolužáka
		TV-5-1-05 pozoruje pohybové činnosti spolužáků a provádění vlastních činností na základě pokynů učitele.
		TV-5-1-06 dodržuje pravidla her a soutěží, pozná a označí zjevné přestupky proti pravidlům a adekvátně na ně reaguje
		TV-5-1-07 postupně si osvojuje tělocvičné názvosloví.
		TV-5-1-08 organizuje nenáročné pohybové činnosti a soutěže na úrovni třídy.
		TV-5-1-09 hodnotí úroveň pohybových výkonů po skončení cvičení.
	Pohybová cvičení.	
		TV-5-1-05 pozoruje pohybové činnosti spolužáků a provádění vlastních činností na základě pokynů učitele.
		TV-5-1-06 dodržuje pravidla her a soutěží, pozná a označí zjevné přestupky proti pravidlům a adekvátně na ně reaguje
		TV-5-1-07 postupně si osvojuje tělocvičné názvosloví.
		TV-5-1-08 organizuje nenáročné pohybové činnosti a soutěže na úrovni třídy.
		TV-5-1-09 hodnotí úroveň pohybových výkonů po skončení cvičení.
Rozcvička.		
		TV-5-1-05 pozoruje pohybové činnosti spolužáků a provádění vlastních činností na základě pokynů učitele.
		TV-5-1-06 dodržuje pravidla her a soutěží, pozná a označí zjevné přestupky proti pravidlům a adekvátně na ně reaguje
		TV-5-1-07 postupně si osvojuje tělocvičné názvosloví.
		TV-5-1-08 organizuje nenáročné pohybové činnosti a soutěže na úrovni třídy.
		TV-5-1-09 hodnotí úroveň pohybových výkonů po skončení cvičení.
	Informační část hodin.	
Relaxační a speciální cvičení.		ZTV-5-1-01 volí vhodná cvičení vzhledem ke zdravotnímu oslabení s důrazem na optimální počet opakování
		ZTV-5-1-02 zvládá základní techniku speciálních cvičení; koriguje techniku cvičení podle obrazu v zrcadle, podle pokynů učitele.
		ZTV-5-1-03 upozorní samostatně na činnosti (prostředí), které jsou v rozporu s jeho oslabením.
Průřezová témata, přesahy, souvislosti		

Tělesná výchova	4. ročník	
OSOBNOSTNÍ A SOCIÁLNÍ VÝCHOVA - Seberegulace a sebeorganizace		
cvičení sebekontroly, sebeovládání – regulace vlastního jednání i prožívání, vůle; stanovování osobních cílů a kroků k jejich dosažení		
OSOBNOSTNÍ A SOCIÁLNÍ VÝCHOVA - Kooperace a kompetice		
rozvoj individuálních a sociálních dovedností pro etické zvládání situací soutěže, konkurence		

Tělesná výchova	5. ročník	
Výchovné a vzdělávací strategie	- Kompetence k učení - Kompetence k řešení problémů - Kompetence komunikativní - Kompetence sociální a personální - Kompetence občanské - Kompetence pracovní	
Učivo		ŠVP výstupy
Hry s jednoduchými pravidly ve skupině.		TV-5-1-01 využívá získaných pohybových dovedností i mimo rámec TV a snaží si vylepšovat nevědomě svou kondici.
Přípravná a relaxační cvičení.		TV-5-1-02 zařazuje pravidelně a preventivně speciální vyrovnávací cvičení související se zdravotním oslabením.
Pohybové hry: honičky s náčiním a s překážkami, běžecké hry, krátké štafety propojené s fantazií.		TV-5-1-03-01 zvládá osvojované pohybové dovednosti (definované v ŠVP jako základní učivo) v rámci svých možností TV-5-1-03-02 vytváří varianty osvojených pohybových her
Základy gymnastiky: průpravná cvičení na nářadí jako hra a postupný přechod k jednotlivým cvikům, kombinace různých druhů nářadí, rovnovážná cvičení		TV-5-1-03-01 zvládá osvojované pohybové dovednosti (definované v ŠVP jako základní učivo) v rámci svých možností TV-5-1-03-02 vytváří varianty osvojených pohybových her
Akrobacie: kotoul vpřed a vzad, stoj na rukou a přemet stranou – vše s dopomocí, hra.		TV-5-1-03-01 zvládá osvojované pohybové dovednosti (definované v ŠVP jako základní učivo) v rámci svých možností TV-5-1-03-02 vytváří varianty osvojených pohybových her
Rytmické a kondiční formy cvičení: Bothmerova gymnastika od kruhových her k vlastnímu cvičení, 4. tř. ¾ rytmus, 5. tř. 4/4 rytmus – rytmičná obměna mezi lehkými a těžkými skoky, tance v daných rytmech		TV-5-1-03-01 zvládá osvojované pohybové dovednosti (definované v ŠVP jako základní učivo) v rámci svých možností TV-5-1-03-02 vytváří varianty osvojených pohybových her
Cvičení se švihadlem, míčem a drobným náčiním – rytmicky, s obměnami v lehkých kombinacích.		TV-5-1-03-01 zvládá osvojované pohybové dovednosti (definované v ŠVP jako základní učivo) v rámci svých možností TV-5-1-03-02 vytváří varianty osvojených pohybových her
Průpravné úpoly: přetahy a přetlaky.		TV-5-1-03-01 zvládá osvojované pohybové dovednosti (definované v ŠVP jako základní učivo) v rámci svých možností TV-5-1-03-02 vytváří varianty osvojených pohybových her
Základy atletiky: rychlý běh, starty, motivovaný vytrvalý běh, skoky do dálky nebo do		TV-5-1-03-01 zvládá osvojované pohybové dovednosti (definované v ŠVP jako základní

Tělesná výchova	5. ročník	
výšky, hod míčkem.		učivo) v rámci svých možností
		TV-5-1-03-02 vytváří varianty osvojených pohybových her
Základy sportovních her: házení a chytání míče, manipulace s pálkou a jiným herním náčiním.		TV-5-1-03-01 zvládá osvojované pohybové dovednosti (definované v ŠVP jako základní učivo) v rámci svých možností
		TV-5-1-03-02 vytváří varianty osvojených pohybových her
Jednoduché formy míčových her a přechod k hrám s jednoduchými pravidly: vybíjená, košíková, přehazovaná, házená, florbal, pálkovaná		TV-5-1-03-01 zvládá osvojované pohybové dovednosti (definované v ŠVP jako základní učivo) v rámci svých možností
		TV-5-1-03-02 vytváří varianty osvojených pohybových her
Turistika a pobyt v přírodě – přesun do terénu a chování v dopravních prostředcích při přesunu, chůze v terénu, táboření, ochrana přírody		TV-5-1-03-01 zvládá osvojované pohybové dovednosti (definované v ŠVP jako základní učivo) v rámci svých možností
		TV-5-1-03-02 vytváří varianty osvojených pohybových her
další pohybové činnosti (podle podmínek školy a zájmu žáků)		TV-5-1-03-01 zvládá osvojované pohybové dovednosti (definované v ŠVP jako základní učivo) v rámci svých možností
		TV-5-1-03-02 vytváří varianty osvojených pohybových her
Sportovní hry.		TV-5-1-04 aplikuje obecné zásady hygieny a bezpečného chování na sportovišti, adekvátně reaguje v situaci úrazu spolužáka
		TV-5-1-05 pozoruje pohybové činnosti spolužáků a provádění vlastních činností na základě pokynů učitele.
		TV-5-1-06 dodržuje pravidla her a soutěží, pozná a označí zjevné přestupky proti pravidlům a adekvátně na ně reaguje
		TV-5-1-07 postupně si osvojuje tělocvičné názvosloví.
		TV-5-1-08 organizuje nenáročné pohybové činnosti a soutěže na úrovni třídy.
		TV-5-1-09 hodnotí úroveň pohybových výkonů po skončení cvičení.
Pohybová cvičení.		TV-5-1-04 aplikuje obecné zásady hygieny a bezpečného chování na sportovišti, adekvátně reaguje v situaci úrazu spolužáka
		TV-5-1-05 pozoruje pohybové činnosti spolužáků a provádění vlastních činností na základě pokynů učitele.
		TV-5-1-06 dodržuje pravidla her a soutěží, pozná a označí zjevné přestupky proti pravidlům a adekvátně na ně reaguje
		TV-5-1-07 postupně si osvojuje tělocvičné názvosloví.
		TV-5-1-08 organizuje nenáročné pohybové činnosti a soutěže na úrovni třídy.
		TV-5-1-09 hodnotí úroveň pohybových výkonů po skončení cvičení.
Rozcvička.		TV-5-1-04 aplikuje obecné zásady hygieny a bezpečného chování na sportovišti, adekvátně reaguje v situaci úrazu spolužáka
		TV-5-1-05 pozoruje pohybové činnosti spolužáků a provádění vlastních činností na základě pokynů učitele.
		TV-5-1-06 dodržuje pravidla her a soutěží, pozná a označí zjevné přestupky proti

Tělesná výchova	5. ročník	
		pravidlům a adekvátně na ně reaguje TV-5-1-07 postupně si osvojuje tělocvičné názvosloví. TV-5-1-08 organizuje nenáročné pohybové činnosti a soutěže na úrovni třídy. TV-5-1-09 hodnotí úroveň pohybových výkonů po skončení cvičení.
Informační část hodin.		TV-5-1-10 se orientuje v informačních zdrojích o pohybových aktivitách a sportovních akcích ve škole i v místě bydliště; samostatně získá potřebné informace.
Relaxační a speciální cvičení.		ZTV-5-1-01 volí vhodná cvičení vzhledem ke zdravotnímu oslabení s důrazem na optimální počet opakování ZTV-5-1-02 zvládá základní techniku speciálních cvičení; koriguje techniku cvičení podle obrazu v zrcadle, podle pokynů učitele. ZTV-5-1-03 upozorní samostatně na činnosti (prostředí), které jsou v rozporu s jeho oslabením.
Průřezová témata, přesahy, souvislosti		
OSOBNOSTNÍ A SOCIÁLNÍ VÝCHOVA - Seberegulace a sebeorganizace		
cvičení sebekontroly, sebeovládání – regulace vlastního jednání i prožívání, vůle; stanovování osobních cílů a kroků k jejich dosažení		
OSOBNOSTNÍ A SOCIÁLNÍ VÝCHOVA - Kooperace a kompetice		
rozvoj individuálních a sociálních dovedností pro etické zvládání situací soutěže, konkurence		

Tělesná výchova	6. ročník	
Výchovné a vzdělávací strategie	- Kompetence k učení - Kompetence k řešení problémů - Kompetence komunikativní - Kompetence sociální a personální - Kompetence občanské - Kompetence pracovní	
Učivo		ŠVP výstupy
Sportovní a pohybové hry.		T-9-1-01 pravidelně sleduje své denní pohybové aktivity T-9-1-02-1 pravidelně sleduje výsledky své tělesné zdatnosti v kondičních testech a usiluje o zvýšení její úrovně T-9-1-02-2 si upraví svůj pohybový režim s pomocí konkrétní nabídky rozvojových programů a zdůvodní výběr programu vzhledem k výsledkům své tělesné zdatnosti T-9-1-04-1 vysvětlí vliv užívání podpůrných látek a jiných škodlivin na zdraví a pohybový výkon T-9-1-04-2 přizpůsobí své venkovní pohybové aktivity vzhledem k aktuálním povětrnostním podmínkám a stavu znečištění ovzduší
Rekreační a výkonnostní sport, sport dívek a chlapců.		T-9-1-01 pravidelně sleduje své denní pohybové aktivity

Tělesná výchova	6. ročník	
		T-9-1-02-1 pravidelně sleduje výsledky své tělesné zdatnosti v kondičních testech a usiluje o zvýšení její úrovně
		T-9-1-02-2 si upraví svůj pohybový režim s pomocí konkrétní nabídky rozvojových programů a zdůvodní výběr programu vzhledem k výsledkům své tělesné zdatnosti
		T-9-1-04-1 vysvětlí vliv užívání podpůrných látek a jiných škodlivin na zdraví a pohybový výkon
		T-9-1-04-2 přizpůsobí své venkovní pohybové aktivity vzhledem k aktuálním povětrnostním podmínkám a stavu znečištění ovzduší
Průpravná, kompenzační, vyrovnávací, relaxační a jiná zdravotně zaměřená cvičení.		T-9-1-01 pravidelně sleduje své denní pohybové aktivity
		T-9-1-02-1 pravidelně sleduje výsledky své tělesné zdatnosti v kondičních testech a usiluje o zvýšení její úrovně
		T-9-1-02-2 si upraví svůj pohybový režim s pomocí konkrétní nabídky rozvojových programů a zdůvodní výběr programu vzhledem k výsledkům své tělesné zdatnosti
		T-9-1-04-1 vysvětlí vliv užívání podpůrných látek a jiných škodlivin na zdraví a pohybový výkon
		T-9-1-04-2 přizpůsobí své venkovní pohybové aktivity vzhledem k aktuálním povětrnostním podmínkám a stavu znečištění ovzduší
Rozcvičky		T-9-1-03-1 vybere a použije vhodné cviky k zahřátí svalů nutných pro uvedenou (danou) pohybovou aktivitu
Protažení, uvolnění svalů		T-9-1-03-2 ukončí pohybovou aktivitu protažením a kompenzačním cvičením zatížených svalových skupin
První pomoc při TV a sportu v různém prostředí a klimatických podmínkách, improvizované ošetření poranění a odsun raněného.		T-9-1-05-1 vyhodnotí pohybové aktivity vzhledem k aktuálním podmínkám a aplikuje na dané podmínky obecné zásady bezpečnosti
		T-9-1-05-2 přizpůsobí pohybové aktivity svým schopnostem a možnostem (volí obtížnost cvičení, velikost zátěže atd.)
Pohybové hry – s různým zaměřením; s náčiním i bez náčiní, netradiční pohybové hry a aktivity.		T-9-2-01-1 zvládá osvojované pohybové dovednosti (definované v ŠVP jako základní učivo) v rámci svých možností, aplikuje je i při činnostech mimo hodiny tělesné výchovy
		T-9-2-01-2 rozumí základní sportovní terminologii osvojovaných činností, uplatňuje pravidla her a sportů a správně reaguje na osvojovaná gesta rozhodčího
		T-9-2-01-3 uvede a vysvětlí různé role ve sportovním družstvu
		T-9-2-01-4 zvolí taktiku hry a dodržuje ji (jednotlivec, družstvo)
Gymnastika - akrobacie, přeskoky: koza, švédská bedna, cvičení s náčiním a na nářadí: hrazda, kruhy, kladina, trampolína, šplh na tyči a na laně.		T-9-2-01-1 zvládá osvojované pohybové dovednosti (definované v ŠVP jako základní učivo) v rámci svých možností, aplikuje je i při činnostech mimo hodiny tělesné výchovy
		T-9-2-01-2 rozumí základní sportovní terminologii osvojovaných činností, uplatňuje pravidla her a sportů a správně reaguje na osvojovaná gesta rozhodčího
		T-9-2-01-3 uvede a vysvětlí různé role ve sportovním družstvu
		T-9-2-01-4 zvolí taktiku hry a dodržuje ji (jednotlivec, družstvo)
Rytmická cvičení - základy rytmičké gymnastiky, cvičení s náčiním; kondiční formy cvičení		T-9-2-01-1 zvládá osvojované pohybové dovednosti (definované v ŠVP jako základní učivo) v rámci svých možností, aplikuje je i při činnostech mimo hodiny tělesné výchovy

Tělesná výchova	6. ročník	
pro daný věk žáků; tance (zvláště pro děvčata).		učivo) v rámci svých možností, aplikuje je i při činnostech mimo hodiny tělesné výchovy
		T-9-2-01-2 rozumí základní sportovní terminologii osvojovaných činností, uplatňuje pravidla her a sportů a správně reaguje na osvojovaná gesta rozhodčího
		T-9-2-01-3 uvede a vysvětlí různé role ve sportovním družstvu
		T-9-2-01-4 zvolí taktiku hry a dodržuje ji (jednotlivec, družstvo)
Úpoly – přetahy, přetlaky, odpory a pády, základy sebeobrany, základy bojových umění podle možností školy.		T-9-2-01-1 zvládá osvojované pohybové dovednosti (definované v ŠVP jako základní učivo) v rámci svých možností, aplikuje je i při činnostech mimo hodiny tělesné výchovy
		T-9-2-01-2 rozumí základní sportovní terminologii osvojovaných činností, uplatňuje pravidla her a sportů a správně reaguje na osvojovaná gesta rozhodčího
		T-9-2-01-3 uvede a vysvětlí různé role ve sportovním družstvu
		T-9-2-01-4 zvolí taktiku hry a dodržuje ji (jednotlivec, družstvo)
Atletika – rychlý běh, vytrvalý běh na dráze a v terénu, základy překážkového běhu, skok do dálky a do výšky, hod míčkem a granátem, vrh koulí.		T-9-2-01-1 zvládá osvojované pohybové dovednosti (definované v ŠVP jako základní učivo) v rámci svých možností, aplikuje je i při činnostech mimo hodiny tělesné výchovy
		T-9-2-01-2 rozumí základní sportovní terminologii osvojovaných činností, uplatňuje pravidla her a sportů a správně reaguje na osvojovaná gesta rozhodčího
		T-9-2-01-3 uvede a vysvětlí různé role ve sportovním družstvu
		T-9-2-01-4 zvolí taktiku hry a dodržuje ji (jednotlivec, družstvo)
Sportovní hry: míčové hry, vybíjená, přehazovaná, košíková, odbíjená, házená, kopaná, pálkovaná, florbal, (alespoň dvě hlavní hry podle výběru školy) – herní činnosti jednotlivce, herní kombinace, herní systémy, utkání podle pravidel žákovské kategorie.		T-9-2-01-1 zvládá osvojované pohybové dovednosti (definované v ŠVP jako základní učivo) v rámci svých možností, aplikuje je i při činnostech mimo hodiny tělesné výchovy
		T-9-2-01-2 rozumí základní sportovní terminologii osvojovaných činností, uplatňuje pravidla her a sportů a správně reaguje na osvojovaná gesta rozhodčího
		T-9-2-01-3 uvede a vysvětlí různé role ve sportovním družstvu
		T-9-2-01-4 zvolí taktiku hry a dodržuje ji (jednotlivec, družstvo)
Turistika a pobyt v přírodě – příprava turistické akce, přesun do terénu a uplatňování pravidel bezpečnosti silničního provozu v roli chodce a cyklisty, chůze se zátěží i v mírně náročném terénu, táboření, ochrana přírody, základy orientačního běhu, dokumentace z turistické akce.		T-9-2-01-1 zvládá osvojované pohybové dovednosti (definované v ŠVP jako základní učivo) v rámci svých možností, aplikuje je i při činnostech mimo hodiny tělesné výchovy
		T-9-2-01-2 rozumí základní sportovní terminologii osvojovaných činností, uplatňuje pravidla her a sportů a správně reaguje na osvojovaná gesta rozhodčího
		T-9-2-01-3 uvede a vysvětlí různé role ve sportovním družstvu
		T-9-2-01-4 zvolí taktiku hry a dodržuje ji (jednotlivec, družstvo)
Sportovní a pohybové hry		T-9-2-02 zhodnotí pohybovou činnost spolužáka i svou vlastní
		T-9-3-01-1 vhodně reaguje na pokyny, povely i nonverbální signály rozhodčího v rámci sportovních aktivit a jejich pravidel
		T-9-3-01-2 sleduje a interpretuje informace o pohybových aktivitách uváděné v médiích a se znalostí problému o nich diskutuje
		T-9-3-02-1 uvědoměle jedná podle principů fair play při pohybových aktivitách, rozpozná negativní projevy a na tyto situace adekvátně reaguje
		T-9-3-02-2 prokazuje pozitivní, empatický přístup k handicapovaným, méně zdatným

Tělesná výchova	6. ročník	
		spolužákům nebo osobám opačného pohlaví T-9-3-03 aktivně koordinuje činnosti se členy družstva před pohybovou aktivitou, v jejím průběhu i po jejím skončení T-9-3-04 rozlišuje mezi právy a povinnostmi hráče, rozhodčího, organizátora a diváka během pohybových aktivit T-9-3-05-1 změří nebo jinak kvantifikuje určené pohybové činnosti nebo sportovní výkony prováděné ve shodě s pravidly T-9-3-05-2 vyhodnocuje zaznamenané údaje o pohybových činnostech, popisuje jejich změny, vývoj, kvalitu nebo je vzájemně porovnává T-9-3-06 zapojuje se do přípravy a realizace třídní nebo školní pohybové aktivity
Atletika		T-9-2-02 zhodnotí pohybovou činnost spolužáka i svou vlastní T-9-3-01-1 vhodně reaguje na pokyny, povely i nonverbální signály rozhodčího v rámci sportovních aktivit a jejich pravidel T-9-3-01-2 sleduje a interpretuje informace o pohybových aktivitách uváděné v médiích a se znalostí problému o nich diskutuje T-9-3-02-1 uvědoměle jedná podle principů fair play při pohybových aktivitách, rozpozná negativní projevy a na tyto situace adekvátně reaguje T-9-3-02-2 prokazuje pozitivní, empatický přístup k handicapovaným, méně zdatným spolužákům nebo osobám opačného pohlaví T-9-3-03 aktivně koordinuje činnosti se členy družstva před pohybovou aktivitou, v jejím průběhu i po jejím skončení T-9-3-04 rozlišuje mezi právy a povinnostmi hráče, rozhodčího, organizátora a diváka během pohybových aktivit T-9-3-05-1 změří nebo jinak kvantifikuje určené pohybové činnosti nebo sportovní výkony prováděné ve shodě s pravidly T-9-3-05-2 vyhodnocuje zaznamenané údaje o pohybových činnostech, popisuje jejich změny, vývoj, kvalitu nebo je vzájemně porovnává T-9-3-06 zapojuje se do přípravy a realizace třídní nebo školní pohybové aktivity
Informační část hodiny		T-9-3-07 zpracovává hodnoty dosažených výsledků spolužáků v rámci školních pohybových aktivit a zpracovaná data následně prezentuje
Publikace výsledků na nástěnkách, případně ve školním časopise a jinde.		T-9-3-07 zpracovává hodnoty dosažených výsledků spolužáků v rámci školních pohybových aktivit a zpracovaná data následně prezentuje
Speciální preventivní cvičení.		ZTV-9-1-01 uplatňuje pohybový režim, který přispívá ke zlepšení jeho zdravotního stavu i ke kompenzaci školní zátěže ZTV-9-1-02 volí vhodná cvičení vzhledem ke zdravotnímu oslabení s důrazem na přesnost provedení, optimální počet, míru zatížení a využití vhodných pomůcek ZTV-9-1-03 cíleně a samostatně nahrazuje činnosti, které jsou kontraindikací jeho oslabení, jinými vhodnými činnostmi

Tělesná výchova	6. ročník	
Přípravná a relaxační cvičení.		ZTV-9-1-01 uplatňuje pohybový režim, který přispívá ke zlepšení jeho zdravotního stavu i ke kompenzaci školní zátěže
		ZTV-9-1-02 volí vhodná cvičení vzhledem ke zdravotnímu oslabení s důrazem na přesnost provedení, optimální počet, míru zatížení a využití vhodných pomůcek
		ZTV-9-1-03 cíleně a samostatně nahrazuje činnosti, které jsou kontraindikací jeho oslabení, jinými vhodnými činnostmi
Průřezová témata, přesahy, souvislosti		
OSOBNOSTNÍ A SOCIÁLNÍ VÝCHOVA - Seberegulace a sebeorganizace		
cvičení sebekontroly, sebeovládání – regulace vlastního jednání i prožívání, vůle; stanovování osobních cílů a kroků k jejich dosažení		
OSOBNOSTNÍ A SOCIÁLNÍ VÝCHOVA - Kooperace a kompetice		
rozvoj individuálních a sociálních dovedností pro etické zvládání situací soutěže, konkurence		
MEDIÁLNÍ VÝCHOVA - Tvorba mediálního sdělení		
uplatnění a výběr výrazových prostředků a jejich kombinací pro tvorbu věcně správných a komunikačně (společensky a situačně) vhodných sdělení; tvorba mediálního sdělení pro školní časopis, rozhlas, televizi či jiné médium		

Tělesná výchova	7. ročník	
Výchovné a vzdělávací strategie	• Kompetence k učení • Kompetence k řešení problémů • Kompetence komunikativní • Kompetence sociální a personální • Kompetence občanské • Kompetence pracovní	
Učivo		ŠVP výstupy
Sportovní a pohybové hry.		T-9-1-01 pravidelně sleduje své denní pohybové aktivity
		T-9-1-02-1 pravidelně sleduje výsledky své tělesné zdatnosti v kondičních testech a usiluje o zvýšení její úrovně
		T-9-1-02-2 si upraví svůj pohybový režim s pomocí konkrétní nabídky rozvojových programů a zdůvodní výběr programu vzhledem k výsledkům své tělesné zdatnosti
		T-9-1-04-1 vysvětlí vliv užívání podpůrných látek a jiných škodlivin na zdraví a pohybový výkon
		T-9-1-04-2 přizpůsobí své venkovní pohybové aktivity vzhledem k aktuálním povětrnostním podmínkám a stavu znečištění ovzduší
Rekreační a výkonnostní sport, sport dívek a chlapců.		T-9-1-01 pravidelně sleduje své denní pohybové aktivity
		T-9-1-02-1 pravidelně sleduje výsledky své tělesné zdatnosti v kondičních testech a usiluje o zvýšení její úrovně
		T-9-1-02-2 si upraví svůj pohybový režim s pomocí konkrétní nabídky rozvojových

Tělesná výchova	7. ročník	
		programů a zdůvodní výběr programu vzhledem k výsledkům své tělesné zdatnosti
		T-9-1-04-1 vysvětlí vliv užívání podpůrných látek a jiných škodlivin na zdraví a pohybový výkon
		T-9-1-04-2 přizpůsobí své venkovní pohybové aktivity vzhledem k aktuálním povětrnostním podmínkám a stavu znečištění ovzduší
Průpravná, kompenzační, vyrovnávací, relaxační a jiná zdravotně zaměřená cvičení.		T-9-1-01 pravidelně sleduje své denní pohybové aktivity
		T-9-1-02-1 pravidelně sleduje výsledky své tělesné zdatnosti v kondičních testech a usiluje o zvýšení její úrovně
		T-9-1-02-2 si upraví svůj pohybový režim s pomocí konkrétní nabídky rozvojových programů a zdůvodní výběr programu vzhledem k výsledkům své tělesné zdatnosti
		T-9-1-04-1 vysvětlí vliv užívání podpůrných látek a jiných škodlivin na zdraví a pohybový výkon
		T-9-1-04-2 přizpůsobí své venkovní pohybové aktivity vzhledem k aktuálním povětrnostním podmínkám a stavu znečištění ovzduší
Rozcvičky		T-9-1-03-1 vybere a použije vhodné cviky k zahřátí svalů nutných pro uvedenou (danou) pohybovou aktivitu
Protažení, uvolnění svalů		T-9-1-03-2 ukončí pohybovou aktivitu protažením a kompenzačním cvičením zatížených svalových skupin
První pomoc při TV a sportu v různém prostředí a klimatických podmínkách, improvizované ošetření poranění a odsun raněného.		T-9-1-05-1 vyhodnotí pohybové aktivity vzhledem k aktuálním podmínkám a aplikuje na dané podmínky obecné zásady bezpečnosti
		T-9-1-05-2 přizpůsobí pohybové aktivity svým schopnostem a možnostem (volí obtížnost cvičení, velikost zátěže atd.)
Pohybové hry – s různým zaměřením; s náčiním i bez náčiní, netradiční pohybové hry a aktivity.		T-9-2-01-1 zvládá osvojované pohybové dovednosti (definované v ŠVP jako základní učivo) v rámci svých možností, aplikuje je i při činnostech mimo hodiny tělesné výchovy
		T-9-2-01-2 rozumí základní sportovní terminologii osvojovaných činností, uplatňuje pravidla her a sportů a správně reaguje na osvojovaná gesta rozhodčího
		T-9-2-01-3 uvede a vysvětlí různé role ve sportovním družstvu
		T-9-2-01-4 zvolí taktiku hry a dodržuje ji (jednotlivec, družstvo)
Gymnastika - akrobacie, přeskoky: koza, švédská bedna, cvičení s náčiním a na nářadí: hrazda, kruhy, kladina, trampolína, šplh na tyči a na laně.		T-9-2-01-1 zvládá osvojované pohybové dovednosti (definované v ŠVP jako základní učivo) v rámci svých možností, aplikuje je i při činnostech mimo hodiny tělesné výchovy
		T-9-2-01-2 rozumí základní sportovní terminologii osvojovaných činností, uplatňuje pravidla her a sportů a správně reaguje na osvojovaná gesta rozhodčího
		T-9-2-01-3 uvede a vysvětlí různé role ve sportovním družstvu
		T-9-2-01-4 zvolí taktiku hry a dodržuje ji (jednotlivec, družstvo)
Rytmická cvičení - základy rytmičké gymnastiky, cvičení s náčiním; kondiční formy cvičení pro daný věk žáků; tance (zvláště pro děvčata).		T-9-2-01-1 zvládá osvojované pohybové dovednosti (definované v ŠVP jako základní učivo) v rámci svých možností, aplikuje je i při činnostech mimo hodiny tělesné výchovy
		T-9-2-01-2 rozumí základní sportovní terminologii osvojovaných činností, uplatňuje pravidla her a sportů a správně reaguje na osvojovaná gesta rozhodčího

Tělesná výchova	7. ročník	
Úpoly – přetahy, přetlaky, odpory a pády, základy sebeobrany, základy bojových umění podle možností školy.		T-9-2-01-3 uvede a vysvětlí různé role ve sportovním družstvu
		T-9-2-01-4 zvolí taktiku hry a dodržuje ji (jednotlivec, družstvo)
		T-9-2-01-1 zvládá osvojované pohybové dovednosti (definované v ŠVP jako základní učivo) v rámci svých možností, aplikuje je i při činnostech mimo hodiny tělesné výchovy
		T-9-2-01-2 rozumí základní sportovní terminologii osvojovaných činností, uplatňuje pravidla her a sportů a správně reaguje na osvojovaná gesta rozhodčího
		T-9-2-01-3 uvede a vysvětlí různé role ve sportovním družstvu
Atletika – rychlý běh, vytrvalý běh na dráze a v terénu, základy překážkového běhu, skok do dálky a do výšky, hod míčkem a granátem, vrh koulí.		T-9-2-01-4 zvolí taktiku hry a dodržuje ji (jednotlivec, družstvo)
		T-9-2-01-1 zvládá osvojované pohybové dovednosti (definované v ŠVP jako základní učivo) v rámci svých možností, aplikuje je i při činnostech mimo hodiny tělesné výchovy
		T-9-2-01-2 rozumí základní sportovní terminologii osvojovaných činností, uplatňuje pravidla her a sportů a správně reaguje na osvojovaná gesta rozhodčího
		T-9-2-01-3 uvede a vysvětlí různé role ve sportovním družstvu
		T-9-2-01-4 zvolí taktiku hry a dodržuje ji (jednotlivec, družstvo)
Sportovní hry: míčové hry, vybíjená, přehazovaná, košíková, odbíjená, házená, kopaná, pálkovaná, florbal, (alespoň dvě hlavní hry podle výběru školy) – herní činnosti jednotlivce, herní kombinace, herní systémy, utkání podle pravidel žákovské kategorie.		T-9-2-01-1 zvládá osvojované pohybové dovednosti (definované v ŠVP jako základní učivo) v rámci svých možností, aplikuje je i při činnostech mimo hodiny tělesné výchovy
		T-9-2-01-2 rozumí základní sportovní terminologii osvojovaných činností, uplatňuje pravidla her a sportů a správně reaguje na osvojovaná gesta rozhodčího
		T-9-2-01-3 uvede a vysvětlí různé role ve sportovním družstvu
		T-9-2-01-4 zvolí taktiku hry a dodržuje ji (jednotlivec, družstvo)
		T-9-2-01-1 zvládá osvojované pohybové dovednosti (definované v ŠVP jako základní učivo) v rámci svých možností, aplikuje je i při činnostech mimo hodiny tělesné výchovy
Turistika a pobyt v přírodě – příprava turistické akce, přesun do terénu a uplatňování pravidel bezpečnosti silničního provozu v roli chodce a cyklisty, chůze se zátěží i v mírně náročném terénu, táboření, ochrana přírody, základy orientačního běhu, dokumentace z turistické akce.		T-9-2-01-2 rozumí základní sportovní terminologii osvojovaných činností, uplatňuje pravidla her a sportů a správně reaguje na osvojovaná gesta rozhodčího
		T-9-2-01-3 uvede a vysvětlí různé role ve sportovním družstvu
		T-9-2-01-4 zvolí taktiku hry a dodržuje ji (jednotlivec, družstvo)
		T-9-2-01-1 zvládá osvojované pohybové dovednosti (definované v ŠVP jako základní učivo) v rámci svých možností, aplikuje je i při činnostech mimo hodiny tělesné výchovy
		T-9-2-01-2 rozumí základní sportovní terminologii osvojovaných činností, uplatňuje pravidla her a sportů a správně reaguje na osvojovaná gesta rozhodčího
Lyžování, snowboarding, bruslení (podle podmínek školy) – běžecké lyžování, lyžařská turistika, sjezdové lyžování nebo jízda na snowboardu, bezpečnost pohybu v zimní horské krajině, jízda na vleku; (další zimní sporty podle podmínek školy).		T-9-2-01-3 uvede a vysvětlí různé role ve sportovním družstvu
		T-9-2-01-4 zvolí taktiku hry a dodržuje ji (jednotlivec, družstvo)
		T-9-2-02 zhodnotí pohybovou činnost spolužáka i svou vlastní
		T-9-3-01-1 vhodně reaguje na pokyny, povely i nonverbální signály rozhodčího v rámci sportovních aktivit a jejich pravidel
		T-9-3-01-2 sleduje a interpretuje informace o pohybových aktivitách uváděné v médiích a se znalostí problému o nich diskutuje
Sportovní a pohybové hry		T-9-2-02 zhodnotí pohybovou činnost spolužáka i svou vlastní
		T-9-3-01-1 vhodně reaguje na pokyny, povely i nonverbální signály rozhodčího v rámci sportovních aktivit a jejich pravidel
		T-9-3-01-2 sleduje a interpretuje informace o pohybových aktivitách uváděné v médiích a se znalostí problému o nich diskutuje

Tělesná výchova	7. ročník	
		T-9-3-02-1 uvědoměle jedná podle principů fair play při pohybových aktivitách, rozpozná negativní projevy a na tyto situace adekvátně reaguje
		T-9-3-02-2 prokazuje pozitivní, empatický přístup k handicapovaným, méně zdatným spolužákům nebo osobám opačného pohlaví
		T-9-3-03 aktivně koordinuje činnosti se členy družstva před pohybovou aktivitou, v jejím průběhu i po jejím skončení
		T-9-3-04 rozlišuje mezi právy a povinnostmi hráče, rozhodčího, organizátora a diváka během pohybových aktivit
		T-9-3-05-1 změří nebo jinak kvantifikuje určené pohybové činnosti nebo sportovní výkony prováděné ve shodě s pravidly
		T-9-3-05-2 vyhodnocuje zaznamenané údaje o pohybových činnostech, popisuje jejich změny, vývoj, kvalitu nebo je vzájemně porovnává
		T-9-3-06 zapojuje se do přípravy a realizace třídní nebo školní pohybové aktivity
Atletika		T-9-2-02 zhodnotí pohybovou činnost spolužáka i svou vlastní
		T-9-3-01-1 vhodně reaguje na pokyny, povely i nonverbální signály rozhodčího v rámci sportovních aktivit a jejich pravidel
		T-9-3-01-2 sleduje a interpretuje informace o pohybových aktivitách uváděné v médiích a se znalostí problému o nich diskutuje
		T-9-3-02-1 uvědoměle jedná podle principů fair play při pohybových aktivitách, rozpozná negativní projevy a na tyto situace adekvátně reaguje
		T-9-3-02-2 prokazuje pozitivní, empatický přístup k handicapovaným, méně zdatným spolužákům nebo osobám opačného pohlaví
		T-9-3-03 aktivně koordinuje činnosti se členy družstva před pohybovou aktivitou, v jejím průběhu i po jejím skončení
		T-9-3-04 rozlišuje mezi právy a povinnostmi hráče, rozhodčího, organizátora a diváka během pohybových aktivit
		T-9-3-05-1 změří nebo jinak kvantifikuje určené pohybové činnosti nebo sportovní výkony prováděné ve shodě s pravidly
		T-9-3-05-2 vyhodnocuje zaznamenané údaje o pohybových činnostech, popisuje jejich změny, vývoj, kvalitu nebo je vzájemně porovnává
		T-9-3-06 zapojuje se do přípravy a realizace třídní nebo školní pohybové aktivity
Informační část hodiny		T-9-3-07 zpracovává hodnoty dosažených výsledků spolužáků v rámci školních pohybových aktivit a zpracovaná data následně prezentuje
Publikace výsledků na nástěnkách, případně ve školním časopise a jinde.		T-9-3-07 zpracovává hodnoty dosažených výsledků spolužáků v rámci školních pohybových aktivit a zpracovaná data následně prezentuje
Speciální preventivní cvičení.		ZTV-9-1-01 uplatňuje pohybový režim, který přispívá ke zlepšení jeho zdravotního stavu i ke kompenzaci školní zátěže
		ZTV-9-1-02 volí vhodná cvičení vzhledem ke zdravotnímu oslabení s důrazem na

Tělesná výchova	7. ročník	
		přesnost provedení, optimální počet, míru zatížení a využití vhodných pomůcek
		ZTV-9-1-03 cíleně a samostatně nahrazuje činnosti, které jsou kontraindikací jeho oslabení, jinými vhodnými činnostmi
Přípravná a relaxační cvičení.		ZTV-9-1-01 uplatňuje pohybový režim, který přispívá ke zlepšení jeho zdravotního stavu i ke kompenzaci školní zátěže
		ZTV-9-1-02 volí vhodná cvičení vzhledem ke zdravotnímu oslabení s důrazem na přesnost provedení, optimální počet, míru zatížení a využití vhodných pomůcek
		ZTV-9-1-03 cíleně a samostatně nahrazuje činnosti, které jsou kontraindikací jeho oslabení, jinými vhodnými činnostmi
Průřezová témata, přesahy, souvislosti		
OSOBNOSTNÍ A SOCIÁLNÍ VÝCHOVA - Seberegulace a sebeorganizace		
cvičení sebekontroly, sebeovládání – regulace vlastního jednání i prožívání, vůle; stanovování osobních cílů a kroků k jejich dosažení		
OSOBNOSTNÍ A SOCIÁLNÍ VÝCHOVA - Kooperace a kompetice		
rozvoj individuálních a sociálních dovedností pro etické zvládání situací soutěže, konkurence		
MEDIÁLNÍ VÝCHOVA - Tvorba mediálního sdělení		
uplatnění a výběr výrazových prostředků a jejich kombinací pro tvorbu věcně správných a komunikačně (společensky a situačně) vhodných sdělení; tvorba mediálního sdělení pro školní časopis, rozhlas, televizi či jiné médium		

Tělesná výchova	8. ročník	
Výchovné a vzdělávací strategie	- Kompetence k učení - Kompetence k řešení problémů - Kompetence komunikativní - Kompetence sociální a personální - Kompetence občanské - Kompetence pracovní	
Učivo		ŠVP výstupy
Sportovní a pohybové hry.		T-9-1-01 pravidelně sleduje své denní pohybové aktivity
		T-9-1-02-1 pravidelně sleduje výsledky své tělesné zdatnosti v kondičních testech a usiluje o zvýšení její úrovně
		T-9-1-02-2 si upraví svůj pohybový režim s pomocí konkrétní nabídky rozvojových programů a zdůvodní výběr programu vzhledem k výsledkům své tělesné zdatnosti
		T-9-1-04-1 vysvětlí vliv užívání podpůrných látek a jiných škodlivin na zdraví a pohybový výkon
		T-9-1-04-2 přizpůsobí své venkovní pohybové aktivity vzhledem k aktuálním povětrnostním podmínkám a stavu znečištění ovzduší
Rekreační a výkonnostní sport, sport dívek a chlapců.		T-9-1-01 pravidelně sleduje své denní pohybové aktivity

Tělesná výchova	8. ročník	
		T-9-1-02-1 pravidelně sleduje výsledky své tělesné zdatnosti v kondičních testech a usiluje o zvýšení její úrovně
		T-9-1-02-2 si upraví svůj pohybový režim s pomocí konkrétní nabídky rozvojových programů a zdůvodní výběr programu vzhledem k výsledkům své tělesné zdatnosti
		T-9-1-04-1 vysvětlí vliv užívání podpůrných látek a jiných škodlivin na zdraví a pohybový výkon
		T-9-1-04-2 přizpůsobí své venkovní pohybové aktivity vzhledem k aktuálním povětrnostním podmínkám a stavu znečištění ovzduší
Průpravná, kompenzační, vyrovnávací, relaxační a jiná zdravotně zaměřená cvičení.		T-9-1-01 pravidelně sleduje své denní pohybové aktivity
		T-9-1-02-1 pravidelně sleduje výsledky své tělesné zdatnosti v kondičních testech a usiluje o zvýšení její úrovně
		T-9-1-02-2 si upraví svůj pohybový režim s pomocí konkrétní nabídky rozvojových programů a zdůvodní výběr programu vzhledem k výsledkům své tělesné zdatnosti
		T-9-1-04-1 vysvětlí vliv užívání podpůrných látek a jiných škodlivin na zdraví a pohybový výkon
		T-9-1-04-2 přizpůsobí své venkovní pohybové aktivity vzhledem k aktuálním povětrnostním podmínkám a stavu znečištění ovzduší
Rozcvičky		T-9-1-03-1 vybere a použije vhodné cviky k zahřátí svalů nutných pro uvedenou (danou) pohybovou aktivitu
Protažení, uvolnění svalů		T-9-1-03-2 ukončí pohybovou aktivitu protažením a kompenzačním cvičením zatížených svalových skupin
První pomoc při TV a sportu v různém prostředí a klimatických podmínkách, improvizované ošetření poranění a odsun raněného.		T-9-1-05-1 vyhodnotí pohybové aktivity vzhledem k aktuálním podmínkám a aplikuje na dané podmínky obecné zásady bezpečnosti
		T-9-1-05-2 přizpůsobí pohybové aktivity svým schopnostem a možnostem (volí obtížnost cvičení, velikost zátěže atd.)
Pohybové hry – s různým zaměřením; s náčiním i bez náčiní, netradiční pohybové hry a aktivity.		T-9-2-01-1 zvládá osvojované pohybové dovednosti (definované v ŠVP jako základní učivo) v rámci svých možností, aplikuje je i při činnostech mimo hodiny tělesné výchovy
		T-9-2-01-2 rozumí základní sportovní terminologii osvojovaných činností, uplatňuje pravidla her a sportů a správně reaguje na osvojovaná gesta rozhodčího
		T-9-2-01-3 uvede a vysvětlí různé role ve sportovním družstvu
		T-9-2-01-4 zvolí taktiku hry a dodržuje ji (jednotlivec, družstvo)
Gymnastika - akrobacie, přeskoky: koza, švédská bedna, cvičení s náčiním a na nářadí: hrazda, kruhy, kladina, trampolína, šplh na tyči a na laně.		T-9-2-01-1 zvládá osvojované pohybové dovednosti (definované v ŠVP jako základní učivo) v rámci svých možností, aplikuje je i při činnostech mimo hodiny tělesné výchovy
		T-9-2-01-2 rozumí základní sportovní terminologii osvojovaných činností, uplatňuje pravidla her a sportů a správně reaguje na osvojovaná gesta rozhodčího
		T-9-2-01-3 uvede a vysvětlí různé role ve sportovním družstvu
		T-9-2-01-4 zvolí taktiku hry a dodržuje ji (jednotlivec, družstvo)
Rytmická cvičení - základy rytmičké gymnastiky, cvičení s náčiním; kondiční formy cvičení		T-9-2-01-1 zvládá osvojované pohybové dovednosti (definované v ŠVP jako základní učivo) v rámci svých možností, aplikuje je i při činnostech mimo hodiny tělesné výchovy

Tělesná výchova	8. ročník	
pro daný věk žáků; tance (zvláště pro děvčata).		učivo) v rámci svých možností, aplikuje je i při činnostech mimo hodiny tělesné výchovy
		T-9-2-01-2 rozumí základní sportovní terminologii osvojovaných činností, uplatňuje pravidla her a sportů a správně reaguje na osvojovaná gesta rozhodčího
		T-9-2-01-3 uvede a vysvětlí různé role ve sportovním družstvu
		T-9-2-01-4 zvolí taktiku hry a dodržuje ji (jednotlivec, družstvo)
Úpoly – přetahy, přetlaky, odpory a pády, základy sebeobrany, základy bojových umění podle možností školy.		T-9-2-01-1 zvládá osvojované pohybové dovednosti (definované v ŠVP jako základní učivo) v rámci svých možností, aplikuje je i při činnostech mimo hodiny tělesné výchovy
		T-9-2-01-2 rozumí základní sportovní terminologii osvojovaných činností, uplatňuje pravidla her a sportů a správně reaguje na osvojovaná gesta rozhodčího
		T-9-2-01-3 uvede a vysvětlí různé role ve sportovním družstvu
		T-9-2-01-4 zvolí taktiku hry a dodržuje ji (jednotlivec, družstvo)
Atletika – rychlý běh, vytrvalý běh na dráze a v terénu, základy překážkového běhu, skok do dálky a do výšky, hod míčkem a granátem, vrh koulí.		T-9-2-01-1 zvládá osvojované pohybové dovednosti (definované v ŠVP jako základní učivo) v rámci svých možností, aplikuje je i při činnostech mimo hodiny tělesné výchovy
		T-9-2-01-2 rozumí základní sportovní terminologii osvojovaných činností, uplatňuje pravidla her a sportů a správně reaguje na osvojovaná gesta rozhodčího
		T-9-2-01-3 uvede a vysvětlí různé role ve sportovním družstvu
		T-9-2-01-4 zvolí taktiku hry a dodržuje ji (jednotlivec, družstvo)
Sportovní hry: míčové hry, vybíjená, přehazovaná, košíková, odbíjená, házená, kopaná, pálkovaná, florbal, (alespoň dvě hlavní hry podle výběru školy) – herní činnosti jednotlivce, herní kombinace, herní systémy, utkání podle pravidel žákovské kategorie.		T-9-2-01-1 zvládá osvojované pohybové dovednosti (definované v ŠVP jako základní učivo) v rámci svých možností, aplikuje je i při činnostech mimo hodiny tělesné výchovy
		T-9-2-01-2 rozumí základní sportovní terminologii osvojovaných činností, uplatňuje pravidla her a sportů a správně reaguje na osvojovaná gesta rozhodčího
		T-9-2-01-3 uvede a vysvětlí různé role ve sportovním družstvu
		T-9-2-01-4 zvolí taktiku hry a dodržuje ji (jednotlivec, družstvo)
Turistika a pobyt v přírodě – příprava turistické akce, přesun do terénu a uplatňování pravidel bezpečnosti silničního provozu v roli chodce a cyklisty, chůze se zátěží i v mírně náročném terénu, táboření, ochrana přírody, základy orientačního běhu, dokumentace z turistické akce.		T-9-2-01-1 zvládá osvojované pohybové dovednosti (definované v ŠVP jako základní učivo) v rámci svých možností, aplikuje je i při činnostech mimo hodiny tělesné výchovy
		T-9-2-01-2 rozumí základní sportovní terminologii osvojovaných činností, uplatňuje pravidla her a sportů a správně reaguje na osvojovaná gesta rozhodčího
		T-9-2-01-3 uvede a vysvětlí různé role ve sportovním družstvu
		T-9-2-01-4 zvolí taktiku hry a dodržuje ji (jednotlivec, družstvo)
Sportovní a pohybové hry		T-9-2-02 zhodnotí pohybovou činnost spolužáka i svou vlastní
		T-9-3-01-1 vhodně reaguje na pokyny, povely i nonverbální signály rozhodčího v rámci sportovních aktivit a jejich pravidel
		T-9-3-01-2 sleduje a interpretuje informace o pohybových aktivitách uváděné v médiích a se znalostí problému o nich diskutuje
		T-9-3-02-1 uvědoměle jedná podle principů fair play při pohybových aktivitách, rozpozná negativní projevy a na tyto situace adekvátně reaguje
		T-9-3-02-2 prokazuje pozitivní, empatický přístup k handicapovaným, méně zdatným

Tělesná výchova	8. ročník	
		spolužákům nebo osobám opačného pohlaví T-9-3-03 aktivně koordinuje činnosti se členy družstva před pohybovou aktivitou, v jejím průběhu i po jejím skončení T-9-3-04 rozlišuje mezi právy a povinnostmi hráče, rozhodčího, organizátora a diváka během pohybových aktivit T-9-3-05-1 změří nebo jinak kvantifikuje určené pohybové činnosti nebo sportovní výkony prováděné ve shodě s pravidly T-9-3-05-2 vyhodnocuje zaznamenané údaje o pohybových činnostech, popisuje jejich změny, vývoj, kvalitu nebo je vzájemně porovnává T-9-3-06 zapojuje se do přípravy a realizace třídní nebo školní pohybové aktivity
Atletika		T-9-2-02 zhodnotí pohybovou činnost spolužáka i svou vlastní T-9-3-01-1 vhodně reaguje na pokyny, povely i nonverbální signály rozhodčího v rámci sportovních aktivit a jejich pravidel T-9-3-01-2 sleduje a interpretuje informace o pohybových aktivitách uváděné v médiích a se znalostí problému o nich diskutuje T-9-3-02-1 uvědoměle jedná podle principů fair play při pohybových aktivitách, rozpozná negativní projevy a na tyto situace adekvátně reaguje T-9-3-02-2 prokazuje pozitivní, empatický přístup k handicapovaným, méně zdatným spolužákům nebo osobám opačného pohlaví T-9-3-03 aktivně koordinuje činnosti se členy družstva před pohybovou aktivitou, v jejím průběhu i po jejím skončení T-9-3-04 rozlišuje mezi právy a povinnostmi hráče, rozhodčího, organizátora a diváka během pohybových aktivit T-9-3-05-1 změří nebo jinak kvantifikuje určené pohybové činnosti nebo sportovní výkony prováděné ve shodě s pravidly T-9-3-05-2 vyhodnocuje zaznamenané údaje o pohybových činnostech, popisuje jejich změny, vývoj, kvalitu nebo je vzájemně porovnává T-9-3-06 zapojuje se do přípravy a realizace třídní nebo školní pohybové aktivity
Informační část hodiny		T-9-3-07 zpracovává hodnoty dosažených výsledků spolužáků v rámci školních pohybových aktivit a zpracovaná data následně prezentuje
Publikace výsledků na nástěnkách, případně ve školním časopise a jinde.		T-9-3-07 zpracovává hodnoty dosažených výsledků spolužáků v rámci školních pohybových aktivit a zpracovaná data následně prezentuje
Speciální preventivní cvičení.		ZTV-9-1-01 uplatňuje pohybový režim, který přispívá ke zlepšení jeho zdravotního stavu i ke kompenzaci školní zátěže ZTV-9-1-02 volí vhodná cvičení vzhledem ke zdravotnímu oslabení s důrazem na přesnost provedení, optimální počet, míru zatížení a využití vhodných pomůcek ZTV-9-1-03 cíleně a samostatně nahrazuje činnosti, které jsou kontraindikací jeho oslabení, jinými vhodnými činnostmi

Tělesná výchova	8. ročník	
Přípravná a relaxační cvičení.		ZTV-9-1-01 uplatňuje pohybový režim, který přispívá ke zlepšení jeho zdravotního stavu i ke kompenzaci školní zátěže
		ZTV-9-1-02 volí vhodná cvičení vzhledem ke zdravotnímu oslabení s důrazem na přesnost provedení, optimální počet, míru zatížení a využití vhodných pomůcek
		ZTV-9-1-03 cíleně a samostatně nahrazuje činnosti, které jsou kontraindikací jeho oslabení, jinými vhodnými činnostmi
Průřezová témata, přesahy, souvislosti		
OSOBNOSTNÍ A SOCIÁLNÍ VÝCHOVA - Seberegulace a sebeorganizace		
cvičení sebekontroly, sebeovládání – regulace vlastního jednání i prožívání, vůle; stanovování osobních cílů a kroků k jejich dosažení		
OSOBNOSTNÍ A SOCIÁLNÍ VÝCHOVA - Kooperace a kompetice		
rozvoj individuálních a sociálních dovedností pro etické zvládání situací soutěže, konkurence		
MEDIÁLNÍ VÝCHOVA - Tvorba mediálního sdělení		
uplatnění a výběr výrazových prostředků a jejich kombinací pro tvorbu věcně správných a komunikačně (společensky a situačně) vhodných sdělení; tvorba mediálního sdělení pro školní časopis, rozhlas, televizi či jiné médium		

Tělesná výchova	9. ročník	
Výchovné a vzdělávací strategie	• Kompetence k učení • Kompetence k řešení problémů • Kompetence komunikativní • Kompetence sociální a personální • Kompetence občanské • Kompetence pracovní	
Učivo		ŠVP výstupy
Sportovní a pohybové hry.		T-9-1-01 pravidelně sleduje své denní pohybové aktivity
		T-9-1-02-1 pravidelně sleduje výsledky své tělesné zdatnosti v kondičních testech a usiluje o zvýšení její úrovně
		T-9-1-02-2 si upraví svůj pohybový režim s pomocí konkrétní nabídky rozvojových programů a zdůvodní výběr programu vzhledem k výsledkům své tělesné zdatnosti
		T-9-1-04-1 vysvětlí vliv užívání podpůrných látek a jiných škodlivin na zdraví a pohybový výkon
		T-9-1-04-2 přizpůsobí své venkovní pohybové aktivity vzhledem k aktuálním povětrnostním podmínkám a stavu znečištění ovzduší
Rekreační a výkonnostní sport, sport dívek a chlapců.		T-9-1-01 pravidelně sleduje své denní pohybové aktivity
		T-9-1-02-1 pravidelně sleduje výsledky své tělesné zdatnosti v kondičních testech a usiluje o zvýšení její úrovně
		T-9-1-02-2 si upraví svůj pohybový režim s pomocí konkrétní nabídky rozvojových

Tělesná výchova	9. ročník	
		programů a zdůvodní výběr programu vzhledem k výsledkům své tělesné zdatnosti
		T-9-1-04-1 vysvětlí vliv užívání podpůrných látek a jiných škodlivin na zdraví a pohybový výkon
		T-9-1-04-2 přizpůsobí své venkovní pohybové aktivity vzhledem k aktuálním povětrnostním podmínkám a stavu znečištění ovzduší
Průpravná, kompenzační, vyrovnávací, relaxační a jiná zdravotně zaměřená cvičení.		T-9-1-01 pravidelně sleduje své denní pohybové aktivity
		T-9-1-02-1 pravidelně sleduje výsledky své tělesné zdatnosti v kondičních testech a usiluje o zvýšení její úrovně
		T-9-1-02-2 si upraví svůj pohybový režim s pomocí konkrétní nabídky rozvojových programů a zdůvodní výběr programu vzhledem k výsledkům své tělesné zdatnosti
		T-9-1-04-1 vysvětlí vliv užívání podpůrných látek a jiných škodlivin na zdraví a pohybový výkon
		T-9-1-04-2 přizpůsobí své venkovní pohybové aktivity vzhledem k aktuálním povětrnostním podmínkám a stavu znečištění ovzduší
Rozcvičky		T-9-1-03-1 vybere a použije vhodné cviky k zahřátí svalů nutných pro uvedenou (danou) pohybovou aktivitu
Protažení, uvolnění svalů		T-9-1-03-2 ukončí pohybovou aktivitu protažením a kompenzačním cvičením zatížených svalových skupin
První pomoc při TV a sportu v různém prostředí a klimatických podmínkách, improvizované ošetření poranění a odsun raněného.		T-9-1-05-1 vyhodnotí pohybové aktivity vzhledem k aktuálním podmínkám a aplikuje na dané podmínky obecné zásady bezpečnosti
		T-9-1-05-2 přizpůsobí pohybové aktivity svým schopnostem a možnostem (volí obtížnost cvičení, velikost zátěže atd.)
Pohybové hry – s různým zaměřením; s náčiním i bez náčiní, netradiční pohybové hry a aktivity.		T-9-2-01-1 zvládá osvojované pohybové dovednosti (definované v ŠVP jako základní učivo) v rámci svých možností, aplikuje je i při činnostech mimo hodiny tělesné výchovy
		T-9-2-01-2 rozumí základní sportovní terminologii osvojovaných činností, uplatňuje pravidla her a sportů a správně reaguje na osvojovaná gesta rozhodčího
		T-9-2-01-3 uvede a vysvětlí různé role ve sportovním družstvu
		T-9-2-01-4 zvolí taktiku hry a dodržuje ji (jednotlivec, družstvo)
Gymnastika - akrobacie, přeskoky: koza, švédská bedna, cvičení s náčiním a na nářadí: hrazda, kruhy, kladina, trampolína, šplh na tyči a na laně.		T-9-2-01-1 zvládá osvojované pohybové dovednosti (definované v ŠVP jako základní učivo) v rámci svých možností, aplikuje je i při činnostech mimo hodiny tělesné výchovy
		T-9-2-01-2 rozumí základní sportovní terminologii osvojovaných činností, uplatňuje pravidla her a sportů a správně reaguje na osvojovaná gesta rozhodčího
		T-9-2-01-3 uvede a vysvětlí různé role ve sportovním družstvu
		T-9-2-01-4 zvolí taktiku hry a dodržuje ji (jednotlivec, družstvo)
Rytmická cvičení - základy rytmičké gymnastiky, cvičení s náčiním; kondiční formy cvičení pro daný věk žáků; tance (zvláště pro děvčata).		T-9-2-01-1 zvládá osvojované pohybové dovednosti (definované v ŠVP jako základní učivo) v rámci svých možností, aplikuje je i při činnostech mimo hodiny tělesné výchovy
		T-9-2-01-2 rozumí základní sportovní terminologii osvojovaných činností, uplatňuje pravidla her a sportů a správně reaguje na osvojovaná gesta rozhodčího

Tělesná výchova	9. ročník	
Úpoly – přetahy, přetlaky, odpory a pády, základy sebeobrany, základy bojových umění podle možností školy.		T-9-2-01-3 uvede a vysvětlí různé role ve sportovním družstvu
		T-9-2-01-4 zvolí taktiku hry a dodržuje ji (jednotlivec, družstvo)
		T-9-2-01-1 zvládá osvojované pohybové dovednosti (definované v ŠVP jako základní učivo) v rámci svých možností, aplikuje je i při činnostech mimo hodiny tělesné výchovy
		T-9-2-01-2 rozumí základní sportovní terminologii osvojovaných činností, uplatňuje pravidla her a sportů a správně reaguje na osvojovaná gesta rozhodčího
		T-9-2-01-3 uvede a vysvětlí různé role ve sportovním družstvu
Atletika – rychlý běh, vytrvalý běh na dráze a v terénu, základy překážkového běhu, skok do dálky a do výšky, hod míčkem a granátem, vrh koulí.		T-9-2-01-4 zvolí taktiku hry a dodržuje ji (jednotlivec, družstvo)
		T-9-2-01-1 zvládá osvojované pohybové dovednosti (definované v ŠVP jako základní učivo) v rámci svých možností, aplikuje je i při činnostech mimo hodiny tělesné výchovy
		T-9-2-01-2 rozumí základní sportovní terminologii osvojovaných činností, uplatňuje pravidla her a sportů a správně reaguje na osvojovaná gesta rozhodčího
		T-9-2-01-3 uvede a vysvětlí různé role ve sportovním družstvu
		T-9-2-01-4 zvolí taktiku hry a dodržuje ji (jednotlivec, družstvo)
Sportovní hry: míčové hry, vybíjená, přehazovaná, košíková, odbíjená, házená, kopaná, pálkovaná, florbal, (alespoň dvě hlavní hry podle výběru školy) – herní činnosti jednotlivce, herní kombinace, herní systémy, utkání podle pravidel žákovské kategorie.		T-9-2-01-1 zvládá osvojované pohybové dovednosti (definované v ŠVP jako základní učivo) v rámci svých možností, aplikuje je i při činnostech mimo hodiny tělesné výchovy
		T-9-2-01-2 rozumí základní sportovní terminologii osvojovaných činností, uplatňuje pravidla her a sportů a správně reaguje na osvojovaná gesta rozhodčího
		T-9-2-01-3 uvede a vysvětlí různé role ve sportovním družstvu
		T-9-2-01-4 zvolí taktiku hry a dodržuje ji (jednotlivec, družstvo)
		T-9-2-01-1 zvládá osvojované pohybové dovednosti (definované v ŠVP jako základní učivo) v rámci svých možností, aplikuje je i při činnostech mimo hodiny tělesné výchovy
Turistika a pobyt v přírodě – příprava turistické akce, přesun do terénu a uplatňování pravidel bezpečnosti silničního provozu v roli chodce a cyklisty, chůze se zátěží i v mírně náročném terénu, táboření, ochrana přírody, základy orientačního běhu, dokumentace z turistické akce.		T-9-2-01-2 rozumí základní sportovní terminologii osvojovaných činností, uplatňuje pravidla her a sportů a správně reaguje na osvojovaná gesta rozhodčího
		T-9-2-01-3 uvede a vysvětlí různé role ve sportovním družstvu
		T-9-2-01-4 zvolí taktiku hry a dodržuje ji (jednotlivec, družstvo)
		T-9-2-02 zhodnotí pohybovou činnost spolužáka i svou vlastní
		T-9-3-01-1 vhodně reaguje na pokyny, povely i nonverbální signály rozhodčího v rámci sportovních aktivit a jejich pravidel
Sportovní a pohybové hry		T-9-3-01-2 sleduje a interpretuje informace o pohybových aktivitách uváděné v médiích a se znalostí problému o nich diskutuje
		T-9-3-02-1 uvědoměle jedná podle principů fair play při pohybových aktivitách, rozpozná negativní projevy a na tyto situace adekvátně reaguje
		T-9-3-02-2 prokazuje pozitivní, empatický přístup k handicapovaným, méně zdatným spolužákům nebo osobám opačného pohlaví
		T-9-3-03 aktivně koordinuje činnosti se členy družstva před pohybovou aktivitou, v jejím průběhu i po jejím skončení

Tělesná výchova	9. ročník	
Atletika	T-9-3-04 rozlišuje mezi právy a povinnostmi hráče, rozhodčího, organizátora a diváka během pohybových aktivit T-9-3-05-1 změří nebo jinak kvantifikuje určené pohybové činnosti nebo sportovní výkony prováděné ve shodě s pravidly T-9-3-05-2 vyhodnocuje zaznamenané údaje o pohybových činnostech, popisuje jejich změny, vývoj, kvalitu nebo je vzájemně porovnává T-9-3-06 zapojuje se do přípravy a realizace třídní nebo školní pohybové aktivity	
	T-9-2-02 zhodnotí pohybovou činnost spolužáka i svou vlastní	
	T-9-3-01-1 vhodně reaguje na pokyny, povely i nonverbální signály rozhodčího v rámci sportovních aktivit a jejich pravidel T-9-3-01-2 sleduje a interpretuje informace o pohybových aktivitách uváděné v médiích a se znalostí problému o nich diskutuje	
	T-9-3-02-1 uvědoměle jedná podle principů fair play při pohybových aktivitách, rozpozná negativní projevy a na tyto situace adekvátně reaguje	
	T-9-3-02-2 prokazuje pozitivní, empatický přístup k handicapovaným, méně zdatným spolužákům nebo osobám opačného pohlaví	
	T-9-3-03 aktivně koordinuje činnosti se členy družstva před pohybovou aktivitou, v jejím průběhu i po jejím skončení	
	T-9-3-04 rozlišuje mezi právy a povinnostmi hráče, rozhodčího, organizátora a diváka během pohybových aktivit	
	T-9-3-05-1 změří nebo jinak kvantifikuje určené pohybové činnosti nebo sportovní výkony prováděné ve shodě s pravidly T-9-3-05-2 vyhodnocuje zaznamenané údaje o pohybových činnostech, popisuje jejich změny, vývoj, kvalitu nebo je vzájemně porovnává T-9-3-06 zapojuje se do přípravy a realizace třídní nebo školní pohybové aktivity	
Informační část hodiny	T-9-3-07 zpracovává hodnoty dosažených výsledků spolužáků v rámci školních pohybových aktivit a zpracovaná data následně prezentuje	
Publikace výsledků na nástěnkách, případně ve školním časopise a jinde.	T-9-3-07 zpracovává hodnoty dosažených výsledků spolužáků v rámci školních pohybových aktivit a zpracovaná data následně prezentuje	
Speciální preventivní cvičení.	ZTV-9-1-01 uplatňuje pohybový režim, který přispívá ke zlepšení jeho zdravotního stavu i ke kompenzaci školní zátěže	
	ZTV-9-1-02 volí vhodná cvičení vzhledem ke zdravotnímu oslabení s důrazem na přesnost provedení, optimální počet, míru zatížení a využití vhodných pomůcek	
	ZTV-9-1-03 cíleně a samostatně nahrazuje činnosti, které jsou kontraindikací jeho oslabení, jinými vhodnými činnostmi	
Přípravná a relaxační cvičení.	ZTV-9-1-01 uplatňuje pohybový režim, který přispívá ke zlepšení jeho zdravotního stavu i ke kompenzaci školní zátěže	
	ZTV-9-1-02 volí vhodná cvičení vzhledem ke zdravotnímu oslabení s důrazem na	

Tělesná výchova	9. ročník	
		přesnost provedení, optimální počet, míru zatížení a využití vhodných pomůcek ZTV-9-1-03 cíleně a samostatně nahrazuje činnosti, které jsou kontraindikací jeho oslabení, jinými vhodnými činnostmi
Průřezová témata, přesahy, souvislosti		
OSOBNOSTNÍ A SOCIÁLNÍ VÝCHOVA - Seberegulace a sebeorganizace		
cvičení sebekontroly, sebeovládání – regulace vlastního jednání i prožívání, vůle; stanovování osobních cílů a kroků k jejich dosažení		
OSOBNOSTNÍ A SOCIÁLNÍ VÝCHOVA - Kooperace a kompetice		
rozvoj individuálních a sociálních dovedností pro etické zvládání situací soutěže, konkurence		
MEDIÁLNÍ VÝCHOVA - Tvorba mediálního sdělení		
uplatnění a výběr výrazových prostředků a jejich kombinací pro tvorbu věcně správných a komunikačně (společensky a situačně) vhodných sdělení; tvorba mediálního sdělení pro školní časopis, rozhlas, televizi či jiné médium		

Počet vyučovacích hodin za týden									Celkem
1. ročník	2. ročník	3. ročník	4. ročník	5. ročník	6. ročník	7. ročník	8. ročník	9. ročník	
0	0	0	1	1	1	1	1	2	7
			Povinný	Povinný	Povinný	Povinný	Povinný	Povinný	

Název předmětu	Dílňy
Oblast	Umění a kultura
Charakteristika předmětu	Charakteristika předmětu Koncepce předmětu - vychází z konkrétních životních situací, v nichž žáci přicházejí do přímého kontaktu s lidskou činností a technikou v jejich rozmanitých podobách a širších souvislostech; - postihuje široké spektrum pracovních činností a technologií, - vede žáky k získání dovedností v různých oborech lidské činnosti, - přispívá k vytváření životní a profesní orientace žáků. Pracovní vyučování a Dílňy jsou úzce propojeny s výtvarnou výchovou - v ní probuzené tvůrčí schopnosti se v pracovních činnostech mnohostranně uplatňují. Vytváření smysluplných a estetických výrobků a prací posiluje vůli a cit, rozvíjí představivost, smysl pro celek i detail a má tak rozhodující vliv na pracovní inteligenci. Žáci se učí pracovat s různými materiály a osvojují si základní pracovní dovednosti a návyky. Učí se plánovat, organizovat a hodnotit pracovní činnost samostatně i v týmu. Ve všech tématických okruzích jsou soustavně vedeni k dodržování zásad bezpečnosti a hygieny při práci. Praktická činnost je ve zvýšené míře zastoupena i ve výuce jiných předmětů a umožňuje žákům získat nejen zručnost, ale díky vlastnímu úsilí i představu o ceně lidské práce a úctu k produktům pracovní činnosti. Žáci se seznamují s pracovními činnostmi tak, jak vznikaly v průběhu vývoje společnosti, získávají úctu k úsilí a umu předcházejících generací. Mají pocit sounáležitosti s předcházejícími i budoucími generacemi a učí se porozumět procesům probíhajícím ve světě, v přírodě a společnosti. Stejně jako v ostatních předmětech jsou dané pracovní činnosti cíleným pedagogickým záměrem, který důsledně sleduje zdravý vývoj žáka a napomáhá jeho dalšímu osobnostnímu rozvoji. Vzdělávací oblast je realizována v průběhu celého základního vzdělání v předmětu Pracovní vyučování a Dílňy, který je určen všem žákům (tedy chlapcům i dívkám bez rozdílu). Na prvním stupni jsou realizovány tématické okruhy: Práce s drobným materiálem, Konstrukční činnosti. Na druhém stupni jsou realizovány tématické okruhy: Práce s technickými materiály, Svět práce. Východiska a hlavní motivy vyučování 4. třída - prostřednictvím práce s hmotou získává žák jistotu a vnitřní pevnost; probouzí se porozumění pro smysluplný tvar. 5. třída - jako odpověď na nově vzniklou potřebu harmonie, kterou dítě v tomto věku v sobě pociťuje, se učí

Název předmětu	Dílny
	tvarovat formy v různých materiálech. • 6. třída jako pomoc vývoji dítěte v době „předpuberty“ je zařazeno vytváření konvexních i konkávních forem, rovných i oblých. • 7. třída -dána možnost využít znalostí z mechaniky; důraz je kladen na pečlivost při opracovávání, podporu svobodné výtvarné tvořivosti a vlastní fantazie s ohledem na zachování funkčnosti výrobku. • 8. třída - dále rozvíjena schopnost porozumění pro příčinu a následek a tím potřeba porozumět mechanice strojů, jejich stavbě a funkci. • 9. třída - důraz kladen na přesnost a samostatnost při práci.
Obsahové, časové a organizační vymezení předmětu (specifické informace o předmětu důležité pro jeho realizaci)	Předmět je vyučován jako jedna průběžná hodina, nebo jako dvouhodina týdně pololetně. V 9. třídě může být jedna hodina z dotace vyučována formou projektu dle aktuálních možností školy.
Integrace předmětů	• Člověk a svět práce • Výtvarná výchova
Výchovné a vzdělávací strategie: společné postupy uplatňované na úrovni předmětu, jimiž učitelé cíleně utvářejí a rozvíjejí klíčové kompetence žáků	Kompetence k učení: Podporujeme žáky k samostatnému a efektivnímu zacházení s pracovními materiály a k hledání vlastní strategie. Vedeme žáky k využití poznatků a dovedností osvojených z jiných předmětů (např. matematiky, fyziky, kreslení forem, atd.) při praktických činnostech. Podněcujeme žáky k autentickému a objektivnímu poznávání okolního světa, k potřebné sebedůvěře, k pozitivnímu postoji a hodnotám ve vztahu k práci, technice a životnímu prostředí. Směřujeme žáky k poznání, že technika jako významná součást lidské kultury, je vždy úzce spojená s pracovní činností člověka. Kompetence k řešení problémů: Učíme žáky samostatně řešit problémy na základě získaných zkušeností a poznatků. Směřujeme žáky k ověřování správnosti řešení problémů a aplikování těchto postupů v praktických situacích. Vedeme žáky k plánování své práce a překonávání překážek. Kompetence komunikativní: Podněcujeme žáky k hodnocení vlastní práce i práce svých vrstevníků. Vedeme žáky k vyjadřování a formulování své myšlenky, postoje a pocity. Podněcujeme žáky k práci s technickou dokumentací (orientují se v pracovních postupech). Podněcujeme žáky ke vzájemné spolupráci. Vedeme žáky k zařetí pracovní aktivity jako příležitosti k seberealizaci. Vedeme žáky k užívání odborných pojmů z okruhu prováděných prací. Kompetence sociální a personální: Učíme žáky pracovat formou skupinové práce se zaměřením na způsoby komunikace ve skupině. Učíme žáky využívat prostor pro reflexi a sebereflexi projevů svého chování a jednání. Vedeme žáky při pracovních činnostech ke tříbení schopnosti ovládat své chování. Podporujeme žáky ve vzájemné pomoci, v upevnění si ohleduplnosti, úcty a dobrých mezilidských vztahů. Podporujeme žáky prostřednictvím smysluplné práce v získávání pocitu sebejistoty, sebeúcty a pozitivní představy o sobě i o světě. Kompetence občanské:

Název předmětu	Dílky
	Vedeme žáky k uvědomění si vzájemného soužití na základě rovných práv a povinností. Směřujeme žáky k rozvíjení dovednosti pohotově reagovat v nenadálých krizových situacích (poskytnutí účinné pomoci). Učíme žáky chránit zdraví své i svých spolupracovníků. Vedeme žáky k přijímání nové role v pracovních skupinách a podílení se na kvalitě společné práce. Učíme žáky orientovat se v různých oborech lidské činnosti, formách duševní a fyzické práce. Kompetence pracovní: Vedeme žáky k utváření pozitivní vztah k práci a odpovědnost za kvalitu svých i společných výsledků práce. Směřujeme žáky k osvojení řady základních pracovních dovedností a návyků z různých pracovních oblastí. Učíme žáky organizovat a plánovat svou práci. Učíme žáky používat vhodné pracovní nástroje, nářadí a pomůcky při práci i v běžném životě. Vedeme žáky k osvojení si potřebných poznatků a dovedností významných k jejich uplatnění, pro volbu vlastního profesního zaměření a pro další životní a profesní orientaci. Vedeme žáky k osvojení bezpečného chování na pracovišti. Učíme žáky dodržovat pravidla a respektovat dané pracovní podmínky. Směřujeme žáky k hodnocení výsledků své pracovní činnosti z hlediska kvality, funkčnosti i z hlediska tradičních kulturních a estetických hodnot. Směřujeme žáky k upevňování vytrvalosti a soustavnosti při plnění zadaných úkolů. Vedeme žáky k uplatňování tvořivosti a vlastních nápadů při pracovní činnosti.

Dílky	4. ročník	
Výchovné a vzdělávací strategie	- Kompetence k učení - Kompetence k řešení problémů - Kompetence komunikativní - Kompetence sociální a personální - Kompetence občanské - Kompetence pracovní	
Učivo		ŠVP výstupy
modelování symetrických a asymetrických tvarů		spolupracuje a koncentruje se dělí a vytahuje hmotu
modelování základních tvarů zvířat		spolupracuje a koncentruje se modeluje základní tvary dělí a vytahuje hmotu zvládá koordinaci prstů a rukou
základní tvary staveb		spolupracuje a koncentruje se modeluje základní tvary dělí a vytahuje hmotu zvládá koordinaci prstů a rukou

Dílňy	4. ročník	
základní tvar ve vývoji člověka		spolupracuje a koncenruje se
		modeluje základní tvary
		dělí a vytahuje hmotu
		zvládá koordinaci prstů a rukou
		na tvarech rozlišuje - vpravo, vlevo, vpředu, vzadu, nahoře, dole
společná práce na modelování reliéfní mapy řek a hor		spolupracuje a koncenruje se
		dělí a vytahuje hmotu
		zvládá koordinaci prstů a rukou
		na tvarech rozlišuje - vpravo, vlevo, vpředu, vzadu, nahoře, dole
schopnost koncentrace a spolupráce		spolupracuje a koncenruje se
první pomoc při úrazech		poskytne první pomoc při úrazu
hygiena při práci		dodržuje technologickou kázeň, zásady hygieny a bezpečnosti práce
dílenský řád		dodržuje technologickou kázeň, zásady hygieny a bezpečnosti práce
Průřezová témata, přesahy, souvislosti		
OSOBNOSTNÍ A SOCIÁLNÍ VÝCHOVA - Seberegulace a sebeorganizace		
OSOBNOSTNÍ A SOCIÁLNÍ VÝCHOVA - Sebepoznání a sebepojetí		
OSOBNOSTNÍ A SOCIÁLNÍ VÝCHOVA - Poznávání lidí		
OSOBNOSTNÍ A SOCIÁLNÍ VÝCHOVA - Mezilidské vztahy		
OSOBNOSTNÍ A SOCIÁLNÍ VÝCHOVA - Kreativita		
OSOBNOSTNÍ A SOCIÁLNÍ VÝCHOVA - Komunikace		
OSOBNOSTNÍ A SOCIÁLNÍ VÝCHOVA - Kooperace a kompetice		
OSOBNOSTNÍ A SOCIÁLNÍ VÝCHOVA - Řešení problémů a rozhodovací dovednosti		
OSOBNOSTNÍ A SOCIÁLNÍ VÝCHOVA - Hodnoty, postoje, praktická etika		
OSOBNOSTNÍ A SOCIÁLNÍ VÝCHOVA - Rozvoj schopností poznávání		

Dílňy	5. ročník	
Výchovné a vzdělávací strategie	- Kompetence k učení - Kompetence k řešení problémů - Kompetence komunikativní - Kompetence sociální a personální - Kompetence občanské - Kompetence pracovní	
Učivo		ŠVP výstupy
společné modelování staveb z dějin architektury	spolupracuje se skupinou	
	dokáže vymodelovat vztah mezi tvary	

Dílky	5. ročník	
modeluje člověka v pohybu		samostatně postupuje při modelování tvarů umí zachytit pohyb modelovaných tvarů
modeluje archetypální zvířata		samostatně postupuje při modelování tvarů zná dějiny a vzhled archetypálních zvířat
modelují sousoší		samostatně postupuje při modelování tvarů dokáže vymodelovat vztah mezi tvary
první pomoc při úrazech		poskytne první pomoc při úrazu
hygiena při práci		dodržuje technologickou kázeň, zásady hygieny a bezpečnosti práce
dílenský řád		dodržuje technologickou kázeň, zásady hygieny a bezpečnosti práce
Průřezová témata, přesahy, souvislosti		
	OSOBNOSTNÍ A SOCIÁLNÍ VÝCHOVA - Rozvoj schopností poznávání	
	OSOBNOSTNÍ A SOCIÁLNÍ VÝCHOVA - Sebepoznání a sebepojetí	
	OSOBNOSTNÍ A SOCIÁLNÍ VÝCHOVA - Poznávání lidí	
	OSOBNOSTNÍ A SOCIÁLNÍ VÝCHOVA - Seberegulace a sebeorganizace	
	OSOBNOSTNÍ A SOCIÁLNÍ VÝCHOVA - Kreativita	
	OSOBNOSTNÍ A SOCIÁLNÍ VÝCHOVA - Mezilidské vztahy	
	OSOBNOSTNÍ A SOCIÁLNÍ VÝCHOVA - Komunikace	
	OSOBNOSTNÍ A SOCIÁLNÍ VÝCHOVA - Kooperace a kompetice	
	OSOBNOSTNÍ A SOCIÁLNÍ VÝCHOVA - Řešení problémů a rozhodovací dovednosti	
	OSOBNOSTNÍ A SOCIÁLNÍ VÝCHOVA - Hodnoty, postoje, praktická etika	

Dílky	6. ročník	
Výchovné a vzdělávací strategie	- Kompetence k učení - Kompetence k řešení problémů - Kompetence komunikativní - Kompetence sociální a personální - Kompetence občanské - Kompetence pracovní	
Učivo		ŠVP výstupy
organizace práce		zorganizuje si danou činnost
práce podle pracovního nákresu		zorganizuje si danou činnost
práce u dílenského stolu-možnosti upnutí výrobku, bezpečnost, hygiena a pořádek na pracovišti		dokáže upínat materiál, seká
		zorganizuje si danou činnost
vlastnosti dřeva jako pracovního materiálu		zorganizuje si danou činnost

Dílňy	6. ročník	
		pozná stromy používaných dřev
druhy dřev		zorganizuje si danou činnost
práce s pomůckami, nářadím a nástroji pro ruční opracování dřeva		řeže
		rašpluje
		vyřezává
		brousí
		seká
		zorganizuje si danou činnost
jednoduché pracovní postupy a operace-sekání, řezání, vyřezávání, měření, broušení		zorganizuje si danou činnost
tvorba uměleckých a praktických výrobků ze dřeva		vyřezává
		zorganizuje si danou činnost
první pomoc při úrazech		dodržuje obecné zásady bezpečnosti a ochrany při práci a pohybu v dílně
		poskytne první pomoc při úrazu
hygiena při práci		dodržuje obecné zásady bezpečnosti a ochrany při práci a pohybu v dílně
		dodržuje technologickou kázeň, zásady hygieny a bezpečnosti práce
		poskytne první pomoc při úrazu
dílenský řád		dodržuje obecné zásady bezpečnosti a ochrany při práci a pohybu v dílně
		poskytne první pomoc při úrazu
Průřezová témata, přesahy, souvislosti		
	OSOBNOSTNÍ A SOCIÁLNÍ VÝCHOVA - Rozvoj schopností poznávání	
	OSOBNOSTNÍ A SOCIÁLNÍ VÝCHOVA - Psychohygiena	
	OSOBNOSTNÍ A SOCIÁLNÍ VÝCHOVA - Sebepoznání a sebepojetí	
	OSOBNOSTNÍ A SOCIÁLNÍ VÝCHOVA - Mezilidské vztahy	
	OSOBNOSTNÍ A SOCIÁLNÍ VÝCHOVA - Seberegulace a sebeorganizace	
	OSOBNOSTNÍ A SOCIÁLNÍ VÝCHOVA - Poznávání lidí	
	OSOBNOSTNÍ A SOCIÁLNÍ VÝCHOVA - Komunikace	
	OSOBNOSTNÍ A SOCIÁLNÍ VÝCHOVA - Kooperace a kompetice	
	OSOBNOSTNÍ A SOCIÁLNÍ VÝCHOVA - Řešení problémů a rozhodovací dovednosti	
	OSOBNOSTNÍ A SOCIÁLNÍ VÝCHOVA - Hodnoty, postoje, praktická etika	

Dílňy	7. ročník	
Výchovné a vzdělávací strategie	- Kompetence k učení - Kompetence k řešení problémů - Kompetence komunikativní - Kompetence sociální a personální	

Dílny	7. ročník	
	- Kompetence občanské - Kompetence pracovní	
Učivo	ŠVP výstupy	
organizace práce	zorganizuje si danou činnost	
práce podle pracovního nákresu	seká	
	pracuje podle pracovního nákresu	
práce u dílenského stolu-možnosti upnutí výrobku, bezpečnost, hygiena a pořádek na pracovišti	dokáže upínat materiál,	
vlastnosti dřeva jako pracovního materiálu	brousí	
druhy dřev	brousí	
práce s pomůckami, nářadím a nástroji pro ruční opracování dřeva	řeže	
	rašpluje	
	vyřezává	
	brousí	
jednoduché pracovní postupy a operace-sekání, řezání, vyřezávání, měření, broušení	seká	
tvorba uměleckých a praktických výrobků ze dřeva	zorganizuje si danou činnost	
první pomoc při úrazech	poskytne první pomoc při úrazu	
hygiena při práci	dodržuje technologickou kázeň, zásady hygieny a bezpečnosti práce	
dílenský řád	dodržuje technologickou kázeň, zásady hygieny a bezpečnosti práce	
Průřezová témata, přesahy, souvislosti		
OSOBNOSTNÍ A SOCIÁLNÍ VÝCHOVA - Rozvoj schopností poznávání		
OSOBNOSTNÍ A SOCIÁLNÍ VÝCHOVA - Sebepoznání a sebepojetí		
OSOBNOSTNÍ A SOCIÁLNÍ VÝCHOVA - Kreativita		
OSOBNOSTNÍ A SOCIÁLNÍ VÝCHOVA - Seberegulace a sebeorganizace		
OSOBNOSTNÍ A SOCIÁLNÍ VÝCHOVA - Poznávání lidí		
OSOBNOSTNÍ A SOCIÁLNÍ VÝCHOVA - Mezilidské vztahy		
OSOBNOSTNÍ A SOCIÁLNÍ VÝCHOVA - Komunikace		
OSOBNOSTNÍ A SOCIÁLNÍ VÝCHOVA - Řešení problémů a rozhodovací dovednosti		
OSOBNOSTNÍ A SOCIÁLNÍ VÝCHOVA - Kooperace a kompetice		
OSOBNOSTNÍ A SOCIÁLNÍ VÝCHOVA - Hodnoty, postoje, praktická etika		

Dílny	8. ročník	
Výchovné a vzdělávací strategie	- Kompetence k učení - Kompetence k řešení problémů - Kompetence komunikativní	

Dílňy	8. ročník	
	- Kompetence sociální a personální - Kompetence občanské - Kompetence pracovní	
Učivo		ŠVP výstupy
organizace práce		zorganizuje si danou činnost zhotoví model výrobku
práce podle pracovního nákresu		zorganizuje si danou činnost
práce u dílenského stolu-možnosti upnutí výrobku, bezpečnost, hygiena a pořádek na pracovišti		řeže vyřezává
vlastnosti dřeva jako pracovního materiálu		dokáže upínat materiál, řeže rašpluje vyřezává
práce s pomůckami, nářadím a nástroji pro ruční opracování dřeva		dokáže upínat materiál, řeže rašpluje vyřezává seká
složitější pracovní postupy a operace		vyřezává brousí
tvorba uměleckých výrobků ze dřeva		dokáže upínat materiál, řeže rašpluje vyřezává brousí seká
vytvoření modelu výrobku		zhotoví model výrobku
zachycení pohybu		vidí a zachytí pohyb
první pomoc při úrazech		poskytne první pomoc při úrazu
hygiena při práci		dodržuje technologickou kázeň, zásady hygieny a bezpečnosti práce
dílenský řád		dodržuje technologickou kázeň, zásady hygieny a bezpečnosti práce
Průřezová témata, přesahy, souvislosti		
OSOBNOSTNÍ A SOCIÁLNÍ VÝCHOVA - Rozvoj schopností poznávání		
OSOBNOSTNÍ A SOCIÁLNÍ VÝCHOVA - Kreativita		
OSOBNOSTNÍ A SOCIÁLNÍ VÝCHOVA - Poznávání lidí		

Dílny	8. ročník	
	OSOBNOSTNÍ A SOCIÁLNÍ VÝCHOVA - Seberegulace a sebeorganizace	
	OSOBNOSTNÍ A SOCIÁLNÍ VÝCHOVA - Sebepoznání a sebepojetí	
	OSOBNOSTNÍ A SOCIÁLNÍ VÝCHOVA - Mezilidské vztahy	
	OSOBNOSTNÍ A SOCIÁLNÍ VÝCHOVA - Komunikace	
	OSOBNOSTNÍ A SOCIÁLNÍ VÝCHOVA - Kooperace a kompetice	
	OSOBNOSTNÍ A SOCIÁLNÍ VÝCHOVA - Hodnoty, postoje, praktická etika	
	OSOBNOSTNÍ A SOCIÁLNÍ VÝCHOVA - Řešení problémů a rozhodovací dovednosti	

Dílny	9. ročník	
Výchovné a vzdělávací strategie	- Kompetence k učení - Kompetence k řešení problémů - Kompetence komunikativní - Kompetence sociální a personální - Kompetence občanské - Kompetence pracovní	
Učivo		ŠVP výstupy
výuka základů řemesel		prakticky ovládá základní řemesla
práce s nástroji		prakticky ovládá základní řemesla
		umí pracovat s nástroji a pečovat o ně
výroba jednotlivých komponentů a jejich složení v celek		vytvoří jednotlivé komponenty a složí je v celek
vlastnosti používaných materiálů		zná vlastnosti materiálů
práce na společném projektu		spolupracuje na společném projektu
první pomoc při úrazech		poskytne první pomoc při úrazu
hygiena při práci		dodržuje technologickou kázeň, zásady hygieny a bezpečnosti práce
díleňský řád		dodržuje technologickou kázeň, zásady hygieny a bezpečnosti práce
exkurze v poradenském centru, podnicích a středních školách		orientuje se v pracovních činnostech vybraných profesích
		posoudí své možnosti při volbě vhodného povolání a profesní přípravy
		využije informace a poradenské služby pro výběr vhodného vzdělávání
Průřezová témata, přesahy, souvislosti		
OSOBNOSTNÍ A SOCIÁLNÍ VÝCHOVA - Rozvoj schopností poznávání		
OSOBNOSTNÍ A SOCIÁLNÍ VÝCHOVA - Sebepoznání a sebepojetí		
OSOBNOSTNÍ A SOCIÁLNÍ VÝCHOVA - Mezilidské vztahy		
OSOBNOSTNÍ A SOCIÁLNÍ VÝCHOVA - Kreativita		
OSOBNOSTNÍ A SOCIÁLNÍ VÝCHOVA - Seberegulace a sebeorganizace		
OSOBNOSTNÍ A SOCIÁLNÍ VÝCHOVA - Poznávání lidí		

Dílny	9. ročník	
		OSOBNOSTNÍ A SOCIÁLNÍ VÝCHOVA - Komunikace
		OSOBNOSTNÍ A SOCIÁLNÍ VÝCHOVA - Kooperace a kompetice
		OSOBNOSTNÍ A SOCIÁLNÍ VÝCHOVA - Řešení problémů a rozhodovací dovednosti
		OSOBNOSTNÍ A SOCIÁLNÍ VÝCHOVA - Hodnoty, postoje, praktická etika
		MEDIÁLNÍ VÝCHOVA - Stavba mediálních sdělení
		MEDIÁLNÍ VÝCHOVA - Tvorba mediálního sdělení
		MEDIÁLNÍ VÝCHOVA - Práce v realizačním týmu

Pracovní vyučování

Počet vyučovacích hodin za týden									Celkem
1. ročník	2. ročník	3. ročník	4. ročník	5. ročník	6. ročník	7. ročník	8. ročník	9. ročník	
2	2	2	1	1	1	1	1	1	12
Povinný	Povinný	Povinný	Povinný	Povinný	Povinný	Povinný	Povinný	Povinný	

Název předmětu	Pracovní vyučování
Oblast	Člověk a svět práce
Charakteristika předmětu	Charakteristika předmětu Koncepce předmětu - vychází z konkrétních životních situací, v nichž žáci přicházejí do přímého kontaktu s lidskou činností a technikou v jejich rozmanitých podobách a širších souvislostech; - postihuje široké spektrum pracovních činností a technologií, - vede žáky k získání dovedností v různých oborech lidské činnosti, - přispívá k vytváření životní a profesní orientace žáků. Pracovní vyučování a Dílny jsou úzce propojeny s výtvarnou výchovou - v ní probuzené tvůrčí schopnosti se v pracovních činnostech mnohostranně uplatňují. Vytváření smysluplných a estetických výrobků a prací posiluje vůli a cit, rozvíjí představivost, smysl pro celek i detail a má tak rozhodující vliv na pracovní inteligenci. Žáci se učí pracovat s různými materiály a osvojují si základní pracovní dovednosti a návyky. Učí se plánovat, organizovat a hodnotit pracovní činnost samostatně i v týmu. Ve všech tématických okruzích jsou soustavně vedeni k dodržování zásad bezpečnosti a hygieny při práci. Praktická činnost je ve zvýšené míře zastoupena i ve výuce jiných předmětů a umožňuje žákům získat nejen zručnost, ale díky vlastnímu úsilí i představu o ceně lidské práce a účtu k produktům pracovní činnosti. Žáci se seznamují s pracovními činnostmi tak, jak vznikaly v průběhu vývoje společnosti, získávají účtu k úsilí a umu předcházejících generací. Mají pocit sounáležitosti s předcházejícími i budoucími generacemi a učí se porozumět procesům probíhajícím ve světě, v přírodě a společnosti. Stejně jako v ostatních předmětech jsou dané pracovní činnosti cíleným pedagogickým záměrem, který důsledně sleduje zdravý vývoj žáka a napomáhá jeho dalšímu osobnostnímu rozvoji. Vzdělávací oblast je realizována v průběhu celého základního vzdělání v předmětu Pracovní vyučování a Dílny, který je určen všem žákům (tedy chlapcům i dívkám bez rozdílu). Na prvním stupni jsou realizovány tématické okruhy: Práce s drobným materiálem, Konstrukční činnosti, Pěstitelské práce, Příprava pokrmů. Na druhém stupni jsou realizovány tématické okruhy: Práce s technickými materiály, Svět práce. Východiska a hlavní motivy vyučování 1. třída - úkolem učitele je převést dítě od hry k práci; při pracovních činnostech je rozvíjena vědomá činnost a zručnost obou končetin. 2. třída - dále se rozvíjí nezávislost obou rukou;

Název předmětu	Pracovní vyučování
	• 3. třída - začíná dítě oblékat samo sebe, pracuje na předmětech větších rozměrů. • 4. třída - zařazena křížková výšivka, jako pomoc vývoji v tomto věkovém stupni; prostřednictvím smysluplné práce získává žák jistotu a vnitřní pevnost; probouzí se porozumění pro funkci výrobku a z toho plynoucí jeho smysluplné tvarování. • 5. třída -bývá zavedena technika pletení dokola s pěti jehlicemi, jako odpověď na nově vzniklou potřebu harmonie, kterou dítě v tomto věku v sobě pociťuje. Ruce a nohy se oblékají. • 6. třída - zařazeno jako pomoc vývoji dítěte v době „předpuberty“ šití panenek nebo zvířat z látky (filcu), podstatným je přitom proces zformování těla. • 7. třída - na cestě k tělesné zralosti ve vzrůstu a tíze, pozornost dítěte se obrací na končetiny. Důraz je kladen na pečlivost při zpracovávání, podporu svobodné výtvarné tvořivosti a vlastní fantazie s ohledem na zachování funkčnosti výrobku. • 8. třída - dále rozvíjena schopnost porozumění pro příčinu a následek a tím potřeba porozumět mechanice strojů, jejich stavbě a funkci. • 9. třída - důraz kladen na přesnost a samostatnost při práci.
Obsahové, časové a organizační vymezení předmětu (specifické informace o předmětu důležité pro jeho realizaci)	
Integrace předmětů	• Člověk a svět práce
Výchovné a vzdělávací strategie: společné postupy uplatňované na úrovni předmětu, jimiž učitelé cíleně utvářejí a rozvíjejí klíčové kompetence žáků	Kompetence k řešení problémů: Žáci jsou vedeni k: • samostatnému řešení problémů na základě získaných zkušeností a poznatků. • ověřování správnosti řešení problémů a aplikování těchto postupů v praktických situacích. • plánování své práce a překonávání překážek. Kompetence sociální a personální: Žáci jsou vedeni k: • pracují formou skupinové práce se zaměřením na způsoby komunikace ve skupině. Je jim přitom poskytován prostor pro reflexi a sebereflexi projevů chování a jednání. • při pracovních činnostech si tříbí schopnost ovládat své chování. • jsou vedeni k vzájemné pomoci, ohleduplnosti, úctě a upevňování dobrých mezilidských vztahů. • prostřednictvím smysluplné práce získávají pocit sebejistoty, sebeúcty a pozitivních představ o sobě i o světě Kompetence pracovní: Žáci jsou vedeni k: • pozitivnímu vztahu k práci a odpovědnosti za kvalitu svých i společných výsledků práce • osvojení základních pracovních dovedností a návyků z různých pracovních oblastí • organizování a plánování své práce • používání vhodných pracovních nástrojů, nářadí a pomůcek při práci i v běžném životě • osvojení potřebných poznatků a dovedností významných jeho uplatnění , pro volbu vlastního profesního zaměření

Název předmětu	Pracovní vyučování	
	a pro další životní a profesní orientaci • bezpečnému chování na pracovišti • dodržování pravidel a respektování daných pracovních podmínek • zhodnocení výsledků své pracovní činnosti hlediska kvality, funkčnosti i z hlediska tradičních kulturních a estetických hodnot • vytrvalosti a soustavnosti při plnění zadaných úkolů • uplatňování tvořivosti a vlastních nápadů při pracovní činnosti	
	Kompetence k učení: Žáci jsou vedeni k: • samostatnému a efektivnímu zacházení s pracovními materiály a k hledání vlastních učebních strategií. • využívání osvojených poznatků a dovedností z jiných předmětů (např. matematiky, fyziky, kreslení forem, atd.) při praktických činnostech. • samostatnému pozorování a experimentování. • autentickému a objektivnímu poznávání okolního světa, k potřebné sebedůvěře, k pozitivnímu postoji a hodnotám ve vztahu k práci, technice a životnímu prostředí. • poznání, že technika jako významná součást lidské kultury, je vždy úzce spojená s pracovní činností člověka.	
	Kompetence komunikativní: Žáci jsou vedeni k: • hodnocení vlastní práce i práce svých vrstevníků. • vyjadřování a formulovat svých myšlenky, postojů a pocitů. • práci s technickou dokumentací (orientaci v pracovních postupech). • ke spolupráci s druhými. • zážitku pracovních aktivit jako příležitosti k seberealizaci. • využívání odborných pojmů z okruhu prováděných prací.	
	Kompetence občanské: Žáci jsou vedeni k: • vzájemnému soužití na základě rovných práv a povinností. • rozvíjení dovednosti pohotově reagovat v nenadálých krizových situacích (poskytnutí účinné pomoci). • ochraně zdraví i zdraví svých spolupracovníků. • přijímání nových rolí v pracovních skupinách a podílení se na kvalitě společné práce. • orientaci v různých oborech lidské činnosti, formách duševní a fyzické práce.	
Pracovní vyučování	1. ročník	
Výchovné a vzdělávací strategie	• Kompetence k řešení problémů • Kompetence sociální a personální	

Pracovní vyučování	1. ročník	
	- Kompetence pracovní - Kompetence k učení - Kompetence komunikativní - Kompetence občanské	
Učivo	ŠVP výstupy	
výrobky z papíru a přírodnin (ovčí rouno, příze, vosk, hlína apod.)	rozlišuje různé přírodní materiály	
	pracuje různými technikami s daným materiálem	
pletení hladce, okrajová oka, přidávání a ubírání ok	osvojí si pletení na dvou jehlicích	
jednoduché pletené výrobky	osvojí si dovednost modelovat – tvarovat	
tvorba barevného návrhu	osvojí si dovednost modelovat – tvarovat	
práce s ovčím rounem a přízí.	rozlišuje různé přírodní materiály	
	osvojí si pletení na dvou jehlicích	
Průřezová témata, přesahy, souvislosti		
OSOBNOSTNÍ A SOCIÁLNÍ VÝCHOVA - Kreativita		
OSOBNOSTNÍ A SOCIÁLNÍ VÝCHOVA - Kooperace a kompetice		
OSOBNOSTNÍ A SOCIÁLNÍ VÝCHOVA - Seberegulace a sebeorganizace		
OSOBNOSTNÍ A SOCIÁLNÍ VÝCHOVA - Komunikace		
OSOBNOSTNÍ A SOCIÁLNÍ VÝCHOVA - Rozvoj schopností poznávání		
OSOBNOSTNÍ A SOCIÁLNÍ VÝCHOVA - Sebepoznání a sebepojetí		
OSOBNOSTNÍ A SOCIÁLNÍ VÝCHOVA - Hodnoty, postoje, praktická etika		
OSOBNOSTNÍ A SOCIÁLNÍ VÝCHOVA - Řešení problémů a rozhodovací dovednosti		

Pracovní vyučování	2. ročník	
Výchovné a vzdělávací strategie	- Kompetence k řešení problémů - Kompetence sociální a personální - Kompetence pracovní - Kompetence k učení - Kompetence komunikativní - Kompetence občanské	
Učivo	ŠVP výstupy	
výrobky z papíru a přírodnin (ovčí rouno, příze, vosk, hlína apod.)	rozlišuje různé druhy přírodních materiálů	
	osvojí si dovednost modelovat – tvarovat	
	pracuje různými technikami s daným materiálem	
pletení hladce a obrace, okrajová oka, přidávání a ubírání ok	osvojí si pletení s jehlicemi	

Pracovní vyučování	2. ročník	
jednoduché pletené výrobky		osvojí si pletení s jehlicemi
tvorba barevného návrhu		pracuje různými technikami s daným materiálem
práce s ovčím rounem a přízí		pracuje různými technikami s daným materiálem
Průřezová témata, přesahy, souvislosti		
OSOBNOSTNÍ A SOCIÁLNÍ VÝCHOVA - Seberegulace a sebeorganizace		
OSOBNOSTNÍ A SOCIÁLNÍ VÝCHOVA - Rozvoj schopností poznávání		
OSOBNOSTNÍ A SOCIÁLNÍ VÝCHOVA - Kreativita		
OSOBNOSTNÍ A SOCIÁLNÍ VÝCHOVA - Sebepoznání a sebepojetí		
OSOBNOSTNÍ A SOCIÁLNÍ VÝCHOVA - Mezilidské vztahy		
OSOBNOSTNÍ A SOCIÁLNÍ VÝCHOVA - Řešení problémů a rozhodovací dovednosti		
OSOBNOSTNÍ A SOCIÁLNÍ VÝCHOVA - Poznávání lidí		
OSOBNOSTNÍ A SOCIÁLNÍ VÝCHOVA - Komunikace		
OSOBNOSTNÍ A SOCIÁLNÍ VÝCHOVA - Hodnoty, postoje, praktická etika		

Pracovní vyučování	3. ročník	
Výchovné a vzdělávací strategie	• Kompetence k řešení problémů • Kompetence sociální a personální • Kompetence pracovní • Kompetence k učení • Kompetence komunikativní • Kompetence občanské	
Učivo	ŠVP výstupy	
základní techniky háčkování	osvojí si háčkování	
	osvojí si dovednost modelovat – tvarovat	
jednoduché háčkované výrobky podle vlastního návrhu	osvojí si háčkování	
	rozlišuje různé druhy přírodních materiálů	
	osvojí si dovednost modelovat – tvarovat	
	pracuje různými technikami s daným materiálem	
tvorba barevného návrhu	pracuje různými technikami s daným materiálem	
Průřezová témata, přesahy, souvislosti		
OSOBNOSTNÍ A SOCIÁLNÍ VÝCHOVA - Rozvoj schopností poznávání		
OSOBNOSTNÍ A SOCIÁLNÍ VÝCHOVA - Poznávání lidí		
OSOBNOSTNÍ A SOCIÁLNÍ VÝCHOVA - Sebepoznání a sebepojetí		
OSOBNOSTNÍ A SOCIÁLNÍ VÝCHOVA - Kreativita		

Pracovní vyučování	3. ročník	
	OSOBNOSTNÍ A SOCIÁLNÍ VÝCHOVA - Seberegulace a sebeorganizace	
	OSOBNOSTNÍ A SOCIÁLNÍ VÝCHOVA - Mezilidské vztahy	
	OSOBNOSTNÍ A SOCIÁLNÍ VÝCHOVA - Komunikace	
	OSOBNOSTNÍ A SOCIÁLNÍ VÝCHOVA - Řešení problémů a rozhodovací dovednosti	
	OSOBNOSTNÍ A SOCIÁLNÍ VÝCHOVA - Hodnoty, postoje, praktická etika	

Pracovní vyučování	4. ročník	
Výchovné a vzdělávací strategie	- Kompetence k řešení problémů - Kompetence sociální a personální - Kompetence pracovní - Kompetence k učení - Kompetence komunikativní - Kompetence občanské	
Učivo		ŠVP výstupy
jednoduché techniky ručního šití a vyšívání		vyšívá jednoduché vzory
		sešívá různé materiály
		vytváří návrh
tvorba barevného návrhu		vytváří návrh
řád učebny pracovního vyučování		dodržuje řád učebny
Průřezová témata, přesahy, souvislosti		
OSOBNOSTNÍ A SOCIÁLNÍ VÝCHOVA - Rozvoj schopností poznávání		
OSOBNOSTNÍ A SOCIÁLNÍ VÝCHOVA - Kreativita		
OSOBNOSTNÍ A SOCIÁLNÍ VÝCHOVA - Komunikace		
OSOBNOSTNÍ A SOCIÁLNÍ VÝCHOVA - Sebepoznání a sebepojetí		
OSOBNOSTNÍ A SOCIÁLNÍ VÝCHOVA - Seberegulace a sebeorganizace		
OSOBNOSTNÍ A SOCIÁLNÍ VÝCHOVA - Mezilidské vztahy		
OSOBNOSTNÍ A SOCIÁLNÍ VÝCHOVA - Hodnoty, postoje, praktická etika		
OSOBNOSTNÍ A SOCIÁLNÍ VÝCHOVA - Řešení problémů a rozhodovací dovednosti		

Pracovní vyučování	5. ročník	
Výchovné a vzdělávací strategie	- Kompetence k řešení problémů - Kompetence sociální a personální - Kompetence pracovní	

Pracovní vyučování	5. ročník	
	- Kompetence k učení - Kompetence komunikativní - Kompetence občanské	
Učivo	ŠVP výstupy	
pletení s pěti jehlicemi	uplete zadaný výrobek	
	umí techniku pletení na pěti jehlicích	
	sešívá pleteniny	
tvorba barevného návrhu	uplete zadaný výrobek	
řád učebny pracovního vyučování	dodržuje řád učebny	
Průřezová témata, přesahy, souvislosti		
OSOBNOSTNÍ A SOCIÁLNÍ VÝCHOVA - Rozvoj schopností poznávání		
OSOBNOSTNÍ A SOCIÁLNÍ VÝCHOVA - Kooperace a kompetice		
OSOBNOSTNÍ A SOCIÁLNÍ VÝCHOVA - Sebepoznání a sebepojetí		
OSOBNOSTNÍ A SOCIÁLNÍ VÝCHOVA - Seberegulace a sebeorganizace		
OSOBNOSTNÍ A SOCIÁLNÍ VÝCHOVA - Komunikace		
OSOBNOSTNÍ A SOCIÁLNÍ VÝCHOVA - Kreativita		
OSOBNOSTNÍ A SOCIÁLNÍ VÝCHOVA - Řešení problémů a rozhodovací dovednosti		
OSOBNOSTNÍ A SOCIÁLNÍ VÝCHOVA - Hodnoty, postoje, praktická etika		

Pracovní vyučování	6. ročník	
Výchovné a vzdělávací strategie	- Kompetence k řešení problémů - Kompetence sociální a personální - Kompetence pracovní - Kompetence k učení - Kompetence komunikativní - Kompetence občanské	
Učivo	ŠVP výstupy	
šití uměleckých a praktických výrobků	šití různými stehy	
	vyšívá různými stehy	
práce se stříhem	vytvoří papírový stříh	
vycpávání	práce s textilním materiálem	
	vyplní výrobek rounem	
seznámení se s výrobou oděvů, ušití konkrétního výrobku	vyšívá různými stehy	
tvorba barevného návrhu	vytvoří papírový stříh	

Pracovní vyučování	6. ročník	
řád učebny pracovního vyučování		dodržuje řád učebny
Průřezová témata, přesahy, souvislosti		
OSOBNOSTNÍ A SOCIÁLNÍ VÝCHOVA - Sebepoznání a sebepojetí		
OSOBNOSTNÍ A SOCIÁLNÍ VÝCHOVA - Mezilidské vztahy		
OSOBNOSTNÍ A SOCIÁLNÍ VÝCHOVA - Rozvoj schopností poznávání		
OSOBNOSTNÍ A SOCIÁLNÍ VÝCHOVA - Poznávání lidí		
OSOBNOSTNÍ A SOCIÁLNÍ VÝCHOVA - Seberegulace a sebeorganizace		
OSOBNOSTNÍ A SOCIÁLNÍ VÝCHOVA - Kreativita		
OSOBNOSTNÍ A SOCIÁLNÍ VÝCHOVA - Komunikace		
OSOBNOSTNÍ A SOCIÁLNÍ VÝCHOVA - Kooperace a kompetice		
OSOBNOSTNÍ A SOCIÁLNÍ VÝCHOVA - Řešení problémů a rozhodovací dovednosti		
OSOBNOSTNÍ A SOCIÁLNÍ VÝCHOVA - Hodnoty, postoje, praktická etika		
MULTIKULTURNÍ VÝCHOVA - Kulturní difference		
MULTIKULTURNÍ VÝCHOVA - Etnický původ		
MULTIKULTURNÍ VÝCHOVA - Multikulturalita		

Pracovní vyučování	7. ročník	
Výchovné a vzdělávací strategie	- Kompetence k řešení problémů - Kompetence sociální a personální - Kompetence pracovní - Kompetence k učení - Kompetence komunikativní - Kompetence občanské	
Učivo		ŠVP výstupy
umělecké zpracování ovčího rouna		filcuje
konstrukce a práce se střihem		tvoří střih
šití uměleckých a praktických výrobků		šije
práce s různými materiály		filcuje
		spojuje různé materiály a díly výrobku
tvorba barevného návrhu		tvoří střih
řád učebny pracovního vyučování		dodržuje řád učebny
Průřezová témata, přesahy, souvislosti		
OSOBNOSTNÍ A SOCIÁLNÍ VÝCHOVA - Seberegulace a sebeorganizace		
OSOBNOSTNÍ A SOCIÁLNÍ VÝCHOVA - Poznávání lidí		

Pracovní vyučování	7. ročník	
	OSOBNOSTNÍ A SOCIÁLNÍ VÝCHOVA - Kreativita	
	OSOBNOSTNÍ A SOCIÁLNÍ VÝCHOVA - Rozvoj schopností poznávání	
	OSOBNOSTNÍ A SOCIÁLNÍ VÝCHOVA - Mezilidské vztahy	
	OSOBNOSTNÍ A SOCIÁLNÍ VÝCHOVA - Sebepoznání a sebepojetí	
	OSOBNOSTNÍ A SOCIÁLNÍ VÝCHOVA - Kooperace a kompetice	
	OSOBNOSTNÍ A SOCIÁLNÍ VÝCHOVA - Komunikace	
	OSOBNOSTNÍ A SOCIÁLNÍ VÝCHOVA - Řešení problémů a rozhodovací dovednosti	
	OSOBNOSTNÍ A SOCIÁLNÍ VÝCHOVA - Hodnoty, postoje, praktická etika	

Pracovní vyučování	8. ročník	
Výchovné a vzdělávací strategie	- Kompetence k řešení problémů - Kompetence pracovní - Kompetence sociální a personální - Kompetence k učení - Kompetence komunikativní - Kompetence občanské	
Učivo		ŠVP výstupy
seznámení se s výrobou oděvů		navrhne a ušije textilní výrobek
ušití konkrétního výrobku		navrhne a ušije textilní výrobek
šití základních stehů		šije základní stehy
šití na šicím stroji		šije na šicím stroji
práce na textilních projektech		rozvrhne si práci dle zadaného projektu
tvorba barevného návrhu		navrhne a ušije textilní výrobek
řád učebny pracovního vyučování		dodržuje řád učebny
Průřezová témata, přesahy, souvislosti		
OSOBNOSTNÍ A SOCIÁLNÍ VÝCHOVA - Seberegulace a sebeorganizace		
OSOBNOSTNÍ A SOCIÁLNÍ VÝCHOVA - Sebepoznání a sebepojetí		
OSOBNOSTNÍ A SOCIÁLNÍ VÝCHOVA - Rozvoj schopností poznávání		
OSOBNOSTNÍ A SOCIÁLNÍ VÝCHOVA - Komunikace		
OSOBNOSTNÍ A SOCIÁLNÍ VÝCHOVA - Kreativita		
OSOBNOSTNÍ A SOCIÁLNÍ VÝCHOVA - Kooperace a kompetice		
OSOBNOSTNÍ A SOCIÁLNÍ VÝCHOVA - Řešení problémů a rozhodovací dovednosti		
OSOBNOSTNÍ A SOCIÁLNÍ VÝCHOVA - Hodnoty, postoje, praktická etika		
MEDIÁLNÍ VÝCHOVA - Vnímání autora mediálních sdělení		

Pracovní vyučování	8. ročník	
	MEDIÁLNÍ VÝCHOVA - Fungování a vliv médií ve společnosti	
	MEDIÁLNÍ VÝCHOVA - Kritické čtení a vnímání mediálních sdělení	
	MEDIÁLNÍ VÝCHOVA - Práce v realizačním týmu	

Pracovní vyučování	9. ročník	
Výchovné a vzdělávací strategie	- Kompetence k řešení problémů - Kompetence sociální a personální - Kompetence pracovní - Kompetence k učení - Kompetence komunikativní - Kompetence občanské	
Učivo		ŠVP výstupy
seznámení se s výrobou oděvů		ušije navržený oděv
ušití konkrétního výrobku		šije na elektrickém šicím stroji
		nastříhá jednotlivé části oděvu
šití na šicím stroji		šije na elektrickém šicím stroji
		entluje, sešívá a začišťuje jednotlivé části oděvu
tvorba barevného návrhu		ušije navržený oděv
řád učebny pracovního vyučování		dodržuje řád učebny
historie odívání		ušije navržený oděv
Průřezová témata, přesahy, souvislosti		
OSOBNOSTNÍ A SOCIÁLNÍ VÝCHOVA - Rozvoj schopností poznávání		
OSOBNOSTNÍ A SOCIÁLNÍ VÝCHOVA - Seberegulace a sebeorganizace		
OSOBNOSTNÍ A SOCIÁLNÍ VÝCHOVA - Kreativita		
OSOBNOSTNÍ A SOCIÁLNÍ VÝCHOVA - Poznávání lidí		
OSOBNOSTNÍ A SOCIÁLNÍ VÝCHOVA - Mezilidské vztahy		
OSOBNOSTNÍ A SOCIÁLNÍ VÝCHOVA - Sebepoznání a sebepojetí		
OSOBNOSTNÍ A SOCIÁLNÍ VÝCHOVA - Kooperace a kompetice		
OSOBNOSTNÍ A SOCIÁLNÍ VÝCHOVA - Hodnoty, postoje, praktická etika		
OSOBNOSTNÍ A SOCIÁLNÍ VÝCHOVA - Komunikace		
OSOBNOSTNÍ A SOCIÁLNÍ VÝCHOVA - Řešení problémů a rozhodovací dovednosti		

Tvořivá dramatika

Počet vyučovacích hodin za týden									Celkem
1. ročník	2. ročník	3. ročník	4. ročník	5. ročník	6. ročník	7. ročník	8. ročník	9. ročník	
0	0	0	0	0	0	0	2	0	2
							Povinný		

Název předmětu	Tvořivá dramatika
Oblast	
Charakteristika předmětu	Předmět Tvořivá dramatika umožňuje dítěti uchopovat skutečnost nejen racionálně, ale zkoumat ji přímým jednáním a prožitkem. Rozvíjí a kultivuje schopnost komunikace, od základních somatických dovedností (prací s dechem, hlasem, artikulací, správným držením těla atd.), přes psychofyzické jednání (nasloucháním, porozuměním, sdělením), až k využití prostředků komunikace při dramatické tvorbě i v životních situacích. Vychází z dítěti vlastního principu hraní "jako", kdy na základě vytváření fiktivních situací a vstupu do role zkoumá mezilidské vztahy, učí se jednání v běžných situacích, zkoumá situace problémové a hledá jejich řešení. Součástí tvořivé dramatiky je vznik jevištního tvaru, nikoli jako cíle výuky, ale jako prostředku tvůrčího procesu, při kterém se žák pokouší chápat lépe sebe sama, okolní svět a učí se měnit navyké způsoby myšlení a cítění. Kolektivní tvorba umožňuje rozvíjet sociální dovednosti a aktivně hledat cesty k naplnění společného cíle. V prvním období obor přímo navazuje na řečovou výchovu a doplňuje a podporuje výuku mateřského i cizího jazyka. Ve druhém období lze využít široké spektrum metod k obohacení výuky jazyků, dějepisu, vlastivědy, prvouky a dalšího vyučování. Ve třetím období se do oboru promítá přesah z humanitních předmětů. Tvořivá dramatika využívá vedle základních prostředků sdělení (mluva a pohyb) i prostředky literární, výtvarné, hudební, pohybové. Při přípravě divadelní hry vyžaduje tedy spolupráci nejen s učiteli epochového vyučování, ale i s učiteli ostatních uměleckých předmětů, pracovního vyučování a dílen. Při volbě témat pro práci s dětmi je vždy potřeba zohledňovat situaci ve skupině, napomáhat budování její integrity a snažit se předcházet sociálně patologickým jevům či přispívat k jejich nápravě.
Obsahové, časové a organizační vymezení předmětu (specifické informace o předmětu důležité pro jeho realizaci)	
Integrace předmětů	Dramatická výchova
Výchovné a vzdělávací strategie: společné postupy uplatňované na úrovni předmětu, jimiž učitelé cíleně utvářejí a rozvíjejí klíčové kompetence žáků	Kompetence k učení: Ukázat žákům, že vlastní zkušenost z tvorby jim umožní prožitky z tohoto oboru lidské činnosti intenzivněji prožívat. Kompetence k řešení problémů: Vést žáky k samostatnému jednání v běžných životních situacích. Rozvíjet citlivost k rozpoznání problémové situace a schopnost hledat možných způsobů řešení. Vést žáky k přijetí odpovědnosti za svá rozhodnutí a jednání. Kompetence komunikativní: Přímo kultivovat a rozvíjet ústní a gestický projev, umění vést dialog (sdělovat a naslouchat, přiměřeně reagovat). Poskytovat možnosti pro pěstování vlastních názorů a postojů a jejich prezentace před druhými. Poskytnout dětem dostatečný prostor k jejich vlastnímu uměleckému projevu. Učit se kvalitní spolupráci ve společenství, vzájemnému poznávání, vnímání a toleranci.

Název předmětu	Tvořivá dramatika
	Kompetence sociální a personální: Od pochopení sebe samého k účtě a uplatnění ve smyslu celospolečenském. Ukázat dětem na příkladech možnost přebírání zkušeností druhých lidí pro vlastní zdokonalování. Na základě respektování názorů každého budovat v dětech sebedůvěru. Kompetence občanské: Simulováním a řešením situací běžného života rozvíjet respekt k etickým pravidlům a pravidlům lidského soužití. Budovat v dětech pozitivní postoj k uměleckým dílům, smysl pro kulturu a aktivní tvořivost. Kompetence pracovní: Schopnost začlenit se smysluplně do práce skupiny. Schopnost přijmout zodpovědnost za svou roli ve skupině.

Tvořivá dramatika	8. ročník	
Výchovné a vzdělávací strategie	• Kompetence k učení • Kompetence k řešení problémů • Kompetence komunikativní • Kompetence sociální a personální • Kompetence občanské • Kompetence pracovní	
Učivo		ŠVP výstupy
monology a dialogy na zadané téma reflektující sebe i okolní svět		aktivně reflektuje sebe i okolní svět s využitím různých dramatických technik vstupuje do rolí a pravdivě v ní jedná
techniky strukturovaného dramatu (používání rozmanitých technik a pochopení jejich smyslu při procesu tvorby)		aktivně reflektuje sebe i okolní svět s využitím různých dramatických technik vstupuje do rolí a pravdivě v ní jedná
etudy a improvizace (s jasným zadáním, změnou okolností, vývojem)		aktivně reflektuje sebe i okolní svět s využitím různých dramatických technik vstupuje do rolí a pravdivě v ní jedná je schopen improvizace
hra s předmětem (práce s reálnou, zástupnou i imaginární rekvizitou)		aktivně reflektuje sebe i okolní svět s využitím různých dramatických technik vstupuje do rolí a pravdivě v ní jedná
hra s loutkou		aktivně reflektuje sebe i okolní svět s využitím různých dramatických technik vstupuje do rolí a pravdivě v ní jedná
vytvoření jevištního tvaru (typové postavy s postupně prohlubující se charakterizací) a jeho veřejná prezentace		vstupuje do rolí a pravdivě v ní jedná je schopen přijímat kritiku a adekvátně na ni reagovat aktivně se podílí na vytvoření jevištního tvaru včetně dramaturgie, scénografie, režie nese spoluodpovědnost i osobní odpovědnost prezentuje jevištní tvar na veřejnosti
dramaturgie, scénografie, režie.		aktivně se podílí na vytvoření jevištního tvaru včetně dramaturgie, scénografie, režie
seznámení s historickým vývojem dramatického umění, jeho tvůrci a díly		pozná základní divadelní druhy a dramatické žánry

Tvořivá dramatika	8. ročník	
jevištní přednes		nese spoluodpovědnost i osobní odpovědnost
artikulační cvičení		umí jasně a zřetelně komunikovat
pantomima		aktivně reflektuje sebe i okolní svět s využitím různých dramatických technik vyjádří pohybem (gestem, mimikou) vnější i vnitřní skutečnosti
techniky mluvního projevu		umí jasně a zřetelně komunikovat
Průřezová témata, přesahy, souvislosti		
OSOBNOSTNÍ A SOCIÁLNÍ VÝCHOVA - Rozvoj schopností poznávání		
OSOBNOSTNÍ A SOCIÁLNÍ VÝCHOVA - Sebepoznání a sebepojetí		
OSOBNOSTNÍ A SOCIÁLNÍ VÝCHOVA - Kreativita		
OSOBNOSTNÍ A SOCIÁLNÍ VÝCHOVA - Psychohygiena		
OSOBNOSTNÍ A SOCIÁLNÍ VÝCHOVA - Poznávání lidí		
OSOBNOSTNÍ A SOCIÁLNÍ VÝCHOVA - Mezilidské vztahy		
OSOBNOSTNÍ A SOCIÁLNÍ VÝCHOVA - Seberegulace a sebeorganizace		
OSOBNOSTNÍ A SOCIÁLNÍ VÝCHOVA - Komunikace		
OSOBNOSTNÍ A SOCIÁLNÍ VÝCHOVA - Kooperace a kompetice		
MULTIKULTURNÍ VÝCHOVA - Princip sociálního smíru a solidarity		
OSOBNOSTNÍ A SOCIÁLNÍ VÝCHOVA - Hodnoty, postoje, praktická etika		
MULTIKULTURNÍ VÝCHOVA - Lidské vztahy		
OSOBNOSTNÍ A SOCIÁLNÍ VÝCHOVA - Řešení problémů a rozhodovací dovednosti		
MULTIKULTURNÍ VÝCHOVA - Kulturní difference		
MEDIÁLNÍ VÝCHOVA - Kritické čtení a vnímání mediálních sdělení		
MEDIÁLNÍ VÝCHOVA - Interpretace vztahu mediálních sdělení a reality		
MEDIÁLNÍ VÝCHOVA - Práce v realizačním týmu		

6. Hodnocení žáků

A/ Zásady hodnocení průběhu a výsledků vzdělávání a výchovy

- a) Hodnocení žáků ve všech ročnících a ve všech předmětech má formu slovního hodnocení.
- b) Škola nepoužívá klasifikaci známkami, kromě následujících případů výslovně stanovených školským zákonem:
 - v 8. a 9. ročníku pro potřeby přijímacího řízení na střední školu,
 - v 5. a 7. ročníku pro potřeby přijímacího řízení na střední školu,při přestupu žáka na školu s hodnocením známkovou klasifikací, a to na vyžádání školy, na kterou žák přestupuje, nebo rodičů,
- c) V případech podle bodu b) se užívá tzv. pomocné známkové hodnocení, které se vydává na formuláři školy stanoveným způsobem. O zásadách pomocného známkového hodnocení (viz kap 3.1.7.) informuje rodiče a žáky třídní učitel.

Obecné rysy hodnocení

Hodnocení žáka učitelem

- a) je založeno na vědomí provázanosti výchovy a vzdělávání,
- b) vychází z pozorování a poznání dítěte,
- c) důsledně uplatňuje individuální a osobnostní přístup,
- d) odráží vývojové zákonitosti jednotlivých věkových stupňů a respektuje přirozený rozvoj schopností sebehodnocení,
- e) klade důraz na funkci výchovnou, informační, motivační, sociální,
- f) se důsledně vyhýbá funkci selektivní.

Předmět a kritéria hodnocení

Učitel sleduje celkový vývoj osobnosti žáka, utváření jeho charakteru, mravní, hodnotovou i společensko-občanskou vyzrálост, jakož i rozvoj obecných vlastností a poznávacích sil žákovy osobnosti. Obsah vzdělávání, osvojování poznatků, znalost faktů a s nimi spojených dílčích dovedností a návyků je chápána jako prostředek rozvoje osobnosti.

Do hodnocení se promítá pile, aktivita žáka a jeho zodpovědný přístup ke vzdělávání, zohledňují se i souvislosti, které mohou ovlivnit jeho výkon. Jeho součástí mohou být i perspektivy pro další rozvoj žáka, zdůvodnění hodnocení a doporučení, jak předcházet případným neúspěchům a jak je překonávat.

Hodnocení se zaměřuje na celkový rozvoj žáka v těchto oblastech:

- a) oblast myšlenkově poznávací
- b) oblast citově prožitková
- c) oblast činnostně volní

Metody a formy hodnocení

- a) Nejčastěji používanou metodou je metoda dílčího a celkového usuzování a metoda srovnávání výsledků, projevů a vlastností jednotlivého žáka (nepoužívá se metoda vzájemného srovnávání žáků).
- b) Slovní hodnocení je jediná forma celkového hodnocení dílčích i celkových výsledků výchovy a vzdělávání žáka.
- c) Pouze v případech popsaných výše se vydává pomocné známkové hodnocení.

B/ Získávání podkladů pro hodnocení

Podkladem pro hodnocení žáka se rozumí veškeré jeho projevy charakteru

- ústního,
- písemného (písemné práce, projekty, seminární úlohy, epochové sešity),
- výtvarného (výkresy, výrobky, úprava sešitů) a
- pohybového (koordinace, jemná motorika, orientace v prostoru...).

Dále sem patří průkazně vedené záznamy učitele o práci a chování žáka.

Podklady pro hodnocení učitel uchovává nejméně po dobu školního roku.

C/ Zásady pro používání slovního hodnocení

- a) Slovní hodnocení učitelů v jednotlivých předmětech se soustřeďuje zejména na vývoj a dosažený stav žakových dovedností, míru jeho motivace k učení, píle během vyučování i v domácí přípravě, přičemž je rozhodující zhodnocení žakových možností.
- b) V případě, že na jeden předmět vyučuje žáka více učitelů, píše hodnocení jeden z učitelů po vzájemné dohodě.
- c) Individuálně integrovaní žáci jsou hodnoceni v souladu s individuálním vzdělávacím programem.
- d) Hodnocení z chování navrhuje třídní učitel po projednání s učiteli, kteří ve třídě vyučují, a rozhoduje o něm pedagogická konference kolegia učitelů.
- e) Nedostatky v chování žáků se projednávají v pedagogické konferenci. Přijaté výchovné opatření a jeho zdůvodnění je součástí zápisu.
- f) V průběhu školního roku jsou rodiče žáka pravidelně informováni třídním učitelem a učiteli jednotlivých předmětů o prospěchu a chování žáka. V závažných případech jsou informováni osobně nebo zápisem do žakovského sešitu, případně telefonicky.
- g) V 8. a 9. ročníku jsou rodiče na třídních schůzkách konaných pravidelně v první polovině ledna a první polovině června seznámeni s pomocným známkovým hodnocením.
- h) V případě mimořádného zhoršení prospěchu nebo chování žáka informuje učitel bezprostředně rodiče žáka a iniciuje schůzku, ze které je pořízen zápis (zakládá se do dokumentace žáka). Tyto případy se projednávají na pedagogické radě.

D/ Hodnocení výsledků vzdělávání na vysvědčení

- a) Za každé pololetí vydává škola žákovi vysvědčení se slovním hodnocením; za první pololetí je žákovi vydán výpis z vysvědčení.
- b) Slovní hodnocení vypracovávají učitelé jednotlivých předmětů. V případě, že předmět bude vyučován více učiteli, vypracují slovní hodnocení za dané období příslušní učitelé po vzájemné dohodě.
- c) Pro účely přijímacího řízení na střední školu je v 8. a 9. ročníku vydáno pomocné známkové hodnocení, které na základě svých podkladů navrhnou jednotliví učitelé.
- d) Na konci prvního pololetí školního roku, v němž žák splní povinnou školní docházku, vydá škola žákovi výstupní hodnocení o tom, jak žák dosáhl cílů základního vzdělávání. V případě podání přihlášky k přijetí do oborů vzdělávání, v němž je jako součást přijímacího řízení stanovena talentová zkouška, je žákovi vydáno výstupní hodnocení do 30. října. V pátém a sedmém ročníku vydá škola toto hodnocení žákovi, který se hlásí k přijetí ke vzdělávání ve střední škole.

E/ Sledované schopnosti a dovednosti

- a) Sledovanými schopnostmi a dovednostmi jsou zejména ucelenost, přesnost a trvalost osvojení poznatků, zákonitostí, pojmů a vztahů, kvalita a rozsah získaných dovedností vykonávat požadované intelektuální a motorické činnosti, schopnost uplatňovat osvojené poznatky a dovednosti při řešení teoretických a praktických úkolů, při výkladu a hodnocení společenských a přírodních jevů a zákonitostí, kvalita myšlení, především jeho logika, samostatnost a tvořivost, aktivita v přístupu k činnostem, zájem o ně a vztah k nim, přesnost, výstižnost a odborná i jazyková správnost ústního a písemného projevu. V neposlední řadě je brán zřetel na kvalitu výsledků činností a míru osvojení účinných metod samostatného studia.
- b) V předmětech prakticko-řemeslných je hodnocen zejména vztah a motivovanost k práci, schopnost spolupráce, míra osvojení praktických dovedností a návyků, zvládnutí účelných způsobů práce, využití získaných vědomostí v praktických činnostech, aktivita, samostatnost, tvořivost, iniciativa, kvalita výsledků činností, organizace vlastní práce a ochota pomoci spolužákům, udržování pořádku na pracovišti, dodržování předpisů o bezpečnosti a ochraně zdraví při práci a péče o životní prostředí, hospodárné využívání surovin, materiálů, energie, překonávání překážek v práci, obsluha a údržba laboratorních zařízení a pomůcek, nástrojů, náradí a měřidel.
- c) V předmětech uměleckých a pohybových se hodnotí především míra tvořivosti a samostatnosti projevu, osvojení potřebných vědomostí, dovedností, činností a jejich tvořivé užití, poznání zákonitostí daných činností a jejich uplatňování ve vlastní činnosti, kvalita projevu, vztah žáka k činnostem a zájem o ně, estetické vnímání, přístup k uměleckému dílu a k estetice ostatní společnosti, v tělesné výchově s přihlédnutím ke zdravotnímu stavu žáka všeobecná, tělesná zdatnost, výkonnost a jeho péče o vlastní zdraví.

F/ Hodnocení chování

- a) Chování žáka se hodnotí těmito výchovnými opatřeními
 - pochvalami
 - opatřeními k posílení kázně (postihy)
- b) Udělení pochvaly nebo postihu se zaznamená do dokumentace žáka. Na vysvědčení se zaznamená udělení pochvaly či jiného ocenění za pololetí, v němž bylo uděleno.
- c) Ředitel školy nebo třídní učitel bez zbytečného odkladu a prokazatelným způsobem oznámí žákovi a jeho rodičům udělení pochvaly nebo postihu a zároveň důvody jejich udělení.

Pochvaly

- a) *Pochvala ředitele školy:* Ředitel školy může po projednání s kolegiem školy udělit pochvalu nebo jiné ocenění za mimořádný projev lidskosti, občanské nebo školní iniciativy, záslužný nebo statečný čin nebo za dlouhodobou úspěšnou školní práci. (Předpokladem pro udělení pochvaly kolegia učitelů za dlouhodobou úspěšnou školní práci je předchozí udělení pochvaly třídního učitele za déletrvající úspěšnou školní práci – viz bod b. Mezi oběma pochvalami musí uplynout nejméně 2 měsíce.)
- b) *Pochvala třídního učitele:* Třídní učitel může na základě vlastního rozhodnutí nebo na základě podnětu ostatních vyučujících se souhlasem kolegia školy udělit žákovi pochvalu nebo jiné ocenění za výrazný projev školní iniciativy nebo za déletrvající úspěšnou školní práci.

Opatření k posílení kázně

Kolegium učitelů považuje dále uvedené postihy žáků za krajní výchovné řešení, které má však vždy sloužit k tomu, aby si žák plně uvědomil, kde překročil hranice, které v lidském společenství školy existují.

Od žáka očekává škola, že uvědoměle dodržuje pravidla chování a ustanovení školního řádu či že se dopouští jen ojediněle závažnějších přestupků, je však přístupný výchovnému působení a snaží se své chyby napravit.

Při udělování výchovných opatření jsou přestupky žáka posuzovány individuálně, je brán ohled na dosavadní chování žáka, na mimořádné okolnosti. Pokud bylo již žákovi uděleno konkrétní výchovné opatření, pak se při dalším přestupku toto výchovné opatření započítává. Konkrétní výchovná opatření mají platnost vždy na jedno pololetí daného školního roku.

Při porušení povinností stanovených tímto školním řádem lze podle závažnosti tohoto porušení žákovi uložit:

- napomenutí třídního učitele
- důtku třídního učitele
- ředitelskou důtku
- snížené hodnocení chování o jeden stupeň

- snížené hodnocení chování o dva stupně.

Napomenutí třídního učitele

Uděluje třídní učitel za vážnější porušení školního řádu žákem, zejména pak za:

- soustavné nedbalé plnění školních povinností
- neodůvodněné pozdní příchody do školy.

Vhodnou formu napomenutí volí třídní učitel. O udělení napomenutí informuje třídní učitel písemně rodiče žáka.

Důtka třídního učitele

Uděluje ji třídní učitel za hrubé porušení školního řádu žákem, zejména pak za:

- neomluvenou nepřítomnost v jedné vyučovací jednotce - to je obvykle jedna vyučovací hodina, u předmětů jako např. tělesná výchova, pracovní vyučování, dílny apod. jsou to však dvě souvislé vyučovací hodiny (dvouhodina).
- hrubé chování vůči vyučujícím, personálu školy či jiným dospělým osobám v prostorách školy i mimo ni
- nebezpečné chování vůči spolužákům i jiným osobám.

Třídní učitel neprodleně oznámí řediteli školy udělení důtky třídního učitele.

Třídní důtka se uděluje na formuláři zavedeném ve škole, musí obsahovat jasné zdůvodnění a musí být podepsána rodiči žáka, třídním učitelem a ředitelem školy.

Originál formuláře důtky třídního učitele se zakládá k dokumentaci žáka.

Zápis o udělení důtky třídního učitele se musí objevit na vysvědčení žáka za příslušné pololetí.

Ředitelská důtka

Uděluje ji ředitel školy, na návrh kolegia školy, a to zejména za

- opakované nebo dále stupňované porušení školního řádu žákem, kterému už byla v tomtéž školním roce udělena třídní důtka.
- Za jednání, které je výjimečné svou nebezpečností apod., je možné ji navrhnout i bez předchozího udělení třídní důtky.

Důtku ředitele školy lze žákovi uložit pouze po projednání v pedagogické konferenci.

Ředitelská důtka se uděluje na formuláři zavedeném ve škole, musí obsahovat jasné zdůvodnění a musí být podepsána rodiči žáka, třídním učitelem a ředitelem školy.

Originál ředitelské důtky se zakládá k dokumentaci žáka.

Zápis o udělení ředitelské důtky se musí objevit na vysvědčení žáka za příslušné pololetí.

Snížené hodnocení z chování

Uděluje ředitel školy, na návrh kolegia školy, a to zejména za

- opakované nebo dále stupňované porušení školního řádu žákem, kterému už byla v tomtéž školním roce udělena ředitelská důtka.

Ke snížení hodnocení chování o jeden stupeň může dojít v případě, že je chování žáka v hrubém rozporu s pravidly chování a s ustanoveními školního řádu. Žák se dopustí závažného přestupku proti pravidlům slušného chování nebo školního řádu nebo se opakovaně dopustí méně závažných přestupků. Zpravidla se přes důtku třídního učitele školy dopouští dalších přestupků, narušuje výchovně vzdělávací činnost školy. Ohrožuje bezpečnost a zdraví svoje nebo jiných osob.

Ke snížení hodnocení chování o dva stupně může dojít v případě, že chování žáka ve škole je v příkrém rozporu s pravidly slušného chování. Dopustí se takových závažných přestupků proti školnímu řádu nebo provinění, že je jimi vážně ohrožena výchova nebo bezpečnost a zdraví jiných osob. Záměrně narušuje hrubým způsobem výchovně vzdělávací činnost školy. Zpravidla se přes důtku ředitele školy dopouští dalších přestupků.

Za jednání, které je výjimečné svou nebezpečností apod., je možné navrhnout snížené hodnocení z chování i bez předchozího udělení třídní či ředitelské důtky.

Snížené hodnocení z chování se zapisuje na formulář zavedený ve škole, musí obsahovat jasné zdůvodnění a musí být podepsána rodiči žáka, třídním učitelem a ředitelem školy.

Originál sníženého hodnocení z chování se přikládá k vysvědčení žáka za příslušné pololetí, kopie se zakládá k dokumentaci žáka.

G/ Zásady a pravidla pro sebehodnocení žáků

- a) V průběhu školní docházky žák postupně za pomoci učitelů rozvíjí schopnost hodnocení svých dovedností a dalších výsledků školní práce. Škola považuje schopnost sebehodnocení žáka za důležitý cíl svého výchovného a vzdělávacího působení.
- b) Prvky sebehodnocení jsou součástí hodnocení ve všech vyučovacích předmětech.
- c) Žáci jsou vedeni k tomu, aby si uvědomili, že v cestě k získání dovedností je přirozené chybovat. Poznávají, že chyba může být také důležitým prostředkem učení.
- d) Cílem je schopnost poznat, co se již daří, na čem je třeba stále ještě pracovat a jakou cestou se dát.

H/ Zásady pro vytvoření pomocného známkového hodnocení

Převedení na klasifikaci ve vyučovacích předmětech s převahou teoretického zaměření

a) Převahu teoretického zaměření mají jazykové, společenskovední, přírodovědné předměty a matematika.

b) Při klasifikaci výsledků ve vyučovacích předmětech s převahou teoretického zaměření se v souladu s požadavky učebních osnov hodnotí:

- ucelenost, přesnost a trvalost osvojení požadovaných poznatků, faktů, pojmů, definic, zákonitostí a vztahů, kvalita a rozsah získaných dovedností vykonávat požadované intelektuální a motorické činnosti,
- schopnost uplatňovat osvojené poznatky a dovednosti při řešení teoretických a praktických úkolů, při výkladu a hodnocení společenských a přírodních jevů a zákonitostí,
- kvalita myšlení, především jeho logika, samostatnost a tvořivost,
- aktivita v přístupu k činnostem, zájem o ně a vztah k nim,
- přesnost, výstižnost a odborná i jazyková správnost ústního a písemného projevu,
- kvalita výsledků činností,
- osvojení účinných metod samostatného studia.

c) Výchovně vzdělávací výsledky se klasifikují podle těchto kritérií:

Stupeň 1 (výborný)

Žák ovládá požadované poznatky, fakta, pojmy, definice a zákonitosti uceleně, přesně a úplně a chápe vztahy mezi nimi. Pohotově vykonává požadované intelektuální a motorické činnosti. Samostatně a tvořivě uplatňuje osvojené poznatky a dovednosti při řešení teoretických a praktických úkolů, při výkladu a hodnocení jevů a zákonitostí. Myslí logicky správně, zřetelně se u něho projevuje samostatnost a tvořivost. Jeho ústní a písemný projev je správný, přesný a výstižný. Grafický projev je přesný a estetický. Výsledky jeho činnosti jsou kvalitní, pouze s menšími nedostatky. Je schopen samostatně studovat vhodné texty.

Stupeň 2 (chvalitebný)

Žák ovládá požadované poznatky, fakta, pojmy, definice a zákonitosti v podstatě uceleně, přesně a úplně. Pohotově vykonává požadované intelektuální a motorické činnosti. Samostatně a produktivně nebo podle menších podnětů učitele uplatňuje osvojené poznatky a dovednosti při řešení teoretických a praktických úkolů, při výkladu a hodnocení jevů a zákonitostí. Myslí správně, v jeho myšlení se projevuje logika a tvořivost. Ústní a písemný projev mívá menší nedostatky ve správnosti, přesnosti a výstižnosti. Kvalita výsledků činnosti je zpravidla bez podstatných nedostatků. Grafický projev je estetický, bez větších nepřesností. Je schopen samostatně nebo s menší pomocí studovat vhodné texty.

Stupeň 3 (dobrý)

Žák má v ucelenosti, přesnosti a úplnosti osvojení si požadovaných poznatků, faktů, pojmů, definic a zákonitostí nepodstatné mezery. Při vykonávání požadovaných intelektuálních a motorických činností projevuje nedostatky. Podstatnější nepřesnosti a chyby dovede za pomoci učitele korigovat. V uplatňování osvojených poznatků a dovedností při řešení teoretických a praktických úkolů se dopouští chyb. Uplatňuje poznatky a provádí hodnocení jevů a zákonitostí podle podnětů učitele. Jeho myšlení je vcelku správné, ale málo tvořivé, v jeho logice se vyskytují chyby. V ústním a písemném projevu má nedostatky ve správnosti, přesnosti a výstižnosti. V kvalitě výsledků jeho činnosti se projevují častější nedostatky, grafický projev je méně estetický a má menší nedostatky. Je schopen samostatně studovat podle návodu učitele.

Stupeň 4 (dostatečný)

Žák má v ucelenosti, přesnosti a úplnosti osvojení si požadovaných poznatků závažné mezery. Při provádění požadovaných intelektuálních a motorických činností je málo pohotový a má větší nedostatky. V uplatňování osvojených poznatků a dovedností při řešení teoretických a praktických úkolů se vyskytují závažné chyby. Při využívání poznatků pro výklad a hodnocení jevů je nesamostatný. V logice myšlení se vyskytují závažné chyby, myšlení není tvořivé. Jeho ústní a písemný projev má vážné nedostatky ve správnosti, přesnosti a výstižnosti. V kvalitě výsledků jeho činnosti a v grafickém projevu se projevují nedostatky, grafický projev je málo estetický. Závažné nedostatky a chyby dovede žák s pomocí učitele opravit. Při samostatném studiu má velké těžkosti.

Stupeň 5 (nedostatečný)

Žák si požadované poznatky neosvojil uceleně, přesně a úplně, má v nich závažné a značné mezery. Jeho dovednost vykonávat požadované intelektuální a motorické činnosti má velmi podstatné nedostatky. V uplatňování osvojených vědomostí a dovedností při řešení teoretických a praktických úkolů se vyskytují velmi závažné chyby. Při výkladu a hodnocení jevů a zákonitostí nedovede své vědomosti uplatnit ani s podněty učitele. Neprojevuje samostatnost v myšlení, vyskytují se u něho časté logické nedostatky. V ústním a písemném projevu má závažné nedostatky ve správnosti, přesnosti i výstižnosti. Kvalita výsledků jeho činnosti a grafický projev mají vážné nedostatky. Závažné nedostatky a chyby nedovede opravit ani s pomocí učitele. Nedovede samostatně studovat.

Převedení na klasifikaci ve vyučovacích předmětech s převahou praktického zaměření

a) Převahu praktické činnosti mají ruční práce, dřevorezba a pěstitelské práce, popř. práce s kovem.

b) Při klasifikaci v předmětech uvedených v s převahou praktického zaměření v souladu s požadavky učebních osnov se hodnotí:

- vztah k práci, k pracovnímu kolektivu a k praktickým činnostem,
- osvojení praktických dovedností a návyků, zvládnutí účelných způsobů práce,
- využití získaných teoretických vědomostí v praktických činnostech,
- aktivita, samostatnost, tvořivost, iniciativa v praktických činnostech,
- kvalita výsledků činností,
- organizace vlastní práce a pracoviště, udržování pořádku na pracovišti,
- dodržování předpisů o bezpečnosti a ochraně zdraví při práci a péče o životní prostředí,
- hospodárné využívání surovin, materiálů, energie, překonávání překážek v práci,
- obsluha a údržba laboratorních zařízení a pomůcek, nástrojů, náradí a měřidel.

c) Výchovně vzdělávací výsledky se klasifikují podle těchto kritérií:

Stupeň 1 (výborný)

Žák soustavně projevuje kladný vztah k práci, k pracovnímu kolektivu a k praktickým činnostem. Pohotově, samostatně a tvořivě využívá získané teoretické poznatky při praktické činnosti. Praktické činnosti vykonává pohotově, samostatně uplatňuje získané dovednosti a návyky. Bezpečně ovládá postupy a způsoby práce; dopouští se jen menších chyb, výsledky jeho práce jsou bez závažnějších nedostatků. Účelně si organizuje vlastní práci, udržuje pracoviště v pořádku. UVědoměle dodržuje předpisy o bezpečnosti a ochraně zdraví při práci a aktivně se stará o životní prostředí. Hospodárně využívá suroviny, materiál, energii. Vzorně obsluhuje a udržuje laboratorní zařízení a pomůcky, nástroje, náradí a měřidla. Aktivně překonává vyskytující se překážky.

Stupeň 2 (chvalitebný)

Žák projevuje kladný vztah k práci, k pracovnímu kolektivu a k praktickým činnostem. Samostatně, ale méně tvořivě a s menší jistotou využívá získané teoretické poznatky při praktické činnosti. Praktické činnosti vykonává samostatně, v postupech a způsobech práce se nevyskytují podstatné chyby. Výsledky jeho práce mají drobné nedostatky. Účelně si organizuje vlastní práci, pracoviště udržuje v pořádku. UVědoměle udržuje předpisy o bezpečnosti a ochraně zdraví při práci a stará se o životní prostředí. Při hospodárném

využívání surovin, materiálů a energie se dopouští malých chyb. Laboratorní zařízení a pomůcky, nástroje, nářadí a měřidla obsluhuje a udržuje s drobnými nedostatky. Překážky v práci překonává s občasnou pomocí učitele.

Stupeň 3 (dobrý)

Žák projevuje vztah k práci, k pracovnímu kolektivu a k praktickým činnostem s menšími výkyvy. Za pomoci učitele uplatňuje získané teoretické poznatky při praktické činnosti. V praktických činnostech se dopouští chyb a při postupech a způsobech práce potřebuje občasnou pomoc učitele. Výsledky práce mají nedostatky. Vlastní práci organizuje méně účelně, udržuje pracoviště v pořádku. Dodržuje předpisy o bezpečnosti a ochraně zdraví při práci a v malé míře přispívá k tvorbě a ochraně životního prostředí. Na podněty učitele je schopen hospodárně využívat suroviny, materiály a energii. K údržbě laboratorních zařízení, přístrojů, nářadí a měřidel musí být částečně podněcován. Překážky v práci překonává jen s častou pomocí učitele.

Stupeň 4 (dostatečný)

Žák pracuje bez zájmu a vztahu k práci, k pracovnímu kolektivu a praktickým činnostem.

Získané teoretické poznatky dovede využít při praktické činnosti jen za soustavné pomoci učitele. V praktických činnostech, dovednostech a návycích se dopouští větších chyb. Při volbě postupů a způsobů práce potřebuje soustavnou pomoc učitele. Ve výsledcích práce má závažné nedostatky. Práci dovede organizovat za soustavné pomoci učitele, méně dbá o pořádek na pracovišti. Méně dbá na dodržování předpisů o bezpečnosti a ochraně zdraví při práci a o životní prostředí. Porušuje zásady hospodárnosti využívání surovin, materiálů a energie. V obsluze a údržbě laboratorních zařízení a pomůcek, přístrojů, nářadí a měřidel se dopouští závažných nedostatků. Překážky v práci překonává jen s pomocí učitele.

Stupeň 5 (nedostatečný)

Žák neprojevuje zájem o práci a vztah k ní, ani k pracovnímu kolektivu a k praktickým

činnostem. Nedokáže ani s pomocí učitele uplatnit získané teoretické poznatky při praktické činnosti. V praktických činnostech, dovednostech a návycích má podstatné nedostatky.

Nedokáže postupovat při práci ani s pomocí učitele. Výsledky jeho práce jsou nedokončené, neúplné, nepřesné, nedosahují předepsané ukazatele. Práci na pracovišti si nedokáže zorganizovat, nedbá na pořádek na pracovišti. Neovládá předpisy o ochraně zdraví při práci a nedbá na ochranu životního prostředí. Nevyužívá hospodárně surovin, materiálů a energie. V obsluze a údržbě laboratorních zařízení a pomůcek, přístrojů a nářadí, nástrojů a měřidel se dopouští závažných nedostatků.

Převedení na klasifikaci ve vyučovacích předmětech s převahou výchovného a uměleckého zaměření

a) Převahu výchovného a uměleckého zaměření mají výtvarná výchova a kreslení forem, hudební výchova a zpěv, tělesná výchova a eurytmie.

b) Žák zařazený do zvláštní tělesné výchovy se při částečném uvolnění nebo úlevách doporučených lékařem hodnotí s přihlédnutím ke zdravotnímu stavu.

c) Při klasifikaci v předmětech s převahou výchovného zaměření se v souladu s požadavky učebních osnov hodnotí:

- stupeň tvořivosti a samostatnosti projevu,
- osvojení potřebných vědomostí, zkušeností, činností a jejich tvořivá aplikace,
- poznání zákonitostí daných činností a jejich uplatňování ve vlastní činnosti,
- kvalita projevu,
- vztah žáka k činnostem a zájem o ně,
- estetické vnímání, přístup k uměleckému dílu a k estetice ostatní společnosti,
- v tělesné výchově s přihlédnutím ke zdravotnímu stavu žáka všeobecná, tělesná zdatnost, výkonnost a jeho péče o vlastní zdraví.

d) Výchovně vzdělávací výsledky se klasifikují podle těchto kritérií:

Stupeň 1 (výborný)

Žák je v činnostech velmi aktivní. Pracuje tvořivě, samostatně, plně využívá své osobní předpoklady a velmi úspěšně podle požadavků osnov je rozvíjí v individuálních a kolektivních projevech. Jeho projev je esteticky působivý, originální, procítěný, v hudební a tělesné výchově přesný. Osvojené vědomosti, dovednosti a návyky aplikuje tvořivě. Má výrazně aktivní zájem o umění, estetiku, brannost a tělesnou kulturu a projevuje k nim aktivní vztah. Úspěšně rozvíjí svůj estetický vkus a tělesnou zdatnost.

Stupeň 2 (chvalitebný)

Žák je v činnostech aktivní, tvořivý, převážně samostatný na základě využívání svých osobních předpokladů, které úspěšně rozvíjí v individuálním a kolektivním projevu. Jeho projev je esteticky působivý a má jen menší nedostatky z hlediska požadavků osnov. Žák tvořivě aplikuje osvojené vědomosti, dovednosti a návyky v nových úkolech. Má aktivní zájem o umění, o estetiku a tělesnou zdatnost. Rozvíjí si v požadované míře estetický vkus, brannost a tělesnou zdatnost.

Stupeň 3 (dobrý)

Žák je v činnostech méně aktivní, tvořivý, samostatný a pohotový. Nevyužívá dostatečně své schopnosti v individuální a kolektivním projevu. Jeho projev je málo působivý, dopouští se v něm chyb. Jeho vědomosti a dovednosti mají četnější mezery a při jejich aplikaci potřebuje pomoc učitele. Nemá dostatečný aktivní zájem o umění, estetiku a tělesnou kulturu. Nerozvíjí v požadované míře svůj estetický vkus a tělesnou zdatnost.

Stupeň 4 (dostatečný)

Žák je v činnostech málo aktivní a tvořivý. Rozvoj jeho schopností a jeho projev jsou málo uspokojivé. Úkoly řeší s častými chybami. Vědomosti a dovednosti aplikuje jen se značnou pomocí učitele. Projevuje velmi malou snahu a zájem o činnost, nerozvíjí dostatečně svůj estetický vkus a tělesnou zdatnost.

Stupeň 5 (nedostatečný)

Žák je v činnostech převážně pasivní. Rozvoj jeho schopností je neuspokojivý. Jeho projev je povětšinou chybný a nemá estetickou hodnotu. Minimální osvojené vědomosti a dovednosti nedovede aplikovat. Neprojevuje zájem o práci a nevyvíjí úsilí rozvíjet svůj estetický vkus a tělesnou zdatnost.

V případech (kap. E 1, bod b), kde je nutné vytvořit pomocné známkové hodnocení, řídí se těmito pravidly:

- Klasifikaci známkami navrhuje učitelé jednotlivých předmětů na základě svých podkladů pro slovní hodnocení a v souladu s nimi.
- Klasifikační stupeň (známka) je navržen s ohledem na žakovy možnosti a individuální předpoklady k učení, přístup k práci a učení, píli, schopnosti spolupráce.
Intelektuální dovednosti jsou jen dílčím aspektem celku hodnocení.
- Pomocné známkové hodnocení projednává a schvaluje kolegium učitelů na návrh třídního učitele.

CH/ Zásady pro celkové hodnocení žáka na vysvědčení

Při slovním hodnocení

Při použití slovního hodnocení se na vysvědčení užívají tyto stupně celkového hodnocení:

prospěl (a) s vyznamenáním,

prospěl (a),

neprospěl (a).

Celkové hodnocení „*prospěl (a) s vyznamenáním*“ obdrží žák, který v daném pololetí dostal pochvalu kolegia školy za dlouhodobou úspěšnou práci.

Celkové hodnocení „*prospěl (a)*“ obdrží žák, kterému v daném pololetí nebyla z žádného povinného předmětu (s výjimkou předmětů výchovného zaměření) vyučujícím předepsána opravná zkouška, anebo předepsané opravné zkoušky (maximálně 2) úspěšně vykonal.

Celkové hodnocení „*neprospěl (a)*“ obdrží žák, kterému v daném pololetí byla alespoň z jednoho povinného předmětu (s výjimkou předmětů výchovného zaměření) vyučujícím předepsána opravná zkouška a žák ji nevykonal úspěšně.

Při pomocném známkovém hodnocení

Při celkovém hodnocení v případě pomocného známkového hodnocení je žák hodnocen stupni takto:

prospěl (a) s vyznamenáním – není-li v žádném z povinných předmětů hodnocen stupněm prospěchu horším než 2 (chvalitebný), průměr stupňů prospěchu ze všech povinných předmětů není vyšší než 1,5 a jeho chování je hodnoceno stupněm velmi dobré,

prospěl (a) - není-li v žádném z povinných předmětů (s výjimkou předmětů výchovného zaměření) hodnocen stupněm prospěchu 5 (nedostatečný),

neprospěl (a) – je-li v některém z povinných předmětů (s výjimkou předmětů výchovného zaměření) hodnocen stupněm prospěchu 5 (nedostatečný).

I/ Opravné a komisionální zkoušky

Opravné a komisionální zkoušky se řídí příslušnými ustanoveními vyhlášky č. 48/2012 Sb. o základním vzdělávání.

Třídní učitel prokazatelně, podrobně a s dostatečným předstihem seznámí žáka, který má vykonat komisionální zkoušku, i jeho zákonné zástupce, s jejím průběhem, pravidly a hodnocením.

Komisionální zkouška se hodnotí slovním hodnocením a její výsledek je shrnutý v celkovém hodnocení: „Žák uspěl/ neuspěl v komisionální zkoušce.“

J/ Průběh a způsob hodnocení vzdělávání podle individuálního vzdělávacího plánu, hodnocení cizinců

- a) Ředitel školy na doporučení školského poradenského zařízení umožní vzdělávání podle individuálního vzdělávacího plánu žákovi se speciálními vzdělávacími potřebami nebo žákovi s mimořádným nadáním s informovaným souhlasem zákonných zástupců.
- b) Způsob hodnocení žáka vychází ze znalosti příznaků jeho potíží a uplatňuje se ve všech vyučovacích předmětech, ve kterých se tyto potíže projevují.
- c) Při způsobu hodnocení žáků učitelé zdůrazňují motivační složku hodnocení, hodnotí jevy, které žák zvládl. Při hodnocení se doporučuje užívat různých forem hodnocení, např. bodové ohodnocení, hodnocení s uvedením počtu chyb apod.
- d) Žáci jsou hodnoceni slovně. Způsob hodnocení projedná třídní učitel a výchovný poradce s ostatními vyučujícími.
- e) Žák osvobozený z tělesné výchovy nebo při částečném osvobození nebo při úlevách doporučených lékařem se hodnotí v tělesné výchově s přihlédnutím k druhu a stupni postižení i k jeho celkovému zdravotnímu stavu.
- f) V případě plnění školní docházky v zahraničí se postupuje podle § 38 Školského zákona a s ním souvisejících vyhlášek MŠMT.
- g) Při hodnocení žáků, kteří nejsou státními občany ČR a plní v ČR povinnou školní docházku, se vychází z vyhlášky č. 48, § 15, bod 9.

7. Změny ŠVP

- K 1. 9. 2017 byla do ŠVP vřazena kapitola 7. Změny ŠVP.
- K 1. 9. 2017 byly vloženy nové výstupy v předmětu Tělesná výchova, aby byl ŠVP uveden do souladu s RVP ve znění opatření MSMT-7019/2017.
- K 1. 9. 2017 byla přesunuta jedna hodina z dotace pro 9. ročník pro předmět Výtvarná výchova do předmětu Dílny, neboť se ukázala potřeba vyšší časové dotace tohoto předmětu vzhledem k učivu, které je vyučováno v tomto ročníku. Učivo i výstupy samé zůstaly zachovány.